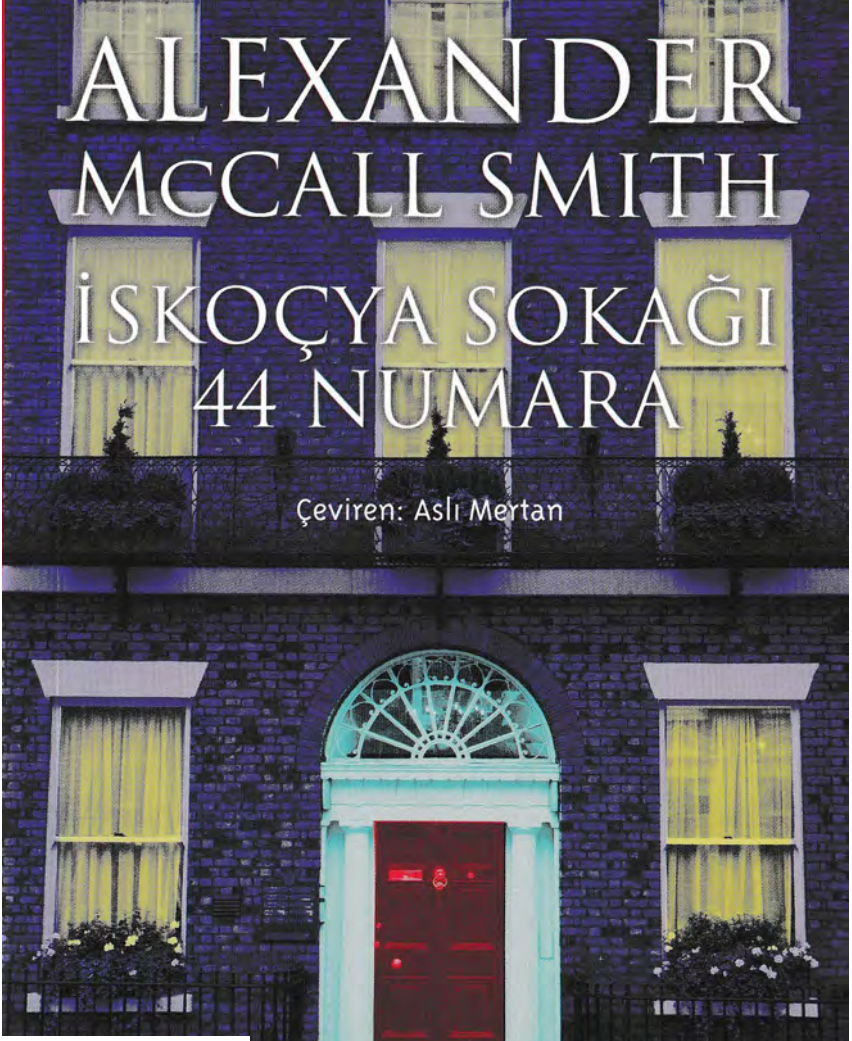
ALEXANDER McCALL SMITH

İSKOÇYA SOKAĞI 44 NUMARA

Çeviren: Aslı Mertan

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

3. basım

KAKTUSUN

Alexander McCall Smith'in İskoçya Sokağı, Edinburgh'un eski büyük burjuvaların kendilerini öğrenciler, şairler ve portre ressamlarıyla yan yana buldukları bohem ve kalabalık bir köşesi. 44 numara ise sokağın eksantrikleri ile başarısız tiplerinin çokça bulunduğu bir yer.

Okulunu donduruşunun ikinci senesinde ailesine hayli endişe veren Pat, 44 numaraya yeni kiracı olarak kabul edilir, ama burada ne kadar tutunabileceğinden emin değildir. Ev arkadaşı, rugby oyuncusu Bruce tahammül edilemez derecede narsist ve can sıkıcı ölçüde yakışıklı bir adamdır. Alt katta korkunç derecede gösterişçi Irene ile babası okurken Guardian gazetesini ateşe verdiği için terapi görmeye başlayan büyümüş de küçülmüş beş yaşındaki oğlu yaşamaktadır. Ayrıca akıl küpü, entelektüel Domenica Macdonald yaptığı işin yanında boş zamanlarında apartmanın keskin bakışlı gözlemciliğini üstlenmektedir…

Çapkınlar, acayip insanlar ve masumlardan oluşan pırıltılı karakterleriyle komik ve son derece keyif verici bir kitap olan ***İSKOÇYA SOKAĞI 44 NUMARA***, McCall Smith'in yerlisi olduğu Edinburgh'u zekice ve isabetli bir şekilde ortaya koyuyor.

9 786053 601524

KDV dahil fiyatı
24 TL

KAKTUSUN

ALEXANDER McCALL SMITH
İSKOÇYA SOKAĞI 44 NUMARA

ÖZGÜN ADI
44 SCOTLAND STREET

ÇEVİREN
ASLI MERTAN

© 2005 ALEXANDER McCALL SMITH
© AKÇALI TELİF HAKLARI AJANSI

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2011
Sertifika No: 29619

EDİTÖR
ALİ ALKAN İNAL

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

REDAKSİYON
MÜGE KARALOM

DÜZELTİ
NEBİYE ÇAVUŞ

GRAFİK TASARIM UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM: ŞUBAT 2011, İSTANBUL
111. BASIM: AĞUSTOS 2015, İSTANBUL

ISBN 978-605-360-152-4

BASKI
AYHAN MATBAASI
MAHMUTBEY MAH. DEVEKALDIRIMI CAD. GELİNCİK SOK. NO: 6 KAT: 3
BAĞCILAR İSTANBUL
Tel: (0212) 445 32 38 Fax: (0212) 445 05 63
Sertifika No: 22749

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Fax. (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Roman

iskoçya sokağı 44 numara

ALEXANDER McCALL SMITH

Çeviren Aslı Mertan

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

Önsöz

Çoğu kitap yazarın kafasındaki bir fikirle başlar. Bu kitapsa California'da, son derece misafirperver biri olan Amy Tan'in düzenlediği bir partide yaptığım bir muhabbetle başladı. *Tales of the City*'nin yazarı Armistead Maupin ile konuşurken buldum kendimi. Maupin, *The San Francisco Chronicle*'daki oldukça popüler romanıyla tefrika roman fikrini tekrar canlandırmıştı. İskoçya'ya dönünce *The Herald*'a California gezimle ilgili bir yazı yazmam istendi. Makalemde Maupin'le yaptığım konuşmayı yazdım ve gazetelerin artık tefrika roman yayınlamamasının ne kadar büyük bir kayıp olduğundan bahsettim. Bu geleneğin on dokuzuncu yüzyılda çok önemli bir yeri vardı ve en bilineni muhtemelen Dickens'ın yazılarıydı. Ama aralarında Flaubert'in Madam Bovary'sinin de olduğu ve neredeyse yazarını hapse sokan yazılar da yok değildi.

Makalemi *The Scotsman*'ın editör kadrosu okumuş. Yazıma hiç fark etmeden koymuş olduğum bu daveti değerlendirmeye karar vermişler. O zamanlar gazetenin

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

editörü olan Iain Martin'den bir öğlen yemeği daveti aldım sonra. Masada gazetenin kitap editörü David Robinson, makeleleri redakte eden Charlotte Ross ve benim basın danışmanım Jan Rutherford da vardı. Iain bana bakıp, "Kaptın işi," dedi. O sırada günlük olarak roman parçaları yazmanın nelere gebe olduğunu pek düşünmemiştim; bundan önceki tefrika romancıların yaklaşımı olan haftalık ya da aylık bir sistemden çok daha ciddi bir durumla karşı karşıyaydım. Ama yemekte o kadar olumlu bir hava esti ki kabul ettim.

Bu tecrübe hem son derece keyifli hem de çok yol gösterici oldu. Günlük tefrikanın yapısı normal bir romanınkinden farklıydı. Kişinin her bölüme en az bir gelişme koyması ve daha sonra başka olayların da gerçekleşeceğine dair bir hissi oturtması gerekiyor. Ayrıca okuyucularının gazete okuyucularından oluştuğunu ve bu okuyucuların kendilerine has kişilik özellikleri olduğunu da anlamak lazım.

Bu şekilde (yani görece küçük parçalar halinde) tefrikalaştırılacak bir roman yazmanın temel zorluğu hikâyenin devinimini kesintilere uğratmadan sürdürme zorunluluğuydu. Yazar tüm algıları dört bir yandan (gazetenin sayfalarındaki diğer yazılarla, gazete okunurken etrafta olup bitenlerle) kuşatılan ve ilgisi dağılabilen okuyucunun ilgisini çekebilmeli. Hepsinden önce tefrika roman eğlenceli olmalı. Bu elbette kişinin ciddi konular hakkında yazamayacağı ya da okuru duygulandıramayacağı anlamına gelmiyor, ama yazar yine de işleri hafiften almalı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Tefrika yayınlanmaya başladığı sırada birkaç bölümü çoktan hazırlamıştım zaten. Ama aylar geçtikçe elimde giderek daha az bölüm kalmaya başladı ve sonlara doğru yayından sadece üç bölüm önde gidiyordum. Var olan bir metni alıp bunu bölümlere ayırmaktan çok farklı bir durum söz konusuydu. Kitap yayınlanırken yazılıyordu. Bunun açık bir sonucu da geri dönüp değişiklikler yapamayacak olmamdı, artık bunun için çok geçti.

İskoçya Sokağı 44 Numara'da yapmaya çalıştığım şey Edinburgh'daki hayatla ilgili bir şeyler söylemeye çalışmaktı. Okurlar bu olağanüstü şehirle ilgili son derece tanıdık gelen ama öte yandan gamsız bir kurgu olan hikâyelerle karşılaşacaklardı. Kişinin eğlenceli konularla ilgili yazmasına rağmen ciddi kurgu dünyasının sınırları içinde kalabileceğine inanıyorum ben. İnsanlarla ilgili detayları gözlemleyerek günümüzün ahlaki açmazlarını çok net görmek de mümkün. Kurgunun görevlerinden biri bize faziletleri (sevgiye ve affetmeye dair olanları mesela) hatırlatması. Bu daha iddialı ve acele edilmeden yazılmış bir metin kadar, günlük hayatları anlatan ve sürmekte olan hikâyelerde de yapılabilir.

Her biri Edinburgh'da yaşarken karşılaştığım insan tiplerini yansıtan bu karakterleri yaratırken çok keyif aldım. Bu şehirdeki hayatın tek bir kesiti bu belki, ama eğlenceli olabilen bir kesit. Bu kitaptaki insanların bazıları gerçek ve metinde kendi isimleriyle yer alıyorlar. Örneğin yazar arkadaşım Ian Rankin kendisi olarak geçiyor. Ama kendisi onu çok terbiyeli betimlediğimi ve

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

gerçek hayatta asla böyle davranmayacağını söyledi bana. Ben de onun kendisini geri planda tutan bu yorumunun benim asıl savımı desteklediğini söyleyerek yanıt verdim. Bir de kendileri olarak geçen ama konuşma yapmayan insanlar da var. Harika bir insan olan Tom Dalyell mesela. Onu görüyoruz ama ne dediğini duymuyoruz. Ayrıca yine son derece takdire şayan ve çok sevilen iki halk figürü olan Malcolm Rifkind ve Lord James Douglas Hamilton'la da şöyle bir karşılaşıyoruz, ama Bay Dalyell gibi onlar da sessiz kalıyorlar. Belki de bu üç kişiye (eğer kabul ederlerse elbet) sonraki ciltte yer verilebilir.

Bu kitabı yazarken o kadar keyif aldım ki karakterlerle vedalaşamadım. O yüzden çok cömert bir gazete olan *The Scotsman* ben daha bu cildin önsözünü yazarken günbegün kuvvetini hiç kaybetmeden yoluna devam eden ikinci cildi yayınlamaya karar verdi. İki cildi de yazmanın getirdiği bu emek isteyen işi, beni sayısız yorum ve teklife boğan ve devam etmeye teşvik eden gazetenin okurları sayesinde sürdürebildim. Bu okurlarla uzun ve kurgusal bir iletişim sürdürebildiğim için kendimi çok ayrıcalıklı hissediyorum. Okurlarımdan biri olan Florence Christie, İskoçya Sokağı 44 Numara'da neler olduğunu bana neredeyse her gün yazdı. Bu yazışmalar beni çok mutlu ediyordu ve yazı yazmanın yalnızlığında bana çok yardımları dokundu. Ayrıca Dilly Emslie, James Holloway ve Mary McIsaac'la da son derece faydalı konuşmalar yaptık. Daha pek çok kişi (isimlerini sayamayacağım kadar çoklar) karakterlerin ve olay örgüsünün

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

gelişimiyle ilgili bana yazılar yazdı veya benimle konuştu. Bunlar için herkese çok minnetarım. Tabii tüm bu deneyim süresince her gün Iain Martin ve *The Scotsman*'dan David Robinson'un desteğini gördüm. Ayrıca yine aynı gazeteden Alistair Clark ile William Lyons beni sürekli teşvik etti.

Ama bu kitaba en büyük katkıyı, kitabın illustrasyonlarını hazırlayan Iain McIntosh yapmıştır. Iain ile uzun yıllardır çalışıyoruz. Yaklaşık son yirmi yıldır her senenin sonuna doğru Charlie Maclean tarafından basılıp özel dağıtımı yapılan ve Iain tarafından resmedilen bir hikâye yazmışımdır. Daha sonra Iain, *Portugese Irregular Verbs* (Portekizce Düzensiz Fiiler) serisinin üç kitabını da resimledi. Espri yeteneği ve nezaketi illustrasyonlarından bile dışa yansıyor. O modern bir John Kay ve Edinburgh kendi çehresini her yönüyle yansıtabilen birine sahip olduğu için çok şanslı.

Alexander McCall Smith, Ocak 2005

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

1. Olur Böyle Şeyler

Pat merdivenlerin en alt basamağında durmuş, kapı zillerinin altında yazılı olan isimleri okuyordu. *Syme, MacDonald, Pollock*... işte aradığı isim de oradaydı: Anderson. Yani Bruce Anderson'dı bu. Telefonda konuştuğu emlak eksperi. Evde kiraları toplayan, faturaları ödeyen kişinin kendisi olduğunu söylemişti. Orada yaşamak isteyip istemediğine karar vermeden önce, gelip eve bir bakmasını söyleyen de oydu.

"Biz de size bir bakmış oluruz," diye de eklemişti. "İzniniz olursa."

Demek şimdi enikonu bir teftişten geçeceğim diye düşündü Pat. Başkalarıyla aynı evi paylaşabilecek birisi miydi? Çok yüksek sesli müzik dinleyecek miydi ya da eşyalara zarar verebilecek arkadaşları var mıydı? Veya, diyerek tahmin yürüttü sonra; insanların sinirlerine dokunacak bir tip miydi?

Zili çalıp bekledi. Birkaç saniye sonra bir vızıltı duyuldu ve Pat üzerinde 44 rakamı, aslan kafası şeklinde bir tokmak ve tutamacın hemen üstünde paslanmış pi-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

rinçten bir levha olan büyük siyah kapıyı iterek içeri girdi. Kapı biraz eski püsküydü, boyasının çizildiği ya da parça parça döküldüğü yerlere bir kat boya sürülmesi gerekiyordu. Eh ne de olsa burası İskoçya Sokağı'ydı, Moray Meydanı ya da Doune Sıra Evleri değildi, hatta onu bırak, İskoçya Sokağı'nın dimdik yokuş aşağı ayrıldığı o şık Drummond Meydanı hiç değildi. Bu sokak avukatlar ve muhasebecilerin "ötekiler"e oranla –ucu ucuna da olsa– sayıca azınlıkta olduğu Edinburgh New Town'daki bohem kısmın kenarındaydı.

Pat, en üst kata ulaşmak için dört kat merdiven çıktı. Bu kattaki iki daireden birinin koyu yeşil kapısının üzerinde isim levhası görünmüyordu, diğerininse maviye boyanmış kapısında bir parça kâğıdın üzerine büyük harflerle üç isim yazılmıştı. Tam merdiven sahanlığına adımını atmıştı ki mavi kapı açıldı ve Pat kendisini uzun boylu, genç bir adamla yüz yüze bakarken buluverdi. Kısacık kesili koyu renk saçları dikine taranmış olan adam ondan üç dört yaş büyük olmalıydı, üzerinde bir rugby forması vardı. Pat tişörtün üzerindeki "Triple Crown"* kelimelerini okudu. Onun altında "Gelecek Sene", daha sonra parantez içinde "Belki" yazıyordu.

"Ben Bruce," dedi adam. "Sanırım, siz de Pat olmalısınız."

Pat'e gülümseyip bir el işaretiyle içeriye buyur etti.

* Triple Crown: Çeşitli spor dallarında üç önemli karşılaşmanın galibine verilen unvandır. Britanya Rugby Ligi'nde bu unvan İngiltere, Galler Bölgesi, İskoçya ve İrlanda takımlarından birinin diğer üçüne karşı galip gelmesiyle kazanılır. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Sokağı sevdim," dedi Pat. "Şehrin bu bölgesi hoşuma gidiyor."

Bruce başıyla onayladı. "Ben de. Bir yıl öncesine kadar Marchmont'da oturuyordum, şimdi de buradayım. Merkezi bir yer. Sakin. Marchmont biraz fazla öğrenci mekânı olmaya başlamıştı."

Pat adamın arkasından bir oturma odasına girdi. Odanın bir kenarında siyah mermerden bir şömine, onun karşı duvarındaysa her an yıkılacakmış gibi duran bir kitaplık vardı.

"Burası oturma odası," dedi Bruce. "Öyle ahım şahım bir yer değil, ama bol güneş alıyor."

Pat, parlak döşemelik kumaşının bir iki yeri çay kahve lekeleriyle kirlenmiş kanepeye bir göz attı. İnsanın öğrencilik yıllarında ortak yaşanılan evlerde sıkça rastladığı, örselenmiş ve hoyratça kullanılmış, kimi sarhoş kimi ayık sayısız ahbap çavuşa yataklık etmiş, temizlendiği zaman kenarından köşesinden bol miktarda bozuk para, tükenmez kalem ve kim bilir kaç ayrı kuşaktan insanın ceplerinden dökülmüş pılı pırtı kusacak kanepelere tipik bir örnekti.

Sonra Bruce'a baktı. Yakışıklı denebilecek çehresini... nasıl tarif etmeliydi acaba? Temiz yüzlü mü demek gerekirdi? Ya da açık ifadeli miydi ? Tabii rugby tişörtü onu ele veriyordu. Onun gibi yüzlercesini, binlercesini uluslararası bir rugby karşılaşmasının sonrasında Murrayfield Stadyumu'ndan dışarı akarken görmek mümkündü. Annesinin böylelerini tarif ederken kullanacağı ve Pat'in de alay edeceği kelimeler "iyi aile çocuğu"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

olurdu. Ama Bruce'u anlatırken gayet işe yarayacak bir deyimdi bu. İyi aile çocuğu.

Bruce da onu süzmekteydi. Yirmi yaşında diye düşündü. Giysileri gayet pahalı. Bronz tenine bakılacak olursa açık hava faaliyetlerinde bulunduğu anlaşılıyor. Orta boylu. Narin hali tavrıyla çekici sayılır. Benim tipim değil (vardığı bu son netice onda belli belirsiz bir esef hissi uyandırmıştı).

"Ne işle meşgulsünüz?" Bu gibi durumlarda biraz dobra olmak gerektiğini düşünüyordu. Bu kızı eve almaya karar vermeden önce hakkında mümkün olduğu kadar çok bilgi sahibi olsa fena olmazdı. Hem zaten son kararı da kendisinin vermesi gerekecekti, çünkü Ian ve Sarah birkaç aylığına tatildeydiler ve birini bulması için ona güveniyorlardı.

Pat gözlerini perdenin kornişlerine doğru kaldırdı. "Okuldan sonra kendime bir ara yıl tanıdım," deyip ne olursa olsun doğruyu söyleme pahasına ekledi: "Aslında bu benim *ikinci* ara yılım."

Bruce kızı biraz süzdükten sonra bir kahkaha koyuverdi. "*İkinci* ara yılınız mı?"

Pat başıyla onayladı. Kendisini berbat hissediyordu. Herkesin söylediği şey buydu. Herkesin söylediği şey buydu, çünkü kimsenin neler olduğu hakkında en ufak bir fikri yoktu.

"Birinci yılım tam bir felaketti," dedi. "Ben de baştan başladım."

"Ters giden neydi?"

"Size anlatmasam kusuruma bakmazsınız değil mi? Ya da şimdilik anlatmasam."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Genç adam omuzlarını silkti. "Olur böyle şeyler," dedi. "Hakikaten olur."

Bruce'la buluşmasından sonra, Pat anne ve babasının Edinburgh'un güneyindeki evlerine geri döndü. Babasını çalışma odasında buldu. Burası *Kraliyet Psikiyatri Akademisi Dergisi*'nin eski sayılarıyla dolu, son derece düzensiz bir odaydı. Pat babasına Bruce'la yaptığı görüşmeyi anlattı.

"Çok uzun sürmedi," dedi. "Hepsinin orada olacağını sanmıştım. Ama yalnızca bu genç çocuk vardı. Diğerleri uzakta bir yerlerdelermiş."

Babası tek kaşını yukarı kaldırdı. Onun zamanında gençler *hemcinsleriyle* beraber aynı evi paylaşırlardı. Karışık evler de vardı tabii, ama bunlar daha çok –nasıl söylemeli– maceraperestlere yakışan şeylerdi. O da Argyle Meydanı'nda, Çocuk Hastanesi'nin hemen bitişiğinde, kendisi gibi üç erkek tıp öğrencisiyle beraber aynı evi paylaşmıştı. Mezun olana dek senelerce orada oturmuşlar, hatta daha sonra içlerinden biri stajyer doktorluk yaparken evde kalmaya devam etmişti. Arada sırada kız arkadaşlar hafta sonlarını geçirmeye gelirlerdi, ama bu pek istisnai bir durumdu. Şimdiyse erkeklerle kadınlar (kimi zaman) mutlak masumiyet içinde beraberce yaşıyorlardı, sanki cennetteymiş gibi.

"Yalnız değil miymiş?" diye sordu. "Başkaları da var mı?"

"Evet," dedi genç kız. "En azından ben öyle sanıyorum. Dört oda vardı. Merak etme."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Merak falan etmiyorum."

"Ediyorsun."

Pat'in babası dudaklarını büzdü. "Evde de kalabilirsin, biliyorsun. Biz sana karışmayız."

Pat babasına bakınca, adam başını salladı. "Hayır," diyerek devam etti. "Anlıyorum. Senin kendi hayatını yaşaman gerek. Bunu biliyoruz. Ara yıl dediğin şey de bunun içindir zaten."

"Kesinlikle," dedi Pat. "Ara yıl demek..."

Cümlesini tamamlayamadı. Bir ara yılın aslında ne işe yaradığından pek emin değildi ve bu sene ikinci ara yılı olacaktı. Bir olgunlaşma süreci miydi? Pahalı bir zevk miydi, zengin ebeveynlerin çocukları için bir *rite de passage** mıydı? Çoğu durumda, pahalı bir tatil diye düşündü; Güney Amerika'da bir yerlerde şaşkın bakışlar karşısında İngilizce öğreterek ya da mahalle okulunu boyayarak kendini kabul ettirmeye çalışılan bir dönem. Bu tür şeyleri organize eden çeşitli kurumlar vardı. Bir tanesinin ismi *Boya Yardımı* bile olabilirdi, pek iyi bilmiyordu, ama boyaya ihtiyaç duyar gibi görünen yerleri boyamaya giden bir organizasyondu. Kendisi de bir keresinde Ekvador'da bir okulun yarısını boyamış, sonra birisi geriye kalan boyayı çalınca, iş yarıda bırakılmıştı.

Babası cümlesini bitirmesi için bekliyordu, ama o bitirmedi. Bunun üzerine adamcağız konuyu değiştirip ne zaman taşınacağını sordu. Her zaman olduğu gibi, her

* Rite de passage: İnsan hayatında, ergenlikten yetişkinliğe geçiş gibi çok özel dönüm noktalarını imleyen bir ritüel veya tören. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şeyi taşıyacaktı; giysi yığınlarını, başucu lambasını, bavulları, su ısıtıcısını. Şikâyet falan da etmeyecekti.

"Peki ya iş?" diye sordu. "Galeride ne zaman başlıyorsun?"

"Salı günü," dedi Pat. "Pazartesileri kapalılar. Salı günü ilk günüm olacak."

"Bu seni mutlu ediyor olmalı," dedi babası. "Bir galeride çalışmak. Sizin gibilerin en çok yapmak istedikleri şey değil mi?"

"Tam öyle değil," dedi Pat, biraz bozulmuştu. Babası "sizin gibiler" derken Pat'i, onun yaş grubunu ve arkadaş çevresinin hepsini bir arada harmanlıyordu. Bazı insanlar galeride çalışmak isterlerdi tabii ve belki de bunlardan çok vardı, ama bunun evrensel bir istek olduğu söylenemezdi. Herhalde barda çalışarak *bira üzerine ihtisas yapmak* isteyenler de vardır, kendilerini bir galeride rahatsız hissedecek insanlar da, hatta böyle birçok insan olmalıydı. Kısacık kesilip, dikine taranmış saçları ve rugby tişörtüyle Bruce mesela. Galeri adamı değildi o.

Galeride yaptığı görüşme de ayrı bir hikâyeydi. Birkaç sokak ötedeki galerinin vitrininde neredeyse gözlerden sakınan, el yazısıyla yazılmış bir ilan görmüştü. *Biraz yardıma ihtiyaç var. Resepsiyon. Telefonlara cevap vermek... o tür şeyler.* İlanın üslubu utangaç ve sıkılgandı, sanki okuyanın yapacak bir şey aradığını ima etmek ayıp bir şeymiş gibi. Ama Pat içeri girip yüzünde kaybolmuş gibi bir ifadeyle masada oturan, uzun boylu genç adamla karşılaştığında, aslında bu üslubun buraya son derece yakıştığını fark etmişti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Öyle mühim bir iş değil," demişti adam. "Tablo falan satmanız gerekmeyecek sanırım. Yokluğumda benim yerimi dolduracaksınız, o kadar. Bazen de başka şeyler yapmanız gerekebilir. Şu bu işte. Anlarsınız."

Anlamamıştı, ama sormadı da. Adam sanki işin detaylarını anlatmaya üşeniyor gibiydi. Pat'e kendisi hakkında tek bir şey, hatta ismini bile sormadan, sırtını sandalyesinin arkalığına yaslayıp kollarını kavuşturarak, "İsterseniz iş sizin. İstiyor musunuz?" dedi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

2. Kokulu Bir Oda

Bruce evin boş odasını Pat'e gösterdiğinde, Anna'nın tam anlamıyla bir kaltak olduğu gerçeğine uyanmıştı. Ayrılmadan önce, ondan odayı temizlemesini –en az iki kere– rica etmiş, Anna her seferinde temizleyeceğine söz vermişti. Bu sözün samimi olmadığını anlamalıydı. Şimdi bir ziyaretçinin gözüyle odaya bakarken, Anna'nın tam olarak ne yapmış olduğunu görebiliyordu. Halının ortası elektrik süpürgesiyle alınmıştı ve temiz görünüyordu, ama geri kalan her yer pis ve bakımsızdı. Duvar kenarındaki yerinden yarım boy uzağa çekilmiş yatağın altında toz öbekleri ve darmadağın olmuş bir dergi yığını vardı. Kenarında ruj lekeleri olan su dolu bir bardak başucu masasının üzerinde bırakılmıştı. Aslında Anna bir hafta önce taşınmıştı. Bruce'un odayı daha önce kontrol etmiş olması gerekirdi. Ama Anna orada yaşarken odasına girmekten hep nefret etmişti ve sanki kızın varlığı, gittikten sonra bile odanın içinde hissediliyordu. O yüzden kapıyı hiç açmamış, Anna'nın bir zamanlar orada yaşadığını unutmaya çalışmıştı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Pat bir an öylece, hiç kıpırdamadan durdu. Odaya bir küf kokusu hâkimdi; kirli yatak takımı ve çamaşır kokuyordu.

Bruce geniş adımlarla odayı kat edip yarı kapalı perdeleri açmaya giderken, bir yandan da "Harika bir manzarası var," diye başladı. "Bakın," dedi, "şurası sokağın arkası, şurası da yeşilliğimiz. Güvercinlere bakın."

"Yeteri kadar büyük sayılır," derken Pat'in sesi biraz tereddütlüydü.

"Büyük demek haksızlık, burası devasa bir oda," dedi Bruce. "Devasa."

Pat her iki yanında gönülsüzce oyulmuş *art nouveau** desenler olan köhne görünümlü, eski gardıroba doğru yürüdü. Açmak için uzandığında, Bruce nefesini tuttu. O Anna kaltağı, o *kaltak* büyük ihtimalle gardırobu tıka basa kirli çamaşır doldurup bırakmıştı. Bu tam da ona yakışacak bir hareketti işte; tıpkı bir çocuğun, giysilerini yetişkinler toplasın diye yerlere atıp bırakmasına benziyordu.

"Bu gardırop," dedi, genç kızın dolabın kapağını açmayacağını umut ediyordu. "Ben sizin için temizlerim. İçinde eski kiracının eşyaları kalmış olabilir."

Pat tereddüt etti. Bu koku gardırobun yanına gelince daha da mı artıyordu yoksa? Emin olamamıştı.

"Pek temiz tutmamış, değil mi?"

Bruce güldü. "Haklısınız, o kız gerçek bir kaltaktı. Glasgow'a gitmeye karar verdiğinde hepimiz rahat bir

* Art Nouveau: 1890'larda Fransa'da popüler olan bir dekorasyon ve mimari tarz. Yaprak ve çiçek desenleriyle, akıcı çizgiler bu tarza hâkim unsurlardır. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

nefes aldık. Ben teşvik ettim. Kendisine teklif edilen işin gayet iyi olduğunu söyledim. Gerçek bir fırsat dedim."

"Öyle miydi?"

Bruce omuzlarını silkti. "Televizyon muhabiri olmaya heveslenmişti. Oralarda bir yapımcıya çay getirip götürme işi teklif edildi. Harika bir iş. Çay sektöründe gerçekten harika bir fırsat."

Pat çalışma masasına doğru yürüdü. Çekmecelerden biri yarı açıktı, içindeki kâğıtları görebiliyordu.

"Burayı gören geri dönmeye niyeti olduğunu sanır," dedi Pat. "Belki de tam anlamıyla taşınmadı."

Bruce çekmeceye bir göz attı. Pat gider gitmez içindekileri atacaktı. Gelen mektupları da kızın yeni adresine göndermeyecekti artık.

"En ufak bir geri dönme tehlikesi varsa," dedi gülümseyerek, "kilitleri değiştiririz."

Daha sonra Pat ayrıldığında, odaya geri dönüp pencereyi açtı. Sonra odanın diğer tarafındaki gardıroba giderek içine baktı. Dolabın sağ tarafı boştu, ama soldaki askı bölümünde içi giysi dolu büyükçe bir plastik torba duruyordu. Küflü kokunun kaynağı buydu işte. Torbayı ihtiyatla tutarak kaldırdı. Torbanın altında tabanları çürük, bırakılmış bir çift ayakkabı vardı. Ayakkabıları eline alıp, tiksinerek baktıktan sonra torbanın açık ağzından içeri attı.

Çalışma masasına doğru yürüdü. Üst çekmece birkaç kâğıt raptiyesiyle orası burası çentiklenmiş plastik bir cetvel dışında boşaltılmış gibiydi. Altındaki yarı açık duran çekmecenin içi kâğıt doluydu. En üstteki kâğıdı

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

alıp baktı. Bir siyasi partinin mücadele fonuna bağış isteyen bir mektuptu. Fotoğraftaki politikacı gülümseyen yüzü parıldıyordu. "Umursadığınızı biliyorum," diyordu politikacı, kalın harflerle, "hepimizin geleceği için çalışırken, benim yanımda olacak kadar umursadığınızı biliyorum." Bruce yüzünü ekşiterek kâğıdı buruşturdu, onu da naylon torbanın içine fırlattı. Bir sonraki kâğıdı alıp okumaya başladı. El yazısıyla yazılmış bir mektubun ikinci veya daha sonraki sayfalarından biriydi, en baştaki cümle yarısından başlıyordu: *ve o zaman pek akıllıca davranmadım! Yine de, onları bir daha asla görmeyeceğime göre, fark etmezdi sanırım. Peki ya sen? Birlikte yaşadığın şu insanlara nasıl dayanıyorsun bilmiyorum. Glasgow'a gel. Evinde boş odası olan bir arkadaşım var, o da birini arıyor. O Bruce denen çocuk insanın tüylerini ürpertiyor. Mektuplarını okuduğundan şüphelendiğini söylediğinde inanamamıştım. Bunu da okuyor musun Bruce?*

Her şey hallolmuştu. Pat eve taşınmayı kabul etmişti, gelecek pazartesiden itibaren kira ödemeye başlayacaktı. Küf kokusuna (Bruce bunun geçici olduğuna işaret etmişti) ve genel izbeliğine (Bruce bunu görmezlikten gelmişti) rağmen oda ucuz değildi. Ne de olsa, demişti Bruce, New Town'da oturuyor olacaktı ki, East Claremont Caddesi'nde (ki pek de New Town sayılmayacağını söylemişti Bruce) bir bodrum katında da otursan, Heriot Row'da salonu olan bir dairede de otursan, New Town pahalı bir bölgeydi. Hem ondan iyi kim bilecekti ki? Emlak eksperliği onun işiydi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"İş buldunuz, öyle değil mi?" diye çekinerek sordu. "Kira..."

Pat kirayı peşin vereceğini söylediğinde rahatladı. Anna arkasında kira borcu bırakmış, o ve diğerleri borcu karşılamak zorunda kalmışlardı. Ama şu kızdan kurtulmuşlardı ya, bu her şeye değer diye düşündü Bruce.

Pat'i kapıya kadar geçirip evin anahtarını verdi. "Bu sizin. Artık istediğiniz zaman eşyalarınızı getirebilirsiniz." Bir an durdu. "Burayı seveceğinizi umuyorum."

Pat gülümsedi, merdivenlerden aşağı inerken de gülümsemeye devam etti. Geçen seneki felaketten sonra, bir yere yerleşmek en çok istediği şeydi. Bruce da fena birine benzemiyordu. Aslına bakılırsa, Bruce ona rugby seven, uluslararası karşılaşma gecelerinde bütün arkadaşlarıyla beraber Pat'i alıp pub'lara götüren, bet sesiyle şarkılar söyleyip yanaklarına bira kokan öpücükler yapıştıran kuzenini anımsatıyordu. Onun gibi erkeklerden hiç zarar gelmezdi işte; kaprisleri olmazdı, içlerine kapanıp saatlerce surat asmazlar, duygusal taleplerde bulunmazlardı; oldukları gibiydiler, o kadar. Kendisini bunlardan biriyle hayal edemiyordu gerçi. Pat'in erkeği –onu bulduğu zaman– öyle biri olacaktı ki...

"Çok can sıkıcı! Çok, çok can sıkıcı!"

Pat başını kaldırıp baktı. En alt kata varmış, tam sokak kapısını açmıştı ki karşısında çok büyük bir çantanın içini karıştıran orta yaşlı bir kadın buluvermişti.

"Çok can sıkıcı," diye devam etti kadın, bir yandan da yarım camlı gözlüklerinin üzerinden Pat'e bakıyordu. "Bu ay ikinci kere sokak kapısının anahtarını yanı-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ma almadan dışarı çıkıyorum. İki anahtar var, biliyor musunuz? Bir tanesi evin, bir tanesi de dış kapının. Dış kapının anahtarını almadan çıkarsam, içeri girebilmek için komşulardan birini rahatsız etmem gerekiyor, ben de bunu yapmaktan hiç hoşlanmıyorum. O yüzden de sizi gördüğüme çok sevindim."

Kadına içeri girmesi için yol veren Pat, "Zamanlamamız tutmuş," dedi.

"Ah evet. Ama Bruce genellikle bana kapıyı açar ya da arkadaşlarından biri..." Bir an durdu. "Siz de Bruce'un arkadaşı mısınız?"

"Henüz tanıştık."

Kadın başını salladı. "İnsan bilemiyor. O kadar çok kız arkadaşı var ki, ipin ucunu kaçırıyorum. Tam birine alışmışken, birden bambaşka biri peydahlanıyor. Bazı erkekler böyledir işte."

Pat bir şey söylemedi. Belki de daha önce Bruce'u tarif etmek için zihninde bir ampul gibi yanan "iyi aile çocuğu" yakıştırması, doğru bir fikir değildi.

Kadın gözlüklerini düzeltip bakışlarını doğrudan Pat'e odakladı. "Bazı erkekler haddinden fazla iştahlı oluyorlar işte," diyerek duruma bir yorum getirdi. "Genetik olarak çok fazla sayıda partner sahibi olmaya programlanmış oluyorlar. Genetik olarak böyle bir şeye eğilimleri varsa, bu yüzden onları suçlayabilir miyiz bilmiyorum? Siz ne düşünüyorsunuz?"

Pat bir an tereddüt etti. "Aldatmamak için biraz daha gayret sarf edebilirler."

Kadın başını salladı. "Kolay değil," dedi. "Özgür irademizin zannettiğimiz kadar etkili olmadığına inanıyo-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

rum. Açık konuşmak gerekirse, tamamen özgür olduğumuzu düşünürsek kendimizi kandırmış oluruz. Özgür değiliz. Yani sevgili Bruce'un bir sürü kız arkadaşı olması gerekiyorsa, bu konuda elinden fazla bir şey gelmez ki."

Pat sustu. Bruce komşular hakkında hiçbir şey söylememişti, belki de sebebi buydu.

"Fakat amma da kabalık ediyorum," dedi kadın. "Kendimi tanıştırmadan gevezelik etmeye başladım. Siz de merak ediyorsunuz herhalde: *Kim bu kaderci kadın?* diye. Benim adım Domenica Macdonald, Bruce'la arkadaşlarının karşı komşusuyum. Artık kim olduğumu biliyorsunuz."

Pat de adını söyledi ve el sıkıştılar. Bruce'un dairesindeki boş odaya taşınacağını açıkladığında, kadının yüzüne geniş bir gülümseme yayıldı.

"Bunu duyduğuma çok sevindim," dedi. "Önceki kız, odasına taşınacağınız kız yani..." Başını iki yana salladı. "Genetik olarak çok sayıda erkek arkadaş sahibi olmaya programlanmıştı sanırım."

"Kaltak mıymış? Bruce onun için böyle söyledi."

Bu söz kadını şaşırtmıştı. "Erkeklerin çifte standartları," dedi sertçe ve hemen ardından ekledi: "Edinburgh çifte standart dolu bir yer zaten. İkiyüzlülük taşların dahi içine işlemiş burada."

"Ben bundan pek emin değilim," diyerek cüretkâr bir atılım yaptı Pat. Ona göre Edinburgh'un başka herhangi bir yerden pek bir farkı yoktu. Neden Edinburgh'da başka bir yerden daha fazla ikiyüzlülük olsundu ki?

"Görürsünüz," dedi Domenica. "Siz de görürsünüz."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

3. Bruce'u Biraz Daha İyi Tanıyoruz

"Muhteşem!" dedi Bruce, bir yandan da Triple Crown rugby tişörtünün düğmelerini çözüyordu. "Tek kelimeyle muhteşem görünüyor!"

Banyodaki aynanın önünde durmuş, küvetin dolmasını bekliyordu. Bu en sevdiği aynaydı, –birçok banyo aynasının aksine– tam boy olduğu için haftanın üç günü spor salonunda geçirdiği saatlerin meyvelerini yakından inceleme şansı veriyordu. Ve bu meyveler de bayağı belirgindi, hangi ışıkta bakılırsa bakılsın.

Tişörtü başının üzerinden aşırarak çıkarıp, hasır çamaşır sepetinin üzerine fırlattı. Pazılarını şişirip bir kere daha aynaya baktığında gördüğü manzara hoşuna gitmişti. Sonra da, sanki ileri bir hamle yapacakmışçasına hafifçe öne doğru eğilip, gövdesinin yan tarafında beliren kasları seyretti –bunlara ne isim verildiği hakkında en ufak bir fikri yoktu, ama kişisel çalıştırıcısının verdiği çizelgeden bakıp öğrenebilirdi–; buradaki kaslar küçük kar tepeleri gibi gerilip şişiyorlardı. Tepecik kelimesi bu kaslara yakıştırılabilir diye aklından geçirdi. Pazılar, göğüs adaleleri, tepecikler...

Giysilerinin geri kalanını da çıkarıp tekrar aynaya baktı. Çok tatmin edici diye düşündü; *çok* tatmin edici. Uzanıp yumuşak bir dokunuşla parmaklarını kısacık kesilmiş saçlarının üzerinde gezdirdi. Belki gelecek hafta yanlardan biraz daha aldırsa... ya da aldırmasa mıydı acaba? Yeni ev arkadaşına bu konudaki fikrini sorabilirdi. Uzun saç bana daha çok mu yakışır? Sen ne dersin, Pat?

Bu yeni kızdan çok emin değildi. Başlarına dert açmayacaktı; kirasını verebilecekti, evi temiz tutacağını da biliyordu. Odanın haline bakarken yüzünde beliren kaygı ifadesini görmüştü, bu iyiye işaretti. Ama biraz gençti, ki bu da sorun çıkarabilirdi. Aralarındaki dört sene Bruce'un zihninde can alıcı öneme sahipti. Yirmili yaşlardaki kızlara ayıracak vakti olmadığı söylenemezdi tabii, ama ne de olsa onlar farklı şeylerden bahseder, farklı türde müzik dinlerlerdi. Anna'nın odasından gelen biteviye *bum bum* sesleri yüzünden uyuyamayıp, kızın kapısını yumrukladığı sayısız gece hatırlıyordu. Anna hiç durmadan, günler geceler boyu aynı müziği çalardı. Bruce farklı bir şeyler denemesini önerdiğinde, sabrederek dinliyor gibi bir ifade takınmıştı. Sanki baktığı insan ne kadar uğraşırsa uğraşsın, kendisini anlayamayacak biriydi. Tabii ki Bruce'un Anna'ya verecek uygun bir cevabı hiçbir zaman olmuyordu. O anda lafı gediğine oturtacak bir şeyler düşünüp söyleyebilmeyi çok isterdi, ama verilecek güzel bir karşılık bir türlü doğru zamanda –aslına bakılırsa hiçbir zaman– aklına gelmiyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Küvetteki suyun sıcaklığını ölçtükten sonra bedenini yavaşça içine bıraktı. Anna'nın odasını temizlemek ona kendisini pis hissettirmişti, ama sıcak bir banyo bunu hemencecik çözecekti. Doldurup içinde yatmak için mükemmel bir banyo küvetiydi. Evin en güzel özelliklerinden birisi de buydu. Pençe şeklinde dört ayağın üzerinde duran, geniş ağızlı gümüş musluklardan akan suyla dolan, en az elli senelik, hatta belki çok daha eski, geniş ve heybetli bir küvetti. İşinde emlak değerlerini tespit ederken böyle bir banyo küvetine rastladığı çok ender olurdu, ama rastladığı zaman mutlaka müşterinin dikkatini buna çekerdi. *Kaliteli banyo armatürleri* şeklinde bir ibare yazar, yazdıklarının her an kaldırılıp yarı ağırlığında ve çok daha kısa ömürlü bir şeyle değiştirilebilecek bir banyo için bir mezar kitabesi olabileceğini de bilirdi.

Küvette rahatça uzanıp, Pat'i düşünmeye başladı. Kendi tipi olmadığında karar kılmıştı. Zaten ev arkadaşlarıyla olan ilişkilerini genellikle platonik bir seviyede tutmayı tercih ederdi. Tabii ki insan bu durumlarda kendisine çok katı kurallar getirmemeli diye düşündü. Bu kız oldukça çekici sayılırdı aslında, ama sokakta insana başını döndürtecek bir şey olmadığı da ortadaydı. Rahat demek, doğru olurdu belki de. Rahatsızlık vermez. Ortalama.

Belki birazcık ilgilenmeye değebilirdi. Zaten kendisi de şu anda boşta sayılırdı. Laura Londra'ya gitmiş, onun ayda bir Edinburgh'a gelmesine, Bruce'un da aynı sıklıkla Londra'ya gitmesine karar vermişler, ama bu plan

BELONGS TO KAKTUS TEAM

pek başarılı olmamıştı. Laura üç ay üst üste bu seyahati yapmış, ama kendisi bir türlü vakit bulamamıştı. Laura'nın bu konuda çok anlayışsız davranmış olduğunu düşündü.

"Beni şu kadarcık umursasaydın, biraz gayret ederdin," demişti Bruce'a. "Ama umursamıyorsun ve hiç umursamadın."

Bu saldırı karşısında dehşete düşmüştü. Londra'ya gidememesinin –fazla masraflı olması bir yana– çok geçerli sebepleri vardı. O hafta sonunu iptal etmesinin de mazereti son derece makuldü: Murrayfield'daki İrlanda maçının tarihini ajandasına yanlış not etmiş, hatasını da maça ancak dört gün kala fark edebilmişti. Başka herhangi bir tarihe kolayca ertelenebilecek bir hafta sonu için bu maçı kaçıracağını zannediyorsa, tekrar düşünmeliydi. Laura da bunu yapmıştı zaten.

Ayağa kalkıp küvetten çıktı. Bunu yaparken bir yandan gözünün ucuyla aynadaki yansımasını yakalayıp gülümsedi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

4. Babalar ve Oğulları

Birisi, Özel Bir Şey Galerisi'nin posta kutusuna bir tomar reklam tıkıştırmıştı ve bu da Matthew Duncan'ı çok rahatsız ediyordu. Salı sabahıydı. Pazarları ve Pazartesileri tatil yapan Matthew için hafta başı demekti. O sabah erkenciydi; dükkânı genellikle saat onda açardı, çünkü saat ondan, hatta on birden önce tablo satıldığı görülmüş değildi. Satış yapmak için en iyi saatin öğle yemeğinden önce, bir cumartesi günü, gelmeden bir kadeh sherry içmiş bir müşteriyle olacağına inanırdı. Tabii ki, bundan iyisi özel gösterimlerdi, çünkü o zaman denklemin içine kalabalık psikolojisi de dahil oluyordu. Kırmızı noktalar kızamık gibi çoğalabilirdi. En azından birkaç hafta önce galeriyi devraldığında kendisine söylenenler bunlardı. Yine de emin olamıyordu, çünkü henüz hiçbir şey satmamıştı. Tek bir tablo, tek bir baskı bile satılmamış, bir akıntıya kapılmışçasına içeri sürüklenen, etrafa bakınıp, bazen neredeyse üzülerek, bazen de adeta özür dilercesine gerisingeri çıkıp giden insanların hiçbiri bir şey satın almamıştı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Matthew reklam broşürlerini çöpe atıp, varlığını sezerek ilk uyarıcı sinyallerini vermeye başlayan alarmı durdurmak için galerinin arka tarafına doğru yürüdü. Kodu girdikten sonra elektrik düğmelerine birer fiske vurarak duvarlardaki büyük tablolara odaklı spot ışıklarına hayat verdi. Bunu yapmaktan hoşlanıyordu, çünkü bu basit eylem odayı ön pencereden giren yetersiz ışıkla hasbelkader aydınlanan, soğuk ve kasvetli bir yer olmaktan çıkarıp, sıcak ve renk dolu bir mekân haline getiriyordu.

Büyük bir galeri değildi. Ana oda, ya da Matthew'nun *mekân* denileceğini öğrendiği yer, caddeye bakan iki geniş vitrin penceresinden yaklaşık on metre geriye uzanıyordu. Odanın bir duvarının yarılandığı noktada, üzerinde telefon ve bakışlardan gizlenmiş bir bilgisayarla, dışarı bakan bir çalışma masası durmaktaydı. Masanın yanında, yirmi-otuz kitabın dizili olduğu döner mekanizmalı bir kitaplık vardı. İskoç Ressamlar Sözlüğü, retrospektif sergilere ait ciltli bir katalog ve açık artırma fiyat rehberi bu kitapların arasındaydı. Bunlar sanat simsarının alet edevatı sayılabilecek kaynaklardı ve diğer her şey gibi galerinin önceki sahibinden kalmışlardı.

Matthew galeriyi içgüdüsel bir dürtünün itkisiyle satın almıştı. Aslında bu dürtü ona değil, binanın gerçek sahibi olan ve içindeki kiracıyı tahliye ettiren babasına aitti. Matthew'nun babası genellikle iş anlaşmalarında kolay kolay taviz vermeyen biri olmasına rağmen, galeriye karşı kendisinden beklenmeyecek kadar hoşgörü-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

lü bir mal sahibi olmuştu. Kiracının kira borcunun ne kadar uğraşırsa uğraşsın ödeyemeyeceği bir miktara ulaşana kadar birikmesine izin vermişti. O zaman bile, iki seneyi aşkın kira borcunu tahsil etmek yerine, borca karşılık galerinin mal stokunu devralmayı kabul etmiş, geri kalanı için de cömert bir fiyat vermişti.

Matthew'nun babası oğlunun iş dünyasında kayda değer bir başarı sağlamasından umudu kesmişti. Oğlunun iş konusunda çeşitli girişimlerde bulunmasına önayak olmuş, ama bunların hepsi başarısız olmuştu. Sonunda, iflasın eşiğinden dönen iki dükkânın ardından, bir turizm bürosu ve başta ciro hacmi çok parlak görünen, ama Matthew'nun yönetimi altında hızla müşteri kaybeden bir başka işletme gelmişti. Babasının aklı bu olanlardan dolayı iyice karışmış, en sonunda oğlunun asıl sorunun tembelliği değil, çalışanları organize etmek ve yönetmek konusundaki muazzam beceriksizliği olduğunu anlamıştı. Matthew tam anlamıyla yeteneksiz bir yöneticiydi. Oğlunun İskoç asıllı küçük ticaret imparatorluğunu daha da büyüteceğini hayal ederek yaşamış bir baba için oldukça acı bir neticeydi bu. Bunun üzerine oğlunun sınırlı kapasitesini kabul edip, hemen hemen hiç kimseyi çalıştırmak zorunda kalmayacağı, zaten pek fazla iş de yapılmayacak bir işletmeye –bir çeşit memurluğa– yerleştirmeye karar vermişti. Galeri bunun için biçilmiş kaftandı. Matthew bütün gün orada oturabilir, böylece teknik olarak çalışıyor olurdu; bir biçimde bunun çok önemli olduğuna inanıyordu. Tek kuruş para kazanmayacaktı, ama zaten parayla bir ilgisi yokmuş

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

gibi duruyordu. Bütün bunlar fazlasıyla kafa karıştırıcıydı.

Ama ne olursa olsun, o benim oğlum diye düşündü Matthew'nun babası. Elinden fazla iş gelmiyor olabilir, ama dürüst bir oğlan, ana babasına hürmet ediyor, benim canımdan kanımdan. Hem daha kötüsü de olabilirdi; babalarına bundan çok daha fazla acı çektiren evlatlar vardı. Oğlum bir arıza diye düşündü, ama iyi bir arıza ve de *benim* arızam.

Matthew'ya gelince, o kendisinden iş adamı olmayacağını biliyordu. Babasının planladığı girişimlerde başarı kazanmış olmayı o da çok isterdi, çünkü babasını severdi. Babam bir Rotaryan ruhuna sahip olabilir diye düşündü Matthew, ama ne olursa olsun *benim* Rotaryan'ım, önemli olan da bu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

5. Atfetmeler ve Menşeler

Bu Pat'in ilk işi değildi tabii ki. Bir felaketler silsilesi gibi geçen birinci ara yılı ve o dönem girdiği çeşitli işler vardı. Şimdi yalnızca "o adam" olarak hatırına getirebildiği şahıs için en az dört ay çalışmıştı ve yangın çıkmamış olsaydı –ki bu olayda kendisinin en ufak bir hatası yoktu– o havasız, penceresiz odanın içinde çok daha uzun zaman geçirebilirdi. Çalıştığı öteki işler bundan çok daha iyi değildi belki, ama patronların içinde "o adam" kadar kötüsüne rastlamamıştı.

Şimdi kendisini çok daha farklı şeylerin beklediği aşikârdı. Bir kere Matthew'da sakınmayı gerektirecek hiçbir yön yoktu. Görüşme sırasında özensiz davranmıştı, hatta tavrı gayet baştan savmaydı, ama herhangi bir kabalık da yapmamıştı. Salı günü ilk defa işe gittiği sabah, odaya girdiğinde Matthew'nun kendisini selamlamak için ayağa kalkıp elini cana yakın bir ifadeyle uzattığını fark etmişti. Ayağa kalkması annesinin fark edeceği ve onaylayacağı bir şeydi; eğer bir erkek ayağa kalkıyorsa, derdi annesi, sana saygı göstereceğini bilirsin.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Babanı izle, odaya birisi girdiğinde, kim olursa olsun, ayağa kalkar. Çünkü senin baban bir... Bir an tereddüt edip kızına bakmıştı. Hayır, söylemeyecekti.

"Çünkü benim babam ne?" diyerek üzerine gitti Pat. Anne ve babasının bir türlü vazgeçemedikleri eski moda düşünceleri açığa vurmak ona hep zevk verirdi. *Beyefendi* diyecekti, öyle değil mi? Hah!

"Çünkü o bir psikiyatr," dedi annesi çabucak. Kendi kızı da çok yakında erkekler arasındaki farkları keşfedecekti nasıl olsa... Belki şimdiye kadar öğrenmişti bile. Bana büyüklük taslamasına izin vermeyeceğim. O sadece yirmi yaşında, bense... Aman Tanrım! O kadar oldum mu ben?

Matthew, Pat'in zihninde tetiklediği hatıradan habersiz, tekrar yerine otururken masasının önündeki sandalyeyi işaret etti.

"Yapacağınız iş hakkında konuşmalıyız," dedi. "Halletmemiz gereken bir iki şey var."

Pat başıyla onaylayıp oturdu. Sonra Matthew'ya baktı, Matthew da ona bakıyordu.

"Pekâla," dedi Matthew. "İş. Burası, gördüğünüz gibi, bir galeri; bizim işimiz de tablo satmak. Hepsi bu kadar. Olayın ana fikri budur."

Pat gülümsedi. "Evet." Şaşırtıcıydı doğrusu. Tablo satmak neden olayın ana fikriydi? Herkes bir ana fikir tutturmuş gitmekteydi. Peki neydi bu ana fikir denilen şey? Belki Matthew açıklardı.

Matthew arkasına yaslanıp ayaklarını masasının yanındaki çöp kutusunun kenarına uzattı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Çok uzun süredir bu işin içinde olmadığımı rahatlıkla itiraf edebilirim," dedi. "Aslında, daha yeni başladım. Yani zaman içinde beraberce öğrenmemiz gerekecek. Bu sizin için de uygun mu?"

Pat teşvik edercesine gülümsedi. "Tabloları severim," dedi. "Okulda, Edinburgh Akademisi'ndeyken, Yüksek Sanat dersi almıştım."

"Akademi mi?" dedi Matthew.

"Evet."

Bir an genç adamın yüzüne düşünceli bir ifade yerleşti. Sonra: "Ben de o okula gittim. Oradayken benim hakkımda bir şey duymadınız, değil mi?"

Pat şaşırmıştı. "Hayır," dedi tereddütle. "Hatırladığım kadarıyla hayır."

Matthew, konuyu değiştirerek "İyi," dedi, "şimdi işten konuşalım. Ben dışarı çıktığımda burada oturmanız gerekecek. Eğer birisi gelir, tablo satın almak isterse, bütün fiyatlar buradaki kâğıtta yazılı. Ödemeyi alıp çeki tahsil etmeden dışarıya tablo çıkartmak yok. Müşterilere tablolarını dört beş gün içinde alabileceklerini ya da teslimatı bizim yapabileceğimizi söylersiniz. Müşteriyi tanıyorsak, çeklerini kabul edebiliriz."

Pat dinliyordu. Matthew her şeyi yeterince açık bir şekilde anlatıyordu, ama iş gerçekten bu kadarla mı sınırlıydı? Kimseden sadece dükkâna göz kulak olduğu için birine maaş ödemesi beklenemezdi.

"Başka bir şey var mıydı?" diye sordu.

Matthew omuzlarını silkti. "Ufak tefek bir iki şey."

"Ne gibi?"

Matthew sanki baktığı yerden bir fikir peydahlanacakmış gibi etrafına bakındı. Bir süre tabloları seyrettikten sonra, bakışlarını Pat'e çevirdi. "Galeri stokunu güzel bir şekilde kataloglayabilirsin," dedikten sonra bu fikre iyice ısınarak açıklamaya devam etti: "Bir katalogum vardı, ama korkarım kayboldu gitti. Her şeyin üzerinden geçip, neyimiz var neyimiz yok çıkarabilirsin. Sonra da bir katalog yaparsın, doğru şeyleri... aaa... şeyleri..." Kullandıkları kelime neydi? "Atfetmeleri yaparsın. Evet, tabloları ressamlarına atfedersin. Kimler yapmış öğrenirsin."

Pat arkasındaki duvara bir göz attı. Bir ada resmiydi, güçlü fırça darbeleriyle parlak renklere boyanmıştı. Okuldaki resim öğretmeninin kelimeleri saygıyla söyleyen sesini duyabiliyordu: "Bu, çocuklar, bir Peploe'dur."

Fakat bu bir Peploe olamazdı. İmkânsızdı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

6. Bruce Bir Eve Bakıyor

Bruce'un çalıştığı emlak eksperlik bürosunun adı Macaulay Holmes Richardson Black'ti. En az dört ortak ve global erişim vaat eden bir isim olmasına rağmen, büyük bir şirket değildi. Gerçekte yalnızca iki ortak vardı, Gordon Todd ve erkek kardeşi Raeburn. Çalışanlar onları Gordon ve Todd olarak biliyordu. İyi birer patrondular ve her ikisi de mesleki birlikleri olan İmtiyazlı Emlak Eksperleri Kraliyet Enstitüsü'nün faaliyetlerinde öne çıkan isimlerdi. Gordon her zaman üzerinde enstitünün arması olan bir kravat takar, Todd ise aynı armayı yüzüğünde taşırdı. İkisi de golfte ustaydılar. Gordon (uzun bir bekleyişten sonra) Muirfield'a üye olmuştu, Todd ise aynı şerefe bir gün kendisinin de nail olacağını ümit ederek bekliyordu.

"Niçin ağabeyimden daha fazla beklemem gerektiğini anlamıyorum," diyordu Todd, karısı Sasha'ya.

"Ne fark eder?" diye sordu Sasha. "Şu Muirfield'ın nesi bu kadar değerli acaba? Altı üstü bir golf sahası. Hepsi bir değil mi? Çimenli yollar, yeşillikler, delikler. Muirfield neden bu kadar kıymetli?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Todd ona acıyarak baktı. "Kadınlar bunu anlayamaz," dedi. "Anlayamazlar işte."

"Ah evet, anlarız," dedi Sasha. "Hem de öyle bir anlarız ki!"

"O zaman açıkla!" diye tıpkı bir horoz gibi kabarmıştı Todd.

"Ama ben de sana bunu sordum zaten," diye cevap verdi karısı. "Sana ne fark olduğunu sordum. Topu gerisingeri bana atarak cevap veremezsin. Fark nedir? Sen bana söyle."

Todd hiçbir şey söylememişti. Muirfield'ın özel bir yer olduğuna adı gibi emindi, ama bunu nasıl açıklayacağını tam olarak bilemiyordu. Nihayetinde, oraya golf oynamaya gelen insanlarla ilgili bir şeydi bu; özel insanların gittiği bir yerdi. Ama insan böyle bir şeyi –biraz olsun yüzü kızarmadan– kelimelere dökemiyordu. Hele karısı bunu hiçbir şekilde anlayamazdı. Karısı o insanlara "özel" sıfatını yakıştırmazdı, bu da kimsenin değil, onun kendi hatasıydı.

Şirket olarak, mümkün oldukça sportif yapılı yardımcılar işe almayı tercih ediyorlardı. İki kardeş de sportif tiplerle daha iyi ilişki kurabildiklerini zaman içinde görmüşlerdi. Hem bu tip insanlar yeni iş bağlantıları kurmak konusunda da gayet iyiydiler. İşler golf sahalarında (en azından bazılarında) bağlanıyordu. Müşterilerle partilerde ya da barlarda buluşacak sosyal yönden aktif kişiler çalıştırmanın faydası büyüktü. Bu sosyal bir meslekti.

Bruce şirkette seviliyordu. İki kardeş de ondan –bir dereceye kadar– hoşlanırdı. Todd, Murrayfield'da oy-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

nanan özel karşılaşmalar için Bruce'a bir koltuk ayırtmıştı. Todd'un Lizzie adında bir kızı vardı ve üstelik Bruce için uygun olabilirdi ya da en azından Todd böyle düşünüyordu, ama bir de kızı Bruce hakkındaki saçma sapan önyargısından vazgeçebilseydi! Daha ilk buluşmada Bruce'a karşı tavır almıştı ki, bu gerçekten de adil değildi. Gerçi genç adamın halinde ve tavırlarında kendisinin de tam içine sinmeyen bir şeyler yok değildi; acaba süsüne püsüne düşkünlüğü müydü rahatsız eden? Todd bir keresinde Bruce'u şirketin Land Rover'ının dikiz aynasında süslenirken görmüş, bu manzara karşısında biraz şaşırmıştı.

"Nasıl? Beğeniyor musun?" diye takılmıştı ona. Bruce irkilerek yerinde sıçramış, saçını kestirmesi gerektiğiyle ilgili bir şeyler mırıldanmıştı. Ama ortada dönen başka bir şeyin kokusunu almıştı. Bunu anımsıyordu.

Bruce, Pat'in galeride çalışmaya başladığı ilk günün sabahı, ofise geldiğinde, masasında Todd'un kendisi için bıraktığı dosyayı gördü. O sabah saat on birde bir evi denetlemesi, on bir buçukta müşteriyle buluşup rapor vermesi gerekiyordu. Söz konusu mülk Dean Vadisi'ne bakan geniş bir çatı katı dairesiydi. Öğle saatinde açık artırma kapanacaktı ve müşteri de bir fiyat teklifi vermek istiyordu. Vakit oldukça dardı. Anahtarları alıp mülkü tetkik etmesi, ofise döndükten sonraki yarım saat içindeyse kısa bir yazılı rapor dikte ettirmesi gerekecekti.

Bruce, York Place'teki hukuk bürosuna kadar bir taksi tuttu. Anahtarları çıkarmak için imza vermesi, şirket arabasını almak için geri dönmesi, sonra da Dean Köp-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

rüsü'ne, evin bulunduğu sakin sıra evler sokağına doğru yola koyulması fazla uzun sürmedi. Daireden içeri girer girmez, yerlerin durumuna ve gözlemlemeyi adeta ikinci doğası gibi alışkanlık haline getirdiği bir sürü başka şeye dikkat ederek odadan odaya geçti. Elektrik prizleri, şömineler, kornişlerin (eğer varsa) durumu.

Mutfağa girdi, burası tetkik edeceği son odaydı. Sıra dışı hiçbir şey yoktu. Dolaplar ahşap işçiliğinde cimrilik edildiğinden zevksizdi tabii. Ama mutfağın (yekpare) zemini yeniydi, daha senelerce değiştirilmesi gerekmeyecekti. Yani bu mutfakla pekâlâ idare edilebilirdi.

Göz seviyesine yerleştirilmiş, büyükçe bir mikrodalga fırının önünden geçiyordu. Fırının geniş, ışık geçirmeyen kumlu camdan kapağı onu olduğu yerde durduruverdi. İçinde bir şey vardı. *Hayır. Sadece benmişim.*

Bir an hareketsiz durup gülümsedi.

Defterine şöyle yazdı: Güzel bir *micro-onde**. Bruce bazı kelimelerin Fransızcalarını –tabii eğer biliyorsa– kullanmaktan hoşlanırdı. Elbette resmi raporunda İngilizce terimler kullanacaktı. Todd'un *micro-onde* gibi kelimelerle cebelleştiğini bir hayal etsenize!

Şimdi de *le toit*** dedi Bruce kendi kendine.

* Micro-onde: Fransızcada mikrodalga anlamına gelir. (ç.n.)

** Le toit: Fransızcada çatı anlamına gelir. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

7. Tam Bir Tetkik

Bruce'un incelediği apartman dairesi George döneminden kalma, dört katlı bir binanın en üst katındaydı. Dördüncü katın merdiven sahanlığındaki kapaktan tavan arasına çıkılıyordu. Bu kapağa ulaşmak için bir merdiven gerekiyordu, ama neyse ki dairenin gömme dolabında buna uygun seyyar bir merdiven vardı. Bruce merdiveni alıp tavan kapağının altına yerleştirdikten sonra kapağı açmak üzere basamakları çıktı.

Kapağı itti, ama kapak yerinden bir santim bile kıpırdamadı. Tekrar denedi, bu sefer açıldı, ama gayet gönülsüzce ve yalnızca yarısına kadar açılmıştı. Bir şey –ağırca bir nesne– kapağın yukarıya doğru serbestçe açılmasını engelliyordu. Bruce kapağı indirip yeniden denedi. Hâlâ sürünerek geçmesine izin verecek kadar bile açılmamıştı.

Bruce tıslayarak bir küfür koyverdi. Saatine baktığında raporu zamanında yetiştirmek istiyorsa incelemesini bitirmek için artık yalnızca on beş dakikasının kaldığını fark etti. Yarı açık kapağın aralığından karanlık tavan arasına bir göz attı. Havayı kokladı; küf olup ol-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

madığını belki koklayarak anlayabilirdi. Değişik küf formlarını koklayarak anlayabilen bilirkişiler tanıyordu. Henüz o kadarını yapabilecek kadar kendisine güvenemiyordu, ama bir terslik olduğuna işaret edecek küf kokularının bazılarını tanıyabilirdi. Tekrar kokladı. Hava gayet temizdi. Yukarıda küf falan yoktu.

Kapağı kapatıp merdivenden indi. Bir de dışarıdan bakmaya karar vermişti. Arabada dürbünü vardı, onu kullanacaktı. Çatıda onarılması gereken bir şey olup olmadığını böylece görebilirdi, ama olmadığına emindi.

Seyyar merdiveni yerine koydu, dairenin kapısını kilitledikten sonra binanın merdivenlerini inmeye koyuldu. Sokağın karşısında, Water of Leith'e inen dik bayırda bir dizi bahçe vardı. Bruce karşı kaldırıma geçip dürbünü binanın çatısına odakladı. Aslında burası yapacağı iş için en ideal konum değildi; bu açıdan bakarken çatının ancak ilk üçte birlik kısmını görebiliyordu. Yine de hiç yoktan iyiydi tabii. Dürbünü çatının ön kenarındaki taş işlemenin üzerinde gezdirdi. Bir sorun yok gibi görünüyordu. *Çatı tetkik edildi ve iyi durumda olduğu tespit edildi* diye kendi kendine konuşarak zihnine yazdı. Saatine baktı. Ofise dönmek için on dakikası, raporu dikte ettirmek için yirmi dakikası vardı, demek ki müşteri raporu tam zamanında alacaktı. Fiyatlandırmayı da düşünmesi gerekiyordu tabii, ama orada bir sorun çıkmayacaktı. Evin yeri iyiydi: Charlotte Meydanı'na on dakika yürüme mesafesinde, sakin bir sokaktaydı ve komşuların geçimsiz insanlar olduğuna dair hiçbir işaret yoktu. Üç bina

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ötede bir daire üç yüz seksen bin sterline gitmişti (bu alışverişten ona Todd bahsetmişti), ama orası birinci kattı; dolayısıyla fiyat artıyordu. Demek ki *üç yüz yirmi bin sterlin* diye düşündü, sonra doğacak kredi masraflarını düşününce alıcılara karşı içinden yükselen insani hislerle sekiz bin sterlin daha ekleyiverdi. *Orijinal özelliklerinin birçoğunu korumuş, geç George döneminden güzel bir apartman dairesi. Güneye bakan oturma odasında şahane kornişler, bütün kabul odalarında ahşap kaplamalar, alıcının korumak isteyebileceği güzel bir banyo, arka yatak odasında Ettrick Shepherd, Walter Scott ve Robert Burns'u bir köy hanında sohbet ederken tasvir eden dekoratif süslemeleri olan bir şömine.* İnsanın yazılı ifadesini biraz gevşetmesi yeterli, bu raporlar neredeyse kendi kendilerini yazıyorlar diye düşündü Bruce.

Arabasını Queen Caddesi'ne doğru sürdü, ahırdan bozma bir garajda park edip (şirket bu garaj için Dundee'deki küçük bir dairenin fiyatına denk gelecek bir miktar ödemişti) ofise yollandı. Orada rapor hazırlandı, sekretere verildi ve mavi renkli, jilet gibi bir dosyanın içinde Todd'a teslim edildi.

Todd tetkik raporunu okurken Bruce'a oturması için işaret etti. Sonra gözlerini çalışanına doğru kaldırıp, sakin bir sesle sordu: "Çatıyı tetkik ettin, değil mi?"

"Evet," dedi Bruce. "Ters bir şey yok."

"Emin misin?" diye sordu Todd, bir yandan parmakları dosyanın kenarlarıyla oynuyordu. "Tavan arasına çıktın mı?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bruce tereddüt etti, ama bu yalnızca kısa bir an sürdü. Çatıda bir sorun yoktu, kısmen bloke edilmiş kapağın aralığından geçebilseydi bile bir şey fark etmeyecekti. "Çıktım," dedi. "Her şey yolundaydı."

Todd tek kaşını yukarı kaldırdı. "Halbuki," dedi "geçen hafta ben gittiğimde her şey yolunda değildi. Başka bir müşteri için bakmıştım. Ben raporu yazmadan önce, o teklif vermekten vazgeçti. Ben de bu sefer yeniden incelenmesini uygun gördüm. Gerçekten yukarı çıkmış olsaydın, kabaran küfü görür, bacalardan bir tanesinin şüpheli durumunu fark ederdin. Ama ..."

Bruce bir şey söylemedi. Ayakkabılarına bakıyordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

8. İkiyüzlülük, Yalanlar, Golf Kulüpleri

Sessizlik birkaç dakika sürdü. Todd gözlerini dikmiş masasının öte yanında oturan Bruce'a bakıyordu. Bu genç adamı ben eğittim diye düşündü; bu durumdan kısmen ben sorumluyum. Bazı çekincelerim vardı elbette, ama onlar başka şeylerle, daha genel birtakım zaaflarla ilgiliydi. Gayet aşikâr olan bir şeyi bunca zaman gözden kaçırmışım: Bu çocuk yalancı!

Bruce patronunun bakışlarına karşılık vermekte zorlanıyordu. Birçok insandan daha az yalan söylüyorum diye düşünüyordu. Bu gerçekten böyle. Herkesin –herkesin– ara sıra kestirme yola saptığı olmuştur. Kötü niyetle yazmadım ki ben bu raporu! Çatı bana iyi göründü, tavan arasının kapağını da açtım, içine baktım. Kabaran küf! Nasıl olur da kokusu burnuma gelmez?

Todd içini çekti. Bruce'un üzerinde sabit duran bakışları hâlâ karşılık bulmadan bekliyordu.

"Bilirkişiler de yalan söylerlerse," dedi Todd, "kime inanacağız?"

Bruce bir şey söylemedi, ama hafifçe başını salladı. Kendi kendini kınayan bir tavra mı bürünmeliydi?

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Şöyle ki," dedi Todd, "müşteri bir profesyonelle muhatap olduğunda, ona güvenir. Yanlış yönlendirileceğine ihtimal vermez. Hmm?"

Bruce kısa bir an bakışlarını kaldırdı. "Evet," dedi. "Haklısın, Todd."

"Elimizdeki tek şey iyi şöhretimiz," diye devam etti Todd. "Onu kaybedersek –ki sana söyleyeyim, çok çabuk kaybedilen bir şeydir– elimiz boş kalır. Senelerin emeği, ağabeyimin ve naçizane bendenizin bütün çabaları, sırf birisi bir müşteriyi yanlış yönlendirdi diye, çöpün dibini boylar. Ben buna pek çok kereler şahit oldum."

"Ve çok daha büyük bedeller de söz konusu," diye devam etti. "Bütün hayatımız güven üzerine kurulu. İnsanların yapacaklarını söyledikleri şeyleri gerçekten yapacaklarına inanıyoruz. Uçağa bindiğimizde havayolu şirketinin uçağın bakımını yaptırdığını düşünüyoruz. Hayatımızı bir pilotun ellerine teslim ediyor, ona güveniyoruz. Anlıyor musun Bruce, diğer insanlara güveniyoruz. Onlara güveniyoruz. Senin yaptığın şeyin korkunçluğu da buradan geliyor. Hakikaten öyle. Affedilemez bir şey. Evet, kusura bakma, ama doğru kelime bu. Affedilemez."

Tam bu noktada Bruce işini kaybetmek üzere olduğunu anladı. O ana dek, yaptıkları konuşma Todd'un çalışanlarına ara sıra attığı türden küçük bir nutuktan ibaretken şimdi birdenbire başka bir şeye dönüşmüştü. Patronuna baktı, niyetini okuyabilmeyi ümit ederek gözlerini onunkilerle buluşturdu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Todd'un yüzünden öfke değil hayal kırıklığı okunuyordu. Bu da Bruce'un korkularını haklı çıkarmaktaydı. İşsiz kaldım, dedi kendi kendine. Yani beş dakika sonra işsiz bir emlak eksperi olacaktı (birdenbire bundan sonra başka bir yerde işe alınma şansının da sıfıra indiğini fark etti).

"Yani Eton Sıra Evleri 87 numaraya gittiğinde, bunu bir güven ilişkisine dayanarak yapıyordun. Sen..."

Bruce sırtını dikleştirdi. "78 numara."

Todd durdu. "Numara..." Önündeki dosyaya baktı. "Numara..."

Bruce rahatlayarak gözlerini kapadı. Evet 87 numarada satılık bir daire vardı. Bir kahve molasında birinin bundan bahsettiğini duymuştu. Todd iki evi karıştırmıştı.

Todd şimdi çekmeceden bir ajanda çıkarmış, bir notu kontrol ediyordu. Neredeyse gönülsüz bir tavırla defteri kapatarak Bruce'a baktı.

"Özür dilerim," dedi sessizce. "Benim hatam. Çok üzgünüm. İki yeri birbirine karıştırdım işte."

Bruce başını iki yana salladı. "Özür dilemene gerek yok Todd," dedi. "Hepimiz hata yaparız. Hepimiz. Gerçekten benden özür dilemene gerek yok." Devam etmeden önce, bir an sustu. "Önemli olan bunu hatırlamak ve hata yaptığında hatayı üstlenmek. Gerçekten önemli olan tek şey bu. Doğruyu söylemek. Hata yaptığını kabul etmek."

Todd ayağa kalktı. "Tamam," dedi. "Olanları unutalım. İşimiz var."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Tabii," dedi Bruce. "Peki ben öğleden sonra izin alabilir miyim acaba? İşlerimin çoğunu tamamladım ve..."

"Tabii," dedi Todd. "Elbette."

Bruce patronuna gülümseyerek çıkmak üzere ayağa kalktı.

"Bir saniye," dedi Todd, bir yandan da dosyaya uzanıyordu. "Tavan arasındaki su deposu eski miydi, yeni miydi? O tip yerlerin bazılarında su depoları hâlâ kurşundan."

Bruce yeniden tereddüde düşmüştü, ama yalnızca bir an için. "Bir sorun yok," dedi. "Yeni depoydu."

Todd başıyla onayladı. "Güzel," dedi.

Bruce odadan çıktı. Beni tuzağa düşürmeye çalışıyordu diye aklından geçirdi. Dersini almış olması gerekirken, yine de beni tuzağa düşürmeye çalıştı. Sanki ben yalan söylermişim gibi... *ben* yalan söyleyeceğim, öyle mi? Şimdi içi Todd'a karşı öfke dolmuştu. Ne kadar ikiyüzlüydü! Mason locaları! Golf kulüpleri! diye düşünürken *gönlünün istediği golf kulübüne üye olamamış olsa da*... içinden bir tatmin duygusu yükseldi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

9. SP

Matthew kahve molasına çıkacağını haber verdiğinde Pat hiç şaşırmadı. Galerinin arkasındaki küçük ve sıkışık ofisinde oturmuş Matthew'nun verdiği orası burası lekeli tablo listesini daktiloda temize çekmekteydi. Matthew da ön taraftaki masasında gazetesini okuyor, arada sırada saatine bakıp iç geçiriyordu. Pat'in gördüğü kadarıyla canının sıkıldığı gayet aşikârdı. Galeride yapacak işi yoktu, zihnini gazeteye de vermiyordu.

Saat daha on buçuk olmamıştı ki, Matthew gazetesini katlamış, ayağa kalkıp Pat'e dışarı çıkacağını haber vermişti.

"Sokağın karşısındaki yere gidiyorum," dedi. "Adı 'Ertesi Sabah'. Bana sorarsan, güzel bir isim değil, ama adı bu maalesef. Herkes Koca Lou'nun Yeri diyor. Bana ihtiyacın olursa ararsın."

"Ne zaman dönersiniz?" diye sordu Pat.

Matthew omuzlarını silkti. "Belli olmaz," dedi. "Bir saate kadar. Belki daha fazla. Değişir."

"Pekâlâ," dedi Pat. "Acele etmeyin."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Matthew ona yan gözle bir bakış attı. "Vakit benim vaktim," diye mırıldandı. "Kendi kendinin patronu olmak böyle bir şey."

Pat gülümsedi. "Özür dilerim. Kabalık etmek istemedim. Sadece yokluğunuzda idare edebileceğimi bilmenizi istedim."

"Tabii ki idare edersin," dedi Matthew. "Senin ileride çok başarılı olacağını görebiliyorum. Ben böyle şeyleri görürüm." Hafifçe Pat'in omzuna dokundu. "Akıllı kız."

Pat bir şey söylemedi. Bazı erkeklerin kadınları küçük gören tavırlarına alışmıştı. Bundan hoşlanmadığı halde, ara yılında –birinci ara yılında– yaşadığı tecrübeden çok daha iyi sayılırdı.

Galeride yalnız kalan Pat, Matthew'nun masasına oturup sokağı seyretmeye koyuldu. Karşı kaldırıma geçip Ertesi Sabah'ta gözden kaybolan Matthew'nun arkasından baktı. *Biraz sonra kalkıp kendime bir kahve yaparım* diye aklından geçirdi. Kendini günde üç fincan kahveyle sınırlamıştı ve sabahın ilk kahvesini hep iple çekerdi.

Matthew'nun masanın üzerinde bıraktığı gazeteyi aldı. İlk sayfa siyasi haberlerle doluydu, bunları atlayıp iç sayfalardan birinde herkesin konuştuğu, ama anlaşılan kimsenin görmediği bir film hakkındaki makaleyi tercih etti. Bu filmde şiddet, diyordu makale, tüm çıplaklığıyla tasvir edilmiş. Koparılan kafalar, kollar; kırılan kemikler... Bütün bunlar, diyordu yazar, çok heyecan verici. Peki, ama insanlara böyle acılar çektirildiğini görmek neden

BELONGS TO KAKTUS TEAM

heyecan verici olsundu ki? Korkuya mı bağımlı olmuştuk ya da dehşete? Pat bunu düşünürken, galeriye birinin girdiğini haber veren zilin kısık sesini duydu. Başını kaldırdığında kırk yaşlarında, kadife pantolon ve yeşil süveter giymiş bir adam gördü. Üzerindekiler iş adamı giysisi değildi ve önemli meşguliyetleri olan birine benzemiyordu.

"Bakabilir miyim?" dedi, tablolara işaret ederek.

"Tabii," dedi Pat. "Sormak istediğiniz bir şey olursa..."

Cümlesini tamamlamadı. Sormak istediği bir şey olursa, ona istediği bilgiyi verebilme ihtimali çok düşüktü. Matthew'yu arayabilirdi tabii, ama belli ki o da bir şey bilmiyordu.

Adam gülümsedi. Sanki nereden başlayacağını kestirmeye çalışırmış gibi etrafına bakınıyordu. Birkaç saniye sonra küçük bir natürmorta, içine bir buket çiçeğin gelişigüzel serpiştirildiği bir Glasgow vazosuna doğru yürüdü.

"Çiçek dediğin böyle aranje edilmez," dedikten sonra ekledi, "hele böyle hiç çizilmez..."

Pat bir şey söylemedi. Gayet zevksiz, amatör işi bir resimdi, adam haklıydı. Ama ağzını açmadı; Matthew'nun tablolarına karşı içinde anaç bir his doğar gibi olmuştu. Her isteyen müşteri buraya gelip tabloları eleştiremezdi, eleştiri ne kadar yerinde olursa olsun.

Adam, bir Peploe çalışması gibi görünen –ya da belki onun ekolünden olan– resme doğru ilerledi. Birkaç

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

saniye boyunca bu tablonun önünde durduktan sonra Pat'e doğru döndü.

"Çok güzel," dedi. "Bir çeşitleme. Huzurlu. Iona'dan görünen Mull Sahili, yoksa Mull'dan görünen Iona Sahili mi?"

Pat masasının üzerinden listeyi kapıp adamın yanına yürüdü. "Burada yazdığına göre, burası Mull," dedi. "Tobermory yakınlarındaki Mull. Kimin eseri olduğu kısmında bir soru işareti var."

"Peploe değil," dedi adam. "Orası gayet açık. Ama hakkını da vermek lazım. Şuraya bakın, şu güzel gölgelemeye. Kendine güvenli fırça darbeleri."

Pat baktı. Peploe olmadığından nasıl bu kadar emin olabildiğini merak etti. Hem de resmin sağ alt köşesinde SP harfleri çizilmişken. Sonra birden zihninde bir ışık yandı: SP, School of Peploe* demek olabilirdi.

* Peploe Ekolü. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTUS TEAM

10. Arbroath'tan Gelen Yol

Matthew, Koca Lou'nun kafesini keşfeden kişinin kendisi olduğunu düşünüyordu. Halbuki keşfedilen her şey gibi (Amerika ya da Victoria Gölü bunlara örnek gösterilebilir), Lou'nun kafesi de hep orada olmuştu ya da en azından son üç senedir oradaydı. Daha önce burası kullanılmış kitaplar satan, belirgin bir çizgisi olmaması ve mevcut koleksiyonun raflara sıralanışında bilinen hiçbir prensibe bağlı kalmamasıyla tanınan bir dükkândı. Topografya üzerine kitaplar şiir kitaplarıyla omuz omuza, balıkçılık ve kırsal aktivitelerle ilgili kitaplar Hegel ve Habermas'la yan yana dururdu. Hiçbir şey bulunamayacak bir yerde değildi, alıcı bulamıyorsa o başka. Calabria'nın yürüyüş yolları rehberini, gayet tesadüfi bir şekilde Norman Douglas'ın *Güney Rüzgârı* kitabının, yazar tarafından imzalanmış ve sonra da unutulmaya terk edilmiş ciltsiz Hindistan baskısının yanında bulmak mümkündü, ama zaten her ikisine de pek talep olmuyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bu kitapları seven tek kişi dükkân sahibi olmuştu. Onun sevgisi de öyle şiddetli ve tahakküm ediciydi ki müşterilerin satın alma hevesini kırıyordu. En sonunda, sanki görev sorumluluğunun ve çok yavaş elden çıkarabildiği dükkân stokunun ağırlığı altında ölünce, vasiyeti tenfiz memurları, dükkânı içindeki kitaplarla beraber Koca Lou'ya sattılar. Sonra Koca Lou, hayatını değiştirecek bir hareket yaparak bütün kitapları alıp Canonmills'deki evine götürdü ve hepsini teker teker okumaya koyuldu. Norman Douglas'ı okudu, Calabria'nın yürüyüş yolları rehberini, Hegel'i ve Habermas'ı okudu. Tuhaf olansa, bütün bu kitapların içindekileri hatırında tutmasıydı.

Koca Lou Arbroath'tan gelmişti, insanların onun hakkında bildiği tek şey buydu. Edinburgh'a gelmeden önce ne yaptığına dair sorular, sanki hiç sorulmamışlar gibi, hep duymazlıktan gelinir, bu durum az çok spekülasyona yol açardı. Bir denizciyle evliymiş, hayır, kendisi denizciymiş, erkek gibi giyinip denizlere açılmış, gerçek kimliği hiç ortaya çıkarılmamış, hayır, eskiden erkekmiş, ameliyat olmak için Tanca'ya gitmiş, oradan kadın olarak dönmüş. Bunların hiçbir doğru değildi. Aslında, Koca Lou hayatında fazla bir şey yapmamıştı. Arbroath'tayken ihtiyar amcasına bakmış, bu otuz yaşına dek böyle sürmüştü. Sonra oradan ayrılmış, ama bu ayrılışa bahtsızlık damgasını vurmuştu. Fazlasıyla talepkâr olan amcanın ölümünün ardından Edinburgh'a gitmeye karar vermiş, evi kapatıp anahtarları bir akrabaya teslim etmiş, bavulu elinde istasyona kadar yürümüştü. Ar-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

broath İstasyonu karışık bir yer değildi, ama buna rağmen Koca Lou kuzey istikametine giden trenlerin kalktığı peronu güney istikameti peronuyla karıştırıp Aberdeen'e giden trene binmişti. Yorgundu, vagon sıcaktı ve Koca Lou neredeyse kafasını koyar koymaz uykuya dalmıştı. Uyandığında tren Stonehaven'a varmak üzereydi. Aberdeen İstasyonu'nda her şeyin farkına varmış, ama hemen dönmeye gücü yetmeyecek kadar hevesi kırılmıştı. Nedense, Aberdeen onun hayalindeki Edinburgh'dan daha az tehditkâr bir yere benziyordu. İstasyonun hemen dışında küçük bir kafe ve penceresinde bakımevine bakıcı arandığına ilişkin bir ilan gördü. İşte diye düşündü, ben buyum. Ben bir bakıcıyım. İnsanlara bakıyorum. O günü takip eden sekiz yıl boyunca Granite Bakım Evi'nde yaptığı şey de tam olarak bu oldu.

Bazı yönlerden cesaret kırıcı olsa da, bu iş nihayetinde son derece kârlı çıkmıştı. Bakım evinin sakinlerinden biri, Buchan'lı emekli bir çiftçi, vasiyetinde Lou'yu ilk lehdar olarak tayin etmiş, ölümünden sonra Lou'ya yüklüce bir miktar para kalmıştı. Aberdeen'de insanlara bakma döneminin –her anlamda– bittiğine ve sekiz sene önce kaçırdığı o trene binmesi gerektiğini bildiren işaret buydu. Artık Canonmills'de bir kafe ve bir ev alıp yeni bir hayata başlayabilecek durumdaydı.

Kafeyi, çamaşırhanede tanıştığı bir adam dekore etmişti. Yaşamında gelişen birçok şeyde olduğu gibi, bu sefer de ona doğru dürüst danışan olmamıştı. Hayatında olup bitenler hep ondan bağımsız bir şekilde gelişirdi, o asla ilk adımı atıp bir şeyleri başlatmazdı. Böyle-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ce bu adamın tasarlayıp yaptığı oturma bölmelerini isteyip istemediği ya da ön kapının yanına yerleştirdiği büyük ve pahalı maun gazeteliği onaylayıp onaylamadığı Lou'ya sorulmadı. Bütün bunlar hiçbir şey kararlaştırılmadan oluverdi, o ise bu durumu kabul ediyor gibi göründü. Tıpkı okuldan arkadaşları Londra'ya veya Glasgow'a gidip, kendi başlarına kurdukları hayatları sürdürürlerken, kendisinin yetişkinliğinin baharını amcasına bakarak geçirmesi gerektiğini kabullenmesi gibi.

Hayatında erkekler olmuştu tabii, ama ona kötü davranmışlardı. Bir tanesi karısını Lou için terk etmeye kesinlikle niyeti olmayan evli bir adamdı; bir diğeri petrol kuyusu platformunda çalışan bir aşçıydı ve Galveston'da bir iş kabul edip, Teksaslı petrolcülere yemek yapmak için onu terk etmişti. Teksas'taki hayatını anlatan ve ayrıca Lou'ya oraya gelmemesini tembihleyen bir mektup yazmıştı. Galveston kadınlara göre bir yer değil, diyordu.

Koca Lou bu mektubu sakladı, çünkü hayatında ona gönderilen birkaç kişisel mektuptan biriydi. Hem saklamak da istemişti, çünkü bu adamı, yağa kire batmış bu aşçıyı seviyor, asla gerçekleşmeyeceğini bildiği halde, bir gün geri döneceğini ümit ediyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

11. Aşkın ve Nefretin Kökenleri

Matthew, Koca Lou'nun kafe barına inen merdivenleri dikkatle inmeye gayret ediyordu. Tehlikeli bir merdivendi. Kitapçı dükkânının burada olduğu günlerde Hugh MacDiarmid en az iki kere düşmüştü bu basamaklardan. O zamanlar sorun döşeme tahtalarının eğri büğrülüğüydü, şimdi bu tehlikenin üzerine bir de çökmüş bir tırabzan eklenmişti. Koca Lou tırabzanı onarmaya niyetlenmiş, ama bu proje bir türlü gerçekleşmemişti.

Kafe oturma kabinlerine ayrılmıştı; ahşap perdelerin üzerinden ancak kafaların tepelerini görmenize imkân veren alçak bölmelerdi bunlar. Yeteri kadar rahattılar ve Koca Lou da müşterilerini asla acele ettirmezdi. Yani insan isterse orada bütün gün oturabilir, başka bir yerde duyabileceği rahatsızlığı kesinlikle hissetmezdi.

Matthew çoğunlukla bir saat kadar kalırdı. Ama elbette muhabbet iyiyse, iki saat hatta daha da fazla kaldığı olurdu. Her sabah Ronnie ve Pete gelir, ona katılırlardı. New Town'ın nezih meydanlarından birinden ayrılan dar bir sokakta, eski mobilya restorasyonu yaptıkları bir atölyeleri vardı. Ronnie'nin uzmanlığı dolap-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

lardı, Pete ise vernikçi ve döşemeciydi. Tuttukları futbol takımı için sarsıcı geçen bir öğleden sonrasının ardından bir pub'da tanışmışlardı ve iki senedir beraber çalışıyorlardı. Matthew'nun futbolla uzaktan yakından alakası yoktu, bu konuda hiçbir şey bilmezdi; o yüzden sessiz bir anlaşma yapmışçasına, üçü beraberken bu konudan uzak dururlardı. Yine de Matthew görünen yüzeyin altında bir yerlerde –döşemecilerin hayatında sıklıkla rastlanan bir durum– çözülmemiş futbol meselelerinin yattığını hissederdi.

Ronnie evliydi, Pete bekâr. Matthew, Ronnie'yi yalnızca galeriyi devraldığından beri tanıyordu ve henüz Ronnie'nin karısı Mags'le tanışma fırsatı olmamıştı. Ama onun hakkında, bazen Pete'den, bazen de Ronnie'nin kendisinden çok şey duymuştu.

Ronnie yanlarında olmadığı zaman, Pete'nin çenesi Mags konusunda iyice düşüyordu.

"Yerinde olsam, tanışmak için kendimi boş yere sıkıntıya sokmazdım," dedi. "Senden nefret edecek."

Matthew tek kaşını hayretle yukarı kaldırdı. "Benden neden nefret etsin ki? Niye?"

"Konu sen değilsin," dedi Pete. "Kişisel alma. Mags senden hoşlanabilir bile. Tabii her şeyi öğrenene kadar."

Matthew'nun kafası iyice karışmıştı. "Neyi öğrenene kadar?"

"Senin Ronnie'nin arkadaşı olduğunu," diye açıkladı Pete. "Mags, Ronnie'nin arkadaşlarından nefret eder. Kıskanıyor sanırım, elinde değil. Onlara böyle bakıyor. Anladın mı? Onlar da bundan hoşlanmıyor."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Matthew yüzünü buruşturdu. "Peki ya sen? Senden de nefret ediyor mu?"

"Hem de nasıl," dedi Pete. "Saklamaya çalışıyor gerçi. Ama benden nefret ettiğini biliyorum."

"Maksadı ne peki?"

Pete omuzlarını silkti. "Maksadı falan yok, gördüğüm kadarıyla. Ama yine de yapıyor işte."

Koca Lou, tezgâhının arkasından bu konuşmayı dinlemekteydi. Söze karıştı.

"Senden nefret ediyor, çünkü seni bir tehdit olarak görüyor," dedi. "Yalnızca kendine güvensiz insanlar başkalarından nefret eder. Bunun üzerine bir kitap okudum. *Aşkın ve Nefretin Kökenleri** diye bir kitap var. Ben okudum, kendine güvensizliğin nasıl nefrete yol açtığını anlatıyor."

İki adam dönüp Koca Lou'ya baktılar.

"Emin misin?" diye sordu Pete bir süre sonra. "Mesele bu mu?"

"Evet," dedi Koca Lou. "Mags, Ronnie'nin arkadaşlarından nefret ediyor, çünkü kocasını kaybetmekten korkuyor, çünkü kocasının arkadaşları onu kendisinden uzaklaştırıyor. Ronnie ne kadar zamanını Mags'le konuşmaya ayırıyor mesela? Hiç karısıyla konuşurken gördünüz mü?"

Düşünceye dalan Pete "Asla," dedi. "Asla."

"Gördün mü işte?" dedi Koca Lou. "Mags kendisini ihmal edilmiş hissediyor."

* Ian Dishart Suttie'nın (1898-1935) 1935'te yayımlanan kitabı. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Pete tam buna karşılık vermek üzereydi ki birden Matthew'nun kolunu dürtükledi.

"Geldiler," diye fısıldadı. "Ronnie'yle Mags."

Matthew bakmak için arkasını döndü. Ronnie merdivenlerden iniyor, etekleri salınan şal desenli yünlü kumaştan bir elbise ve açık kahverengi süet çizme giymiş bir kadın arkasından geliyordu. Kadının kucağında tıka basa dolu bir alışveriş torbası ve ikiye katlanmış bir dergi vardı. Ronnie'nin bakışları Pete'yle karşılaştı ve Mags'e dönüp iki arkadaşının oturduğu kabini işaret etti. Matthew, kadının, kocasının bakışlarını takip ederek karşılaştığı manzaradan dolayı kaşlarını çattığını fark etti.

Ronnie kabine yaklaştı.

"Bu Mags," dedi özür dilercesine. "Mags, bu Matthew. Daha önce hiç karşılaşmadınız. Matthew benim bir arkadaşım."

Matthew ayağa kalkıp elini Mags'e uzattı.

"Neden kalkıyorsunuz?" dedi Mags sertçe. "Herkes için kalkar mısınız? Yoksa sadece ben kadın olduğum için mi kalkıyorsunuz?"

Matthew gözlerini yere indirdi. "Ayağa kalktım, çünkü çıkmak istiyorum," dedi tatsız bir sesle. "Göstereceğiniz lütfu arzulamadığım için gitmek istiyorum. Dilerseniz benim yerime oturabilirsiniz." Dışarı yürüyüp tehlikeli basamakları çıkmaya başladı. Yasak bir şey yapmış bir oğlan gibi titriyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

12. Chanterelles Trouvées

Bruce o akşam Pat için yemek yapmayı teklif etmişti. Teklif, sabahleyin Bruce evden çıkmadan önce, kafasını Pat'in yarı açık kapısından davetsiz bir şekilde içeri uzattığında yapılmıştı.

"Ben nasıl olsa yemek yapacağım," dedi. "Bir kişilik pişireceğime iki kişilik pişiririm. Aynı şey."

"Bayılırım," dedi Pat. Konuşurlarken Bruce'un bakışlarının odayı taradığını, bir an toplanmamış yatağının üzerinde durup, sonra henüz tam boşaltmadığı bavuluna odaklandığını fark etti.

Bruce başıyla onayladı: "Bayılacaksın," dedi. "Övünmek gibi olmasın, ama, fena bir aşçı değilimdir. Delia'ya birkaç şey öğretebilirim."

Pat güldü. Onun gülüşü Bruce'u memnun etmişe benziyordu.

"Yalnızca emlak eksperliği konusunda tabii," diye devam etti. "Yemek yapmaktan bahsetmiyorum." Cümlesini tamamladıktan sonra Pat'in tekrar gülmesini bekledi, ama Pat bu sefer gülmedi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Eminim çok güzel olacak," dedi Pat ağırbaşlı bir ifadeyle. "Ne pişireceksin?"

"Ben yalnızca makarna pişiririm," dedi Bruce. "Muhtemelen mantar soslu. Chanterelles*. Mantar seversin, değil mi?"

"Çok severim," dedi Pat.

"İyi. O zaman tereyağında 'chanterelles'. Üzerine kremalı sos. Sarmısak, karabiber, zeytinyağı ve balsamik sirke soslu salata. Balsamik sirke Modena'dan geliyor, biliyor musun? Öylesi makbul. Ne diyorsun, beğendin mi?"

"Mükemmel," dedi Pat. "Mükemmel."

O akşam, geç vakit –çünkü Matthew ancak akşam altıdan sonra gelebilecek olan bir müşteriye tablo göstermesini istemişti– İskoçya Sokağı'na döndüğünde, Bruce makarna tarifinin malzemelerini mutfak masasına yaymıştı. O yemeği hazırlarken Pat de yanında oturdu. Bir yandan pişiriyor, bir yandan da o gün işte başına gelen can sıkıcı bir olayı, bozuk merkezi ısıtma sistemi ve akan kubbe tavanla ilgili tartışmayı anlatıyordu.

"Bu insanlarla sorun yaşayacaklarını söylemiştim onlara," dedi, "ve haklı çıktım. Hep böyle olur zaten. İnsanların eline biraz para geçmeye görsün, hemen havaya girerler. Herhalde şikâyet etmeden önce, sözlükte 'kubbe' kelimesine bakmak zorunda kalmışlardır. Küb-be! Öyle diyorlar! *Kübbem akıyor*."

"Akan bir kubbe pek hoş bir şey olmasa gerek," diyerek yumuşak bir çıkış yaptı Pat. "Şikâyet ettikleri için onları suçlayamazsın."

* Chanterelles: Ülkemizde cüce kız mantarı olarak bilinen bir mantar türü. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Bütün kübbeler akar," dedi Bruce. "Kübbeleri olan insanlar buna alışkındır zaten. Yalnızca kübbe sahibi olma mertebesine terfi edenler kendilerini kasıyorlar. *Nouvelle kübbe*. Bunların adı da bu olmalı işte."

Makarna piştikten sonra Bruce tabaklara servis etti, üzerine sos ekleyip, masada Pat'in karşısına oturdu. Sos, her ne kadar Pat'in zevkine göre fazla koyu olsa da, iyi yapılmıştı. Pat Bruce'un aşçılığını övdü.

"Mantarları nereden aldın?" diye sordu.

"Patronumdan," dedi Bruce. "Mr. Todd. O bulmuş, bana verdi."

Pat tabağına bakarak, bir an sessiz kaldı.

"Toplamış mı?"

"Evet. Perthshire'da bir golf sahasından toplamış. Bir topu fazla uzağa fırlatınca, top gitmiş bir ağacın altına, bu mantarların arasına düşmüş."

Pat makarnanın içinden bir mantarı didikleyerek çıkarıp baktı. "Ne yaptığını biliyor mu peki?"

Bruce gülümsedi. "Hayır. Oldukça cahildir kendisi. Ondan adam olmaz."

"O zaman bunların chanterelles olduğunu nereden biliyor? Peki ya... zehirli olmadıklarını nereden biliyor?"

"Bilmiyor," dedi Bruce. "Ama ben biliyorum. Chanterelles mantarını tanıyabilirim. Bunların iyi olduğunu biliyorum. Mantarlar hakkında daha önce sadece bir kez yanıldım, o da çok uzun zaman önceydi."

"Hastalandın mı?"

"Hem de çok," dedi Bruce. "Neredeyse ölüyordum. Ama bu mantarlar hakkında yanılmıyorum. Sana söz, bir şey olmayacak."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bir süre konuşmadan yemeğe devam ettiler.

"İstemiyorsan yemek zorunda değilsin," dedi Bruce somurtarak.

Pat bir an düşündükten sonra, başını iki yana salladı ve Bruce'un düşündüğünden erken tabağındakileri bitirdi. Sonra Bruce'un masaya getirdiği kahvelerini içerlerken, söz Matthew ve galeriden açıldı.

"Ben tanıştım onunla," dedi Bruce. "Babası büyük bir Watson taraftarıdır. Rugby. Ne istersen. Mangır desen bol. Ama oğlundan adam olmaz bence."

"Sana göre adam olmayacak ne çok insan var," dedi Pat. Sesinin saldırgan çıkmamasına dikkat etmişti, ama sözü bir meydan okuma gibiydi.

Bruce telaşa kapılmadan Pat'in gözlemini değerlendirdi. "Gerçekten öyle. Bu şehirde asla adam olmayacak bir sürü insan var. Gerçek bu ve de gerçek buysa neden saklayalım? Ben biraz dobrayım, olanı söylüyorum, hepsi bu."

Kahvelerini bitirdikten sonra Bruce Cumberland Barı'nda arkadaşlarıyla buluşacağını söyledi. Pat isterse gelebilirdi. Arkadaşları enteresan tiplerdi; emlak eksperleri ve rugby kulübünden insanlar. Pat de gelmeliydi. Ama Pat gitmedi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

13. You Must Remember This / A Kiss Is Just a Kiss*

Bruce, Cumberland Barı'na gitmek için evden ayrıldıktan sonra Pat odasına gidip yatağına uzandı. Oldukça şevk kırıcı bir akşam geçiriyordu. Ev arkadaşını ve yargılayıcı fikirlerini dinlemek kolay değildi, şimdi de midesi bulanıyordu sanki. Mantarların tadı iyi sayılırdı, ama zehirli mantarlarda bu duruma çoğunlukla rastlanırdı zaten, öyle değil mi?

Yatağında uzanmış, bir eliyle midesini tutuyordu. İlk semptomlar neydi acaba? Mide bulantısı mı? Kusma mı? Yoksa tıpkı baldıran zehrini içip ölen Sokrates gibi sadece başı dönecek ve solup gidecek miydi? Mantarları yemeyi reddetmesi gerekirdi elbette; Bruce nereden geldiklerini açıklar açıklamaz, inancının ona verdiği cesarete sahip çıkmalıydı. Değişmesi gerekecekti. Ona karşı durabilmesi gerekecekti.

Cep telefonunu alıp kapağını açtı. İlk berbat hissedişinde evi aramayacağına dair kendisine söz vermişti,

* *Casablanca* filminin klasikleşmiş şarkısı *As Time Goes By*'ın (Zaman Geçtikçe) sözleri: "Şunu hep hatırlamalısın / Öpücük dediğin yalnızca bir öpücüktür" (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

çünkü ayaklarının üzerinde durmayı öğrenmesi gerekiyordu. Ama evi aramak ona öyle bir güven aşılıyordu ki, özellikle her şeye sükûnetle yaklaşan, hayata hep neşeli ve iyimser bakan –psikiyatride iyi bir kariyere sahip olmanın tek şartının iyi bir mizah duygusu olduğuna dair önermeyi doğruluyordu adeta– babasıyla yaptığı konuşmalar ona öyle bir güven aşılıyordu ki...

Pat numarayı tuşlamaya başlamıştı ki durdu. Biri bir enstrüman çalıyordu. Klarnet miydi, yoksa saksafon mu? Evet, saksafondu ve sanki tam kapısının önünde çalınıyordu. Bir an durup dinleyince, sesin yatağın yanındaki duvarı geçip geldiğini anladı. Fena değildi, ara sıra teklemeler oluyordu, ama çalan kesinlikle amatör değildi.

Numaraları tuşlamaya devam etti ve hattın öte yanında cevap veren babasının sesini duydu. Babası nerede olduğunu sordu.

"Odamdayım. Yatağıma uzanmış, aşağıda saksafon çalan birini dinliyorum. Dinle." Cep telefonunu bir iki saniyeliğine duvara tuttu.

"*As Time Goes By*," dedi babası. "*Casablanca*'dan. Çalan enstrüman da tenor saksafon olmalı. Kötü de çalmıyor hani."

"Sesi çok yüksek," dedi Pat. "Ta odama kadar geliyor."

"Apartmanda oturdun mu, bir miktar saksafon sesini normal kabul etmen gerekiyor sanırım," dedi. "Yine de, alçak sesle çalmalarını rica edebilirsin herhalde. Tommy Smith çalmayı öğrenirken, komşular yüzünden

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

saksafonuna çorap tıkayarak çalarmış, öyleydi değil mi? Sanırım öyleydi."

"O kadar umurumda değil aslında," dedi Pat. "Bruce'u dinlemekten iyidir."

"Ev arkadaşın mı?"

"Evet," dedi Pat. "Çok da kötü sayılmaz sanırım."

Hattın öbür ucunda kısa bir sessizlik oldu. "Eve gelmek istemiyorsun değil mi?"

"Hayır, istemiyorum."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

14. Karanfil Tohumlarının Kokusu

Pat cep telefonunu kapattı. Saksafoncu susmuştu, artık duvardan yalnızca sessizlik sızıyordu.

Bruce'u ve onunla nasıl başa çıkacağını düşünmeye koyuldu. Kabalık etmemiş, mesafeli durmamıştı, ama, ona yukarıdan bakmıştı. Aralarındaki önemli yaş farkından dolayı olabilirdi tabii. Ama yine de bunun ötesinde bir şeyler var gibiydi. Evin diğer iki sakini, Ian ve Sheila geldiğinde her şeyin çok daha iyi olacağını düşündü; belki o zaman Bruce biraz daha az tahakküm kurardı. Peki neredeydi o ikisi? Bruce seyahat ettiklerini söylemiş, ama ayrıntılara girmemişti. Yunanistan'da olduklarını sanıyordu, fakat emin değildi. Orada ne yaptıklarından da bahsetmemişti.

Pat yataktan kalkıp perdeleri kapadı. Odasına küf kokusu hâkimdi, havayı temizlemek için pencereyi hafif aralık bırakmıştı. Ayrıca bir süre yetecek kadar tütsü çubuğu almış, şimdi de bir tanesini yakmıştı. İncecik kıvrımlar halinde yükselen dumanın yaydığı keskin sandal ağacı kokusunun tadını çıkarıyordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Sandalyenin arkalığına astığı havlusunu alıp banyoya geçti. Banyoyu kullanmak için iyi bir fırsattı, çünkü Bruce girdiği zamanlar orayı tekeline alma eğilimindeydi. Önceki gece Pat banyo keyfi yaparken kapıya vurup ne zaman çıkacağını sormuştu. Bu belki küçük bir şeydi, ama yine de rahatsız ediyordu.

Pat banyo kapısını arkasından kapatıp küveti doldurmaya başladı. Tam havlusunu ahşap banyo sandalyesinin üzerine koymuş, ayakkabılarını çıkarmış, soyunmak üzereydi ki gözü lavabonun üzerindeki aynalı dolaba takıldı. Büyükçe bir dolaptı. Aynanın üzerinde, dolap kapağının kulpunun hemen yanında, birisinin – muhtemelen Bruce'un – kapağı açarken bıraktığı parmak izlerini fark etti.

Ortak kullanımda olan bir banyo sır saklanacak yer değildir. Pat'in de bu dolabı açmaya hakkı vardı elbette. Kendisi de eşyalarını oraya koymak isteyebilirdi; Bruce evin büyüğü olabilirdi, ama dolaplar üzerinde imtiyazlı hakları yoktu.

Dolabın içinde üç raf vardı ve hepsi de kavanozlarla, tüplerle neredeyse tıka basa doluydu. Pat en öndeki kavanozların üzerindeki etiketleri okudu: *après rasage pour hommes actifs, gel pour l'homme sportif.** Pat öne eğilip, daha yakından incelemeye başladı. Erkeklerin kozmetik malzemeler kullandıklarını biliyordu, ama bu biraz aşırı değil miydi? Hem erkekler vücut kremi kullanırlar mıydı gerçekten? Anlaşılan Bruce kullanıyordu.

* Erkekler için bakım kremi, sportmen erkekler için jöle (ç.n.)

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Pat uzanıp *gel pour l'hommes sportif* kavanozunu eline aldı. Açıp içindeki yağlı maddeye bir parmağını batırdıktan sonra parmağını kokladı. Kötü kokmuyordu, belki biraz karanfil tohumunu anımsatan bir kokusu vardı. Bir kere daha kokladı. Sonra kavanoz birden parmaklarının arasından kayıp yere düştü. Banyo zemininin üzerinde bir kere sekip parçalandı; yeşil renkli jöle, üzerinde cam parçaları olan, tersine dönmüş bir denizanası gibi daire şeklinde yayılmıştı.

Gözlerini bir süre kırık cam parçalarından ve artık kullanılmayacak hale gelmiş jöleden ayırmadan bakakaldı. Havada baharatlı bir koku asılı kalmıştı. Sıcak bir gecede Zengibar da böyle kokuyor olmalıydı ya da havada karanfil tütününden duman bulutları gezinen bir Endonezya barı ya da İskoçya Sokağı'nda bir apartman dairesinin banyosu. Yerdeki pisliği banyo yaptıktan sonra temizlemeye karar vererek olduğu gibi bıraktı. Babasını düşünüyordu. Onun kazalar ve kazaların bastırılmış isteklerimizi yansıttığına dair söyledikleri aklına gelmişti. *Sevdiğimizi yok ederiz*, demişti. Bruce'un saç jölesini yok etmesinin sebebi, ona âşık olması mıydı yoksa? İmkânsızdı bu. Bruce'a âşık olamazdı. Olamazdı işte!

BELONGS TO KAKTUS TEAM

15. 560 SEC.

Ertesi sabah Pat evden çıkarken, tam da o anda merdiven sahanlığına açılan kapısını aralayan Domenica Macdonald'la karşılaştı. Domenica, üzerinde yeşil bir pardösü, kolunda pörsümüş deriden bir çanta, Pat'e sıcak bir selam verip yerleşip yerleşemediğini sordu.

"Çok mutluyum," dedi Pat, ama hemen ardından saç jölesini düşürdüğünü Bruce'a söylemediği aklına geldi. "Her şey iyi gidiyor, ya da..." *Oldukça iyi* demek istemişti.

"Biliyorum," dedi Domenica sesini alçaltarak. "Bruce biraz, nasıl demeli? Zor mu? Doğru kelime bu mu acaba? Zor?"

"Farklı," diye önerdi Pat.

Domenica gülümseyip beraber aşağı inerlerken Pat'in koluna girdi. "Erkekler *gerçekten* farklı oluyorlar, öyle değil mi? Hatırlıyorum da, ben ilk defa bir erkekle yaşadığımda –aslına bakarsan kocamdı, o zamanlar biraz daha saygın bir ortam vardı– çok garip karşılamıştım. Erkekler öyle şey... şey... doğrusu, erkekler için söyleyecek laf bulamıyorum desem yeridir. Ya sen?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Erkeksi mi?" diye önerdi Pat.

Domenica bir kahkaha attı. "Kesinlikle. Bu her şeyi gayet iyi anlatıyor, değil mi? Bruce erkeksi bir erkek. Yani bazı yönlerden öyle." Kadınlar arası ortak bir anlayışı paylaştıkları bir an Pat'e baktı. "Hepsi birer küçük oğlan, değil mi? Ben öyle olduklarını düşünüyorum."

Şimdi aşağı katın sahanlığındaydılar. Domenica sağdaki dairenin kapısına işaret etti. "Küçük oğlanlardan bahsetmişken, burada da genç Bertie oturuyor. Dün gece saksafonunu duymuşsundur."

Pat kapıya bir göz attı. Maviye boyalıydı, üzerine içeride nükleer güç üretilmediğini ve kullanılmadığını yazan bir çıkartma yapıştırılmıştı.

"Evet," dedi. "Duydum."

Domenica içini çekti. "Sese bir itirazım yok. Aslında olağanüstü iyi çalıyor. Benim itiraz ettiğim şey, çocuğun yaşı."

Pat kadının ne demek istediğini tam anlayamamıştı. Domenica'ya soran gözlerle baktı. Bir insanın bir diğerinin yaşına itiraz etmesi ne demekti, insan kaç yaşında olacağını belirleyemezdi ki!

Domenica onun kafasının karıştığını anlamıştı. "Bertie henüz çok genç. Bildiğim kadarıyla, beş yaşında. Saksafon çalmak için çok erken bir yaş."

"Beş mi?!"

"Evet," dedi Domenica. Arkalarında bıraktıkları sahanlığa ve açık mavi boyalı kapıya onaylamayan bakışlarla bakıyordu. "Çok hırslı bir anne-baba! Çok hırs-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

lılar, özellikle anne. Oğullarını bir çeşit dâhi çocuk gibi yetiştirmeye çalışıyorlar. Annesi çocuğa müzik ve İtalyanca dersleri aldırıyor. Ne diye saksafonu seçtiklerini Tanrı bilir, ama seçmişler işte. Zavallı çocukcağız!"

Pat, beş yaşındaki bir oğlanın nasıl olup da saksafonda *As Time Goes By*'ı çalabileceğini anlamakta güçlük çekiyordu. Tenor sesli bir enstrümansa, parmaklarının tuşlara yetişmesi çok zor olurdu. Saksafon da neredeyse çocukla aynı boyda olmalıydı. Çalabilmek için sandalyenin üzerine mi çıkıyordu yoksa?

"Çocukluğun anlamı," diyerek devam etti Domenica, "bize kısa ömürlü bir masumiyet ve dünyanın baskılarından korunma fırsatı tanımasıdır. Çocuklarını çok fazla zorlayan ebeveynler bu küçücük özgürlük alanına müdahale etmiş oluyorlar. Tabii ki böylece, çocuklarına muazzam bir endişe yüklüyorlar. Anne-babanız sizi fazla zorlamadılar, öyle değil mi?"

Pat başını hayır anlamında salladı. "Hem de hiç. Teşvik edildim, ama asla zorlanmadım."

"Arada büyük bir fark var," dedi Domenica. "Zorlanmadığınız belli. Çok sakin ve mantıklısınız. Bana çok dengeli bir insan izlenimi veriyorsunuz. Tabii ki sizi çok iyi tanımıyorum. Aslında, sizi hiç tanımıyorum. Ama insan hakkınızda öyle bir izlenim ediniyor."

Bu konuşmadan ötürü hafif utanan Pat konuyu değiştirmek üzereydi ki apartmanın dış kapısına ulaşmışlar ve Domenica kolunu bırakmıştı.

"İşe mi gidiyorsunuz?"

"Evet," dedi Pat.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Sizi götürebilirim," diye önerdi Domenica. "Arabam sokakta. Hiç sorun olmaz."

"Çalıştığım yer hemen şu köşeyi dönünce," dedi Pat. "Yine de çok naziksiniz."

Domenica bu ret cevabını kesinlikle dikkate almamıştı. "İşte şuradaki," dedi. "Şu sarı renkli Mercedes-Benz 560 SEC. Benim arabam."

Pat, Domenica'nın işaret ettiği arabaya uzun uzun baktı. Parıl parıl parıldayan gümüş jant kapakları, panjuruna yerleştirilmiş mağrur Mercedes armasıyla zarif görünümlü, iki kapılı bir spor arabaydı. "Çok güzel bir araba," dedi Pat. "Çok hoş."

"Bu arabayı sürmek adeta bir rüya," dedi Domenica. "Duble kick-down özelliği var. Ayağını sonuna kadar bastırıyorsun, otomatik vitesi küçültüyor, istersen iki kere. Öyle güçlü ki! Motor kapasitesi beş nokta altı litre. Yani tam beş Mini'nin gücüne eşit!"

"Beş Mini mi?!!"

"Evet!" dedi Domenica. "Beş Mini! Haydi tatlım, gel binelim!"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

16. İrrasyonel İnançlar ve Çocuk Aklı

Domenica ve Pat, sarı Mercedes-Benz'in ön koltuklarına kurulup kemerlerini bağladıktan hemen sonra Bertie ve annesi İskoçya Sokağı 44 numaranın kapısından çıktılar. Her iki çift de birbirlerini fark etmemişti: Domenica motoru çalıştırmakla meşguldü, Pat ise hayranlıkla arabanın lüks deri döşemelerini ve cilalı ceviz kaplama ön konsolunu inceliyordu. Pollock ailesinin iki ferdine gelince, beş yaşındaki genç Bertie ve otuz dört yaşındaki annesi Irene, Doğu New Town Çocuk Yuvası'na vaktinde yetişmeye çalışıyorlardı. Bertie için erken varmaları önemliydi, çünkü ahlaki yetkinlikleri çok daha kısıtlı olan diğer oğlanlar sahip çıkmadan önce tren setini güvenceye alması gerekiyordu. Irene'in erken varmak istemesinin sebebi, çocuklar ve ebeveynler başına üşüşmeden önce Miss Christabel Macfadzean'le konuşmak istemesiydi. Görüşmek istediği birçok konu vardı ve mektup yazmak faydasızdı, çünkü Miss Macfadzean yazılı notun eline geçtiğini bildirmenin ötesinde bir tepki vermiyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Irene, Christabel Macfadzean'den hoşlanmamakla birlikte, öğretmenin bazı iyi tarafları olduğunu, istemeden de olsa kabul ederdi; dürüst ve titiz biriydi, çocuklar ona oldukça bağlanmış görünüyorlardı. Buna rağmen, sorun şuydu ki öğretmen Bertie'nin ne kadar yetenekli olduğunu, ne kadar fazladan ilgi ve teşvike ihtiyacı olduğunu anlamıyor gibiydi. Burada, amaç öbür çocukların ihtiyaçlarını yok saymak değildi elbette –onların da ihtiyaçları vardı–, ama Bertie'ninkiler biraz daha özeldi. Mesela diğerleri henüz okuyamazken, Bertie İngilizceyi iyi okuyor, İtalyancada da ilerleme kaydediyordu. İyice yıpranmış bir İtalyan çocuk kitabı vardı: *Le Avventure del Piccolo Roberto*. Artık tüm kitabı baştan sona rahatlıkla okuyabiliyordu ve *Max und Moritz*'in İtalyanca tercümesine geçmişti (gerçi ideolojik anlamda, Irene'in içi bu kitap konusunda pek rahat değildi, ama Struwwelpeter'dan ve onun korkunç şiddet sahnelerinden daha iyi olduğuna karar vermişti).

Drummond Meydanı'nı yürüyerek geçerlerken Bertie annesinin elini tutmuş, bütün dikkatiyle kaldırımdaki çizgilere basmamaya gayret ediyordu.

"Haydi lütfen yürü Bertie," dedi Irene. "Anneciğin bütün gün bekleyemez. Hem sen neden öyle tuhaf yürüyorsun?"

"Çizgiler," dedi Bertie. "Çizgilere basarsam, onların eline düşerim. *È vero*."

"Ne saçmalık!" dedi Irene. "*Non è vero*! Hem onlar da kim? CIA mi?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Ayılar..." diye başladı Bertie, sonra durdu. "CIA? Seni de mi ele geçirecekler?"

"Tabii ki hayır," dedi Irene. "Kimse kimseyi ele geçirmeyecek."

Bir süre konuşmadan yürümeye devam ettiler. Sonra Bertie sordu: "CIA kim? Nerede oturuyorlar?"

"CIA, Amerikan casuslarıdır," dedi Irene. "İnsanları gözlüyorlar, sanırım."

"Bizi de gözlüyorlar mı?"

"Tabii ki hayır. Kaldırımdaki çizgilere basman da umurlarında olmaz. Birçok insan kaldırımda çizgilere basıyor ve bir şey olmuyor."

Bertie bir an düşündü. "Bazılarına mı bir şey olmuyor? Peki ya diğerleri? Onlara ne oluyor?"

"Hiçbir şey," dedi Irene. "Çizgilere basan kimseye bir şey olmuyor. Bak, ben çizgilere basıyorum ve bana hiçbir şey olmuyor. Bak, bir çizgi daha, tam ortada ve hiçbir şey..."

Cümlesini tamamlayamadı. Topuğu genişçe bir yarığa takılıp sıkışmış, o da yüzüstü kaldırıma düşmüştü. Ayakkabıdan zorla kurtulan ayağı burkulmuştu, bileğinde çok keskin bir acı hissediyordu.

Bertie hareketsiz durmaktaydı. Sonra göğe baktı ve bir an bekledi. Daha fazla ceza gelecekse, belki de o taraftan gelecekti. Ama hiçbir şey gelmeyince eğilip annesinin elini tutacak kadar kendini güvende hissetti.

Istırap içindeki Irene; "Bileğimi burktum," dedi. "Çok acıyor."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Zavallı Irene," dedi Bertie yumuşacık bir sesle. "Ben sana demiştim, değil mi?"

Irene, kendini sakınarak ayağa kalktı. Burktuğu bileği acıyordu, ama yürüyemeyecek kadar da kötü değildi. Belki biraz daha yavaş gideceklerdi, ama yollarına devam edebilirlerdi.

Birkaç dakika sonra kararlı bir sesle, "Bu yalnızca bir kazaydı, böyle düşünmen çok önemli." dedi. "Sadece bir kaza. Kafanda birtakım büyülü düşünceler üretmeni istemiyorum. Perilere falan inanmak yok."

"Periler mi?" diye sordu Bertie. "Periler var mı?"

Londra Sokağı'nın sonuna varmışlardı. Yuva çok uzak değildi.

"Peri diye bir şey yoktur," dedi Irene.

Bertie'nin yüzünde kuşkulu bir ifade belirdi. "Ben o kadar emin değilim," dedi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

17. Eğitsel Bir Alışveriş

Doğu New Town Çocuk Yuvası'nın sahibesi Miss Christabel Macfadzean, Irene'in ön kapıdan içeri topallayarak girdiğini görünce yüzünde endişeli bir ifade belirdi.

"Bileğinizi mi incittiniz?" diye sordu, "Kaza mı oldu?"

"Kaza değildi," diye mırıldandı Bertie, ama Irene hemen lafını ağzına tıkıverdi.

"Evet, bir kaza oldu," dedi. "Ama çok küçük bir kaza. Drummond Meydanı'nda kaldırıma takıldım."

"Kaza geliyorum demez," diyerek halden anlayan bir yorum getirdi Christabel. "Şu günlerde sokağa çıkmayagörün, hayatınızı riske atıyorsunuz. Bir çukura düşmezseniz, yere atılan sakızlar yüzünden kaldırıma yapışıp kalabilirsiniz. İnsan olduğu yerde çakılıp kalabilir, öylece hareketsiz kalır."

Irene hoşgörüyle gülümsedi. Christabel kırk beş yaşında ya var ya yoktu, ama çok eski kafalıydı. Sakızla ilgili söyledikleri örneğin; *gençlik karşıtı* söylemlerdi bunlar. Normal şartlar altında ona meydan okumak isteye-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bilirdi ve derdi ki: *Bu yorumunuz gerçekten sakızla mı ilgili yoksa genel anlamda gençlere yönelik mi konuşuyorsunuz?* Ama konuşmanın Bertie konusuna çekilmesi gerekiyordu.

"Sizinle biraz Bertie'yle ilgili konuşmak istiyordum," dedi. "Biliyorum meşgulsünüz, fakat..."

Christabel saatine bir göz attı. "Birkaç dakika vaktim var. Sonra gerçekten..."

Irene bu fırsatın üzerine atladı. "Onun ne kadar zeki bir çocuk olduğunu fark etmişsinizdir."

Christabel bir an gözlerini uzaklara çevirdi. Tabii ki Bertie zeki bir çocuktu –insanı korkutan bir zekâya sahipti–, ama bu hırslı kadını teşvik etmeyecekti. Ona göre hayatta hırslı bir ebeveynden daha kötü bir şey olamazdı.

"Yavaş bir çocuk değil," dedi dikkatle.

Irene'in gözleri fal taşı gibi açıldı. "Yavaş değil mi? Tabii ki yavaş değil. O bir dâhi."

"Hangi bakımdan?" diye sordu ifadesiz bir sesle. "Çocukların birçoğunun farklı konulara yetenekleri vardır. Şuradaki küçük oğlan mesela –şu uzun boylu olan– topla harikalar yaratıyor. O da bir dâhi aslında."

Irene'in dudakları büzüldü. "O farklı bir durum, çok farklı. Gelişim psikolojisinde dâhi kelimesi teknik bir terimdir. Yalnızca az bulunur bir zekâ seviyesine sahip çocuklar için kullanılmalıdır."

"Bilmiyorum," dedi Christabel gayet sıradan bir ifadeyle. "Çocuklarla fazla bir deneyimim olmadı, sanırım yalnızca yirmi iki sene, ama çocukların birçoğunun ken-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

dilerine özgü bir dehaları olduğunu düşünüyorum. Bertie tren setini kurmak konusunda kesinlikle çok iyi. Şarkı söylediğimiz zamanlarda da hiç fena değil."

Irene kendini zor zapt ediyordu. "Peki ya İtalyancası?" diye patladı. "İtalyancası? İtalyanca konuşabildiğini fark ettiniz mi?"

Miss Macfadzean bunu fark etmişti, ama şu anda doğruyu söylemek, çok fazla şeyi riske atmak anlamına gelebilirdi.

"İtalyanca mı?" dedi. "Ne kadar enteresan. Siz İtalyan mısınız? İki dil konuşan çocuklarımız çok olur, ebeveynlerden bir tanesinin başka bir dil konuştuğu ailelerden gelirler. Çocuklar evde hemen öğreniveriyorlar. Dil öğrenmeye karşı olağanüstü bir yetenekleri oluyor. Hepsinin öyle, yalnızca Bertie'nin değil."

"Ben İtalyan değilim," dedi Irene. "Ayrıca, kocam da İtalyan değil. Bertie İtalyancayı *öğrendi*. Bu onun gösterdiği bir başarı, başarılarından yalnızca bir tanesi."

"Ne kadar kullanışlı bir şey," dedi Miss Macfadzean serinkanlılıkla. "İtalya'ya tatile gidecek olursa çok işine yarayacak."

"Konumuz o değil," dedi Irene. "İtalyanca okuyabilmek ve kültürünü takdir edebilmek için öğrendi."

"Ne kadar hoş," derken Miss Macfadzean saatine bakıyordu. "İtalyanlar nasıl da asil oluyorlar bazen."

"Evet," dedi Irene. "Ve kısa süre önce saksafonda altıncı sınıf seviyesine ulaştı. Altıncı sınıf."

"Ne kadar da aktif bir çocuk!" dedi Miss Macfadzean. "Oyun grubuna gelecek vakti bulabilmesine şa-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şırdım doğrusu! Anlaşılan aramızda olduğu için çok şanslıyız."

"Daha fazla teşvike ihtiyacı var," diyerek biraz daha bastırdı Irene. "Vakit ayırıp onunla okuması üzerine çalışsanız..."

"Söz konusu dahi olamaz," dedi Miss Macfadzean. "Diğer çocukları da düşünmem gerekiyor. Üzgünüm." Kısa bir an sessiz kaldı. "Neyse, aslında sizinle Bertie'nin hal ve gidişatı üzerine bir iki kelime etmek istiyordum. Diğer çocuklarla beraber oynamak konusunda biraz daha gayret göstermesi gerekiyor. O bakımdan bir dâhi olduğu söylenemez. Bazen küçük olaylar cereyan ediyor."

"Olaylar mı?"

"Evet," diyerek devam etti Miss Macfadzean. "Tren setiyle oynamayı seviyor. Ama oyuncağını paylaşmayı öğrenmesi gerek. Geçende çocuklardan birinin kurduğu gayet güzel bir istasyonu yıktı. Havaya uçurduğunu söyledi. Politik bir nedenle yaptığını söyledi."

Irene gülümsedi. "Sevgili Bertie! Sorun da bu işte! Öteki çocukların fersah fersah ötesinde. Onlar politika nedir bilmezler ki. Bu kelimeyi daha önce duymamışlardır bile."

"Haklısınız, duymamışlardır," diyerek onayladı Miss Macfadzean. "Ama çocukların oyunlarını bozmaması gerekir. Çocuklara hayatlarını sürdürürken diğer insanların yaşamlarına saygı göstermeyi öğretmeliyiz. Sosyalleşmeye teşvik etmeliyiz."

"Bertie sosyalleşmeyi biliyor," dedi Irene çabucak. "Sorun diğer çocukların... bunu söylediğim için kusura bak-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

mayın, ama, ondan çok daha geride olmaları. Onlar Bertie'yi anlayamazlar. Bu da Bertie'yi hüsrana uğratıyor. Olaya biraz da onun açısından yaklaşmalısınız."

Miss Macfadzean bir kere daha saatine göz attı. "Belki biraz daha rahat bırakılmaya ihtiyaç duyuyor. Belki beş yaşında bir çocuk olabilmesi için ona biraz daha serbestlik tanımak gerekiyor. Sizce?.." Cümlesinin sonunu geveledi, Irene'in delici bakışlarından rahatsızlık duymuştu.

"Bertie çok özel bir çocuk," dedi Irene kısık bir sesle. "Ama bunu herkes anlayamıyor." Miss Macfadzean'e baktı. O ise bakışlarını yine kaçırmıştı. Umut yok diye düşündü Irene, umut yok.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

18. Melanie Klein'ın Eserleri

Tatminkâr bir sonuca varmayan görüşme sona erdikten sonra, Irene kaldırımın düşüşüne sebebiyet veren bölümüyle arasına geniş bir mesafe koyarak İskoçya Sokağı'na geri yürüdü. Miss Macfadzean'in kendisi hakkında ne düşündüğünü çok iyi biliyordu; bakışlarından ve sarf ettiği küstah sözlerden bunu anlamak çok kolaydı. İşte hırslı bir anne daha diye düşünmüştü, çocuğunun özel olduğunu ve yeterince ilgi görmediğini zanneden annelerden biri. Hakkında böyle düşünüyor ve öylesine yanılıyor, öyle yanlış bir yargıya varıyordu ki! Onlar Bertie'yi asla zorlamamışlardı; bir an için olsun, bunu yapmamışlardı. Çocuklarıyla beraber yaptıkları her şeyi, Bertie öyle istediği için yapmışlardı. Saksafon istemişti. Valvona ve Crolla'dan güneşte kurutulmuş domates satın almaya gittiklerinde İtalyanca öğrenmek istemişti. Bunların hiçbiri için onu zorlamamışlardı.

Peki o kadın, Bertie'nin beş yaşında bir çocuk olabilmesi için serbestlik tanıyın derken ne demek istemişti? O da ne demekti öyle? Bertie'nin hayata karşı hissettiği doğal merakı dizginlemeleri gerektiği anlamına geli-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yorsa, bu tam bir delilikti. Eğer bir çocuk soru soruyorsa, çocuğun bilgi edinme arzusunu kıramazdınız ya!

Christabel Macfadzean'e gelince, onunla ilgili bazı zorluklar vardı. En başta, bu kadın tam bir inekti! En basit açıklaması buydu. Ama bunları düşünürken bile –ve bu şekilde düşünmekten keyif almıyor değildi– bu düşüncelerin kendisine yakışmadığının farkındaydı. Sıradan insanlar böyle düşünürdü. Asıl zorluk bu kadının ileri seviyede bir oyun grubu yönetme iddiasında olmasıydı (yuvanın broşüründe en son eğitsel prensiplerin –onlar da neyse artık– uygulandığı yazıyordu). Bütün bu iddialara rağmen, kadın çocuk psikolojisi hakkında hiçbir şey bilmiyordu. *Yalnızca* yirmi iki senelik deneyimine dair müstehzi bir gönderme yapmıştı, ama, insanın ne kadar deneyimi olursa olsun, isterse elli senelik olsun, Melanie Klein konusundaki cahilliğini telafi edemezdi. Irene'e göre hayret verici olan şey buydu: Çocuk bakımından anladığını iddia eden birisinin Melanie Klein'dan hiçbir şey, tek bir sayfa dahi okumamış olmasıydı. Bunun düşüncesi bile insanın nefesini kesmeye yetiyordu.

Christabel Macfadzean, Klein'ın teorilerinden birazcık olsun haberdar olmuş olsaydı, çocukların tren istasyonunu havaya uçurduğunda, Bertie'nin yalnızca, insan-nesne anlamında, toplumun asla annesiyle evlenmesine izin vermeyeceği gerçeğiyle ilgili kaygılarını ifade ettiğini hemen anlardı. Bu gayet aşikârdı.

Aslında düşündüğü zaman, Bertie'nin davranışının Melanie Klein'ın savaş sırasında analiz ettiği Richard

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

adlı çocuğa ne denli benzediğini görmek çok ilginçti. Richard Alman uçaklarını saldırırken resmetmiş, böylece İkinci Dünya Savaşı ve annesi hakkındaki kaygılarını ifade etmişti. Bertie tren istasyonunu imha ederken yalnızca Richard'ın hissetmiş olması gereken duygularla hareket etmişti. Irene durdu. Zihninde çarpıcı bir düşünce belirmişti. Yoksa Bertie, Klein'ı okumuş muydu? Heveslı bir okuyucuydu, ama herhalde böyle bir şey yapmış olamazdı, tabii eğer, Irene'in raflarındaki kitaplara dalmadıysa... Klein'ı okumuşsa, o zaman bilinçaltından gelen bir itkiyle Richard'ın davranışını kopyalamış olabilirdi, çünkü *kendi kaygılarının Richard'ınkilerle ne kadar benzeştiğini görmüştü.* Demek ki bu onun iletişim kurma yoluydu ve sosyalleşmenin en erken, en hassas evrelerinde ona rehberlik etmesi gereken yetişkin tarafından kesinlikle fark edilmemişti.

Bunları düşünmek bile Irene'in öfkelenmesine yetiyordu. Birkaç saniyeliğine durakladı, kaldırımın ortasında hareketsiz duruyor, gözleri kapalı vaziyette, öfkesiyle mücadele etmeye çalışıyordu. Son zamanlarda suyla terapi seanslarına gitmeye başlamıştı, kendisini tekrar su tankında, tam bir sessizlik içinde yatarken hayal etti. Bu tür bir imgeleme hep işe yarıyordu.

Bir dahaki sefere Bertie'yi de suyla terapi merkezine götürecek, onu da tanka sokacaktı. Bertie'nin bundan hoşlanacağını biliyordu, çünkü meditasyona ilgisi vardı. Yoga sınıflarına da katılabileceğini düşündü sonra. Geçenlerde yogayla ilgili sorular sormuş, Irene de biraz araştırmıştı. Pazartesi akşamları Stockbridge'de ço-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

cuklar için bir yoga sınıfı vardı. Dersin adı Bızdıklar İçin Eğilip Bükülmeli Eğlence'ydi ve Bertie'nin pazartesi akşamları hep boş oluyordu. Başka herhangi bir akşam zor olacaktı, ama pazartesi uygundu. Şimdilik kurşun kalemle ajandasına yazacaktı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

19. Mütevazı Bir Hediye

Sarı Mercedes-Benz galerinin önünde fren yaptı ve Pat arabadan indi. El sallayarak Domenica Macdonald'a teşekkür etti. Kadın da ona el salladıktan sonra, tepeden aşağı doğru arabasını sürdü.

Matthew henüz gelmemişti, ama Pat'in kendi anahtarı vardı ve alarmın nasıl çalıştığı konusunda bilgilendirilmişti. Kendisine bir kahve yapmak için galerinin arka odasına geçmeden önce, sabah gelen postayı yerden toplayıp ön masaya koydu.

Matthew gelen mektupları açmasını söylemişti, o da şimdi aynen böyle yapıyordu. Elektrikçinin yolladığı yeni takılan elektrik düğmesinin faturasıyla Hornel'le ilgilenen bir müşteri adayının mektubu vardı. *Stoklarımızda bir şey var mı acaba* diye sormuştu. Pat bu soruya verilecek en dürüst cevabın: *Hiçbir fikrimiz yok* olacağını düşündü, çünkü ellerinde ne olduğunu onlar da bilmiyordu. Pekâlâ bir Hornel de olabilirdi, ama bu pek muhtemel görünmüyordu. Pat galeride değerli bir şey olduğuna pek ihtimal vermiyordu, ama bunu düşünür-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ken bile Mull/Iona tablosuna gözü takılmış, her şeye rağmen kafasında bir soru işareti belirmişti. Bugünlerde bir Peploe tablosuna ne kadar değer biçiliyordu acaba? Önceki gün galerinin arka odasında bulduğu bir dergiyi karıştırırken, İskoçya menşeli sanat eserleri için geçen sene verilen açık artırma fiyatlarını görmüştü. Büyük boyutlarda bir Peploe tablosu doksan bin sterline alıcı bulmuştu. Yani şimdi baktığı bu tablo gerçekten bir Peploe'ysa, o zaman değeri kırk bin sterlin mi olacaktı?

Kapının üzerinde asılı duran çanın sesini duyunca başını kaldırıp baktı. Dün uğrayan adamdı; üzerinde gündelik bir kazakla tabloyu inceleyip, sanki bu konuda otoriteymiş gibi konuşan.

Masaya doğru yürüdü.

"Geçiyordum da bir iki şeye çabucak bir göz atmak istedim. Bir doğum günü hediyesi almam gerekiyor, ama biliyorsunuz, bu çok zor bir iş. Küçük bir tablo belki, fazla pahalı bir şey değil, ama 'ben buradayım' diye haykırmadan her duvarda asılı durabilecek bir şey. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz değil mi?"

"Lütfen bakın," derken, Pat eliyle duvarlarda sergilenen resimleri işaret ediyordu. "Belki bir şey bulursunuz."

Adam gülümseyip Pat'in sağındaki duvara doğru seğirtti.

"D. Y. Cameron baskıları," diye mırıldanan adamın sesi ancak Pat'in duyabileceği yükseklikteydi. "Bir teyze için fena olmaz, ama sevgili için pek uygun değil. Anlıyorsunuz ya?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Pat nasıl karşılık vermesi gerektiğini bilemedi, bir teyzesi vardı, ama sevgilisi yoktu, o yüzden de sadece güldü. Bu tepki adamın dönüp, tek kaşını yukarı kaldırarak ona bakmasına sebep olmuştu.

"Siz farklı mı düşünüyorsunuz?"

"Hayır," dedi Pat. "Eminim haklısınız."

Adam incelemesine geri dönmüş, şimdi de Peploe taklidinin asılı olduğu duvara yanaşmıştı. Tablonun önünde durup, daha yakından bakmaya başladı.

"Bunun için ... bu cumartesi öğleden sonrası çalışması için ne kadar istiyorsunuz?"

"Cumartesi öğleden sonrası mı?"

"Amatörlerin boyalarını çıkardıkları zamandır," diye açıkladı. "Örneğin bu şahıs muhtemelen Dumfries ya da öyle bir yerde oturan, emekli bir banka müdürüydü. Biraz resim yapıyordu. Tıpkı dostumuz Vettriano gibi."

Pat bir an nefesini tuttu. Vettriano hakkında yapılan yorumları görmüştü ve insanların onun eserlerine fazla itibar etmediklerini biliyordu, ama kendisi bu fikirleri paylaşmıyordu. Kumsalda, resmi giysiler içinde, *uşaklarıyla* beraber dans eden insanların resimleri hoşuna gidiyordu. Gerçek hayatta böyle bir şeyin olduğunu hiç görmemişti tabii, ama her an olabilecek bir şeydi. Nadiren de olsa.

Matthew'nun masanın üst çekmecesinde sakladığı listeye uzandı. Bakışlarını rakamların üstünde gezdirirken aradığı kaydı buldu. *İskoç ekolü – Sanatçı: Bilinmiyor / Baş Harfler SP – Some Person?* Yüz elli sterlin.*

* Some person: Biri. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Yüz elli sterlin," dedi Pat.

Adam bir adım geri atıp, çenesini okşadı. "Yüz elli? Biraz yüksek, öyle değil mi? Ama... ama belki... arkadaşım için hoş bir armağan olabilir." Sonra Pat'e dönerek kararlı bir sesle: "Alıyorum. Sarın lütfen. Nakit ödeyeceğim."

Pat duraksadı. "Öte yandan," dedi, "eğer Peploe'ysa, yüz elli sterlin biraz düşük bir fiyat olabilir. Belki kırk bin sterlin daha uygun olacaktır."

Galeriyi boydan boya geçip masaya doğru ilerlemekte olan adam birden durdu.

"Peploe mu? Saçmalamayın! Keşke olsaydı! Ama değil. Sözünü etmek bile saçma."

Adam konuşurken, Pat onu izliyordu. Alnına hafifften renk geldiğini, gözlerinin yana kayışını ve sonra dönüp bakışlarını dimdik kendisine yöneltişini görmüş, doğru kararı verdiğine emin olmuştu. Tablo artık satılık değildi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

20. Erkekler Sanat Tartışıyorlar

Matthew galeriye geldiğinde, Koca Lou'nun yerinde sabah kahvesini içmek için sokağın karşısına geçme vakti yaklaşmıştı bile. Pat, Mull/Iona tablosunun alıcı adayının galeriye yaptığı iki ziyareti anlatmaya başlamıştı ki, Matthew onu durdurdu.

"Bu büyük bir şey," dedi. "Gel, kahve içerken konuşalım. Çocuklar bunu duymak isteyeceklerdir. Dükkânı bir saatliğine kapatırız. Bu gerçekten çok büyük bir şey."

İki katlı otobüslerin ağır ağır ilerlediği parke taş döşeli caddeden karşıya geçip Koca Lou'nun yerine gitmek üzere çıktılar. Caddenin sonunda Canonmills'in damlarının ötesinde uzanan Fife bölgesi, Gillies'in gökleri ve tepeleri resmettiği bir suluboya çalışmasını andırıyordu. Matthew, Pat'in durup yolun aşağısına baktığını görerek gülümsedi.

"Evet," dedi. "Güzel, değil mi?"

Pat başıyla onayladı. Matthew'nun böyle bir şeyi fark edebileceği aklına gelmezdi, ama aslında onu çok az tanıyordu. Matthew, Bruce gibi değildi. Bruce için manzara olmuş olmamış, hiç fark etmezdi. Matthew'da fark-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

lı bir şeyler, Pat'te ona karşı koruma hissi uyandıran duyarlı bir yan vardı.

Fife'a sırtlarını dönüp Koca Lou'nun tehlikeli merdivenlerinden aşağı indiler. Ronnie ve Pete kafede, her zaman oturdukları kabindeki yerlerini almışlardı bile. Matthew, Pat'i arkadaşlarıyla tanıştırdı.

"Bu genç hanım çok önemli bir keşifte bulundu," dedi. "Galeride çok önemli bir tablo var. Benim gözümden kaçmış. Ben bu tabloyu yüz elli sterline satacaktım, ama asıl değeri?.." Pat'e döndü. "On bin mi?"

"Belki kırk bin."

Ronnie bir ıslık çaldı. "Kırk bin papel!"

Koca Lou kahvelerini getirip fincanları önlerine koydu.

"Şu anda Calvocoressi'nin Cowie hakkındaki kitabını okuyorum," dedi. "Çok enteresan bir kitap."

"Evet," dedi Pete. "Eminim öyledir. Peki bu tablonun sandığınız şey olup olmadığını nereden biliyorsunuz? Nasıl anladınız?"

Pat omuzlarını silkti. "Anladığım falan yok," dedi. "Bu işler hakkında pek fazla bilgim yok. Okuldayken Yüksek Sanat dersi almıştım, İskoç ressamlarını işlemiştik biraz. Peploe'yu da yaptık, sanırım bu tablo Peploe'ya benziyor."

Ronnie: "Birçok şey gözümüze başka bir şey gibi görünebilir. Lou da Mona Lisa'ya benziyor mesela, değil mi Lou? Ama Mona Lisa değilsin. Böyle şeyleri bilmek gerekir." Matthew'ya döndü. "Kusura bakma dostum, ama biraz acele ediyor olabilirsin."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bu sözler Matthew'yu endişelendirmişe benziyordu. Kaygılı bir ifadeyle Pat'e döndü. "Eee Pat, nasıl emin olabiliyorsun?"

"Emin değilim," dedi Pat. "Biraz önce de söyledim. Ama galeriye gelen adamın bunun değerli bir şey olduğunu düşündüğünden gayet eminim. Rol yapıyordu, anladım. Sanki fazla ilgilenmiyormuş gibi rol yapıyordu, ben tablonun Peploe'ya ait olabileceğini söylediğimde neredeyse yerinde sıçradı. Ne bileyim... keyfinin kaçtığını anladım. Kelepir bir mal bulduğunu zannetmişti."

"Kulağa hoş geliyor," dedi Pete. "Hani şu masayı aldığımızda neler olduğunu hatırlasana Ronnie. O simsar sanki hiç ilgilenmiyormuş gibi yapmıştı ya? Bize yanaşmadan önce masanın altına baktığını gördük, sonra da ödediğimiz paranın iki katını vermeyi teklif etti. Biz de hemen anlamıştık vaziyeti."

"Evet," dedi Ronnie. "Anlaşılır böyle şeyler." Durdu. "Ama nasıl emin olacaksınız? Tabloyu vitrine bu Peploe ya da bilmem nedir diye koymadan önce, neden bahsettiğinizi iyi bilmeniz gerekiyor."

"Profesyonel bir görüş alırım," dedi Matthew. "Neden bahsettiğini bilen birine götürürüm."

"Sana benzemeyen biri yani!" dedi Pete.

"Ben hiçbir zaman sanattan anladığımı söylemedim ki," dedi Matthew. "Öyle bir iddiam yok."

Ronnie bakışlarını kahvesine indirdi. "Peki kime soracağız? Lou'ya mı?"

"Ben sizden daha bilgiliyim," diye seslendi Lou tezgâhın arkasından. "Siz bir şey bilmiyorsunuz. İkiniz

BELONGS TO KAKTUS TEAM

de. Sen ve arkadaşın Pete, bir şey bilmiyorsunuz. *Afa feel*'siniz*"

"Bu konuda tartışmayalım," dedi Matthew alçak sesle. "Dorikçe bile olsa. Sanırım yapmamız gereken bu meseleyi buradan birine, bizim sokakta dükkânı olan başka bir simsara götürüp fikrini almak."

"İyi fikir," dedi Ronnie. "Al, şuradaki... ismi neydi... şu köşedeki adama götür. Ona sor."

"Yapamam," dedi Matthew. "Bana güler. Herkese de elimde ne olduğunu bilmediğimi anlatır. Hayır, bunu yapması için başka birini bulmamız gerekecek." Pat'e baktı. "Pat? Peki ya bu işi sen yapsan? Tabloyu ona sen götür, sana ait olduğunu söyle. Görüşünü sor. Sana uyar mı? Yarın yapar mısın?"

"Yapabilirim herhalde," dedi Pat. Küçük bile olsa, yalan söylemesi gerekecekti. Oysa doğruyu söylemeye meyilli bir karakteri vardı ve ne için olursa olsun yalan söylemenin düşüncesi dahi onu rahatsız etmeye yetiyordu. Üstüne üstlük Ronnie ve Pete'nin yanında da kendisini çok rahat hissetmiyordu. Hallerinde huzursuz edici bir şey vardı sanki; gece kadar karanlık olmasa da alacakaranlık bir şey.

* *Afa feel*: İskoçya'nın kuzeydoğusunda konuşulan Dorik diyalektinde müthiş salak. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

21. Bir Kız Evladın Dans Kartı

Macaulay Holmes Richardson Black İmtiyazlı Emlak Eksperliği ve Arazi Yöneticiliği Bürosu'nun ofisinde çok yoğun olmayan bir gün yaşanıyordu. Kıdemli ortak olan Gordon, şirketin bir müşterisine akrabasından miras kalan ticari mülke bakmak için Londra'ya gitmişti. Müşteri binayı satmak istiyor, ama Londra'daki emlakçılara güvenmiyordu. Todd da adamın bu görüşüne canla başla katılmıştı.

İş seyahatindeki Gordon'un yokluğunda, şirketin idaresini alan Raeburn Todd, gününü ağabeyinin dosya dolabındaki evrakları inceleyerek geçiriyordu. Bruce bunu fark etmemiş gibi yapmaktaydı. Bir gün, eğer gerekirse, kullanabileceği bir bilgi olabilirdi bu. İnsan ne zaman köşeye sıkışacağını bilemezdi, elde bir iki koz bulundurmanın faydası vardı.

Bruce'un o gün yapacak pek işi yoktu ve canı sıkılıyordu. Yirmi dakika kadar gazetelerle oyalandıktan sonra ayağa kalkıp dışarı bakmak için pencereye doğru yürüdü. Hava yağmura dönmüştü; hafif çiseleyen, arada bir bastıran. Queen Caddesi üzerindeki bir binanın dör-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

düncü katında bulunan ofislerinden Heriot Row'daki evlerin çatıları, Great King Caddesi, uzakta Trinity bölgesinin çayırları ve daha da ötesi görülebiliyordu. Çalışanlar içinde nispeten kıdemsiz bir eleman olsa da Bruce'a bu manzaraya hâkim bir oda verilmişti. Telefon çalıp Todd'un odasına çağrıldığında, dalgın bakışlarla manzarayı seyretmekteydi. Orayı bitirdi, şimdi burnunu benim işime sokmak istiyor diye düşündü Bruce.

Lanarkshire koruma projesiyle ilgili bir dosyayı alıp içeri geçti.

"Gordon'un Londra'daki işleri nasıl gidiyor, Todd?" diye sordu.

"Bildiğim kadarıyla iyi," dedi Todd. "Muhtemelen öğle tatilinde beni arayacak. O zamana kadar Fulham'daki şu yere bakmış olur. Londra'nın iyi semtlerinden birinde, hem de işlek cadde üstü, tam iki yüz seksen metrekare bir yer. Böyle bir mülkün değeri nedir biliyor musun?"

Bruce omuzlarını silkti. "Son zamanlarda yayınlanan fiyat çizelgelerine bakmadım," dedi. "Londra benim sorumluluk alanıma girmiyor. Edinburgh veya Glasgow'da böyle bir yerin ne kadar edeceğini söyleyebilirim. Ama Londra'yı bilemem. Çok paradır, ama. Çok fazla."

Todd kaşlarını çattı. "Gözlerini açık tutmalısın, Bruce. Ekonomi sayfalarını okumalısın. Bir gözün Londra'nın üstünde olmalı."

Bruce içinden, beni buraya nutuk atmak için çağırdı diye geçirdi. Gözleri donuklaştı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Evet," dedi Todd. "Londra'da değişen değerleri takip etmemiz önemli, çünkü bundan biz de etkileniyoruz. Ticari konumlanmanın en önemli kısmı fiyat karşılaştırmasıdır. Bunu biliyorsun, değil mi?"

"Evet," dedi Bruce sabrını korumaya çalışarak, "sen de meşgul müydün, Todd? Evraklarla mı uğraşıyorsun?"

Todd tedirgin bir bakış attı. "Biraz okuyordum," dedi. "Gelişmeleri takip ediyorum işte."

Bruce gülümsedi. "İyi bir siyaset izliyorsun," dedi.

Todd bir an bakışlarını ayırmadan Bruce'a baktıktan sonra devam etti: "Ama buraya seni iş konuşmak için çağırmadım," dedi. "Kişisel bir mesele. Bu konuyu açtığım için kusuruma bakmazsın umarım."

Bruce'un merakı uyanmıştı. "Kesinlikle bakmam. Sen devam et."

"Mrs. Todd ve benim gayet aktif bir sosyal hayatımız olduğunu biliyorsun." Bunu söylerken ses tonundan kendisiyle gurur duyduğu anlaşılıyordu.

"Evet, *Scottish Field*'da çıkan resminizi gördüm. Bir yerlerde bir partideydiniz."

"Doğru," dedi Todd. "Bir partideydik. Max Maitland-Weir ellinci yaşını kutluyordu. Gittiğimiz tek parti o değil elbette. Oldukça sık dışarı çıkıyoruz."

Bruce kibarca başını salladı. Bu konuşmanın nasıl sonuçlanacağından emin değildi, ama kendisine bir teklif yapılmak üzere olduğunu hissetmişti.

"Bir balo davetiyemiz var," dedi Todd. "Ben çok bayılmıyorum, ama eşim grup oluşturup gitmeyi kafası-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

na koydu. Büyük kızım da istekli, ama sorun şu ki ona eşlik edecek kimsemiz yok. Ben de acaba bize katılıp bir iki kere kızımla dans etmek ister misin? Bir sorayım dedim." Sustuğunda, Bruce içinden ona karşı sempati duygularının yükseldiğini hissetti. Zavallı adamcağız! Şu korkunç karısı ve berbat kızı! Zor kadınlardı –Bruce bunun farkındaydı–, ama daveti kabul etmesi gerekecek gibi görünüyordu. Hayır demek kolay olmayacaktı.

"Onur duyarım," dedi Bruce. "Ne balosuymuş bu?"

"Güney Edinburgh Muhafazakârlar Birliği," dedi Todd. "Ben balo komitesindeyim, davetli listesi oluşturma görevi de bana verildi. Ne yazık ki baloya gelecek insan bulmakta biraz güçlük çekiyoruz. Oteli kiraladık, yani baloyu iptal edemeyiz, ama maalesef bir avuç insanız. Aslına bakarsan, şimdilik yalnızca dördümüz varız, o kadar."

Bruce tek kelime etmeden Todd'a bakıyordu. Bu sosyal bir problem miydi, yoksa politik mi? Aklından geçen soru buydu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

22. Bruce Dikkate Alınıyor

Bruce ofisinden çıktıktan sonra Todd sırtını koltuğunun arkalığına dayayıp gözlerini tavana dikti. Birkaç dakika boyunca hiçbir şey yapmadan oturduktan sonra telefona uzanıp "aile saadeti" ibaresiyle etiketlenmiş hafıza tuşuna basarak karısını aradı.

Todd, Sasha'yla evlendiğinde ikisi de henüz yirmili yaşlarındaydılar. Queen Margaret Koleji'nin en popüler ve sosyal öğrencilerinden biri olan Sasha fizyoterapi eğitimini yeni tamamlamıştı. Daha ilk buluşmalarında Todd onun evlenmek istediği kadın olduğunu anlamış, daha sonra ağabeyine de söylediği gibi, bir an olsun bu kararından pişmanlık duymamıştı.

"Gerçekten mi?" demişti Gordon. "Emin misin?"

Kulağa öyle gelse bile, bu soruyu sorarken ağabeyinin yukarıdan bakmak gibi bir niyeti yoktu. Yine de Todd'un düşünceye dalmasına sebep olmuştu. Karısı başkalarında da, onda olduğu gibi, çekici ve ilgi uyandıran bir kişilik izlenimi bırakıyor muydu? Herkesin farklı zevkleri vardı; kimileri onu biraz... insanlar onun gibi birinde neye itiraz edebilirlerdi ki? Sasha'nın kendine göre

BELONGS TO KAKTUS TEAM

birtakım düşünceleri vardı tabii, ama bu pasif ve içine kapanık bir tip olmasından iyiydi.

Kıskançlık faktörünü de hesaba katmak gerekiyordu. Sasha, kabarttığı sarı saçları ve pantolon ceket takımlarıyla, hiç şüphesiz çok çekici bir kadındı. Her zaman şık görünümlüydü ki bu da pekâla kıskançlık uyandırabilirdi.

Bu ülkenin sorunu da bu diye düşündü Todd. Başarılı olan, hayatta bir yerlere gelmek isteyen insanları hor görüyoruz, alay ediyoruz. İnsanlar Bearsden gibi bir yer hakkında ne biçim konuşuyorlar! Bearsden'da oturmanın ya da öyle bir yerde oturuyor olmanın gerektirdiği gibi davranmanın neresi yanlış? Hiçbir şeyi.

Bizim gibi insanlarla dalga geçenler diye düşündü Todd, kendi başarısızlıklarını telafi etmeye çalışıyorlar. İnsanların fakirliğe mahkûm olarak yaşamasını isteyen, özgür ruhlu ya da bağımsız olmasını istemeyen o kadar çok insan –İşçi Partililer mesela– var ki! Kısıtlı bir hayat yaşamanın iyi bir şey olduğuna inanıyor bunlar!

Todd siyaset felsefesine dair bu konular üzerinde kafa yorarken, hattın öbür ucundan Sasha'nın sesi geldi.

"Tatlı kuşum?"

"Şekerim," diyerek karşılık verdi Todd.

"Her şey yolunda mı?"

"Evet. Odamda oturmuş düşünüyordum. Bugün burası sakin. Gordon Londra'da, oradaki bir mülke bakıyor. Ofiste fazla iş yok."

"Eve gel o zaman."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Gelemem. Ofisi çalışanların eline bırakamam. Çalışanlar demişken, şu genç adam, Bruce Anderson. Onunla tanışmıştın."

"Ofisteki çocuk mu?" dedi Sasha. "Hani şu yakışıklı olan mı?"

Todd bir an sessiz kaldı. Bir erkeğin, diğer bir erkeğin görünümü hakkında –aleyhinde konuşmayacaksa– yorum yapmasını engelleyen tabuya takılmıştı. Böyle şeyler söylenmezdi, söylenemezdi.

"Hah!" dedi. "Kızlara öyle geliyor olabilir. Ben anlamam böyle şeylerden."

"Pek cazibeli bir adam," dedi Sasha. "Esmer, geniş omuzlu, çok biçimli..."

Todd hafiften rahatsız olmuştu. "Çok biçimli ne?" diye sordu. "Neresi çok biçimliymiş?"

"Hiçbir şeyi. Çok biçimli dedim o kadar. Kendisi çok biçimli. Onu demek istedim."

Todd konuşmayı takıldığı yerden devam ettirdi. "Her neyse, o çocuk işte. Baloya davet ettim. Geleceğini söyledi. Lizzie'yle dans etmekten mutluluk duyarmış."

"Bu harika! Lizzie'yle bir kere şu Noel partisinde karşılaşmışlardı. Sanırım Lizzie'yi bayağı etkilemişti. Güzel."

Todd içini çekti. "Fakat şu davetiye belasından hâlâ kurtulamadık. Başka kimse geleceğini haber verdi mi?"

"Hayır," dedi Sasha. "Bu sabah yine birkaç telefon açtım. O hafta sonu herkesin programı var. Archie'yle Molly düşüneceklerini söylediler, ama duyduğum kada-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

rıyla adamcağız tekrar hastaneye kaldırılmış, yani onlardan umut yok. Belki de iptal etsek daha iyi olacak."

"Hayır, etmeyeceğiz," dedi Todd kararlı bir sesle. "Bu yapacağımız son şey –son şey– olacak. İptal edersek başarısızlığımızı kabul etmiş oluruz. Çekilişin ödüllerini aldık, orkestrayı tuttuk. Depozitoları ödedik. Sadece biz bile katılsak vazgeçmeyeceğiz. İşte bu kadar."

"Peki o halde. Sonuçta küçük bir parti de olsa eğleneceğiz."

"İşte takım ruhu diye buna derim," dedi Todd, artık yumuşamıştı.

Telefonu kapattıktan sonra, tekrar tavanı seyretmeye koyuldu. Sasha'nın Bruce'u davet etme kararını –önceden ona danışmamasına rağmen–onaylamasına memnun olmuştu. Lizzie'nin hoşuna gideceğinden emindi. Bu genç adamın tuhaf bir yanı yok değildi –aynalar ve saçına sürdüğü o şey–, ama görünenin altında muhtemelen gayet düzgün biriydi. Todd, Lizzie için endişeleniyordu: Kızının bir erkek arkadaş istediğini çok iyi biliyordu, ama kendisine birini bulma konusunda fazla yol kat edememişti. Şimdilerde birçok genç erkek birbirleriyle çıktıkları için kızlara erkek kalmamıştı. Çok yazıktı, çok!

Belki şu durumdan bir şeyler çıkabilirdi. Hem bunun neresi yanlış olurdu ki? Bruce ve Lizzie bir araya gelseler, o zaman delikanlıyı ortaklığa alırlar, şirketi kime bırakacakları meselesi de böylece çözülmüş olurdu. Evliliğin getireceği sorumluluklar da çok geçmeden Bruce'u adam ederdi. Evet. Hiç fena fikir değildi bu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

23. Londra'da Olup Bitenler

Gordon Londra'da denetlediği binanın birinci kat penceresinde duruyordu. Mülkün konumu onu etkilemişti; Fulham Caddesi'ne açılan, eski ahırlardan dönüştürülmüş evlerin bulunduğu dar bir sokaktaydı, ama Chelsea ve South Kensington bölgelerine yakınlığı yüklü kira ödeyebilecek güçte insanları cezbedebilirdi. Tasarım stüdyosu veya reklam ajansı için çok uygun bir ofis olabilir diye düşündü.

Mülkü veraset yoluyla edinen müşterisi satışa çıkarmayı düşünüyordu. Gordon bunun çok zor olmayacağını düşündü, çünkü binanın durumu iyiydi ve imar iskan açısından da herhangi bir engelle karşılaşacaklarını zannetmiyordu. Yine de bir iki sene elden çıkarmayıp, değerinin hatırı sayılır miktarda artıp artmadığını görmek daha iyi olabilirdi. Londra'da temasta olduğu kişilerle konuştuktan sonra aritmetik hesapları yapabilir, böyle bir yer için ne kadar ödenebileceğini bulabilirdi.

Gordon pencereden dışarı baktı. Sokak sessizdi, bu iyiye işaret diye aklından geçirdi; demek ki yolun kar-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şısındaki ahırdan bozma evler işyeri olmamış, hâlâ ev olarak kullanılıyordu. Hem de beyaz boyalı ön cepheleri ve lambrili kapılarıyla güzel görünüyorlar diye düşündü. Varoşların kuş uçmaz kervan geçmez yerlerinde harabelere bolca rastlansa da Londra'nın çok keyifli köşeleri de vardı... İnsan gerektiği takdirde Londra'da da pekâla yaşayabilirdi; tabii eğer fazla uzun boylu –dolayısıyla kafasını ikide bir alçak tavanlara çarpma tehlikesiyle yüz yüze– değilse ve tabii sokakta gördüğü şeylerden hemencecik şoka girmiyorsa.

Bunu düşünürken, karşıdaki evin bir odasında ışık yandığını fark etti. Bir oturma odasıydı, çok geniş değildi, ama birkaç koltuk ve kanepeyle rahat bir tarzda döşenmişti... Gordon birden durdu. Kanepenin üzerinde iki kişi vardı, bir erkek ve bir kadın... Ve...

E pes yani! Gün ortasında böyle şeyler yapan insanların hiç değilse perdelerini kapatmaları gerekmez miydi? Herhalde karşıdaki binada kimsenin oturmadığını düşünmüşlerdi –bu mantıklı bir açıklama sayılırdı–, ama içeride bir emlakçı ya da alıcı adayı olmayacağını nereden bilebilirlerdi ki? Alın işte, şimdi bu ikisinin aralarından su sızmadığı her hallerinden anlaşılıyordu ve üstelik birinin onları görebileceği gerçeğinden tamamen habersizdiler.

Tam sırtını dönüp gidecekti ki, söz konusu evin önünde küçük ve pahalı bir arabanın park edip, içinden bir adamın indiğini gördü. Adam elini cebine sokup bir anahtar çıkardı ve binanın dış kapısını açtı. Gordon nefesini tuttu. Bulunduğu pencereden yalnızca odayı değil, dı-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şarıdaki holü de çok iyi görebiliyordu. İçeriyi seyrederken, adamın kafasının merdiven seviyesinin hemen üstünde belirdiğini, birkaç saniye sonra da oturma odasının kapısının önünde, bir eli kapı tokmağının üzerinde durduğunu gördü.

Adam hiçbir şey yapmadan bir süre bekledi. Sonra, hafifçe öne eğilerek, kulağını kapıya dayadı. Gordon kılını kıpırdatmadan duruyordu. Belli ki bu adam kadının kocasıydı; eve habersiz gelmiş, karısını sevgilisiyle birlikte "uygunsuz vaziyette" basacaktı. Gayet klişe bir sahneydi, ama bu şekilde gözünün önünde gerçekleştiğini görmek onda çok sıra dışı bir şeye şahit olduğu hissini uyandırmıştı. Adam kapıya vuracak mıydı, yoksa şoke olmuş, hayal kırıklığına uğramış bir halde sesini çıkarmadan, sünüp gidecek miydi?

Adam bunların hiçbirini yapmadı. Yavaşça kapının tokmağını denedi, çevirdi ve kilitli olduğunu gördü. Bir adım geriye attı, sanki olduğu yerde birkaç saniye düşündü, ardından holün penceresine doğru yöneldi; görünmeyen gözlemcinin şu anda onu seyrettiği pencereydi bu.

Gordon hayretle açılmış gözlerle seyrederken, adam –oldukça geniş olan– pencereyi açıp dışarıdaki daracık çiçeklik balkonuna tırmandı. Sonra çok yavaş hareketlerle yan pencerenin –kadınla adamın yaklaşan tehlikeden habersiz, seviştikleri odanın penceresiydi– balkonuna geçti.

Demek insan Londra'da bu gibi şeylerle karşılaşıyor diye aklından geçiriyordu Gordon. Belli ki bu şehir, zi-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

nanın ve daha nice dalaverenin kol gezdiği bir günah yatağıydı. Sonra birdenbire balkondaki adamın ayağı kaydı. Gordon onun tuğlaları kavramaya çalıştığını, önce gayet yavaş bir şekilde, arkaya doğru sendelediğini gördü. Gordon elinde olmadan bir çığlık atıp gözlerini kapadı. Sonra eğilip aşağıya baktığında adamı pencerenin tam altındaki küçük spor arabanın kaput bezi tavanının üzerinde yatarken gördü. Adam gözlerini göğe dikmişti. Bir an için bakışları karşılaştı. Sonra bedeninin diğer kısımlarını hareket ettirmeden, bir elini kaldırıp Gordon'a salladı. İnsanın bir kafede karşılaştığı ya da yürürken karşı kaldırımda rastladığı bir arkadaşına göndereceği türden bir selamdı bu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

24. İstenmeyen Düşünceler

Pat'in hiç gerek olmadığı halde Domenica Macdonald'ın sarı Mercedes-Benz'iyle işe götürüldüğü sabah, bir akşam yemeği daveti yapılmış ve akabinde kabul edilmişti.

"Ufak tefek bir şeyler hazırlayıveririm," demişti Domenica havai bir tavırla. "Korkarım çok iyi bir aşçı değilim. Ama sohbet ederiz. *Sans* Bruce.*"

Aralarında kısa bir bakışma geçmişti.

"Bruce iyi bir çocuk," dedi Pat. "Ama sohbet etmek güzel olur."

"Sana merdivenlerde karşılaşacağın herkesi anlatabilirim," diyerek söz verdi Domenica. "Anlatacak çok şey olduğundan değil, ama komşularınla bizzat tanışmadan önce biraz tanımaktan zarar gelmez."

Pat'e Domenica'nın kapısını saat altı buçukta çalması söylenmişti. Bu da galeriden eve dönüp kat komşusunun dairesine geçmeden önce banyo yapması için ona yeteri kadar zaman bırakıyordu. Eve vardığında Bruce

* Bruce olmadan. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

çoktan gelmişti; onu mutfakta oturmuş bir kataloğu incelerken buldu.

"Bugün hiç resim sattınız mı?"

"Hayır," durdu. "Aslında neredeyse satıyorduk, ama olmadı."

Bruce bir kahkaha attı. "O galerinin çok iş yapacağını zannetmiyorum. Şu senin patronun Matthew hakkında söylenenleri duymuştum. Ayaklı nakit akışı problemi. Pederi faturaları ödemese, hayatını zor sürdürür."

"Göreceğiz," dedi Pat.

"Evet," dedi Bruce. "Göreceğiz. Bu arada yeni bir işe ihtiyacın olursa, ben sana bulabilirim. Bir arkadaşım pazar araştırması yapacak birini arıyor. Dedi ki..."

"Benim durumum iyi," dedi Pat.

"Tamam, fikrini değiştirirsen söylersin," dedi Bruce ve kataloguna geri döndü. "Ha bu arada, saç jölemi gördün mü?"

Pat bir iki saniye boyunca hiçbir şey söylemedi. Ağzını açtı, ama sonra tekrar kapattı.

"Eee?" dedi Bruce. "Gördün mü?"

Pat yutkunduktan sonra cevap verdi. "Ben onu kırdım... Çok özür dilerim. Sana yenisini alacağım. Nerede bulabileceğimi söylersen aynısından alırım."

Bruce kataloğunu indirdi. "Kırdın mı? Nasıl becerdin bunu?"

Pat gözlerini tavana çevirdi. Bruce'un gözlerini dikmiş kendisine baktığının farkındaydı, ama onunla göz göze gelmeyi istemiyordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Bakıyordum," dedi. "Ellerimin arasından kayıp düştü ve kırıldı. Sana söyleyecektim."

Bruce içini çekti. "Pat," dedi, "biliyorsun, evini insanlarla paylaştığında, doğruyu söylemek çok önem kazanır. Doğruyu söylemen gerekir. Bunu biliyorsun. Gerçekten neler oldu, anlat bakalım. Jölemi kullandın mı?"

Pat bu suçlama karşısında içerlemişti. Gidip de Bruce'un saç jölesini neden kullansındı? Bu adam böyle bir şeyi nasıl düşünürdü? Üstüne üstlük bu konuda yalan söyleyeceğini bile düşünebiliyordu. "Hayır," dedi. "Kullanmadım. Bakıyordum."

"Bir saç jölesi bu kadar ilginç mi yani?"

"Seninki değil," diyerek birden terslendi Pat.

Bruce ona bakıp bir parmağını sallayarak, "Öfkeye dikkat!" dedi. "Öfkeye dikkat!"

Pat ona hakaret dolu bir bakış attıktan sonra sırtını dönüp odasına girdi ve arkasından kapıyı çarparak kapattı. Ne çekilmez bir adamdı bu böyle, ne kadar kendisini beğenmiş, kibirli bir herifti. Onunla aynı evde yaşayamayacaktı. Taşınması gerekecekti.

Ama taşınması, Bruce'un zafer kazanması demekti. Kendisinden sonra gelecek olan kiracıya odayı gösterirken ne söyleyeceğini çok iyi tahmin edebiliyordu. *Burada bir kız yaşıyordu, ama çok uzun kalmadı. Biraz toy bir tipti. Bilirsiniz işte ... ikinci ara yılıymış.*

Yatağına oturup bakışlarını yerdeki küçük kilime dikti. Mutsuz olmak için bir sebep yok diye düşünüyor, ama yine de kendini mutsuz hissediyordu. İşi vardı, gelecek

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Ekim başlamak üzere St. Andrews'a kabul edilmişti, anne ve babası onu destekliyorlardı; önünde onu bekleyen bir sürü güzel şey vardı. Fakat yine de hayatı ona ağır ve anlamsız geliyordu; sanki eksik bir şey vardı ve o eksik şeyin ne olduğunu da çok iyi biliyordu. Bir erkek arkadaşı olsun istiyordu. Hemen şimdi arayıp Bruce'un söylediklerini anlatabileceği birisi olsun istiyordu. Ve o birisi onun halinden anlayacak, akşam yemeğine davet edecek, yemekte onunla Bruce'a gülecek, Pat de bu birisinin –bu delikanlının– kendisine değer verdiğini bilecekti. Fakat bunların hiçbirine sahip değildi. Sadece bu oda, bu boşluk, dışarıdaki kendini beğenmiş adam ve onun o bakışları, gözleri, kirpi saçları ve...

Böyle düşünürken kendini tuttu. Bir keresinde babası ona hoş karşılamadığımız, kendiliğinden aklımıza gelen davetsiz düşüncelerimizden bahsetmişti. Bunlar çoğu zaman rahatsızlık veren –ölçüyü aşan veya şok edici bir şeyler yapmakla ilgili– düşüncelerdi, ama bu konu üzerine fazla kafa yormak da gereksizdi. Bu düşüncelerin en önemli tarafı asla eyleme dönüşmeyecek olmalarıydı, çünkü insanın gerçekten yapmak istediği şeyleri temsil etmiyorlardı. Yani kimse bütün giysilerini çıkarıp sokaklarda koşmuyor, bir şelalenin veya bir dağın kenarından atlamıyordu. Kendini bir uçurumdan atıp, aşağıya, en dibe kadar düşmek insana kolay gelse de bunu yapmıyordu. Halbuki gerçekten, ne kadar kolaydı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

25. Domenica'yla Akşam Yemeği

"İşte," dedi Domenica, bir yandan da kollarıyla bütün odayı kucaklayan bir hareket yaptı. "Burası çalıştığım yer. Şu masaya oturup İskoçya Sokağı'na bakıyorum. Eğer aklıma hiç yeni fikir gelmiyorsa, şu koltuğa oturup bekliyorum."

"Bir fikir gelene kadar mı?"

"Teoride evet. Ama uykuya da dalabiliyorum ya da huzursuzlaşıyorum, kıpır kıpır oluyorum. Bilirsin işte."

Evet, Pat biliyordu. O da huzursuzluk hissediyordu. Bruce'la yaşadığı şey onu sarsmıştı. Kat komşuları Domenica'nın kapısını çaldığında morali oldukça bozuktu. Domenica yarım ay gözlüklerinin üzerinden misafirine şöyle bir bakar bakmaz, ters giden bir şeyler olduğunu anlamıştı. Pat'e nesi olduğunu sorduğunda, Pat de ona saç jölesi hikâyesini anlattı.

Domenica gülümsedi. "Saç jölesi mi? Yere döküldü ha? Bana sorarsan, tam yerini bulmuş!" Ama Pat'in kaygılı olduğunu görünce, sesine daha ilgili bir hava verdi. "O genç adam yok mu, narsistin teki. O kadar belli ki! Gün gibi aşikâr. Narsistlerin bütün yaptıkları da, ken-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

dilerinde kesinlikle bir hata bulamamalarıdır. Onlara sorarsan, mükemmeller yani. Kendilerine gülmeyi de asla beceremezler. O yüzden de saç jölesinin makus talihini kesinlikle komik bulmayacaktır."

"Durumu benim için hiç kolaylaştırmadı," dedi Pat.

"Tabii ki kolaylaştırmayacak. Senin ona hayran olmanı bekliyor, ayaklarının dibinde ayılıp bayılmayınca da sinir oldu. Yani seninle nasıl başa çıkacağından pek emin değil."

Bu konuşma Pat'in neşesini yerine getirmiş, Bruce'u aklından çıkarmıştı. Domenica sivri dilli yorumları ve kitaplarla çevrelenmiş çalışma odasıyla çok daha ilginç birisi diye düşündü. Komşusu ve yaptığı iş hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak istiyordu. Domenica'nın bir işi var mıydı? Gün içinde düzenli bir programa uymadığını fark etmişti. O sabah Pat'i sarı Mercedes-Benz'iyle galeriye götürdüğünde, işe gidiyor gibi görünmediğini hatırladı. Peki masasında oturup, aklına fikir gelmesini bekliyorsa, acaba bu fikirler neyle alakalıydı?

"Ne iş yaptığımı merak ediyorsun," dedi Domenica aniden. "Nasıl da kabalık ediyorum. Ben senin galeride çalıştığını biliyorum, yani sana karşı üstünlüğüm var. Halbuki sen bunca zaman hakkımda tahminler yürütmek zorunda kaldın."

"Şey," diyerek itiraf etti Pat, "merak ettim sanırım."

"Kazanç sağladığım bir işim yok," dedi Domenica. "Sanat meraklısı bir amatörüm diyebiliriz. Biraz şundan, biraz bundan yapıyorum. Bu da sana pek fazla bir şey anlatmıyor. Adı sanı duyulmadık birtakım dergilere ara-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

da sırada makaleler yetiştiriyorum. Bir derneğin sekreterliğini yapıyorum. Bir de insanlara bir dolu mektup yazıyorum. Evet, hepsi bu sanırım."

"Makaleleriniz?" diye sordu Pat.

"Antropolojik. Ben antropoloji okudum. Yıllarca, kimi zaman ara vererek uğraşmışlığım var. Ama profesyonel olarak değil. Gerçek antropologların –enstitülerde ve üniversitelerde çalışanların yani– bana burun kıvıracaklarını tahmin edebiliyorum. Gerçi bu bana en ufak bir rahatsızlık vermiyor."

Domenica bir koltuğa işaret edip Pat'e oturmasını önerdi. Boş bir bardak getirip içini sherry ile cömertçe doldurduktan sonra misafirine ikram etti.

"İçki içiyorsun sanırım," dedi. "Bu oldukça yavan bir sherry, ama idare edecek artık. Rahiplerin, papaz evlerinde ikram ettikleri sherry'den. Fakat ne olursa olsun, bununla idare edelim, nasıl olsa yemekte durumun iyileşeceğini biliyoruz. Masaya geçtiğimizde, çok güzel bir şişe açacağım ve içindeki hiç yavan değil."

Pat bardağını kaldırdı ve kadehlerini tokuşturdular. Demek Domenica bir antropologdu. Egzotik bir meslek sahibi olmasını bekliyordu zaten. Antropolog biçilmiş kaftan sayılırdı. "Ben daha önce hiç antropologla tanışmadım," dedi sesinde hafif bir tereddütle. "Kulağa ne kadar..."

Domenica cümlesini yarıda kesti. "Yalnızca kulağa öyle geliyor. Gerçekte antropologlar gayet sıradan insanlardır. Pitt-Rivers, Margaret Mead ve diğerleri zamanında enteresan tiplerdi. Ama şimdi her şey fazlasıyla kuru

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ve teknik. Tabii bir de inceleyecek insan kalmadı. Şu günlerde herkes az çok aynı sayılır. Mesela, şimdi kalkıp Yeni Gine'ye gidecek olsan, kuyruklarında devamlı bir antropologla gezen bütün o insanların çanak antenlerden Amerikan televizyonunu izlediğini görürsün. Dikkati dağıtacak bu kadar popüler kültür olunca, kabile içi savaşlarla erginleme törenlerine fazla zaman kalmıyor. Bu yüzden de antropologlara çok seyrek iş çıkıyor."

"Bu çok üzücü," diye bir yorum yaptı Pat. "Her yerin aynı olmasını kim ister ki?"

Domenica omuz silkti. "Avrupa Komisyonu sanırım. Ama antropolojiye dönelim. Alanın revaçta olduğu günlerde, araştırma sahanı seçmek o kadar eğlenceli olurdu ki. Herkes Yeni Gine'ye gitmek isterdi örneğin. Birçokları da gitti. Ama başka yerler de vardı. Hindistan'ın dağlık bölge kabileleri iyi bir seçimdi. Ya da Güney Afrika'nın Kalahari yerlileri. Laurens van der Post'un yazdığı bütün o saçmalıklardan sonra, herkesin onlardan haberi olmuştu."

"Siz nereye gittiniz?" diye sordu Pat.

Domenica sherry dolu kadehine baktı. "Ben de oraya buraya gittim," dedi. "Daha çok Hindistan'a, ama. Vahşi çocuklar üzerine çalışıyordum. Vahşi çocuk barındırdığı iddia edilen toplulukları ziyarete gittim."

Pat, onun ne demek istediğinden emin olamamıştı. "Vahşi çocuklar mı?"

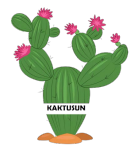
"Romulus ve Remus'u duydun mu?" diye sordu Domenica. "Kurtlar tarafından yetiştirilmişlerdi. Vahşiydiler yani. Onlar gibi birçokları vardı. Kurtlar, maymun-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

lar, hatta ceylanların büyüttüğü çocuklar. Hayvanlardan çok iyi ebeveyn olabiliyor, biliyor musun? Çocuklarını fazla zorlama gibi bir eğilimleri olmuyor; aşağıdakilerin aksine."

26. Bir Oda, Bir Fotoğraf, Sevgi ve Hafıza

Pat, Domenica'nın odasında etrafa bakınıyordu. Odanın iki duvarı, tavana kadar uzanan kitap raflarıyla kaplanmış, diğer duvarlaraysa çok sayıda fotoğraf ve tablo asılmıştı.

Pat'in ilgisini fark eden Domenica "Evet," dedi. "Bu oda biraz karman çorman. Şu duvar bütün o fotoğraflarla, duvarlarında orada yemek yemiş meşhur insanların resimlerinin asılı olduğu İtalyan restoranlarına benziyor. Şimdilerde en çok Sean Connery'ye rastlıyorsun, ama adamcağızın bütün o İtalyan restoranlarında bu kadar çok vakit geçirdiğine inanmak zor. Şöhretini yaşayacak vakti nasıl buluyordu zavallı? İtalya'ya gidersen, bütün restoranlarda Luciano Pavarotti'nin fotoğraflarını görürsün. Pavarotti de kendisine sahip çıkan her yere gitmiş olamaz. Azizlerin kemikleri kültüne benziyor bu biraz. Birazcık popüler olan azizlerin o kadar çok parçası mevcut ki, bir araya getirilseler ortaya yüzlerce iskelet çıkar. Siena'lı Azize Catherine'in mesela –mucizevi su fıçısı hikâyesinin kahramanı olan hani– sayısız

BELONGS TO KAKTUS TEAM

parmağı vardı herhalde. Toskana'nın çeşitli kiliselerinde ona ait en az yirmi tane parmak gördüm. Gerçekten mucizevi bir şey!"

Pat güldü. "Ben o eski kemikleri biraz ürkütücü buluyorum," dedi. "Kimileri seviyor sanırım."

"Evet, anladığıma göre Napolitenler böyle şeylerden büyük teselli buluyorlarmış," dedi Domenica. "Ama sen çok hoşgörülü bir kızsın. Seninki hoşgörülü bir jenerasyon. İnsanların dini hevesleri bazen yorucu ve sıkıcı olabiliyor, ama yine de önemli, öyle değil mi? İnsanlara maneviyattan ne anladıklarını ifade etme fırsatı veriyor."

Domenica sherry'sinden bir yudum aldı. "Hindistan'da gördüğümüz tarzda, sıkı bir dini ayin benim hoşuma gider," diyerek devam etti. "Bilirsin işte, renkli dumanlar, filler; İskoç Episkopal Kilisesi fillere pek fazla rağbet etmiyor ne yazık ki. Bence filin üzerinde bir rahip iyi dururdu. Sence?"

Pat duvarlara asılı baskıları, masanın üzerinde duran üç başlı kobra şeklinde oyulmuş çelik şamdanı fark etmişti. Domenica'nın masasında, küçük bir porselen kabın içinde bir demet tütsü çubuğu duruyordu.

"Evet," dedi Domenica. Sanki Pat'in tam olarak ne soracağını tahmin etmesini sağlayan esrarengiz bir yeteneği vardı. "Hindistan'dan birkaç hatıra. Ama ben aslında tam burada, İskoçya Sokağı'nda dünyaya geldim."

"Tam burada, bu binada mı?"

Domenica başıyla onayladı. "O günlerde insanların doğum yerleri yaşadıkları yerler olurdu. Akıl almaz bir

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şey, ama doğru. Ben dünyaya, inanır mısın, tam bu odada geldim. Annemle babamın yatak odasıydı, yatakları şurada, şu duvara dayalı dururdu. Ben o yatakta doğdum. Tamı tamına altmış bir sene önce, gelecek cumartesi, öğleden sonra. Belki bilirsin, o zamanlar savaş vardı. Ben babamın muhafız alayından izinli olarak eve geldiği bir zamanda ana rahmine düşmüşüm. Kuzey Atlantik'ten sağ çıkamadı maalesef, ben onu hiç tanımadım." Duvarın köşesindeki küçük bir şöminenin üzerinde duran fotoğrafa işaret etti. "İşte oradaki benim babam."

Pat ayağa kalkıp odanın diğer tarafına giderek resmin önünde durdu. Kum tepesine benzeyen bir yükseklikğin üzerinde uzun boylu bir adam duruyordu. Ayaklarının altındaki otlar rüzgârda boyunlarını eğmişlerdi. Zekâ fışkıran bir yüzdü, dudaklarında rahat bir gülümseme vardı. Saçları rüzgârda dağılmıştı.

"Babamı çok sevdim," dedi Domenica. "Hiç tanımadığım halde, çok sevdim. Bu sana tuhaf geliyor mu? Hiç tanımadığın bir insanı sevmek?

Pat bir an düşündü. "Hayır, sanmıyorum. İnsanlar çeşit çeşit insanlara âşık oluyorlar. Hiç buluşmasalar da birbirlerine mektuplar yazıp âşık oluyorlar. Bu oluyor."

Domenica başıyla onayladı. "Böyle bir insan için özel bir sevgi besleniyor. İdealize edilmiş bir sevgi sanırım. Bir hatıraya âşıksın, bir insanın düşüncesini seviyorsun. Sanırım bazı insanların sahip oldukları tek şey de bu."

Kısa bir süre sessizlik oldu. Pat, Domenica'nın babasının fotoğrafına bir kere daha bakıp koltuğuna geri döndü. Bir çocuk için en kötü kaderin ana-babasızlık oldu-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

günu düşünmüştü hep. Ama belki de daha kötüsü seni sevmeyen ebeveynlere sahip olmaktı. Annen baban yoksa, o zaman en azından hayatta olsalardı seni seveceklerini düşünebilirdin. Ama anne ve babanın seni sevmediklerini bildiğin zaman, bu teselli kırıntısından bile mahrum kalıyordun.

Domenica'ya baktı. "Eminim yaşasaydı, seni severdi," dedi. "Eminim seni çok severdi."

"Evet, sanırım severdi."

Kısa bir an hiçbir şey söylemediler. Sonra Domenica saatine baktı. "Mutfağa geçelim," dedi. "Ben yemeği hazırlarken biraz daha konuşabiliriz. Seni sıkmak istemiyorum gerçi. Yirmi yaşında birisi için altmış bir yaş sıkıcı olabilir. Ya da kaç yaşındaysan işte."

"Yirmi. Sadece yirmi."

"Güzel bir yaş," dedi Domenica. "Diğer bütün yaşlar da öyle herhalde. On dört ila on yedi buçuk arasındaki yıllar hariç. Herkes için korkunç bir zaman. Sen de lanet bir ergen miydin? Ben öyleydim sanırım. Aslında, ben tam da olmak istemediğim türden bir insandım. Bilmem anlatabildim mi? Bunun üzerine biraz düşünelim."

27. Elektrik Fabrikası

Domenica büyük bir bıçakla soğanları doğrarken misafiri de çam kaplama masada oturmuş onu izliyordu.

"Hindistan'da ne zaman yaşadınız?" diye sordu Pat.

Domenica soğanları bir tavaya boşalttı. "Anlatayım," dedi. "Hikâyenin tamamını dinlersen daha kolay olacak. Beş dakikaya indirgenmiş olarak tabii. Vakit dörtnala ilerliyordu, on sekizime gelene kadar da böyle devam etti, sonra annem Hindistan'a gitmek istediğine karar verdi. Güney Hindistan'da bir kız okulunda müdirelik işi teklif edilmişti. İskoç menşeli bir hayır kurumuna ait, Glasgow'dan birtakım insanların işlettiği bir okuldu. Ben burada kaldım –üniversiteye başlamak üzereydim– annem gitti. Üniversiteyi bitirdikten sonra ben de onu görmeye gittim. O zamanlar gemiyle seyahat ediliyordu, benim için muazzam bir zevkti.

"Okulu Kerala'da, Cochin'in yukarısındaki tepelerdeydi. Çok güzel bir eyalettir Kerala; o kırlar, su yolları, Batı Ghat Dağları'nın serin kasabaları. Görür görmez âşık olmuştum, kalmama izin vermesi için anneme yal-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

vardım, sonra da kaldım. Eve dönsem ne yapacağım konusunda en ufak bir fikrim bile yoktu; hatırlarsan eskiden İskoçya pek sıkıcı bir yerdi, özellikle altmışların başlarında. Herkes yoluna devam ederken, biz henüz ellileri yaşıyorduk sanırım.

"Böylece annemle birlikte okulda müdürün konutunda kalmaya başladım. O zaman bana pek debdebeli bir şey gibi görünmüştü, ama aslında gayet mütevazı bir evdi. Evin iki cephesini dolaşan bir veranda, mercan ağaçlarıyla dolu bir bahçe vardı. Bu ağaçların gövdeleri boyunca karabiber sarmaşıkları yetişirdi. Kendi biberimizi hasat eder, yerde muz yapraklarının üzerinde kurumaya bırakırdık.

"Tahmin edebileceğin gibi orada yaşamaya bayılıyordum. Yapacak pek fazla bir şeyim yoktu. Öğretmen olarak işe alınmıştım, ama maaş almıyordum ve görevlerim hiç ağır değildi. Kolay bir işti, çünkü okuldaki kızlar çok terbiyeliydiler, çalışanlara kabalık etmeyi akıllarından bile geçirmezlerdi. O zamanlar kimse kaba değildi. Kabalık sonradan icat edildi.

"Orada tam üç sene kaldım. Sonra, bir çay şirketinin müdürünün verdiği öğle yemeği davetinde, sonradan kocam olacak adamla tanıştım. Cochin'den geliyordu, babası orada bir iş sahibiydi; burasını birazdan anlatacağım. Dünyanın o bölgesindeki birçok insan gibi adı Thomas'tı, çünkü bildiğin gibi, orası Hıristiyan bir eyalet; Thomist Hıristiyanların yeri. Bunlar çok eski cemaatlerdir. Çeşit çeşit kiliseye rastlamak mümkündür. Buna Suriye Ortodoks Kilisesi de dahil. Önemli azizle-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ri anma günlerinde havai fişek patlatmaya bayılırlar. Çok harika olur.

"Thomas bana evlenme teklif etti, ben de kabul ettim. Hindistan'a âşık olmuştum, evlilik yoluyla o ülkeye ait olma fikri çok heyecan vericiydi. Hem Thomas da iyi bir adamdı; çok sessiz, düşünceli ve çok nazik. Tabii annesinin gelip Cochin'deki evimizde bizimle beraber yaşayacağını ve benim ona da tahammül etmek zorunda kalacağımı baştan anlamamıştım. Ama Hintli bir aileye gelin gittiğinde olacak olan budur. Sunulanların içinden sevmediklerini bırakman mümkün değildir.

"Thomas babasının kurduğu işte çalışacağını söyledi, ama işin ne olduğunu açıklamadı. Bana fabrikayı gösterecekti, ben de kendi gözlerimle görecektim. Ama daha önce, annesiyle ilk tanışmamda, onun meraklı bakışları altında çayımı içerken, fabrikanın ne ürettiğini sordum.

"Annesi bana şaşkınlıkla bakıp, dedi ki: 'Bilmiyor musun?! Biz elektrik yapıyoruz. Fabrikamız elektrik fabrikası. Çok kaliteli elektrik yaparız. Herkes bunu bilir.'

"Şaşırmıştım. Enerji istasyonlarının hükümete ya da büyük şirketlere ait olduğunu sanıyordum, ama hayır, anlaşılan birkaç küçük üretici firmanın da pastada payı vardı, biz de onlardan biriydik. Şirketin adı Varghese Elektrik'ti, onların fabrika dedikleri yerse Cochin'in doğusunda büyük bir binaydı. Binanın içinde sonlanan bir tren hattı vardı. Trenler bizim özel yük boşaltma peronumuza tonlarca kömür taşıyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Thomas her sabah fabrikaya gider, fakat uzun kalmazdı, çünkü orada yapacak işi yoktu. Bir bürosu vardı, ama masanın üzerinde kâğıt falan olmazdı. Zaten asıl idare, işinin ehli yöneticilerdeydi. Thomas da kulübüne gider, öğle yemeği için eve dönme vakti gelinceye kadar gazete okurdu. Sonra evimizin arkasındaki orkide evinde çalışan bahçıvanı denetler, ondan sonra en şiddetli öğle sıcağı dinene kadar bir saat uyurdu.

"Hayatımız bundan ibaretti ve ben birdenbire hayatımın geri kalan günlerini hep aynı şekilde geçireceğim gerçeğinin farkına vardım. Birden Hindistan eskisi kadar cazip gelmemeye başlamıştı. Hayatımın en korkunç hatasını yaptığımdan şüphelenmeye başlamıştım."

Domenica, Pat'e baktı. "Benim yerimde olsan sen ne yapardın? Elektrik fabrikası sahibi iyi bir adamla evlisin, ama önünde uzun seneler sürecek koca bir boşluk uzanıyor. Sen ne yapardın?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

28. Thomas'ı Elektrik Çarpıyor

"Hayır, bu adil değil," dedi Domenica Macdonald sorduğu sorudan vazgeçerken. "Hiç kimse varsayımsal durumlarda nasıl tepki vereceğini *gerçekten* bilemez."

"Bilmiyorum," dedi Pat. "Ne yapacağımızı hayal edebiliriz. Sanırım ben kendimi sizin konumunuzda bulsaydım, muhtemelen..."

Domenica bir elini havaya kaldırdı. "Ama bilmiyorsun. Ne yapacağını tam anlamıyla bilmiyorsun. Fakat ben sana ne yaptığımı anlatabilirim. Thomas'tan ayrıldım. Tam beş sene beraber kaldım ve otuzuncu yaş günümden kısa bir süre sonra, onu terk edersem ne hissedeceğini sordum.

"Tabii ki çok üzüleceğini söyledi. Işığım söner demişti sanırım. Bütün aile böyle konuşurdu. Elektrik metaforları kullanırlardı. Normal voltajımın altındayım. Kısa devre yapacak gibiyim. Böyle şeyler.

"Verdiği cevap beni duraksatmıştı, ama direndim. Sürdürdüğümüz hayatın bana göre bir hayat olmadığını açıkladım. Seyahat etmek istiyordum. Yeni insanlar tanımak istiyordum. Kim bilir daha kaç sene o verandada oturup annesiyle çay içerek, yirmi sene önce

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ailesinin başından geçen karışık mağduriyet hikâyelerini dinlemeyi göze alamıyordum. Bunu gerçekten göze alamıyordum.

"Kalmam için beni ikna etmeye çalıştı. Oturduğumuz evin yanına bir ev daha inşa etmeyi teklif etti, orada annesiyle aynı evi paylaşmadan oturabilirdim. Gün içinde gelip benimle konuşmaları için insanlara –eğitimli insanlara– para vereceğini söyledi. Böyle bir sürü teklif yaptı.

"Yaptığım şeyi düşündükçe iyice bunalıma giriyordum. Thomas çok iyi bir adamdı, bense huysuz bir Madam Bovary gibi davranıyordum. Ama yine de hislerime engel olamıyordum. Tamamen kısır bulduğum bir hayata devam etmek için içimde en ufak bir istek yoktu. Sonunda evden ayrılmayı düşündüğüm tarihi getirip önüne koydum.

"Gitmeme iki gün kala –çoktan toplanmış, Bombay uçuşumu organize etmiştim–korkunç bir şamata koptu. Fabrikanın müdürlerinden biri eve geldi, bir yandan hıçkırıklara boğularak ağlıyor, bir yandan elini kolunu sallıyordu. Neler olduğunu anlamam biraz zaman aldı. Fabrikada bir kaza olmuştu. Thomas bir ekipman parçasını denetleme işini kendi üzerine almış, kazara elektrik yüklü bir kabloya dokunmuştu. Müdür hıçkırıklar arasında, onu diriltmeye çalıştıklarını, ama bütün çabalarının boşuna olduğunu anlattı. 'Artık bir dulsunuz,' dedi. 'Çok üzgünüm, ama siz artık bir dulsunuz. Kocanız elektrik çapmasından öldü.'

"Ne kadar suçlu hissettiğimi tahmin edebilirsin. Hâlâ da öyle hissediyorum, bir dereceye kadar. O adam bana yalnızca şefkat ve destek vermiş, bense onun gö-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

zünde belki de ancak aşağılama olabilecek bir davranışla karşılık vermiştim.

"Annesinin dili tutulmuştu. Bana bakıyor, ama sonra başını çeviriyordu. Sanki beni görmek bile ona acı veriyor gibiydi. Onunla konuşmak için her şeyi denedim, ama beni duymuyordu sanki. Bu arada, avukatlarla baş etmem gerekiyordu. Artık elektrik fabrikasının idaresinin uygulamada bana geçtiğini söylediler, çünkü Thomas bütün hisselerini bana bırakmıştı. Maddi değeri oldukça fazlaydı. Aile zaten zengindi, ama meğer fabrikaya ait değerli topraklar varmış. Bu kullanılmayan araziyi satmasak bile, hisselerin geliriyle çok iyi bir yaşam sürebilirdim. Hatta bu parayla, yalnızca her şeyin çok ucuz olduğu Hindistan'da değil, İskoçya'da bile rahatlıkla geçinebilirdim.

"Başlangıçta tabii ki fabrikayı idare etme düşüncesi beni dehşete düşürdü, çünkü elimi kolumu bağlıyordu. Yine de gayret gösterdim, birkaç sene daha kalıp iş dünyasının nasıl işlediğini öğrendim. Sonunda elimden geleni yaptığıma, kendimi suçlu hissetmeden ayrılabileceğime karar verdim. İhtiyar kadın –Thomas'ın annesi– artık iyice bunamıştı; bütün vaktini peşinde emektar yardımcısı, bahçede dolaşarak, çiçeklerin kafalarını koparak geçiriyordu. Bir süreliğine İskoçya'ya döndüm, sonra biraz macera yaşamak için bir süre gezdim. Korkarım şimdi sana onları anlatamayacağım, çünkü yaptığım risottoya bütün dikkatimi vermem gerekiyor ve hem antropoloji konuşup, hem de doğru dürüst bir risotto yapamam. Yani hayatımın geri kalanının bir başka vesileyi beklemesi gerekecek."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

29. Arkadaşlık

Pat, Domenica'nın dairesini saat onu biraz geçerken terk etti, merdiven sahanlığının karşı tarafındaki kendi dairesine geçip doğruca odasına gitti. Bruce'un kapısı kapalıydı, ama kapının altından sızan ışık huzmesi onun içeride olduğuna işaret ediyordu. Müzik de çalıyordu; Pat koridorda Bruce'un dinlemekten hoşlandığı Kübalı grupların belli belirsiz tınısını duyabiliyordu. O bakımdan düşünceliydi, en azından müziğin sesini fazla açmamaya dikkat ediyordu.

Kapıyı arkasından kapayıp yatmak için hazırlandı. Saç jölesiyle ilgili o konuşma yüzünden akşamı kötü başlamış –yarın yerine yenisini almaya karar vermiş–, ama Domenica'nın arkadaşlığı rahatsızlığını kısa zamanda unutturmuştu. Domenica ve Bruce birbirlerinin tamamen zıddı kutuplardaydılar: Domenica espri ve inceliği temsil ediyordu; Bruce ise... peki ya o neyi temsil ediyordu? Gözlerini kapayıp Bruce'u düşündü, serbest çağrışımın zihnine neler getireceğini görmek istemişti, ama gözlerini aniden tekrar açtı. Aklına gelen imge bir kavanoz saç jölesiydi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Domenica'dan ne bekleyeceğini bilememişti. İlk bakışta, altmış bir yaşında bir komşuyla akşam yemeği yemek düşüncesi insana sıkıcı gelebilirdi, ama sonuçta hiç de öyle olmamıştı. Altmış bir yaşında ve sıkıcı olan insanlar vardı herhalde, ama yirmi bir yaşında ve sıkıcı olan kesinlikle pek çok insan vardı. Hatta diye düşündü Pat, ikinci grup birinciden çok daha kalabalık olabilir. Yoksa insanın yaşının bir önemi yok muydu? İnsan yirmisinde sıkıcıysa, altmış birinde de sıkıcı olurdu.

Pat için yaşın fazla bir önemi yoktu. İşin sırrı diye düşündü –bu konuda bir yerlerde bir şeyler okumuştu– insanlarla yaşıtınmış gibi konuşabilmekte yatıyordu. Domenica'nın bunu iyi bildiği açıktı. Yaşlı komşusu onunla tepeden bakarak konuşmamıştı ve aslında istese bunu kolaylıkla yapabilirdi. Pat'e aynı deneyimleri ve göndermeleri rahatlıkla paylaşabileceği birisiymiş gibi davranmış, böylece her şey çok daha kolaylaşmıştı.

Domenica hakkında bayağı bir şeyler öğrenmişti –Hindistan, antropoloji, hatta vahşi çocuklar hakkında merak uyandırıcı bir iki şey–, ama bundan çok daha fazlası olduğuna emindi. Yemek boyunca muhabbetleri azalmamış, ama Domenica kendisi hakkında daha fazla konuşmamıştı. Onun yerine, Pat'e komşulardan, aşağı katta oturan Tim ve Jamie'den, Bertie'nin anne ve babası Irene ve Stuart'tan ve –kimse görmese de orada olan– zemin kattaki adamdan bahsetmişti.

"Çok basit bir açıklaması olabilir," dedi Domenica. "Agorafobi. Eğer bundan çekiyorsa, zavallı adam hiç dışarı çıkmak istemeyecektir."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Pat Domenica'nın konuşurken iyiliksever bir tavır takındığını, ama konu Irene ve Stuart'a gelince değiştiğini fark etmişti.

"O zavallı küçük çocuk onlar için sadece bir deney tahtasından ibaret," dedi. "Çocuk yedi yaşına bile gelmeden kafasını daha ne kadar müzik ve matematikle doldurabilirsin ki? İlkokula başlamadan ilk senfonisini mi besteleyecek? Bunun gibi şeyler işte. Zavallı çocukcağız! Onu gördün mü?"

"Duydum," dedi Pat.

Peki aşağıdaki Tim ve Jamie? "Hayatta mutsuzluğun birçok reçetesi vardır," dedi Domenica, "ve zavallı Tim çok sık rastlanılan bir reçeteyi uyguluyor. Ulaşamayacağı bir şeyi sevmek. Bu gerçekten çok acıklı bir şey. Ama insanlar yine de ısrar ediyorlar."

Pat bir şey söylemedi. Önünde merdivenleri çıkan genç bir adam görmüş, ama sahanlığa ulaşana kadar gözden kayboluvermişti. O adam ya Tim olmalıydı ya da Jamie.

"Tim, Jamie'ye çok bağlı," diyerek devam etti Domenica. "Jamie ise gönlünü bir seneliğine Kanada'ya giden bir kıza kaptırmış. Böyle işte."

"Kolay değil," dedi Pat.

Domenica omuzlarını silkti. "Hayır, değil. Ama insanlar bazen ellerindekiyle idare etmeye karar verirler. Böylesini çok gördüm. Kendilerini asla istedikleri gibi sevemeyecek insanlar için umut beslerler. Umutsuz bir durum. Ama yine de ısrarla devam eder, paylarına düşen ilgi kırıntılarıyla, azıcık vakitlerle yetinirler."

"Üzücü."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Çok," diye cevap veren Domenica bir an düşündü. "Bir akşam onu buraya sherry içmeye davet ettim. Konuşmak istediği tek konu Jamie ve Jamie'nin yaptıklarıydı. Jamie Montreal'e kız arkadaşını görmeye gidiyordu. Tim'in kafasında da bir tek bu vardı. Üzüntüsü alnına kocaman harflerle yazılmış gibiydi. Arkadaşını kaybediyordu.

"Her şeyi daha da kötü yapan, bu konu hakkında konuşacak çok az kişi olmasıydı. Çünkü insanların anlayış göstermeyeceğinden, onu hor göreceklerinden korkuyordu. İnsanlar çok zalimler, öyle değil mi?"

Bu konuşmadan sonra bir süre konuşmadan oturmuşlar, Pat düşünmüş ve odasına geri döndüğünde tekrar düşünmüştü: Erişilemeyeni seviyoruz. Evet. Aptalca. Çaresizce. Hep.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

30. Galeride Bir Şeyler Oluyor

Ertesi sabah, Pat galeriye biraz erken gitmiş, yüzü sert havalardan yıpranmış neşeli bir adam olan postacının çoktan uğramış olduğunu yere bıraktığı mektuptan anlamıştı. Zarfı açtığında içinde sokağın aşağısındaki bir galeride yapılacak sergi açılışı için bir davetiye olduğunu gördü. Bu tip davetleri çok sık alıyorlardı. Birden sanat dünyasının hep böyle işlediğinin farkına vardı: Galeri sahipleri tablolarını diğer galerilere satıyorlar, aynı döngü bu şekilde devam edip gidiyordu. Sonunda bir gün gerçek bir müşteri çıkacak, bir şey satın alacaktı. Peki, ama neredeydi bu müşteriler? Şimdiye kadar tek bir tablo satmamışlardı. Bir şey satın almaya biraz olsun istekli olan bir kişi çıkmış, onun da niyetinin kelepir mal düşürmek olduğu anlaşılmıştı. Belki artık işler değişirdi. Belki Mr. Vettriano'yla ilgili küçümseyici yorumlar yapmayacak, dağ ve vadi resimlerini seven birisi çıkagelir, D. Y. Cameron baskılarından birini alırdı.

Galeri davetiyesini Matthew'nun masasına koyduktan sonra, arka tarafa geçmek üzereydi ki durdu. Genellikle sabahları galeriye girdiğinde, alarm sinyalini du-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yar, durdurmak için şifreyi girmesi gerekirdi. Bu sabah bu olmamıştı. Yoksa olmuş muydu? Alışıldık bir eylemin devinimlerini yerine getirip, sonradan hatırlamamak son derece mümkün bir şeydi. Ama Pat, bu sabah alarmla ilgilenmemiş olduğuna emindi. İçeri girmiş, mektubu açmış, sonra Matthew'nun masasına, şimdi durduğu yere doğru yürümüştü. Kontrol kutusu galerinin öteki tarafında, elektrik düğmesinin yanındaydı ve Pat kesinlikle oraya kadar gitmemişti.

Alarm kurulmuş muydu? Pat dün gece galeriyi en son kimin terk ettiğini hatırlamaya çalıştı. Matthew değildi. Matthew saat dördü biraz geçe babasıyla buluşmaya gitmiş, Pat beşe kadar kalmıştı. Galeriden çıkışını ve bunu ne zaman yaptığını hatırlıyordu, çünkü Domenica'nın davetine zamanında gitmek istemişti.

Bakışları yarı karanlık galeriyi delip kontrol kutusuna yöneldi. İki küçük kırmızı ışık göz kırpıyordu. Bu farklıydı işte. Genellikle, içeri girdiğinde, kodu tuşlayana kadar tek bir kırmızı ışık yanıp sönüyor olurdu. Şimdi iki tane vardı.

Pat etrafına bakındı. Galerinin ön cephesinde sokağa bakan geniş bir cam, kaldırımda insanlar, caddede trafik vardı. Kapı yalnızca birkaç metre uzaktaydı. Buna rağmen birden kendini huzursuz hissetmeye başlamış, üstüne üstlük bir de arka tarafa açılan kapının yarı aralık olduğunu görmüştü. Çıkmadan önce –her zaman– kapıyı kapatırdı. Böyle açık bırakmış olamazdı, çünkü alarm sisteminin doğru çalışması bu kapının kapalı olmasına bağlıydı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Şimdi içini korku kaplamıştı, koşarak gidip ışıkları açtı. Sonra, galeri aydınlanmış, büyük tabloların spot ışıkları yanmış vaziyetteyken, içerideki ofisin kapısına doğru yürüyüp dikkatle açma cesaretini kendinde buldu.

Mekâna zorla giren kişi arka pencerenin alt panelini kırk beş santim kadar açmayı başarabilmişti. Cam kırık değildi, ama kilidin dili zorlanmıştı, yerde tahta kıymıkları vardı; bunları hemen gördü.

Kapının eşiğinde hareketsiz duruyordu, hisleri karmakarışıktı. Meskene zorla girilmişti, hatta tecavüzdü bu. Bir keresinde kendi evleri soyulmuştu. Birisinin evlerine girdiğini, biraz önce orada olduğunu, onun davetsiz fiziksel varlığını düşündükçe kendisini ne kadar *kirlenmiş* hissettiğini hatırladı. Babasıyla bu konuda konuştuğunda, o sadece başını sallamış ve şöyle demişti: *Evet, insan aynen böyle hisseder işte.*

Kapının eşiğinden uzaklaşıp, sakin adımlarla Matthew'nun masasına yürüdü. Telefonun ahizesini kaldırdı ve acil durum numarasını tuşladı. Rahatlatıcı bir ses birkaç dakika içinde polisin geleceğini, o zamana kadar hiçbir şeye dokunmamasını söyledi. Böylece Pat oracıkta durup, kalbi yerinden fırlayacakmış gibi atarken, ne olduğunu düşünmeye başladı. Alarm neden çalışmamıştı? Ofisin kapısı neden aralıktı? Demek ki içeri zorla giren kişi, o küçük aralıktan girmeyi başarmış, ama sonra belki de kontrol kutusunun sinyal sesi yüzünden, işi yarım kalmıştı. Alarmın ana mekanizması çalışmayıp siren çalmadıysa bile, kutunun sinyali rahatlıkla duyulabilir bir ses çıkarırdı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Ya da belki Matthew dün gece bir sebepten ötürü galeriye gelmiş, alarmı düzgün kurmamış, kapıyı da aralık bırakmıştı; Pat'in bildiği kadarıyla kendisinden başka bir tek Matthew'da anahtar vardı. Peki, ama içeri giren Matthew olsa, pencereyi niye zorlasındı?

Birden Pat'in zihninde soygunun Matthew'nun işine geleceği fikri uyandı. Tablolarını satmakta zorlanıyordu, belki sigortadan hasar tazminatı talep etmek çok daha kolay olacaktı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

31. Lothian ve Sınırlar Polisi Sanat Masası

Birkaç dakika sonra, telefondaki sakin sesin söz verdiği gibi, galerinin önünde bir polis arabası park etti, içinden telsizleri, kelepçeleri ve kullanışlı ceplerle cömertçe donatılmış üniformalı iki polis memuru çıktı. Pat gidip onlara galerinin kapısını açtı.

"Sanat galerisi mi?" diye sordu içeri giren polislerden genç olanı.

"Süpermarket değil," dedi daha yaşlı olan memur. "Bu kesin."

Pat genç memurun gözlerini yere indirdiğini gördü. Bu şekilde ağzının payı verildiği için utanmıştı, ama hiçbir şey söylemedi.

Pat iki adama halen ses çıkarmadan yanıp sönen alarm kontrol birimini gösterdi.

"Doğru düzgün çalışmadı herhalde," dedi genç polis memuru.

"Bu kesin," dedi daha yaşlı olan.

Pat bir şey söylemedi. Belki de uzun bir vardiyanın sonuna gelmişlerdi ve uykuya ihtiyaçları vardı. Ama du-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

rum böyle bile olsa, genç adamın böyle bir aşağılanmayı hak ettiğini zannetmiyordu.

Onları arka odaya götürüp yerdeki tahta parçalarına işaret etti. Genç polis eğilip kıymıklardan birini eline aldı.

"Pencereden," dedi.

Yaşlı polis Pat'e baktı. Pat'le kısa bir an bakıştıktan sonra, adam başını çevirdi. Pencere camına bir göz atıp başını salladı.

"Burada parmak izi yok," dedi. "Hiçbir şey yok. Sanırım içeri girmek isteyen her kimse, işi yarım kalmış. Bu hep olur. Meskene girmeye yeltenirler, sonra birden bir şeyden kıllanır, tüyerler."

"Tüyerler mi?" diye sordu Pat.

"Evet," dedi polis memuru. "Tüyerler. Yapabileceğimiz fazla bir şey yok, ama bunu kimin yaptığını galiba size söyleyebilirim. Önerebileceğimiz tek şey alarmınıza baktırmanız. Bir de yeni bir kilit alıp –daha güvenli bir şey– arkadaki bu pencereye takın. Hepsi bu."

Pat hayretler içinde dinliyordu. "Ama kimin yaptığını nasıl biliyorsunuz?" diye sordu.

Yaşlı memur sabır dolu bir ifadeyle baktıktan sonra, bileğini havaya kaldırıp saatini tıklattı. "Altı saat sonra emekli oluyorum," dedi. "Hizmette otuz altı sene. Bu süre zarfında her şeyi gördüm, her şeyi. Korkunç şeyler. Üzücü şeyler. Ve benim zamanımda, Sanat Masası'nda estetik bakımdan huzur bozucu şeyler. Bütün bunlardan sonra, tek bir sonuca vardım. Aynı insanlar hep aynı şeyleri yapıyor. İnsanların davranışı böyle. Evleri soyanlar

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

evleri soyuyor. Başkaları dükkânları soyuyor. Bunda esrarengiz bir şey yok. İsterseniz sizi şu an bu şehirdeki ev soyguncularının evlerine götürebilirim. Kapılarına kadar gidip zillerini çalar, evdeler mi diye bakabiliriz. Kim olduklarını kesin olarak biliyoruz, kesin olarak. Nerede yaşadıklarını da. Bunların hepsini biliyoruz. Yani birisine taktığımı falan düşünüyorsanız, o zaman size şunu söyleyeyim. Bunu muhtemelen Jimmy Clarke adında bir adam yaptı, daha net konuşmak gerekirse, James Wallace Clarke. Bu şehirde tabloları çalan kişi odur. İşi bu. Ama tabii ki ispatlayamıyoruz."

Pat genç polis memuruna baktı. Genç adam kayıtsız bir ifadeyle karşılık verdi.

"Sizin için çok asap bozucu bir şey olmalı," dedi.

Yaşlı memur gülümsedi. "Pek sayılmaz," dedi. "Alışıyorsunuz. Ama artık hepsiyle meslektaşım uğraşacak. Ben bu öğleden sonra tüyüyorum. Eşimle beraber Prestonpans'da küçük bir motel satın aldık. Her şey ayarlandı."

Genç memur tek kaşını yukarı kaldırdı. "Prestonpans'da kalmak isteyen oluyor mu?"

"Ziyaretçiler geliyor," dedi yaşlı memur kısaca terslenerek.

"Neden?"

Bu soru cevapsız kalmıştı. Tekrar ana galeri salonuna geçtiler. Yaşlı memur, genç adamı Pat'in yanında bırakıp, tablolara bakarak gezinmeye başladı.

"Benim adım Chris," dedi polis, sesini alçaltarak.

Pat başını salladı. "Benimki de Pat."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"O çok sinik biri," dedi polis. "Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

"Evet," diye fısıldadı Pat. "Anlıyorum."

"Bu işte karşılaştığım herkes sinik kelimesinin anlamını bilmez," dedi Chris. "Bilen birisine rastlamak çok hoş." Sustu. "Bu akşam çıkıp bir şeyler içmek ister miydiniz? Yani eğer müsaitseniz."

Pat afallamıştı, cevap vermesi biraz zaman aldı. O akşam uygundu, Chris'le buluşmaması için hiçbir sebep yoktu. Gerçi daha yeni tanışmışlardı, ama insan bir polise de güvenemeyecekse, kime güvensindi?

"Buna itirazım olmaz," dedi.

Genç adamın aldığı cevaptan memnunluk duyduğu her halinden belliydi. George Caddesi'ne yakın bir şarap evinin adını verdi. Saat yedide orada olacağını söyleyip ekledi: "Üniformalı değil tabii ki. Hah hah!"

Pat yüzünü ekşitti. Birdenbire korkunç bir hata yaptığının farkına varmıştı. O şekilde *hah hah* diyen bir adamla dışarı çıkamazdı. Çıkamazdı. *Tüymeliyim* diye düşündü.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

32. Akrasia: Esas Sorun

O sabah Matthew, galeriyi soyma teşebbüsünün haberleriyle dolup taşarak Koca Lou'nun kapısından içeri girmeden önce Koca Lou, Ronnie ve Pete iradenin zayıflığı üzerine bir sohbete dalmışlardı.

"Ak... neydi?" diye sordu Ronnie.

"Akrasia," dedi Koca Lou, her zaman tezgâhın arkasında durduğu yerinden. "Yunanca bir kelime. Siz bilmezsiniz tabii."

"Arbroath'ta kullanılıyor mu?" diye serinkanlı bir ifadeyle sordu Ronnie.

Koca Lou bunu duymazlıktan geldi. "Şu anda onun üzerine okuyorum. Willie Charlton adında bir filozofun iradenin zayıflığı üzerine yazdığı bir kitap. Onu duymamışsınızdır."

"Arbroath'tan mı?" diye sordu Ronnie.

Koca Lou bu lafı duymamış görünüyordu. "Akrasia iradenin zayıflığıdır. Sizin için neyin iyi olduğunu biliyorsunuz, ama bunu yapamıyorsunuz demektir. Fazlasıyla zayıfsınız."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Kulağa tanıdık geliyor," dedi Pete, bir yandan kahvesine şeker katıp karıştırırken.

"Ya..." dedi Koca Lou. "Sen iyi bilirsin. Sen iradenin zayıflığına çok güzel bir örneksin. Şekerin sana iyi gelmediğini biliyorsun, ama yine de alıyorsun. Bu iradenin zayıflığıdır. Bu filozofların iradenin kontrolsüzlüğü dedikleri şeydir."

Pete, Ronnie'ye bir bakış attı. "O başka bir şey. Ona iradenin ishali diyoruz."

Koca Lou içini çekti. "İshal ve akrasia farklı şeylerdir. Ama bunları size açıklamaya çalışmak nafile."

"Özür dileriz," dedi Ronnie ciddi bir ifadeyle. "Sen anlat bize akrasiayı Lou."

Koca Lou bir bez alıp tezgâhı silmeye başladı. "Mesele şu. İradenin zayıflığı bir anlam ifade ediyor mu? Eğer bir şey yapıyorsak, tabii ki onu yapmak istemişizdir. Eğer yapmak istemişsek, bunun bizim çıkarımıza en iyi şekilde hizmet edeceğini düşünmüşüz demektir."

Ronnie bir an düşündü. "Yani?"

Koca Lou biraz daha hararetli bir şekilde tezgâhı silmeye devam etti. "Yani iradenin zayıflığı diye bir şey yoktur, çünkü biz hep yapmak istediğimiz şeyleri yaparız. Her zaman. Anladınız mı?"

"Hayır," dedi Pete.

Koca Lou Ronnie'ye baktı. "Ya sen? Sen anladın mı?"

"Hayır."

Koca Lou içini çekti. Hiçbir şey okumayan insanlarla uğraşmak zordu. Ama sebat etmeyi seçti. "Çikolata mesela," diye başladı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Çikolata mı?" dedi Ronnie.

"Evet. Şimdi gerçekten çikolata yemek istediğinizi düşünün, ama yememeniz gerektiğini de biliyorsunuz. Bir kalıp çikolata görüyorsunuz ve şöyle diyorsunuz: Çok harika bir çikolata! Ama sonra içinizde bir ses diyor ki: Çikolata yemek sana iyi gelmiyor. Biraz düşünüyorsunuz ve sonra yiyorsunuz."

"Çikolatayı mı yiyoruz?"

"Evet. Çünkü biliyorsunuz ki çikolatayı yemek sizi daha mutlu kılacak. Çikolata yeme arzunuzu tatmin edecek."

"Yani?"

"Yani zayıf olamazsınız, çünkü gerçekten yapmak istediğiniz şeyi yaptınız. İradeniz çikolata yemenizi buyuruyordu. İradeniz kazandı. Böylece iradenizin zayıf olmadığı ortaya çıktı."

Ronnie şekerli kahvesinden bir yudum aldı. "Bütün bunları nereden öğreniyorsun, Lou?"

"Okuyorum," dedi Lou. "Söylemesi ayıp, biraz kitabım var. Onları okuyorum. Bunda acayip bir şey yok."

"Lou bu yönden çok iyidir," dedi Ronnie. "Hayır, hayır, gülme Pete. Senle ben cahiliz. Bizi bir bilgi yarışmasına koy, milleti kendimize güldürürüz. Lou'yu koy, o kazanır. Bu yüzden ona saygım büyük. Gerçekten öyle."

"Teşekkür ederim," dedi Lou. "Akrasia ilginç bir şey. Daha önce hiç üzerine düşünmemiştim, ama şimdi..."

Matthew'nun gelişiyle cümlesi yarıda kaldı. Matthew içeri girerken kapıyı arkasından çarparak kapatıp, yüzü heyecandan kıpkırmızı bir vaziyette arkadaşlarına döndü.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Soygun," dedi. "Her yerde tahta parçaları. Polisler geldi."

Arkadaşları ses çıkarmadan ona bakıyorlardı.

Matthew tezgâha doğru ilerledi. "Evet, galeride. Ama herifin işi yarım kalmış. Neyse ki hiçbir şey alınmamış. Her şeyimi kaybedebilirdim."

"Şansın yokmuş," dedi Ronnie. "İşine yarayabilirdi."

Bir sessizlik oldu. Koca Lou ters bakışlarını, gözlerini yere indiren Ronnie'nin üzerine dikmişti. "Özür dilerim," dedi Ronnie. "Onu demek istemedim. Yerini soymaya kalktıkları için şanssız olduğunu söylemek istemiştim." Kısa bir an sustu. "Başka ne demek istemiş olabilirim ki? Bu hassaslık neden?" Matthew bir şey söylemedi. "Peploe'yu alabilirlerdi. Aslında, bence onu almaya gelmişlerdi."

Pete başını kaldırdı. "Kırk bin papellik olan mı?"

"Evet," dedi Matthew. "Muhtemelen onun peşindeydiler. Gerisi çöp zaten."

Ronnie düşünceli bir ifade takındı. "Geçen gün tabloyu satın almak isteyen o tip; o olmalı. Başka kim biliyor ki?"

Matthew kaşlarını çattı. "Bildiğim kadarıyla hiç kimse. Yalnızca biz."

"O zaman odur," dedi Ronnie.

"Ya da içimizden biri," dedi Koca Lou, Pete'ye bakarak.

Bir süre kimse konuşmadı. Koca Lou, Matthew'nun kahvesini hazırlamak için sırtını döndü. "Ciddi bir laf değildi," dedi. "Ağzımdan kaçtı."

"İradenin zayıflığı mı?" dedi Ronnie.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

33. Peploe?

"Laubaliliğin zamanı değil," dedi Matthew. "Mesele şu ki, birisi benim Peploe'mun peşinde."

"Eğer gerçekten bir Peploe'ysa," diyerek araya girdi Ronnie. "Bilmiyorsun, değil mi? Şimdiye kadar resmin Peploe olduğunu söyleyen tek bir kişi çıktı, o da şu kız, Pat. Ve o nerden bilsin? Sen de bir şey bilmiyorsun, hepimiz bunu biliyoruz."

"Tamam," dedi Matthew. "Biz de ona benim *Peploe?* deriz. Arkasında soru işaretiyle Peploe. Tatmin oldun mu? Evet, şimdi ne yapıyoruz?"

"Galeriden başka bir yere taşı," diye önerdi Pete. "Eve götür. Bir dolaba koy. Dolabında bir Peploe? olduğunu kimse düşünmez."

Koca Lou konuşmayı yakından takip ediyordu ve tezgâhı silmeyi bırakmıştı. "İşte burada yanılıyorsun," dedi. "Eğer bu kişi –tabloyla ilgilenen kişi– gerçekten bunun peşindeyse, o zaman Matthew'nun kim olduğunu bulması gerekecek. Telefon rehberinde var mısın Matthew?"

Matthew başıyla onayladı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Al işte," dedi Lou. "Nerede oturduğunu öğrenebilir. Ve galerine girecek cesareti varsa, evine de girecektir. Peploe?'yu al, başka bir yere götür."

"Bankaya," dedi Pete. "İskoçya Bankası'nda Charles Rennie Mackintosh imalatı çalışma masası saklayan bir adam tanıyordum. O kadar değerliydi ki sigortalatmaya parası yetmiyordu. Bankada saklamak daha ucuza geliyordu."

"Bunun ne anlamı var ki?" dedi Lou kaşlarını çatarak. "Hiç kullanamayacağın bir çalışma masasına sahip olmanın ne anlamı var?"

"Arbroath'takiler masanın çekmecelerinde balık saklayabilirler mesela," dedi Ronnie. "Tütsülenmiş balık hatta."

"Sen Arbroath hakkında ne bilirsin ki?" diye sordu Lou. "Söyle bana. Ne biliyorsun Arbroath hakkında?"

Pete onun yerine cevap verdi. "Hiçbir şey. Oraya hiç gitmedi."

Matthew sabırsızlanıyordu. "Şu anda Arbroath hakkında konuşmamız çok mu gerekli?" dedi sinirli bir sesle. "İkiniz de Lou'yu iğnelemeyi bırakın. Asıl mesele şu: Peploe?'mu ne yapmalıyım?"

Üç erkek masada, Lou tezgâhında, hiç seslerini çıkarmadan bir süre oturdular. Ronnie, Matthew'ya baktı; sigortadan tazminat talep edebilmek için soygunu kendisi tezgâhlamış olabilirdi. Ama böyle bir şey yaptıysa, neden tek bir tablo bile ortadan yok olmamıştı? Bu soruya verilebilecek birçok cevap vardı ve bunlardan biri asıl tezgâhın bu olduğuydu, gerçek tablo soygunu daha son-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ra gerçekleşecekti. Peki ya Peploe? gerçekten de Peploe'ysa, o zaman bir soygun tezgâhlamaya neden ihtiyaç duysundu? Tabloyu mezata götürse rahatlıkla kırk bin papel kazanabilirdi. Sigortadan para talep etmek için o kadar zahmete neden girsindi? Hem de elinde talebini destekleyecek bir kanıt yokken bunu nasıl yapacaktı?

Lou da durum üzerine kafa yoruyordu. Pete tablonun galeriden başka bir yere taşınmasını önerirken haklıydı. Ama onu saklayacakları yerden emin olmaları gerekiyordu. Kendisi tabloya göz kulak olmayı teklif etse miydi? Kendi dairesinde, kitap yığınlarının arkasında, gözlerden ırak bir köşede güvende olurdu, ama evinde bu kadar değerli –ve bu kadar taşınabilir– bir şeyi tutmayı ister miydi? Kırk bin sterlin Arbroath'ta rahatlıkla yaşanabilecek bir ev almaya yeterdi. Hayır, Peploe?'nun başka bir yere gitmesi daha iyi olacaktı.

"Pat!" dedi aniden. "Tabloyu evine götürsün. Resmi tanıyan kendisi. O göz kulak olsun."

"John kızın kim olduğunu bilemez," dedi Pete. "Ona söylememiştir."

Matthew Pete'ye döndü. "John da kim?" diye sordu.

Pete bakışlarını kahvesine indirdi. "John mu? John demedim ki ben."

"John dedin. John diye birinin Pat'in kim olduğunu bilemeyeceğini söyledin. Adama niye John dedin? Tanıyor musun?"

Pete başını salladı. "Yanlış duymuşsun. Ağzımdan John lafı çıkmadı. John adında kimseyi tanımam ben."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Martaval okuma," dedi Lou. "John adında kimseyi tanımazmış. Zırvalık."

"Ben dedim ki, adam –Peploe?'yu isteyen şu adam– her kimse, adının John olduğunu nereden bileyim ki ben? Pat'in kim olduğunu, nerede yaşadığını bilemez. Nerede yaşıyormuş?"

"Hiçbir fikrim yok," dedi Matthew.

Pete omuzlarını silkti. "Tamam. Tabloyu alıp evine götürmesini, sen ne yapacağına karar verene kadar bir dolapta saklamasını söylersin. Orada güvende olur."

"İyi fikir," dedi Matthew. "Bu konuyu Pat'e açacağım. Tabloyu bu akşam evine götürmesini rica edeceğim."

Sessizlik içinde kahvelerini bitirdiler. Diğer iki adamı masalarında bırakıp ilk ayrılan Matthew oldu.

"Artık geri dönmeliyiz sanırım," dedi Ronnie bir süre sonra. Lou'ya baktı. "Belki de bir filozof olmalıydım, Lou. Daha kolay iş."

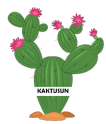
Lou gülümsedi. "Ben bilemem. Ama sandığın kadar kolay olmadığını düşünüyorum. Onlar çok fazla kafa patlatıyorlar. Hayat onlar için hiç basit değil."

"Bizim için de değil," dedi Pete bir yandan ayağa kalkarken.

"Belki," dedi Koca Lou. "Fakat cehalet bazen rahat olabiliyor, değil mi?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

34. Suyla Terapi Merkezi'ne Giderken

Irene'in Suyla Terapi Merkezi'nde randevusu vardı, fakat su tankının rahmi andıran kavrayışına teslim olmadan önce güneşli ilkbahar havasının keyfini çıkarabileceği bir yarım saate de sahipti. O sabah Cumberland Caddesi'nde gezinirken, üst sınıfların dinmek bilmez bir hırsla mülk satın alması sonucu değerleri yükselen yerlerdeki değişiklikleri fark etmişti. Eskiden en azından dantel perdeler görüldüğü olurdu, ama şimdi yeni restore edilmiş yuvarlak profilleriyle pencerelerde insanın güvenini tazeleyen bir çıplaklık var, böylece pahalı minimalist ya da George dönemi sonrası yeni kuşak mobilyaların en azından zemin kat seviyesinde takdir edilmesine imkân tanıyorlar. Irene bir dairenin pencerelerinin önünde durup içerideki renk düzeni üzerine düşündü. Hayır, kendisi olsa o kırmızıyı seçmezdi, o kadar yoğundu ki neredeyse iç bayıltıyordu. Kendi dairelerinde her yer beyaza boyanmıştı. Cinsiyet ayrımcılığının dayattığı kalıpları yıkmak adına pembeye boyamayı seçtikleri Bertie'nin odası dışında her yer. Ya da belki duvarları pembeye boyamayı seçen kendisiydi. Stuart bu

BELONGS TO KAKTUS TEAM

konuda o kadar kararlı davranmamış, beyazı savunmuştu, ama itirazı geri çevrilmişti. Irene, kocasının Bertie'nin eğitim projesine olan bağlılığından çok emin değildi. Hatta ne yapmaya çalıştığını tam olarak anlayıp anlamadığını merak ettiği zamanlar olmuştu. Renk düzeni üzerine yaptıkları tartışmalar bunun tipik bir örneğiydi.

"Erkek çocuklar pembe sevmez," diye bir gözlemde bulunmuştu. "Ben küçükken sevmezdim."

Irene sabırlı davranmıştı. "Bu tabii ki uzun zaman önceydi ve senin aydınlanmış bir bakış açısıyla yetiştirilmediğini ikimiz de biliyoruz, öyle değil mi? Artık yaklaşımlar çok farklı."

"Yaklaşımlar farklı olabilir," dedi Stuart, "peki ya erkek çocuklar? Erkek çocuklar hâlâ aynı diye düşünüyorum ben."

Irene bu kadar aşikâr bir şekilde yanlış olan bir iddiayı çürütmeden geçmek için hazırlıklı değildi. "Erkek çocuklar aynı değiller!" dedi. "Hayır! Kesinlikle değiller! Çocuklar sosyal ortamda yapılandırılırlar. Onları biz şekillendiriyoruz. Ataerkil bir toplum ataerkil çocuklar yetiştirir. Uygar bir toplum uygar çocuklar yetiştirir."

Stuart'ın yüzüne şüpheci bir ifade yerleşti. "Ama oğlan çocuklar hâlâ oğlan çocuklara yakışan şeyler yapmak istiyorlar. Oyuncak bebekler ve oyuncak arabalarla dolu bir odaya konsalar, arabaları seçmezler mi? Bunu yapmazlar mı?"

Irene içini çekti. "Yalnızca daha önce başka seçenek tanınmamış erkek çocuklar arabaları seçecektir. Başka çocuklar diğer şeylere yönelecektir."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Bebeklere mi?"

"Evet, bebeklere. Bir şans verilse. Erkek çocuklar bebeklerle oynamaya bayılır."

"Öyle mi?"

"Evet. Söylediğim gibi, ortamı doğru kurarsan bu böyle olur."

Stuart bir an düşündü. "Peki o halde, Bertie'ye bak. Trenlere bayılıyor, değil mi? Hiç durmadan yuvadaki tren setinden bahsediyor. Çok seviyor."

"Bertie trenleri tanıdıkları sosyal olanaklar yüzünden seviyor," dedi Irene çabucak. "Tren seti onun sosyal dramalar canlandırmasına olanak sağlıyor. Bertie trenin temsil ettiği şeyi seviyor."

Mesele burada kapanmıştı, ama Stuart'ın davalarına bağlılığı konusundaki şüpheleri Irene'in zihnini oyalamaya devam etti ve Irene tıpkı şimdi Cumberland Caddesi'nde gezinirken yaptığı gibi, dâhi bir çocuk yetiştirmenin diğer ebeveynin tam desteği olmadan hiç de kolay olmadığını düşünür oldu. Bu zorluk, hiç şüphesiz, çocuk yuvasındaki kadının destek vermeyişi yüzünden katlanarak artıyordu. Christabel Macfadzean'in –ah o inek diye aklından geçirdi Irene– Bertie'nin yeteneklerinden dolayı içerlediği çok açıktı ve çocuğun öz gelişimini engellemeye kararlı görünüyordu; bunların hepsi yanlış yönlendirilmiş sosyal eşitlikçilik ruhundan kaynaklanan şeylerdi. Elbette Irene ne şartlar altında olursa olsun, eşitlikçi prensiplere derinden bağlı bir insandı. Ama bu durum, üstün zekâlı çocuklara yeterli ilgiyi göstermesini engellemiyordu. Toplumun

BELONGS TO KAKTUS TEAM

eşitlikçi hedeflere ulaşmak için özel yetenekli insanlara ihtiyacı vardı.

Cumberland Caddesi'nin sonuna vardığında, Circus Lane'e girip daha direk bir rota çizmek yerine Circus Place'i dolaşarak gitmeye karar verdi. Suyla Terapi Merkezi'ne gitmeden önce meydanda kendine bir latte ısmarlayabilirdi. Sevdiği bir kafe vardı. Oturup rahat rahat gazete okuyabilir, zorluk seviyesi nispeten daha yüksek bir çapraz bulmacayı çözmeyi deneyebilirdi. Irene, Bertie'ye çapraz bulmaca çözmeyi öğretmeyi düşünmüş, ama sonra çocuğun programının şu an için biraz fazla dolu olduğuna karar vermişti. Ne de olsa yedinci sınıf müzik teorisi sınavı yaklaşıyordu –Bertie Kraliyet Müzik Akademisi'nin o güne kadar sınav başvurusunu kabul ettiği en genç İskoç adaydı– ve yeni başlayan özel matematik dersleri de düşünülürse, Bertie'ye çapraz bulmacaların kurallarını göstermek için pek vakit yoktu. Belki de önce briç öğrenmeliydi. Gerçi gruba dördüncü bulmak biraz zor olabilirdi. Stuart pek istekli değildi. Irene yukarıdaki o kadına –şu Macdonald denen kadına– ara sıra toplanıp bir iki el oynamayı önerdiğinde, kadın Bertie'nin de oynama ihtimali olduğunu duyunca kahkahalarla gülmüştü.

Bu kadında tuhaf bir şeyler var diye düşündü Irene. Onun gibilere Edinburgh'da oldukça sık rastlanıyordu. Entelektüel havalar, kendini beğenmiş tavırlar takınan bir kadındı işte. Bunlardan ne kadar çok var diye düşündü. Ne kadar çok!

BELONGS TO KAKTUS TEAM

35. Yarıda Kesilen Latte Keyfi

Irene'in cep telefonu (karakteristik Stockhausen melodisini çalarak) Doğu New Town Çocuk Yuvası'ndan gelen aramayı ilettiğinde, Royal Circus'taki küçük kafede oturmuş, büyük bir fincan kahve eşliğinde sabah gazetelerine göz gezdiriyordu. Christabel Macfadzean hemen konuya girdi. Irene derhal çocuk yuvasına gelebilir miydi? Evet, Bertie gayet iyiydi, fakat bir olay cereyan etmişti ve bunu Irene'le konuşmaları gerekiyordu.

Irene latte'sini bitirebileceğini düşündü. Çocuk yuvasına geri çağrılmak bir çeşit dayatma gibiydi. Şimdi suyla terapi merkezindeki randevusunu iptal etmesi gerekecekti. Ama Christabel Macfadzean buna aldırmazdı tabii. Ona göre ebeveynlerin her şeyi bırakıp onun şikâyetlerini dinlemekten başka işleri olamazdı. Büyük ihtimalle Bertie ve başka bir çocuk arasında şu lanet tren seti için küçük bir kavga kopmuştu. Kendisinin işe karıştırılması için geçerli bir sebep değildi bu. Christabel Macfadzean zahmet edip Melanie Klein'ın

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

eserlerinden haberdar olmuş olsaydı, bu sözde "olay"ları anlayacak konumda olur, aşırı tepkiler vermezdi. Irene şu anda kadının gereksiz bir tepki verdiğinden adı gibi emindi.

Irene'in gittikçe kabaran kızgınlığı kahvesinin geri kalanını zevkle içmesini engelledi. Gazetesini katlayıp yandaki masalardan birinin üzerine fırlattı. Sonra tezgâhın arkasındaki kadınla bir iki kelime konuşup çocuk yuvasına doğru yola koyuldu. Yürürken, Christabel Macfadzean'e söyleyeceklerinin provasını yapıyordu. Bertie'nin kurbanlaştırılmasına izin vermemek konusunda son derece kararlıydı. Christabel Macfadzean'in olay diye adlandırdığı şeyin gerçekleşmesi için iki katılımcı gerekirdi ve her ne olduysa bunu başlatanın Bertie olduğunu düşünmek için hiçbir sebep yoktu.

Irene yuvaya vardığında kendisini bekleyen her türlü çatışmaya hazırdı. Yani Christabel Macfadzean'in yardımcısı kapıyı açıp onu içeri aldığında, Irene saldırı pozisyonunu almıştı bile.

Christabel su oyunu masasının arkasından belirir belirmez, "Beni aramaya gerek duymanıza şaşırdım," dedi "aslına bakarsanız meşguldüm. Pek müsait bir zamanımda değildim."

Christabel Macfadzean ellerini dikkatle kırmızı küçük bir havluya kuruladı.

"Bir olay oldu," dedi sakin bir sesle. "Gerçekleşen olay yeteri derecede ciddiyse, ebeveynleri aramak benim görevimdir. Eğer aramazsam görevimi yerine getirmemiş olurum."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Başını kaldırıp sabit bakışlarıyla Irene'i olduğu yere sapladı. Bu kadının zorluk çıkaracağını biliyordu, ama kendi konumunun çürütülemez olduğunun bilincinde olan birinin aldığı zevkle bu buluşmayı dört gözle beklemişti.

"Olay mı?" dedi Irene sertçe. "Bir çocuk yuvasında hayatın kendisi olaylarla dolu değil midir zaten? Tıpkı Melanie Klein'ın da değindiği gibi, çocuklar kendi aralarında sürekli bir takım dramalar oynarlar. Melanie Klein'ın kitaplarını biliyorsunuzdur herhalde."

Christabel Macfadzean bir iki saniyeliğine gözlerini kapadı. Soruyu duymazlıktan gelerek devam etti: "Küçük dramalar vardır, büyük dramalar vardır. Sonra da olaylar vardır. Bu ebeveynin dahil edilmesini gerektiren bir olay. Biz burada çok ciddi davranış bozukluklarıyla kendi kendimize başa çıkamayız. Ebeveynlerin yardımına başvurmak durumundayız."

Irene nefesini içine çekti. "Ciddi davranış bozukluğu mu? Tren setini paylaşamadılar diye mi? Siz buna davranış bozukluğu mu diyorsunuz? Doğrusu bu..."

Christabel Macfadzean sözünü yarıda kesti. "Tren setiyle hiçbir alakası yok, kesinlikle yok."

Irene kadına hiddetle baktı. "Hiç şüphesiz, onun kadar önemsiz bir şeydir."

"Hayır," dedi Christabel Macfadzean. "Kesinlikle önemsiz değil."

Durumun çok keyifli olduğunu düşünüyordu. Karşısındaki savaş gemisinin yelkenleri suya inmek üzereydi ve bu en azından kendisi için çok keyifli bir tecrübe olacaktı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Eh," dedi Irene. "Size zahmet olmayacaksa, bana ne olduğunu söylersiniz belki. Bertie bir kavgaya mı karıştı? Oğlan çocukların kavga etmeleri çok doğaldır, bilirsiniz, özellikle yeterli bir denetleme mekanizması yoksa..."

Bu son sözler Christabel Macfadzean'in öfkeyle burnundan solumasına yol açmıştı. "Bu yorumun üzerinde durmayacağım," dedi. "Sizi yanlış duyduğumu farz edeceğim. Hayır, kavga filan olmadı. Olan şey vandalizm."

Irene güldü. "Vandalizm mi? Çocuklar sürekli bir şeyler kırıp dökerler! Bu kadar telaş yapmaya gerek yok!"

"Hayır," dedi Christabel Macfadzean. "Bu olayda bir şeylerin kırılıp dökülmesi söz konusu değil. Grafiti yazımını içeren bir vaka. Tuvalette –boydan boya bir duvarın üstüne– büyük harflerle."

"Peki bunu Bertie'nin yaptığını varsaymanıza yol açan şey nedir?" diye sordu Irene kavgacı bir tavırla. "Emin olmadan birtakım sonuçlara varmıyor musunuz?"

Christabel Macfadzean elindeki havluyu bırakıp, zafer dolu bir ifadeyle Irene'e baktı. Bu onun için tatlı bir andı. Cevap vermeden önce bu anı birkaç saniye uzatmayı seçti.

"İki şey bu sonuca varmamı zorunlu kılıyor," dedi ciddiyetle. "İlk olarak, burada yazı yazmasını bilen tek çocuk Bertie." Kısa bir an sustu. Ortaya serdiği gerçeğin dramatik etkisini yükseltmek için gerekli arayı verdikten sonra: "Ve yazılan yazı da İtalyanca."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

36. Bertie Utanılacak Durumda

Süngüsü düşen Irene, Christabel Macfadzean'i duvarlara asılmış rengârenk çocuk sanatı örnekleriyle dolu koridor boyunca takip etti. Açık bir kapıdan, içinde minicik lavabolar ve tuvalet kabinleri olan bir odaya giriliyordu. Tam karşılarına gelen duvardaysa, en az otuz santimetre boyutlarında, büyük harflerle yazılmış bir grafiti vardı.

Bertie'nin yazdığı şeyi görünce Irene'in soluğu kesildi. LA MACFADZEAN É UNA VACCA!

"Görüyor musunuz?" dedi Christabel Macfadzean. "Oğlunuz bunu yaptı işte."

Irene başıyla onayladı. "Çok aptalca bir şey yapmış," dedi çabucak. "Ama eminim ki silinince kolayca çıkacaktır. Muhtemelen silinebilen tahta kalemiyle yazmış."

Christabel Macfadzean bu söz üzerine diklendi. "Mesele o değil," dedi. "Asıl kabahat böyle bir şeyi duvara yazmasında yatıyor. Hem size sorabilir miyim –çünkü İtalyanca biliyor olmalısınız– bu yazı ne anlama geliyor acaba?"

Irene gözlerini kırpıştırdı. Bunu açıklamak son derece zor olacaktı. Vacca kelimesinin iki anlamı vardı tabii;

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

inek (yaygın kullanım) ve kötü şöhretli kadın (argodaki kullanım) demekti. Bertie'nin bu ikisinden daha zararsız olanını söylemek istediğini tahmin ediyordu, ama bu bile güç bela itiraf edilecek bir şeydi. Sonra aklına bir fikir geldi. Aniden bir kurtuluş umudu belirmişti.

"Anlamı şu: La Macfadzean –tabii ki bu sizsiniz– bir... elektrik süpürgesidir. Ne kadar aptalca ve çocukça bir şey yazmış, ama bir hakaret değil elbette."

Christabel Macfadzean'in kafası karışmıştı. "Elektrik süpürgesi mi?"

"Evet," dedi Irene. "Çok gülünç, değil mi? Çocukça bir saçmalık işte. Elektrik süpürgesiymiş! Masum bir saçmalık. Hatta sevgi ifade etmek için söylenmiş bile olabilir. Aslına bakarsınız, muhtemelen öyledir. *Grande Sansoni*'yi açıp bakacağım."

"Peki, ama neden bana elektrik süpürgesi desin?"

Irene kaşlarını çattı. "Burada elektrik süpürgesi kullanıyor musunuz? Çocuklar sizi ortalığı süpürürken gördüler mi? Bu yüzden olabilir mi?"

"Hayır," dedi Christabel Macfadzean. "Hiç elektrik süpürgesi kullanmam."

"Belki de kullanmalısınız. Belki çocuklar sizi böyle sıradan işlerle uğraşırken görmeliler ki onurlansınlar..."

"Şey, rica etsem konumuza dönüp, bu... olayı... konuşabilir miyiz? Yapılan hakaret çocukça bir saçmalık bile olsa, böyle bir şeyi hoş göremeyiz. Sonra diğer çocuklar ne düşünürler?"

Irene içini çekti. "Bunu bu kadar ciddiye aldığınız için üzüldüm," dedi. "Bertie'ye bir daha yapmaması-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

nı söylemenin yeterli olacağını düşünüyorum. Aşırı tepki göstermeye gerek yok."

Christabel Macfadzean, Irene'e döndü. "Aşırı tepki mi dediniz? Çocuk vandalizmini henüz dal budak salmadan, kökünden halletmek istemenin aşırı bir tepki olduğunu mu düşünüyorsunuz? Elektrik süpürgesi yakıştırması yapılmasına itiraz etmek aşırı bir tepki mi? Bu aşırı bir tepki mi?"

"Ama kimse anlamamıştır ki," dedi Irene. "Öteki çocuklar okumayı bilmiyorlarsa –henüz kimse öğretmemişse– ne yazıldığını anlamamışlardır. Hiçbirinin konudan haberi dahi olmayacak. Yazının diğerleri gibi bir bildiri olduğunu düşünecekler. Gerçek anlamda bir zarar verilmedi yani."

Christabel Macfadzean, Irene'i binanın ön tarafındaki küçük ofisine götürdü. Oturması için masasının önünde duran dik arkalıklı rahatsız sandalyeyi gösterdikten sonra kendisi de oturup, kavuşturduğu kollarını büyük ve beyaz bir kurutma kâğıdının üzerine yerleştirdi.

"Bunu yapacağım için çok üzgünüm," dedi ifadesiz bir sesle, "ama Bertie'yi birkaç günlüğüne okuldan uzaklaştırmam gerekecek. Yaptığı şeyin ciddiyetini anlamasının tek yolunun uzaklaştırma cezası alması olacağını düşünüyorum. Tek yol bu."

Irene'in gözleri fal taşı gibi açıldı. "Uzaklaştırma mı? Bertie'yi mi? Bertie'yi mi uzaklaştıracaksınız?"

"Evet," dedi Christabel Macfadzean. "Sizin iddia ettiğiniz kadar ileri bir zekâya sahipse, ileri seviyede bir ceza alması gerekecektir. Bu onun kendi iyiliği için."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Irene hafiften sarsılmıştı. Bertie'nin –bu yuvaya gelerek neredeyse orayı şereflendiren bir çocuğun– uzaklaştırılacağı düşüncesi akla hayale sığmaz bir şeydi. Ve gelişim psikolojisinden pek az şey anladığı aşikâr olan bu vasat zekâlı kadın Bertie'yi yargılama konumunda mı oturuyordu? Bu kesinlikle hoş görülemez bir durumdu. Bertie'yi burada bırakmaktansa, okuldan almanın daha iyi olacağını düşündü. Öte yandan, bu yuvanın elverişli tarafı da...

Irene gözlerini kapayıp içinden ona kadar saydı. Sonra tekrar gözlerini açarak, bakışlarını Christabel Macfadzean'in üzerinde kilitledi. "Ben de Bertie'yi birkaç günlüğüne yuvadan almayı önerecektim zaten," dedi. "Biraz daha zihinsel uyarıma ihtiyacı var... Bir müzeye ya da hayvanat bahçesine götürebilirim. Görünüşe bakılırsa, burada zekâsı yeterince uyarılmıyor. Ve bu size elektrik süpürgesi yakıştırması yapmasını da açıklıyor. Sıkıntısını ve tıkanmışlığını ifade ediyor bir şekilde."

"Siz okuldan almak diyebilirsiniz," dedi Christabel Macfadzean. "Ben uzaklaştırma diyeceğim."

Irene bu karşılıklı veriştirmeyi devam ettirmek niyetinde değildi. Bertie'yi tren setiyle oynadığı köşesinden, ceketini de askılıktan alıp çocuğa neredeyse asker adımları attırarak odadan dışarı çıkardı.

"Bertie," dedi, Londra Caddesi boyunca yürürlerken, "Miss Macfadzean bir inektir diye yazdığın için, annen sana çok çok kızgın. Öyle söylememeliydin. İnsanlara 'vacca' yakıştırması yapmak hiç hoş değil."

"Sen yapıyorsun," dedi Bertie.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

37. Suyla Terapi Merkezi'nde

Destekleyici Epsom tuzları solüsyonuyla dolu havuzunda yatarken, Irene'in aklına tuhaf bir düşünce geldi. İkisi de uzaklaştırılmıştı. Bertie o gülünç grafiti olayı yüzünden yuvadan uzaklaştırılmış, kendisi de terapi havuzunda, neredeyse tüm ağırlığından kurtulmuş, hayatın bedenine aksettirdiği sıkıntılardan uzaklaşmıştı. Bununla beraber, kendi uzaklaşması bir saatten fazla sürmeyecekti, ama Bertie üç günlük uzaklaştırma almıştı.

Yuvadan sonra doğruca Suyla Terapi Merkezi'ne yürümüşlerdi. Çok az şey konuşulmuş, ama Bertie'nin utanılacak duruma düştüğünün kafasına dank etmesi sağlanmıştı. Gidecekleri yere vardıklarında, Bertie yarı affedilmiş sayılırdı. Hatta Irene olanları düşündükçe –içten içe– gülümsemeye bile başlamıştı. Küçük sandalyelerden birinin üzerine çıkıp duvara o mesajı yazmak Bertie için bağımsızlığını kazanma adına muazzam bir hareket olmuş olmalıydı. Ve tabii ki yazdığı şey de doğruydu. Aslında böyle bir gözlem yapabilmesi neyin ne olduğunu çok iyi anladığını gösteriyordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Ama bazı şeyleri yalnızca kendine saklaması gerektiğini öğrenmeliydi. Bu çocuklar için edinilmesi zor bir beceri diye düşündü, çünkü doğal olarak açıksözlüydüler. Düzenbazlık ve ikiyüzlülük sonradan yetişkinler tarafından aşılanan şeylerdi. Böylece saklamayı, bir şey söyleyip başka bir şey düşünmeyi, kendimizi sahte renklere boyamayı öğreniyorduk.

Irene su tankının içinde yatarken bunları düşünüyordu. Bertie onunla beraber su tankı odasında bırakılmış, ama başka bir tanka koyulmamıştı. Suyla Terapi Merkezi'nin sahibinin düşüncelilik yaparak sağladığı boyama kitabıyla bir sandalyede oturuyordu. Elbette bu Bertie'yi uzun süre oyalayacak bir şey olmadığı için, boyama kitabının yerini çabucak bir dergi almıştı. Bertie için resimlerin içini boyamak hiçbir zaman bir şey ifade etmemişti. Ne diye zahmete girecekti ki?

Irene'in zihni dağılmaya başlamıştı. Tankın içi tamamen karanlıktı. Dikkatini dağıtacak duyumsal uyarıcıların olmaması çok derin bir sükûnet hissi getiriyordu. İnsan tankın duvarlarının içine hapsolmuş gibi hissetmiyor, aksine ağırlıksız ve sınırları erimiş, her türlü fiziksel baskıdan arınmış, yerçekiminin getirdiği bütün bağlar çözülmüş gibi hissediyordu. Burada sonsuza dek yatabilir, dünyayı ve her türlü püsürünü unutabilirim diye düşündü Irene.

Dünyadan kopuş hissi, tankın yan duvarını tıklatan bir yumruğun sesiyle kesintiye uğradı.

"Bertie?"

Dışarıdan boğuk bir ses geldi. "Irene?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Evet, buradayım Bertie. Bildiğin gibi, tankın içindeyim. Gevşiyorum. Seansın sonunda sen de deneyebilirsin."

"Ben tanka girmek istemiyorum. Boğulurum."

"Saçmalama tatlım. Bu suyun özel olarak ayarlanmış kaldırma kuvveti sayesinde kesinlikle boğulamazsın. Hoşuna gidecek."

"Suyun üzerinde batmadan durmaktan nefret ediyorum."

Irene ellerini yumuşak hareketlerle suyun yüzeyinde gezdirerek, küçük dalga sesleri çıkardı. Bu biraz sinir bozucuydu. Bertie su terapisi deneyimini mahvediyordu.

"Anneciğinin biraz daha huzur içinde suda kalmasına izin ver, Bertie," diye seslendi. "Sonra gidip bir latte içeriz. Sen de başka bir zaman tanka girersin istersen. Kimse *zorla* su tankına sokulmaz."

Kısa bir an süren sessizlikten sonra, Irene'i sıçratan ani bir haykırış duyuldu.

"*Non mi piace parlare Italiano!*"

"Bertie?" diye seslendi Irene. "Ne dedin?"

"*Non mi piace parlare Italiano! Non mi piace il sassofono! No! No!*"

Irene doğrulup otururken kafasını su tankının tavanına vurdu. Kapağı iterek açıp dışarı baktığında, Bertie'yi odanın ortasında, önünde yırtılmış bir dergi, meydan okuyan bir tavırla dururken buldu.

"Bertie!" diye hayretle bağırdı. "Nedir bu? Küçük bir çocuk gibi davranıyorsun! Neyin var senin böyle?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"*Non mi piace parlare Italiano!*" diye tekrar haykırdı Bertie. "İtalyanca konuşmayı sevmiyorum!"

Irene tanktan çıkıp havlusuna uzandı.

"Bu tam bir saçmalık," dedi. "Olanlar yüzünden –gayet doğal olarak– üzgünsün. Hepsi bu. Güzel bir fincan latte içtikten sonra kendini daha iyi hissedeceksin. İtalyancanın bu durumla bir ilgisi yok. Ne diye saksafonu sevmediğini söylüyorsun anlamıyorum. Sen saksafonunu çok seversin."

"Hayır! Hayır!" diye bağırdı Bertie, ayaklarını yere vurarak. Şimdi artık öfkeden kıpkırmızı olmuştu, yumruklarını bir sıkıp bir bırakıyordu.

"Bertie, sakinleş, yeter!" dedi Irene. "Konuşmak istiyorsan, latte'mizi içerken konuşabiliriz. Burada, Suyla Terapi Merkezi'nde böyle gürültü çıkaramazsın. Su tanklarında dinlenen başka insanlar da var."

"Umarım hepsi batar!" diye bağırdı Bertie.

Irene derin bir nefes aldı. "Bu çok, çok kötü bir laf. Ya birisi gerçekten batsa? O zaman nasıl hissederdin? Çok kötü hissederdin, değil mi?"

Bertie cevap vermedi. Şimdi yere bakıyordu. Irene omuzlarının inip kalktığını fark etti. Bertie ağlıyordu, ama içinden ağlıyordu.

Irene uzanıp oğlunu kucakladı, küçük çocuğu sımsıkı göğsüne bastırdı.

"Çok geçmeden kendini daha iyi hissedeceksin Bertie," dedi. "Şu pis kokulu yuvada canın çok sıkılıyor olmalı. Seni daha iyi bir yere göndeririz. Belki St. Mary Müzik Okulu olur. Oradaki cumartesi sabahı seans-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

larını seviyorsun, değil mi? Çok tatlı çocuklar var o okulda. Hatta koroya girip, tıpkı diğer Episkopalyenler gibi süslü giysiler giyebilirsin. Bu çok hoş olur, öyle değil mi?"

"Hayır" diyerek hıçkırdı Bertie. "Hayır."

38. Anne/Kız Meseleleri

Bertie'nin protestosunun gerçekleştiği Suyla Terapi Merkezi'ne bir buçuk kilometre mesafede, Raeburn Todd'un karısı Sasha Todd, kızı Lizzie'yle beraber sabah kahvesini içmekteydi. Sasha bu buluşma için Jenners Çay Salonu'nu seçmişti, çünkü Jenners'da kendini güvende hissederdi ve bu kendini bildi bileli böyle olmuştu. Başka dükkânlar açılır kapanırdı, hatta bir iki tane "sonradan görme" şehirde kendilerine yer edinmişlerdi, ama o her zaman, gayet haklı olarak Jenners'a sadık kalmıştı. Jenners'da insanı tedirgin edecek hiçbir şey yoktu. Batıdan Edinburgh'a geri dönerken yaptığı tren yolculuklarında, Jenners Depoları'nın tabelasını gördüğü her sefer bunu düşünürdü. Bu tabela dünyaya Jenners'ın raflarında ne bulursanız bulun, arkadaki depoda çok daha fazlası olduğunun işaretini veriyordu. Bunun verdiği güven hissi çok temel bir duyguydu.

Lizzie'ninse güven verici hiçbir yanı yoktu. Artık yirmi üç yaşındaydı ve şu ana dek hayatta çok az şey başarmıştı. Okulda sıradan bir öğrenciydi; hiçbir zaman olumsuz anlamda dikkat çekmemiş, ama herhangi bir

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

övgüye veya ödüle de layık görülmemişti. Karneleri hep istikrarlıydı; "biraz daha çalışırsa üst sınıfta B alabilir", "bu sene neredeyse ikinci takıma seçilecekti, istikrarlı bir çaba" ve benzeri yorumlar notlarına eşlik ederdi. Sonra kolejde üç sene geçirmiş, bunun neticesinde ne olduğu belirsiz bir sıfat kazanmıştı. Bu sıfat şimdiye kadar onu doğru dürüst bir iş sahibi yapamamış, hiçbirisi ona uygun olmayan geçici işlerin birinden ötekine taşınır olmuştu.

Hem Sasha, hem Todd evliliğin tek çözüm olacağını düşünüyorlardı.

"Onu sonsuza kadar destekleyemeyiz," demişti Todd karısına. "Bu yükü bir başkasının yüklenmesi gerekecek."

"Kızımız bir yük değil," dedi Sasha. "Kendisini aramakla meşgul, hepsi bu."

"Kocasını arasa daha iyi eder," diyerek sertçe lafı gediğine koydu Todd.

"Muhtemelen öyle," dedi Sasha. "Ama şu günlerde bu hiç kolay değil. Şimdiki genç erkeklerin akılları evlilikte değil."

Todd başını salladı. "Ama evlenenler evleniyor. Scottish Field'ın arka sayfasına bak. Ne görüyorsun? Düğün fotoğrafları. Kilt'lerini* giymiş hoş çocuklar Stirling gibi, Balfron gibi yerlerde evleniyorlar."

Sasha içini çekti. Kocasının söyledikleri doğruydu. Böyle bir dünya vardı –onların zamanında da kesin-

* İskoç erkeklerinin –şimdi yalnızca özel günlerde– giydikleri geleneksel etek. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

likle vardı–, ama kendi kızları bu dünyaya hiç ait değilmiş gibi duruyordu. Böyle bir şeye dair hiçbir işaret gelmemişti; saçları kısacık kesilmiş, zarafetten hayli uzak ceketler giymeye eğilimli. "Uygunsuz" erkek arkadaşlar olmamıştı, sorun bu değildi en azından. Tanrıya şükür ki Braid'lerin genellikle gayet makul olup da eve kaynakçı kadın sevgilisini getiren kızlarıyla yaşadıkları gibi bir sorunla karşılaşmak zorunda kalmamışlardı. İnsan bir kadın kaynakçıyla ne konuşabilirdi ki? Herhalde söylenecek bir şey bulunurdu, ama bunun ne olabileceği konusunda Sasha'nın en ufak bir fikri yoktu.

Şimdi, bunca yıldır dedikodu kazanlarının bolca kaynadığı Jenners Çay Salonu'nda, Sasha kızının çok alışık olduğu anaç bakışlarını Lizzie'nin üzerine dikti.

"Zayıf görünüyorsun," dedi Sasha. "Şu son moda rejimleri yapmıyorsun, değil mi? İnsanlar kendilerine nasıl zarar veriyorlar! Yok doktor-bilmem-kim, yok daha kimler kimler. Aşırı yemek yemenin iyi bir şey olduğunu söylemiyorum, ama insanın şu garip iskeletini örtmesi için de bir şeylere ihtiyacı var canım."

Masanın üzerindeki kremalı küçük pastalarla dolu tabağı kızına doğru itti.

Lizzie tabağı geri itti. "Hayır, teşekkürler. Hem ben öyle fazla zayıf göründüğümü de düşünmüyorum. Aslında bence boyuma göre kilom gayet yerinde."

Sasha tek kaşını yukarı kaldırdı. Ona göre Lizzie tahta göğüslüydü, makul oranda bir tombulluk bunu örtmeye yarayabilirdi. Fakat tabii ki tıpkı kılıksızlığı ve mak-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yajsızlığı konularında bir şey söyleyemeyeceği gibi, bu konuyu da kızına asla açamazdı.

Sasha bir pasta alıp ikiye böldü. Badem ezmesi en sevdiğiydi. Battenberg pastalarının üstüne yoktu doğrusu, özellikle kare dilimler şeklinde parçalara ayrıldıkları zaman. Çikolatalı kekten pek hoşlanmazdı, yapışkan, donuk, aşırı tatlı bulurdu.

"Biliyorsun," dedi bir yandan belli etmeden parmaklarını yalarken, "kendine biraz daha fazla özen gösterebilirsin. Seni eleştirmiyorum elbette. Hem de hiç. Sadece diyorum ki, giysilerine biraz daha dikkat etsen..."

"Ve yüzüme," diyerek araya girdi Lizzie. "Belki yüzüm için de bir şeyler yapmalıyım."

"Yüzünde bir şey yok," dedi Sasha. "Yüzün hakkında hiçbir şey söylemedim. Çok güzel bir yüzün var. Yüzüne bir diyeceğim yok."

"Aslına bakarsan, insanlar sana çok benzediğimi söylüyorlar. Yüz olarak yani."

Sasha pastasının ikinci parçasını eline alıp yakından inceledi. "Öyle mi diyorlar?" dedi. "Ne güzel, değil mi? Ben göremiyorum, ama anlaşılan başkaları benzerliği görebiliyor. Şaşırtıcı aslında."

"Pek can atar bir halin yok, ama," dedi Lizzie.

Sasha küçük bir kahkaha attı. "Haydi," dedi, "yüzler konusunu kapatalım artık. Seninle konuşacak çok daha önemli şeylerim var."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

39. Hayatın Gerçekleri

"Önemli mi?" diye sordu Lizzie. Sesinde şüphe vardı; annesinin gözünde önemli olan şeyler genellikle onun için önemsiz olurdu.

"Çok," dedi Sasha ve sanki komşu masalardaki insanlar muazzam bir açıklamaya kulak kabartacaklarmış gibi, etrafına şöyle bir göz gezdirdi. "Duymuşsundur, balonun tarihi yaklaştı. Çok yaklaştı."

"Balo mu?"

"Biliyorsun işte," dedi Sasha. "Muhafazakârlar Balosu. Güney Edinburgh Muhafazakârlar Balosu."

Lizzie'nin yüzüne can sıkıntısı dolu bir ifade yerleşti. "Ah evet, şu balo. Siz gidiyorsunuz anlaşılan. Umarım iyi vakit geçirirsiniz."

"Geçireceğiz," dedi Sasha kararlı bir sesle. "Ve sen de bize katılırsan çok memnun oluruz. Baban da, ben de. İkimiz de çok seviniriz. Hem de çok." Konuşurken gözlerini bir an olsun kızından ayırmıyordu. Bu mesaj iletilmekteydi.

Lizzie annesine baktı. Ne kadar acıklı bir insan diye düşündü. Varoluşuna anlam veren en parlak noktanın

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

politik bir balo olduğu bir hayat yaşamayı düşünemiyordu. Ne kadar acıklıydı. "Bilemiyorum," dedi. "Ne zaman olduğuna bağlı."

"Gelecek hafta," dedi Sasha. "Biliyorum biraz geç söylüyorum, ama balo gelecek cuma, Braids Hill Oteli'nde olacak. Çok güzel bir yer."

Lizzie dudaklarını büzdü. Zor bir durumda kalmıştı. Baloya gitmek istemiyordu, ama içinde bulunduğu konumu doğru değerlendirebilecek kadar gerçekçiydi. Ebeveynleri kirasını ödüyor, üstüne bir de harçlık veriyorlardı. Gururuna rağmen bunları kabul etmişti ve karşılığında yerine getirmesi gereken bazı görevler olduğunun da bilincindeydi. Muhafazakârlar Balosu'na katılmak her zaman bunlardan biri olmuştu. Annesinin bakışı bu anlama geliyordu.

"Tamam," dedi. "Geleceğim."

Sasha rahatlamıştı. "Bu çok güzel olacak işte." Tabağının yanında duran peçeteyi aldı –kâğıttandı!– ve alt dudağının kenarında kalmış badem ezmesi kırıntısını temizledi. Dudaklarını yalamayı tercih ederdi, evde olsa öyle yapardı, ama şehirdeyken yapamazdı. "Küçük bir grubumuz olacak. Baban her şeyi ayarladı."

Pencereden dışarıyı seyreden Lizzie bu söz üzerine dönüp annesine baktı. "Grup mu?"

Sasha gülümsedi. "Elbette. Küçük bir grup. Sadece üçümüz ve bir de..."

"Bu iyi. Üçümüz. Bu iyi."

"Ve bir de dördüncü."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Lizzie bir şey söylemedi. Annesiyle göz göze gelmeye çalıştı, ama Sasha bakışlarını kaçırıyordu.

"Genç bir adam," dedi Sasha. "Ofisten çok hoş bir genç. Adı Bruce. Bize katılmasını rica edersek, iyi olur diye düşündük."

Lizzie içini çekti. "Neden? Neden biz bize gidemiyoruz?"

Sasha sanki bir komplo planlarmışçasına öne eğildi. "Çünkü neredeyse hiç kimse gitmiyor," diye fısıldadı. "Hiç kimse davetiye satın almadı ya da hemen hemen hiç kimse."

Lizzie samimi bir hayret ifadesiyle annesine baktı. "Hiç kimse mi?"

"Evet," dedi Sasha. "Komitedekiler bile birtakım bahaneler uydurdular. Korkunç bir şey."

"Peki o halde neden iptal etmiyorsunuz? En kolayı bu olmaz mı?"

Sasha başını salladı. "Hayır, iptal edilmeyecek. Bunun duyulduğunu düşünsene. Millete gülmece konusu oluruz. Bu balo gerçekleşecek. Baban çok kararlı."

Lizzie bir an düşündü. "Peki Bruce? O ne âlemde?"

Sasha çabucak cevap verdi. "Pek karizmatik. Hem de yakışıklı. New Town'da bir yerlerde oturuyor." Kısa bir ara verdikten sonra ekledi: "Herhangi bir bağı yok."

Bir an sessizlik oldu. Sonra Lizzie bir kahkaha attı. "Yani," dedi. "Yani."

"Evet," dedi Sasha. "Yani. Hem de, izin verirsen, vakti geldi diyorum, uygun bir adam bulmayı düşünmeye başlamanın. Böyle keyfine bakman iyi hoş da, fazla geçe bırakmak olmaz."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Lizzie gözlerini kapadı. "Vitrine çıktım demek, öyle mi?"

Sasha kahvesinden bir yudum aldı. Bu konuşma boyunca sükûnetini koruyacaktı; buna kararlıydı. "Neden bahsettiğimi çok iyi biliyorsun. Kimileri kaşla göz arasında biletlerini yakıverirler. Daha çok vaktin olduğunu düşünüyor olabilirsin, ama yanılıyorsun. Seneler geçip gidiverir. Sonra birden bir uyanırsın ki otuz küsur olmuşsun, evlenmek isteyeceğin erkekler yirmilik kızların peşine düşmüşler, artık sana dönüp bakmıyorlar bile. Yaa evet, şimdi gül sen, ama işin aslı bu. Eğer bir koca istiyorsan, fazla oyalanma, fazla oyalanma yeter."

Lizzie annesi bitirene kadar bekledi. Sonra: "Ama sen benim bir koca istediğimi varsayıyorsun."

Sasha uzun uzun kızına baktı. "Tabii ki koca istiyorsun."

Lizzie başını salladı. "Aslında, bunu fazla düşünmüyorum. Olduğum gibi mutluyum. Bekâr olmanın neresi kötü ki?"

Sasha kahve fincanını masaya koydu. Sözlerini dikkatli seçmesi gerekecekti. "Tamam. Bekârsın. Peki para nereden gelir? Sen bana onu söyle. Para nereden gelir?"

Lizzie cevap vermedi, ama birkaç saniye sonra Sasha kendi sorusunun cevabını kendisi verdi.

"Para erkeklerden gelir," dedi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

40. Altın Tellerle Örülmüş Ağlarda

Jenners'ın yürüyen merdivenleri anne kızı aşağı kata taşıdı. Aralarında tek bir adım vardı, ama birbirlerinden kıtalar kadar ayrıydılar. *Ona karşı sabırlı olmalıyım* diye düşünüyordu Sasha. Ve Lizzie de, kendi hesabına tamamen aynı fikirdeydi. *Bize hak verecek, yalnızca zaman meselesi*, diyordu içinden Sasha ve Lizzie de kendi kendine: *Tanrım, lütfen asla, asla onun gibi olmama izin verme. Bir de kendi ağzıyla söyledi. Para erkeklerden gelir dedi!* Bunu düşündükçe kulaklarına kadar kızardığını hissediyordu. Utançla karışık, Sasha adına duyduğu mahcubiyetin sıcaklığıydı bu. Annesi böyle düşünüyorsa, o zaman annesiyle babasının evliliklerinin anlamı neydi? Bir mülk anlaşması mıydı? Bu durumda kendisi de bir çıkar anlaşmasının yan ürünü oluyordu, daha fazlası değil.

Birinci kattan zemin kata konuşmadan inmekteydiler. Yarı yola gelmişlerdi ki Lizzie başını sola çevirdi ve orada, yukarı çıkan merdivenlerde genç bir adam gördü. Belki onun yaşlarında, belki bir iki yaş daha büyük,

BELONGS TO KAKTUS TEAM

koyu yeşil bir gömlekle, gri anorak giyen genç bir adamdı ve yüzü Lizzie'ye her şeyden çok Rönesans ressamlarına modellik yapan genç erkekleri hatırlatmıştı. Çıplak olsaydı, vücudu oklarla delik deşik olmuş olsaydı, o zaman şehitlik mertebesine yükselmiş Aziz Sebastian olacaktı, ama yüzünün ifadesi acı çeken bir ifade değildi; belli ki Jenners'da yapacak bir şeyi vardı ve sakince işini halletmeye gidiyordu. *Bana bak!* diye içinden diledi Lizzie. *Bak!* Ama genç adam onu fark etmişe benzemiyordu, bakışları önünde bir noktaya sabitlenmişti.

Birbirlerini geçip gitmeleri saniyeler aldı. Lizzie dönüp yerinde mıhlamışçasına adam gözden kaybolana kadar arkasından baktı. Omuzlarının biçimini fark etti ve boynunun... ne kadar korumasız ve mükemmeldiler, sonra saçlarının rengi... o an birdenbire içi müthiş bir özlem duygusuyla doldu. Ona ihsan edilmiş olan bu görüyle, bu erkek güzelliği hayaliyle ani ve kuvvetli bir tokat yemişti. Bu genç adamı tekrar görmesi, onunla konuşması gerektiğini biliyordu.

Annesinin önünde duruyordu, böylece aşağıya vardıklarında merdivenlerden ilk o inmiş oldu ve yüzünü Sasha'ya döndü.

"Parfüm deneyebiliriz," dedi Sasha. "Estée Lauder'ım bitmek üzere. Bu sefer başka bir şey denerim diye düşündüm. Gel seçmeme yardım et."

Lizzie hızla düşündü. "Sen git," dedi. "Yukarıda bakmak istediğim bir şey vardı, unuttum."

"Nedir?" diye sordu Sasha.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Lizzie bir an düşündü. İçinden "Bir erkek," demek geldi, ama onun yerine: "Şöyle bir bakmak istedim o kadar, sen kafanı takma, devam et."

Öne doğru bir adım atıp Sasha'nın yanağına küçük bir öpücük kondurduktan sonra, annesinin itiraz etmesine meydan vermeden yukarı çıkan merdivenlere atıldı. Yukarı baktığında genç adamın ortadan kaybolmuş olduğunu gördü, ama muhtemelen bir üstteki kata çıkan merdivendeydi, asma katta erkekler için bir şey yoktu. Uzun adımlarla basamakları çıkarken bir an dönüp aşağıda durmuş hayretler içinde kendisini seyreden Sasha'ya el salladı.

Yaptığı şeyin gülünç olduğunu biliyordu. Birini görüp –hem de yürüyen merdivende– âşık olmak gülünçtü. İnsanların başına böyle şeyler gelmezdi. Ama kendisine olmuştu işte. Adamın birini görmüştü ve tekrar görebilmek için kıvranıyordu. Neden peki? İfadesinin güzelliği yüzünden mi? Suratına bir kere bakınca, kendisine karşı müşfik davranacağını mı anlamıştı? Ne kadar saçma ve anlamsızdı! Ne var ki hisleri aynen bunları söylüyordu. *Altın tellerle örülmüş ağlarda aşka yakalandım.*

Birinci kata vardığında aceleyle etrafına bakındı. Genç adam görünürde yoktu. Bir üst kata çıkmış olacağına karar verdi. Yiyecek reyonu, evet orada olmalıydı. Arkadaşları için bir yemek daveti planlıyordu ve özel bir şeye ihtiyacı vardı. Çocukken annesiyle birlikte geldiği için Jenners'a alışıktı –annesi çay salonunda oturan o

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ağır hanımlardan biri olmalıydı–, şimdi de kendi alışverişini yapmak için geri geliyordu.

Lizzie bir yürüyen merdivenden diğerine geçmek için hızla koştu, ikinci kata vardığında hafiften nefes nefese kalmıştı. Yiyecek reyonuna gidip rafların arasındaki koridorlara baktı. Sıra sıra tereyağlı İskoç kurabiyeleri, geleneksel yulaflı kurabiyeler, marmelat kavanozları, turşular ve baharatlar vardı. Önlüklü bir kadın elinde tepsiyle yaklaşıp bir kürdanın ucunda küçük bir parça peynir uzattı. Lizzie, neredeyse bir refleksle itaat eder gibi, peyniri alıp teşekkür etti.

"Bir adamı arıyorum," dedi.

"Hepimiz aramıyor muyuz?" dedi kadın ve bir parça peynir daha uzattı.

Lizzie gülümsedi. "Yürüyen merdivenle yukarı çıktı, ama sanki birden ortadan kayboldu. Gri anoraklı genç bir adam. Uzun boylu. Yakışıklı."

Kadın içini çekti. "İdeal erkek desenize. Bana uyar."

"Gördünüz mü?"

"Hayır."

Lizzie uzaklaştı. Mağaza çok büyüktü. Dünya bomboştu. Genç adamı kaybetmişti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

41. Senin Dolabın mı, Benim Dolabım mı?

"Emin değilim," dedi Pat. "Bunun iyi bir fikir olduğundan emin değilim."

Matthew şaşırmıştı. Ona göre her şey çok açıktı, ama diğer insanların bazen gayet aşikâr olan şeyleri idrak etmekte zorlandıklarını geçmiş tecrübelerinden biliyordu. Bu durum iş hayatında sorunlara sebep olmuştu. İşlerin belli bir metotla halledilmesini ister, çalışanlarının bunun ardındaki sebepleri bildiklerini varsayar, ama sonra her şeyden bihaber olduklarını keşfederdi. Bu yüzden çalışanlara her şeyi tane tane anlatması gerekir, onlar da buna sinir olurlardı. Doğru yapıp yapmadığını merak etmiş, konuyu babasına açmıştı, ama babası bile söylemek istediği şeyi idrak edememişti.

"Gerçekten de yapabileceğimiz en iyi şey bu," diyerek Pat'e güven vermeye çalıştı. "Kahve içerken konuştuk. Herkes Peploe?'nun başka bir yerde korunmasının daha iyi olacağı konusunda hemfikir. Aslında Pete'nin fikriydi, ama Ronnie ve Lou'nun da hoşuna gitti."

"Peki, ama neden? Neden siz kendi evinize götürüp bir dolaba koymuyorsunuz? Neden benim dolabıma koyuyorsunuz?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Galeride Matthew'nun masasında oturmuşlardı. Matthew ayaklarını masaya koymuş, deri kaplama kaptan koltuğunda iyice arkaya kaykılmıştı. Pat ayakkabılarını fark etti. Kösele tabanlı, burun kısmında dekoratif bir kanat deseni olan şık bir ayakkabıydı. Matthew, genç kızın ayakkabılarına baktığını fark edip gülümsedi. "Church'ten" dedi. "Çok iyi erkek ayakkabıları yapıyorlar. Dayanıklı. Ama biraz pahalı."

Pat başıyla onayladı. "Çok şıklar. Bazı erkeklerin giydiği büyük, hantal ayakkabıları sevmiyorum. Bunlar gibi dar burunlu ayakkabıları seviyorum. Ben hep erkek ayakkabılarına bakarım."

"Ama bu ayakkabıların fiyatından haberin var mı?" diye sordu Matthew. "Bilmek ister misin?"

"Evet."

"İki yüz elli sterlin," dedi ve ekledi: "İkisi için."

Pat'in gülmesini bekledi, ama Pat gülmedi. Bakışlarını tekrar ayakkabılara çevirmişti. "Birinci Bakan* nasıl ayakkabılar giyiyordur sizce?" diye sordu.

Matthew omuzlarını silkti. Tuhaf bir soruydu. Siyasetçilere hiç ilgi duymaz, hatta Birinci Bakan'ın adını hatırlamakta bile zorlanabilirdi. Sahiden de, kimdi şu Birinci Bakan? Yoksa o bir önceki miydi? "Hiç ayaklarını görmüyoruz, öyle değil mi? Yoksa bizden saklıyorlar mı?"

"Belki."

Üzerine biraz sıkılganlık gelen Matthew ayaklarını masadan indirdi. "Herhalde ayakkabılarını Glasgow'dan alıyordur," dedi. "Edinburgh'dan değil."

* İskoç Parlamentosu'ndaki en önemli bakandır. Birleşik Krallık Parlamentosu'ndaki Başbakan'la eş değerdedir. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Kısa bir süre konuşmadan oturup bu yorumun sindirilmesini beklediler. Sonra Pat dolap konusuna geri döndü. "Peki neden Peploe?'yu kendi dolabınızda saklamıyorsunuz?.. Church marka ayakkabılarınızla beraber..."

Matthew içini çekti. "Çünkü tabloyu çalmak isteyen her kimse, benim evimde olacağını kolayca tahmin edecektir. İsmim telefon rehberinde. Beni bulup evimi darmadağın edebilirler. Halbuki sen... şey, telefon rehberinde değilsin sanırım. Senin kim olduğunu bilemezler."

Ben isimsizim diye düşündü Pat. Telefon rehberinde bile kaydım yok. Galeride çalışan bir kızım sadece. İskoçya Sokağı'nda bir dairede odası olan bir kız. *İkinci* ara yılında bir kız...

"Tamam," dedi. "İskoçya Sokağı'na götürür, orada bir dolaba saklarım. Madem bunu istiyorsunuz."

Matthew ayağa kalkıp ellerini ovuşturdu. "Güzel," dedi. "Ben şimdi paketlerim, sen de bu akşam alıp yanında götürürsün."

Peploe?'nun asılı olduğu duvara yürüyüp kancasından indirdi. Masaya getirdikten sonra tersini döndürdü ve birlikte tablonun arkasını incelemeye koyuldular. Tuvalin yerleştirildiği gergi birkaç yerinden çatlamış, üzerini toz kaplamıştı. Üst taraftaki ahşap gergi çubuğuna bir etiket yapıştırılmıştı. Matthew cebinden temiz, beyaz bir mendil çıkarıp tozu aldı.

"Etiketlerden çok şey anlamak mümkündür," dedi bilmiş bir tavırla. "Bu şeyler insana bir tablo hakkında çok şey söyleyebilir."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Pat, genç adama bir bakış attı. İfadesinde kendine güven vardı. Bir an için belki de sanat konusunda bir şeyler bildiğini düşündü. Tabii etiketlerin bir şey söylediğini bilmek iyi güzeldi de, gerçek yetenek ne söylediklerini bilmekte yatıyordu.

"Üzerinde bir şey yazıyor," dedi Matthew tozu tekrar hafifçe silerek. "Bak."

Pat etiketin soluk yüzeyine göz gezdirdi. Kurşun kalemle bir şey yazılmıştı. Matthew pisliği temizledikçe daha okunur hale geliyordu. Matthew yazıyı yüksek sesle okudu.

"Üç sterlin yirmi altı peni diyor."

Bakıştılar.

"Tabii bu çok uzun zaman önceydi," dedi Matthew.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

42. Galeri Meseleleri

Matthew'nun sorunu diye düşünüyordu Pat, yaptığı şeyden çabucak sıkılması. O gün buna iyi bir örnek olmuştu. Peploe? konusunda ne yapmak gerektiğini tartıştıktan sonra, kendini birkaç işe vermiş, ama hiçbirini tamamlamamıştı. Bir çapraz bulmacaya başlamış, ama birkaç sorudan fazlasına cevap veremeden bırakmıştı. Sonra bir mektup yazmış, ama yarısında durup ertesi gün tamamlayacağını söylemişti. Sonra masasını toplamaya koyulmuş, ama aniden öğle yemeği vaktinin geldiğine karar verip Café St. Honoré'e giderek iki saat boyunca görünmemişti. Pat, yemeğini bitirip bitirmediğini merak etti. Acaba sadece yarısını mı yemişti? Koca Lou'nun Yeri'nde kahvesini bitirmiş miydi, yoksa yarısını bırakmış mıydı? Gelecek sefer buna dikkat edecekti.

Tabii ki, diyerek düşünmeye devam etti, Matthew'nun davranışının sebeplerinden bir tanesi can sıkıntısıydı. Galeri neredeyse hiç iş yapmıyordu. Oturup müşteri beklemekten başka yapacak ne vardı ki?

Matthew öğle yemeğinden dönünce ona, "Belki de bir sergi açmalıyız," dedi.

Matthew, genç kıza soran bakışlarla baktı. "Şu anda da bir sergimiz yok mu?" dedi, duvarları işaret ederek.

"Bu sadece rasgele bir tablo koleksiyonu," diye açıkladı Pat. "Bir sergide belirli kategorilere göre seçilmiş resimler olur. Ya da belirli bir sanatçının resimleri. İnsanların düşünmelerini sağlar. Galeriye müşteri çeker."

Matthew'nun yüzüne düşünceli bir ifade yerleşti. "Peki resimleri nereden bulacağız?" diye sordu.

"Bir ressamla temas kurup ondan resimler istenir," dedi. "Ressamlar böyle şeyleri severler. Adına gösteri denir."

"Ama ben hiç ressam tanımıyorum," dedi Matthew.

Pat genç adama baktı. Neden bir galeri işlettiğini sormak istedi, ama sormadı. Bruce haklıydı, dedi kendi kendine. Bu adam işe yaramaz biri. Her şeyden bihaber.

"Ben birkaç ressam tanıyorum," dedi. "Okulda konuk bir sanatçımız vardı. Çok iyidir. Adı Tim Cockburn, Fife'ta oturuyor. Pittenweem'de bir sürü ressam yaşar. Tim Cockburn var, sonra Reinhard Behrens diye birisi var. Bütün resimlerine mutlaka küçük bir denizaltı koyuyor. O da iyidir. Onlardan bir sergi yapmalarını isteyebiliriz."

Matthew ilgilenmişti, ama sonra saatine baktı. "Tanrım! Saate bak. Bizim ihtiyarla beraber golf oynayacaktık. Hemen fırlamam gerekecek."

Günün geri kalanında tek başına kalan Pat, gelen birkaç müşteriyle ilgilendi. Bir D. Y. Cameron baskısı sattı ve kocasına Vettriano tablosu almak isteyen bir kadının sorularına cevap verdi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Başka bir galeriye gittim, orada da aynı soruyu sordum," dedi kadın. "Ellerinde Vettriano olmadığını, ama istersem benim bir tane yapabileceğimi söylediler. Sizce bununla ne demek istediler?"

Pat bir an düşündü. Sanat dünyasına yerleşik bir züppelik hâkimdi, bu durum da onun çok tipik bir örneğiydi işte.

"Bazı insanlar Vettriano'ya burun kıvırıyorlar," dedi. "Kimileri eserlerini hiç sevmiyor."

"Ama benim kocam seviyor," diye itiraz etti kadın. "Sanat hakkında da çok şey bilir. Hatta bir keresinde Timothy Clifford'ın bir konuşmasına gitmişti."

"Vettriano hakkında mı?" diye sordu Pat.

"Olabilir," dedi kadın, muğlak bir tavırla. "Rönesans'la ilgiliydi. O tür şeyler işte."

Pat gözlerini yere indirdi. "Vettriano, Rönesans ressamı değildi. Aslında hâlâ hayatta, biliyor musunuz?"

"Yaa," dedi kadın. "Alın işte."

"Ve üzgünüm, ama elimizde hiç Vettriano yok. Onun yerine bir D. Y. Cameron baskısına ne dersiniz? Şurada bir Ben Lawers çalışması var."

Pat neredeyse ikinci bir D. Y. Cameron baskısı satıyordu, ama sonuçta satamadı. Yine de öbür satıştan memnun kalmıştı. O akşam saat beşte kolunun altında kahverengi paket kâğıdına sarılı Peploe?'yla galeriyi terk ettiğinde neşesi yerindeydi. Akşam Chris'le buluşmayı kabul etmişti ve bununla ilgili çekinceleri vardı tabii, ama en azından dışarı çıkıyordu, evde Bruce'un arkadaşlığına tahammül etmek zorunda kalmayacaktı. Hem de ken-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

disine bir erkeğin çıkma teklif ettiğini duymasından hiç zarar gelmez diye düşündü. Bruce ona yukarıdan bakıyor ve muhtemelen Pat'in onun "pub" davetinden başka teklif alamayacağını sanıyordu. Eh o zaman, bu akşam oturup, Pat'in bir şarap evine, hem de bir erkeğin daveti üzerine gittiği gerçeği üzerine kafa yorabilirdi.

Eve vardığında, koridordaki gömme dolabı açıp içindekileri inceledi. İki tane harap durumda valiz, birkaç boş karton kutu ve bir bisiklet selesi vardı. Her şeye terk edilmişlik görüntüsü hâkimdi; büyük ihtimalle de öyleydiler. Burası bir tablo gizlemek için mükemmel bir yerdi. Pat tabloyu duvara yaslayıp kutulardan birinin arkasına sakladı. Burada güvende olacaktı. Belki Güney Amerikalı uyuşturucu baronlarının gizli koleksiyonlarında saklanan kayıp şaheserlerden biri kadar güvende. Gerçi burası Edinburgh'du, Asunción ya da Bogota değil. Fark buydu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

43. Edinburgh Şarap Evlerinde Görebileceğin İnsanlar

Chris'le buluşması saat yedide, Thistle Sokağı'ndaki Hot Cool Şarap Evi'ndeydi. Oraya yediyi on geçe vardı. Bilerek yapmamıştı, ama bu şartlar altında geldiği saat en doğrusuydu. Çeyrek geçe gelseydi gecikmiş olurdu, on geçeden biraz daha erken gelseydi fazla hevesli görünecekti. Hevesli değildi –kesinlikle değildi– gerçi genç adam eli yüzü düzgün biriydi ve Pat'e karşı nazik davranmıştı, ama sorun "hah hah" deyişindeydi, bu kötü bir işaret olmuştu. Şimdi yalnızca görev icabı oradaydı, buluşmayı kabul ettiği için buluşacak, ama erken ayrılacaktı.

Bara bir göz gezdirdi. Uzun ve dar bir odaydı. Zorunlu seçim olan Danimarka minimalist tarzında döşenmişti, yani hiç mobilya yoktu. Danimarka minimalizminin takip edilecek en ucuz tarz olduğunu düşünmüştü hep. Çünkü hiçbir şey içermiyordu. Ama aslında en pahalısıydı. Danimarka minimalizmindeki boş alanlar çok para ediyordu.

Gerçek minimalist tarzı uygulayan bu barda herkes ayakta durmak zorundaydı. Uzun ve paslanmaz çelik

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

kaplama bir barın etrafında ayakta duruluyordu. Barın yukarısında, neredeyse görünmez tellere asılı minimalist ışıklar, alttakilerin yüzlerine aşağı doğru bakan parlak koniler yansıtıyordu. Böylece herkes yalın ve haşin bir görüntüye kavuşmuştu. Birçoğunun üzerindeki siyah giysiler de bu etkiyi iyice artırıyordu.

Barda yaklaşık yirmi kişi vardı ve Pat çabucak Chris'in onların arasında olmadığını gördü. Saatine bakıp vakti kontrol etti. Yedi mi demişti? Yedi dediğine emindi. Hot Cool mu demişti peki? Ondan da emindi. Başka bir şeyle karıştırılacak bir isim değildi... ama –bir anlık panik hissine kapıldı– eğer Hot Cool'u değil de George Caddesi'ndeki Cool Hot'u söylemek istemişse durum başkaydı. Orası çok daha farklı bir bardı (minimalist değildi bir kere). Zaten Cool Hot farklı tercihlere hitap etmiyor muydu? Halbuki burası... Ona en yakın duran gruba baktı. İki adam ve iki kadındılar: erkekler yan yana durmuşlar, kadınlarsa... Hayır, kesinlikle *farklı tercihte* değildiler.

Bara doğru gidip barmene işaret etti.

"Chris adında biriyle buluşacaktım," dedi.

Barmen gülümsedi. "Burada bir sürü Chris var. Bu sene hemen herkes Chris. Seninki ne cins bir Chris? Mimar Chris mi? Avukat Chris mi? Medya Chris mi? Romanı Cananongate'den basılacak olan Chris mi? Onlardan sürüyle var. Seninkisi hangi Chris?"

Tam Polis Chris diyecekti ki kendine hâkim oldu. Sonuçta burası Hot Cool'du, böyle bir şey söylemek uygun düşmezdi. O yüzden de, "Bekleyeceğim," dedi. "Bu arada bir bardak şarap alayım."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Barmen bir bardak getirmeye gidince, Pat ellerini kayıtsız bir tavırla tezgâhın üzerine koyup barın diğer misafirlerine baktı. Çoğunlukla yirmili yaşların ikinci yarısındalar diye düşündü; paralı oldukları her hallerinden belli, giysilerinde pahalı bir teklifsizlik. Daha yaşlı olan birkaç tanesi –kimisinin kırklarına yaklaştığı hatta geçtiği bile söylenebilirdi– barda oturmak için müsait olan yerleri işgal ediyor, daha çok kendi aralarında, yani cinsel veya sosyal anlamda ilgi çekici olmayan ve dolayısıyla görünmeyen akranlarıyla konuşuyorlardı.

Barmen buzlu yeşil camdan bir bardakta ve nedense ağzına kadar buzla dolu olarak servis edilen içkisiyle geri döndü. Pat buzlu şaraptan bir yudum alıp omzunun üzerinden geriye bir göz attı. Barın öte yanında kadife ceket ve yakası açık siyah gömlek giyen genç bir adam Pat'in bakışlarını yakalayıp gülümsedi. Adamı tanıyıp tanımadığından emin olamayan Pat aynı şekilde karşılık verdi. Edinburgh'da okula gittiği için, hayal meyal de olsa kendisini hatırlayan ve onun da hatırladığı çok insan olduğunu biliyordu; beraber hokey oynadığı ya da bir okul çayında sekiz kişilik gruplar halinde dans ettiği insanlar olabilirdi bunlar. Bu genç adam biraz tanıdık geliyordu, ama ismini ya da nereden tanıyor olabileceğini çıkaramamıştı. Heriot'lardan mı? Watson'lardan mı? Bir gruba yerleştirmek zordu. Barmenin bahsettiği şu Chris'lerden miydi yoksa?

Barın öte yanında, barmen elindeki büyük bembeyaz bezle bir bardak silerek önünden geçti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Umarım sizi ekmez," dedi. "O kadar çok insan durmadan ekiliyor ki, inanamazsınız. Durmadan oluyor."

"Benim için fark etmez," dedi Pat. "Çok görüşmek istediğim biri değil zaten. Bir içki içmeyi kabul ettiğim için geldim. Düşünmeden cevap verdiğim bir teklifti."

Barmen kıkırdadı. "Ondan hoşlanmıyor musun yani?"

"Pek sayılmaz," dedi Pat. "Öyle bir hah hah deyişi var ki. En itici olan tarafı bu. Hah hah."

"Hah hah!" dedi arkasından bir ses. "İşte buradasın! Hah hah!"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

44. Tulliallan Masalları

Onu duymuş muydu? Pat yüzünün utançla kızardığını hissetti. Toplumsal korkuların en yaygın olanı buydu işte –hakkında konuştuğunuz kişinin tam o anda gelip sizi duyması–, ama Chris hiç de duymuş gibi görünmüyordu. Ya gerçekten duymadı ya da benim hislerimi gözetiyor diye düşündü Pat. Olan bitenin farkına varan barmen, Pat'e sempati dolu bir bakış atıp belli belirsiz başını salladı. Bu bakış, en azından onun gördüğü kadarıyla, Chris'in konuşulanları duymadığını anlatıyordu. Pat içine yayılan sıcak utancın dindiğini hissetti.

"Geciktiğim için çok özür dilerim," dedi Chris. "Mesaiyi geç bitirdim. Öğleden sonra bir durum oldu ve bir türlü bitmek bilmedi. Çok üzgünüm."

"Önemli değil," dedi Pat. "Ben de biraz geciktim."

"Evet, şimdi buradayız işte," dedi Chris aldırmaz bir neşeyle. "Hot Cool."

Pat'le imalı bir bakış daha paylaşan barmene bir bira siparişi verdi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Bunun nesi var?" dedi Chris, içkiyi getirmeye giden barmenin arkasından başıyla işaret ederek. "Aranızda özel bir şaka mı? Benim de gülmem gereken bir şey mi? Hah hah!"

"Bir şey değil," dedi Pat çabucak. "Önemli değil." İçkisinden bir yudum almak için kadehini kaldırıp Chris'e baktı. Yukarıdan aşağı minimalist tarzda, çekici olduğu tartışılmazdı –Lothian ve Sınırlar Polisi üniformasıyla olduğundan çok daha çekiciydi–, ama Pat en başta edindiği görüşü değiştirmeyeceğinden emindi. Bu adamda incelikten ve derinlikten uzak bir şeyler vardı, çok fazla belirgin olan bir şeydi bu ve dürüst olmak gerekirse can sıkıntısı veriyordu. *Hiç ilgimi çekmiyor* diye düşünürken buldu kendini. *Aramızda asla bir şey olamaz.*

Chris'in içkisi gelince, genç adam kadehini Pat'in şerefine kaldırdı. "Şerefe," dediğinde Pat yüzünü ekşitti. Bu ona aleyhinde bir puan daha kazandırıyordu. Şimdi artık durumu kurtarmak için söyleyebileceği ya da yapabileceği hiçbir şey kalmamıştı.

Sonraki on beş dakikayı sabahki soygunu konuşarak geçirdiler. Evleri soyulan insanlar için bir psikolojik danışmanlık servisi olduğunu söyledi Chris. Belediyenin ücretsiz sunduğu bir hizmetti, ihtiyaç duyulduğu kadar seansa katılabiliniyordu. "Kimileri aylarca gidiyor," dedi. "Hatta bazıları tekrar soyulmaya can atıyor ki psikolojik danışmanlık alabilsinler."

"Ya siz?" dedi Pat. "Soygunları araştıran polisler de sonrasında danışmanlık alıyor mu?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"İhtiyacımız olursa alıyoruz," diye cevap verdi Chris. Soruyu ciddiye almış, cevap verirken de kaşlarını çatmıştı. "Tulliallan'dayken psikolojik danışmanlık becerileri üzerine ders almıştık."

"Tulliallan mı?"

"İskoç Polis Koleji," diye açıkladı Chris. "Hepimiz eğitim için ilkönce oraya gideriz. Sonra da zaman zaman kurs görürüz. Sanat Masası eğitimimizi orada aldık."

Pat konuyla ilgilenmişti, açıklamasını istedi.

"Çok kapsamlı bir eğitimdi," dedi Chris. "Başka polis kuvvetlerinden yirmi kişi vardı, biz Edinburgh'dan on kişiydik. Gerçi sonra hepimiz sanata tayin olmadık. Bazıları trafiğe geçti ve sanattan hiç anlamayan birisi de köpek masasına atandı. Ama sanırım ben oldukça başarılıydım, iki kişiyle beraber sanat masasına alındım.

"Kurs bir hafta sürdü. Önce bize renk körlüğü testi yaptılar. Çok fazla kırmızı-yeşil körlüğün varsa geri gönderiyorlardı. Hiçbirimizde bir şey yoktu. Sonra derslere başladılar. Günde beş dersimiz vardı, bazıları da bayağı zordu.

"Sahtecilik tekniklerini, sahte bir işi tanımayı öğrendik. Laboratuvarda neler yapılabildiğini öğrendik, boya analizi falan. Sonra sanat takdiri dersi aldık ki o gerçekten harikaydı. O dersi sevmiştim. Her gün iki saat görüyorduk, ama hepimiz daha fazlasını istiyorduk. Ders kitabı olarak Kenneth Clark'ın *Uygarlık*'ını okuduk. İskoç sanatı üzerine de birkaç ders vardı. Mc Taggart. Crosbie. Blackadder. Howson. Bütün bu insanlar. Vettriano üzerine tam bir saat. Kursun en popüler seansı oydu."

"Vettriano mu?" diye sordu Pat. "Tam bir saat mi?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Evet," dedi Chris. "En sonunda, sınava girdik. Sınıfta ışıkları karartıp, ekranda slaytlar gösterdiler. Vettriano resimleri, Hopper resimleri. Sen onun işlerini biliyorsundur – Edward Hopper, soda barları mı... adlarına ne diyorsa işte... şu bar tezgâhlarında oturan insanların resimlerini yapan Amerikalı. Görsen hemen tanırsın.

"İşte bu slaytları belli bir sırayla gösterdiler. Bizim de 'Vettriano!' ya da 'Hopper!' diye cevapları bağırmamız gerekiyordu. Hangisiyse yani. Harika bir eğitimdi. Arkadaşlık bağlarını geliştirmek için de iyi. Herkese tavsiye ederim. Gerçekten ederim." Kısa bir an sessiz kaldıktan sonra ekledi: "Farkı asla unutmayacağım, asla. Şimdi bile tek bakışta söyleyebilirim. İkisinden birine ait bir resim göster –hangisi olduğu fark etmez– hemen bağırırım. Hopper! Vettriano! Her seferinde de bilirim. Her seferinde."

Pat ses çıkarmadan genç adama baktı. Aralarında bir bağ gelişmemişti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

45. Birkaç Tulliallan Masalı Daha

Chris, Tulliallan ve Sanat Masası eğitim haftasında geçirdiği deneyimler hakkında gevezelik ederek iyi vakit geçiriyordu. Ama o haftayla ilgili daha anlatacak çok şey vardı.

"Son gün," diye devam etti, "Edinburgh sanat dünyasının önemli şahsiyetlerinden biri bizi ziyarete geldi. Gerçekten önemli birisi. Cumartesi öğleden sonra bizimle konuşmaya geldi, bir önceki gün haberimiz olmuştu. Kurstan sorumlu müfettiş onunla tanışacağımız için çok şanslı olduğumuzu söyledi, çünkü sık sık New York, Venedik gibi uzak yerlerde olurmuş. Bu insanlar böyle yerlere giderler diye açıklamıştı. Böyle yerlerde rahat ederler. Anlaşılır bir şey herhalde. Motherwell ya da Airdrie gibi yerlere gittiklerini bir düşünsene. Bir düşün.

"Öğleden sonra geldi, saat üçteki dersinden bir iki saat önceydi. Güzel bir gündü –güneş parıl parıl– çoğumuz öğle yemeğini yemiş, ön bahçede oturuyorduk, derse kadar izinliydik. Adamı Edinburgh'dan alıp getirmesi için okuldan araba göndermişlerdi; arabanın park yolundan geldiğini gördük, beraberinde iki motosikletli po-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

lis eskortu vardı. Ana binanın hemen önünde durdular, şoför kapıyı açmak için çıktı. Sonra adamın kendisi arabadan inip, şoförün selamını başının bir hareketiyle kabul etti.

"Sınıfa girdiğinde hepimiz ayağa kalktık. Adamı takdim eden müfettiş oturmamız için işaret verdi ve ders başladı. Binanın ne kadar hoş bir yer olduğunu, ama daha sempatik bir tarzda dekore edilmediği için yazık olduğunu söyleyerek başladı. Evin orijinal özelliklerini restore ederek bu durumu daha iyiye götürme yolları önerdi. Halılarla duvar kâğıtları için renk bile önerdi.

"Sonra Reformasyon dönemindeki put kırıcılık hareketinin İskoç psikolojisine olumsuz etkileri hakkında bir şey söyledi. Dedi ki, İskoç ruhunda güzelliğin inkârı yüzünden açılmış bir yara kanıyormuş. Ancak güzellik tanındığı takdirde İskoç ruhu kendisiyle barışabilirmiş. Sonra İskoç polis üniformalarının ne kadar ruhsuz ve sıkıcı olduğundan bahsetti. İtalyanlardan öğrenecek şeylerimiz olduğunu söyledi.

"Dedi ki, 'Carabinieri'ye bakın mesela, onların şu olağanüstü güzellikteki kep armalarına bakın. O muazzam alevler. Sizlerinse bir tek siyah beyaz kareleriniz var. Ne kadar hazin! Kelimelere dökülemeyecek kadar hazin!'

"Bunu nasıl karşılamamız gerektiğini bilememiştik, ama orada büyülenmiş gibi oturuyorduk. Bu şekilde bir saat kadar devam ettikten sonra, saatine bakıp müfettişe başıyla işaret etti. Müfettiş kalkıp, konuşması için teşekkür etti. Bize düşünecek çok malzeme verdiğini, Tulliallan'ın bir daha asla aynı olamayacağını söyledi. Son-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ra dışarı çıktılar, kapıda bekleyen araba adamı alıp Edinburgh'a geri götürdü. Günün geri kalanında alçak sesle konuştuk. Sanki yüce bir varlıkla temas etmiş gibi hissediyorduk, minnettardık. Sanki Lord Clark'ın kendisi gelmişti. Hemen hemen öyleydi yani, tam değil."

Chris artık durmuştu, Pat de sessizdi. Genç adama ve tuhaf tepe ışıklandırmasından dolayı yüzüne vuran gölgeye baktı. Bu ziyaret hikâyesi onu garip bir şekilde duygulandırmıştı. Bir şey söylemek istiyordu, ama aklından tam olarak ne geçtiğine karar veremiyordu. Bu ziyaret ne kadar acayip olmuştu kim bilir, babasının okuması için verdiği bir İtalyan hikâyesindeki ziyarete benziyordu. Son derece aristokrat bir kont, yardımcılarıyla birlikte arkeolojik kalıntılar olan bir bölgeyi ziyaret eder ve öyle farklı bir şekilde konuşur ki, kimse bir şey anlayamaz. *Beh andiatah reh ec brar*... vesaire gibi. Fakat kimse anlayamasa bile, herkes ziyaretçinin etkisinde kalır, oraya gelmeye tenezzül ettiği için onurlandırılmış hissederler. O gün Tulliallan'da da böyle hissetmiş olmalıydılar.

Uzun uzun Chris'e baktı. Chris de konuşmadan ona bakıyordu. Bir an adamın dudaklarında bir gülümseme yanar söner gibi oldu, ama sonra bakışlarını birasına indirdi.

"Hakkımda söylediğin şeyi duydum," dedi yavaşça. "Bu iş yürümeyecek, değil mi?"

Pat hiçbir şey söylemedi. Kabaca sarf ettiği sözler duyulduğu için çok mahcup olmuştu, kekeleyerek özür dilemeye çalıştı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Öyle demek istememiştim," dedi. "Hani bazen insanların söyledikleri bazı şeylere gıcık olursun ya, sebepsiz yere. Hepimize olur."

"Yalnız bu sefer bir sebep var," dedi Chris. Sesi gayet sakin ve kontrollüydü. "Senin için ben bir şakadan ibaretim, öyle değil mi? Çünkü dünyana yakışmıyorum. Yakışamam da. Bu sanat işinde tanıştığım herkes –istisnasız herkes– bana yukarıdan baktı. İyi hoş insanlar tabii, özellikle bana bir şey yaptırmak istediklerinde, ama hepsi bu. Burası züppelerle dolu bir şehir, mesele bu. Su katılmamış züppelerin şehri. Bu bar da onlarla dolmuş. Duvardan duvara."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

46. Küçük Düşme ve Utanç

Chris'in kendine acıma dolu açıklamasından sonra Pat, Hot Cool'da fazla kalmadı. Ona fazla şans vermeden reddetmesi doğal olarak genç adamın hislerini incitmişti –kim olursa olsun, reddedilmek herkes için incitici bir şeydi–, ama Edinburgh sanat dünyasını toptan karalarken Pat'i de o camiaya dahil etmesinde rahatsız edici bir şeyler vardı. Chris'in onu o dünyadan biri olarak düşündüğünü anladı –kapladığı yer pek az da olsa o dünyaya ait olduğu doğruydu–, ama başkalarının hal ve davranışları hakkında böyle genel geçer yorumlar yapmaya hakkı yoktu. Pat'in görüşlerine dair ne biliyordu ki? Aralarında başlayacak bir ilişkiye pek şans vermediği, sebebinin de "Hah hah!" deyişine itirazı olduğu dışında ne biliyordu? Kim olsa aynı şeye itiraz edebilirdi; aşırı kullanılan her hangi bir sözden hoşlanmamak doğal bir şeydi. Chris'in onu –ve başka birçok insanı– züppelikle suçlamasıysa mantık dışıydı. "Hah hah!" diyen insanlardan hoşlanmamak züppelik değildir diye düşündü. Bu tamamen kişisel bir tepkiydi. İnsanların tiklerine karşı kişisel tepkiler geliştirmeye hakkımız vardı herhalde. İn-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

sanların yürümelerini, konuşmalarını, kahve içmelerini ya da saçlarını tarama şekillerini mutlaka beğeneceğiz diye bir şey yoktu. Yoksa her şeyi mi beğenecektik? Her şeyi beğenmek *kapsayıcı* bir yaklaşım mıydı?

Uygar bir şekilde ayrılmışlardı. Biraz gergin bir konuşmanın ardından Chris saatine bakmış, başka bir yere verilmiş sözü olduğunu hatırlamıştı. Pat de tam o sırada benzer bir hafıza kaybı geçirmeyi planlıyordu.

"Belki yine karşılaşırız," demiş, şarap evinin dekoru ve müşterileri üzerinde kuşkulu bir bakış gezdirmişti. "Bilinmez."

"Belki," dedi Pat. "Seni kırdıysam çok özür dilerim. Gerçekten..."

Bir elini havaya kaldırdı. "Unuttuk gitti bile. Merak etme. Burası bazen moralimi bozuyor, o kadar. Senin hatan değil. Belki de Falkirk'e geri dönmeliyim."

"Falkirk'e geri dönemezsin," dedi Pat. Bunu söyledi ve durdu; hayat ve Falkirk hakkında büyük bir gerçek açıklıyor gibi olmuştu, ama aslında böyle bir şey yoktu.

Chris soran gözlerle baktı: "Neden?"

"Şey, belki gidebilirsin. Belki Falkirk geri dönmek için iyi bir yerdir, zaten geldiğin yer de orasıysa yani... anlatabiliyor muyum? Söylemek istediğim şey, hayatta genellikle geri dönemezsin."

Chris saatine baktı. "Benim gerçekten birini görmem gerekiyor," dedi. "Geçekten gitmeliyim."

Chris gittikten sonra, Pat kısa bir süre barda tek başına durdu. Sahneye tanık olan barmen, rahat hareketlerle tezgâhı silerek genç kıza doğru geldi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Chris gitti mi?" diye sordu.

Pat bakışlarını bardağına indirdi. "Duymuş," dedi sessizce. "Gülüşü hakkında söylediğim şeyi duymuş. Kendimi berbat hissediyorum."

Barmen uzanıp hafifçe bileğine dokundu.

"Öyle hissetmemelisin. O neydi ki? Burada söylenen şeylerden bazılarını duymalısın. Korkunç şeyler. Zalimce şeyler. Senin söylediğin onların yanında hiçbir şeydi."

Pat adama baktı. "Ama üzüldü. Bu şehirde insanların böyle olduğunu söyledi."

"Bana sorarsan biraz marjinal bir tip," dedi barmen. "Bu meslekte her tip insanı görüyorum ben; bilirim yani. Adam polis bu arada. Biliyor muydun?"

"Evet, biliyordum. Ama sen nereden bildin? Daha önce karşılaştın mı?"

Barmen Pat'e bir göz kırptı. "Ben bunları bir kilometre öteden tanırım. Polislerle haşır neşir olmak iyi fikir değil. Zorluk çıkarırlar." Kısa bir an sustu. "Her neyse, barın ucundaki şu adamı görüyor musun? Kadife ceketli olan. Bütün akşam seninle konuşmak için can attı durdu. Ama sen beni dinle, konuşma."

Pat genç adama bir göz attı. Chris'le olan talihsiz buluşması boyunca barın öteki ucundaki yerinde kalmıştı. Önündeki küçük bir tabak dolusu zeytinle oynuyor, ötelere bakıyordu. Ama şimdi Pat'e doğru kısa bir bakış atıp tekrar gözlerini çevirmişti.

"Neden?" diye sordu Pat.

"Konuşma işte," dedi barmen. "Ben bilirim. Konuşma."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Barmen sırtını döndü. İlgilenmesi gereken müşteriler vardı. Tek başına kalan Pat içkisinin son yudumlarını da bitirip şarap evinden çıktı. Kadife ceketli genç adamın çıkarken kendisini seyrettiğinin farkına varmıştı, ama ona doğru bakmadan bakışlarını kapıya çevirip ilerledi. Dışarıda hava güzeldi, gecenin karanlığı henüz iniyordu. Göğe baktı, bulutsuz ve berraktı. Hâlâ maviydi, ama birkaç dakika sonra karanlıkla gölgelenecekti.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

47. Irene ve Stuart: Kahvaltı Üzeri Bir Conversazione

Günlerden cumartesiydi ve Stuart'ın acele edip işe yetişmek için otobüsü yakalamaya çabalamasına hiç gerek yoktu. Ne var ki sabahları erken kalkmayı severdi. Irene kalkana kadar çoktan kuruyemişleri hazırlamış, muzları dilimlemiş, kahvaltıda yiyecekleri Bircher müslisi için hazır etmişti. Ayrıca gazete bayiine gidip gazeteleri de almıştı. Irene mutfağa girdiğinde bir eleştiri yazısı okuyordu.

"Bir şey var mı?" diye sordu Irene, Aga fırınının kenarındaki kahve demliğine uzanırken.

"Hemen hemen hiçbir şey. Altıncı James'in yeni bir biyografisi," dedi Stuart. "Burada birisi iyi bir eleştiri yazmış."

Irene mutfağın stor perdesini açıp İskoçya Sokağı'na baktı.

"Hiç anlamıyorum," dedi, "insanlar neden ısrarla kraliyet biyografileri yazmaya devam ediyorlar, hiç anlamıyorum. Durmadan yazıyorlar. Windsor Dükü'nü bile yazıyorlar. Halbuki adam hakkında söylenecek bir şey yok, yalnızca teşhis konulabilir."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Stuart gazeteyi indirdi. "Bu kralların bazılarının etki alanları büyüktü," dedi. "O zamanlar her şeyi onlar yönetiyordu."

"Tarihin bununla bir alakası yok," diyerek aniden parladı Irene. "Tarihin konusu sıradan insanlardır. Nasıl yaşadıkları. Ne yedikleri. O tür şeyler."

Stuart gözlerini okuduğu yazıya indirdi. "Ve fikirleri," dedi mülayim bir ifadeyle. "Tarihin konusu fikirlerdir. Krallar bu alanda etkiliydiler. Altıncı Jamie mesela. Dil konusunda birtakım düşüncelere sahipti. Oldukça aydınlanmış bir adamdı. O zamanlar gazete olsaydı, eminim gazete okumak hoşuna giderdi."

Irene gözlerini kocasına dikip baktı. "Hangi gazeteyi?" diye sordu, fakat Stuart cevap vermeyince devam etti: "Ne tuhaf bir şey söyledim!"

"Hayır," dedi Stuart. "Tuhaf değil. Aslında bu gazeteler o zamanlar var olsaydı, kimin neyi okuyacağını tahmin etmek ilginç olabilir. Mesela Kraliçe Victoria *The Times*'ı okuyordu. Acaba Prens Albert ne okurdu?"

"*Frankfurter Allgemeine*?" diyerek bir tahmin yürüttü Irene.

İkisi birden güldüler. Bu hiç şüphesiz çok komikti.

"Ya Kraliçe? *Times* onu güldürür müydü?" diye sordu.

"Hayır," dedi Stuart. "Güldürmezdi."

Irene masaya Stuart'ın yanına oturdu.

"Bu kadar ciddiyetsizlik yeter," dedi. "Bertie hakkında konuşmalıyız. Bir şeyler yapmamız gerek. Gidip, Macfadzean denilen şu korkunç kadınla tekrar yüzleşemem. Yani Bertie'nin başka bir okula devam etmesi gerekecek."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Bekleyemez mi?" diye sordu Stuart. "Zaten bu haliyle bile bilgi dağarcığı epeyce geniş. Çocuğa bir ara yılı verdiremez miyiz?"

"Ara yılı mı?"

Stuart bu önerisinden memnun kalmıştı. "Evet, yuvadan sonra ve ilkokuldan önce bir ara yılı. Beş yaşındaysa ne olmuş yani? Neden olmasın? Herkes ara yılı veriyor artık."

Irene düşünceli görünüyordu. "Biliyor musun, bu söylediğin güzel bir fikir olabilir. Yedinci sınıf teori derslerini alıp bir iki şey daha yaptığı bir sene olabilir. Böylece bir süre için sistem dışı kalmış olur, birçok yönden serpilip gelişir. Bir program hazırlayabiliriz."

"Yurt dışına yollarız mesela. Belki Güney Amerika'da, hatta Afrika'da bir köyde çalışabilir."

Irene, bu öneriyi aklında tartıyormuş gibi durup bir an düşündü. "Bunu yapamayız. Ama kendisini öteki çocuklarla karşılaştırmak zorunda kalmadan gelişmesine bir fırsat tanımış oluruz. Eminim faydalanacaktır. Hem belki onu alıp İtalya'ya götürürüm, İtalyancasını mükemmel seviyeye getirir."

Stuart gazetesini bir kenara bıraktı. "Ben baskıyı biraz azaltmaktan bahsediyordum, üzerine biraz daha eklemekten değil. Bir sene izin gibi düşündüm yani. Belki şimdilik İtalyancayı bir kenara bırakabiliriz."

Bu öneri Irene'in pek hoşuna gitmedi. "İtalyancasının paslanmasına izin verirsek, şimdiye kadar yaptığımız her şeyi kaldırıp çöpe atmış oluruz," dedi soğuk bir sesle. "Aynı şey saksafon ve müzik teorisi için de geçerli. Aslında her şey için geçerli."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Ama belki de bu yaşta, çocuğun *langue maternelle*'i üzerinde yoğunlaşmalıyız," dedi Stuart. "İtalyancanın çok güzel bir dil olduğu ortada, ama Bertie'nin *langue maternelle*'i değil."

"Ne olmuş yani?" dedi Irene. Bu noktayı üzerinde durmaya değer görmemişti. "Erken yaşta dil becerisi gelişiminin ileriki yaşlarda dil konusunda büyük olanaklar sağladığına dair kanıt –hem de bolca kanıt– mevcut. Bu yaşta her dakika çok kıymetli. Zihin çok esnek."

Stuart bir şey söylemek için ağzını açmıştı ki bunun iyi bir fikir olmadığına karar verip sessiz kaldı. Irene'le yapacağı bir tartışmayı asla kazanamayacağını biliyordu. Dokuz senelik evlilikleri boyunca, bunu denememesi gerektiğini öğrenmişti.

"Bunu biraz daha düşüneceğim," dedi Irene. "Şu anda almamız gereken tek karar, Bertie'yi bir daha asla o kadına ve sözde ana okuluna göndermeme kararı. Ben göndermememiz gerektiğini düşünüyorum."

"*D'accordo*," dedi Stuart.

Irene'in yüzüne tatminkâr bir ifade yerleşti. "O halde bir araştırma yapıp imkânlarımız neymiş göreyim. Çocuğu terapiye başlatır başlatmaz, ilk işim bu olsun."

Stuart yerinde sıçradı. Bu yeni bir bilgiydi. Daha önce terapi konusunu tartışmışlar mıydı? Bunun üzerine bir şey söylendiğini hatırlayamıyordu, ama bazen Irene konuşurken dikkatini vermediği olurdu. Konuşmayı kaçırmış olabilirdi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Kocasının şaşkınlığını fark eden Irene açıklama yaptı: "İskoç İnsan İlişkileri Enstitüsü," dedi. "Pazartesi günü orada bir randevumuz var. Doktor Fairbairn diye biriyle. Çok fazla tavsiye edilen bir doktor. Bertie'nin neden birdenbire sorun çıkarmaya başladığını bize anlatabilir."

"Bütün bunlara gerçekten lüzum var mı?" diye sordu Stuart.

Irene gözlerini dikip kocasına baktı. Bir cevap vermesi gerekmiyordu. En azından sözlü olarak.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

48. Muhafazakârlar Balosu İçin Planlar

Şehrin öte yakasındaki Braids'in yüksek tepelerindeki evlerinde, Raeburn Todd ve karısı Sasha kahvaltılarını bitirmiş, serada birer fincan kahve içiyorlardı. Hafta sonlarında –özellikle bunun gibi güzel sabahlarda– kahvaltıdan sonra oturmaktan hoşlandıkları yer burasıydı. Şehirden yüz metre daha yüksekteki Braids'de hava genellikle soğuk olurdu, ama bu sabah her zamankinden daha sıcaktı. Hatta o kadar ki seranın bir penceresini açmışlardı. Güney Edinburgh Muhafazakârlar Balosu bugündü ve balo komitesinin başkanı olan Todd o akşamki eğlence programının olasılıklarını gözden geçiriyordu. Çıkardığı yapılacak şeyler listesinin üzerinden Sasha'yla beraber geçiyorlardı.

"İlk madde," dedi bir iş adamı edasıyla. "İlk madde oteldeki ıvır zıvır. Yemek ve balo salonu."

"Her şey tamam," dedi Sasha. Diğer üyelerin hepsi özür dileyip gelemeyeceklerini belirttikleri için, komitenin geri kalanı yalnızca kendilerinden ibaretti. "Menü onaylandı. Otelden de çiçeğe göz kulak olacaklarını söylediler."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Todd gülümsedi. "Çiçek mi? Tek bir tane mi?"

Sasha şakacı bir tavırla kocasını dürttü. "Ne demek istediğimi biliyorsun. Çiçekler. Çok fazla insanın katılmaması yalnızca bir tane çiçeğimiz olacak anlamına gelmiyor."

Todd önündeki listeye bakıp başını salladı. "Konusu açılmışken," dedi, "Bu gerçekten büyük hayal kırıklığı oldu. Bu sabah kimse gelmedi anladığım kadarıyla. Adını listeye yazdıran başka kimse yok mu?"

Sasha başını hayır anlamında salladı. "Kahvaltıdan önce telefon çalınca birisi arıyor diye umutlandım. Ama mağazadan elbisem için aramışlar. Yani son durum bu gibi görünüyor." Kısa bir an sustu. "İptal etmemekte hâlâ kararlı mısın? Son dakikada iptal edişimizi açıklayacak bir bahane bulamaz mıyız?"

Todd'un cevabı sertti. "Hayır. Kesinlikle olmaz. Bunu daha önce de konuşmuştuk. Hem zaten başka partiler de bu konuda sorun yaşıyorlar. Hiç İşçi Partisi'nin düzenlediği bir geceye gittin mi? Korkunçtur. İnanılmaz ölçüde sıkıcı olurlar. İlkokul Aile Birliği akşamlarını andırırlar, ama onlar kadar eğlenceli değildirler. Liberal Demokratlar da berbat yemek davetleri verirler. Herkesin üzerinde birer yün süveter ve pejmürde elbiseler olur. SNP'ye gelince, onların gecelerinde herkes mutlaka sarhoş olur, yerlerde yuvarlanırlar. Korkunç. Hayır, bizim durumumuz hiç fena değil. Sen bana inan!"

"Bu kadar az kişiyle bile mi? Kaç kişiyiz biz?"

Todd listesine bir baktı. "Altı," dedi. "Sen, ben, Lizzie, bizim ofisten şu genç ve Ramsey ile Betty Dunbarton. Onlar teyit ettiler, demek ki altı ediyor."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Sasha kahvesinden bir yudum aldı. "Tek bir masa yapabiliriz o zaman," dedi. "Hepimiz birlikte oturabiliriz."

Bu fikir Todd'a pek parlak gelmemişti. "Hayır," dedi. "Bence iki masa olmalıyız. Bir Numaralı Masa ve İki Numaralı Masa. Yalnızca bir masa tuhaf görünecektir. Ayrıca ben bütün bir akşamı Dunbarton'larla birlikte geçirmek istediğimden emin değilim. Hiç kuşkusuz güzel bir çift, ama adam tam anlamıyla sıkıcı bir tip. Ve özür dilerim, ama kadına hiç katlanamıyorum. Yani, hayır. İki masamız olsun. Biz Bir Numaralı Masa'da oluruz, onlar İki Numaralı Masa'da."

Sasha bu açıklamanın ardındaki mantığı kabul edip orkestra ve danslar konusunu açtı. "Orkestrayı yöneten adamla konuştum," dedi. "Penicuik'ten geliyorlar sanırım ya da oralarda bir yerden. Başlangıçta orta karar dans müziği, sonra da toplu İskoç dansına uygun bir şeyler istediğimizi söyledim. Bir sorun olmayacağını söyledi. Her şeyi çalabilirlermiş."

Todd başıyla onay vermiş, tam başka bir konuya geçmek üzereydi ki durdu. "Toplu dans mı?" diye sordu. "Sekizliler falan mı?"

"Evet," dedi Sasha. "İnsanlar bayılıyorlar."

"Ama biz sadece altı kişi olacağız," diye önemli bir noktaya parmak bastı Todd. "Yalnızca altı kişi olursak, sekizli dansları nasıl yapacağız? Hem Ramsey Dunbarton şu sıralar pek çelimsiz. Sekizli dans yaparken düşünemiyorum bile. İhtiyar büyük ihtimalle düşer kalır. Sonra da sadece beşimiz oluruz."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Başka danslar da var," dedi Sasha çabucak. "Gay Tory'ler* mesela... şey yani... Gay Gordon'lar! Onun için yalnızca iki kişi gerekiyor. Sonra Dashing White Sergeant var. Her set için üç kişi gerekiyor. Yani iki set yapabiliriz."

Todd bir an düşündü. "Ama Dashing White Sergeant'da ters yönlere gidip sonra ortada buluşulmuyor mu? Üçümüz bir yönde, diğer üçümüz ters yönde gidersek –tabii Ramsey Dunbarton'un bunları becerebildiğini farz ediyoruz– ortada buluşabilmemiz için bütün salonu dolaşmamız gerekir. Orkestranın bize uyum sağlaması gerekecek. Tüm salonu dolaşıp öteki tarafta buluşana kadar mecburen çalmaya devam edecekler. Sence de bu biraz garip olmaz mı?"

"Bu orkestralar bazen çok iyi oluyorlar," dedi Sasha.

* Tory, İngiltere'de Muhafazakâr Parti üyelerine halk arasında verilen isim. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

49. Çekiliş Ödülleri

Todd, Sasha'yı evde yalnız bırakıp golf oynamaya gitti. Golf partneri balo davetiyesi almayı geri çevirmişti. Todd bu konuda ona biraz sitem etmeyi düşünse de, adamın asla insafa gelmeyeceğini biliyordu. Altı kişilik balo düşüncesini kabul etmişti artık ve bu sayı ona göre toplantının yapılması için yeterli olan katılımcı sayısıydı. İki bile yeterli olurdu. Sasha ve kendisinden başkası gelmeseydi bile, ikisi sebat eder, her şeye karşın dans ederlerdi. Politikada takip edilecek tek yol buydu. Bu sene altı kişilik olan bir balo gelecek sene altmış kişilik olur, sonraki sene altı yüz kişi gelebilirdi. Politikada insanın talihi kimi zaman güler, kimi zaman küserdi. Geçici birtakım engeller yüzünden hemen havlu atmak olmazdı. İskoç Muhafazakâr Partisi tekrar ayaklanacak, milletin meselelerinde bir zamanlar sahip olduğu kudrete yeniden ulaşacaktı; bu yalnızca zaman meselesiydi. Sonra herkes Güney Edinburgh Muhafazakârlar Balosu davetiyeleri için feryat figan edecek, kendisi de onları geri çevirmekten büyük haz duyacaktı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Kocası Luffness Golf Kulübü'ne (Gullane, ama uirfield değil) gitmek için çıktıktan sonra, Sasha üzerinde çekiliş ödüllerinin dizili olduğu dört kenarından açılabilen masanın bulunduğu yemek odasına geçti. Yerel parti birliği üyeleri baloya katılmayı geri çevirmiş olsalar da, ödül bağışlamak konusunda cömert davranmışlardı. Listeye yazılmayı bekleyen en az kırk tane ödül vardı. Sasha masanın başına oturup her ödüle bir rakam tayin ederek bir katalog oluşturmaya koyuldu. Bu rakamlar en sonunda bir şapkanın içine yerleştirilecek, balodakiler –yalnızca balodakiler– bilet satın alabileceklerdi.

Önce masanın üzerindeki eşyaları halletti. Yaka ölçüsü on dokuz buçuk olan, çizgili bir Thomas Pink gömleği vardı. İyi kesimli, duble manşetli, güzel bir gömlekti, ama yakası biraz fazla genişti. Todd'un yaka ölçüsü on yediydi ki o bile bazen fazla büyük geliyordu; kocası iri bir adamdı ve bu gömlek muhtemelen çok daha iri bir adama göreydi. Muhafazakâr Parti'de böylesine kallavi birisi var mıydı peki? Mr. Soames vardı tabii, ama o da zaten gardırobunda yeteri kadar gömleği olan birine benziyordu. Yani duruma bakılırsa, bu gömlek çok kullanışlı bir hediye sayılmazdı.

Gömleğe bir numara verip bir sonraki ödüle döndü. Hamilton ve Inches imalatı altı adet balık çatalı ve bıçağından oluşan bir setti ve herkesin beğeneceği bir ödüldü. Muhafazakârlar için düzenlenen bir gecede çok popüler olur, ama İşçi Partililerden itibar görmezdi. Sasha onların balık için ayrı çatal bıçak kulla-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

nılması gerektiğini bilmediklerine, her yemek için aynı takımı kullandıklarına inanıyordu. Sorunun bir kısmı da buydu. Liberal Demokratlar, tabii ki balık bıçaklarının ne işe yaradığını bilir, ama hiç umurlarında değilmiş gibi davranırlardı. Liberal İkiyüzlüler diye aklından geçirdi Sasha.

Birçok başka güzel ödül vardı. Kutusu hiç açılmamış bir dijital radyo, Merchants Golf Sahası'na bir günlük giriş bileti, Jenners'dan büyük bir kutu Özel Edinburgh Çayı ve bak sen şimdi, ya bu neydi? Evet işte en güzel ödül, Balmoral Oteli'nde Malcom Rifkind ve Lord James ile bir öğle yemeği! Bu müthiş bir ödüldü. Hatta Sasha birdenbire bu ödülü kazanmayı ne çok istediğini fark etti.

Bu düşünce Sasha'yı birkaç dakikalığına kataloglama işini bırakıp çekilişin olası sonuçları üzerine kafa yormaya sevk etti. Kırk ödül varsa ve baloda topu topu altı kişi olacaklarsa, demek ki kişi başına en az altı ödül düşecekti. Bu denklemde tabii ki herkesin eşit sayıda –kişi başı kırk adet– bilet alması gerekecekti. Bu gerçekleşirse, baloya gelen herkesin yüzü güler, değerleri davetiyelere ödedikleri fiyatın çok üzerinde ödüller kazanırlardı.

Bu şartlar altında diye mantık yürüttü Sasha, organizatörün –yani kendisinin– *hassas* hediyelerin doğru insanlara gitmesini sağlamasında kabul edilmez bir yan yoktu. Demek ki golf seansı Ramsey Dunbarton'a gitmemeliydi, ne de olsa adamcağız ayakta zor duruyordu, golf oynaması beklenemezdi. O ödül, belki de, Liz-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

zie'ye refakat etmeyi kabul ettiği için bir teşekkür mahiyetinde, Bruce'a yönlendirilebilirdi. Ya da belki Prestonfield House'daki iki kişilik yemeği kazanması daha uygun olurdu. Lizzie'yi de beraberinde götürebilir, böylece birbirlerini daha iyi tanımaları için bir fırsat çıkmış olurdu. Bu çok tatmin edici, hatta çok da adil bir çözümdü. Ramsey Dunbarton'lar da kendilerine daha yakışacak olan bir kutu çay ödülünü alabilirlerdi.

Geriye Malcom Rifkind ve Lord James'le yemek kalıyordu. Sasha'ya göre, bunu kazanacak en doğru insan kendisiydi. Bencil olduğu ve en şatafatlı hediyeyi kendisine istediği için değildi, ama iki cömert bağışçıyı Ramsey Dunbarton'ın arkadaşlığına tahammül etmek zorunda bırakmak istemiyordu. Bu onlara çok fazla gelirdi, böyle bir deneyim yaşamaları gerekmiyordu. Bu nedenle –iyi bir neden düşünülecekse nedenlerin en iyisi buydu– Sasha ödülü kendisinin kazanması gerektiğine karar verdi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

50. Bruce Balo'ya Hazırlanıyor

Bruce o sabah Sasha'nın telefonuna cevap verdiğinde –balodan önce evde bir aperatif almak için davet ediliyordu– yeni bir smokin gömleği almak için İskoçya Sokağı 44 Numara'dan çıkmak üzereydi. Çok ucuza aldığı eski gömleği yıkanırken bozulmuş, gri bir renk almıştı. Elektrik ışığında bile gri görünüyordu.

"Pek kalabalık olmayacak," dedi Sasha, "ama Braids Hills Oteli'nin yemekleri çok güzeldir, orkestranın da muhteşem olduğunu duydum."

"Kaç kişi geliyor?" diye sordu Bruce.

Hattın öbür ucunda kısa bir sessizlik oldu. "Çok değil. Muhtemelen elliden az."

Bruce kibardı. "Eminim çok güzel olacaktır. Çok kalabalık organizasyonları pek sevmem. Konuştuğunuzu duyamıyorsunuz."

"Çok eğleneceğiz," dedi Sasha.

Bruce bundan kuşkuluydu –en azından kendisi için–, ama bir şey söylemedi. Şansım varsa diye düşündü, on ikiyi geçer geçmez kaçabilirim –Muhafazakâr-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

lar herhalde erkenden yatarlardı– en azından ikisi de Crieff Muhafazakârlar Birliği üyesi olan annesi ve babası, saat on oldu mu yatıyorlardı. Her şey makul bir saatte biterse, bir gece kulübüne gidip ortamı kolaçan edebilirdi..

"Bir şey daha vardı," dedi Sasha telefonu kapatmadan önce. "Bir hediye çekilişi düzenliyoruz. Güzel ödüller bağışlandı, ama sen de eklemek için bir şey getirebilirsen çok iyi olur."

"Elimden geleni yaparım," dedi Bruce.

Kendini biraz huzursuz hissederek evden ayrıldı. Bütün enstitü sınavlarını vermiş, başı o dertten kurtulmuştu, ama hayatında başka bir şey de olmuyor gibiydi. Sorunun bir kısmı kız arkadaşının olmamasıydı. Beraber takılacak birine ihtiyacım var diye düşündü. Bana eşlik edecek birisi gerek. Evdeki şu kız –Pat– vardı tabii, ama Bruce'un sinirlerine dokunuyordu biraz. Serinkanlı, hatta ilgisiz bir duruşu vardı, ama Bruce kızın az buçuk rol yaptığından şüpheleniyordu. Muhtemelen bana çok ilgi duyuyordur diye düşündü. Onu fark etmemi istiyor herhalde, ama zavallı kız sırası gelene kadar bir hayli beklemek zorunda. Çok genç ve fazla basit. Bayağı saftorik. George Caddesi boyunca yürürken ara sıra önüne çıkan mağaza vitrinlerinde kendi yansımasına göz atıyordu. Çok yazık diye mırıldandı. Böyle yakışıklı bir adamım, ama kız arkadaşım yok. Çok yazık.

Gömleğini aldıktan sonra, İskoçya Sokağı'na geri dönüp öğleden sonrayı yatakta, artık klasikleşmiş rugby maçlarının videolarını izleyerek geçirdi. Birkaç sene önce

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Murrayfield'da bir İskoçya-İrlanda karşılaşması vardı, Bruce'un Morrison Akademisi'nden tanıdığı iyi bir oyuncunun gayretleriyle İskoçya için büyük bir zafer olmuştu. Sonra Springboks'un Fiji'ye karşı oynadığı maç vardı, tam dört oyuncunun ilk yarıda hastaneye kaldırıldığı müthiş bir karşılaşmaydı! Sonra Paris'te oynanan İskoçya-Fransa maçı vardı, Fransa yetmiş puan, İskoçya üç puan almıştı. Bu sonuncusu o kadar iyi bir maç değil diye düşündü Bruce ve ilk yarının sonunda kapattı.

Saat beşte banyoya gidip küveti doldurdu. Tam boy aynanın karşısında birkaç saniye geçirdikten sonra kendisini derin köpüklü suların içine bıraktı. Şimdi artık neşesi yerine gelmişti. Todd'ların kızı tarzını bozacaktı kuşkusuz, ama dans edecek başka kızlar da olurdu nasıl olsa, bütün geceyi ona mahkûm olarak geçirmezdi. Hatta öteki kızlardan bir tanesi tam ona göre çıkabilirdi. Muhafazakârlar Balosu'ndan çok daha tuhaf yerlerde de kadınlarla tanışmak mümkündü. Mesela... neresi olabilirdi? Biriyle karşılaşmak için en olmayacak yer neresi olabilirdi? Dişçi muayenehanesi mi? Warriston Krematoryumu mu?

Bruce özenle giyindi. Saçlara jöle, yanaklara kolonya sürüldü. Sonra küçük bir teftiş. Mükemmel. Harika.

Odasından çıkıp koridora geçti. Tam o anda, Sasha'nın hediye çekilişine katkı ricasını hatırladı. Biraz sinir bozucuydu, ama dolapta biraz kıvır zıvır olacaktı. Kapağını açıp içine baktı. Seneler boyu kiracıların bıraktığı şeylerle doluydu. Burada bir şey bulunabilirdi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Paketi bulup açtı. Tabloyu incelemek için ışığa doğru kaldırdı. Beğenmedi. Renkler çok parlaktı, yeteri kadar detay çalışılmamıştı. Amatörlerin sorunu buydu işte; doğru dürüst çizemiyorlardı. Neyi betimlemeye çalıştıklarını keşfetmek için iki saat kafa patlatmak zorunda kalıyordun. Bruce, Vettriano'yu severdi. O nasıl çizileceğini iyi biliyordu. Yine de bu tablo hediye çekilişi için fena ödül sayılmazdı. Belli ki birinin teyzesinin elinden çıkma bir resimdi, unutulmuş ve bu dolapta kaderine terk edilmişti. En azından eli boş gitmemiş olacaktı. Tekrar paketine sarıp paltosunu aldı, kolunun altında tablo, Todd'ların Braids'lerdeki evine doğru yola çıktı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

51. Yumuşaçık Ayakkabılar

Lizzie Todd içinden veryansın ederek, ebeveynlerinin Braids'deki evlerinin ön kapısına ulaşan kısa bahçe yolunu yürüdü. Bu evde büyümüştü, ama insanın çocukluğunu geçirdiği yerlere karşı beslemesi gereken hislerin çok azını duyuyordu. Aslına bakılırsa, Muğlak Bilimler Fakültesi'nden lisansını almak için Glasgow Caledonian Üniversitesi'ne gitmek üzere evi terk ettiğinde, yaşadığı rahatlama gözle görülür ölçüdeydi.

"Bizi özleyecek mi dersin?" diye karısına sormuştu Todd, kızının gidişinden kısa bir süre sonra. "Ne kadar mutlu görünüyordu. Sanki gittiğine memnun olmuş gibiydi."

Sasha içini çekti. "Tuhaf bir kız. Onu anladığıma çok emin değilim, ama bizi özleyeceğine eminim."

Todd sessiz kalmıştı. Onun istediği bir erkek evlattı. Watson takımında rugby oynayacak, zamanı gelince şirkete katılacak bir oğul. Ama hayat nadiren planlandığı gibi gidiyordu. Başka çocuk olmayınca, payına düşenle yetinmeyi öğrenmiş, her geçen sene kendisinden biraz daha uzaklaşan, dünyasıyla ilgisi biraz daha ko-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

pan bir kız evlat babası olmayı kabullenmişti. Bir açıklama, bir çözüm bulmak için karısından medet ummuştu, ama karısı da kızlarıyla iletişim kurmak konusunda en az kendisi kadar aciz görünüyordu. Aklına bunun hoşlanmama olduğu –bu kadar basitti yani–, bir insanın bir diğerini sevmesini sağlayan, o kelimelere dökülmesi güç, karmaşık kimyanın başarısızlığı olduğu geldi. Ama bu çok iç karartıcı bir kanıydı ve yalnızca bir kere, Todd o sırada on altı yaşında olan Lizzie'ye, "Sean Connery olsaydım, herhalde benden daha çok hoşlanırdın" dediğinde ifade edilmişti. Lizzie ona boş gözlerle bakmış, "Ama değilsin," dedikten sonra eklemişti: "Gavin Hastings olsaydım, herhalde benden daha çok hoşlanırdın." Pek faydalı bir fikir alışverişi değildi.

Seneler sonra, şimdi, Lizzie anahtarını ebeveyn kilidine sokuyor, ebeveyn kapısını açıyordu. Havayı kokladı. Evin tanıdık kokusuydu, ama fazla hoşlandığı bir koku değildi. Annesinin temizlikçisi lavanta kokulu bir mobilya cilası kullanır, kokusu bütün evi kaplardı. Bu koku Lizzie'nin çocukluğunun ilk günlerinden itibaren hep var olmuş, lavantayı onun için sonsuza dek bitirmişti.

Evin içinden, doldurulan bir banyo küvetinin sesi geliyordu. Todd golf sahasından erken dönmüştü, üzerine kilt'ini giymeden önce bir banyo yapmaya ihtiyacı vardı. Sasha ise, tam aksine, hep çok önceden hazır olurdu. Şimdi de en ince ayrıntısına kadar hazırlanmış bir vaziyette merdivenlerden aşağı inmekteydi ki Lizzie'nin geldiğini duydu. Koridorda karşılaştıklarında Sasha çabucak Lizzie'nin elbisesine bir göz attı. Hiç

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

çaba sarf etmiş miydi? Mesele buydu. Baloya gelmeyi kabul edip sonra da en güzel haliyle görünmek için parmağını bile kıpırdatmamak tam Lizzie'ye yakışan bir davranış olurdu.

Varılan karar olumluydu. "Çok hoş bir elbise canım," dedi Sasha. "Hele ayakkabılar..."

Salonun hemen girişinde duruyorlardı. Lizzie dönüp Morningside'ın uzaklardaki çatılarına bakan pencereye yürüdü.

"Ayaklarımı acıtıyorlar," dedi. "Yanımda başka bir şey götürmem gerekecek."

"Ben sana bir çift ödünç verebilirim," dedi Sasha aydınlık bir ifadeyle. "Sadece birkaç hafta önce satın aldım. Elbisene çok yakışacak."

Lizzie'yi dalgın ve ters bakışlarla pencereden dışarıyı seyrederken bırakıp ayakkabıları getirmek için gitti.

"İşte," dedi Sasha, ayakkabıları tutup havaya kaldırarak. "Ayağına bunları geçir. Çok daha rahat edersin."

Lizzie Sasha'nın uzattığı, üzeri mücevherle süslü yumuşacık ayakkabılara baktı. Burnunda neredeyse gözle görülemeyecek, hafif bir hareket meydana geldi. Ama hareket, gözle görülebildiği kadarıyla, yukarı doğruydu.

"Nereden aldın bunları?" diye sordu. Sonra Sasha'nın cevap vermesine fırsat vermeden devam etti, "Geçen gün Marks and Spencer'da tam buna benzer bir ayakkabı gördüm. Marks'tan mı aldın?"

Sasha donup kaldı. "Marks mı? Marks mı?" Sesi titriyordu. "Kesinlikle hayır. Ben bunları William Cad-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

desi'nde bir ayakkabı butiğinden satın aldım. Zahmet edip etikete bakarsan, tam olarak nereden geldiklerini görürsün."

Lizzie uzanıp ayakkabıları annesinin elinden aldı. İçlerine bakıp butiğin etiketini görünce omuzlarını silkti.

"Pek benim tarzım değil," dedi. "Tabii sana yakışabilirler. Hatta eminim yakışıyorlardır. Sakın yanlış anlama."

"Ayakkabılarımı sana zorla giydirecek değilim," diyerek sertçe karşılık verdi Sasha.

Lizzie gülümsedi. "Giydirmesen iyi olur zaten," dedi. "Ben otuz sekiz buçuk giyiyorum, sense... kaçtı... kırk iki mi?"

Sasha cevap vermedi. Kırk iki giydiği bir anlamda doğruydu, ama otuz dokuza da rahatlıkla sığabiliyordu, yürümesi gerekmezse tabii. Ama Lizzie'yle ayakkabı numaraları üzerine bir tartışmaya girmeyecekti. Böyle bir günde, güzelce eğlenmek için hazırlanmaları gereken bir günde eve gelip ayakkabı numaraları üzerine bir münakaşa başlatmanın tam da kızına yakışır bir davranış olduğunu düşündü. Ne kadar alçaltıcı, ne büyük bir haksızlıktı! Gayet aşikâr olan tahrik unsurlarına rağmen kızının giyinme tarzını asla eleştirmezdi, ama Lizzie annesinin yardım ve tavsiye çabalarını her seferinde reddediyordu. Lizzie'yi memnun etmenin imkânsız olduğu sonucuna vardı ve bu da diye düşündü yüzünde zalim bir ifadeyle, asla bir erkek bulamayacağını gösteriyor. Çünkü hiçbir erkek mükemmel değildi, hatta böyle bir sıfatın epeyce uzağındaydılar, bunu anlamak için Raeburn'e bakmak yeterdi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

52. İpek Organze

Todd saatine bir göz attı. Bruce her an gelebilirdi, ama öncesinde bir kadeh viski içmek için vakit vardı. Sasha'nın bu akşam için duyduğu kaygılar ona da bulaşmıştı. Geceyi kendilerinin organize ettiği göz önüne alınırsa, bunun kaçınılmaz olduğunu düşündü. Bir viski güvenini tazelerdi. Kendisine küçük bir kadeh Macallan doldurup pencerenin önünde duran Lizzie'nin yanına, salona geçti.

"Sana çok minnettarım," dedi sessizce. "Böyle şeylerden her zaman hazzetmediğini biliyorum. Ama bu akşam geliyor olman annen için çok şey ifade ediyor. O yüzden, teşekkürler."

Lizzie pencereden dışarı bakmaya devam etti. "Dert değil," diye mırıldandı. "Yapacak başka bir şeyim yoktu."

"Öyle bile olsa," dedi Todd. "Nazik bir davranış."

Arkasında bir kapının kapandığını duydu. Bakmak için döndüğünde elinde bir tabak somon fümeli kepekli ekmek dilimleri tutan Sasha'nın içeri girdiğini gördü.

"Kilt giymek sana ne çok yakışıyor," dedi Sasha, Lizzie'ye dönerek, "Baban bu giysiyle iyi görünüyor, öyle değil mi?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Evet," dedi Lizzie fazla hevesli olmayan bir sesle.

Todd ona bir bakış attı. Kendi giysileriyle ilgili tezahürat yapmaması umurunda değildi, ama, bir kereliğine olsun, annesine bir iltifat etseydi hoş olmaz mıydı yani?

"Annen de iyi görünüyor, değil mi?" dedi. "Bu muhteşem elbisenin içinde. Hele ayakkabılar."

Lizzie Sasha'yı tepeden tırnağa süzdü. "İpek organze. Balık kuyruğu kesim."

"Balık nesi?" diye sordu Todd.

"Balık kuyruğu kesim," diye tekrarladı Lizzie, Sasha'nın elbisesine işaret ederek. "Eteğin ön kısmının daha kısa kesildiğini –böylece dizlerini gösteriyor– arkada da balık kuyruğu gibi uzun bırakıldığını göreceksin. Yirmili yaşlardaki kızlar arasında çok moda."

Todd, gözlerini kızına dikmiş seyreden Sasha'ya baktı. "Doğrusu ben çok beğendim," dedi. "Yirmili yaşlar, kırklı yaşlar, ne fark eder?"

"Yirmi sene fark ediyor," dedi Lizzie.

Sasha eğilip üzeri küçük bir somon parçasıyla süslü, tereyağı sürülmüş bir kepekli ekmek dilimi aldı. Bir an Todd, elindekini silah olarak kullanıp kullanmayacağını merak etti, ama karısı ekmeği ağzına atıp kaşla göz arasında parmak uçlarını yaladı.

"Aslına bakarsan," dedi Sasha, "bu elbiseyi Harpers'da gördüğüm bir fotoğraftan yaptırdım. Ve yanlış hatırlamıyorsam, dergide bunu giyen kişi yirmilerinde değildi."

"Ergen miydi?" diye sordu Lizzie.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sasha, Todd'a baktı.Todd karısının yüzünün kızardığını, alt dudağının titrediğini gördü. Kızına döndü.

"Böyle olmak zorunda mısın?" diye sordu. "Böyle zalimce şeyler söylemek zorunda mısın? Anneni üzmek zorunda mısın?"

Lizzie'nin yüzündeki, darbe alıp incinmiş bir masumiyet ifadesiydi. "Ama ben bir şey demedim ki," diyerek itiraz etti. "Bu tarz bir elbisenin gençler arasında moda olduğunu söyledim, o kadar. Bunun neresi yanlış? Sadece basit bir gözlem."

"Ama sen benim bunu giymek için fazla yaşlı olduğumu düşünüyorsun," diyerek patladı Sasha. "Durum bu, değil mi? Beni küçücük hissettirmeden rahat edemiyorsun. Sen de bir gün kırk dört yaşında olacaksın, biliyorsun değil mi?"

"Kırk beş," dedi Lizzie.

Bu lafın üzerine Sasha, sertçe dönüp kocasını ve kızını ardında suskunluk içinde birbirlerine bakarken bırakarak odayı terk etti. Todd viski kadehini alıp bir dikişte bitirdi.

"Bence özür dilemelisin," dedi. "Bu annen için önemli bir gece, mahvetmeye hakkın olmadığını düşünüyorum. İçeri gidip özür dileyemez misin? Senin için çok mu zor olur?"

Lizzie omuzlarını silkti. "O da benden özür dileyebilir," dedi. "Onca sene bana kendimi öylesine kötü hissettirdiği için benden özür dileyebilir. Bana dırdır ettiği için, yapmak istemediğim şeyleri yapmaya zorladığı için, hayatımı mahvettiği için."

Babası sakin konuştu. "Hayatını mahvettiği için mi?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Evet," dedi.

Sporran'ına*, Highland tarzı rugan dans ayakkabılarına baktı. Her şey bunun içinmiş diye düşündü. Bütün çabalarının meyvesi buydu, kızlarının hayatını mahvettikleri suçlaması.

"Üzgünüm," dedi. "Eğer böyle düşünüyorsan, gerçekten çok üzgünüm. Ve sanırım benim için de aynı şeyi düşünüyorsun, aynı şeyi yaptığımı."

Lizzie başını salladı. "Pek değil. Bunun için seni suçlamıyorum. Sen böylesin, değişemezsin."

"Peki, sorabilir miyim acaba? Nasılmışım ben?"

Lizzie bakışlarını tavana çevirdi, zaten aşikâr olan bir gerçeği açıklamaktan sıkılıyor gibiydi.

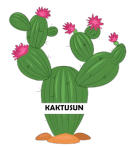
"Bütün bunlar," dedi. "Bütün bu saygıdeğerlik, bu Edinburgh işleri, böyle şeyler işte."

Todd kızı konuşurken, gözlerinin içine bakmaya çalışıyor, ama Lizzie bakışlarını kaçırıyordu. "Tamam," dedi. "Konuşmanı yaptın. Şimdi lütfen gecenin geri kalanını kurtarmaya çalış. Şuradaki genç adam kapımıza doğru ilerliyor ve bir aile kavgasına şahit olmazsa çok sevinirim. Gidip anneni getireceğim. Lütfen biraz çabala. Lütfen biraz olsun çabala. Bizi onaylamanı istemiyorum, ama lütfen uygar davranmaya çalış. Çok mu fazla şey istiyorum? Çok mu?"

* İskoç eteğinin önüne asılan, üzeri kürk kaplı kese. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

53. Bruce'un Fantezileri

"Eşimi hatırlarsın," dedi Todd. "Ve tabii ki, kızım Lizzie."

Sasha elini uzatıp gülümseyerek Bruce'a doğru ilerledi. Bruce resmi bir tavırla el sıkıştı. O zamana kadar hep pencerenin önünde durmuş olan Lizzie, misafirlerine doğru yarım dönüp başının ufak bir hareketiyle selam verdi. El sıkışmak için herhangi bir harekette bulunmadı.

"Eh," dedi Todd, ellerini ovuşturarak. "İtiraf etmeliyim ki, ben aceleci davrandım. Bir kadeh drambuie aldım bile. Sen ne içersin Bruce? Viski? Cin? Bir kadeh şarap?"

Bruce bir kadeh şarap istedi. Todd getirmek için gittiğinde Sasha Bruce'un koluna girerek onu odanın en uzak köşesindeki kanepeye götürdü. Oturdu, yanındaki mindere hafifçe vurdu. Tam bu noktada Bruce, evden çıkmak için acele ederken, uygunsuz giyinmiş olduğunun farkına vardı. Resmi Highland kostümünü, gümüş düğmeli Prens Charlie ceketini, Anderson klanının

BELONGS TO KAKTUS TEAM

desenlerini taşıyan kilt'ini, amcasının yirmi birinci doğum gününde hediye ettiği sporran'ını, George Caddesi'ndeki Aitken and Niven'dan alınmış beyaz çoraplarını ve tabii ki yeni gömleğini giymişti. Ama içine don giymeyi unutmuştu.

Bruce kilt'in altına bir şey giymeyi prensip olarak reddeden insanlar olduğunu biliyordu. Herkes gibi o da bununla ilgili birtakım gelenekler olduğundan haberdardı, ama bunlar artık çok eskide kalmıştı ve şimdiye kadar bu gelenekleri uygulayan kimseye rastlamamıştı. Sadece rahatlık ve sıcaklık meselesi değildi –bu özellikle kış ayları için geçerliydi– aynı zamanda bir güvenlik sorunu da vardı. Şimdi kanepede Sasha'nın yanına oturmaya hazırlanırken bu güvenlik meselesini çok yoğun bir şekilde hissediyordu.

Dizlerini birbirine yakın tutup kilt'in kıvrımlarının her iki bacağının yanlarına doğru derli toplu ve rahat bir şekilde düştüğüne emin olarak dikkatle oturdu. Sonra hafiften kafası karışmış –Bruce böyle yorumlamıştı– bir ifadeyle kendisini seyreden Sasha'ya baktı. Oturuşuna bakıp tahmin etmiş olabilir miydi? Böyle bir şeyin en son on üç yaşında, okulda bir etkinliğe yetişmek için acele ederken başına geldiğini, kızların işaret edip kıkır kıkır güldüklerini kızararak hatırladı. Böyle acılı hatıraların geçmişte kalmış olması gerekirdi, ama şimdi burada hantal ve beceriksiz bir ergen olmanın acısını tekrar yaşıyordu işte.

Sasha, kocası henüz Bruce'un içkisini getirmemiş olmasına rağmen, kadehini kaldırdı. "Birbirimizi uzun za-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

mandır görmedik, öyle değil mi?" diye sordu. "Geçen sene Prestonfield House'daki ofis yemeğinde miydi?"

"Sanırım öyle," dedi Bruce dalgın bir sesle. O yemekte de kilt'ini giymişti, ama akıllılık edip don giymeyi ihmal etmemişti. Nasıl olmuştu da bu gece giymeyi unutmuştu?

Sasha, Lizzie'ye baktı; Bruce'un yakaladığı bir bakıştı bu. Bu ikisi arasında bir gerginlik var diye düşündü. Anneler ve kızların elleri hep birbirlerinin boğazında olurdu zaten. Kıskançlıkla ilgili bir şey diye düşündü. Bruce'un kadın psikolojisi üzerine teorileri basitti, kadınlar erkekler için birbirleriyle rekabet ederlerdi ve aralarında muazzam bir güvensizlik vardı. Kadınların birbirlerinden hoşlanmadıklarına karar vermişti, halbuki erkeklerin arkadaşlıkları sorunsuzdu. Kadınların ilişkilerinde yaşanan gelgitlerden, ikide bir değişen ruh hallerinden erkekler arası ilişkilerde eser yoktu.

Bruce kendisi uğruna kavga edilmesine alışıktı ve bu deneyimin olanca keyfini çıkarırdı. Bir odanın içinde iki kadınla beraberse, ikisinin de onun ilgisini çekmek için yarıştığını hayal eder, ilk bakışta anlaşılması güç olan bu derin rekabetin işaretlerini arardı. Gözden kaçırmak çok kolaydı, ama gözlerinizi dört açarsanız yakalayabilirdiniz. Şimdiki şartlar altında, Lizzie annesine dik dik bakıyordu, çünkü yaşlı kadın Bruce'u yanına oturtmuş, gayet samimi tavırlarla konuşuyordu. Bu Lizzie'nin sinirlerine dokunuyor olmalıydı –ki bu çok doğaldı–, çünkü Bruce'un kendisini fark etmesini istiyordu, annesini değil. Bruce gülümsedi. Ne kadar keyifli bir durum-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

du! Anne-kız bana abayı yaktılar ve yaşlı olanı patronun karısından başkası değil!

Sasha'ya baktı. Vücudunu zar zor o elbisenin içine sıkıştırmış diye düşündü, ama doğru ışıkta bakılırsa hiç de fena görünmüyor. Hem Sasha'da Bruce'un hoşuna giden arsız bir yan vardı, eğlenmekten anladığını gösteren bir yan. Enteresandı. Kıza dönelim. Ne kılıksız ve huysuz bir şeydi! Kaşlar çatık, omuzlar kambur. Bu tipi çok iyi tanırdı; bu tipler hemen vazgeçerler, bir erkek bulmaktan ümitlerini keserlerdi. Sanki umursamıyormuş gibi davranmaya karar verirler, ama tabii ki umursarlardı. Ne kadar acıklıydı! Biraz çaba sarf etseydi, muhtemelen makul bir görünüme kavuşabilir, adamın birine çekici görünebilirdi.

Bruce düşündü. Şu anda hayatında kimse yoktu, bu mutsuz kıza birazcık ilgi gösterse, iyilik etmiş olacaktı. Birkaç hafta idare ederdi, yani ufukta bir başkası belirmeden önce aradaki boşluğu doldururdu. Hatta buna İskoçya Sulh Mahkemesi'nde verilen türden bir toplum hizmeti cezası olarak bakabilirdi. Todd'un kızıyla 140 saat geçirmeye mahkûm oldunuz. Bu emre itaat etmediğiniz takdirde mahkemeye çağrılıp derdinizi hâkime anlatmanız istenecek.

Hâkime şöyle söyleyecekti: "Efendim, onun yüzüne hiç baktınız mı?"

Hâkim, oturduğu kürsüden aşağı doğru eğilecek, başını sallayacak ve "Genç adam," diyecekti, "toplum hizmeti de bu demektir zaten. Ama ne demek istediğini anlıyorum. Serbestsin, gidebilirsin."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bruce'un düşünceleri bunlardı. Fantezisi onu eğlendirmişti, tekrar kendi kendine gülümsedi; bu gülümseme Sasha tarafından yanlış yorumlandı ve şöyle düşündü Sasha: Bu seksi genç adam bana gülümsüyor! Demek ki çok geç değil. Bu hayattan biraz keyif almak için çok geç kalmamışım.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

54. Destekleyici Duvarlar

"Güzel bir evin var Todd," dedi Bruce patronunun elinden şarabını alırken.

Todd'un yüzüne sıcak bir gülümseme yayıldı. "Şehrin güzel bir köşesi," dedi. "Tam –ne kadar oldu– on altı senedir buradayız. Taşınmayı düşündüğümüzü de zannetmiyorum, öyle değil mi Sasha?"

Sasha başını salladı. "Taşınamam," dedi. "Bahçeyle o kadar çok uğraştım ki. Hem bu günlerde şehrin içine girdikçe gürültü artıyor. Öğrenciler falan. Her tür insan var."

Bruce başının bir hareketiyle anladığını ifade etti. Öğrencileri ve çıkardıkları gürültüyü çok iyi biliyordu. Ne de olsa kendisi de yalnızca birkaç sene öncesine kadar bir öğrenciydi ve kendi hesabına bolca gürültü çıkarmıştı. Dürüst olmak gerekirse bu böyleydi. Fakat şu da var ki; kendisinin çıkardığı gürültü tam gaz çalınan müzikten değil, partilerden –özellikle uluslararası rugby karşılaşmalarından sonra yapılanlarından– kaynaklanırdı. O partilerin kükremesi, şu günlerde öğrenci evlerinden yayılan gürültüden çok daha kabul edilir bir sesti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Marchmont o bakımdan berbat bir yer," dedi. "İskoçya Sokağı'na taşındığıma çok mutlu olmuştum. Orası çok daha iyi."

Kanepeden birkaç adım uzaklaşmış olan Todd sırtını şömineye vermiş ayakta duruyordu, eliyle odaya doğru bir işaret yaptı. "Tabii ki taşındığımızda evde bayağı tadilat yaptırmamız gerekti," diye açıkladı. "Tipik 1920'lerin mimarisi uygulanmıştı, odalar gereğinden fazla küçüktü. Bu oda mesela, aslında iki odaydı. Şurada bir duvar yıktık, tam ortada, böylece makul ebatlarda bir salonumuz oldu."

Bruce bakışlarını etrafında gezdirdi. Eskiden duvarın nerede bulunduğunu görebiliyordu, çünkü tavanda hâlâ fark edilebilen bir çizgi mevcuttu ve elektrik armatürlerinden birinin yerinin değiştirildiği belli oluyordu. Birkaç saniye boyunca bakışları tavanda sabit kaldı, emlak eksperliğinden gelen iç güdüleri kendilerini ortaya koymaya başlamışlardı. Duvarın olması gereken yerde bir kabarma mı vardı? Peki tavanın ortası biraz sarkmış gibi durmuyor muydu? Daha uzaktaki duvara, şimdi ortada olmayan duvarın odanın çevresiyle buluşacağı noktaya baktı. Ona göre basınçtan dolayı bir bükülme olduğu çok açık bir şekilde görülüyordu.

Bir parmağını viski kadehinin kenarında gezdiren Todd'a baktı. "Çok rahat bir oda," diyerek başladı. "Ama o duvar... destekleyici bir duvar değil miydi? Herhalde bir mühendise baktırmışsındır."

Todd homurdandı. "Mühendis mi? Bir kulübenin bölme duvarını kaldırmak için mi? Yok canım, daha neler!

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Kendim baktım. Kesinlikle hiçbir sorun yoktu. Ağırlık taşımadığına eminim."

Bruce tekrar tavana ve ortasındaki kabartıya baktı. "Emin misin?" dedi. "Biraz hareket olmamış mı?"

Todd kaşlarını çattı. "Tam olarak ne diyorsun yani? Ev tepemize mi yıkılacak diyorsun yani?"

Sasha iki adam arasında yükselen gerilimi algılamış, ortamı değiştirmeye çalışıyordu. Lizzie'nin somurtkan bir çocuk gibi davranması yetmezmiş gibi, kocasıyla Bruce arasında da değişik bir hava oluşması hiç hoşuna gitmeyecekti.

"Ben Bruce'un öyle demek istemediğine eminim," diyerek araya girdi. "Olur mu hiç canım?"

Lizzie konuştu. "Tavanınız çöktü diyelim, belki bir odadan olacaksınız, ama yerine bir avlu kazanacaksınız. Bir de bunu düşünün."

Sasha kızına bakmak için döndü. Bruce ise Todd'ların evinin yıkılma olasılığını gündeme getirdiği için pişmanlık hissederek bacak bacak üstüne atıyordu ki, birden utanç içinde donup kaldı, dizlerini sertçe birleştirdi. Bu arada Lizzie onu seyrediyordu –daha doğrusu Bruce bundan korkuyordu– ve yüzündeki şaşkın ifadeyi görmüştü. Bunun üzerine yüzü kızarınca, Sasha genç adamın Lizzie'nin genel tavrından dolayı utandığını düşünüp uzandı ve koluna hafifçe dokundu.

"Her şey iyi olacak," diye fısıldadı.

Sohbet tekrar başladığında, bu sefer emlak eksperliği konularından uzak durularak İskoçya'nın gelecek rugby sezonundaki şansına odaklanıldı. Todd, Murray-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

field'da borç karşılığı edindiği sezonluk bileti olduğunu açıklayıp Batı Tribünü'ndeki konumlarının avantajlarını saymakla bitiremedi. Sonra Fransızlarla İtalyanların sportmenlikten uzak oyunları üzerine yerici birtakım sözler sarf edildi. Bruce, Todd'un yaptığı analizle aynı fikirde olduğunu belirtince, havadaki gerilim bir hayli hafifledi ve binanın yapısal çürüklüğü üzerine yapılan yorumlar şimdilik unutuldu ya da en azından rafa kaldırıldı.

Todd saatine bakıp Braid Hills Oteli'ne doğru yola çıkma vaktinin geldiğini söylediğinde, Bruce dikkatle ayağa kalktı. Çıkmadan önce bir koşu banyoya gidebilir miydi? Tabii, tabii; banyo koridorun sonunda, soldaki son kapı değil, bir öncekiydi.

Koridorun sonuna doğru yürüdü. Banyo, duvardaki avcılık temalı resimleriyle, az çok hayal ettiği gibiydi. Fırsattan yararlanıp aynada kendine şöyle bir baktı. Güveni tazelenmişti. İnsanın altında donu olmasa dahi yakışıklı olduktan sonra ne fark ederdi? Hiçbir şey. Yakışıklıysan don giymeye de ihtiyacın yoktur diye aklından geçirdi. Aklına gelen bu düşünceye neredeyse yüksek sesle gülecekti.

Tekrar koridor boyunca gerisingeri yürüdü. Banyonun yanındaki kapı açıktı, içeride ışık yanıyordu. İçinde çamaşır makinesi, kurutma makinesi ve çamaşır askılığı olan bir çamaşır odasıydı burası. Askılığın üzerinde birkaç tane don asılıydı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

55. Bruce Yakalanıyor

Todd'un çamaşır odasını gözetlerken, Bruce'ta uyanan merak, çoğu insanın başkalarının çamaşır odalarına bakarken hissedeceği olağan (birçokları için ılımlı sayılabilecek) meraktan daha fazlaydı. Çamaşır odası dediğin ne Chapman'ın Homer'iydi, ne de... İskoçya'nın Darien Projesi'nin en can alıcı noktasıydı. Aslında bu çamaşır odası çamaşır askılığının üzerinde duran dört adet donun dışında hiç de ilgi çekici değildi ve Bruce kostümünün eksik parçası yüzünden baloda onu bekleyen sosyal utancın bilincindeydi. Herhalde Todd'a ait olan bu donlardan birini ödünç alıp –sadece ödünç alacaktı, o kadar– baloda uygun bir fırsat yakalar yakalamaz altına giymesi, birkaç gün sonra yıkanmış, ütülenmiş bir şekilde geri getirmesi basit bir çözüm olacaktı. Bunun adına hırsızlık denmezdi, tamamen anlaşılır ve haklı mazeretleri olan bir ödünç alma durumuydu.

Elbette alınan şeyi geri verme yolları üzerine kafa yormak gerekecekti. Ödünç alınan eşyalar genellikle alenen iade edilebilirlerdi, ama gayriresmi yollardan ya da açıkça değil, ama gizli onay karşılığı ödünç alınmış şeylerin daha tedbirli yollardan iade edilmesi gerekebilirdi. İm-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

zasız –ya da okunması imkânsız bir el yazısıyla imzalanmış– bir teşekkür notu eşliğinde postaya verilebilir ya da kimsenin bakmadığı bir sırada Todd'un ofisindeki gelen evrak sepetine bırakılabilirdi.

Bruce omzunun üzerinden baktı. Koridor bomboştu, salondan gelen mırıltıları duyabiliyordu. Birinin bu tarafa doğru gelmesi pek ihtimal dahilinde değil diye düşündü, Braids Hill Oteli'ne doğru yola çıkmadan önce onun dönmesini bekliyorlardı. İstediği kadar ağırdan alabilir, yine de güvende olurdu.

Çamaşır odasına girip askılıktan bir adet don almak için uzandı. Bunu yaparken, seçtiği donun arka kısmında koca bir delik olduğunu fark etti, Todd ne kadar da cimriydi! Bu tam ona göre bir davranıştı, ofiste kırtasiye malzemeleri konusunda cimrilik eder, maliyetleri düşürmekten bahseder dururdu. Demek aynı felsefeyi giysilerine de uyguluyordu!

Bruce defolu donu askılığa geri asıp başka bir tanesine uzandı. Bu daha iyiydi. Belki biraz büyük gelecekti, ama belindeki lastik düşmesini önlerdi. Donu hızla katlayıp sporran'ına tıktıktan sonra, koridora çıkmak üzere döndü.

Olduğu yerde durdu. Tam oracıkta, kapının eşiğinde elinde boş viski kadehiyle Todd duruyordu.

Bruce yutkundu. "Todd," dedi, boğulurcasına. "Todd."

Todd gözlerini üzerine dikmiş bakıyordu. Bruce ilk defa adamın gözlerinin beyazının olağandan ne kadar iri olduğunu fark etti.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Evet," dedi Todd.

Bruce tekrar yutkundu. "Şey, ben hazır sayılırım," dedi. "İnsanları bekletmeyelim."

Todd gözlerini kırpıştırdı. "Banyo biraz daha ötede," dedi. "Burası çamaşır odası."

Bruce güldü. "Ah evet, banyoyu rahat buldum," dedi gayet neşeli bir tavırla. "Geri gelirken yanlış yöne saptım ve kendimi..." bir an sustuktan sonra eliyle çamaşır odasını gösterip, "burada buldum. Kendimi burada buldum."

Todd kapının eşiğinden uzaklaşıp Bruce'un koridora çıkmasına izin verdi. "Tuhaf bir hata," dedi. "Ne de olsa burası çok karmaşık bir ev değil. Koridor dümdüz gidiyor, sence de öyle değil mi? Oraya kadar gidiyor, sonra geri geliyor. Doğrusu, insan bu evde nasıl kaybolur bilemiyorum."

Bruce gülümsedi. "Benim yön duygum çok kötüdür," dedi çabucak. "Berbattır hatta."

Todd bir şey söylemedi. Bruce ise elinden gelen en iyi gülümsemeyi zorla takınarak salona doğru yürümeye başladı. Tasasız hali yanıltıcıydı, bu karşılaşmadan dolayı fazlasıyla mahcup olmuştu. Çamaşır odasında bulunması zaten yeterince kötüydü, ama Todd'un kendisini donu cebine, daha doğrusu sporran'ına indirirken görüp görmediğini merak ediyordu. Görmüş olsaydı, bir şey söyler miydi acaba? Bu sorunun cevabını vermek zordu. Görmüş olsaydı, adamın neler düşüneceği üzerine yalnızca tahmin yürütülebilirdi. Herhalde tartışılamayacak kadar karanlık, akıl sır erdirilemez sebeplerden

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dolayı başkalarının giysilerini çalan talihsiz insanlardan biri zannedilecekti. Ama bu haksızlık olurdu işte, böyle bir karakter özelliğine sahip olması düşünülemezdi bile. Ne de olsa, rugby seviyordu, İmtiyazlı Emlak Eksperleri Kraliyet Enstitüsü'ne yeni kabul edilmiş bir üyeydi ve... Öteki saygıdeğerlik alametlerini bir çırpıda saymak zordu, ama kesinlikle mevcuttular.

Her neyse, bu konuda yapacak bir şeyi yoktu. Todd'un kendisi hakkındaki düşüncelerinin ne önemi vardı? Bu soruya bir cevap bulamadan salona ulaştı.

"Bruce kaybolmuş," dedi Todd, arkasından yüksek sesle bağırarak. "Çamaşır odasına girmiş."

O sırada Lizzie'yle konuşmakta olan Sasha hayretle başını kaldırdı.

Şaşkın bir ifadeyle, "Bizim evde mi kaybolmuş?" dedi, "Nasıl başardın bunu?"

"Yanlış yöne saptım," dedi Bruce. Dönüp Todd'a sitem dolu bir bakış attı. Bir ev sahibinin misafirini bu şekilde utandırması için hiçbir bahane bulunamazdı. Ev sahibi misafirin patronu bile olsa, fark etmezdi.

"Çok garip," dedi Lizzie, soğuk gözlerle Bruce'u süzerek. "Demek ailenin iç çamaşırlarının arasına düştün?"

Sasha başını sertçe çevirdi. Düşmanca bakışları kızının üzerinde sabitlendi. Yanaklarına gözle görülür bir kızarıklık yayılan Bruce pencereden dışarı bakmak üzere sırtını döndü.

"Umarım yağmur yağmaz," dedi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

56. Braids Hills Oteli'nde

"Bu işin en güzel tarafı," diyerek bir gözlem yaptı Braid Hills Oteli'nin eğlence müdürü, "sürprizlere gebe olması."

Güney Edinburgh Muhafazakârlar Birliği Balosu'nun yapılacağı salonu denetleyen yardımcısı, başının ufak bir hareketiyle aynı fikirde olduğunu belirtti. Çeşitli köşelerine serpilen çiçeklerle salon güzelce dekore edilmişti, ama yalnızca iki masa vardı. Bir tanesinin etrafında dört, bir tanesindeyse iki sandalye duruyordu. Otel en güzel örtü ve peçete takımını kolalanmış ve mükemmel bir şekilde katlanmış haliyle çıkarmış –ve parlak kırmızı cam kadehler seçmiş– olsa da, neredeyse boş denebilecek salona bir terk edilmişlik havası hâkimdi.

"Birkaç davetiye daha satabilmelerini beklerdim," diye ekledi eğlence müdürünün yardımcısı, "özellikle böyle bir bölgede."

Müdür omuzlarını silkti. "Ellerinden geleni yaptıklarına eminim. Ama neden masaları ayırmakta ısrar ettiklerini anlayamıyorum doğrusu. Altısının da bir arada oturması daha iyi olmaz mıydı? Böylesi çok daha utandırıcı."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sasha o gün düzenlemeleri gözden geçirmek için uğradığında, müdür masaların birleştirilmesini önermiş, ama kararlılıkla reddedilmişti.

"Benim için hiç fark etmez," dedi. "Ama kocamın bu konuyla ilgili bazı görüşleri var."

Böylece masalar ayrı bırakıldı. İlk misafirler Ramsey ve Betty Dunbarton, Todd'ların grubundan birkaç dakika önce otelin barına vardıklarında masalar halen ayrıydı.

Ramsey Dunbarton uzun boylu, seçkin görünümlü bir adamdı ve henüz yeni yeni kamburlaşmaya başlamıştı. Hafiften bohem tarafa kaydığını düşünürdü, amatör dramatik çevrelerin ve Savoy Opera Grubu'nun sadık bir üyesiydi. Yalnızca bir kere değil, birçok sefer Churchill Tiyatrosu'nda sahneye çıkmıştı ve bunların içinde en kayda değer olanı –tiyatro kariyerinin zirvesi buydu– *Gondolcular*'daki Plaza-Toro Dükü'ydü.

Betty Dunbarton, Dundee'li bir marmelat imalatçısının kızıydı. Ramsey'le Denizaşırı Kraliyet Derneği'nde bir briç dersinde tanışmışlar, bir sene sonra da evlenmişlerdi. Evliliklerinde bir çocukları olmamıştı, ama dopdolu bir hayatları vardı. Muhafazakârlar Balosu, oldukça sıkışık olan sosyal hayatlarındaki sayısız etkinlikten yalnızca bir tanesiydi. Ertesi gün Peebles Hydro'da öğle yemeğine davetliydiler, sonraki gün Hayvanat Bahçesi Dostları'nın toplantısı (ve Üye Çadırı'nda yemek) vardı ve liste bu şekilde uzayıp gidiyordu.

Todd ailesi, beraberlerinde Bruce'la salona girdiğinde Ramsey ve Betty barın yakınında ayakta duruyorlar-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dı. Ramsey, Todd'un kendisine gülümsemediğini fark edip bunun kırıcı bir davranış olduğunu düşündü. Bu adam benden hoşlanmıyor dedi kendi kendine. Bunu hak etmek için hiçbir şey yapmadım, ama adam beni sevmiyor. Hele şu kızları Lizzie, ne korkunç bir şeydi o öyle? Hakkında ne söylenebilirdi ki yalnızca iç çekip geçmek gerekti.

Tanıştırma faslından sonra, içkiler alındı ve salona geçildi.

"Daha fazla kişi olmamamız yazık oldu," dedi Ramsey Dunbarton, Todd'a bakarak. "Belki de davetiye satmak için biraz daha gayret göstermeliydik."

Todd adama öfke dolu bir bakış attı. "Aslında biz elimizden gelenin en iyisini yaptık," dedi. "Komitenin geri kalanından fazla yardım aldığımız söylenemez. Üyeler için de aynı şey geçerli."

"Hayatta bazı şeyleri ne kadar zorlasanız da satamazsınız," diye mırıldandı Lizzie.

Bruce dışında, hepsi ona baktılar. Bruce dalmış, barın arkasındaki viskilere bakıyordu. Bu akşamı atlatmanın bir yolu da sarhoş olmaktan geçebilir diye düşünüyordu. Fakat yine de...

"Bu kadar az kişi olmamız hiç önemli değil," dedi Sasha neşeli ve umursamaz bir tavırla. "Önemli olan iyi vakit geçirmemiz. Hem dans etmek için de bol bol yerimiz olacak."

"Altı kişiyle grup dansları mı yapacağız?" diye sordu Lizzie.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bu sefer Bruce bakışlarını bardan çevirip genç kızla göz göze geldi. O da burada olmak istemiyor diye düşündü. Ve kim onu suçlayabilir ki? Cesaret verircesine gülümsedi, ama Lizzie karşılık vermedi.

Salona geçtiler.

"Ah bakın!" diye haykırdı Betty Dunbarton. "Şu güzelim cam bardaklara bir bakın. Tıpkı kuzenimin koleksiyonunu yaptığı kızılcık renkli cam takımlara benziyor. O bardakları hatırlıyor musun Ramsey? Carnoustie'daki vitrinli dolapta sakladığı sürahiyi hatırlıyor musun? Kuğu şeklinde olan hani? Hatırladın mı?"

"Ben hep ördek olduğunu düşünmüştüm," dedi Ramsey Dunbarton. "Aslına bakarsan, ördek olduğuna yemin bile edebilirdim."

"Hayır," dedi Betty, destek almak için Sasha'ya dönerek. "Boynu bir ördeğe göre fazla uzundu. Kuğuydu. Döktüğünde, sıvı kuğunun boynundan süzülür, gagasından boşalırdı."

"Harika," dedi Todd. "Ama haydi, masalarımıza geçsek iyi olacak. Sanırım şuradaki sizinki."

Betty Dunbarton başını salladı. "Hayır," dedi. "Çok saçma bir düzenleme yapmışlar. Haydi masaları birleştirelim de konuşabilelim. Ramsey, sen gidip şuradaki garsondan masaları birleştirmesini rica et."

Ramsey istenileni yerine getirmeye gitti. Ördek olduğuna emindi, çok emindi. Ama şimdi bunun sırası değildi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

57. Plaza-Toro Dükü

Masalarına yerleşir yerleşmez, Ramsey Dunbarton masanın üzerinden eğilip Bruce'a hitap etti. Sadece tek bir sandalye –onda da Lizzie oturuyordu– ve bir kâse '*cock-a-leekie*' çorbasıyla birbirlerinden ayrılmışlardı. Braids Hills Oteli, tavuk ve pırasadan yapılan bu geleneksel İskoç çorbasını başlangıç yemeği olarak servis etmeye karar vermişti.

"Çorbanın akşam için iyi bir başlangıç olduğunu düşünmüşümdür hep," dedi.

Bruce çorbasına baktı. Evdeyken her akşam yemeğine çorbayla başlarlardı. Dışarı çıkıp Hydro'ya veya Comrie'deki Royal Otel'e gittiklerinde de çorba içerlerdi. Çorba ona Crieff'i hatırlatıyordu.

"Bazıları," diye devam etti Ramsey Dunbarton, "yemeğe çorbayla başlamaktan hoşlanmıyorlar. Bataklığın üzerine bir şey inşa edilmez diyorlar." Kısa bir ara verdi. "Yani önce çorba içmenin midede bataklık yarattığını düşünüyorlar, söz gelimi tabii ki. Gerçek bir bataklıktan bahsetmiyoruz."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bruce, Lizzie'ye kısa bir bakış attı. Genç kız sabit bakışlarla masanın ortasındaki çiçek aranjmanını seyrediyordu. Don giymediğini fark etmiş miydi? Anlamak zordu. Hem zaten ne fark ederdi ki? İnsan iç çamaşırı giymediği zaman, içine bir miktar pervasızlık yerleşiyordu. Bruce'un şu anda deneyimlediği de buydu. Sıra dışı bir histi, en azından Edinburgh için.

"Halam çok harika bir aşçıydı," dedi Ramsey Dunbarton. "Küçük bir çocukken, Kuzey Berwick'te onunla kalmaya giderdim. Yazları giderdik. Beni ağabeyimle beraber gönderirlerdi. Kuzey Berwick'i bilir misiniz?"

Bruce başını salladı. "Nerede olduğunu biliyorum. Ama nasıl bir yer olduğunu pek bilmiyorum. Siz hatırlıyorsunuz, sanırım."

"Ah evet," dedi Ramsey Dunbarton, "Kuzey Berwick'i çok iyi hatırlıyorum. Kuzey Berwick kolayca unutulacak bir yer değildir. En azından ben unutmam. Kuzey Berwick ve bir de Gullane. Gullane'e de sık sık giderdik... Kuzey Berwick'te kaldığımız zamanlar yani. Golf Oteli'nde öğle yemeği yer, sonra kumsalda yürüyüş yapardık. Orada kum tepecikleri vardır. Forth üzerinden Fife'a kadar uzanan çok güzel bir manzara vardır. Pittenweem ve Elie gibi yerleri görebilirsiniz. Tabii hava yeteri kadar açıksa. Çoğunlukla biraz sisli olur. Bazen hava rüzgârla karışık sis yapar. Elie'yi bilir misiniz?"

"Elie'nin nerede olduğunu biliyorum," diye cevap verdi Bruce. "Ama nasıl bir yer olduğunu pek bilmiyorum." Lizzie'yi sohbete dahil etme çabasıyla, genç kıza doğru döndü. "Siz hiç Elie'ye gittiniz mi?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Lizzie henüz hiç dokunmadığı çorbasına bakıyordu. "Neresi?" diyerek tersçe karşılık verdi. Sesine, düşünceleri sebepsiz yere bölünmüş birinin tonu hâkimdi.

"Elie," dedi Bruce.

"Neresi?" diye tekrar sordu Lizzie.

"Elie."

"Elie mi?"

"Evet, Elie."

"Ne olmuş Elie'ye?"

Bruce sebat ediyordu. Kasten böyle tatsız davranıyor diye düşündü. Bu kız gerçek bir... neydi? Erkek düşmanı mı? Sorun bu muydu? "Biliyor musun?" diye sordu. "Hiç Elie'ye gittin mi?"

"Hayır."

Ramsey Dunbarton bu konuşmayı nezaketen ilgi duyarak dinliyordu. Sarf edilen son sözlerden sonra, tekrar Elie üzerine gözlemlerini aktarmaya başladı. "Sizden biraz daha gençtim," dedi, Bruce'un oturduğu tarafa doğru başıyla işaret ederek, "bir arkadaşımın ailesinin orada bir yerleri vardı. Yazları giderlerdi. Annesi Edinburgh sosyetesinin tanınmış kişilerindendi. Arkadaşımla beraber oraya gittiğimizi hatırlıyorum. Birkaç gün kalır, sonra Edinburgh'a geri dönerdik. Hep hatırlarım, Elie'deki evlerinin bodrumunda kocaman bir buzdolabı vardı. Arkadaşım bir gün açıp içini göstermişti. Bilin bakalım içinde ne vardı?"

Bruce, Lizzie'nin cevap vermeye istekli olup olmadığını anlamak için genç kıza baktı, ama o tavanı seyrediyordu. Gereksiz bir kabalık diye düşündü. Tamam, bel-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ki bu adam herkesi sıkıntıya boğuyordu, ama sonuçta bu bir baloydu, muhtemelen adamın bütün sene dört gözle beklediği bir geceydi. En azından medeni olsa, bir şey kaybetmezdi ki!

"Gerçekten tahmin edemiyorum." Sustu. "Patlayıcı madde?"

Ramsey Dunbarton güldü. "Patlayıcı mı? Aman tanrım, hayır hayır. Kürk. Kürk manto. Buzdolabında saklarsanız tüyleri daha az dökülüyor. Buzdolabı tıka basa kürk manto doluydu. Eskiden insanlar kürklerini Churchill'deki Dominion Kürk Firması'ndan alırlardı. Bunlarda on tane kadar vardı. Güzelim kürk mantolar. Mink ve benzeri."

"Bakın şu işe," dedi Bruce.

"Evet," dedi Ramsey Dunbarton. "Dominion Kürk Firması, Churchill Tiyatrosu'nun hemen karşısındaydı. Orada Gilbert ve Sullivan oynardık. Önce Üniversite Savoy Grubu'yla, sonra da Morningside Light Operası'yla beraber. Biliyor musunuz, ben Plaza-Toro Dükü'nü oynamıştım. Harika bir rol. Ben aldığım için çok şanslıydım, çünkü o sene grupta çok iyi bir bariton vardı, o da rolü istiyordu, ben de onun alacağını düşünüyordum. Gerçekten böyle düşünüyordum. Sonra bir gün George Caddesi'nde rol dağıtımını yapan yönetmenle karşılaştık. Rolü benim alacağımı söyledi. Muhteşem bir haberdi."

Bruce'un yanında oturan ve o ana dek Betty Dunbarton'la sohbet eden Sasha şimdi konuşmasını bitirmiş, dikkatini Bruce ve Ramsey'nin arasındaki muhabbete ver-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

mişti. Ama bu değişim esnasında kulağına gelen tek şey Plaza-Toro Dükü'nün bahsiydi.

"Plaza-Toro Dükü? Tanır mısınız?" diye sordu.

Ramsey Dunbarton kibarca güldü. "Aman tanrım, hayır! *Gondolcular*'da bir karakter. Gerçek bir dük değil."

Sasha kızardı. "Ben zannettim ki..." diye başladı.

"İskoçya'da o kadar fazla dük yoktur," dedi Ramsey Dunbarton, bir yandan çorba kaşığını tabağına bırakarak. "Roxburghe Dükü var, en güneydeki dükümüz denebilir. Hayır durun, durun, Buccleuch Dükü biraz daha mı güneyde kalıyor? Sanırım öyle olabilir, biliyor musunuz? Şimdi düşününce... Bowhill, Kelso'nun güneyine mi düşüyor? Zannederim öyle. Eğer öyleyse, o zaman güneyden başlayarak, Buccleuch, Roxburghe... bir düşüneyim... Hamilton, sonra Montrose (çünkü Loch Lomond'un hemen kenarında oturuyor, değil mi? Montrose'un yakınında bile değil), Atholl, Argyll, son olarak da Sutherland. Bir dakika, acele etmeyin! Sutherland Dükü Sınırlar'da yaşamıyor mu? Sanırım öyle. Yani listede kimlerin arasına girmesi gerekir?.."

Bruce masanın etrafındakilere baktı. Bütün gözler Ramsey Dunbarton'un üzerindeydi, ama şimdi insanlar yavaş yavaş bakışlarını başka yönlere çeviriyorlardı. Hâlâ içten içe –çok net verilmiş direktiflerine rağmen– masaların birleştirilmesine yanan Todd, büyük bir öfkeyle Sasha'ya bakıyor; Sasha Bruce'a bakıyor, ama Bruce kendisine nasıl bir ifadeyle bakıldığından habersiz Betty Dunbarton'a bakıyordu, Betty'nin gözleriyse iki farklı

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yöne kaydığı için neye baktığı anlaşılmıyordu, bu arada Lizzie garsonu seyrediyor, garson ise çorba kâselerini gözlüyordu ki hemen kapıp kaldırabilsin ve bir sonraki yemekler ve ondan sonraki yemekler gelsin ve bir an önce dans faslı başlasın.

58. Madde 22*

"Tory'ler," diye mırıldandı Jim Smellie. Kendisi Jim Smellie, Ceilidh** Orkestrası'nın şefiydi. "Hem de bayağı kalabalıklar! Baksana, bir, iki... tam tamına altı kişi. Görüyor musun, Mungo? Altı!"

Ara sıra vurmalı da çalan akordeoncu Mungo Brown, dans pistinin kenarında misafirlerin kahvelerini bekledikleri masaya bakarken sigarasından bir nefes çekti. "Şikâyet etme," dedi gülümseyerek. "Bu grup fazla geçe kalmaz. On bir buçuk dedin mi çıkarız."

"Evet," dedi Jim, dans pistinin diğer ucuna bakarak. Hâlâ derin sohbette gibi görünüyorlardı, ne konuştuklarını merak etti. Tecrübelerine göre, burjuva Edinburgh'luların muhabbetlerine yön veren yalnızca iki konu vardı, okullar ve ev fiyatları.

Masada Betty Dunbarton, sabırsızca etrafına bakıp kahvesinin servis edilmesini bekleyen Todd'a doğru dön-

* Yazar, burada, Joseph Heller'ın *Catch 22* adlı eserine gönderme yapıyor. Eser Tükçeye *Madde 22* olarak çevrildi. İçinden çıkılması güç, kısır döngüsel durumları anlatmak için kullanılır. (ç.n.)

** Geleneksel folk müzikleri eşliğinde dans edilen, İskoçya ve İrlanda kökenli bir eğlence toplantısı. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dü. Servis çok başarılıydı –Braids Hills Oteli'ne kusur bulmak imkânsızdı, dört dörtlük bir oteldi ve iki masanın birleştirilmiş olmasının onlarla hiçbir alakası yoktu–, ama artık kahve vakti gelmişti, bu apaçık ortadaydı, kahvelerini içer içmez dans pistine çıkabilirler, böylece nihayet bu kadından yakasını kurtarmış olurdu.

"Umarım kahveyle birlikte tereyağlı kurabiye verirler," dedi Betty. "Ama biliyor musunuz, geçen hafta tereyağlı kurabiyeyle ilgili çok kötü bir tecrübem oldu. Ramsey Muirfield'daydı..."

Todd aniden döndü. "Muirfield mı?"

"Evet," dedi Betty neşeli bir tavırla. "Şu sıralar haftanın en az bir günü oraya oynamaya gidiyor. Bacağından dolayı biraz yavaşladı, ama dokuz deliği hep tamamlıyor. Aynı dörtlü her zaman beraber oynuyorlar. David Forth'u biliyorsunuz, Lord Playfair..."

"Evet, evet" dedi Todd rahatsız bir tavırla. Muirfield bahsinin geçmesine sinir olmuştu. Ramsey Dunbarton'un bekleme listesinde ne kadar kaldığını merak etti. Herhalde hiç beklememişti. Zaten onun üyeliğinin ne faydası vardı? Şehre daha yakın bir yerde oynamaktan da aynı zevki alabilirdi pekâlâ.

"Tanıyor musunuz?" diye sordu Betty. "David'i tanıyor musunuz?"

"Hayır, tanımıyorum," dedi Todd. "Kim olduğunu biliyorum. Tanımıyorum."

"Muirfield'da tanışmış olabileceğinizi düşünmüştüm. Sık sık gidiyor musunuz?"

Todd garsonla göz göze gelmek için omzundan geriye doğru baktı. "Hayır," dedi. "Gitmiyorum. Ağabe-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yim orada oynuyor, ama ben oynamıyorum. Ben başka yerde oynuyorum."

"Ağabeyinizle aynı kulüpte oynamak hoş olmaz mıydı?" diye sordu Betty.

Todd omuzlarını silkti. "Böyle çok mutluyum," dedi. "Şu sıralar golf oynamaya pek fırsatım olmuyor zaten. Bilirsiniz işte. Herkes Muirfield'a üye olma meraklısı değil."

Betty güldü, Todd'u daha da sinir eden tiz bir sesti. Böyle bir kadınla evli olmak imkânsız bir hayat olurdu diye düşünüp, bir an için Ramsey'ye karşı sempati duydu, ama hayır, bu da fazla ileri gitmek olurdu.

"Şu kurabiye hikâyesini anlatacaktım size," dedi Betty. "Ramsey, David ve diğerleriyle birlikte Muirfield'dayken, ben de bir yerde kahve içiyordum, bir parça kurabiye almaya karar verdim. Kurabiyenin kendisi enteresandı, çünkü kim pişirmişti dersiniz? St. George'un müdiresi Judith McClure! Tanıyor musunuz?"

Todd donuk gözlerle kadına baktı. "Hayır," dedi "Ama kim olduğunu biliyorum."

"Eh," diyerek devam etti Betty, "St. George'daki sanat merkezine, bir arkadaşımla birlikte sabah kahvesine gitmiştik, arkadaşımın kızı orada okuyor –çok yetenekli bir kız– annesi çok yakın arkadaşım, Gordon Sıra Evleri'nde oturuyor, beni sabah kahvesine davet etti. Her neyse gittik, kızlarla çalışanların pişirdiği envai çeşit yiyeceğin satıldığı bir tezgâh vardı. Sanat dersi için Floransa'ya yapacakları okul gezisine para toplamak için çörek ve benzeri şeyler satıyorlardı. Katkı-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

da bulunmuş olmak için ben de bir şey satın almaya karar verdim. Floransa'ya bayılırım, en az yirmi senedir gitmedim."

"Aslına bakarsanız," diye devam etti, "birçok insan Floransa'nın artık mahvolduğunu söylüyor. O kadar çok ziyaretçi geliyormuş ki, öğleden sonra Uffizi'ye girebilmek için neredeyse bütün sabah kuyrukta beklemek zorundaymışsınız. İnanabiliyor musunuz? Orada bütün o Almanlarla, sırtları çantalı daha kimlerle beraber duracakmışız! Bütün sabah. Teşekkürler, ama biz almayalım! Ramsey ile ben böyle bir şeyi asla yapmayız.

"Tabii Edinburgh'lu bir okul kızıysanız, hem genç hem de dinçseniz, saatlerce ayakta dikilip Uffizi'nin açılmasını bekleyebilirsiniz. Her neyse, ben görevimi yerime getirme duygusuyla tezgâha gittim, bir paket tereyağlı kurabiye aldım. Üzerinde *Dr. McClure İmalatıdır* yazıyordu. Bundan biraz nem kaptım, çünkü asıl aşçının kocası olduğunu duymuştum. Biliyorsunuz, Roger yani.

"Kendisi müthiş iyi bir aşçıdır. Şu sıralar papaların hayatları üzerine uzun bir kitap yazıyor. Belki de bu yüzden yemek pişirmeye vakit kalmıyordur. Veya belki insan ikisini de yapabilir, gün içinde papalığın tarihini yazıp geceleri yemek pişirebilir. Bunun gibi bir şey.

"Tereyağlı kurabiye pek lezzetliydi. Sonraki birkaç gün içinde hep yedim, ama sonra, en son kurabiyeyi yiyordum ki durup dururken dişimin ucu kırıldı. Kurabiyeyle bir alakası yoktu tabii ki. Kurabiyesinin dişimi kırdığını düşünmesini asla istemem, kırmadı. Dişin zaten kırılacağı varmış demek ki. Herhalde bir yerinden çat-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

lamış olmalı, tam o anda kırılacağı tuttu. İnsan böyle şeyleri bilemiyor. Başınıza geliveriyor, öyle değil mi?"

Cevap almayı beklemedi. "Hemen hissettim. Kırılan uca dokunduğum da çok keskin bir acı hissediyordum, sanki elektrik çarpmış gibi. Ben de kalkıp dişçinin muayenehanesini aradım, ama günlerden pazardı, telesekreter çıktı ve bir numarayı aramamı söyledi. Ama sorun şuydu ki kasete mesajı kaydeden kişinin tam olarak ne dediği iyi anlaşılmıyordu –şu günlerde pek az insan düzgün konuşuyor zaten– ben de numarayı bir türlü alamadım! Peki şimdi ne yapacaktım? Hemen anlatayım. Western General Hastanesi'nde acil diş kliniği olduğunu duymuştum, orayı arayıp dişime baktırmak için gelip gelemeyeceğimi sordum. Ne deseler beğenirsiniz! Dediler ki bir başka dişçiye kayıtlıysam kapıdan içeri giremezmişim! Böyle dediler. Ben de acil numarayı tam duyamadığımı, o yüzden de kendi dişçimle temas kuramadığımı anlattım, onlarsa başka bir dişçide kayıtlıysam, acil kliniklerine gidemeyeceğimi bir daha tekrarladılar. İnanabiliyor musunuz? Sanki dipsiz bir kuyunun içine düşmüş gibi oldum. Nasıl diyorlar? Tam bir Madde 23 durumu."

"Madde 22," dedi Todd alçak sesle.

"Hayır, 23 olduğuna eminim," dedi Betty. "Morningside Caddesi'nden giden otobüsle aynı. 23 numaralı otobüs."

Todd saatine baktı. Saat henüz 10.22'ydi. Hayır, 10.23.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

59. Atılgan Beyaz Çavuş

Jim Smellie, Mungo Brown'a, "Haydi biraz eğlenelim," diye fısıldadı. Mikrofonu eline alıp yukarı kaldırarak balo misafirlerini düzene davet etti: "Bayanlar Baylar! Bayanlar Baylar! Benim adım Jim Smellie ve bu da Jim Smellie'nin Ceilidh Orkestrası! Rica etsem ayağa kalkıp sekizli grup dansı için eşlerinizi bulur musunuz?"

Mungo akordeonun körüklerini genişleterek davetkâr bir majör akor çaldı. Masada Todd hızla ayağa kalkıp neredeyse çaresizlik içinde Sasha'ya işaret etti. O da Ramsey Dunbarton'un cümlesini yarıda keserek ayağa kalktı. Sonra da Bruce kalktı ve kalkarken Lizzie'ye döndü.

"Dans edelim mi?" dedi.

Lizzie dudağını büktü. "Sekizli dansı nasıl yapacağımızı anlamıyorum. Kimse orkestraya sekizli için yeteri kadar insan olmadığını söylememiş mi?"

Bruce orkestraya baktı. Üç müzisyen, çalmaya başlamak için hazır gibi görünüyorlardı. Çok saçma bir durumdu, ama madem kimse yapmayacaktı, o halde kendisinin gidip konuşması gerekiyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Geniş adımlarla dans pistini geçerek kemanını çenesinin altına yerleştirmiş, gülümseyerek kendisine bakan Jim Smellie'ye yaklaştı.

"Bakın, biz sekizli yapamayız," dedi Bruce. "Yalnızca altı kişiyiz."

"Altı mı?" diye sordu Smellie, şaşırmış gibi yaparak. "Emin misin?"

"Evet, tabii ki eminim," dedi Bruce, sinirlendiği sesinden belli oluyordu. "Yani başka bir şeyle başlamamız gerekecek. *Gay Gordons* nasıl olur?"

Smellie Mungo'ya baktı. "*Gay* bir şeyimiz var mı?" diye sordu. "Bu genç adam *gay* bir şeyler istiyor.

Mungo tek kaşını yukarı kaldırdı. "Evet, var bir şeyler. *Gay Gordons* nasıl?"

Bruce, Smellie'ye kızgın bir bakış attı. "Olur," dedi.

Orkestra çalmaya başladı ve dansçılar dans pistine çıktılar. Tabii yalnızca üç çift vardı, pist çok büyük ve boş görünüyordu. Bruce, dansın gerektirdiği şekilde bir kolu genç kızın omzunda, Lizzie'nin yanında duruyordu. Ona dokunduğunda, Lizzie ürpermiş miydi? Ürperdiğine dair çok belirgin bir izlenim uyanmıştı. Büyük kabalık diye düşündü. Todd'un kızı olmasaydı ve Todd patronu olmasaydı, daha işler bu noktaya gelmeden çok önce bu kıza hakkında neler düşündüğünü bir bir söylerdi. Kim olduğunu sanıyordu bu?

"Saçına ne sürüyorsun?" diye sordu Lizzie birdenbire. "Çok tuhaf kokuyor. Karanfil tohumu ya da biber gibi. Onun gibi bir şey."

Bruce kıza göz kırptı. "Erkek işi," dedi. "Ama beğendiğine sevindim."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Aldığı cevabın farkına varan Lizzie: "Ben öyle demek..." diye başlamıştı ki, cümlesini tamamlayamadı.

Orkestra çalmaya, küçük topluluk pistin çevresinde hareket etmeye başlamıştı. Sohbet etmek için vakit kalmamış olsa da, Todd Sasha'nın kulağına bir şeyler fısıldamaya çalışıyor, Sasha ise omzunun üzerinden bakıp fısıldayarak cevap veriyordu.

Gay Gordons her zamankinden biraz daha uzun sürdü ya da dansçılara öyle geldi. Müzik nihayet sona erdiğinde Smellie mikrofonu kapıp bir sonraki şarkıyı, *Atılgan Beyaz Çavuş*'u duyurdu. Sasha kaygılı bir ifadeyle Ramsey Dunbarton'a baktı; *Gay Gordons* enerjik bir danstı, adamcağızın yanakları al al olmuş gibiydi. Bir dansı daha kaldırabilecek miydi?

Todd'a doğru eğilip kulağına fısıldadı. "Sence akıl kârı mı?.." diye başladı. "Yorgunluktan bitmiş görünüyor."

Todd omuzlarını silkti. "Kendi sınırlarını bilmesi gerekir. Fena görünmüyor."

Todd'ların kuşkularına rağmen, Ramsey Dunbarton bir sonraki dans için herkesi organize etmekle meşguldü. Todd ve Bruce bir sette Betty'ye katılacaklardı, kendisinin koluna da Lizzie ve Sasha girecekti.

Smellie, kafası karışmış bir halde, hazırlanan iki grubu seyrediyordu, sonra başıyla Mungo'ya işaret vererek müziği başlattı. Üçlü gruplar ters yönlerde dans ederek, bitmek bilmeyen nakaratlar boyunca bütün salonu dolaşmaya başladılar. Neden sonra birbirleriyle buluştuklarında karşılıklı reverans yapıp bir emre itaat edercesi-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ne koreografiyi yerine getirdiler. Mungo Brown gülümseyip başını çevirdi; tam otuz yıldır Ceilidh'lerde çalıyordu, daha önce hiç bu kadar komik bir şey görmemişti.

Yalnızca dudaklarını kıpırdatarak, Smellie'ye, "Bu çok zalimce," dedi. İki grup dans pistinin çevresindeki yalnız turlarına tekrar başlarken, Smellie, Mungo'yu başıyla onaylayıp sırıttı.

Atılgan Beyaz Çavuş'un sonunda dansçılar masalarına geri döndüklerinde orkestra *Bizim Aberdeen'in Kuzey Işıkları*'nı çalmaya başladı. Jim Smellie'nin bir vals denemesi için yaptığı yoğun tezahürata rağmen, kimse dans etmek istemiyordu.

Todd saatine baktı. Birkaç dansa daha kalkabilirler –en fazla iki– sonra da geceyi kapatırlardı. Onurları tatmin olmuş, balolarını yapmış olurlar, kimse de bir balo için olsun destek toplayamadıklarını söyleyemezdi. Güney Edinburgh İşçi Partisi balo düzenliyor muydu? Hayır. Tabii, dans etmesini bilmiyorlar ki diye düşündü Todd, içten içe gülümseyerek. İki tane sol ayağın varsa, sonun budur. Durdu. Bu çok komikti, hemen Sasha'ya da söylemeliydi. Hatta Bruce'a bile söyleyebilirdi. Bruce şakalaşmayı severdi. Gerçi biraz tuhaf bir mizah duygusu vardı, ama olsun. Şu korkunç Dunbarton'larla karşılaştırılınca her şey iyiydi doğrusu. Şu Betty denen kadın, dişçiler, kırık dişler, Dr. McClure'un kurabiyeleri hakkında susmak bilmemişti. Ne saçmalıktı, ama.

Bruce'a baktığında, dansta sarf etiği çabadan dolayı saçının kabarıklığının inmiş olduğunu gördü, dikine

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

taranmış tarzını hâlâ koruyordu, ama doksan derecelik açısı biraz bozulmuş gibiydi. Todd gözlerini dikmiş, Bruce'un başına bakıyordu. Saçına sürdüğü şu şey her neyse, acaba sıcaktan eridiği için mi böyle olmuştu? Belki de o şey –her neyse– ısındığı zaman saçı tutma özelliğini kaybediyordu. Brylcreem –Todd'un Watson Lisesi'ndeki son senesinde kullandığı, ihtiyaç olduğu takdirde bisiklet zincirinizi yağlamak için de işinize yarayabilecek, senelerin Brylcreem'i– çok daha basit ve erkeğe yakışan bir üründü. Televizyonda yayınlanan reklam müziği hâlâ aklındaydı: Byrlcreem – yeterli olur sadece bir damla / Brylcreem – kimse dayanamaz sana / Brylcreem – bütün kızlar etrafında / okşayan parmaklar saçlarında!

Bu genç adamı çözmek zor diye düşündü Todd. Çamaşır odasında gördüğümde, kesinlikle bir şeyler karıştırıyordu. Mazereti ne olursa olsun, orada işi olamazdı. Bütün bunlar fazlasıyla şüphe uyandırıcıydı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

60. Çekiliş

Güney Edinburgh Muhafazakârlar Birliği'nin yıllık geleneksel balosunda hediye çekilişi vakti gelmişti. Jim Smellie'nin Ceilidh Orkestrası biraz daha dans edilmesini teşvik etmek için yürekli girişimlerde bulunmuş, ama *Gay Gordons* ve *Atılgan Beyaz Çavuş*'tan yorulan misafirler daha fazla dans etmemeye karar vermişlerdi. Jim Smellie ve orkestrası birkaç şarkı daha çalmış, Mungo Brown'un genizden gelen monoton sesiyle tuhaf bir tarzda söylediği *İyi Geceler Irene*'in ağlamaklı yorumundan sonra müzisyenler toplanıp gitmişlerdi.

Salonun öbür tarafındaki birleştirilmiş masalarında oturmakta olan altı misafir, boş mekânın ıssızlığında kendilerini hâlâ biraz kaybolmuş gibi hissediyorlar, ama Todd'un cömertlik yapıp son danstan sonra herkese ısmarladığı içkilerin tadını çıkarmaktan geri durmuyorlardı.

"Harika bir gece geçirdik," dedi Sasha. Bir yandan, olur da birisi itiraz eder korkusuyla bakışlarını masanın etrafında gezdiriyordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Lizzie homurdandı, ama hemen yanında oturan Bruce dışında kimsenin duyabileceği kadar yüksek bir ses çıkarmamıştı. "Sadece kendin için konuş," diye mırıldandı.

Bruce genç kıza döndü. "Öyle yapıyor zaten," dedi. "Kendisi için konuşuyor."

Lizzie bir an hiçbir şey söylemeden, gayet uluorta yediği bu paylamayı hazmetmeye çalıştı. Bu zamana kadar Bruce'u hoş görmüştü –ve bu hiç de kolay bir şey sayılmazdı–, ama artık buna devam edebileceğinden emin değildi. Bu genç adamda tahammül edilemez bir şey vardı, kendine duyduğu aşırı güven o denli sinir bozucuydu ki bozguna uğratılmak için yalvarıyordu sanki. Fakat sorun şuydu: Kendisini böylesine beğenen bir adamı bozmak öyle kolay bir iş değildi. Ne diyebilirdiniz ki? Etrafını tıpkı... şeyden... yapılma bir örtü gibi... şeyden bir örtü gibi... Duruma uygun bir benzetme bulamayacağına karar vermişti ki birden aklına krema geldi. Kremadan yapılma bir örtü gibi üzerini kaplayan bu kendini beğenmişlik kabuğunu delmek mümkün müydü?

Bruce'a doğru döndü. "Kremayı bulmuş kedi gibi yalanıyorsun," dedi.

Bruce, Lizzie'yle göz göze gelip, "Teşekkür ederim," dedi. Sonra pek başarısız sayılamayacak bir kedi mırıltısı taklidi yapıp sevecen bir tekir gibi sol bacağını kıza sürttü. "Hoşuna gitti mi?" diye sordu sonra.

Lizzie'nin cevabı, Sasha'nın ayağa kalkıp çekiliş vaktinin geldiğini bildirmesiyle engellenmiş oldu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Muhteşem ödüllerimiz var," dedi Sasha, "ve bu gece burada mütevazı bir kalabalık toplandığı için, herkese yetecek kadar var."

"Duydunuz mu?" dedi Ramsey Dunbarton, viski kadehini havaya kaldırırken. "Herkese yetecek kadar – Parti'mizin felsefesi."

"Doğru," diyerek onayladı Sasha. "Boşu boşuna kura çekme zahmetine girmemek için, biletleri–elbette tamamen gelişigüzel bir şekilde– altıya böldüm. Sonra her grubu ayrı bir zarfa koyup üzerine bir isim yazdım. Altı sterlin karşılığında –bilet başına bir sterlin– her biriniz bir zarf alacaksınız. Açıp çıkan numaraları bana okuyabilirsiniz. Ne kazandığınızı ben söyleyeceğim."

"Adaletli görünüyor," dedi Bruce, ama Ramsey Dunbarton'un yüzündeki kuşkulu ifadeyi fark etti. Sasha'nın hile yaptığından mı şüpheleniyordu? Merak etti Bruce. Böyle bir şey kesinlikle düşünülemezdi herhalde. Bununla beraber hangi zarfa hangi biletlerin konulacağını yönlendirme, böylece kimin neyi kazanacağına karar verme fırsatı Sasha'nın eline geçmişti. Bu ortadaydı.

Ramsey Dunbarton'lar, biraz gönülsüz bir tavırla on iki sterlin uzatıp üzerlerinde Ramsey ve Betty yazan zarflarını aldılar. Sonra Lizzie aynı alışverişi gerçekleştirirken bunu duyduğu can sıkıntısını herkesin gözüne sokarak yaptı. Bruce ise tam aksine altı sterlini zarafetle uzatıp Sasha'dan zarfını alırken gülümsedi.

"Tamam," dedi Sasha. "Betty, istersen sen biletlerinin numaralarını okuyarak başlayabilirsin. Ben ne kazandığını söyleyeceğim."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Karısı biletleri organize ederken Todd salondan ayrılmıştı. Şimdi içeri büyükçe, tekerlekli bir servis masası getiriyordu. Masanın üzerini örten beyaz çarşafı gösterişli bir hareketle açtı. Çarşafın altından, üst üste cömertçe dizilmiş ödüller –Hamilton & Inches'ten balık için gümüş çatal-bıçak seti; Jenners'dan şarap sürahisi; içlerinde golf, yemek ve diğer davetler olan zarflar– çıktı. Hepsi önlerine serilmişti. Misafirler o zaman hemen anladılar ki, her birinin ödemesi istenen altı sterline karşılık, bu çekiliş fazlasıyla değerli kazançlar vaat ediyordu.

Balık çatal-bıçakları, sonucu sevinç çığlıklarıyla karşılayan Betty Dunbarton'a gitti.

"Hamilton & Inches," dedi Sasha, bilmiş bir tavırla.

"Harika," dedi Betty. "Ramsey, Hamilton & Inches'e bayılır."

Kazandığı diğer ödüller daha az heyecan vericiydi, ama yine de iyi bir ganimet toplamıştı. Sıra Ramsey'ye geldiğinde, Craiglockhart'taki golf seansından etkilenmese bile, Lyceum Tiyatrosu'nda bir oyuna iki bilet ve ardından Lyceum Restoran'da (25 sterlin değerinde) akşam yemeğine pek memnun oldu. Kazandığı son ödül, Bruce'un çekilişe katkı olarak getirdiği resimdi.

"Batıda bir yerin manzarası," diye açıklama yaptı Sasha, Peploe?'yu uzatırken. "Gerçekten çok güzel bir ödül, Bruce'a teşekkürler."

Ramsey ve Betty, Bruce'a doğru dönüp, başlarının küçük birer hareketiyle, genç adamın cömertliğini takdir ettiler. Sonra Peploe?'yu balık çatal-bıçaklarının ya-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

nına yerleştirip, çekilişin bir sonraki aşamasını beklemeye başladılar. Bu aşamada Lizzie, Prestonfield'da bir yemek ("Fazla şişmanlatıcı," dedi), Valvona ve Crolla'dan bir kavanoz kırmızı biber turşusu ("Kırmızı biberden nefret ederim," diyerek yorum yaptı) ve meşhur bir suç romanları yazarının son kitabını ("Ian kim?" diye sordu) kazandı. Sıra Sasha'ya geldiğinde, onun payına tabii ki Balmoral Oteli'nde Malcolm Rifkind ve Lord James'le öğle yemeği düştü. Bunun üzerine, gözü besbelli bu ödülde kalan Ramsey Dunbarton'ın oturduğu köşeden kıskanç mırıltılar yükselmiş, Sasha ise etkilenmek şöyle dursun, bir kere daha en doğru şeyi yaptığına ikna olmuştu. Sonradan Todd'a, "Onları bu adamla vakit geçirmeye mahkûm edemezdim," dedi. "Oturup Kuzey Berwick ve kırık dişler hakkında hikâyeler dinlediklerini bir düşünsene."

Ödüllere gark olan grup, yavaş yavaş dağılıyordu. Ramsey Dunbarton'ların taksisi Morningside Drive'a kadar olan kısacık mesafeyi gitmek üzere kapıya geldi. Bruce, İskoçya Sokağı'na gitmek için bir taksi çağırdı. Sonra birden kesesine tıkıştırdığı don aklına geldi. Gecenin başlarında giymeye niyet etmiş, ama sonra çıplaklığını unutup gitmişti. Şimdi sporran'ında sakladığı donu hatırlarken, sahibine iade etmenin en iyi yolunun, Todd'un zemin kattaki vestiyerde asılı olduğunu bildiği paltosunun cebine koymak olacağını düşündü.

Özür dileyerek kalkan Bruce, küçük misafir kafilesini masanın etrafında bırakıp doğruca vestiyere yollandı. İşte tıpkı tahmin ettiği gibi, Todd'un kadife yakalı

BELONGS TO KAKTUS TEAM

siyah Crombie'si oracıkta asılı duruyordu. Bruce odayı hızla boydan boya geçerken, sporran'ına elini sokup donu çıkardı. Sonra el yordamıyla paltonun kıvrımları arasında aranarak donu sağ cebe sokuşturuverdi.

"İyi vakit geçirdin mi?"

Todd'du bu. Kapıda duruyordu.

"O benim paltom," dedi Todd. "Seninki şurada, değil mi?"

Bruce sinirli bir kahkaha attı. "İçkiyi biraz fazla kaçırdım herhalde," dedi. "Benim paltom bu değil ki!"

Kendi paltosuna doğru ilerleyip kancadan indirdi. Sonra dönüp kendisini şüpheyle seyreden Todd'a baktı.

Paltosunu giyerken Todd'un bakışlarını üzerinde hissediyordu. Çok kaygı verici bir durumdu. Bruce seyredilmeye alışıktı –beğeni dolu gözlerle–, ama bu seferki çok farklıydı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

61. Bertie Terapiye Başlıyor

O üstün yetenekli beş yaşındaki oğlan Bertie'nin annesi Irene Pollock için, İskoç İnsan İlişkileri Enstitüsü'nden danışmanlık almaya karar vermek, zorlayıcı şartlar altında gösterilecek en doğru tepkiydi. Bertie'nin Suyla Terapi Merkezi'ndeki ani patlaması –İtalyanca konuşmaya ve saksafon çalmayı öğrenmeye karşı olumsuz tavrını beklenmedik bir şekilde ortaya koyuşu– endişe verici boyutlardaki isyankâr bir davranış tarzının ilk belirtisiydi. Tek bir olayın veya sarf edilen bir sözün altını çizmek her ne kadar zor olsa da (grafiti olayının hemen ardından meydana gelen, Suyla Terapi Merkezi'ndeki sıra dışı davranış dışında) eskisi kadar işbirlikçi olmadığına şüphe yoktu. Bu davranış tarzının bir belirtisi de ebeveynlerine hitap ederken kullanmaya teşvik edildiği ilk isimlerin terk edilmesiydi; anne-babasına Irene ve Stuart diye seslenmek Bertie'ye çok doğal gelmişti ve kulağa çok doğru geliyordu, ama şimdi anneciğim ve babacığım diyordu, bu adlandırma Irene ve Stuart tarafından kullanıldığı zaman kabul edilebilirdi, ama Bertie'nin ağzından çıktığı zaman rahatsızlık

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

derecesinde bir hiyerarşi –hatta gerici bir hava– yaratıyordu.

Odasına karşı da bir tavır değişikliği meydana gelmişti. Irene bir öğleden sonra onun alanı dediği oğlunun odasına girmiş, Bertie'yi kiliminin üzerinde dikilmiş, kederli bakışlarla duvarları seyrederken bulmuştu. Bertie ilk başta hiçbir şey söylememişti, ama Irene'de onun duvarların rengi (güven verici bir pembe tonu) üzerine düşündüğüne, hatta onları başka bir renkte hayal ettiğine dair çok belirgin bir izlenim uyanmıştı.

"Böyle bir alana sahip olduğun için çok şanslısın," dedi Irene, çıkması muhtemel sorunun önüne geçmek isteyen bir dürtüyle. "Gerçekten."

Bertie ona adeta kınayan bir bakış atıp başını çevirdi. "Öteki çocukların farklı alanları var," dedi. "Trenleri falan var."

"Öteki çocuklar senin kadar şanslı değiller," diyerek karşı çıktı Irene. "Öteki çocuklar kalıplara girmeye zorlanıyorlar, biliyor musun? Futbol oynamaya zorlanıyorlar mesela. Bunun gibi korkunç şeyler. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Biz sana apayrı bir şey veriyoruz Bertie. Biz sana toplumun belirlediği cinsiyet rollerinden kurtulup özgür olma fırsatını veriyoruz."

"Trenler de özgür," diye mırıldandı Bertie.

Irene içindeki hüsranı, boşa kürek çekiyor olma hissini bastırmakta zorlanıyordu. Kolay bir şey değildi, ama yumuşak bir sesle "Özgürler mi?" diye sormayı başarmıştı. "Trenler neden özgür Bertie? Neden böyle söylüyorsun?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bertie içini çekti. "Trenler gecenin içine doğru akıp gidiyorlar. Mr. Auden'ın şiirini anımsıyor musun anneciğim? Bir keresinde bana okumuştun. *Bu geçen sınırları aşan gece postasıdır / çekleri ve posta havalelerini getirir.*"

Irene başıyla onayladı. Oğluna okuması için A. A. Milne yerine, W. H. Auden'ı vermişti, çünkü Auden'ın meseleleri kavrayışının, merdivenleri tırmanmayı yarılamak ya da Buckingham Sarayı'nda nöbet değişimi gibi çocukça, orta sınıf saçmalıklarından çok daha iyi etkisi olacağına inanıyordu.

"İstersen, sana başka Auden şiirleri de okuyabilirim," dedi. "Şu çok güzel şiir var hani, şeyler hakkında..."

"Dereler," diyerek araya girdi Bertie. "Dereler hakkındaki şiiri seviyorum, çünkü orada iki bebek lokomotiften bahsediyor, hatırlıyor musun? Diyor ki, ölümlü aşırı sevgilerin tanrısı iki bebek lokomotif tarafından çimlerin üzerine seriliyor."

Irene bir süre gözlerini ayırmadan oğluna baktı. Bu tren takıntısı nereden geliyordu? Ne kendisi ne de Stuart trenler hakkında pek fazla –belki de hiç– konuşmazlardı, ama bu çocuk başka bir şey düşünemiyordu. Gözlerini kapayıp gelecekte bir gün, belki bir on sene sonra, Waverley İstasyonu'na geldiğini düşündü. Ve orada, platformda dikilmiş, elinde defter, üzerinde mavi bir anorak, tren gözlemcisi Bertie duruyor olacaktı; beraberinde Asperger sendromlu başka bir sürü gençle birlikte.

Odayı, alanı sessizce terk etti. Bu konuda yapacak bir şey olmasaydı, Stuart ve kendisinin temsil ettiği her şeye karşı Bertie'nin çekildiği bu karşı duruş yenilip yu-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

tulur bir lokma olmazdı. Ama yapabilecekleri bir şeyler vardı; *kendisinin* yapabileceği çok iyi bir şey vardı. Terapi –katıksız Klein terapisi– Bertie'yi bu tehlikeli dönemden sağ salim çıkarırdı; terapi sayesinde, nefret ve olumsuzluk hislerinin filizlenmesini sağlayan kıskançlık ve bütün diğer ego meseleleri hallolurdu. Sonra da her şey rayına girerdi. Terapi bir yıl bile sürse –psikanalizin ne kadar yavaş bir süreç olabileceğinin bilincindeydi– Rudolf Steiner Okulu'na başlamadan önce, çocuğun ego gelişimini halletmek için bol bol vakitleri olacaktı. Gerekli olan tek şey sevgi ve sabırdı; sert bir otorite figürüne dönüşmenin ne kadar kolay olduğunu bilen bir ebeveynin sevgisine, davranış bozukluğu denilen şeyin, yalnızca sevgi nesnesi olan varlığa karşı duyulan onulmaz hasretin ürünü olduğunu anlayan birinin sabrına ihtiyaç vardı. Bertie İtalyanca dilini ve saksafonu sevmek istiyordu; kalbinin en derin köşesinde bunları temel şefkat nesnesiyle, sevecen göğüsle özdeşleştiriyordu ve ödipal meselelerini halleder halletmez bu şeylerle, zihni ve ruhu besleyen şeylerle daha doyurucu bir ilişkiye geri dönecekti.

Irene, böylece Bertie'ye en güzel OshKosh marka tulumunu giydirdi, enstitüden Doktor Hugo Fairbairn ile randevularına gitmek üzere yola çıktılar. Yeteri kadar vakitleri vardı, bahçelere baka baka yürümek için dolambaçlı bir yol seçip, Abercromby Place'in etrafından dolaştılar.

"Bak Bertie," dedi Irene, pıtrak gibi çiçek açmış bir fundalığı işaret ederek. "Şu çalılıktaki minik çiçeklere bak."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bertie aşağıya baktı, sonra aniden başını çevirdi. "Mahonya," dedi. "Mahonyadan nefret ediyorum. Çiçeklerden nefret ediyorum."

Irene nefesini tuttu. Terapiste yaptıkları bu ziyaretin son derece vakitlice olduğuna hiç şüphe yoktu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

62. Sırtımızda Taşıdığımız Suçluluk Heybesi

Doktor Hugo Fairbairn'in meşhur psikanalist Ronald Fairbairn'le bir akrabalığı yoktu. Ronald Fairbairn'in çok renkli bir kişiliğe sahip oğlu Nicholas Fairbairn, şaşırtıcı yorumları ve zindelik aşılayan tavırlarıyla İskoç semalarını canlandırmış bir insandı. Baba Fairbairn'i pek kimse bilmezdi, ama psikanaliz hareketinin tarihinde yeri olan Winnicott, Ferenczi –ve tabii– Klein'ın yanında bu ismin de hâlâ bir ağırlığı vardı. Hugo Fairbairn için, bu isim benzerliği mesleki bir değerdi, çünkü başkaları arada bir akrabalık olduğunu varsayıp kendisinin bundan bahsetmeyecek kadar alçakgönüllü olduğunu düşünürlerdi. Bu durum Dr. Fairbairn'e hanedanlaşma eğilimi gösteren bir disiplin olan psikanalitik harekette otorite sağlamış ve hiç kuşkusuz hekimlik pratiğini tesis etmesinde çok yararlı olmuştu. İsmi sayesinde itibar kazanma süreci hızlı olmuş; Tavistock'taki konferans platformlarında belirmiş, *Analitik Görüş* dergisinde yayınlanan birçok makalede çalışmaları başvuru kaynağı olarak gösterilmişti. Bu zaman zarfında, güzel ve yalın bir dille yazılmış hasta dosyası, *Paramparça: Üç Yaşında Bir Diktatörün Ego Çözülmesi* adlı eseri literatürde bir

BELONGS TO KAKTUS TEAM

klasik olarak anılmaya başlanmıştı. Hatta bir eleştirmen, Fairbairn'in üç yaşındaki diktatörü Wee Fraser'ın Freud'un analiz ettiği o meşhur hastanın –Viyana'daki yük beygirlerinin kendisini ısıracağından korkan Küçük Hans'ın– ulaştığı türden bir ölümsüzlük yolunda olduğunu öne sürecek kadar ileri gitmişti. Bu tabii ki son derece şişirilmiş bir iddiaydı –hiçbir yerde, hiçbir zaman, hiçbir psikiyatrik vaka, Freud'un bizzat görüş bildirdiği vakalar kadar önemli olamazdı–, ama Wee Fraser'ın sorunlu ruhunun çok ilginç bazı tarafları olduğu gerçeği hâlâ su götürmezdi. Bu çocukta Hans'ın nevrotik korkularından iz yoktu, onu bu kadar enteresan yapan da buydu. Wee Fraser ısırılmaktan korkmuyor, aksine başkalarını ısırıyordu. Isırdıklarının içinde kapılarına gelen Liberal Demokrat bir şehir konseyi üyesi ve Doktor Fairbairn'in kendisi bulunuyordu ki, bu olay hasta dosyasındaki o meşhur cümleyi doğurmuştu: "Genç hasta psikanalistin oral yoldan katılımını sağlamak için girişimde bulundu."

Irene, tabii ki Dr Fairbairn'i duymuş, İskoç Kraliyet Müzesi'nde Wee Fraser üzerine verdiği bir konferansa katılmıştı. Ona ve Bertie'nin rahatsızlığının derinliğine inebileceğine güveni tamdı. Bu arada gizliden gizliye, Bertie'nin bir gün psikanaliz literatüründe konu edileceğine dair düşünceler besliyordu. *Olağanüstü Yetenekli Bir Erkek Çocuğun Vasat Bir Topluma Adaptasyon Sorunları*. Başlık muhtemelen bu olurdu, metnin kendisiyse son derece enteresan olacaktı. Tabii ki raporda Christabel Macfadzean'in Bertie (ve genellik-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

le bütün çocuklar) konusundaki anlayışsızlığının tüm yönleriyle ifşa edilmesi gerekecekti. Zavallı kadın, burjuvazinin kısıtlı hayal gücünü temsil edecek, Edinburgh'la ilgili yanlış olan her şeyi içinde barındıran bir gösterge olacaktı.

Yollarının sonuna doğru yaklaşırlarken bu düşüncelerin keyfini çıkarmak için kendisine izin verdi. Bertie elleri ceplerinde, biraz arkadan takip ediyor, Irene göz ucuyla çocuğun kaldırımdaki çizgilere basmaktan kaçındığını görebiliyordu.

"Biz nereye gidiyoruz böyle?" diye mırıldandı Bertie.

"Terapiye gidiyoruz," dedi Irene. Bertie'den bir şey gizlediği hiç olmamıştı. Başka her durum bir yana, şu anda samimi bir açıklama yapılması gerekiyordu.

"Terapide ne olur?" diye sordu Bertie, şimdi sesinde kaygılı bir ton belirmeye başlamıştı. "Başka oğlan çocuklar da terapiye gidiyor mu? Orada başka çocuklar da olacak mı?"

"Elbette, terapiye giden başka çocuklar da var," dedi Irene güven vermeye çalışarak. "Bugün başka çocukları görmeyebilirsin, ama gittiklerine emin ol. Bir sürü çocuk terapi görüyor."

Bertie bir an düşündü. "Okuldan uzaklaştırıldığım için mi terapiye gidiyorum?" diye sordu.

Irene kaşlarını çattı. "Senin yuvadan uzaklaştırılman tam bir saçmalıktı," dedi. "Uzaklaştırıldığını düşünmemelisin. Bunu olmamış kabul et."

"Peki uzaklaştırıldım mı?" diye sordu Bertie. "İptal edilen bir tren gibi mi? İptal mi edildim?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Hayır," dedi Irene, ısrarla devam eden, endişe verici tren göndermeleri karşısında dişini sıkarak. "O kadın seni uzaklaştırmaya çalıştı, ama henüz bunu yapmasına fırsat vermeden, ben seni okuldan aldım. Okuldan alınmışsan, uzaklaştırma alamazsın." Sustu. Enstitünün giriş kapısının önünde duruyorlardı ve içeri girme vakti gelmişti.

"Sonra bütün bunlar hakkında konuşabiliriz," dedi. "Şimdi gidip Dr. Fairbairn'le tanışmalıyız. Eminim ondan çok hoşlanacaksın." Gerçekten de görüşme odasına alındıklarında Dr. Fairbairn'in halinde ve tavrında kesinlikle ürkütücü bir yan yoktu. Üzerinde bol kesimli bir kadife ceket ve kuzguni renkte hafif buruşuk bol bir pantolon vardı. Ana oğlu sıcak bir şekilde karşılayıp Bertie'yle el sıkışmak için eğildi ve Irene'e resmi bir şekilde "Mrs. Pollock," diye hitap etti.

Irene bu adamdan hoşlanacağını biliyordu. Genellikle insanlar hakkında çabucak yargıya varırdı –örneğin Christabel Macfadzean'in nasıl biri olduğunu, onunla nasıl başa çıkacağını anlaması birkaç dakikadan fazla sürmemişti–, görüşlerini oluşturduktan sonra bir daha değiştirdiği de ender görülürdü. Deneyimlerine göre, insanlarla geçinmek ya mümkün olurdu ya da tamamen imkânsız. Hugo Fairbairn'in geçinmesi mümkün biri olduğu çok açıktı. Geçmiş hayatından ve yazılarından haberi olmasaydı bile hakkında bu yargıya varırdı.

Doktor Fairbairn odanın bir tarafında çember şeklinde dizilmiş koltuklara işaret etti. "Haydi oturalım," dedi, bir yandan Bertie'ye gülümseyerek. "Biraz sohbet ederiz."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Yerlerini alınca, Irene göz ucuyla Doktor Fairbairn'e baktı. Bu konulara duyduğu ilgiye rağmen, aslında daha önce bir psikoterapiste hiç danışmamıştı (Stuart psikanalizin inanılmaz pahalı bir şey olduğunu, neredeyse bir evin ipotek borcunu karşılayabileceğini söylerdi). Yeteri kadar parası olsaydı, Irene analize girmek konusunda en ufak bir tereddüt göstermezdi; halledecek meseleleri olduğu için değil –ona kalırsa, kendisinde ters giden hiçbir şey yoktu– insanı yaptıklarını yapmaya iten şeyi keşfetme sürecini çok sürükleyici bulduğu için bunu yapardı. Bir sürü yeni kırgınlıklar su yüzeyine çıkabilirdi; ebeveynlerimizin bize yaptıklarına dair yepyeni anlayışlar, çocukluğun küçük sırlarına yeni erişim olanakları, zihnin karanlık koridorlarını aydınlatan bir ışık.

Ama Bertie'nin ihtiyacı olan bu değildi. Onun ruhundaki çatışmalar taze ve günceldi, geçmiş deneyimlerde gömülü değildi. Doktor Fairbairn bunlara nasıl bir açıklama getirecekti? Klein usulü oyun terapisiyle mi?

"Sorun nedir bakalım?" diye sordu Doktor Fairbairn, konuşurken bir yandan ellerini ovuşturarak. "Yaramazlık mı yaptın?"

Irene hayretle nefesinin kesilmesini engelleyemedi. Bu çok direk bir yaklaşımdı, öylesine direkti ki neredeyse toy bir tarafı vardı, ama yine de doktor ne yaptığını biliyor olmalıydı. Ne de olsa karşılarında *Paramparça*'nın yazarı duruyordu.

Bertie gözlerini dikip Doktor Fairbairn'e baktı. Bir an hiçbir şey yapmadan durduktan sonra, sanki tokat yiyecekmiş gibi irkilerek başını kaçırdı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Doktor Fairbairn'in gözleri kısıldı. Kaşlarını çatarak Bertie'ye bakan Irene'e bir bakış attı.

"Buraya cezalandırılmak için gelmedin," dedi Doktor Fairbairn. "Seni tokatlayacağımı mı zannettin?"

"Evet," dedi Bertie. "Kötü şeyler düşündüğüm için beni tokatlayacağınızı sandım."

Doktor Fairbairn gülümsedi. "Hayır Bertie, ben asla böyle bir şey yapmam. Psikanalistler insanları tokatlamazlar."

"Hak etseler bile mi?" diye sordu Bertie.

"Hak etseler bile," diye cevap verdi Doktor Fairbairn. Devam edecekti ki durdu, bir şey düşünür gibiydi.

Gerçekten de, Wee Fraser onu ısırdığında, çocuğun eline sertçe vurmuştu. Kimse görmemiş ve tabii ki raporda da bahsi geçmemişti. Ama bunu yapmıştı ve şimdi sırtında büyük bir ağırlık gibi suçluluk hissediyordu. *Sırtımızdaki Suçluluk Heybesi* diye aklından geçirdi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

63. Irene, Doktor Fairbairn'le Konuşuyor

"Canınızı sıkan bir şey var," dedi Irene, Doktor Fairbairn'in yüzünü yalayıp geçen acı ifadesini görünce. "Biraz önce sanki büyük bir eziyet içinde gibiydiniz."

Doktor Fairbairn yüzünü Bertie'den çevirip Irene'e döndü.

"Çok iyi bir gözlemcisiniz," dedi. "Ve gerçekten de haklısınız. Çok büyük bir pişmanlık hissiyle sarsıldım. Şimdi geçti, ama evet, çok güçlü bir histi."

"Duygular kendilerini her zaman çok açıkça belli ediyorlar," dedi Irene. "Bedenlerimiz bir şeyleri saklamak konusunda iyi değil. İnsan vücudu fazlasıyla dürüst."

Doktor Fairbairn gülümsedi. "Kesinlikle. Wilhelm Reich'ın bizlerle paylaştığı muazzam kavrayış da bu, öyle değil mi? Korkarım, Reich'ın bazı tuhaf görüşleri vardı, ama kişilik zırhları konusunda haklıydı. Bu konuda söylediklerine aşina mısınız?"

Irene başıyla onayladı. "Gerçek benliğimizi korumak için duruş ve davranışlarımızdan bir kabuk yarattığımız düşüncesi. Japon Noh tiyatrosu oyuncuları ve taktıkları maskeler gibi."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Kesinlikle," dedi Doktor Fairbairn.

Kısa bir süre kimse bir şey söylemedi. Annesiyle Doktor Fairbairn arasındaki konuşma süresince, Bertie durup yetişkinleri seyretmişti. Ama şimdi başını çevirip pencereden dışarı, göğe baktı. Gök derin ve bomboştu. İncecik bir bulut izi, sanki görünmez bir uçak tarafından çizilmiş gibi maviliği yırtıp geçiyordu. Uçağın içi nasıl da soğuktur diye düşündü Bertie. Ama kazakları ve eldivenleri vardır, o şekilde ısınabilirler. Uçaklar da iyiydi, ama trenler kadar değil. Önceki sene Portekiz'e tatile giderlerken uçakla seyahat etmişti. Pencereden bakıp hemen altındaki yerin aşağı doğru çekildiğini görüşü hâlâ hatırındaydı. Yollar, arabalar görmüştü, oyuncak gibiydiler ve raylarda giden bir tren...

"Çok kederli bir haliniz var," dedi Irene. "Çok acı veren bir hatıra olmalı."

"Benim için değil," dedi Doktor Fairbairn çabucak. "Yani, tokadın acısını o çekti aslında."

"O kim?"

Doktor Fairbairn başını salladı. "Bu konuda konuşmak istemiyorum," dedi.

Irene güldü. "Ama siz başkalarına tam da bunu yaptırmıyor musunuz? Bir şeyler hakkında konuşmalarını sağlamıyor musunuz?"

Doktor Fairbairn çaresizlik belirten bir tavırla ellerini iki yana açtı. "Geçmişte bu konu üzerine konuştum," dedi. "Kendi psikanalistime anlattım elbette."

"Peki bu acınızı hafifletmedi mi?" diye yumuşak bir sesle sordu Irene.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Kısa bir süre için, evet," dedi Doktor Fairbairn. "Ama sonra acı geri döndü. Hep geri döner zaten, öyle değil mi? Kontrol altına aldığımızı sanırız, ama sonra gelip bizi yeniden bulur."

"Ne demek istediğinizi anlıyorum," dedi Irene. "Uzun süre önce başıma gelen bir şey bana hâlâ acı veriyor. Bugün bile düşündüğüm zaman fiziksel bir acı hissediyorum. Sanki göğsüm daralıyor."

"Doğru yaklaşımla bu hayaletleri kendi hallerine bırakabiliriz," dedi Doktor Fairbairn. "Önemli olan hadisenin kendisini iyi anlamak. Gerçekte ne olduğunu görmek."

"Auden da o muhteşem şiirinde tamamen bundan bahsediyor," dedi Irene. "Hangisi olduğunu anladınız mı? Freud Londra'da öldükten kısa bir süre sonra, Freud'un anısına yazdığı şiir. *Geleceğe bir dost gibi yaklaşabilen, bahaneler barındıran bir dolabı olmadan* – ne kadar şahane bir kavrayış."

"Bu şiiri biliyorum," dedi Doktor Fairbairn.

"Ben de," diyerek araya girdi Bertie.

O ana dek sırtı Bertie'ye dönük olan Doktor Fairbairn hızla dönüp çocuğa ilgiyle baktı.

"Auden okuyor musun Bertie?"

Irene oğlunun yerine cevap verdi. "Evet, okuyor. Dört yaşındayken başlattım. Auden'a çok iyi tepki verdi. Şiirinde ölçüyü gözettiği için gençlere bu kadar hitap ediyor."

Doktor Fairbairn'in yüzünde kuşkulu bir ifade belirmişti. Ama Irene'in iddiasına muhalefet edeceği varsa bile, fikrini değiştirmiş göründü.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Tabii ki, Auden'ın çok tuhaf bazı fikirleri vardı," diyerek kendi düşünce akışına girdi. "Birkaç dakika önce üzerinde konuştuğumuz konuya –psikosomatik hastalıklara– ilişkin görüşlerinde oldukça ileri gitmişti. Bazı hastalıkların bir çeşit cezalandırma olduklarına inanıyordu. Yanlış bir şey yaptığımızda, vücudumuzun belli kısımlarında arızalar çıkacağını söylüyordu. Freud'un çene kanseri olduğunu duyduğunda, dedi ki: *Demek ki o bir yalancıymış.* Çok acayip, değil mi?"

"Tamamen öyle," dedi Irene. "Ama insanlar türlü şeylere inanıyorlar, öyle değil mi? Örneğin İmparator Justinyen eşcinselliğin depreme yol açtığını düşünürdü. İnanabiliyor musunuz?"

Sonra Doktor Fairbairn son derece nükteli bir şey söyledi (o kadar da eskilerde kalmamış bir dönemde, Bizans'ta popüler olan türden bir İmparator Justinyen fıkrasıydı) ve Irene güldü. "Acayip komik," dedi.

Doktor Fairbairn alçakgönüllülükle başını eğdi. "Bir parça nüktedanlığın ruhlara iyi geldiğine inanıyorum. Mizahta katarsis vardır, sizce de öyle değil mi?"

"Ben de iyi bir fıkra biliyorum," diyerek araya girdi Bertie.

"Sonra," dedi Doktor Fairbairn.

Irene psikanalistle konuşmasına kaldığı yerden devam etti. "Psikanaliz eğitimi almayı hep düşünmüşümdür," dedi. "Melanie Klein'a çok ilgi duyuyorum."

Doktor Fairbairn teşvik edici bir tavırla başını salladı. "Böyle bir olasılığı yok saymamalısınız," dedi. "Bu şehirde psikanalistlere muazzam bir ihtiyaç var. Nere-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

deyse kimsenin de Klein'dan haberi yok." Bir an sustu. "Psikanalist seçimi, tam anlamıyla gelişigüzel halledilen bir mesele. Buenos Aires'e bakın mesela, orada tam bir psikiyatr bolluğu var; burada, İskoçya'daysa, bir avuç insanız."

Irene düşünceli görünüyordu. "Arjantin'de psikanalistlerin işi çok zor olmalı. Ekonomik krizi düşünürseniz... Anladığım kadarıyla oradaki psikanalistlerin çoğu maddi birikimlerinin eriyip gittiğine tanık oldular."

"Evet," dedi Doktor Fairbairn. "Oradaki psikanalistler zor zamanlar geçirdiler. Öncelikle generaller, Videla ve bütün o grup. Biliyorsunuz, psikanaliz eğitimini yasakladılar. İnsanlar seneler boyunca gizlenmek zorunda kaldılar. Freud, generalleri tedirgin eder. Askerler ondan pek hoşlanmazlar."

"Şaşırtıcı değil," dedi Irene. "Üniformalı insanlar hepimizin görünen yüzümüzün altında savunmasız olduğumuz gerçeğinin hatırlatılmasından hoşlanmazlar. Üniforma kırılgan egoları koruyan bir şeydir.

"Bertie'yi üniforma giyilen bir okula asla ve asla göndermem," dedi Irene kararlı bir sesle. "Steiner Okulu'nda üniforma giyilmiyor."

İkisi birden dönüp Bertie'ye baktılar. Bertie de onlara bakıyordu.

"Ama ben üniforma istiyorum," dedi. "Başka çocukların üniformaları var. Benim neden üniformam olamıyor?"

Soru Irene'e yöneltilmişti. Irene cevap vermedi. Genellikle üniforma isteğini düşünmeden reddederdi, ama

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şimdi yol göstermesi için Doktor Fairbairn'e bakıyordu.

Psikanalist Bertie'ye gülümsedi. "Neden üniforma giymek istiyorsun Bertie? Bu seni herkesten farklı mı hissettirecek?"

"Hayır," dedi Bertie. "Beni herkesle aynı hissettirecek. İstediğim de bu."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

64. Analiz Sonrası Analiz

Bertie'nin Doktor Fairbairn ile bir saati hemencecik geçip gitmişti ya da Irene'e öyle geldi. Psikoterapistten çok etkilenmiş, *Paramparça*'nın yazarı hakkındaki bütün beklentileri karşılığını bulmuştu. Birçok ortak yanları olduğunu keşfetmişlerdi: İkisi de Stockhausen'ı beğeniyordu (herkesin paylaştığı bir zevk değildi, hatta Irene insanın Stockhausen'ı anlamak için çaba sarf etmesi gerektiğini kabul etmişti), ikisi de Auden'a ilgi duyuyor ve ikisi de Klein'ın çalışmalarını baştan sona biliyorlardı. Elbette bütün bunların ortaya dökülmesi biraz zaman almış, Bertie'nin Doktor Fairbairn tarafından tokatlanma korkusu üzerine, kısa olmakla birlikte rahatsızlık veren konuşmadan sonra, psikoterapistin çocuğa daha fazla bir şey söyleyecek vakti kalmamıştı.

İşte bu utanç verici olabilecek bir andı. Psikanalist çocuğun ebeveynleri tarafından tokatlanmaya alışık olduğu sonucuna varabilirdi. Irene bunu düşünerek kaygılanmıştı, çünkü bu korkunç bir yanlış anlama olurdu. Irene ve Stuart bir kere olsun Bertie'ye el kaldırmamışlardı. Hatta Suyla Terapi Merkezi'ndeki olaydan hemen

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

sonra, Stuart koltuğunda oturmuş *The Guardian*'ı okurken, babasının gazetesini ateşe verdiğinde bile bir şey yapmadılar. Dehşet dolu bir andı, ama çok serinkanlı davranmışlardı, yapılacak en doğru şey buydu. Bertie'nin kendilerini üzdüğünü düşünmesine fırsat vermeden, hiç ilgilenmiyormuş gibi davrandılar.

"Babacığının umurunda değil," dedi Irene umursamaz bir tavırla. "Onun için hiç fark etmiyor."

Bertie sanki doğrulamasını bekler gibi babasına baktı.

"Hayır," dedi Stuart. "Gazeteyi okumam gerekmiyor. İçinde ne yazılı olacağını biliyordum zaten."

Bu söz Irene'i bir an için endişelendirmiş, ama sonra üzerinde durmamaya karar vermişti. Yine de Bertie'nin, babasının lafını *The Guardian* gazetesinin önceden kestirilebilir haberlerle dolu olduğu şeklinde yorumlamayacağını ümit ediyordu. Bu çok yanlış olurdu. Steiner Okulu'na başlamadan önce kafasında bu tür fikirler geliştirmemeliydi, çünkü *The Guardian* orada her sabah, bayrak töreninde yüksek sesle okunuyordu.

Bertie'yle birlikte İskoçya Sokağı'na dönmeden önce, yollarını biraz uzatıp porcini mantarı almak için Valvona & Crolla'ya uğramaya karar verdi. Bertie bu dükkânın yoğun aromalı kokularını, merak uyandırıcı şeylerle dolu raflarını severdi. Mağazanın kafesinde bir latte içip sohbet edebilirlerdi. Kafede enteresan biriyle karşılaşıp, önemli şeyler hakkında konuşma ihtimalini de yabana atmamak gerekiyordu. Yakın zamanda orada meşhur bir gastronomla tanışmış, zeytinyağı hakkın-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

da birçok şey –daha önce hiç bilmediği şeyler– öğrenmişti. Edinburgh ilginç insanlarla dolu bir yer diye düşündü Irene, ama tabii ki onlarla nerelerde tanışabileceğini bilmen gerekiyor. Valvona & Crolla iyi bir başlangıçtı, çünkü enteresan insanlar enteresan yiyecekler yemekten hoşlanırlardı. Sonra George Caddesi'nde Ottakar Kitabevi, Dundas Caddesi'nde Glass ve Thompson vardı. İlginç insanlar buralara latte içmeye giderdi.

Birden kendisini enteresanlığı su götürmez bir kişilik olan Doktor Fairbairn'i düşünürken buldu. Psikoterapisti Valvona & Crolla'da hiç görmemişti. İşte bu şaşırtıcıydı. Belki zeytinyağını Bruntsfield'da bir şarküteriden alıyordu ki bu çok mümkündü veya süpermarketten alışveriş ediyordu ki bu pek muhtemel değildi. Şu korkunç süpermarketlerden birinde dolaşırken, donmuş balık reyonunda *Paramparça* kitabının yazarıyla karşılaşmak olacak şey değildi.

Acaba Doktor Fairbairn nerede oturuyordu? Bu çok kritik ve çok zor bir soruydu. Onun gibi birisinin yaşayabileceği en iyi yer New Town'dı, ama Sciennes'ın daha varlıklı olan kesimi de psikanalistler için kesinlikle çok uygundu. Morningside'da (fazla burjuva) ya da Grange'de (fazla yüksek-burjuva) oturamazdı. Geriye Doktor Fairbairn'i zihninde konumlandırabileceği çok az semt kalıyordu. Tabii Portobello'da bile yaşıyor olabilirdi. Irene bunun ihtimal dahilinde olduğunu kabul etmek zorunda kaldı. Olmadık insanlar –aralarında yaratıcı tipler de yok değildi– Portobello'da otururdu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Peki Doktor Fairbairn evli miydi acaba? Çocukları var mıydı? Bu sorunun cevabını tahmin etmek, nerede oturduğunu tahmin etmekten çok daha zordu. Sol eline bakmış, yüzük görememişti, ama şimdilerde bunun hiçbir anlamı yoktu ki. Hatta gelenekleri yanıltmak adına ya da peşlerinde dolaşanları kokudan uzaklaştırmak için –artık bu koku ne kokusuysa– yüzük parmaklarına mahsus yüzük takanlar vardı. Belki Doktor Fairbairn evli değildi, ama bir partneri, hatta onunla çocukları olabilirdi. Belki de böyle şeylerle ilgilenmiyordu bile.

Elbette bu sonuncusu, üzerinde en zor karara varılacak meseleydi. Irene bu konularla hiç ilgilenmeyen insanlar olduğunu biliyordu. Tıpkı tenisle en ufak bir alakası olmayan insanlar gibi, bu da gayet normaldi. Tenis oynayan ya da tenis maçlarını seyretmeyi seven insanlara karşı olumsuz duygular besledikleri anlamına gelmiyordu; tenis onlar için hiçbir şey ifade etmiyordu, o kadar.

Acele etmeden Valvona & Crolla'ya doğru ilerliyorlar, Bertie hâlâ büyük bir dikkatle kaldırımdaki çizgilerin üzerine basmamaya gayret ediyordu. Konsantrasyon sağlamak için harcadığı çabadan kaşlarını çatmıştı. Ama Doktor Fairbairn'in özel hayatı üzerine spekülasyon yapmaya dalmış olan Irene, oğlunun o sırada ne yaptığının farkında bile değildi. Bu doktorun hal ve tavırlarındaki bir şeylerden bir karısı ya da partneri olmadığı anlaşılıyordu sanki. Tam olarak ne olduğunu söylemek zordu, ama adamcağız sanki kaybolmuş, sanki kimse onunla ilgilenmiyormuş gibi bakıyordu. İnsan bazen bu tarz

BELONGS TO KAKTUS TEAM

bakışlara kendilerine bakacak kadınları olmayan erkeklerde rastlardı. Eşcinsel erkekler farklı tabii diye düşündü Irene. Onlar kendilerine çok iyi bakarlardı. Heteroseksüel erkeklerse, eğer kimseleri yoksa, perişan ve ihmal edilmiş bir görüntüye bürünme eğilimindeydiler.

Gerçi diye düşündü sonra, merdivenlerde karşılaştığı o genç adam, Bruce, hiç de ihmal edilmiş görünmüyordu. Saçına o şeyi sürüyordu –neydi o öyle, vazelin mi?– ve giysileri her zaman çok düzgündü. Irene birçok defa Bruce'la konuşmuş, genç adam her seferinde son derece kibar davranmıştı. Hatta bir keresinde, saçının ne kadar güzel göründüğüyle ilgili bir şey söyleyen Bertie'nin, başına dokunmasına izin vermişti. Küçük oğlan dokunmak için neşeyle uzandığında, eğilip kulağına fısıldamıştı: "Bir gün sen de böyle görünebilirsin, tabii şansın varsa!"

Tuhaf bir sözdü, ama hep beraber gülmüşlerdi. Sonra Bertie, Bruce hakkında bir sürü soru sormuş, ama Irene muğlak cevaplar vermişti. Melanie Klein'ın söylediği gibi, erkek çocuklar kahraman yerine koyacakları kişiler isterlerdi, ama Irene bu genç adamın uygun bir seçim olduğundan pek emin değildi. Bertie'nin şu Macdonald denen kadının Mercedes-Benz'ine gösterdiği ulu orta hayranlığı da desteklemiyordu. Çocuk bir gün komşularının arabasıyla gezmeyi teklif edip edemeyeceklerini sormuş, annesinden çok net bir hayır cevabı almıştı.

"Bizim kendi arabamız var," dedi Irene. "Hem kusura bakma, ama, çok daha mantıklı ve makul bir araba."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Ama arabamıza hiç binmiyoruz," diyerek şikâyet etti Bertie. "Nerede duruyor?"

"Park edilmiş duruyor," dedi Irene kısaca.

"Nerede?" diye sordu Bertie. "Arabamızı nereye park ettiniz?"

Irene bilmiyordu. Stuart birkaç hafta önce bir yere park edip bırakmıştı ve nerede olduğu konusunda Irene'in en ufak bir fikri yoktu. O yüzden basitçe "Dışarıda," dediği sırada gidecekleri yere varmışlardı bile.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

65. Valvona & Crolla'da Bir Karşılaşma

Valvona & Crolla'nın raflarının önünden, her biri kendi göz seviyesindeki ürünlere bakarak geçtiler. Irene makarna paketlerine bakıyordu. Süpermarketlerde satılan cinsten sert hamurlu, basit makarnalar değil, isimleri tanıdık olmayan, çok daha sofistike, yumurtası bol –tagliatelle ve diğer ender bulunan çeşitlerden– makarnalardı bunlar. Fiyatları, basit makarnaların iki katıydı, ama tatları çok daha iyiydi. Basit makarnanın tadı saman gibi diye aklından geçirdi Irene. İnsanların bunu nasıl yiyebildiklerini aklı almıyordu. Herhalde daha iyisini bilmedikleri için dedi sonra. Sıradan insanlar –Irene onlara böyle diyordu– inanması güç bir cehalet içinde yaşıyorlar, çoğu zaman ne kadar cahil olduklarının farkına bile varmıyorlardı. Neyse ki sıradan insanlar da yurt dışına yapılan seyahatler sayesinde daha incelikli zevkler edinmeye başlamışlardı. Gerçi İspanya'nın buna pek katkısı olmuyor diye düşündü Irene.

Bertie kendi göz seviyesinde duran balık ve deniz ürünleri konserveleriyle, Portekiz sardalyelerini ve Sicilya ahtapotunu görebiliyordu. Teneke kutuların üzerindeki re-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

simler çok merak uyandırıcıydı. Portekiz sardalyeleri denizin yüzeyine yakın bir yerde, küçük bir sürü halinde mutlu mutlu yüzerken resmedilmişlerdi. Arka planda, yüksek dağların eteklerinde fırtınalı bir sahil görünüyordu. Bertie Portekiz'e gitmişti, bazı yerlerinin tıpkı bu resme benzediğini hatırlıyordu. Oradayken her gece sardalye de yemişlerdi, ama yedikleri balıklar bu kutunun üzerindekiler kadar mutlu görünmüyorlardı.

Alışverişlerini tamamladıktan sonra kafeye geçip latte'lerini ısmarladılar.

"Eee Bertie," dedi Irene şen şakrak bir tavırla, "Doktor Fairbairn'i nasıl buldun?"

Bertie bir an düşünür gibi durdu. "Çok nazikti," dedi. "Bana yaramaz çocuk dediğinde tokat atmadı."

Irene'in gözleri fal taşı gibi açıldı. "Sana yaramaz çocuk demedi," diyerek itiraz etti. "Yaramazlık yapıp yapmadığını sordu, o kadar. Ayrıca ciddi olduğunu zannetmiyorum."

"Neden öyle söyledi o zaman?" diye sordu Bertie. "Neden bana yaramaz çocuk dedi?"

Irene derin bir nefes aldı. Çok dikkatle halledilmesi gereken bir durumdu. Doktor Fairbairn'in "yaramaz" kelimesini kullanması pek akıllıca olmamıştı zaten, ama Bertie'nin ne kadar zeki bir çocuk olduğunu fark etmemiş olabilirdi. Diğer çocuklar bu lafı zararsız bir şakalaşma olarak yorumlayabilirlerdi, ama Bertie bunun için fazla hassastı. Bertie gazetelerde inşaatı henüz bitmemiş parlamento binasının resmini gördüğünde ağlamıştı. Gerçek hassasiyet bu demekti. "Ne kadar acıklı," demişti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"O kadar yapıyorlar, yapıyorlar, bir türlü bitmek bilmiyor. Biz yardım edemez miyiz anneciğim?"

Doktor Fairbairn'e oğlunun önermelere karşı duyarlı olduğunu –tabii ki diplomatik bir şekilde– söylemesi gerekecekti. Belki de bu yönüyle Wee Fraser'dan farklıydı. Wee Fraser, neresinden bakarsanız bakın, pek hassas bir çocuk değildi. Üstüne üstlük psikanalizin sonunda parçalanmış egosu yeniden bir araya getirildiğinde, karakterinde hassasiyet olarak tanımlanabilecek hiçbir özellik belirmemişti. İnsanları ısırmayı bırakmıştı elbette, bu da hayata karşı biraz daha hassas bir yaklaşım olarak görülebilirdi, ama diğer yönlerden fazla bir değişiklik beklemek nafileydi.

"Bertie," diye başladı, "Doktor Fairbairn sana yaramazlık yapıp yapmadığını sorduğunda, dikkat et ki 'sordu' diyorum, başkalarının senin davranışına göstermiş olabilecekleri tepkiden bahsediyordu. Bu senin yaramaz bir çocuk olduğunu söylemekle aynı şey değil. Sesinde ironi vardı. Gerçekten yaramaz olduğunu düşünseydi, o kelimeleri kullanmazdı. Anlıyorsun, değil mi?"

Bertie sesini çıkarmadı. Yaramazlık yaptığını düşünüyordu. Yuvanın duvarlarına yazı yazmıştı. Bu hareket yaramazlığa dair mükemmel bir örnek değil miydi? Hem zaten o yaramaz olmak istiyordu. Meselenin aslı buydu. Onlar kendisini İtalyanca öğrenmeye, saksafon çalmaya ve başka bir sürü şey yapmaya zorlayacaklarsa, o da onlara günlerini gösterecekti. Ebeveynlerini cezalandıracak, onlar da yaptıkları şeyleri yapmayı bırakacaklardı. Yetişkinler, kitabını okuduğu Miss Klein gibi

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

insanlar, bu şekilde düşünüyorlardı. Şu Doktor Fairbairn denen adam onunla neredeyse hiç konuşmamış, anlatacağı fıkrayla ilgilenmemişti; ilgilenmesini sağlamanın tek yolu gerçekten yaramazlık yapmaktı. Belki de onu ısırmalıyım diye düşündü Bertie. O zaman gerçekten ilgilenir, anne-babasına İtalyanca ile saksafonu bırakmalarını söylerdi. Hatta belki Bertie'yi Steiner Okulu'na göndermekten vazgeçerler, onun yerine üniforma giyilen, rugby oynanan ve bunun gibi bir sürü başka şey yapılan Watson'a gönderirlerdi. Gizli cemiyetleri de var diye düşündü Bertie. Ama onlar için mezuniyete kadar beklemek gerekebilirdi.

Irene oğluna baktı. Ne kadar çok şey vaat ediyordu –ne denli olağanüstü becerilere sahipti– oğlu için tasarladığı projenin raydan çıkmasına izin vermeyecekti. Birden durdu, burada tren metaforlarının hiç lüzumu yoktu.

"Bertie," dedi nazikçe, "Stuart'ın seni çok sevdiğini bilmeni istiyorum. Erkek çocukların babaları konusunda kafalarının karışması gayet doğaldır. Hatta babalarından dolayı kendilerini tehdit altında hissetmelerinin de normal olduğunu söyleyebiliriz. Doktor Fairbairn bu durumu atlatmanda sana yardımcı olacak. Doktor Fairbairn'in işi bu."

Bertie annesine baktı. Ne demek oluyordu bütün bunlar? Babasını çok severdi. Gazetesini ateşe vermesinin babasına olan hisleriyle hiçbir alakası yoktu. Neden onu rahat bırakmıyorlardı? Neden bütün bu şeyleri yapmaya zorluyorlardı? Bertie'yi kaygılandıran sorular bunlardı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Irene latte'sine uzanıp bir yudum aldı. Etrafına bakındı. Kafe kalabalık değildi, bakışlarını oradaki insanların üzerinde şöyle bir gezdirdi. Otuzlu yaşlarının ortalarında, sarışın, saçlarını Harikalar Diyarı'nın Alice'i gibi saç bandıyla toplamış bir kadın vardı. Irene kadının aşırı zenginlikten kaynaklanan o can sıkıntısı halini taşıdığını fark etti. Kocası, belli ki bir finans uzmanı ya da ona benzer bir şeydi. Muhtemelen iki çocukları vardı. Çocukları okuldan alma vakti gelinceye kadar burada vakit geçiriyordu. Çocukları da aynı ona benziyordur diye düşündü Irene. Saçlarındaki Alice bandına kadar her ayrıntısıyla annelerinin modelidirler (tabii eğer çocuklar kız ise). Gülümsedi. İnsanlar ne kadar tahmin edilebilir varlıklardı.

Bakışları bir sonraki masaya geçti. *The Scotsman* gazetesinin emlak sayfalarını inceleyen bir çift oturuyordu. Irene yüzlerine baktı. Evet, kaygılılar diye düşündü. Bu rekabetçi ve aşırı pahalı ortamda oturacak bir yer bulmaya çalışmak onlar için çok zor olmalıydı. Önünde sonunda buldukları neye benzeyecekti peki? Avustralya'da küçük bir çiftlik fiyatına iki göz bir daire. Gerçi Avustralya'daki küçük çiftliklerin kaç para ettiğini bilmiyordu, ama o kadar pahalı olmadıklarını tahmin ediyordu. Bazen insanların bu çiftliklerden kurtulmak için bedavaya verdiklerini okumuştu bir yerlerde. Ben hayatta asla, asla Avustralya'da çiftçilik yapmam dedi kendi kendine, bunun düşüncesi bile ürpertiyordu. Sıcak. Toz. Kıtlık.

Sonra durdu. Daha ötedeki masada, bir adam kendi başına oturuyordu. Küçük bir fincan espresso'yu ace-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

le etmeden, bekleterek içiyor, bir yandan da gazetesini okuyordu. Önündeki masada, içinden kâğıtlar taşan bir dosya vardı, fakat adamın bütün dikkati gazetedeydi.

"Bertie," diye fısıldadı. "Şuradaki adam. Gazetesini okuyan. Tanıyor musun? Yüzü çok tanıdık geliyor."

Bertie annesinin bakışlarını takip etti.

"Evet," dedi. "Gazetede resmini gördüm. Kim olduğunu biliyorum."

"Kim peki?" diye sordu Irene. Bertie'nin bileceğini tahmin etmişti. Oğlu çok dikkatli bir çocuktu.

"Mr. Dalyell," dedi Bertie.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

66. Mr. Dalyell

Bertie hem biyolojik hem de metaforik anlamda, Irene'in eseri olsa da, çocuğun bildiği ve arada sırada gayet teklifsizce ortaya koyduğu şeyler onu hep hayrete düşürürdü. Tam Dalyell'i yalnızca gazetede gördüğü resimlerden tanıması buna tipik bir örnekti. Edinburgh'da ya da herhangi bir yerde, henüz beş yaşında kaç tane çocuk bu çetin politikacıyı tanıyabilirdi? Sıfır diye tahmin etti. Hatta günümüzde yüzeysellikleri içlerine işlemiş meşhurlara olan takıntı seviyesindeki ilgi göz önüne alınırsa, bu politikacının ismini dahi bilmeyecek pek çok yetişkinin olması mümkündü. İnsanlar, Irene'in derin bir hoşnutsuzluk beslediği rock müzikçileri, aktrisleri tanımakta hiç zorluk çekmiyor, ama gerçekten değer yaratan kişileri tanımıyorlardı. Bütün popüler aktörleri ve futbolcuları (en azından Mr. Grant ve Mr. Beckham gibi yakışıklı olanları) bilen bu kalabalıktan, dünyayı iyi yönde değiştirmek için çabalayan insanlar hakkında bir şeyler bilmeleri beklenemezdi. Ama anlaşılan, Bertie farklıydı: Bertie biliyordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Irene oğluna gururla baktı. Son günlerde öyle anlar yaşamıştı ki, bütün Bertie projesiyle ilgili kuşku duymaya başladığı olmuştu. Düşüncelerine tehlikeli bir isyan havası hâkimdi, belki de Bertie'ye İtalyanca ya da saksafon dersi aldırmamak daha iyi olacaktı. Bunları gerçekten düşünmüş, sonra hemen kendine çekidüzen vermişti; ne büyük bir ziyan olurdu! Böylece bu ayartmalara –sıradanlık, orta hallilik ayartmalarına– yenik düşmemiş, direnmişti. Şimdiyse, hiç beklenmedik bir anda ödülünü alıyordu: Oğlu Valvona & Crolla'da otururken Mr. Dalyell'i tanıyıvermişti.

"Hakkında bir şeyler mi okudun Bertie?" diye sordu. Tam Dalyell kendisi hakkında konuşulduğunu duyar korkusuyla sesini alçaltmıştı.

Üzeri bol çikolata parçacıklarıyla bezenmiş bir fincan latte servis edilen Bertie, kremalı içeceğinden büzülmüş dudaklarıyla çikolatalı köpüğü içine çekerek bir yudum aldı.

"Ses çıkarma," diyerek bir refleksle atılan Irene aniden durdu. Çocukların mahrem sesler çıkarmaları kaçınılmazdı, boş yere engellenmemeleri gerektiğini okumuştu. Bu sıradan insan seslerini çıkarmaları engellenen çocuklar daha sonra intikamlarını bütün dünyadan alırlardı; Irene bunu bir kitapta okumuş, yazarın içgörüsünden etkilenmişti. Ne kadar doğru diye düşündü. Baskı uygulamak, ezilenler için saklı bir hak gibiydi. Azarlanarak sessizliğe mahkûm edilen çocuk daha sonra başkalarını sustururdu. Çok doğruydu, ama iş çocuklara geldiğinde, insanın içindeki sansürcü itilimleri durdur-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ması ne kadar güçtü. Acayip bir gürültü çıkarıyorlardı. Kokuyorlardı. Küçük erkek çocukların dünyaya yaklaşımları zalimdi, tıpkı yetişkin erkekler gibi vuruyor, tekmeliyor, kırıp döküyorlardı. Kurallar ve kınamalarla erkek çocuklara boyun eğdirmek fazlasıyla cazipti.

"Mr. Dalyell hakkında her şeyi biliyorum," dedi Bertie, dudaklarındaki çikolata kalıntılarını silerek. "Sorduğu bir soru sonradan çok meşhur oldu."

Irene çok fazla ilgi duymadan dinliyordu. İskoç siyaseti –Westminster bağlamındaki politikalar dahi– onu pek ilgilendirmezdi. İskoçya'da doğup burada okula gitmiş olsa bile, dünya görüşü sahip olduğu bu altyapıyı aşardı. Üyelerinin kendilerini her nasılsa belli bir yerde konumlandırmadığı o toplumsal kesime aitti. Konumlanmak diye düşünürdü Irene, taşralı ve dar görüşlü olmak demekti. O bütün konumların üstünde bir yerdeydi.

Bertie bir kere daha masadaki adama doğru baktı. Sonra latte'sinden bir yudum daha alıp Irene'e döndü.

"Veya Mr. Harper olabilir," dedi.

Irene'in kafası karışmıştı. "Veya mı?"

"Evet," dedi, açıkça ortada olan bir şeyi anlaması beklenemeyecek birine çok basit bir şeyi açıklayan birinin havasıyla. "Mr. Harper Yeşiller'in başkanı. Mr. Dalyell ise Kızıllar'ın. Oradaki adam ya Mr. Dalyell ya da Mr. Harper. Söylemek zor anneciğim."

Irene esrarengiz politikacıya doğru bir bakış attı. Bertie haklıydı: Tam Dalyell ve Robin Harper arasında güçlü bir benzerlik olabilirdi. Elbette beş yaşındaki ortala-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ma bir çocuktan hangisinin kim olduğunu bilmesi beklenemezdi. Fakat Bertie'de kesinlikle ortalama bir yan yoktu.

Şimdi kendisi de kararsız kalmıştı. Mr. Dalyell'le mi yoksa Mr. Harper'la mı yüz yüze geldiğinizi bilmemek gerçekten çok rahatsız ediciydi. İnsan kendisini böyle bir durumda bulmalı mıydı yani? Robin Harper kıdemli bir politikacı olan Mr. Dalyell'den daha gençti. Buradan hareketle bir ayrım yapmak mümkün olabilirdi. Ama Mr. Dalyell yaşını hiç belli etmezdi; ayrıca ikisinin de, nasıl anlatmalı, gizemli bir halleri vardı, sanki çok önemli bir sorunun cevabını biliyorlardı ve biz bilmiyorduk. Bununla birlikte, ikisi de iyi adamlardı ki, bu az bulunur bir şeydi.

Gülümsedi. Yanına gidip doğrudan sormadan, bu mesele nasıl halledilecekti? Ne söylenebilirdi ki? "Siz Tam Dalyell misiniz, değil misiniz?" şeklinde bir soru kulağa biraz suçlayıcı geliyordu; sanki Tam Dalyell olmak kötü bir şeymiş gibi. Olumsuz bir yanıt alınca, ne demek gerekirdi? "Peki o halde, Robin Harper mısınız?" O zaman da Robin Harper olmak en iyi ikinci seçimmiş gibi bir kanı oluşacaktı ki, bu kesinlikle doğru değildi, özellikle adınız Robin Harper'sa. Herhalde Robin Harper, Robin Harper olmaktan memnundu. En azından payına düşenlerle gayet mutlu bir görüntüsü vardı.

Çözüm öneren Bertie oldu. "Gidip sorabilir miyim anneciğim? Sorusunun cevabını sorabilir miyim? Eğer Mr. Dalyell'se, bize doğru cevabı verebilir."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Irene gülümsedi. "Elbette sorabilirsin Bertie. Meşhur sorusunun cevabı neymiş, git öğren bakalım."

Bertie hemen ayağa kalkıp öteki masaya yaklaşarak, ayak parmaklarının ucunda yükseldi ve hafif bir şaşkınlık geçiren politikacının kulağına bir şeyler fısıldadı. Bunu kısa bir konuşma takip etti. Konuşma sırasında Bertie anladığını belli edercesine başını sallıyordu.

Masalarına geri döndüğünde annesi merakla sordu: "Eee? Kimmiş?"

"Sahiden de Mr. Dalyell'miş," dedi Bertie. "Bana cevabı da söyledi."

"Ee?" dedi Irene.

Bertie annesine baktı. Onu her zaman bir şeyler yapmaya zorluyordu. İtalyanca öğrenmeye zorluyordu. Saksafon çalmaya zorluyordu. Şimdi de Batı-Lothian sorusunun cevabını vermeye zorluyordu. Annesini tekrar cezalandırması gerekecekti.

"Sana söylemeyeceğim," dedi sadece. "Kendi işine bak."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

67. Elektrikle Oynarken

Pat o akşam eve her zamankinden biraz erken dönmüştü. Galeride alışılmadık yoğunlukta bir gün geçirmişler, Matthew'yla birlikte birbiri ardına gelen talepkâr müşterilerle ilgilenmek zorunda kalmışlardı. Nihayet galeriyi kapattıklarında, Matthew Cumberland Barı'nda bir içki içmelerini teklif etti. Pat tereddütlüydü; Matthew'dan hoşlanmaya başlıyordu, ama sonuçta onunla olan ilişkisini yalnızca iş arkadaşlığıyla sınırlamaya kararlıydı. Aralarında başka bir şey olamazdı; genç adamı umutlandırmak istemiyordu. Birlikte içki içmeye gitseydi, Matthew durumu yanlış yorumlayabilir, daha sonra Pat'in paçasını kurtarma çabaları utanç verici olabilirdi. Peki, ama Matthew kendisine ilgi duyduğuna dair bir işaret vermiş miydi? Pat vermiş olabileceğini düşünüyordu, ama neden böyle düşündüğünü tam olarak bilmiyordu.

Fakat şu anda çok daha önemli olan şey, eve dönmek için içinde duyduğu arzuydu. Gün uzadıkça, o akşam eve dönüp Bruce'u görme düşüncesinin çok daha sıklıkla aklına düştüğünü fark etmişti. Birkaç gün önce olsaydı, bu düşünce ona rahatsızlık verirdi, ama şimdi fark-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

lıydı. Bruce'u görmek istiyordu. İskoçya Sokağı'na geri dönüp, onu orada bulacağı anı iple çekiyordu. Karanfil tohumu kokusu bile, saçındaki jölenin genç adamın varlığını belli eden kokusu bile Pat'e çekici geliyordu.

Bunlar üzerinde fazla düşünmedi, aslında kendine bile zor itiraf ediyordu. Ondan hoşlanmıyorum, diyordu kendi kendine, hoşlanamam. Başından beri hoşlanmadım. Kendini beğenmişin teki, bütün kadınların ondan hoşlandığını sanıyor, ama gerçekte tam bir... Neydi peki? Bruce'u özetleyecek sıfat ne olabilirdi? Ve bunca aşağılamanın ortasında, neden zihninde birdenbire yakışıklı kelimesi beliriyordu?

Teklifi geri çevrilen Matthew fazla hayal kırıklığına uğramış görünmedi. "Ben yine de Cumberland'e gideceğim," dedi. "Benimle yürüsene. Zaten yolunun üzerinde."

Arkadaşça bir sessizlik içinde, Dundas Caddesi'ne doğru ilerlediler. Dükkânların bazıları hâlâ açık, bazıları kapanmış, kepenkleri inmişti. Matthew'nun bir şey söylememesi Pat'e rahatsızlık vermiyordu. Bu genç adamla rahat arkadaşlık ediliyor, mutlaka konuşmak gerekmiyordu. Bruce'la farklı olacağını düşündü, onunla birlikteyken konuşmamayı hayal edemiyordu. İşte bu kesinlikle kötüye işaretti. Beraberken mutlaka konuşmak zorunda hissettiğimiz insanlarla arkadaşlıklarımızı beslemeye çalışmanın bir anlamı yoktu. Hem zaten... arkadaşlık bir boyutuydu, acaba kendisi bambaşka bir şey mi düşünüyordu? Ateşle oynuyorum diye düşündü. Peki ateşle oynayanlara ne olur? Cıss!

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Cumberland Caddesi'nin sonuna vardıklarında, Matthew iyi geceler deyip barın kapısında gözden kayboldu. Pat Drummond Meydanı'ndan geçip, İskoçya Sokağı'na saptı. Başını yukarı çevirip içeride ışık görmek umuduyla evlerinin pencerelerine baktı. Ama ev karanlıktı. Bruce henüz dönmemişti. Bu bilgi beraberinde içini burkan bir hayal kırıklığı getirmişti.

Merdivenleri çıkarken, üzerinde anti-nükleer çıkartmasıyla Irene ve Stuart'ın kapısının önünden geçti. Daireden dışarıya saksafon sesi yayılıyordu; bir an durup dinledi. Son birkaç gündür Bertie'yi duymuyordu, ama şimdi, enstrümanı çalışı biraz daha sessiz ve durgun olsa da tekrar başlamıştı. Melodiyi duymaya çalıştı: *As Time Goes By* değildi, ama yine de tanıdık geliyordu. *Play Misty for Me* diye düşünürken, müzik bir anda durdu. Sesler duydu, bir çığlık; "Hayır! hayır!" diyerek ağlayan bir çocuk sesi ve sonra sessizlik. Bir yetişkinin sesi duyuldu –Irene'in olduğunu tahmin etti– sonra tekrar "Hayır! hayır!"

Pat gülümsedi. Çocukken piyano derslerine nasıl direndiğini, her gün yarım saat pratik yapmaya zorlandığını hatırladı. Sonuçta çalışmasının meyvesini almış, ehil bir piyanist olmuştu. Ama birçok kereler akor ve arpej çalmaya itiraz edip, "Hayır! hayır!" diyerek ağlamayı istediği olmuştu. Bertie'nin durumu çok daha kötü olmalıydı. Domenica'dan çocuğun annesinin ne kadar hırslı bir kadın olduğunu duymuş, boyu kadar bir tenor saksafonun ağırlığı altında ezilen küçük çocuğa karşı içinde sempati duyguları kabarmıştı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Merdivenleri çıkıp eve girdi, tam tahmin ettiği gibi Bruce evde değildi. Yerde birkaç mektup vardı. Alıp üzerlerine bir göz attı. Bir tanesi kendisine gelmişti, Londra'ya yaşamaya giden ve sürekli sevgili problemleri yaşayan bir kız arkadaşındandı. Diğerleri Bruce'a aitti, bunları holdeki masanın üstüne koydu.

Bruce'un kapısı açık duruyordu. Sıra dışı bir durum sayılmazdı, yataktan geç kalkıp banyoda –muhtemelen aynanın karşısında– oyalandığı için çoğunlukla alelacele bir telaş içinde ve Pat'ten önce çıkardı. Evden çıkmak için acele ederken, çoğu zaman odasının kapısını açık bırakır giderdi. Hiçbir zaman ev arkadaşının odasına girmeyen Pat, içerisinin neye benzediğini sadece göz ucuyla görebilmişti. Şimdi daha yakından bakmaya karar verdi.

Bruce'un odasına davetsiz bir şekilde giriyor olmak tuhaf bir histi. Kapının eşiğinde durdu, neredeyse arkasını dönüp gidiyordu ki, birden içine dolan cüret hissi ve tatlı bir risk alıyor olmanın lezzetiyle kapının yanındaki elektrik düğmesine uzanıp ışığı yaktı.

Karşısında duran oda oldukça minimal döşenmişti ve hayal ettiğinden çok daha düzenliydi. Deneyimle öğrendiği kadar, genç erkekler odalarını neredeyse sefalet yuvasına dönene dek kaderlerine terk ederlerdi. Çıkarılan giysiler yere atılır, kokuşmaya bırakılırdı. Kitaplar sehpaların etrafında yığılırdı. Yıkanmamış kahve fincanları, kasetler, iç buran karakteristik kokularıyla koşu ayakkabıları olurdu. Bruce'un odasında bunların hiçbiri yoktu. Bir köşede, üzerinde yulaf rengi örtüsüyle derli toplu bir yatak duruyordu. Tam karşısında duvara dayalı

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bir çalışma masası, üzerinde dizüstü bilgisayar, düzgünce sıralanmış kitaplar, içi raptiye dolu bir kutu vardı. Çaprazındaki koltuğun üstüne bir palto bırakılmıştı. Yanında bir gardırop görünüyordu. Yarısı kullanılmış bir kavanoz saç jölesi, çok hafif bir karanfil tohumu kokusu.

Pat bir an hareketsiz durup etrafına bakındı. Odanın genel görüntüsünü sindirdikten sonra, şimdi ayrıntıları fark etmeye başlamıştı. İskoç rugby takımının resmini gördü, içinde eşofmanlarının olduğu yeşil spor çantasını gördü, Red Hot Chilli Peppers'ın turne albümünü gördü. Bütün bunlar pek sıradandı, ama gördüklerinden heyecanlandığını fark etmişti. Buradaki her şey Bruce'a aitti ve cazibesine kapıldığımız insanların eşyalarına atfettiğimiz o garip, ayrıcalıklı değere sahiptiler. O kişilere ait olan eşyalar, yalnızca onların oldukları için, içlerinde güç biriktirirler. Tılsımlıdırlar. Hatırlatırlar.

Karnında bir boşluk hissetti. Aşina olduğu bir duyguydu. On altı yaşında bir kızken, okuldan bir çocuğa âşık olduğunda da aynı şeyi hissetmişti. Acı çektiği, kalbinin kırıldığı bir deneyimdi. Şimdi tekrar hissediyordu, çok sert bir uyuşturucu gibiydi; onu her yönden kavrıyor, savunmasını kırıyordu. Bruce'la birlikte olmak istiyordu. Bruce'u istiyordu. Ateş. Ateş.

Genç adamın yatağına yatıp tavana baktı. Yatak rahattı, tam kıvamındaydı. Halbuki kendi yatağı biraz fazla yumuşaktı. Gözlerini kapadı. Burnuna tekrar karanfil tohumu kokusu geldi, Bruce'un kafasından yastığa geçen saç jölesinden olmalıydı. Derin bir nefes aldı. Karanfil tohumu, Zengibar. Ateş.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

68. Boucle d'Or

Altın Bukleli Kız –Bruce'a sorulacak olsa Boucle d'Or– kulübedeki yatağa uzanmış uyurken, birden gözlerini açtı ve karşısında duran ayıları gördü. "Yatağımda kim yatmış?" diyordu boğuk bir ses.

"Yatağımda yatan kim böyle?" dedi Bruce, tepesinde dikilmiş, şaşkın bir ifadeyle Pat'e bakıyordu.

Pat uyandığında, gözlerini yumarken son gördüğü şey olan tavanı değil, Bruce'un suratını gördü ve tekrar yumdu. Ama bu doğruydu tabii, davetsiz bir şekilde Bruce'un yatağında yatıyordu ve şimdi de basılmıştı. Yüzünde tamamen şaşkın olmasa da, hafif alaylı, ama sorgulayıcı bir ifade olduğunu fark etti. Bruce gibi birisi diye düşündü, insanların bayıla bayıla yatağına uzanmak isteyeceklerini hayal ederdi. Bir ayrıcalıktı bu, bir ödül belki.

Doğrulup bacaklarını yatağın kenarından aşağıya saldı. "Özür dilerim," dedi. "Buraya girip yatağına uzandım. Uyuyakalmışım."

Bruce bir kahkaha attı. Pek umursamamıştı. "Peki, ama ne yapıyordun?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Pat gözlerini yere dikmişti. Odasına girdiğini, çünkü eşyalarını görmek, onu hissetmek istediğini söyleyemezdi herhalde. O yüzden tamamen alakasız bir şeyler mırıldandı. "Odanın neye benzediğini görmek istedim, benimkinden farklı mı diye baktım."

Bruce kaşını kaldırdı. "Eee?.."

"Biliyorum kulağa tuhaf geliyor," dedi Pat. "Üzgünüm. Meraklı birisi değilimdir, gerçekten."

"Tabii ki değilsin," dedi Bruce, ceketini çıkarıp sandalyenin üzerine savurdu. "Kendini evinde farz et. Bana bakma. Rahat ol."

Bir an için Pat giysilerini çıkaracağını sandı, çünkü uzaklaşmış, düğmelerini çözüyordu, ama yalnızca beline kadar soyunup gardıroba giderek temiz, katlanmış bir gömlek çıkardı. Bu soyunma faslı o kadar çabuk olup bitiyordu ki, Pat ayağa kalkıp odayı terk etme fırsatı bulamamıştı. Çok teklifsiz bir şekilde yapılıyordu, yoksa gösteri gibi bir şey miydi?

Genç adamın onu kendisine bakarken görmesini istemediği için kaçamak bir bakış attı. Pürüzsüz, neredeyse buğday rengine çalan bronz tenini, derisinin altında dalgalanırcasına kıpırdayan kaslarını fark etti. Her güzel yaratık gibi kendine güveni tam, işgal ettiği mekânda bedeniyle son derece barışıktı. Pat bir an Michelangelo'nun Davut heykelini, Floransa'ya yapılan okul gezisinde, Davut'un durduğu galeriye girdiklerinde yaşadığı şoku, neredeyse bakamayacak gibi olsa bile yine de baktığını hatırladı. "Unutmayın, kızlar," demişti bir öğretmen. "Unutmayın ki bu sanattır."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bununla ne denmek istendiğini merak etmişti. Gerçek hayattaki genç erkeklerin böyle olmayacağını mı? Böyle asil, böyle mermerimsi, böyle sakin ve huzurlu. Yoksa sanatın erkeğe çevrilen dişil bakışa ehliyet verdiğini, gerçek hayatta bu kadar cüretkâr olunmaması gerektiğini mi söylemek istemişlerdi? Bruce gömleksiz, yarı çıplak bir halde, pencereye kadar gidip, orada durdu, dışarı sokağa bakıyordu. Birkaç saniye boyunca hiçbir şey yapmadan durduktan sonra, temiz gömleğin katlarını açarak üzerine geçirdi. Bu hareket Pat'i hayal kırıklığına uğratmıştı, ne kadar çiğ olursa olsun, gösterinin devam etmesini istiyordu.

"Dışarı çıkıyorum," dedi Bruce, sanki sahnede tek başına olduğu halde, seyircilerin de duyması için kendi kendine konuşan bir aktör gibiydi. "Çıkmasaydım, bu akşam yemek yapmayı teklif ederdim. Ama çıkıyorum."

Pat'e yüzünü dönüp genç kızın hayret dolu bakışları karşısında öyle bir gülümsedi ki sanki ona acıyor gibiydi. Böylesine aptalca, okullu kızlara yakışan bir şey yapıp odasına baktı, yatağına yattı diye mi acıyordu? Yoksa dışarı çıkarak onu hayal kırıklığına uğratacağı için mi acıyordu?

"Çok ilginç bir kızla tanıştım," dedi Bruce. "Amerikalı. Onu yemeğe çıkarıyorum."

Pat bir şey söylemedi.

"Adı Sally," diye devam etti Bruce. Bir yandan da gardırobunun yanındaki aynaya bakarak çenesini sıvazlıyordu. "Sally için tıraş olayım mı? Sen ne dersin?"

"Sana kalmış," dedi Pat.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Kimi kızlar kirli sakaldan hoşlanır," dedi Bruce umursamaz görünen bir tavırla tekrar aynaya dönmüş kendisini seyrederken. "Sen ne dersin?"

Pat kalkıp kapıya doğru yürüdü. "Benim için fark etmez," dedi. Sesinin titrememesi için çabalıyordu.

Bruce kendisini güç bela aynadan ayırıp odadan çıkmakta olan Pat'in arkasından baktı. "Kusura bakma," diye mırıldandı, sesini sadece kızın duyabileceği kadar yükseltmişti. "Dışarı çıkmak zorunda olmasaydım..."

Olanlardan ve kendisinin gösterdiği tepkiden dolayı sarsılan Pat odayı terk etti. Ne yapacağını bilemiyordu. Amaçsızca mutfağa doğru yürüyüp ışığı yaktı. Bir şeyler yese iyi olurdu belki ya da elektrikli su ısıtıcısını çalıştırıp su kaynatabilirdi; birkaç dakikalığına onu oyalayacak, biraz önceki karşılaşmayı unutturacak herhangi bir şey olabilirdi. Sanki birdenbire her şey değişivermişti. O sabah evden çıktığından bambaşka bir insandı, hayatını kendi ellerinde tutuyordu, şimdiyse esaretin pençelerine düşmüştü. Tamamen beklenmedik ve bir o kadar da sarsıcı, aynı zamanda istenmeyen bir durumdu.

Arka planda Bruce'un varlığının, açılıp kapanan banyo kapısının, çam ağacından yer döşemelerini gıcırdatan ayak seslerinin, genç adamın açtığı radyodan gelen sesin farkındaydı. İçi hiç rahat değildi ve aklı karışmıştı. Bruce'un dışarı çıkıyor olması iyiydi, böylece onu düşünüp durmayacaktı; hayır hayır kötüydü, orada olmasını istiyordu. Ama ben onu istemiyorum dedi kendi kendine, bunu istemiyorum. İstemiyorum.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Ani bir dürtüyle mutfaktan çıkıp koridora geçti, ütü masasını almak için koridordaki dolabın kapağını açtı. Ütülemesi gereken çamaşırlar vardı. Yapmaktan hoşlandığı bir iş değildi, ama düşünmesini gerektirmeyen bir ev işiydi, Bruce'u aklından çıkarmasına yarayacaktı.

Dolabın içindeki elektrik düğmesini açtı. Ütü masası oradaydı ve tabii saklamakla sorumlu olduğu Peploe? tablosu da içeride olacaktı. Ama değildi. Bu keşif üzerine soluğu tıkanacak gibi oldu.

"Bir sorun mu var?"

Genç adam tam arkasında duruyordu. Yeni sürülmüş saç jölesinin kokusu burnuna geldi.

"Burada bir şey saklıyordum." Sesi titredi. "Bir tablo..."

Bruce güldü. "Haa o mu? Şey, çok üzgünüm, ama ben ondan kurtuldum gitti. Sana ait olduğunu bilmiyordum. Sandım ki..."

Pat şaşkınlıktan dona kalmış bir ifadeyle yüzünü ona döndü. Bruce şimdi savunmaya geçmişti. "Bana öyle bakma," dedi. "Bu dolapta bir şey bırakırsan, orta malı olur. Evin kuralları böyle. Hep böyle olmuştur."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

69.Toz Duman Olan İnsan Güzelliği

Domenica kapısını açtığında, karşısında sıkıntısı her halinden belli olan komşusu duruyordu. Tek kelime etmeden Pat'i içeri buyur etti.

"Sorma ihtiyacı dahi hissetmiyorum," dedi Pat'i çalışma odasına alırken. "Sorun o değil mi? Bruce."

Pat başıyla onayladı. Bruce tablonun başına gelenleri anlatırken gözyaşlarını güçlükle zapt edebilmişti, ama şimdi sular seller gibi akıyorlardı. Bruce özür dilemeye yanaşmamıştı. "Nereden bilebilirdim ki?" diye sormuştu. "O dolabın içi ıvır zıvır dolu."

"Geri alabilir misin? Kimde olduğunu biliyor olmalısın."

Bruce omuzlarını silkti. "Yaşlı bir çift kazandı. Adamın adı Ramsey mi ne, karısı da gevezenin teki. Haklarında hiçbir şey bilmiyorum. Üzgünüm."

Pat öfkeden çılgına döndüğünü hissediyordu. "Sorabilirsin," diye bağırdı. "En azından bunu yapabilirsin."

Bruce gerileyip parmağını salladı. "Öfkeye dikkat! Öfkeye dikkat!" Bunu Pat'e daha önce de saç jölesi ola-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yını takiben yapmış, yarattığı etki aynı olmuştu; karşısındakinin öfkesinin iyice köpürmesini sağlıyordu. Ama Pat başka bir şey söylememişti; bir şey yapmak için fazla bitkin ve hassas hissediyordu, ama konuşma Bruce'un, Todd'dan Dunbarton'ların telefon numarasını alacağına dair verdiği yarım gönüllü bir sözle sonlandı. Birkaç dakika sonra Pat, genç adam çıkarken ön kapının arkasından kapandığını duyduğunda başı ellerinin arasında, odasında oturuyordu. Bu olanları Matthew'ya nasıl anlatacaktı? Galerideki işini kaybedebileceğini düşündü, belki başka bir iş bulabilirdi, ama bu kovulma kara bir leke olarak siciline işlenmiş olacaktı.

Domenica'yla dertleşmek iyi gelmişti.

"Dünyanın sonu değil ya," dedi Domenica, Pat anlattıklarını bitirdiğinde. "Geri alabileceğini düşünüyorum. Sonuçta, kazanan insanların tabloyu ellerinde tutmaya hakları yok. Zaten Bruce kalkıp kendisine ait olmayan bir şeyi başkalarına vermiş, bu da demektir ki tablo onlara da ait olamaz. Bu kadar basit."

Bu konuşma Pat'in cesaretini yerine getirmişti, ama yine de şüpheleri vardı. "Buna kesinlikle emin misin?"

"Tabii ki," dedi Domenica. "Bruce onu senden çalmış sayılır. Yani çalıntı bir mal. Çalıntı mal, çalıntı maldır. Bunun ötesi berisi yok."

Pat gözlerindeki yaşları sildi. "O kadar aptal hissediyorum ki," dedi. "Buraya gelip sizi bunlarla sıkıyorum."

Domenica uzanıp elini Pat'in koluna koydu. "Böyle hissetmemelisin. Yardım edebildiğim için çok mutlu

BELONGS TO KAKTUS TEAM

oldum. Hem arada sırada hepimiz zayıf düşer, ağlamaklı oluruz." Sustu. "Tabii seni sıkan başka bir şey daha var, öyle değil mi?"

Pat, kadına baktı. Domenica anlamıştı, biliyordu, ama o konu hakkında konuşmak isteyip istemediğinden emin değildi.

Domenica gülümsedi. "Kanına girdi, öyle değil mi?"

Pat cevap vermedi. Bakışlarını yere dikmişti. Öfkesiri, Bruce'a nasıl da sinir olduğunu düşünüyordu, ama sonra genç adamın pencerenin önündeki yarı çıplak duran hali gözlerinin önüne geldi. Bakışlarını yerden kaldırdı. Domenica onu seyrediyordu.

"Bunun olabileceğini düşünmüştüm," dedi Domenica. "Her şeye rağmen olabileceğini düşünmüştüm. İki insanı yan yana koyarsan, bunlardan birisi onun gibi bir genç adamsa..."

"Ondan hoşlanmıyorum," dedi Pat. "Söylediklerini bir duysanız..."

"Ah, ben Bruce'un nasıl biri olduğunu iyi biliyorum," dedi Domenica. "Unutma ki, bayağı uzun zamandır burada komşuyuz. Onu çok iyi tanıyorum."

"Peki bu... bu neden oldu?"

Domenica içini çekti. "Çok basit bir sebepten dolayı oldu," dedi. "İnsanın güzel olana karşı verdiği tepki. Bir estetik meselesi."

"Bruce için böyle hissetmemin sebebi onun..." O kelimeyi söylemek zordu, ama yine de aralarında bir yerde, havada asılı duruyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Aynen öyle," dedi Domenica. "Bu yeni bir şey değil, öyle değil mi? İnsanlar güzelliğe karşı böyle tepki veriyorlar, ister başka bir insanın güzelliği olsun, ister bir nesnenin. Onunla adeta sarhoş oluyoruz. Yanında olmak istiyoruz. Sahip olmak istiyoruz. Böyle bir şey gerçekleştiğinde şaşırmamamız gerekir, ama çoğu zaman şaşırıyoruz.

"Asırlar boyu süregelen bir mesele," diye devam etti. "Güzele olan tepkimiz, bütün entelektüel iddialarımıza rağmen gerçekleşiyor. Güzelin çağrısının lanetli bir deniz kızı türküsü olduğunun farkında olabiliriz, ama bu bizi yakalamasına, esir etmesine, çaresizleştirmesine engel olmuyor. Ruhları cezbeden bir yüz, herkesi kendisine rağmen, yolundan döndürmeye yeter."

Pat sesini çıkarmadan dinliyordu. Domenica haklıydı elbette. Bruce bu kadar yakışıklı olmasaydı, ona karşı ya ilgisiz davranacaktı ya da düşmanca. Yukarıdan bakan tavırları ve girdiği havalarla Pat'in düşmanlığını olmasa bile hoşnutsuzluğunu kazanmıştı ve eğer Domenica'nın deyimiyle bu estetik tepki söz konusu olmasaydı, bu şekilde Pat'i etkilemesi mümkün olmazdı. Ama gerçek şuydu ki etkilemişti ve şimdi bile Pat onu seyrederken Bruce'un gömleğini çıkardığı o tuhaf mahremiyet anının coşkusunu içinde yaşıyordu.

"Peki," dedi Domenica bir anda canlanarak. "Tavsiye mi istiyorsun? Sempati mi? Hangisi?"

Pat bir an düşündü. Bu değişik alternatifleri beklemiyordu. Domenica'nın en çok halden anlayan bir tavırla dinleyeceğini, bir iki genel yorum yapacağını um-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

muştu, ama onun yerine dört başı mamur bir teşhis sunmuş, şimdi üzerine daha fazlasını teklif ediyordu.

"Tavsiye istiyorum, sanırım." Kendi sesindeki isteksizliği fark etmişti. İstemeyerek olmuştu, ama Domenica istifini bozmamıştı.

"Doğrusu," dedi Domenica. "Bana kalırsa önünde çok net bir seçim duruyor. Derhal evden taşınabilir, onu bir daha görmemek için gayret sarf edebilirsin. Bu temiz ve hızlı bir çözüm olur ve acı verecektir. Ya da orada yaşamaya devam edip hissettiklerin için kendine izin verebilirsin, ama bunu kendi kurallarına göre yaparsın."

"Kendi kurallarım mı? Nasıl yani?"

Domenica bir kahkaha attı. "Keyfini çıkar," dedi. "Ne hissediyorsan kendine izin ver ve bunu yaşa, ama önünde sonunda onun sana göre olmadığını bir gün ondan kurtulman gerekeceğini bil. Bu ayrıca başka bir yönden de tatmin sağlayabilir."

"Hangi yönden?"

"Ona bir ders verme zevkini yaşamış olursun. Sayısız genç kızın duygularıyla oynamış birisi o. Ona bir ders ver. Ahlaki olgunluğa erişmesini sağla."

"Peki ya hâlâ onun için bir şeyler hissedersem?"

"Hissetmeyeceksin," dedi Domenica. "İnan bana, insan güzelliğinden daha kırılgan başka hiçbir şey yoktur. Karşılaş. Keyfine var, hem de her bakımdan. Sonra otur, nasıl toz duman olduğunu seyret."

Pat, Domenica'nın bakışları altında, kıpırdamadan oturuyordu. "Her neyse," dedi Domenica ayağa kalkarken. "Portre Galerisi'nde bir konferansa gidiyorum. Ben-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ce sen de benimle gel. Seni birkaç saatliğine kendinden uzaklaştırır, hem sonrasında kokteyl var, eminim sen de katılabilirsin. Ne dersin?"

Pat bir an düşündü. Soğuk ve boş eve geri dönmek istemiyordu. O yüzden evet dedi ve beraberce İskoçya Sokağı'na çıkarak gecenin koynuna ilerlediler.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

70. Bruce'la Bir Akşam

Bruce kayıp tablo üzerine gelişen sahneden dolayı özür dilemek zorunda hissetmemiş, sadece keyfi kaçmıştı. Kendi kendisini kınaması için bir sebep olmadığını düşünüyordu, çünkü tablonun bırakılmış olduğunu varsaymak için bir sürü sebebi vardı. Pat resmin Peploe diye birinin olduğunu haykırmıştı, ama Bruce bundan şüpheliydi; gerçi bu Peploe denen adam birisinin amcasıysa orası başkaydı. Bir tablonun değerli olup olmadığını anlayabilirdi ve o tablo çerçevesi kadar bile etmezdi, zaten çerçevesi de belli ki ucuz bir şeydi. Bir bardak suda fırtına koparılıyordu! Ne zaman istersen gidip hayır kurumlarının işlettiği kullanılmış eşya satan mağazalardan öyle bir tablo –hiçbir işe yaramayan Trossach ya da St. Andrews manzaraları– alabilirdin. Hiçbir işe yaramazlardı. Madem Pat buna bu kadar üzülmüştü, belki, ama belki, o mağazaların birinden bir resim alıp telafi etmek için vermeyi düşünebilirdi. Ama bunu neden yapsındı? Yanlış bir şey yapmamıştı, Pat'in tepkisi tipik kadın tepkisiydi. Küçücük şeyler için patırtı çıkarırlardı, daha önce de görmüştü ve buna ayıracak vakti yoktu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

İşleri daha da kötü yapan şey diye düşündü, o salak, yarı-isterik kızın kendisine âşık olmasıydı; bir süredir beslediği kuşkular, kızı yatağında yatar bulduğu an kesinlik kazanmıştı. Bu gibi konularda çok deneyimi olan Bruce birisinin ona âşık olduğunu hemen anlardı. Size bakışlarıydı onları ele veren, odaklanamayan bir bakıştı. Beden kimyasıyla ilgili bir şey olduğunu düşünüyordu. feromonlar kadınların gözlerinin sulanmasına yol açıyordu. Garipti, ama ona bakan kadınlarda bunu defalarca görmüştü.

Bruce genç kızın hiçbir şekilde kendisinden teşvik görmemesine karar verdi. Onunla ilişkiye girmek hayatını fazlaca karıştırırdı. Yakasına yapışır, üzerinde tahakküm kurar, tarzını bozardı. Örneğin, eve başka kızlar getirmek zor olurdu, çünkü Pat her zaman orada olacak, birinci kadın olarak üzerinde hak iddia edecekti. Hayır, bu oyunda elini dikkatle oynaması gerekiyordu.

Kızcağıza ara sıra küçük zevkler de yaşatabilirdi tabii. Tıpkı gömleğini çıkarırken yaptığı gibi mesela. Soyunurken Pat'in kendisini seyrettiğinin farkına varmış –bakışlarını üzerinde hissetmiş–, kızın ilgisinden iyice emin olmuştu. Ama bundan daha ileri gidemezdi. Bakabilirdi, ama dokunmasına izin verilmeyecekti.

Şimdi şu yeni kıza gelince, Sally tamamen apayrı bir meseleydi. Bruce onunla arkadaşlarının davetlisi olarak geldiği Cumberland Barı'nda tanışmış, derhal cazibesine kapılmıştı. Bu kızın kendi tipi olduğunu hemen anlamıştı; uzun ve inceydi, giysi seçiminde spor şıklığı tercih ediyordu. Bruce'un bütün dikkati hemen ona yönel-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

miş, yanına yanaşıp tanıştırılmayı istemişti. Kız onu baştan aşağı beğeniyle süzdükten sonra gülümsemişti ve zaten Bruce da bundan fazlasını beklemiyordu.

"Yo!" dedi Bruce.

"Ya!" diyerek cevap verdi genç kız. Bu tek heceli, güçlü kelimelerle aralarındaki akit mühürlenmişti. Coşkulu bir sohbete daldılar. Sally Amerikalıydı ve bir seneliğine Edinburgh'a gelmişti –yeteri kadar uzun diye düşündü Bruce– ekonomi dalında yüksek lisans eğitimi görüyordu.

"Süper!" dedi Bruce, genç kız başıyla onayladı.

"Evet," dedi. "Süper."

O akşamın sonunda, ertesi akşam tekrar buluşmak için sözleştiler. Şimdi Bruce, Cumberland Barı'nda kızın gelişini beklemekteydi. Barda tanıdığı bir iki kişi vardı, ama onlarla konuşmak içinden gelmiyordu. Pat'le olan kavgayı zihninden atmış, çok daha önemli bir şey –işi– üzerine kafa yoruyordu. Emlak eksperliğinden sıkılmaya başlamıştı, özellikle patronu Raeburn Todd ve Macaulay Holmes Richardson ve Black firması konusunda düş kırıklığı yaşıyordu. Uzun zamandır kabarmakta olan bu his, Muhafazakârlar Balosu'ndaki deneyimleriyle doruk noktasına ulaşmıştı. Bruce açısından o gece özellikle moral bozucuydu, çünkü eğer hayatında bir değişiklik yapmazsa gelecekte onu nelerin beklediğini görmüştü. Todd'un adeta vücut bulmuş bir uyarı aracı olduğunu düşünüyordu: Şu an olduğum yerde kalırsam onun gibi konuşup onun gibi davranmaya başlayacağım. Tıpkı onun gibi birisi olacağım, Sasha gibi bir karım,

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Braids'de bir evim olacak. Hayır, bu olamazdı, farklı bir alternatif olmalıydı.

Ama insanın içine düştüğü çukuru tanımlaması başka, oradan çıkış yolu bulmasıysa tamamen başka bir şeydir. Bruce başka olasılıklar düşünmüş, ama sonunda hepsini bir tarafa atıvermişti. Arkadaşlarının çoğu muhasebeci veya avukattı, Cumberland Barı bunlarla doluydu. Ama bu mesleklerden birini yapabilmek için gerekli vasıfları elde etmesi çok uzun sürerdi; hele şu muhasebecilik sınavının girenlerde ne kadar gerginlik yarattığı herkesçe bilinen bir gerçekti. Yani en azından bu iki seçenek kesinlikle elenmişti. Başka ne vardı? Finans dünyası bir seçenek olabilirdi, ama o alanda çok sert bir rekabet vardı, matematik yönü güçlü olan insanların hâkimiyetindeydi. Bruce rakamlarla arasının iyi olmadığını biliyordu, demek ki sosyal becerilerini kullanabileceği bir alana girmesi gerekecekti. Barda etrafına bakındı ve tam o anda aklına bir fikir geldi. Şarap işi. Şarap işiyle uğraşan birkaç kişi tanıyor, bu insanları kendi tarzına yakın buluyordu. Madem onlar bu işi yapabiliyorlardı, kendisinin de denememesi için hiçbir sebep yoktu. Bruce Anderson, *MW** diye mırıldandı. Bordo ve Kaliforniya şaraplarında uzman. Barın arkasındaki aynada göz ucuyla kendi yansımasını yakalayıp gülümsedi. *MW – Master of Wines.* Emlak eksperliğinden çok daha etkileyici olduğu bir gerçekti.

* MW: Master of Wines, şarap uzmanlarının özel bir eğitimden geçerek kazandığı bir unvan. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sally içeri girdiğinde gülümsemesi hâlâ yüzündeydi.

"Harika görünüyorsun," dedi.

"Sen de."

"*Gracias*." Genellikle bu çeşit bir iltifata karşılık olarak, *merci* demeyi seçerdi, ama kızın Amerikalı olduğunu, onların yabancı dil olarak Fransızcadan çok İspanyolca konuştuklarını hatırlamıştı.

Kıza bir içki ısmarladı –bir kadeh Margaret River Chardonnay–, bardaki taburelere tüneyip şundan bundan konuşmaya başladılar. Yarım saat sonra, Bruce saatine baktı.

"Bir şeyler yemek ister misin?"

Sally, genç adamı baştan aşağı süzdükten sonra: "Seni bir lokmada yutabilirim," dedi.

Bruce bir kahkaha attı. "Süper."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

71. İskoç Milli Portre Galerisi'nde

Bruce ve Sally, Cumberland Barı'nda yemek eksenli bir karşılıklı beğeni seansıyla meşgulken, Domenica ve Pat, Queen Caddesi'ndeki Milli Portre Galerisi'nin merdivenlerini çıkmaktaydılar.

"Ne kadar da insanın ruhunu yücelten bir bina," diyerek bir gözlemde bulundu Domenica. "Gotik ve İtalyan tarzının harika bir bileşimi. Çok sevdiğim iki galeri var, bu ve New York'taki Metropolitan Müzesi. New York'u bilir misin?"

Pat New York'u bilmiyordu. "O halde," diye devam etti Domenica, "ilk fırsatta mutlaka gitmelisin. Son derece heyecan verici bir yer. Metropolitan Müzesi'yse muhteşem bir haz merkezi. Hayatlarını sanat eserleri edinmeye adayıp sonra da onları bağışlayan zengin New Yorkluların verdikleri koleksiyonlarla dolu."

"Belki kendilerini suçlu hissediyorlardır," dedi Pat.

Domenica aynı fikirde değildi. "Aşırı zenginlerin suçlulukla işi olmaz," deyip ekledi, "bugünlerde böyle deniyor ya. Başkan Bush ince ayrıntılarla işinin olmadığı-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

nı söylemiş. Harika, değil mi? Şimdilerde, 'işi olmak' fiili ne çok işe yarıyor. Ben bile kullanmaya başladım."

Merdivenlerin tepesine ulaşıp konferans için sandalyelerin sıralandığı salona doğru ilerlediler. Şimdiden oldukça büyük bir kalabalık toplandığı için ancak arkalarda oturacak yer bulabildiler. Domenica tanıdığı birkaç kişiye el salladıktan sonra Pat'e dönüp sesini alçaltarak:

"İşte bu enteresan," dedi. "Bu *çok* enteresan bir topluluk. Buradaki bazı insanlar kendi portrelerini yaptırmak için ölüp bitiyorlar. Galerinin organize ettiği her şeye gelirler. Hiç kaçırmadan bütün konferansları izlerler. Büyük bağışlar yaparlar. Hepsi yağlı boyayla ölümsüzlüğe kavuşabilmek için. Ve acıklı olan şu ki, bunların *hiçbiri* işe yaramaz. Zavallıcıklar. Halkın yeterli ilgisine nail değiller maalesef. Kendileri ve arkadaşları için müthiş ilgi çekici yaratıklardır, ama ne yazık ki halkın yeterli ilgisine nail değiller."

Domenica muzipçe gülümsedi. "Birkaç sene önce *çok* utanç verici bir olay oldu. Birisi –gerçekten ismini veremeyeceğim birisi– kendisinin bir portresini yaptırıp galeriye vermeyi teklif etti. Böylece galeri yönetimini berbat bir pozisyona soktu. Tablo, örneğin, kaybolup gidebilirdi, bu da bir çözüm olurdu herhalde, ama galeriler kolay kolay tablo kaybetmezler; onlardan böyle bir şey asla beklenmez. Bunun üzerine, söz konusu kişinin halkın ilgisini yeterince çekmediğini söylemek zorunda kaldılar. Çok acıklıydı, çünkü o gerçekten de halkın muazzam ilgisine nail olduğunu düşünüyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Sonra bir de halkın belli seviyede ilgisini çeken insanlar var, ama bu yine de yeterli bir ilgi değil ya da en azından hâlâ hayatta oldukları müddetçe değil. Öldükleri zaman her şey yoluna girecek, ama galeri bu durumda yapılacak en iyi şeyin ölmek olduğunu söyleyemez ya! Resmen kabalık olur. Şairlerimize layık gördüğümüz muamele gibi biraz. Öldükten sonra inanılmaz derecede iyi davranıyoruz. Gerçi, bazı şairler henüz hayattayken idaresi güç insanlar olabiliyorlar. MacDiarmid bir şişe Glenfiddich'i içtikten sonra pek musibetleşirdi. Otopsiden sonra çok daha güvenli oldu.

"Sana MacDiarmid'le ilgili fevkalade bir hikâye anlatabilirim," diyerek devam etti Domenica. "Bunu ben kendi gözlerimle gördüm, hepsini gördüm. St. Giles yakınlarındaki Signet Kütüphanesi'ni bilirsin. Evet, değil mi? Ben seneler önce bir gün, orada oturmuş çalışıyordum. Ellerindeki bazı çok ilginç erken dönem antropolojik eserlere bakmama izin vermişlerdi. Bir köşede oturmuş, tamamen kitaplarıma gömülmüştüm, bir yemek daveti için salona masalar kurduklarını görmedim. Sonra birdenbire insanlar gelmeye başladı, hepsi erkekti ve gece için özel giyinmişlerdi. Olduğum yerde kalabileceğimi düşündüm –kimse beni göremiyordu–, neyin peşinde olduklarını anlayacaktım. Erkekleri bilirsin, bağlılık ritüellerinin bir parçası olarak kurup kadınları sokmadıkları cemiyetleri falan vardır. Gerçekten de trajik bir durum, ama elden ne gelir işte. Zavallıcıklar. Her neyse, sonradan anlaşıldı ki o akşam oraya çok önemli bir konuk –bizzat Edinburgh Dükü– ge-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

liyordu. Acayip şıktı. Bir köşede de bizim MacDiarmid kilt'ini giymiş bütün aksiliği ve huysuzluğu üzerinde oturuyor, viskisinin tadını çıkarıyordu. Bütün bunları köşemden izliyor, kendimi bir ritüeli gözlemleyen bir antropolog gibi hissediyordum ki sanırım gerçekten de öyleydim. Kısa bir süre sonra, Dük bir konuşma yapmak için ayağa kalktığında, MacDiarmid –üzülerek söylüyorum ki– adamın aleyhine tezahürat yapmaya başladı. Kendisi bir Cumhuriyetçiydi, anlıyorsun ya? Peki ne oldu? İri yapılı bir hâkim, Lord bilmem-kim, şairi kucakladığı gibi salondan dışarı taşıdı. Çok komikti. Şairin bacakları havayı deli gibi tekmeliyordu, ama nafile. Bütün olan biteni seyrettikten sonra, bunun bir çeşit metafor olduğuna karar verdim. Ama neyin metaforu olduğunu hiç çözemedim!"

"Bu gerçek mi?" diye sordu Pat.

Domenica'nın yüzünde sert bir ifade belirdi. "Hayatım," dedi, "ben asla uydurmam. Bir saniye, şşşt, işte konuşmacımız geliyor, muhteşem James Holloway. Onu dinlemeliyiz. Çok iyidir."

Domenica'nın tiradı Pat'in dikkatini dağıttığı için, James Holloway'in söylediklerine konsantre olabilmesi için birkaç dakika geçmesi gerekti. Fakat tıpkı Domenica'nın öngördüğü gibi, konferans ilgi çekiciydi, zaman uçup gitmişti. Sonunda coşkulu bir alkış koptu ve dinleyiciler şarap ve küçük ikramların sunulduğu başka bir salona geçtiler.

Domenica orada kendi ortamını bulmuş gibiydi. Bir yandan birçok insanla selamlaşırken, diğer yandan Pat'i

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

soluk benizli, münzevi görünümlü bir adamın tek başına durduğu pencereye doğru götürüyordu.

"Angus," dedi, "bu genç hanım benim komşumdur, dolayısıyla senin de komşun sayılır." Pat'e döndü. "Ve hayatım, bu bey hemen bizim yan sokağımızda, Drummond Place'te oturan Angus Lordie'dir. Onu Drummond Place Parkı'nda köpeğini gezdirirken görmüş olabilirsin. Korkunç bir köpeğin var Angus. Korkunç kokan bir köpek."

Angus, Pat'e bakıp içtenlikle gülümsedi. "Domenica kıskanıyor, biliyor musun? Drummond Place Parkı'nda *kendisini* yürüyüşe çıkarmamı istiyor, ama ben onun yerine Cyril'i, köpeğimi götürüyorum. Muhabbeti çok daha iyi."

Pat, Angus'a büyülenmiş gibi baktı. Üç altın dişinin olduğunu fark etmişti. Bu dişlerden bir tanesiyse kesici ön dişti. Daha önce hiç böyle bir şey görmemişti.

Domenica, genç kızın bakışlarının nereye yönlendiğini görmüştü. "Evet," dedi yüksek sesle. "Olağanüstü, değil mi? Hem biliyor musun? Köpeğinin de altın dişi var!"

"Neden olmasın ki?" diyerek bir kahkaha attı Angus.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

72. Angus Lordie'nin Zor Görevi

Angus Lordie'yle birkaç dakikalık ışıltılı bir sohbetten sonra, Domenica'nın dikkati başka bir misafire yönelmişti. Böylece Pat, kendisini samimi bir ilgiyle seyreden Angus Lordie'yle yalnız kaldı.

"Doğrudan konuşacağım için kusuruma bakmayın," dedi, "ama sizin tam olarak kim olduğunuzu ve ne yaptığınızı sorma ihtiyacı içindeyim. İnsan böyle şeyleri en başta sorduğu zaman çok daha pratik oluyor. Bir sürü dolaylı soru yöneltip cevapları keşfetmeye çalışmaktan çok daha iyi. Aynı fikirde değil misiniz?"

Pat aynı fikirdeydi. İnsanların arzu edilen bilgileri temin etmek için bambaşka şeylerle ilgili gibi görünen sorular sorduklarını gözlemlemişti. Aslında birisinin ne iş yaptığını öğrenmek isterken, son zamanlarda yoğun olup olmadıklarını sormanın ne anlamı vardı? Peki, ama şimdi bu soru kendisine yöneltildiğine göre, nasıl bir cevap vermeliydi? *İkinci* ara yılında olduğunu söylemek kulağa o kadar uyduruk ve şımarıkça geliyordu ki! Gale-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ride çalıştığını söylemekse, hâlâ ebeveyn bordrosundan geçindiğini söylemekle aynı şeydi. Yine de açıksözlülüğe sarılınması gereken bir durum olduğu ortadaydı; "Kimisi köşeye sıkıştığında her zaman doğruyu söyleyebilir," demişti Bruce bir keresinde.

"Bir galeride çalışıyorum," dedi, mümkün olan en kararlı sesle, "ve ikinci ara yılımdayım."

Angus Lordie'nin bu iki cevaba da hiç şaşırmadığını fark etti.

"Ne kadar ilginç," dedi adam. "Ben de portre ressamıyım. Galerilerde de çalıştığım oldu."

Pat kendisini dikkatle bu adamı dinlerken bulmuştu. Sesi gür ve ağdalıydı, münzevi görünümlü birinden beklenmeyecek kalınlıktaydı. Pat'e çok çekici gelen bir özelliği daha vardı, samimiydi; sanki her kelime çok derinlerde bir yerde hissedilerek dile geliyordu.

İşi hakkında sorular sordu. Sadece portre mi yapıyordu, yoksa başka şeylerle de uğraşır mıydı?

"Sadece portre," dedi Angus, konuşurken dişleri parıldıyordu. "Korkarım, basit nesneleri resmetmenin nasıl bir şey olduğunu unuttum. O yüzden yalnızca portre. Herkesi yapabilirim."

"Nasıl seçiyorsunuz?"

Angus Lordie gülümsedi. "Seçmiyorum," diye cevap verdi. "İşler o şekilde yürümüyor. Onlar beni seçiyorlar. Çocuklarının, eşlerinin ya da yönetim kurulu başkanlarının resimlerinin yapılmasını isteyenler. Ben de oturup, konu kişilerimi etkileyici ya da az biraz eli yüzü düzgün gösterebilmek için elimden geleni yapıyorum.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Konu mankenimin karakterini anlamaya çalışır, sonra da bunu tuvalin üzerine aktarabiliyor muyum bakarım."

"En çok kimlerin resmini yapmayı seversiniz?" diye sordu Pat.

Angus Lordie cevap vermeden önce şarabından bir yudum aldı. "Kimlerin resmini yapmayı sevmediğimi söyleyebilirim istersen," dedi. "Politikacılar. Çok yüzsüz ve hırslılar, kendilerini bir şey sanıyorlar. Bazı istisnalar da var tabii. John Swinney'nin portresini yapmak isterim mesela, çünkü bende iyi bir adam izlenimi uyandırıyor. David Steel de aynı şekilde. Onu da severim. Ama henüz kimse benden bu portreleri yapmamı istemedi. Peki neden bana resmetmekten en az zevk aldığım insanları sormuyorsun?"

"Eee?" dedi Pat. "Onlar kim?"

"Şu kuytu köşelerde kalmış Özgür Kilise'lerin yöneticileri," dedi Angus Lordie, küçük bir ürperme hareketi eşliğinde. "En sevdiğim konu olduklarını söyleyemem. Hayır!"

"Neden?" diye sordu Pat. "Onların nesi var?"

Angus Lordie bakışlarını tavana dikti. "Bu bahsettiğimiz kiliseler, nasıl söylemeli... dünyaya çok kısıtlı bir bakış açısıyla yaklaşıyorlar. Din neşe ve güven kaynağı olabilir, ama bu kişiler..." Bir kere daha ürperdi. "Afrikaancada, Hollanda Reformist Kilisesi'ndeki kaskatı ideologları tarif etmek için harika bir kelime vardı: *verkrampte*. Çok şey ifade eden bir terimdir. İskoçcadaki *crabbit* gibi. Bütün bu kelimelerin her biri, şu Özgür Kilise tipleri için adeta biçilmiş kaftan. Koyu renkli takımlar, çatık kaşlar, kınama."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"O halde neden portrelerini yapıyorsunuz?" diye sordu Pat.

"Şey, bunu alışkanlık haline getirmiş değilim," diye cevap verdi Angus. "Onlardan birine ait ilk portremi henüz bitirdim. İfadesinden azim okunan bir Budisti ya da boğazına düşkün, gösterişli bir monsenyörü resmetmeyi isterdim tabii, ama hayır. Bu insanlar –Portre Galerisi'ndekiler– ileriki aylarda dinsel kişiliklere ait bir portre sergisi düzenliyorlar. Adı İnanç Figürleri ya da öyle bir şey işte. Ben kısa kibriti çektim. Payıma Özgür Reformist Presbiteryen Kilisesi (Vazgeçilmiş) düştü."

Pat güldü. "Nasıl bir isim o öyle!"

"Evet," dedi Angus Lordie. "Bu Özgür Presbiteryenler sürekli kavgalar, hizipler yaşarlar. İşte bu Vazgeçilmiş'ler, ana görüşteki Özgür Presbiteryenlerden oldukça farklılar. Aslında ana görüştekiler çok iyi insanlar. Ama bunların onlarla ya da diğer tanınmış kiliselerle hiçbir ilgileri yok. Birkaç yüz tane üyeleri var ki bu da pek fena bir rakam değil. Her ne kadar Evrensel Kilise olsalar da."

Pat gülümsedi. Bu sohbetten keyif alıyordu; Angus Lordie'de ona çekici gelen bir şeyler vardı; biraz anarşik bir taraf. Eğlenceli birisiydi.

"Yani," diyerek devam etti Angus Lordie, "benden Peder Hector MacNichol'un portresini yapmamı rica ettiler. Kendisi bu bahsettiğimiz Özgür Presbiteryen cemaatinin yöneticisi oluyor. Tabii ki kabul ettim, o da ilk seans için stüdyoma geldi. O zaman keşfettim ki bu adam kilisesinin teolojisini, yani eğlenceli veya keyifli olarak algılanabilecek her şeye kasvetle yaklaşan felsefelerini

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

adeta bedenine geçirmişti. Ufak tefek, aksi görünüşlü bir adam, minnacık bir şeydi hatta, orada durmuş, dünyayı kınayarak seyrediyordu. Stüdyomda açık bir şişe viski görüp, tam duyamadığım bir şeyler mırıldandı. Muhtemelen alkol ve günahla ilgili ya da pazar günü feribot tarifeleri hakkında bir şeydi, bilemiyorum."

"Onu resmetmek kolay olmamıştır sanırım," dedi Pat.

Angus Lordie onayladı. "Kesinlikle değildi. Stüdyoda bir yere oturttum, bana çok ciddi bir sesle ve çok koyu bir West Highland aksanıyla dedi ki: "Mr. Lordie, şunu açıkça belirtmeliyim ki, pazar günleri bu portre üzerine yapılacak en ufak bir çalışmayı hiçbir şart altında hoş göremem. Anlıyor musunuz?"

"Hayretler içindeydim, ama profesyonel tarafsızlığımı korumak için büyük bir çaba sarf ettim. Üzülerek söylemeliyim ki, bu meselenin çok kötü bir şekilde sonuçlanacağı belliydi, hatta burada bir Özgür Presbiteryen olsa, 'önceden belliydi' derdi."

"Peki gerçekten öyle mi oldu?" diye sordu Pat.

"Hem de nasıl," dedi Angus Lordie. "Görülmeye değerdi."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

73. Muhalif Bir Özgür Presbiteryen Fetvası

Yirmi yaşındaki yeni arkadaşına bakan Angus Lordie –İskoç Kraliyet Akademisi üyesi ve İskoç Sanat Kulübü'nün eski başkanıydı– akranlarıyla dolu bir odada genç bir kadınla konuşuyor olmanın ne kadar hoş bir şey olduğunu düşünüyordu. Genç kadınları severdi, hiçbirisi zahmet edip de onunla konuşmaya yanaşmasa bile, bu cinsin çok nefis örnekleriyle dolup taşan bir şehirde yaşadığı için kendisini şanslı sayardı.

"Hayatım," diye seslendi Pat'e, bir yandan hafifçe genç kızın bileğine dokunarak, "benim yaşımda bir akademisyenin, bu arada henüz elli bile olmadığımı ekleyeyim, sohbetini dinlediğin için çok nazik ve çok düşüncelisin."

"Bu hikâye ilgimi çekti," dedi Pat. "Bu yönetici denen adam korkunç birisine benziyor. Siz bir de resmini yapmak zorunda kalmışsınız!"

"Evet, gerçekten de öyle," dedi Angus Lordie. "Ama biliyor musun, tabloya başladığımda sanki bir şey beni ele geçiriyormuş gibi hissettim. Sanki tamamen yabancı bir enerji beni teslim alıyordu. Başlangıçta hiçbir zor-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

luk yaşamadım. Henüz başlamadan önce bile, kafamda portrenin nasıl olacağını görebiliyordum.

"Büyükçe bir tuval hazırlamıştım, ben genellikle portrelerimi oldukça cömert boyutlarda yaparım. Ama siyah rahip giysisi içinde oturmuş, tehditkâr bir kınamayla beni seyreden bu ufacık, aksi adama baktıkça, koskoca tuvalin ortasında, iki buçuk santimetre karelik bir yere ufacık bir portre çizdiğimi gördüm. Yapılacak en doğru şey bu gibi gelmişti. Küçük zihinli bir adamdı ve bana sorarsan, portresini de küçük yapmak tamamen yerinde verilmiş bir tepkiydi.

"Birkaç seans yaptık. Ne yaptığımı görmesine izin vermedim, yani tuvalin ortasında meydana çıkan resmin ne olduğu hakkında en ufak bir fikri yoktu; adamın içindeki su katılmamış kötülüğü, dar görüşlülüğü ifade eden bir resimdi. Ben gerçeğe çok uygun olduğunu düşünüyordum. Ruhunu özüne indirgemiştim ve bu öz yarım çay kaşığı dolusu kükürtten ibaretti."

Pat büyülenmişçesine dinliyordu. Daha sonra neler olmuş olabileceğini hayal edebiliyordu, Peder MacNichol resmi görecekti, Angus Lordie olayların tam da bu şekilde geliştiğini anlattı.

"Üçüncü seans sırasındaydı," dedi Angus Lordie. "Telefona cevap vermek için stüdyodan çıkmıştım, ben dışarıdayken MacNichol üzerine vazifeymiş gibi, resmin nasıl ilerlediğine göz ucuyla bakmak için kalkmış. Stüdyoya geri döndüğümde orada durmuş, öfkeden mosmor kesilmiş bir halde, bana parmağını sallıyor, 'Ne cesaretle bir din adamını aşağılarsınız?' diye bağırıyordu. 'Sizi kötü adam!'

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Onu yatıştırmaya etmeye çalıştım, ama nafileydi. Şapkasını aldı –bu kadar ufak bir adam için fazla büyük, siyah bir Homburg'du– kulaklarına kadar çekip asker adımlarıyla stüdyoyu terk etti. Ama çıkarken bana dönüp, 'Pişman olacaksınız Mr. Lordie! Vazgeçilmiş cemaatinin gazabını üzerinize çekmenin ne demek olduğunu anlayacaksınız!' dedi. Sonra gitti, bense oturdum, ne de olsa şoke olmuş bir vaziyette durumunu gözden geçirdim.

"Sonradan bana söylendiğine göre, benim için bir çeşit Özgür Presbiteryen fetvası çıkarmış. Şoke uğramıştım. Bana tam olarak ne yapacaklardı? Kılıçtan mı geçireceklerdi? Stüdyomu mu yakacaklardı? Sonuçlarının ne olacağı konusunda en ufak bir fikrim yok, çünkü bunlar olup biteli yalnızca birkaç gün oluyor."

Pat susuyordu. Birçok insan, hakkında fetva çıkarılmış birisine ne söyleyeceğini bilmekte zorlanır, Pat de onlardan biriydi. Böyle durumlarda sarf edilen kelimeler yetersiz, olayı daha fazla sorgulamak nezaketten uzak gelir. Belki şöyle sorulabilir: "Bu geçici bir fetva mı, yoksa kalıcı mı?" Ama Pat yalnızca duyduklarına inanamayan bir ifadeyle başını sallamakla yetindi. İnanmadığı hikâyenin kendisi değildi elbette, bir başkası hakkında fetva çıkaran insanların zihniyetine inanamıyordu.

Angus Lordie içini çekti. "Yine de," dedi, "şikâyet etmemek gerek. Portre ressamlığının da kendine göre riskleri var ve sanırım muhalif bir Özgür Presbiteryen fetvası da bunlardan biri. İnsanın başına böyle bir şey her gün gelmez elbette, ama... Neyse, daha neşeli konu-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

lara geçelim. Bir ara stüdyomu ziyarete gelmek ister misiniz? İskoçya Sokağı'nın hemen köşesindeyim, meydanın Sydney'nin oturduğu tarafında; Sydney Goodsir Smith'ten bahsediyorum elbette. Nigel McIsaac'i de saymak gerek. Nigel çok iyi bir sanatçıydı, çok güzel, ışıkla bezenmiş resimler yapardı; ara sıra hâlâ Mary McIsaac'i meydanda gördüğüm olur."

Odanın diğer tarafında, elinde bir şişe şarapla kadehleri tazeleyen genç adamdan yana baktı. "Partilerde genç adamların dikkatini çekmekte pek kötüyümdür," dedi havai bir tavırla. "Ne büyük bir kısıtlama! Belki siz bana yardımcı olursunuz."

Pat bakışlarını odanın diğer yanına çevirip hemen garsonun dikkatini çekti. Garson yanlarına gelip Angus Lordie'nin bardağını doldurdu. Genellikle aşırıya kaçmayan Pat, yalnızca yarım kadeh rica etmişti.

Angus Lordie tekrar Pat'e baktı. Pat bu bakışların yoğunluğunu hissediyordu, sanki Angus ona değer biçiyor gibiydi. Ama kendisini hiçbir şekilde tehdit altında hissetmiyordu. Neden? Genç bir kıza bakan orta yaşlı bir timsah değil de, potansiyel konu mankenine bakan bir sanatçı olduğu için mi?

"Evet," dedi Angus, yarıda kesilen sohbete devam ederek. "Sydney bu şehrin muazzam ışıklarından biriydi, büyük bir şairimiz. Eserlerini okumadığınızı tahmin ettiğimi söylersem kabalık etmiş olur muyum? Hayır mı? İşte kendinize verebileceğiniz güzel bir armağan. Büyük adamdı, büyük adam. İçkisine düşkündü, bütün büyük şairlerimiz gibi. İskoç Sanat Heyeti'nin biraz hayal gücü

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

olsaydı, şairler için bir viski bursu verirlerdi. Grieve'in* hükümdarlık tahsisatından aldığı emekli aylığı gibi bir şey mesela. Doğru düzgün bir iş çıkarıp yayımlayan her şair ayda iki şişe alırdı. Ne büyük bir jest olurdu, ama!

"Sydney bazen bütün gece, sabaha kadar süren toplantılar yapardı. Muhabbet. Dostluk. Muhteşem fikirler. Çok güzel kelime icatları. Biliyor musun, bazen kadeh kaldırırken müthiş komik laflar ederdi. *'Fransızlara Ölüm!'* derdi. İnanılmaz komik."

Pat kaşlarını çattı. "Ama neden böyle söylerdi?"

Angus Lordie hayretle açılan gözlerle genç kıza baktı. "Fakat, hayatım, ciddi değildi ki! Hey Tanrım! Yoksa sen burada bizlerin..." –bütün odayla birlikte Queen Caddesi'nin ötesinde uzanan şehrin kuzey bölgesinin tamamını kucaklayan bir hareket yapıp– "burada herhangi birimizin söylediği şeylerde ciddi olduğunu mu sanıyorsun? Ah tatlım!"

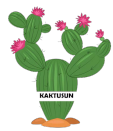
"Evet, öyle sanıyorum," dedi Pat.

"Sen söylediğin her şeyde ciddi misin?" diye bir şaşkınlık nidası koyuverdi Angus Lordie. "Hayatım, ne kadar masumsun!" Kısa bir an sustu. Sonra: "Stüdyomda... bana poz vermeyi düşünür müydün, ne dersin?"

* Christopher Murray Grieve (1892-1978): Hugh MacDiarmid takma adıyla bilinen İskoç şair ve eleştirmen. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

74. Bir Erkeğin Sabahlığı

Domenica ve Pat, İskoç Milli Portre Galerisi'ndeki resepsiyonu saat dokuza gelmeden biraz önce terk ettiler. Pat'in karnı açtı, ama buna rağmen Domenica'nın dairesinde mantarlı omlet teklifini geri çevirdi. Komşusundan hoşlanıyor, arkadaşlığından keyif alıyordu, ama kabul ettiği takdirde saat on birden önce yatamayacağının farkındaydı, çünkü Domenica konuşmayı seviyordu. Birçok farklı konudan söz açıyordu ve gayet de eğlenceliydi, ama Pat duygusal anlamda kendini bitkin hissediyordu, tek yapmak istediği yanına bir sandviç, bir bardak süt ve telefonu alıp yatağa gitmekti. Bir süredir babasıyla konuşmamıştı, onunla sohbet etmenin –her zaman olduğu gibi– iyi geleceğini hissediyordu.

Sahanlıkta Domenica'ya veda etti.

"Umarım kendini daha iyi hissediyorsundur," dedi yaşlı kadın. "Söylediklerimi unutma. Ne yaparsan yap, sakın seni üzmesine izin verme. Sakın."

Pat kadına gülümseyip "İzin vermem," diyerek onu rahatlattı. "Size söz veriyorum."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Güzel," diyen Domenica uzanıp Pat'in yanağına bir öpücük kondurdu.

Dudakları teninde kuru bir his ve pahalı bir parfüm kokusu bırakmıştı. Bir an Pat olduğu yerde hareketsiz kaldı, böyle bir samimiyet beklemiyordu, tabii eğer bu samimiyetse. Şu günlerde herkes birbirini öpüyordu, öpücüklerin bir anlamı kalmamıştı.

Sonra o belirsizlik anı geçti ve akşam için Domenica'ya teşekkür etti. "Bana o kadar iyi davrandınız ki," dedi.

"Hayır, iyi davranmadım," dedi Domenica, anahtarını kilitte döndürürken. "Komşuluk yaptım, o kadar. Hem sen tatlı bir kızsın."

Domenica'nın kapısı arkasından kapanınca, Pat de kendi dairesine girdi. Koridor karanlık olduğu için elektrik düğmesine uzanıyordu ki aniden durdu. Bruce'un kapısının altından ışık sızıyordu. Demek ki dönmüş diye içinden geçirdi. Çok iyi bir gece geçirmedi herhalde.

Bu düşünce onu memnun etmişti. Bruce'un orada olmasını istiyordu, böylece bir anlamda kendisiyle birlikte gibi oluyordu. Pat'in istediği de buydu zaten, varlığının mantıklı tarafının bütün uyarılarına rağmen bunu istiyordu.

Bir an kıpırdamadan durdu, koridorun karanlığında ne yapması gerektiğini kendi kendisiyle tartışıyordu. O akşam Bruce'la tuhaf bir şekilde ayrılmışlardı. Genç adamın tablosunu başkalarına verdiği için özür dilememesi Pat'i sinirlendirmiş, mutfaktan öfkeyle fırlayıp gitmişti. Şimdiyse onunla barışmak istediğini

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

hissediyordu; onu suçlamadığını, ondan tek isteğinin çekilişte tabloyu kazanan insanların telefon numarası olduğunu söylemek istiyordu. Tabloyu onlardan geri almak kolay olmayabilir, o noktada Bruce'un desteğine ihtiyaç duyulabilirdi, ama şimdilik gerekli olan her şeyi yapmaya hazırdı.

Kapısını çalıp konuşmaya karar verdi. Belki Bruce bir kahve içmelerini teklif ederdi ya da... Ben gerçekten ne istiyorum diye sordu kendi kendine.

Kapısının önünde durup nazikçe tıkırdattı. İçerisi sessizdi, sonra tereddüt dolu bir an ve Bruce seslendi. "Pat?"

Sesinde, cevap veriş şeklinde öyle bir şey vardı ki, Pat birden genç adamın odada yalnız olmadığını fark etti. Aniden kavradığı şey, onları rahatsız etmiş olduğu gerçeği, içini utançla ve çok yoğun, adeta dağlayan bir kıskançlık hissiyle doldurmuştu.

Dehşete düşmüş bir halde Bruce'un kapısının önünden uzaklaşıp, koridorun diğer tarafındaki kendi odasına koştu ve kapısını vurarak kapattı. Bruce'un kapısının açıldığını duyar gibi oldu, ama emin değildi, zihnini evin o kısmından gelen bütün seslere kapatmak istiyordu. Elleri gözlerinin üzerine kapanmış vaziyette, kendisini yatağa attı.

Orada gözleri kapalı, hiçbir şey yapmadan, yarım saat boyunca yattı. Çektiği ıstıraptan dolayı felç olmuş gibi hissediyordu, telefonu kaldırıp annesiyle babasının numarasını tuşlamak bile altından kalkamayacağı bir çabaydı. Ama her nasılsa, bunu yapmayı başarabildi ve hattın öbür ucunda babasının sesini duydu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"İyi misin?"

Cevap vermeden önce bir an bekledi, sonra, "Evet. İyiyim. Sanırım."

"Söylediğine kendin de inanmıyor gibisin."

Sesine daha neşeli bir hava vermeye gayret etti. "İşyerinde bir şey kaybettim, bana emanet edilen bir şey."

"Patronuna anlat," dedi babası sadece. Problemleri henüz açıklanmadan teşhis etme yeteneğine sahipti. "Ona her şeyi anlat. Hatanı üstlen."

"Ben de öyle yapacaktım," dedi Pat. "Ama bu hiçbir şeyi kolaylaştırmıyor."

Babası cevap vermeden önce kısa bir an sustu. "Hayatta hiçbir şey, hem de hiçbir şey, itiraf edildikten veya bir başkasıyla paylaşıldıktan sonra, eskisi kadar vahim görünemez. Bir dene. Yarın patronuna neler olduğunu anlat. Doğruyu söyle ve hayat nasıl kaldığı yerden devam ediyor, seyret. Sadece bir dene."

Kapatmadan önce birkaç dakika daha babasıyla konuştu. Sadece onunla konuşmuş olmak bile biraz olsun içini rahatlatmıştı. Yataktan kalkıp kapıya doğru yürüdü. Odasından çıkmayı istemiyordu, ama banyoya gidebilmek için koridoru geçmesi gerekti. Bruce'u görme düşüncesine dayanamıyor –şimdi olmazdı–, ama bir yandan da genç adamın muhtemelen odadan çıkmayacağını tahmin ediyordu.

Koridoru geçip banyoya doğru ilerledi. Bruce'un kapısının altından sızan ışık sönmemişti. *En azından orada beraberce karanlıkta oturmuyorlar* diye düşündü, ama odadan hiç ses gelmiyordu. *Peki bu ne demek oluyor*, diye kendine sordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Banyoda, aynanın önünde durup dişlerini fırçaladı. Yüzünü temizleyip, soğuk su çarptı.

"Selam."

Hızla döndü. Uzun boylu, saçları meçli, sarışın bir genç kadın kapının eşiğinde duruyordu. Üzerinde Bruce'un sabahlığı vardı ve saçları darmadağın olmuştu.

Pat gözlerini ayırmadan genç kadına baktı.

"Ne istiyorsun?" diye sordu. Bu kadar haşin bir kabalık sergilemek istememiş, ama soru ağzından bu şekilde çıkıvermişti.

Öteki kız afalladı, ama kendini çabuk toparladı. "Hiçbir şey," dedi. "En azından, senden bir şey istemiyorum."

Topuklarının üzerinde dönüp ortadan kayboldu. Pat aynada kendisini seyrediyordu. En azından yüzünü görmüştü, bu da her kıskanç insanın cevaplanmasını istediği sorunun yanıtlanması demekti. *O benden daha mı çekici?*

Bu durumda, sorunun cevabının "evet" olduğunu düşündü. Ve bir şey daha vardı – yarışmadan elendiği, kesinlikle rekabet edemeyeceği bir alan daha belirmişti: Pat bir erkeğin sabahlığını asla o şekilde, katıksız bir utanmazlıkla giyemezdi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

75. Bir Kayıp Haberi

Peploe?'nun artık kendi himayesinde olmadığını Matthew'ya söylemeyi ertelemek fazlasıyla cazip bir seçenekti, ama Pat buna karşı kararlılıkla ve başarıyla direndi. Ertesi sabah Matthew galeriye –Pat'ten yirmi dakika sonra– geldiğinde, itirafı duymadan önce paltosunu asacak vakti zar zor buldu.

Matthew dikkatle dinledi. Ne Pat'in konuşmasını böldü, ne de yüz ifadesiyle herhangi bir duygusunu belli etti. Pat bitirdiğinde bakışlarını yere indirdi. Patronunun yüzüne tekrar bakmaktan neredeyse korkuyordu, ama sonunda bakabildiğinde, karşılaşmayı beklediği öfkeyi göremedi.

"Senin hatan değil," diyordu Matthew sakin bir sesle. "Bu kadar düşüncesizce bir şey yapacağı nereden aklına gelecekti?" Susup işin içinden nasıl çıkacağını bilemez gibi başını salladı. "Ne diye tablonun kimseye ait olmadığını varsaymış ki? Birisinin onu oraya koymuş olacağını düşünmeliydi."

"Bir sürü şey varsayıyor," dedi Pat. "Biraz kibirli biri." Konuşurken, o anda Bruce'un nerede olabileceğini, ne

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yaptığını düşünüyordu. Daha önce bunu hiç merak etmemişti, ama şimdi ediyordu.

"Sanırım kendisiyle tanıştım," dedi Matthew. "Cumberland'e gidiyor, değil mi? Uzun boylu, saçları böyle..."

Pat başıyla onayladı. Bruce uzun boyluydu ve saçları gerçekten de öyleydi. Peki onu düşünmek neden soluğunun tıkanmasına sebep oluyordu?

Matthew masasına oturup Pat'e baktı. "Geri alırız," dedi. "Senin de biraz önce söylediğin gibi, hâlâ bize ait, öyle değil mi?"

"Komşum da böyle söyledi," dedi Pat. "Umarım haklıdır."

"Eminim haklıdır," dedi Matthew. "Demek ki bütün yapmamız gereken bu insanların kim olduğunu bulmak, tabloyu kazanan insanların yani ve geri vermelerini rica etmek."

Pat, Matthew'nun bir şeyler daha söylemesini, belki suçlamasını, eleştirmesini bekledi, ama genç adam böyle bir şey yapmadı. Onun yerine, önceki gün birisinin satmaları için getirdiği ve bugün bakmayı planladıkları tablolardan bahsetti. Aralarında kayda değer bir şey bulunacağını zannetmeseler de kitaplarda sanatçı isimleri arayıp eğer mümkünse önlerindeki resimlerle eşleştirerek birkaç saat geçirme düşüncesi ikisinin de hoşuna gidiyordu. Bazı isimler elbette ki kitaplarda yer almayacak, sonsuza dek silinip gitmiş olacaktı.

"İnsanlar neden ısrarla resim yapmaya devam ediyorlar?" diye sordu Matthew; on dokuzuncu yüzyıldan kalma bir Arap yelkenlisi çalışmasına bakıyorlardı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Yelkenlinin altındaki imzayı inceleyen Pat: "Dünyaya verdikleri tepki bu," diye mırıldandı. "Gördükleri nesnelerden bir şeyler yakalamaya çalışıyorlar. Fotoğraf çekmek gibi. İnsanlar neden fotoğraf çeker?"

Matthew'nun bu soruya cevabı derhal hazırdı. "Çünkü önlerinde duran şeye bakıp, hakkında iki saniyeden fazla düşünemiyorlar. Fotoğraf çekmek dikkat dağınıklığının göstergesidir. Bir şey görüyorlar, fotoğrafını çekip yollarına devam ediyorlar. Gerçekten bakmıyorlar."

Pat genç adama baktı. Bileğinin derisinin üzerinde kılların nasıl da dümdüz yattığını, kaşlarından birinin sanki ucundan tıraş edilmiş gibi, diğerinden kısa olduğunu fark etti. Gözlerinin de farkına vardı, daha önce onlara hiç gerçekten bakmamıştı. İrislerinin gri beneklerle kaplı olduğunu gördü. Matthew ise birdenbire Pat'in küçücük kulakları olduğunu, birinin iki yerinden delinmiş olduğunu fark etti. Birkaç saniye boyunca ikisi de konuşmadılar. İçlerinde birbirlerine karşı sempati hisleri yükselirken, ikisi de –gayet olağanüstü bir şekilde– aynı anda, aynı farkındalığa ulaşmışlardı: İşte burada birisi vardı, bir başkası, kendisi için öylesine önemli ve de öylesine zayıf, sıradan, hepimiz kadar insan birisi.

Dikkatle resimleri inceleyerek beraberce sessizlik içinde çalışırken, neden sonra Matthew kalktı, gerindi ve konuştu: "Burada hiçbir şey yok. Hiçbir şey."

Pat kabul etmek zorunda kalmıştı. "Bunların herhangi birini... kırk, elli sterlinden fazlasına satabileceğimizi hayal edemiyorum."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Kesinlikle," dedi Matthew. "Teşekkür ediyoruz, ama almıyoruz diyelim." Saatine bir göz attı. Kahve için henüz erkendi, ama aniden ona boğucu gelmeye başlayan galeriden çıkıp gitmek istediğini hissediyordu. Çıkıp, Koca Lou'nun kafesinde arkadaşlarını görebilse, bu his geçecekti.

Matthew yolun karşısında, Koca Lou'nun yerindeyken, Pat telefonun ahizesini kaldırıp Bruce'un Ramsey Dunbarton'ların numarasını bulmayı gönülsüzce kabul ettiğinde verdiği numarayı tuşladı. Hattın öbür ucunda çalan telefonu kaygılı bir ruh haliyle dinledikten sonra Bruce'un boğuk ve ters bir şekilde "Anderson" diyerek cevap veren sesini duyduğunda neredeyse kapatacaktı. Ama duygularını bastırıp Todd'dan gerekli bilgiyi alıp almadığını sordu.

"Aldım," dedi Bruce. "İşte numara." Kısa bir an sustu. "Buna memnun olacaklarından emin değilim."

"Neden?" diye sordu Pat. "Bir hata olduğunu anlayacaklardır herhalde."

"Evet," dedi Bruce çabucak. "Senin hatan."

Pat bunu duymazlıktan geldi. "Göreceğiz," dedi.

Bruce bir kahkaha attı. "Doğru, göreceğiz. Peki o halde, söylemek istediğin başka bir şey var mıydı?"

Pat tam bir şey olmadığını söyleyecekti ki, anlayamadığı sebeplerden dolayı ve kendisini durdurmaya fırsat bulamadan, dedi ki: "O kız, o kız, Sally, ondan hoşlanıyor musun?"

Hattın öbür ucunda sessizlik olunca, Pat utançtan gerildiğini hissetti. Çok saçma bir soruydu, böyle bir soru

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

sormaya hakkı yoktu, Bruce ona kendi işine bakmasını söylese yeriydi. Ama öyle söylemeyip gayet neşeli bir havayla "Sen ne düşünüyorsun?" dedi Bruce.

"Onun hakkında mı ne düşündüğümü soruyorsun?" Kızın Bruce'un sabahlığını nasıl giydiği ve bu eylemin içerdiği teşhir hali hakkında bir yorum yaparak yanıtlayabileceği bir soruydu, ama onun yerine: "Yoksa senin ne hissettiğinle ilgili düşüncelerimi mi merak ettin?"

"Evet," dedi Bruce. "Sence ben ne hissediyorum?"

"Ondan nefret ediyorsun," dedi Pat. "Ona dayanamıyorsun."

Bruce bir ıslık çaldı. "Çok yanıldın, kızım Patsy. Çok yanıldın. Onunla evlenmek istiyorum."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

76. Kayıp Zamanların İzinde

O sabah Matthew kafeden içeri girdiğinde, Ronnie de, Pete de henüz gelmemişti. Matthew tezgâha yaklaşırken, buzdolabını düzeltmekte olan Koca Lou başını kaldırıp sıcak bir karşılama sundu. Kafede başka kimse yoktu –Matthew sabahın ilk müşterisiydi–, konuşacak birisi çıktığı için memnun olmuştu.

Matthew'nun kahvesini hazırlayıp getirdi, oturma kabininde genç adamın yanına yerleşti.

"Diğer ikisi geç kaldılar," dedi. "Benim için önemi olduğundan değil. Hiçbir zaman söyleyecek ilginç bir şeyleri olmuyor, senin gibi değiller."

"Benim de bugün yalnızca kötü haberlerim var," dedi Matthew, kasvetli bir havayla. "Peploe?'m var ya?"

"Peploe değil miymiş?" diye sordu Lou. "Birisi mi baktı?"

"Peploe olabilir," dedi Matthew. "Ama her neyse, artık yok."

Koca Lou derin bir nefes aldı. Pete'nin tablonun İskoçya Sokağı'na gönderilmesiyle ilgili konuşmayı duyup,

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

oradan çalmış olacağını tahmin etmesi uzun sürmemişti. O adamla, John diye bahsedip sonra tanıdığını reddettiği o adamla işbirliği yaptığına emindi. Ne de olsa kendisi buna kanacak kadar aptal biri değildi.

"Geldiğinde boynunu kıracağım," dedi Koca Lou. "Senin adamın işi. Tabloyu Pete aldı ya da işin içinde."

"O değil," dedi Matthew. "Güney Edinburgh Muhafazakârlar Birliği'nden birisi."

Koca Lou bu kafa karıştırıcı sözlerin anlamını çıkarmaya çalışırken, Matthew çekiliş hikâyesini anlattı.

"Bu o kadar da kötü değil," dedi. "En azından nerede olduğunu biliyorsun, sahibi hâlâ sensin."

Matthew başıyla onayladı. Herkes tablonun kurtulacağından emin gibiydi ve belki de haklıydılar. Muhafazakâr Parti'nin eline düşmüş olması şanstı, çünkü onlar her zaman onurlu ve namuslu davranırlardı. Resmin İskoç Sosyalist Partisi'nin eline geçmesi durumunda neler olacağını hayal etti. Küçük karelere bölüp oradakilerin arasında paylaştırırlardı. Bu düşünce Matthew'yu gülümsetti.

"Sence büyük sanat eserleri, yalnızca aşırı zenginlik ortamlarında mı yaratılıyor?" diye sordu Koca Lou'ya.

Koca Lou kaşlarını çattı. "Sanat yapmak için bol vaktin olması gerekir," dedi. "Hayatta kalmakla meşgulsen, sanat böyle bir ortamda muhtemelen gün yüzü görmeyecektir. Proust'a bak mesela."

"Proust mu?"

"Evet," diyerek açıklamaya başladı Koca Lou. "Marcel Proust korkunç uzun bir roman yazdı. On iki

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ciltti sanırım, değil mi? Ya da Canonmills'de bende duran setin içinde on iki cilt var. Proust'un hayatını kazanmak için çalışması gerekseydi *A la recherche du temps perdu*'yu yazacak vakti olmazdı. Hatta bir düşünecek olursan, hakkında yazdığı insanların da çalışmaları gerekseydi, yazacak kimsesi olmazdı."

Matthew kaşını kaldırdı. Hiç Proust okumamıştı, ama ara sıra kullanma fırsatı bulduğu bir cümlesini biliyordu. Bir yerde okuduğuna göre, Proust demişti ki; buharlı gemiler uzak mesafelerin onuruna leke sürüyorlar. Matthew bazen bu sözü başkalarına tekrarlar, sonra oturup verdiği rahatsızlığın keyfini çıkarırdı. Bir keresinde oğlunun başarısız iş girişimlerinden birine –o zamanlar seyahat acentesi işindeydi– yakın ilgi gösteren babasına bunu söylemiş, onu durdurmaya yetmişti. Proust böyle durumlarda yararlı olabiliyordu.

"Proust okumalı mıyım Lou?" diye sordu.

"Evet," diye cevap verdi Lou. "Vaktin varsa. Ben şimdi beşinci ciltteyim, hoşuma da gidiyor. Combray bana Arbroath'u hatırlatıyor."

Matthew başını salladı. Proust ne hakkında yazıyordu ki? Lou'ya sormaya karar verdi; Ronnie ve Pete'nin yanında sorulacak bir soru değildi bu.

"Birçok şey," dedi Koca Lou. "Proust'ta fazla bir şey olmuyor aslında, veya daha doğrusu olan biten şeyler çok uzun zaman alıyor. Marcel ona bambaşka şeyler hatırlatan şeyleri yazıyor daha çok. Mesela şu küçük Madeleine pastalarını yediğinde, aldığı tat ona Combray anılarını hatırlatıyor."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Matthew kahvesinden bir yudum aldı. Bu tat ona bir şey hatırlatıyor muydu? Gözlerini kapadı, bir yudum daha aldı. Evet! Evet! Çok daha mutlu olduğu bir zamana gitmişti, on iki yaşındaydı, Morningside'da oturan dedesini ziyaret ediyordu. Royal Edinburgh'un arkasında bir evleri vardı, bahçeli büyükçe bir evdi, uzun zaman önce yıkılmış, bahçesine Squire's Manor* gibi saçma ve uygunsuz isimlerle apartmanlar yapılmıştı (müteahhit İskoçya'da toprak ağaları ve malikâneler olmadığını bilmeyen bir İngilizdi). Ama şimdi düşündüğü o apartmanlar değil, ufak kuleleri, kepenkleri ve yüksek tavanlarıyla o büyük, her an yıkılacakmış gibi duran Victoria dönemine ait evdi.

Dedesiyle birlikte bahçeye bakan kahvaltı odasında oturur, latin çiçeği, kahve ve tekerlekli okuma sehpasında yığılı kitapların rutubetli kâğıt kokusunu içine çekerdi. Yaşlı adam konuşmaya çalışırken, Matthew dinlerdi. Geçirdiği felç vücudunda iz bırakmıştı, bazı kelimeleri telaffuz edemiyordu, ama çocuğun kulağına, neredeyse eziyet veren bir yavaşlıkla, her hecenin arasına uzun sessizlikler sokarak fısıldamayı başarabilmişti: "*Glasgow'lulara sakın güvenme.*"

Matthew ihtiyara bakmış, duyduklarına inanmayan bir ifadeyle gülümsemiş, Glasgow'lulara neden güvenmemesi gerektiğini sormuştu. Sorusu dedesinin alnının şaşkınlıkla kırışmasına sebep olmuş, ardından yepyeni bir kelime avı başlamıştı.

* Squire's Manor: İngiltere'de (bir köyün/kırsal bir bölgenin) toprak ağasına ait bir malikâne. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Hatırlayamıyorum," demişti dedesi sonunda, bu değerli bilginin kaybından dolayı düş kırıklığına uğradığı belliydi. "Hatırlayamıyorum."

Sonra Matthew dedesinin verdiği kahveden bir yudum almıştı, buz gibi soğuk, ama sert bir kahveydi ve o kahvenin tadı tıpkı Koca Lou'nun şimdi servis ettiği kahveye benziyordu.

"Proust'vari bir an yaşadım," dedi Matthew, gerçekliğe dönerken.

"Bu hep olur," dedi Koca Lou. "Hepimiz Proust'vari anlar yaşarız, ama Proust'u okuyana kadar haberimiz bile olmaz."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

77. Morningside'ın Kalbine Yolculuk

Pat, Bruce'un sözlerinin etkisiyle uyuşmuş bir halde galerideki masasında oturuyordu. Kızı doğru dürüst tanımıyor bile diye düşündü. Sabahlık olayından bir gün önce tanışmışlardı, ilişkinin böyle bir hızla ilerlemesine izin vermesi bu kız için çok şey söylüyordu. Ne kaltaktı, ama!

Peki Bruce onda tam olarak ne görüyordu? Çekici olduğuna şüphe yoktu, ama onun kadar, hatta daha da çekici bir sürü kız vardı etrafta. Bruce'un Cumberland Barı'na girip, orada yirmi dakika durması, onunla daha yakın ilişkiye girmek için yanıp tutuşan kızlar tarafından *toplu saldırıya*, evet toplu saldırıya uğramasına yeterdi. Yani fiziksel çekicilik Bruce'un evlilikten bahsetmeye başlaması için tek başına bir faktör olamazdı.

Amerikalı olmasıyla alakalı bir şey miydi acaba? Bazı insanlar bundan etkileniyorlar, çünkü Amerikalıların her nasılsa, özel olduklarını, apayrı bir ırk olduklarını düşünüyorlardı. Britanyalılar dünyaya egemen oldukları zamanlarda kendilerini böyle algılarlardı, şimdi en bü-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yük emperyalist güç –yücelik bahşedilmiş özel ırk– Amerika olduğuna göre, onların da benzer bir kibre sahip olmaları şaşırtıcı değildi. Amerikalıların kendilerine ilişkin bu değerlendirmelerini paylaşıp, bir Amerikalıyla ilişkide olmanın ayrıcalıklı, özel bir şey olduğunu düşünen Bruce gibi insanlar olacaktı.

Bütün bunları düşünürken, çaresizliği de her geçen anla birlikte artıyordu. Ondan nefret ediyorum diyordu kendi kendine. Benim için hiçbir şey ifade etmiyor. Ama sonra onu tekrar düşündüğünde karın boşluğunda bir kasılma hissetti. Onunla olmak istiyorum. Onu istiyorum.

Ben hastayım diye düşündü. Aklıma bir şey oldu. Psikiyatr babasının anlattığı hastalıklardan birine yakalanmak böyle bir şey olmalıydı.

"İçlerinde psikotik hastalık besleyen insanların çoğunda bir derece içgörü olur," diye anlatmıştı babası. "Gördükleri halüsinasyonlar her ne kadar güçlü ve tamamen inandırıcı da olsa, kendilerine tuhaf bir şeyler olduğunu bilirler."

Belki kendi başına gelen şey de buydu; Bruce'un arzu edilir biri olduğuna dair güçlü bir yanılsamaya mağlup olmuştu, bunun tahrip edici bir inanç olduğunu bilmesine rağmen, yine de böyle hissediyordu, yaşadığı hayalin üzerindeki gücü sarsılmazdı. Bağımlı birisi de bağımlı olduğu maddeyle karşı karşıya geldiğinde aynı şekilde hissedebilirdi: Uyuşturucunun kendisine zarar vereceğini bilir, ama yine de eli kolu bağlı olurdu. Ve yoksunluk çeken bir bağımlı da, şiddetle arzuladığı şeye eri-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

şemeyeceğini anladığı zaman bunları hissederdi: Boşluk ve Pat'in şimdi duyduğu panik.

Matthew'nun geri dönüşünü, dikkatini bu rahatsız duygulardan başka yere vermesine sebep olduğu için memnuniyetle karşıladı.

"Mr. Dunbarton'u aradım," dedi Pat.

Matthew ona yüzünde bir beklenti ifadesiyle baktı. "Ee?"

"Çok iyi tepki verdi," dedi.

Ramsey Dunbarton, ilk başta genç kızın balonun başarısını sormak üzere Parti Merkezi'nden aradığını varsayarak, aranmaktan dolayı pek mutlu görünmüştü.

"Çok tatmin edici bir geceydi," dedi. "Sormanız çok hoş. Mütevazı bir katılım oldu belki, ama bu kimsenin neşesini kaçırmamış gibiydi. Aramızda genç üyelerimiz de vardı. Çok hoş ve saçları... şey... güzel olan bir genç adam vardı, bir de Todd'ların kızı, Glasgow'da okuyup da şimdi geri dönen şu kız.

"Aslına bakarsanız eşim birkaç kez onunla Colinton tenis sahalarında karşılaşmış. Colinton Caddesi'ndeki sahaları bilirsiniz, şu Mercedes servisinden hemen sonradır. Hayır, durun, yoksa oraya gelmeden önce miydi? Colinton Caddesi'nin o kısmı hep kafamı karıştırır. Sanırım şehir tarafından mı, öbür taraftan mı geldiğinize bağlı. Öbür taraftan kastım Redford'a, Merchiston Castle Lisesi'ne çıkan yol.

"Merchiston'dan bahis açmanız tesadüf oldu. Ben de oraya gittim, biliyor musunuz? Uzun zaman önce. Çok güzel zamanlardı. Gerçi o günlerde her şey çok

BELONGS TO KAKTUS TEAM

sadeydi, bu kadar imkân yoktu. Esir kamplarını andırırdı biraz. Ama biz oğlanlar buna pek aldırmazdık. Ben ortaklaşa kullanılan duşlarda hiçbir kötü yan göremiyorum, bazı çocuklar severdi hatta. Neden olmasın? Şimdi her şey çok farklı; çok daha konforlu, her açıdan çok iyi bir okul. Ama umarım çocuklar fazla narin yetişmezler.

"Vaftiz oğlum Charlie Maclean ve iki erkek kardeşi oraya gittiler. Charlie çok iyi bir okul hayatı yaşadı, sonunda İzlanda'da askeri bir kampa gitti. Orada küçük bir kavgaya karıştı. Askeri öğrencilerin başındaki hoca –bir yüzbaşı ya da binbaşıymış– çocuklarla fena dalaşmış. Her neyse, uzun sözün kısası, isyan çıktı. İsyancıların başı da Charlie. Bu hoca demiş ki, 'Maclean, sen okuldan atıldın!' Bunun üzerine Charlie de demiş ki, 'Ben zaten okuldan ayrıldım. Beni atamazsınız!' Bunun üzerine bu şahıs da bağırmış: 'O halde Eski Merchistonlılar Birliği'ne katılman yasaklandı!' Ne gülmüştük, ama!"

Tam bu noktada Pat araya girip niçin aradığını açıkladı. Ramsey Dunbarton dinledikten sonra güldü.

"Tabloyu size memnuniyetle geri verirdim," dedi. "Fakat maalesef biz onu başka bir yere verdik bile. Çok üzgünüm. Bu sabah hayır için kullanılmış eşya satan bir mağazaya gitti. Betty orayı işletenleri tanıyor, hep böyle şeyler ararlarmış. Ama eminim, gidip onları görebilir, geri alabilirsiniz. Morningside Caddesi'ndeki dükkân. Churchill Tiyatrosu'na fazla uzak sayılmaz. Nerede olduğunu biliyor musunuz? Ben orada Gilbert ve

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sullivan müzikallerinde rol alırdım. *Gondolcular*. *Gondolcular*'ı bilir misiniz? Bir keresinde Plaza-Toro Dükü olmuştum. Rolü kaptığım için müthiş şanslıydım, çünkü o sene grupta rolün peşinde olan çok iyi bir bariton vardı. Sonra Edinburgh Kitabevi'nin önünde yönetmenle karşılaştım ve..."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

78. Ruh Taşıyan Adımlar

Matthew'nun sabah kahvesinden sonra galeriye döndüğü anlarda, Domenica Macdonald sarı renkli Mercedes'ini İskoçya Sokağı'nın sonunda bir park yerine sokmaya çalışıyordu. Üzerinde onu seyreden üç çift göz vardı; sokağın en dibinde oturmuş, bir sonraki çağrıya gitmeden önce, erken öğle yemeklerini yiyen taksi şoförlerinin gözleriydi bunlar. Şoförlerden bir tanesi onu tanıyordu, çünkü sokakta ara sıra birkaç kelime ettikleri olurdu. Domenica'nın gayet teklifsiz ve zekice sarf ettiği nükteli bir sözü anımsayarak gülümsedi; güvercinler ve belediye meclisi üyeleriyle ilgili bir şeydi, çok komik olduğunu hatırlıyordu, ama ne şakanın sonundaki en can alıcı cümle, ne de hikâyenin nasıl başladığı aklındaydı. Bu kadar zeki bir kadınla evli olmak nasıl bir şey olurdu diye düşündü. Glasgow Caddesi'ndeki Royal Scot Oteli'nde yapılan taksi şoförleri balosuna götürebilir miydi? Zannetmiyordu. Taksi şoförleri balosunda erkekler golften, kadınlarsa mutlaka Tenerif'te devre mülk tatilin avantajları ve dezavantajlarından konu-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şurlardı. Bu kadın böyle şeylerden bahsetmek istemezdi, orası belliydi. Kimi insanların Tenerif hakkında söyleyecek sözleri olur, kimilerinin olmazdı.

Domenica arabayı durdurup kontağı kapattı. Holyrood Parkı'nın etrafında bir tur atmış –araba için egzersiz diyordu buna– o arada bol bol düşünme fırsatı bulmuştu. Edinburgh bu kadar güzel olmasaydı neye benzerdi diye fikir yürütmüştü. Mesela Edinburgh –dilinin ucuna geleni içinde tutamazdı ya!– *Glasgow*'a benzeseydi, şu anda içinde yaşayan insanlar gibi –bunu başka bir şekilde ifade etmenin yolu yoktu, söylenmesi gerekiyordu– zevk sahibi kişiler mi oturacaktı? Yoksa buranın nüfusunu da Glasgow'da yaşayan tipte insanlar mı oluşturacaktı? Yani buranın insanları da oralılar gibi... birden kendini tuttu. Hayır, bu tarz düşünceler engellenmesi gereken düşüncelerdi. Bu tür –Glasgow'a yukarıdan bakan– tavırların kesinlikle modası geçmişti. Gençliğinde Glasgow hakkında bu şekilde düşünmek –metaforik anlamda burun kıvırmak– son derece kabul edilir bir şeydi, ama artık kimse böyle düşünmüyor gibiydi. Edinburgh Glasgow'dan farklıydı, orası doğruydu, ama bu farklar üzerinde fazlaca yorum yapmak artık yapıcı bir tutum olarak algılanmıyordu. Bazen orada burada eski tavırların sönük, çok belli belirsiz yankıları duyuluyor olsa da, bu böyleydi. Örneğin, saç diplerine kadar Edinburgh'lu olan teyzesinin okuldayken çizdiği bir haritada Glasgow görünmüyordu bile. Yoktu. Dundee işaretlenmişti, Aberdeen oradaydı, ama Glasgow'un olması gereken yerde koca bir boşluk vardı. Bu harita bir

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

de coğrafya öğretmeni tarafından değerlendirilmiş, yanına büyükçe bir kırmızı işaret konmuş, altına da şöyle yazılmıştı: *Gerçekten çok güzel bir harita. Aferin.*

Neden diye sordu kendi kendine, Edinburgh bu kadar güzeldi? Bu soru zihnine tam anacaddenin köşesini döndüğünde gelmişti. Arthur's Seat Dağı'nın volkanik yanından dolaştığında, ayaklarının altında uzanan meşale taşıyan Altın Çocuk'la Old College'in kubbesiyle Old Town'u gördü; Old Town çatılarının domestik karmaşası, kiliselerin sivri kuleleri, tam o anda bulutların arasından süzülen güneşle aydınlanan bütün o güzellik. Bu Siena'da ya da Floransa'da rastlanılan türden bir güzellikti, insanın ruhunu zirvelere çıkartır, içindeki canı nefes nefese bırakırdı.

Böyle bir yerin yurttaşı olmak bir ayrıcalıktır diye düşündü Domenica. New Town'un güzelliği düzenin ve mantığın taşta ve camda fiziksel varlık bulmuş ifadesine inanan insanlar tarafından yaratılmıştı, bunun da yansıması mimari intizamdı. Ama bu oran meselesinden çok daha öte bir şey olmalıydı, çünkü erkek film yıldızının düzgün yüz hatları, geniş alnı, çukurlu çenesi, eşit boyda kaşları aslında bayağı iticiydi – ya da en azından Domenica böyle düşünüyordu. Bu düzgün hatlara sahip Hollywood erkekleri onun midesini bulandırırdı; aynı şey dişi muadilleri için de geçerliydi. Entelektüel tipler oldukları söylenemezdi herhalde! Bu insanların düzgün yüz hatları vardı, ama aslında *çirkindiler*, çünkü içleri bomboştu. Ardında manevi bir değer, bir ruh veya karakter güzelliği olmayan düzen, gelişigüzel, ama açık yü-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

rekli, darmadağın, ama insanca olandan çok daha umut kırıcı ve hatta iticiydi. Daha umut kırıcıydı, çünkü aslında var olmayan bir şey vaat ediyordu, ruha hitap etmesi gerekirken etmiyordu. Yüzeysel ve cafcaflıydı. Yani Kalküta'lı Rahibe Teresa, ağlamaklı gözleri ve yüzündeki kırışıklıklarla çok daha güzeldi. Kimlerden daha güzeldi? Günümüzde kadın güzelliğini temsil eden ikonlardan mı? Kendisine Madonna diyen (gerçekte her kimse) o kadından mı? Tabii ki, Rahibe Teresa daha güzeldi, kesinlikle öyleydi. Yalnızca bütün değerleri tamamen alt üst olmuş bir kültür bunun tersini düşünebilirdi. Ve zaten bizim kültürümüzü de ancak böyle tarif edebiliriz, diye esefle düşündü Domenica.

Mesela şu kız, yakından tanımaya başladığı yeni komşusu Pat ahenkli hatlara sahipti, gayet hoş bir yüzü olduğu söylenebilirdi, ama daha çekici görünen birçok kızdan daha güzeldi. Çünkü Pat şahsiyetliydi, görünüşte daha göz alıcı olan kızların hemen hemen hepsinde eksik olan manevi derinliğe sahipti. Ya Bruce? Geçenlerde Pat'le yaptığı konuşmada, kendisi onu güzel olarak tarif etmişti, peki, ama bu doğru muydu? Yunan tanrılarını andıran yüz hatlarının ardında elle tutulur bir şey var mıydı? Bunu söylemek zordu. Boş bir adam değildi, ama sinir bozucuydu. Az da olsa bir şey vardı demek ki.

Domenica arabasından inip 44 numaranın kapısına doğru kaldırımı izleyerek yürümeye başladı. Şimdilik güzellik konusunu rafa kaldırmaya karar vermişti, çünkü şu anda öğle yemeğini düşünmesi gerekiyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Buzdolabında biraz mozzarella peyniri vardı, domatesle iyi giderdi. Peki evde fesleğen var mıydı? Muhtemelen yoktu, ama çok da gerekli değildi zaten. Fesleğensiz yaşayan insanlar var diye düşündü, kimisi adını bile duymamıştı, bu düşünce saçma da olsa onu gülümsetti, Barbara Pym'in kaleminden bir satır gibiydi.

Dış kapıyı açıp taş basamakları tırmanmaya başladı. Bunlar zamanında gayet düzgün olmakla birlikte basıla basıla en ortaları aşınmış olduğu için düz değildi. Bunun bir önemi yoktu elbette, çünkü bu basamaklar, düzgün olmasalar bile hâlâ güzellerdi. Peki neden güzellerdi? Çünkü şahsiyetliydiler. Adımlarınıza ruh katıyorlardı. Barbara Pym yeniden hortlamıştı. Dikkatli olması gerekecekti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

79. Merdivenlerde Bir Karşılaşma

Merdivenlerden yukarı çıkarken, Domenica kendisini Stuart ve Irene'in dairesinin hemen önünde, o sırada kapıyı açan Irene'le burun buruna buldu. Irene, yanında Bertie'yle birlikte evinden çıkıyordu. İki kadın da afallamışlardı, ama aslında böyle bir durumda şaşırmak yersizdi. Kapılar merdiven sahanlığına açılıyor, insanlar bu merdivenleri kullanıyorlardı. Bazen kapıların, tam da önlerinden birisi geçerken açılması, kaçınılmaz bir durumdu. Ama belirsiz bir sebepten dolayı bu nadiren olurdu. Şimdi Domenica'ya daha önce hiç görmediği evin içine göz ucuyla bakma fırsatı doğmuştu. Irene komşusunu hiç içeri davet etmemişti, çünkü ondan hoşlanmıyordu. Domenica da aynı şekilde, düzenlediği küçük sherry partilerinin misafirleri arasına Irene'le kocasını dahil etmemişti. Birbirleriyle kurdukları temas genellikle sokakta veya bazen merdiven başında karşılaşmalarından ibaretti, kısa ve medeni olmakla birlikte, derinliği yalnızca tahmine kalmış karşılıklı antipati hislerini gizleyen münasebetlerdi.

Bir an için, iki kadın da konuşmadan öylece durdular, ağızlar yarı açık vaziyette, Irene yanında Bertie ile

BELONGS TO KAKTUS TEAM

evin hemen içinde, Domenica ise bir ayağı hindistan cevizi lifinden yapılma paspasın üstünde olduğu halde, dışarıdaydı.

Sessizliği Domenica bozdu. "Gerçekten de," dedi, "dışarı çıkmak için çok güzel bir sabah. Ben de Holyrood Parkı'nın çevresini şöyle bir dolaştım, şehrin manzarası muhteşemdi." Konuşurken fırsattan yararlanıp Irene ve Bertie'nin omuzlarının üzerinden evin içine göz gezdirdi. Hol masasının üzerinde bir kase papirüs kamışı olduğunu fark etti –ne garip diye düşündü– arkasındaki duvardaysa büyük bir Léger tablosunun çerçevelenmiş posteri asılıydı. Bu daha da garipti. Neden Léger seçilmişti?

Kendisini toparlayan Irene, Domenica'nın bakışlarını fark edip görüşünü kapatmak için hafifçe kıpırdayarak pozisyonunu değiştirdi. Şu yüzsüze de bak diye düşünüyordu. Evinin giriş holünü dikizlemeye hakkı olduğunu düşünmek bu kibirli kadına yakışan bir davranıştı. Peki bunu ne diye yapıyordu? Sosyo-ekonomik açıdan bir hükme varmak içindi herhalde. Bu Edinburgh tipleri bunu yapmaya doyamazlardı. Peki hangi cesaretle arabası hakkında, o kaba saba, cafcaflı, benzin canavarı Alman makinesi hakkında konuşup duruyordu?

"Yürüdünüz herhalde," dedi Irene çabucak. "Şu günlerde Holyrood Parkı'nın etrafı arabayla dolaşılmaz, öyle değil mi?"

Bu bir açılış salvosuydu, fakat bu tip başlangıç vuruşlarının topyekûn bir savaşa yol açtığı görülmüştür. "Ah hayır," dedi Domenica havai bir sesle. "Arabayla

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dolaştım. Mercedes'imle. Çok güzeldi. Büyük, güzel arabamı gördün, değil mi Bertie? Sarı renkli olanı? Bir gün binmek ister misin?"

Bertie'nin gözleri parlamıştı. "Ah, evet lütfen, Mrs. Macdonald," dedi.

Bunun üzerine Irene'den keskin bir iç çekiş duyuldu. "Üzgünüm Bertie," dedi. "Her önümüze çıkan arabaya binemeyiz." Sesini iyice alçaltmış, fısıldıyordu, ama yine de Domenica'nın duyabileceği netlikteydi. "Ayrıca komşumuza Mrs. Macdonald diye değil, Miss Macdonald diye seslenmelisin."

Domenica, buz gibi de olsa, gülümsedi. "Aslında Bertie'nin bana Mrs. Macdonald demesinde hiçbir sakınca yok. Biliyor musunuz, uzun zaman önce, ben de evliydim. Tabii, mutlaka kurallara uyacaksak, adım Mrs. Varghese olmalı. Ben kızlık soyadıma geri döndüm, fakat açıklığa kavuşturmak isterim ki, evlenmemiş değilim."

Irene nezaketen ilgileniyormuş gibi yaptı. "Mrs. Varghese mi? Ne kadar egzotik bir isim!"

"Evet," dedi Domenica. "Belki tekrar kullanmaya başlamalıyım. Siz Hindistan'ı bilmezsiniz tabii, ama Güney'den Kerala'dan geliyor." Bertie'ye döndü. "Peki bugün neden yuvada değiliz? Tatil mi?"

"Uzaklaştırıldım," dedi Bertie. "Geri dönmeme izin yok."

Domenica kaşını kaldırdı. O sırada kaşlarını çatmış, bir şey söylemek üzere olan Irene'e baktı. "Uzaklaştırılma mı?" dedi Domenica çabucak, Irene'in konuşmasına fırsat vermeden. İşte bu çok lezzetliydi. Sevgili küçük

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Mozartino uzaklaştırma cezası almıştı! "Yaramazlık yaptığın için mi?"

"Evet," dedi Bertie. "Duvarlara yazı yazdım."

"Vah vah," dedi Domenica. "Bunu duyduğuma üzüldüm. Ama eminim yaptığına pişmansındır."

Artık iyice huzursuz görünen Irene tekrar konuşmaya yeltenecekti ki, başlamaya fırsat bulamadan Bertie konuştu. "Artık psikoterapiye gidiyorum. Şu anda oraya gidiyoruz. Yine Dr Fairbairn'i göreceğiz. Bana rüyalarımı anlattırıyor. Türlü sorular soruyor."

"Terapi!" diye hayretle tekrarladı Domenica.

"Bu kadar yeter Bertie," diyerek ani bir çıkış yaptı Irene. Sonra Domenica'ya dönerek, "Önemli bir şey değil aslında. Yuvada dar kapasiteli bir öğretmenle biraz zorluk yaşadık. Hayal gücü eksikliği diyebiliriz. Şimdi Bertie'ye biraz kişisel gelişim zamanı tanıyoruz."

"Psikoterapi," dedi Bertie yere bakarak. "Babamın *Guardian*'ını ateşe verdim." Susup, başını kaldırarak Domenica'ya baktı. "Okurken."

"*Guardian* mı?" diye haykırdı Domenica. "Kim bilir kaç defa ben de aynı şeyi yapmak istedim! Sence benim de psikoterapiye gitmem gerekir mi?"

"Bizim acele etmemiz gerek," dedi Irene, Bertie'yi kapının eşiğinden dışarı doğru iterek. "Kusurumuza bakma Domenica. Bertie'nin doktoruna kadar yürümemiz gerekiyor." Bir an sustuktan sonra üzerine basa basa ekledi: "Arabamızı şehir içinde kullanmıyoruz da!"

"Sanırım arabamız kayboldu," dedi Bertie. "Babam sarhoşken bir yere park etmiş, şimdi nereye bıraktığını hatırlamıyor."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Bertie!" dedi Irene, kolunu tutmak için uzanırken. "Böyle şeyler söylememelisin! Seni yaramaz çocuk!" Yüzünü Domenica'ya döndü. "Özür dilerim. Hayalle gerçeği karıştırıyor. Nesi var anlamadım. Stuart asla içkili araba kullanmaz. Bertie hayal kuruyor."

"Nerede o halde?" diye sordu Bertie. "Arabamız nerede anne? Nerede olduğunu sen bana söyle."

Domenica yüzünde kibar bir ifadeyle, sanki bir cevap beklermişçesine, Irene'e baktı.

"Arabamız park edilmiş duruyor," dedi Irene. "Güvenli bir yerde park ettik. Çevreye karşı sorumluluk hissettiğimiz için fazla kullanmaya ihtiyaç duymuyoruz. Başkaları... başkaları farklı davranmayı seçebilir, ama biz böyleyiz. İşin aslı bu."

"Tabii eğer kaybettiyseniz," dedi Domenica, "muhtemelen araba parkında bulabilirsiniz. Sahipsiz arabaları oraya götürüyorlar."

"Bizim arabamız sahipsiz değil," dedi Irene. "Küçük bir araba."

"Kaybetmesi kolay sanırım," dedi Domenica.

"Kayıp değil!" dedi Irene, kelimeleri adeta keskiyle yontarcasına telaffuz ederek. "Haydi gel Bertie, Dr. Fairbairn'i bekletmeyelim."

"Umurumda değil," dedi Bertie. Domenica'nın önünden çekiştirilerek geçiyordu, ama hâlâ duyuş mesafesindeydi. "Onu görmek isteyen sensin anne. Onunla oturup konuşmayı seven sensin. Ben görebiliyorum. Ondan gerçekten hoşlanıyorsun değil mi? Onu babamdan daha çok seviyorsun. Doğru değil mi anne? Böyle mi düşünüyorsun?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

80. Erkeklerin Güvensizliği, Varoluşsal Kaygılar, Yeni Erkekler vs.

Pat galerinin bir saatliğine kapalı olacağını bildiren bir not yazarken, Matthew bir taksi çağırdı.

"Daha fazla zamanımızı almayacaktır," dedi Matthew. "Bir çırpıda Morningside Caddesi'ne varırız, tabloyu satın alır, hemen geri döneriz."

"Satın almak mı?" diye sordu Pat. "Hâlâ bize ait değil mi?"

Matthew bakışlarını tavana çevirdi. "Teknik olarak bizim olabilir. Ama istedikleri fiyatı verip satın almak daha kolay olur. Çok yüksek bir rakam olacağını sanmıyorum."

Pat kuşkuluydu. Matthew'nun düşündüğü kadar basit olmayabilirdi. Hayır dükkânları işletenlerin, insanların düşündüğünden çok daha açıkgöz olduklarını duymuştu. Böyle yerlerde kelepir mal, gerçek değeri anlaşılmamış bir antika ya da bir kitabın nadir bulunan ilk baskısını keşfettiğiniz günler artık gerilerde kalmıştı. "Bazen bu dükkânlar ellerine ne geçerse, değer biçtirmeye gönderiyorlar," dedi. "Örneğin kitaplarda bunu mutlaka yapıyorlar. Biraz olsun değerli gibi görünen her şeye

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bakılıyor, ne olur ne olmaz diye. Özellikle ilk baskılar. Bazıları çok para ediyor, hayır dükkânlarında çalışanlar da bunu iyi biliyorlar."

Matthew gülümsedi. "Morningside hanımları bilemez," dedi. "O dükkânın çalışanları Morningside hanımları olacaktır. Göreceksin. Sanatın 's'sinden anlamaz onlar."

Senin gibi diye düşündü Pat, ama söylemedi. Morningside hanımları konusunda da o kadar emin değildi; kendi tecrübesine göre, çoğu kişinin zannettiğinden çok daha zekilerdi. Peploe gibi bir ressam, tam da onların aşina olabilecekleri bir isimdi, Peploe ve Cadell. Bu hanımlar Hockney sevmeyebilirlerdi –"Çok uygunsuz kişiler ve şeyler resmediyor," diyebilirlerdi–, ama Peploe'yu severlerdi: "Ah şu güzelim tepeler. Çiçeklerin renkleri ne kadar parlak. Ne kadar yoğun bir kırmızı." Ve Cadell: "O zamanlar insanlar ne güzel şapkalar takarmış! Şu tüylere bir bakın!"

Bir Peploe?'yla karşılaştıklarında, tabloya değer biçtirmek için bir kenara ayırmış olmaları son derece olasıydı ve eğer bunu yapmışlarsa geri almak imkânsız olurdu. Belki bir avukat bulup meseleyi mahkemeye taşımaları gerekecekti. Bu da uzun bir süreç olurdu, Matthew'nun böyle bir şeyi kaldırıp kaldıramayacağını merak etti. Kaldırabilse bile, sonunda resmin Peploe'ya ait olmadığı ortaya çıkarsa, beş para etmez bir şey için bir sürü masraf etmiş, boşuna zaman harcamış olacaklardı. Gerçi Matthew'nun vaktini harcayacak başka bir yeri yoktu, ama neyse. Pat'in gördüğü kadarıyla, genç ada-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

mın bir günü kahve içmek, gazete okumak ve gerçekten kendini vererek yapsa, rahatlıkla on dakikaya sığabilecek bir iki basit işi halletmekle geçiyordu.

Matthew gibi olmak nasıl bir şeydi acaba? Bu konu Pat'in bayağı ilgisini çekiyordu. Kendisi gibi olmanın tam olarak nasıl bir şey olduğunu bilmese de, başkaları gibi olmanın nasıl olacağını sık sık merak ederdi. Tabii ki insan yirmi yaşındayken, kendisi gibi olmanın ne demek olduğunu tam anlamıyla bilemez, çünkü o yaşta henüz kendisinin kim olduğundan emin değildir. Matthew olmak herhalde sıkıcı bir şey olmalıydı. Hiçbir şeye biraz olsun tutkuyla inanmıyor gibiydi, hayatında gerçekten, amaç edindiği bir şey yoktu, bir düş kırıklığı ya da kayıp hissi yoktu, her şey gayet iniş çıkışsız, dümdüzdü.

Matthew'nun özel bir kız arkadaşı da yoktu sanki. Anladığı kadarıyla, akşamlarını Pat'in daha önce Cumberland Barı'nda gördüğü bir grup arkadaşıyla beraber geçiriyordu. Aralarında iki genç kadın –Pat'ten biraz daha yaşlıydılar– ve üç genç adam vardı. Matthew onlara "bizim grup" diyordu ve her şeyi beraber yapıyor gibiydiler. Bizim grup yemeğe, ara sıra sinemaya, bazı hafta sonları Glasgow'da partilere gidiyordu. ("Gruptan birisi Glasgow'lu" diyerek açıklama yapmıştı Matthew.)

Ve Pat'in tespit edebildiği kadarıyla, Matthew'nun hayatı bundan ibaretti.

Taksi gelince Morningside Caddesi'ne gitmek üzere yola çıktılar.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Kutsal Köşe," dedi Matthew, dört tarafında birer kilise bulunan meşhur kavşaktan geçerlerken.

"Evet," dedi Pat. "Kutsal Köşe." Başka bir şey eklemedi, çünkü başka ne denilebilirdi ki?

Sonra Ramsey Dunbarton'un seneler önce *Gondolcular*'da Plaza-Toro Dükü olarak zafer kazandığı geceye sahne olan Churchill Tiyatrosu'nun önünden geçtiler.

"Churchill Tiyatrosu," diye işaret etti Matthew.

Pat bir şey söylemedi. Zaten aşikâr olan bir şeyin aksini iddia etmenin bir anlamı yoktu, aynı şekilde teyit etmek de gayet anlamsızdı. Tabii ki insan buranın Churchill Tiyatrosu olduğunu bilmese, şaşkınlık belirtebilir ya da ilgi gösterebilirdi. Ama Pat biliyordu.

Taksi tepeyi aştığında, altlarında Morningside Caddesi yokuş aşağı uzanıyordu. Yolun sonunda, muntazam yapılı binaların ötesinde, yarısı alçak seyreden bulutlardan bir çelenkle taçlanmış Pentland Tepeleri görülebiliyordu. Şehrin uzak kırsal bölgelerini anımsatan bir manzaraydı; içinde yumuşacık tepeler, bereketli tarlalar, eski maden köyleri, göller ve dereler barındıran bir coğrafyaydı bu. Gözlerini manzaradan ayırdığında Matthew'nun bakışlarını ellerine dikmiş olduğunu gördü. O zaman genç adamın tedirgin ve sinirli olabileceği aklına geldi.

"Endişelenmemelisin," dedi. "Tablonu geri alacağız."

Matthew ona yüzünde solgun bir gülümsemeyle baktı. "Tam bir başarısızlık timsaliyim," dedi. "Gerçekten öyleyim. Dokunduğum her şey ters gidiyor. Şimdi de bu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Galeride ilgi noktası olabilecek tek tablo, Morningside Caddesi'nde bir hayır dükkânına düşüyor! Benim pederin ne diyeceğini düşünüyorum da! Gülmekten yerlere yatardı."

Pat uzanıp genç adamın elini tuttu. "Sen başarısız değilsin," dedi. "Naziksin, düşüncelisin ve..."

Taksi şoförü onları seyrediyordu. Matthew'nun söylediklerini duymuş, şimdi de Pat'in onu teselli etme çabalarına tanık oluyordu. Şimdinin erkekleri darmadağın vaziyetteydiler, hemen hemen hepsinin durumu aynıydı. Kadınlar onların dengelerini bozmuş, özgüvenlerini sarsmıştı. Sonra erkekler yerle bir olduklarında, kadınlar onları yeniden toplamaya çalışıyorlardı. Ama artık çok geçti. Zayiat verilmişti.

Taksi şoförü içini çekti. Bunların hiçbiri onun için geçerli değildi. Haftada iki üç kere golf kulübüne giderdi. Orada güvende oluyordu. Kadınların olmadığı bir sığınaktı. Ben kesinlikle yeni erkeklerden değilim diye düşündü, arkadaki şu pısırığın aksine. Ah güzel tanrım! Şuna bir bakın! Ne pısırık adam!

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

81. Morningside Hanımları

"Bak da gör," diye fısıldadı Matthew, hayır dükkânının hemen önünde durmuşlardı. "Oradalar işte. Morningside hanımları."

Pat büyük vitrin camının gerisinden içeriye bir göz attı. Dükkânda üç hanım vardı, biri tezgâhın arkasında duruyor, birisi giysi askılığını düzeltiyor, diğeri de rafa kitap diziyordu.

Vitrindeki eşyaları çabucak gözden geçirdi. İkizinden mahrum kaldığı için yalnızlığa mahkûm bir adet porselen köpek; başını havaya dikmiş kobra yılanı biçiminde bir adet Hint malı pirinç şamdan; birkaç parça Wemyss taklidi porselen; 1972 senesine ait bir Oor Wullie* yıllığı; Peploe? olmayan bir tablo. Bununla birlikte vitrindeki resmin konusu, aradıkları tablonun konusuyla tuhaf bir benzerlik gösteriyordu bir sahil ve ardındaki tepelerin manzarasıydı. Pat, bakışları vitrini delerek dükkânın içini tarayan Matthew'yu dürttü.

"Şuna bak." Tabloyu işaret etti.

* Our Wullie: 1936'dan bu yana yayınlanmakta olan meşhur bir İskoç çizgi romanı. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Bizimki değil," dedi Matthew kasvetli bir sesle.

"Biliyorum, ama ona ne kadar çok benziyor!" dedi Pat.

"Mull'dan görünen Iona manzarasını herkes resmeder," dedi Matthew. "Bu tablolardan yüzlerce var. Edinburgh'da neredeyse her evde bir tane bulunur."

"Peki ya Mull'da?" diye sordu Pat.

"Onların da Edinburgh resimleri var," diye yanıtladı Matthew. "Aslında çok dokunaklı."

Dükkânın önünde birkaç dakika daha durduktan sonra, Matthew artık içeri girmeleri gerektiğini işaret etti. Kapıyı iterken, dükkânın arkasında bir zil çaldı. Bunun üzerine üç kadın dönüp, onlara baktılar. Kitap dizen kadın yaptığı işi bırakıp yanlarına geldi.

"Aradığınız özel bir şey var mı?" diye sordu tatlı bir ifadeyle. "Yeni bir giysi teslimatı aldık. İçlerinde gayet güzel parçalar var. İsterseniz ilk gören siz olabilirsiniz."

Pat askılıktaki giysilere şöyle bir baktı. Gözü omuzları saçaklı, kahverengi süet bir cekete takıldığında kim giyer bunu diye düşündü. Aynı yöne bakmakta olan Matthew ise, cırtlak kırmızı bir kravat görmüş, istemeden ürpermişti.

Kadın onların bakışlarını takip ederek, "Tabii herkesin zevkine hitap etmiyorlar," dedi çabucak. "Ama öğrenciler ve o tür insanlar çoğu zaman hoşlanacakları bir şeyler bulabiliyorlar."

Pat Kadını rahatlatmaya çalışarak, "Elbette bulurlar," dedi. "Benim bir arkadaşım bütün giysilerini böyle dükkânlardan alır ve çok memnun."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Kadın başıyla onayladı. "Ve hepsi hayır için. Bu dükkânda kazandığımız her kuruş hayır için harcanıyor."

Matthew boğazını temizledi. "Biz bir tablo arıyoruz," dedi. "Acaba diyoruz..."

"Ah şu anda elimizde birçok tablo var," dedi kadın hevesle. "Size kesinlikle bir tablo bulabiliriz."

"Aslında bu biraz özel bir tablo," dedi Matthew. "Biraz karışık bir hikâye, ama bana ait olan bir tablo yanlışlıkla Güney Edinburgh Muhafazakârlar Birliği'ne verilmiş. Sonra maalesef..."

"Kadın kaşlarını çattı. "Ama bir tablo Muhafazakârlar'a nasıl yanlışlıkla verilir?" diyerek araya girdi. "İnsan Muhafazakârlar'a tablo verdiğini ya bilir ya da bilmez, öyle değil mi?"

Matthew güldü. "Tabii ki. Ama işte bu durumda, tablo onu başkasına vermeye hakkı olmayan biri tarafından verilmiş. Bir bakıma çalmış sayılır, istemeyerek çalmış yani."

Kadın dudaklarını büzüştürdü. Pat'e bir bakış attı, sanki beraberinde dükkâna girdiği adamda bir acayiplik olduğu konusunda onun onayını almak ister gibiydi.

Pat bu mesajı almıştı. "Arkadaşımın söylemek istediği şu: Birisi tablonun kimseye ait olmadığını zannederek almış, Braid Hills Oteli'ndeki Muhafazakârlar Balosu'na çekiliş ödülü olarak bağışlamış."

Braid Hills Oteli'nin isminin geçmesi kadının güvenini tazelemişti sanki. Burası, Morningside hanımlarının dünya haritasında tanıdık bir adresti; ne olduğu be-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

lirsiz bir sosyal sınavın başında telaffuz edilmesi gereken bir parola gibiydi. Braid Hills Oteli'nin adı bir saygıdeğerlik, bir ortak zemin göstergesiydi.

"Braid Hills Oteli mi?" diye tekrarladı kadın. "Anlıyorum. Evet, buraya kadar iyi. Peki biz nasıl işin içine giriyoruz?"

Pat ödül olayını ve Ramsey Dunbarton'la yaptığı konuşmayı anlattı. Dunbarton ismi geçtiğinde kadın gülümsedi. Şimdi her şey açığa kavuşmuştu.

"Elbette," diye haykırdı. "Bu sabah Ramsey bizzat geldi. Ne hoş bir adam! Bir keresinde *Gondolcular*'da Plaza-Toro Dükü'nü oynamıştı. Ve..."

"Ve?" dedi Matthew.

"Ve bir sürü başka müzikalde de oynadı. Uzunca bir zaman..."

Pat kadını durdurdu. "Buraya bir tablo getirdi mi?"

Kadın gülümsedi. "Evet getirdi ve..." susup, tereddütlü bir ifadeyle Matthew'ya bakarak, "Ve neredeyse hemen sattık. Vitrine koyduktan birkaç dakika sonra birisi gelip satın aldı. Bizzat ben yardımcı oldum. İçeri girip dedi ki: "Vitrindeki şu tablo ne kadar?" Ben de söyledim, parasını derhal ödeyerek tabloyu alıp götürdü. Bunun için çok çok üzgünüm, gerçekten. Sizin tablonuz olduğunu bilemezdim. Ramsey Dunbarton'ın satışa izin vermeye hakkı olduğunu varsaydım. Ama tabii ki *nemo dat quod non habet**. Belki onunla konuşursanız, bir ihtimal..."

* Latince "kimse sahip olmadığı şeyi veremez" anlamında. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Pat sessizce inildeyen Matthew'ya baktı. "Kimin satın aldığını bilmiyorsunuz herhalde, değil mi?" Buna pek ihtimal vermiyordu, ama sormaktan zarar gelmezdi. Satın alan kişi çek yazmış olabilir, ismi oradan çıkarabilirlerdi. Veya kim olduğunu belirlemelerine yardımcı olacak bir şeyler söylemiş olabilirdi. Böyle bir olasılık pekâlâ mümkündü.

Kadın kaşlarını çattı. "Aslında tanımıyorum," dedi. "Ama sanki tanıyormuş gibi bir hisse kapıldım, ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Daha önce bir yerlerde görmüştüm."

"Dükkânda mı?" diye sordu Pat. "Burada başka birisi kim olduğunu bilebilir mi?"

Kadın kasada durmuş, bir sütun dolusu rakamı toplamakta olan iş arkadaşına döndü.

"Priscilla? Bu sabahki yakışıklı beye sattığımız şu resim. Hani henüz tıraş olmamış olan bey. Hatırladın mı?"

Priscilla yaptığı işten başını kaldırdı. Orta yaşlarının son demlerini süren bir hanımdı. Üzerinde tüvit ceket, boynunda iki sıra inci vardı. Genel havasına bir muğlaklık, hafif bir kaybolmuşluk hissi hâkimdi. Konuştuğunda seslileri katıksız Morningside aksanıyla telaffuz ediyordu.

"Ah tanrım!" dedi Priscilla. "İsmi tam dilimin ucunda! Mr. Rebus'u yazan şu nazik bey. İsmi neydi peki? Şu günlerde hafızam süzgeç gibi!

Matthew aniden irkildi. "Ian Rankin mi?"

"Evet, evet, ismi bu," dedi Priscilla. "Şahsen ben kitaplarını okumuyorum, benim için biraz *noir* kaçıyor-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

lar, ama tahmin ediyorum ki benden daha dayanıklı kişiler okuyorlar. Yine de, *de gustibus non disputandum est*,* kendimize bunu hep hatırlatmamız gerek, inanın bana, ben yapıyorum! Şimdilerde insan bu vecizeyi sürekli tekrarlamadan nasıl yaşayabilir, bilmiyorum. Söyleyin lütfen, lütfen söyleyin!"

* Latince "zevkler tartışılmaz" anlamında. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTUS TEAM

82. Ian Rankin'e Giderken

Ian Rankin! Ortaya çıkan bu bilgi, Matthew ve Pat'i şaşırtmıştı, ama en azından artık tablonun nereye gitmiş olduğunu, geri almak için kiminle temas kurmak gerektiğini biliyorlardı. İsim bulunduktan sonra, dükkândaki üçüncü kadın onlara Ian Rankin'in nerede oturduğunu söyleyebilmişti –uzak değildi– çıkmak için hazırlandılar. Ama Pat duraksadı.

"Şu tablo," diye sordu, vitrine işaret ederek. "Bakmamın bir mahzuru var mı?"

Priscilla tabloyu vitrindeki yerinden alıp Pat'e uzattı. "Bayağı uzun zamandır orada duruyor," dedi, konuşurken bir yandan da inci kolyesiyle oynuyordu. "Craiglea Drive'daki bir evden birçok başka eşyayla birlikte getirildi. Birisi tavan arasını boşaltmış, çıkanları alıp bize getirmiş. Benim hoşuma gidiyor, ya sizin? Burası Mull olmalı, değil mi? Yoksa Iona mı? Anlaması zor."

Pat tabloyu önünde tutup bir süre seyretti. Oldukça süslü, yaldızlı bir çerçevenin içindeydi. Gerçi birçok yerinden zedelenmiş, sağ alt köşesinden de kocaman bir

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

tahta parçası kopmuştu. Renkler güçlüydü, kompozisyonda kararlı, yetenekli bir elin mahareti seçiliyordu. Bir imza aradı –hiçbir şey yoktu– çerçevenin arkasında da bir şey yoktu.

"Bunun için ne kadar istiyorsunuz?"

Priscilla gülümsedi. "Fazla değil. On sterlin nasıl? İyi bir fiyat mı? Kesenize uygun mu? Belki minik bir indirim yapabiliriz, ama çok değil."

Pat kot pantolonunun cebinden yirmi sterlinlik bir banknot çıkararak Priscilla'ya uzattı.

"Ah!" dedi yaşlı hanım. "Yirmi sterlin. Yirmi sterlin bozabilecek miyiz? Bilmiyorum. Kasada ne kadar var Dotty?"

"Üstü önemli değil," dedi Pat çabucak. "Bağış gibi kabul edin."

"Tanrı sizi korusun iyiliksever kızım," dedi Priscilla, hissettiği beğeni ve takdirden parıl parıl parlıyordu. "Buyrun, paket yapalım. Şu resme bakmak size nasıl zevk verecek kim bilir! Yatak odanıza mı asacaksınız?" Susup, Matthew'ya baktı. Acaba bu ikisi?.. Şimdilerde böyle şeyleri tahmin etmek ne zordu.

Paketlenmiş tabloyu alıp dükkândan ayrıldılar.

"Tanrı aşkına ne diye aldın ki şunu?" diye sordu Matthew kapıdan çıkarlarken. "Bunun gibi kaç tanesini attık biz. İnsan böyle şeylerden kurtulmak ister, satın almak değil."

Pat bir şey söylemedi. Yaptığı alışverişten memnundu, evdeki odasında nereye asacağını hayal edebiliyordu. Bu tabloda bir huzur –azimli ve kararlı bir yan– var-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dı ve Pat'e çok çekici gelmişti. Belki amatör elinden çıkma bir şeydi, ama rahat ve sakindi, hoşuna gitmişti.

Churchill'de yolun karşısına geçtikten sonra, onları ellerindeki adrese ulaştıracak bir arka sokağa saparak yollarına devam ettiler.

"Ona ne diyeceğiz?" diye sordu Matthew. "Sence o bize ne diyecek?"

"Bütün olanları hiçbir şey atlamadan anlatacağız," dedi Pat. "Tıpkı diğerlerine anlattığımız gibi. Sonra da tabloyu bize geri vermesini rica edeceğiz."

"O da hayır diyecek," dedi Matthew umutsuzca. "En başta Peploe? olduğunu anlamamış olsaydı, hiç satın alır mıydı? Bir hayır dükkânına girip, rasgele tablo satın alacak biri değil o. Bunu yapmak için fazla kıyak bir adam."

"Ama sanat üzerine bilgisi olduğunu nereden çıkarıyorsun?" diye sordu Pat. "Daha çok müzikle ilgilenmiyor mu? Sürekli hi-fi ve rock müziği hakkında konuşup durmuyor mu?"

Matthew omuzlarını silkti. "Bilmiyorum. İçime yine o kötü his geldi o kadar. Bu iş kendimi hepten kötü hissettirmeye başladı artık. Belki de unutup boş vermeliyiz."

"Bunu yapamazsın," dedi Pat. "O tablonun değeri tam kırk bin sterlin. Ya da bir ihtimal öyle. Kırk bin sterline burun kıvıracak maddi gücün var mı?"

"Evet," dedi Matthew. "Galerimde kâra geçmem gerekmiyor aslında biliyor musun? Hayatımda asla kâra geçmem gerekmedi. Benim pederin parası çok."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Pat bunu düşünürken sessiz kalmayı seçti. Matthew'nun gerçek ekonominin kurallarına göre hareket etmesi gerekmediğinin farkına varmış, ama daha önce bu konuda hiç bu kadar açıksözlü olduğunu duymamıştı.

Matthew yürürken birden durup dimdik bakışlarını Pat'e yöneltti. Genç kız bir kere daha, iş arkadaşının gözlerindeki gri benekleri fark etti.

"Duyduklarına şaşırdın mı?" dedi. "Param olduğu için hakkımdaki düşüncelerin daha mı olumsuz oldu?"

Pat başını salladı. "Hayır, neden öyle olsun? Bu şehirde birçok insanın bir sürü parası var. Bir anlamı yok ki. Para paradır, o kadar."

Matthew güldü. "Hayır, değil. Para her şeyi değiştirir. İnsanların hakkımda ne düşündüklerini biliyorum. Hiçbir işe yaramadığımı, babam bana iş satın alabilecek güçte olmasaydı, hiçbir yere, hem de hiçbir yere varamayacağımı düşündüklerini biliyorum. Babamın yaptığı buydu, biliyor musun? Sahip olduğum bütün işleri bana o satın aldı. Tek bir işi dahi bileğimin hakkıyla almadım. Başarısızlık dediğin böyle olur işte."

Pat, genç adamın omzuna dokunmak için uzandı, ama o geri çekilip bakışlarını yere indirdi. Pat kendisini ciddi anlamda rahatsız hissetmişti. Babası, kendine acıma duygusunun ruh halleri içinde en sevimsizi olduğunu söylemişti, çok doğruydu.

"Tamam," dedi. "Sen başarısızsın. Madem kendinle ilgili hislerin böyle." Sustu. Açıksözlülüğü karşısında Matthew hayretle başını kaldırdı. Söylediklerinden in-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

cinmiş miydi? Pat onun belki de incinmiş olabileceğini düşündü, ama bu iyi gelebilirdi.

Tekrar yürümeye koyulup sonunda onları Colinton Caddesi'ne çıkaracak dar bir sokağa saptılar. Park edilmiş bir arabanın altından çıkan bir kedi önlerinden koşup bir bahçeye daldı.

"Sana bir şey sorabilir miyim?" dedi Matthew. "Evini paylaştığın o çocuğa âşık mısın? Şu Bruce. Ona âşık mısın?"

Pat şaşkınlığını gizlemeye çalıştı. "Niçin sordun?" derken sesi ifadesizdi. Bu konu Matthew'yu ilgilendirmezdi, sorusuna cevap vermesine gerek yoktu.

"Çünkü eğer ona âşık değilsen, sana bir şey soracaktım..."

Matthew durdu. Colinton Caddesi'nin köşesine varmışlar, geçen bir arabanın gürültüsü sesini bastırmıştı.

Pat hızla düşündü. "Evet," dedi. "Ona âşığım."

Hem dürüst, hem de bu şartlar altında, gayet uygun bir cevaptı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

83. Fakat Elbette

Dört yanı duvarlarla çevrili bahçesinde jakuzinin içinde oturuyor, etrafındaki sudan buhar tütüyordu. Küvetin kenarına konmuş kitabın ortasından kırmızı bir sayfa ayracı başını çıkarmıştı.

"Buranın düşünmek için iyi bir yer olduğu kanısındayım," dedi. "Sonrasında da kendini harika hissediyorsun."

Matthew'nun yüzünde asabi bir gülümseme belirdi. "Sizi bu şekilde rahatsız ettiğimiz için kusurumuza bakmıyorsunuzdur umarım," dedi. "İsterseniz sonra da gelebiliriz."

Ian Rankin başını salladı. "Önemli değil. Böyle iyi. Burada böyle oturmamı mazur gördüğünüz sürece."

Birkaç saniye süren bir sessizlikten sonra Pat konuştu. "Bu sabah bir tablo satın aldınız."

Ian Rankin'in yüzüne hayret dolu bir ifade yayıldı. "Doğru, aldım." Sustu. "Şimdi bırakın tahmin edeyim. Bırakın tahmin edeyim. Bunu duydunuz ve tabloyu benden satın almak istiyorsunuz. Sizler sanat simsarısınız, öyle değil mi?"

"Şey... evet, öyleyiz," dedi Matthew. "Bir bakıma öyleyiz. Ama..."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Ian Rankin öne doğru uzattığı elini suya miskince daldırıp çıkarıyordu. "Korkarım, satılık değil. Benim bayağı hoşuma gidiyor. Kusura bakmayın."

Matthew, Pat'e bedbin bir bakış gönderdi. Tam hayal ettiği gibiydi. Ian Rankin tablonun gerçek değerini anlamış, kelepir malını elden çıkarmıyordu. Onu bu yüzden kim suçlayabilirdi ki?

Pat öne doğru bir adım atıp küvete doğru eğildi. "Mr. Rankin, tablonun bir hikâyesi var. O dükkâna düşmesinin sebebi benim hatam. Ben saklıyordum, ev arkadaşım yanlışlıkla alıp, bir çekilişe ödül olarak bağışlamış. Sonra da..."

Ian Rankin genç kızı durdurdu. "Yani hâlâ sizin mi?"

"Benim," dedi Matthew. "Benim bir galerim var. Pat tabloyu benim için kendi evinde saklıyordu."

"Peki özelliği nedir?" diye sordu Ian Rankin. "Tanınmış birine mi ait?"

Matthew, Pat'e baktı. Pat bir an için onun bir şey söyleyeceğini zannetti, ama söylemedi. Demek ki karar vermek bana düşüyor diye düşündü Pat. Ona düşündüklerimi söylemem mi gerekir, yoksa sessiz kalabilir miyim? Gözlerini kapadı, jakuziden artık bayağı yüksek bir ses geliyor, ayrıca bir yerlerde bir martı haykırıyordu. Komşu bahçelerden birinden bir çocuk bağırtısı duyuldu. Bir an için, durup dururken, sebepsiz yere aklına Bruce geldi. Pat'e bakıp gülümsüyor, içinde bulunduğu rahatsız konumdan keyif alıyordu. *Yalan söyle* diyordu. *Aptal olma. Yalan söyle.*

"Ressamın Samuel Peploe olabileceğini düşünüyorum," dedi. "Onun çalışmalarına çok benziyor. He-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

nüz profesyonel bir görüş almadık, ama düşündüğümüz şey bu."

Matthew'nun ağzının kenarı eğrilmişti. Şu an tabloyu geri alma şansımızı yok etmiş bulunuyor diye düşünüyordu. Buraya kadarmış.

Ian Rankin tek kaşını yukarı kaldırdı: "Peploe mu?"

"Evet," dedi Pat.

"Bu durumda," dedi Ian Rankin. "Birkaç metelik eder. Siz ne dersiniz? Bayağı küçük bir şey, demek ki... kırk bin mi? Biraz daha büyük olsaydı, o zaman... seksen bin mi?"

"Kesinlikle," dedi Pat.

Ian Rankin, Matthew'ya baktı. "Aynı fikirde misiniz?"

"Evet," dedi Matthew ve somurtarak ekledi: "Bu konuda fazla bir şey bilmem, ama..."

"Ama simsar siz değil misiniz?"

"Evet," dedi Matthew. "Ama simsarlar vardır, bir de simsarlar vardır. Ben ikinci gruptanım."

"Bu konuda bir saniye düşünmem gerekecek," dedi. "Bana bir saniye izin verin."

Bunu söyledikten sonra, derin bir nefes alıp suyun altında gözden kayboldu. Başının etrafında köpükler oluşmuştu, suda farklı bir hareket gözlemleniyordu sanki.

Pat, Matthew'ya baktı. "Söylemek zorundaydım," dedi. "Yalan söyleyemedim. Yapamadım."

"Biliyorum," dedi Matthew. "Yalan söylemeni istemezdim."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Başka bir şey daha söylemek istemiş, ama söyleyememişti. Onun en çok bu yönünü –tartışmasız dürüstlüğünü– beğendiğini, hatta hayran olduğunu söylemek istemişti. Ve onun için güçlü hisler beslediğini, onun arkadaşlığının, varlığının kendisi için değerli olmaya başladığını eklemek istedi, ama yapamadı, çünkü Pat –tam da korktuğu gibi– bir başkasına âşıktı, hem zaten kendisinden bunları duymayı isteyeceğini de zannetmiyordu.

Ian Rankin uzun sayılabilecek bir süre suyun altında kaldıktan sonra nihayet esmer saçları alnına yapışmış bir halde başını sudan çıkardı, keskin bakışlı ve zeki gözleri eskisinden daha parlak bakıyor gibiydi.

"Mutfakta," dedi. "Elbette geri alabilirsiniz. İçeri girin, ben de bir dakika sonra yanınızda olurum. Gidip getireyim."

Matthew teşekkürlerini sıralamaya başlamıştı ki, Ian Rankin sanki utanmışçasına, bunları elinin bir hareketiyle savuşturdu. Eve girdiler.

"Bunu yapacağını sanmıyordum," diye fısıldadı Matthew. "Hele ki sen değerinin ne olabileceğini söyledikten sonra."

"O iyi bir adam," dedi Pat. "Anlaşılıyor."

Matthew genç kızın haklı olduğunu biliyordu. Ama yine de iyi bir adamın onun yazdığı türden şeyleri, cinayetler, ıstıraplar, insanoğlunun çilesi gibi insan zihninin karanlık patolojisini yazabilmesi merakını uyandıran bir konuydu. Ne vardı bunun arkasında? Ya okuyucularını düşünürseniz, onlar kimlerdi? Evvelki sene

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Roma'ya yaptığı bir seyahatte Edinburgh uçağını beklerken, bir grup genç adamın arkasında sıraya girmişti. Giysilerini, saç kesimlerini, genel tavırlarını gözlemledikten sonra –takip eden konuşmaları da haklılığını ortaya çıkarmıştı– papaz okulu öğrencileri oldukları sonucuna vardı. Üzerlerinde rahiplere özgü bir hava vardı, bir öteki dünyalılık hali, bekârların titizliği. Matthew aksanlarından İngiliz olduklarını çıkarmıştı, sesli harfleri telaffuzları kuzeyde bir yeri, belki Manchester'ı çağrıştırıyordu.

"Doğruca eve mi gideceksin?" diye sordu birisi.

"Evet," diye yanıtladı arkadaşı. "Doğru eve. Gerisingeri sıradan cemaat ayinlerine."

Öteki, arkadaşının elindeki kitaba baktı. "İyi mi?"

"Ian Rankin mi? Çok iyi. Yazdığı her şeyi okuyorum. Cinayet severim."

Sonra başka bir konuya geçmişler, English College ve bir monsenyör hakkında ufak bir dedikodu çevirmişlerdi. Matthew ise düşünmüştü: Bir papaz neden cinayet öyküleri okumak istesindi ki? İyiler sıkıcı, kötüler heyecan verici olduğu için mi? Peki öyle miydi gerçekten? Belki de iyilerin zihinlerini kötülerin yapıp ettiklerine yormayı sevmelerinin sebebi, onlar gibi davranmanın ne kadar kolay olduğunu bilmeleriydi, çok kolaydı, bir şans, bir kader meselesi, filozofların kısmet diye adlandırmaktan hoşlandıkları şeydi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

84. Bir Davet

Peploe?'nun kurtarılmış olmasından dolayı müthiş rahatlayan Matthew ve Pat, tablolarını Ian Rankin'in verdiği plastik torbaya koyup taksiyle galeriye döndüler. Matthew'nun evvelki kendine acıma hali dağılmıştı: Başarısızlığa dair daha fazla söz sarf edilmemiş, ayrıca Pat genç adamın kapıyı açmak için galeri merdivenlerini tırmanırken, adımlarında bir canlılık olduğunu fark etmişti. Tablonun kimliği henüz tespit edilmemiş olsa bile, belki de kırk bin sterlinlik, muhtemel bir servetin kurtarılmış olması, kendisinin itiraf ettiğinden daha fazla anlam ifade ediyordu Matthew için. Aslında ellerindeki tek bilgi –Pat kendisine hatırlattı– onun bu tablonun Peploe olabileceğine dair düşüncesiydi ki böyle bir konuda görüş bildirmek ona düşmüyordu herhalde. Yüksek Sanat dersinden geçmiş olması –tamam, A almıştı, ama– onu bu tür şeyler telaffuz etmek için yetkin kılmıyordu. Şimdi herkese vaktinden önce umut vermiş olması Pat'i kaygılandırıyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Büyük ihtimalle değersiz bir şey," demişti Matthew'ya takside giderlerken. "Ian Rankin'in tablonun para edeceğine inandığını düşünmüyorum. Herhalde o yüzden geri almamıza sesini çıkarmadı."

Matthew ikna olmamıştı. "Geri verdi, çünkü bunun doğru bir davranış olacağını düşündü. Bence onun da tablonun Peploe'ya ait olduğunu düşündüğü anlaşılıyordu. Ben senin haklı olduğuna eminim."

"Peki şimdi tabloyla ne yapacaksın?" diye sordu Pat. "Tekrar eve götürmemin iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum."

Matthew güldü. "Mühim değil. Kendi evime götüreceğim. Hatta belki de bizim pederin evine. Onun bir kasası var." Sustu. "Bir kutlama yapalım mı? Bu akşam ne yapıyorsun?"

Pat bunun üzerinde bir an düşündü. O akşam için planı yoktu ve kutlamak için sebepleri boldu, ama Matthew'nun teklifinin kabulünü nasıl yorumlayacağı konusunda pek emin değildi. Bruce'a olan hislerini sormasının ardında bir, amaç yatıyordu –buna emindi– ve genç adamı cesaretlendirmek istemiyordu. Eğer kendisine âşık oluyorsa, bu çok karışık bir durum olurdu. Onun işvereniydi, aralarında yaş farkı vardı –Matthew neredeyse otuz yaşında olmalıydı–, ayrıca ilişkinin yürümemesi için başka bir sebep daha vardı. Ona karşı hiçbir şey hissetmiyordu, daha doğrusu fazla bir şey hissetmiyordu. Düzgün ve nazik bir adamdı, ama bunun ötesinde bir çekim yoktu. Güvenilir ve fazla talepkâr olmayan bir erkek arkadaş isteyen, belki *bizim grup* dediği grup-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

taki kızlardan birisi için mükemmel olurdu. Aralarında Matthew'nun kendisine ilgi göstermesine bayılacak biri mutlaka olmalıydı. Beraber Dominion Sineması'na gidip pahalı koltuklarda oturabilir, çıkışta Morningside Caddesi'nin köşesindeki mutfak eşyaları dükkânında mutfak eşyalarına bakabilirlerdi. Pat genç çiftlerin bunu yaptıklarını görmüştü; o vitrinin önünde durup paslanmaz çelik *cafetière*'lere, Le Creuset marka tencerelere bakıyorlardı. Orada bir başkasıyla –bir erkekle– durup, gelecekteki aile saadeti manzaralarının kuvvetli sembolleri olan tavalara ve tencerelere bakmak nasıl bir şey olurdu acaba? Orada Bruce'la beraber durmak nasıl bir şey olurdu?

Bruce'la mı? Kendini tuttu. Bu düşünce zihnine, bütün lezzetli ve baştan çıkarıcı düşünceler gibi kendiliğinden gelmişti. Bruce'un üzerinde Aitken & Niven marka rugby süveteriyle, zeytin yeşili kadifemsi pantolonu olacak, eli Pat'in bel çukurunda, mutfaklarını düşünüyor ve... Hayır! Hayır!

"Eee?" dedi Matthew. "Bu gece bir şey yapıyor musun? Cumberland Barı'na gidip bir şeyler içer, kutlarız diye düşündüm. Ben ısmarlıyorum."

Pat kendisini fantezilerinden koparıp gerçekliğe döndü. Matthew'yu reddetmek kabalık olacaktı. Hem Cumberland Barı'nda bir akşam geçirmekle büyük bir taviz vermiş sayılmazdı. Birçok insan iş arkadaşlarıyla birlikte Cumberland'e uğruyor, kimse bundan bir anlam çıkarmıyordu. Café St. Honoré'de baş başa yemek yemeye çağırmamıştı ya!

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Sonra da gidip Café St. Honoré'de yemek yiyebiliriz," dedi Matthew. "Yani başka bir planın yoksa."

Matthew, Pat'e baktığında, genç kız adamın gözlerindeki kaygılı ifadeyi gördü. Ama kabul edemezdi, edemezdi.

"Sadece bir içki içelim," dedi. "Benim sonra..." Matthew'nun hevesini kaçırmak için nasıl bir yalan söyleyebilirdi ki? Yoksa doğruyu mu söylemeliydi?

"Daha sonra Bruce'u görmek istiyorum," dedi. Ve konuşurken, doğruyu söylemiş olduğunun farkına vardı. Gerçekten de Bruce'u görmek; tekrar onunla beraber olmak istiyordu; fiziksel bir şey karın boşluğunda rahat vermeyen bir ağrı gibiydi. Onu korkutuyordu, çünkü kendisinin istediği şeyleri Bruce istemiyordu.

Matthew bakışlarını indirdi. Hayal kırıklığına uğradı diye düşündü Pat. Beraber bir yemek yiyip onu mutlu etmem ne kadar kolay olurdu, ama şimdi sadece düş kırıklığına uğratmış oldum.

"Senin gruptan ne haber?" diye sordu neşeli bir havayla. "Onlar da orada olacaklar mı?"

Matthew omuzlarını silkti. "Olabilirler. Olmayabilirler de. Bir tanesi bu hafta birkaç günlüğüne Londra'ya gidiyor, belki gitmiştir bile. Bir başkası çok ağır bir gribe yakalanmış. Yani bizim grup gelse bile, fazla kalabalık olamayacaklar."

Tekrar Pat'e baktığında, genç kız onun ne düşündüğünü merak etti. Yalan söylememiş olduğu için şimdi doğruyu söyleyen birinin hissettiği tatmin duygusuyla bakışlarına karşılık verebiliyordu. Bruce'u görmek istediği doğruydu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Ona neden bu kadar ilgi duyuyorsun?" diye sordu Matthew. "Bir süre önce söylediğin bir şeyden, Bruce'a sinir olduğunu sanmıştım. Kendini beğenmiş biri değil mi? Böyle söylememiş miydin?"

"Evet," dedi Pat. "Evet, kendini beğenmiş biri."

Matthew'nun yüzünde sabırsız bir ifade belirmişti. Sanki bir şeyler ona yeteri kadar açık bir şekilde anlatılmıyordu. "Kendini beğenmişse, nasıl oluyor da ondan hoşlanıyorsun?" diye sordu. "Sana itici gelmiyor mu?"

Pat gülümsedi. "İtici gelmeli," dedi. "Evet, gelmeli. Ama gelmiyor işte."

"Çok garip," dedi Matthew. "Çok garip."

Pat bir şey söylemedi. Aynı fikirdeydi.

Cinsel çekim diye düşündü Matthew. O karanlık ve anarşik güç. Her şeyden çok daha etkili. Her zaman orada. Tıkır tıkır işliyor, ama benim için değil.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

85. Cumberland Barı'nda

Dışarı sır vermeyecek şekilde sarmalanmış Peploe?'sunu kolunun altına sıkıştıran Matthew, kutlama içkilerini içmek üzere Pat'e Cumberland Barı'na kadar eşlik etti. Yemek davetinin reddedilmesinden sonra hissettiği hayal kırıklığı hâlâ oradaysa bile, başarıyla gizlenmişti. Matthew kadınlar tarafından geri çevrilmeye alışkındı, hatta bunu bekler olmuştu. Neden bu kadar talihsiz olduğunu bilmiyor, ama gözleriyle ilgili bir şeyden ötürü olduğundan şüpheleniyordu. İçlerinde tuhaf görünümlü gri benekler olduğunun farkındaydı ve bunun kadınları rahatsız eden bir şey olmasından korkuyordu, onlara gri benekli gözleri olan erkeklerden uzak durmalarını tembihleyen tarih öncesi çağlara ait bir işaret olabilirdi. Kadınların gözlerine bakıp kaşlarını çattıklarını fark etmişti, hatta Ian Rankin'le buluşmaya giderlerken yaptıkları konuşma sırasında Pat'in de aynı şeyi yaptığını görmüştü.

Ama bu haksızlıktı. Mesela Pat, her bakımdan çekici bir kadın, kendisini o kendini beğenmiş ev arkadaşının, muhtemelen dayanılmaz bir kibre sahip olan o ada-

mın kollarına atıyordu. Halbuki Matthew yalnızca Pat'e eğlenceli vakit geçirtmek, Café St. Honoré'de yemeğe götürüp biraz şımartmak istemişti. Bruce, Pat'e kötü davranacak –orası aşikârdı– kızcağız müthiş üzülecekti. Kendisi Pat'e iyi davranırdı ve belki, bir ihtimal, ikisi için de gelecek vaat eden bir şeyler olabilirdi. Bruce'la herhangi bir gelecek söz konusu değildi.

İçinden neredeyse bunu ona söylemek, uyarmak geliyordu, ama o şekilde, bir ağabey, hatta bir ebeveyn gibi konuşmak tuhaf kaçabilirdi. Böylece, en azından bu konu hakkında sessiz kalmayı seçti. Pat de daha fazla uzatmadı.

Cumberland Barı'na vardıklarında, şimdiden akşamcılarla dolmakta olduğunu gördüler.

"Kalabalık," dedi Matthew, gruptan kimse olup olmadığını anlamak için içerideki kafaları gözleriyle tararken. Hiçbirinin orada olmamasına memnun olmuştu. Pat'le beraber olmak istiyordu. Grup üyelerinin varlığı kızın dikkatini dağıtırdı.

Yan yana iki koltuk buldular. Matthew, Pat'in istediği bir kadeh Chardonnay'yi almak için bara gitti. Sonra ellerinde kadehlerle masaya geri dönüp genç kızın yanına oturdu.

"Bu insanların çoğunu tanıyor musun?" diye sordu Pat, barın etrafında toplanmakta olan kalabalığa bakarak.

"Birkaçını," dedi Matthew, bir yandan Guinness birası dolu bardağını şerefe kaldırıyordu. "Sana içiyorum. Tabloyu geri aldığın için teşekkürler."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Ian Rankin'e," diye yanıtladı Pat. "Ne iyi bir adam."

"Gerçek bir yufka yürek!" dedi Matthew.

Pat buna ne anlam vereceğini bilememişti. Matthew ona tabloyu geri verdiği için mi yufka yürekli diyordu? Bunun yufka yüreklilikle bir alakası yoktu ki! Prensiplerle alakası vardı. Birkaç saniye boyunca rahatsız olduğunu hissetti. Kendisi yufka yüreklilerin önde gideniyken, başkasına yufka yürekli demek Matthew'ya mı kalmıştı? Hayır. Ian Rankin kirli sakalı ve siyah tişörtleriyle yufka yürekli falan değildi.

Bununla ilgili bir şey söylememeye karar verdi. "Peki şimdi ne olacak?" dedi. "Tablo konusunda ne yapacağız? Artık bir görüş almamız gerekmez mi?"

Matthew onunla aynı fikirdeydi. Fakat bunun için kime danışmaları gerektiğini bilmiyordu. Bunu biraz düşünmeleri iyi olacaktı, çünkü burnu havada bir sanat uzmanı tarafından aşağılanma fikri hiç hoşuna gitmiyordu. Kafasında gizliden gizliye bir senaryo kurmuştu bile. Burnu havada sanat uzmanı onu hor görerek: "Peploe mu?" diyecekti. "Şaka yapıyor olmalısınız! Nasıl oldu da bunun bir Peploe olduğunu düşünebildiniz?"

Pat, Matthew'nun cevabını beklerken tanıdık birinin kendisine doğru yaklaşmakta olduğunu gördü. Bir an kim olduğunu çıkaramadı, ama sonra hatırladı: Angus Lordie'ydi bu. Konferanstan sonra, İskoç Milli Portre Galerisi'nde konuştuğu adamdı. Bara girmiş, etrafa bakındıktan sonra masada Pat'i görmüştü. Genç kız adamın yalnız olmadığını, yanında köpeğinin de bulunduğunu fark etti, kulaklarının biri yamuk olan, keskin gözlü bir İskoç çoban köpeğiydi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Cumberland Barı'nın kapısından içeri girdiğinde, Angus Lordie'nin morali pek yerinde değildi, ama Pat'i görünce yüzüne geniş bir gülümseme yayılmıştı.

"Hayatım!" diye haykırdı, bir yandan masalarına yaklaşırken. "Seninle karşılaşmak için ne mükemmel bir ortam! St. Germain'de bir bar bile, bu basit müesseseden daha iyisini yapamazdı! Ve yanındaki genç centilmen de..."

"Bu Matthew," dedi Pat çabucak. "Galerisinde beraber çalışıyoruz."

Angus Lordie, başıyla Matthew'ya selam verip elini uzattı. "Genellikle bir simsarla el sıkışmam bayım," dedi gülümseyerek. "Ama size gelince, bundan memnunluk duyuyorum. Angus Lordie."

Matthew yerinden kalkıp kendisine doğru uzatılmış eli sıktı. Pat genç adamın fazla istekli davranmadığını fark etmiş, bir an ona karşı acıma hissetmişti. Anlaşılan özel kutlamaları burada son buluyordu.

"Şimdi de," dedi Angus Lordie, köpeğinin zincirini Pat'e uzatarak, "kısa bir süre Cyril'e göz kulak olabilirsen gidip kendime bir içki alacağım."

Pat zincirin ucundan tutup Cyril'i masaya yanaştırmak için hafifçe çekti. Köpek bir an ona baktıktan sonra, Pat'i hayretler içinde bırakarak ona göz kırptı. Öne doğru bir iki adım atıp genç kızın sandalyesinin yanında yere otururken, bir yandan da Pat'e doğru bakmak için başını çevirdi. Yeniden göz kırptı ve sanki gülümsercesine dişlerini gösterdi. Pat, Domenica'nın resepsiyonda bahsettiği altın dişin parıltısını fark etmişti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Genç kız, Matthew'ya doğru eğilerek, "Bu çok tuhaf bir köpek," dedi. "Altın dişini görüyor musun?"

Matthew bakışlarını Guinness birasına indirdi. "Ben kutlama yapacağımızı ümit etmiştim. Yalnızca sen ve ben. Oysa şimdi..."

Pat uzanıp genç adamın koluna yumuşacık dokundu. "Üzgünüm," dedi. "Bize katılmasını ben istemedim."

"Eh, şimdi takıldık kaldık," dedi Matthew somurtarak. "Ayrıca bu köpek de kokuyor."

Pat havayı kokladı. Kabul etmesi gerekiyordu ki hafif bir koku vardı, ama büsbütün nahoş bir koku değildi, daha çok ağır kokulu mantarları andırıyordu.

Angus Lordie bir elinde bir kadeh viski, diğerinde küçük bir bardak esmer bira ile geri dönmüştü. Viskiyi masaya koyup bira bardağını da yere, köpeğin yanına bıraktı.

"Cyril içki içer," diye açıkladı. "Tek kötü alışkanlığı budur. Bu ve hanım köpekleri kovalamak, ki o huyunu kötü alışkanlıktan çok doğasının gereği olarak kabul etmek gerek. Al bakalım Cyril, bununla idare et."

Cyril birasından birkaç yudum alıp sonra da kafasını kaldırarak genç kıza bir kere daha göz kırparken Pat ve Matthew hayretle seyrettiler.

"Köpeğin bana göz kırpıp duruyor," dedi Pat.

"Evet," dedi Angus Lordie, komşu masadan bir sandalye çekerken. "Size katılmamın bir mahsuru yok, değil mi? Çok teşekkür ederim. Evet, Cyril hanımlardan pek hoşlanır, öyle değil mi Cyril?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

86. Köpekler Hakkında

"Köpekler hakkında," dedi Angus Lordie, viskisinden bir yudum alarak, "muhteşem bir kitap keşfettim. Geçenlerde tesadüf eseri karşıma çıktı: *Köpek Olmanın Güçlüğü*. Yazarı bir Fransız, Roger Grenier, aslen yayıncıymış. Herkesi tanırmış –Camus, Sartre, Yourcenar– hepsini, Ulysse adında harika bir de köpeği varmış. Kitabın Fransızca ismi *Les Larmes D'Ulyse*, yani Ulysses'in Gözyaşları. Bana göre İngilizcesinden çok daha iyi. Ama gel gelelim, durum böyle. Daha önce duymuş muydunuz?"

Pat başını salladı. Köpek olmak o kadar zor muydu yani? Görebildiği kadarıyla, köpeklerin yaşantıları gayet keyifliydi. Çok sefil durumda olan köpekler de vardı elbette, zalim veya sorumsuz insanlara ait olan köpekler ya da hiç yürüyüşe çıkarılmayan köpekler vardı, ama köpeklerin çoğunluğu halinden memnun, hatta çoğu zaman kendilerine bağlanmış olan insanlardan daha mutlu görünüyorlardı.

"Fevkalade bir kitap," diyerek sözlerine devam etti Angus Lordie. Bir yandan da birasının dibine ulaşmak için uzun pembe dilini kadehe daldırmakta olan Cyril'e

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bakıyordu. "Sıra dışı bilgilerle dolu. Örneğin, Descartes'ın köpekleri makine gibi düşündüğünü biliyor muydunuz? Çılgınca bir fikir. Sence de öyle değil mi Cyril?"

Cyril kafasını bira bardağından kaldırıp birkaç saniye boyunca Angus Lordie'ye baktıktan sonra içkisine geri döndü.

"Adını duyduğu için bana baktığını düşünüyorsunuz," diyerek fikir yürüttü Angus Lordie. "Ama Descartes adını duyduğu için bana bakmış olması da çok muhtemel."

"Descartes mı?" dedi Pat, sesini yükselterek.

Cyril yukarı bakıp Pat'e göz kırptı.

"İşte gördünüz," dedi Angus Lordie. "Cyril zevk sahibidir. Descartes hakkında çok iyi düşünmüyor, çünkü hayvan makineler hakkındaki görüşlerini beğenmiyor, buna karşılık Descartes'a karşı köpeklerin tarafını tutan Voltaire hakkındaki düşünceleri çok olumlu. Ayrıca, Kant'ı da çok beğeniyor, çünkü Kant, Descartes'ın tezini aynen böyle, puf diye bir dipnotla çürütmüştü. Kant dedi ki, köpekler kategorilendirerek düşünürler, bu sebeple makine değillerdir." Konuşmasına kısa bir ara verip, altın dişini parıldatarak bakışına karşılık veren Cyril'e baktı. "Tabii ki, Almanlar kendilerine yakışan biçimde kategorisel düşünce bağlamında tartışıyorlar. Halbuki Bentham köpeklerin makine olmadıklarını, çünkü aynı bizler gibi acı çekme kapasitesine sahip olduklarını söyledi. İngilizler çok daha makul oluyorlar."

Pat, yüzünde donuk bir ifade olan Matthew'ya bir bakış attı. Ne yapması gerektiğini bilmiyordu. Angus Lordie'den kurtulmak kolay olmayacaktı, ama yine de

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Matthew'nun kendini nasıl hissettiğini tahmin edebiliyordu. Bu yaşlı adamın doğal çenebazlığı ve köpeklerle ilgili gerçekleri sıraladığı tiradıyla rekabet etmesi imkânsızdı.

Matthew'yu sohbete dahil etmeye çalıştı. "Senin köpeğin var mı Matthew?"

Matthew başını salladı. "Köpek yok," diye mırıldandı.

"Köpek yok mu?" diye sordu Angus Lordie neşeli bir havayla. "Köpek yok ha! Vah zavallı delikanlı. Ben köpeksiz yaşayamam. Cyril'i Lochboisdale'de bir çiftçiden kurtardım, o zamandan beri benimle. Orada bir pub'a yolum düşmüştü, iki çiftçinin koyunlarla arası iyi olmayan bir köpekten bahsettiklerini duydum. Boş yere besleyemeyecekleri için ertesi gün vuracaklardı. Ben bu konuşmaya kulak misafiri oldum ve hayvanı ellerinden almayı teklif ettim. Kabul ettiler, ertesi gün Cyril'in benimle müşterek hayatının ilk günü oldu. Bir daha asla dönüp arkasına bakmadı."

Pat köpeğin altın dişini merak ediyordu. Angus Lordie'ye bunun nasıl olduğunu sordu.

Gelen açıklama, "Başka bir köpeği kuyruğundan ısırdı," oldu. "Ve dişi kırıldı. Ben de tutup, kendi dişçime götürdüm. Dişçim aynı zamanda içki sofrasından arkadaşımdır. Bir köpeği tedavi etmek pek aklına yatmamıştı, ama sonunda kabul etti, altın dişi taktı. Sağlık sigortasından değil tabii, altına ve diğer ıvır zıvıra tam yetmiş sterlin ödedim. Gece yapmamız gerekti, etrafta başka hasta yokken, çünkü insanlar kendi kullandıkları diş-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

çi koltuğunda bir köpek görmeye itiraz edebilirlerdi. İnsanlar bazen böyle tuhaf olabiliyorlar. Cyril gelmiş, yetmiş sterlinini veriyor, ama bazıları onun tedaviye hakkı olmadığını söyleyebiliyorlar. Hayret verici bir şey. Ama insanlar böyle konularda her zaman mantıklı davranamıyorlar."

Matthew aniden ayağa fırladı. "Üzgünüm," derken yalnızca Pat'e bakıyor, Angus Lordie'ye bakmıyordu. "Üzgünüm, ama gitmem gerek."

Angus Lordie saatine baktı. "Çok mu geç oldu? Ama henüz gece yeni başlıyor. Kalamaz mısınız?"

Matthew adamın bu sorusunu duymazlıktan geldi. Pat'e hitap etmeye devam ederek, eğer isterse ertesi sabah izin alabileceğini söyledi. "Kutlama imkânı bulamadık aslında," diye devam etti. "O yüzden, sabah izin alabilirsin."

"Lütfen hemen gitme," dedi Pat. Konuşurken yan gözle Angus Lordie'ye bakıyordu.

Matthew başını salladı. "Hayır. Üzgünüm. Gitmem gerek."

Topuklarının üzerinde döndü. Angus Lordie'ye üstünkörü bir selam vermiş olsa bile, bunun sıcak bir veda olmadığı açıkça ortadaydı.

"Özür dilerim," dedi Angus Lordie, viski kadehini kaldırırken. "Umarım partinizi mahvetmemişimdir."

Pat bir şey söylemedi, Matthew'nun kapının önünü kapatan gürültücü bar müşterilerinin arasından kendine yol açmaya çalışarak bardan ayrılışını seyrediyordu. Barda geçirdikleri kısa süre içerisinde Matthew'ya

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

karşı hissettiği sempati artmıştı. Angus Lordie'ye benzemiyordu, onun gibi kendine güvenli ve tarz sahibi değildi. Matthew'da hassas bir taraf, yumuşak ve kararsız bir yan vardı. Gerçekten ne istediğini asla bilmeden yaşayıp gidecek türden bir insandı o. Bu bakımdan, Edinburgh'da tanıştığı genç erkeklerin çoğuyla benzerlik gösteriyordu. Bu tipler her türlü imkânın kendilerine sunulduğu rahat evlerde yetişiyor, ama zayıf karakterli oluyorlardı. Bunun sebebi hiçbir şey için mücadele etmek zorunda kalmamış olmaları mıydı? Evet, sebep bu olmalıydı. Ona bakarsan diye düşündü Pat, benim bir şey için mücadele etmem gerekti mi? Bu düşünce rahatını kaçırmıştı, orada zihninin gerisinde bıraktı, ön plana gelmelerine izin verildiklerinde derin rahatsızlık verecek şüphelerden biriydi.

Kapıya erişen Matthew, dönüp Pat'in olduğu yere doğru baktı. Pat genç adamla göz göze gelerek gülümsedi. Matthew Pat'in gülümsemesine karşılık verip kapıdan çıkarak gecenin içinde gözden kayboldu. Pat kapının eşiğine bakakalmıştı. Ve Bruce, Sally'yle birlikte aralarındaki bir şakaya gülerek kapıdan içeri girdiğinde hâlâ oraya bakmaktaydı. Bruce kolunu kızın omuzlarına dolamış, kulağına bir şeyler fısıldıyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

87. Soğan Hatırası

Pat'in bakışlarının aynı notaya saplanıp kaldığını fark eden Angus Lordie "Onları tanıyor musun?" diye sordu.

Bir an için Pat hiçbir şey söylemeden, Bruce'la Sally'nin kapının eşiğindeki insan düğümünün yanından zor bela geçip bara doğru gitmelerini seyretti. Bu manevra onları, Pat'in Angus Lordie'yle beraber oturduğu masanın yakınına getirmişti. Pat bunun üzerine bakışlarını çevirdi. Bruce'un kendisini görmesini istemiyordu. Sabahlık olayından sonra, Amerikalı kızla karşılaşmak, nerede ve ne şekilde olursa olsun, garip olacaktı.

"Onları tanıyor muyum?" diye mırıldandıktan sonra masaya dönüp yüzünü Angus Lordie'ye çevirerek, soruyu yanıtladı: "Evet, tanıyorum. Ev arkadaşım. Adı Bruce Anderson."

"Harika bir isim," dedi Angus Lordie. "Böyle bir isimle İskoç milli takımında rugby oynayabilirsin. Cyril'in adı –Cyril Lordie– rugby liginde hiç işe yaramayacaktır, öyle değil mi? Seçici kurul adınızı telaffuz ederken bile boğazlarına dizilir, es geçilirsiniz. Adınız Cyril'se,

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

rugby falan oynayamazsınız. Bunun da ötesi berisi yoktur. Köpek olmakla bir alakası yok."

Pat buna karşılık bir şey söylemedi. Bruce'un ismi harikaydı tabii: Bruce güçlü, canlı, kendine güvenli bir isimdi. Pat ve Bruce. Bruce ve Pat. Ama sonra zalim gerçeklik araya girdi: Bruce ve Sally.

Pat, kendisine gülümseyen Angus'a baktı. Bu adamın sohbeti olağanüstüydü. Söylediği şeylerin birçoğu hiç yoktan var olmuş gibiydiler ve kulağa çok eksantrik geliyorlardı, hayata tamamen farklı bir açıdan bakıyordu ki bu eğlenceli ve heyecan vericiydi. Sıkıcı sıfatının tam aksini hak ediyordu, zavallı Matthew'nun tam aksiydi. İşte Matthew bu yüzden gitmek zorunda hissetti diye düşündü. Bu adam ona kendi sıkıcılığını hissettirmişti, çünkü Matthew gerçekten de sıkıcıydı.

Angus Lordie, Bruce'un Sally'yle birlikte kenarında durmuş içki ısmarladığı bara doğru bakıyordu. "O kız," dedi. "Kız arkadaşı sanırım. Tanıyor musun?"

Pat, Bruce ve Sally'den yana bir bakış atıp hızla gözlerini çevirdi. "Çok iyi değil," dedi. "Aslında, yalnızca bir kere karşılaştım. Amerikalı."

"Amerikalı mı? İlginç." Angus Lordie kısa bir an sustuktan sonra: "Sence bu kız onda ne buluyor?" diye sordu.

Pat'in cevap vermesini bekledi. Genç kız cevap vermeyince, sorusunu kendisi yanıtladı. "Çok yakışıklı, öyle değil mi? Şu saçıyla falan. Bir şey sürmüş, değil mi? Evet. Herhalde ben de onun kadar yakışıklı olsam, kolumda Amerikalı kızlar olurdu."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Pat, Angus Lordie'ye baktı. Gerçekten de halâ böyle mi düşünüyordu; elli yaşında bile, veya yaşı her neyse! Hâlâ Sally gibi kızlarla beraber olmak istediğini düşünmek çok acıklıydı, çünkü bu onu genç erkeklere ilgi duymaları kaçınılmaz olan kadınlara özlem duyacağı bir hayata mahkûm ederdi. Aslına bakılırsa, kendisi de yakışıklıydı, insan gerçek yaşını bilmese daha genç olduğunu zannedebilirdi, kırk mesela.

Pat birden kendini tuttu. Aklına Angus Lordie'nin kendisine ilgi duyuyor olabileceği gelmişti. Kendisini gördüğünde gülümsemiş, hemen masalarına gelmişti. Yoksa bu... annesinin deyimiyle, Pat'le ilgili planları olduğu anlamına mı geliyordu? Annesinin dünya görüşüne göre, erkeklerin *planları* olurdu ve kadınların sorumluluğu da bu planları meydana çıkarmak, çoğu durumda bozmaktı. Planlar onurlu bir, amaca hizmet ediyorsa, o zaman elbette durum değişiyordu, o durumda *sensu stricto** plan olmaktan çıkıyorlardı.

Angus Lordie, Bruce ve Sally'yi seyretmeyi bırakmıştı. İçini çekti. "Bir zamanlar Amerikalı bir kız tanırdım," dedi. "Çok tatlı bir kızdı. Bayağı uzun zaman önce, Perthshire'da otururken tanımıştım. Sanat Akademisi'ni bitirmiş, vadimizin içinde –evet, o zamanlar koca bir vadinin yarısı bizimdi– eski bir değirmen evine taşınmıştım. Babam –bahsi geçmişken anlatayım– Perthshire'da büyük arazi sahiplerinden biriydi. Ve ben yirmi küsur yaşında, galerilerin her an kapısını çalacağını düşünen bir gençtim. Yaşadığım hayat *La vie bohème*'di, Perth-

* Latince "gizli plan" anlamında. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

shire versiyonu tabii ki, ama aslında büyük rahatlık içindeydim. On birde kalkar, saat üçe kadar resim yapardım. Sonra bir yürüyüşe çıkar, akşamları da yemeğe misafir çağırırdım. Hayat bayağı güzeldi.

"Sonra bu Amerikalı kız çıkageldi. Comrie'de birtakım insanlarla beraber kalıyordu, Avrupa'yı dolaşmaya çıkmış, bir şekilde oraya gelmişti. Beni görmeye gelirdi, mutfak masasında oturur, saatlerce konuşurduk. Harika Southerlandware fincanlarım vardı, çok güzel şeylerdi, onlarda çay ikram ederdim. Havada çiçek açan katır tırnaklarından gelen hindistan cevizi kokusu olurdu ve bazı akşamlar gündüzün ışığı sönmek bilmezdi. Sana bir şey söyleyeyim mi, o zamanlar dünyayı... dünyayı fethedebilirdim."

Konuşmayı kesmiş, tavana bakıyordu. Artık yarısı boşalmış olan viski kadehi elindeydi. Pat sesini çıkarmıyordu. Hatta sanki bütün bar sessizliğe bürünmüş gibiydi, ama gerçekte gürültü devam ediyordu.

Bu şekilde bir an geçtikten sonra, Angus Lordie, Pat'e baktı. Genç kız, adamın gözlerinin sulanmış olduğunu fark etti. Her an ağlayabilirmiş gibi duruyordu.

"Beni ağlatan şey soğan hatırasıdır," dedi sessizce. "Bu deyişi bilir misin?"

Pat nazikçe yanıtladı. "Hayır. Ama çok hoş bir imge. Soğan hatırası."

"Evet," dedi Angus Lordie. "Gerçekten öyle, değil mi? Sanırım Craig Raine'in bir şiirinden geliyor. Çok iyi bir şair. Devam edemeyecek bir aşktan bahseder, düşünmek onu ağlatır. Ne kadar iyi bir şey ağlamak. Fa-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

kat lütfen beni affet, böyle konuşmamalıyım. Senin önünde koca bir hayat uzanıyor. Üzgün hissetmen için hiçbir sebep yok."

Pat duraksadı. Angus Lordie'de güven veren bir taraf vardı; genel tavrındaki bir samimiyet havası, insanı gerçekten anlam ifade eden şeyler hakkında konuşmaya itiyordu.

"Biraz üzgün hissediyorum aslında," dedi, Konuşurken bir yandan da bardağıyla oynuyordu. "Üzgünüm, çünkü oradaki şu çocuk, Bruce... bir başkasıyla ve..."

Angus Lordie uzanıp Pat'in koluna birkaç kere hafifçe vurdu. "Hayatım, başka bir şey söylemene gerek yok. Anlıyorum." Bruce ve Sally'ye doğru bir bakış attı. "Bu sana çok acı veriyor olmalı."

"Evet öyle.

"Tabii ki öyle." Bardağını alıp viskisinin son kalanını bir dikişte bitirdi. "Haydi gidelim buradan. Gidelim ve sevgili dostumuz Domenica Macdonald'ı ziyaret edelim. Çok misafirperverdir ve her türlü pişmanlığı defetmek konusunda üstüne yoktur. Cyril dışarıda merdiven korkuluğuna bağlı vaziyette bekleyebilir. İskoçya Sokağı'na bayılıyor. Kokusundan ötürü sanırım. Drummond Meydanı'na göre çok daha kokulu bir yer."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

88. Koca Lou'ya Bir Telefon Geliyor

Angus Lordie, Pat'e Cumberland Barı'nın kendilerine sunduğu rahat ortamı terk etmeyi teklif ederken, kendi kendini yetiştirmiş kafe sahibesi Koca Lou Canonmills'deki evinin penceresinde durmuş, camdan dışarı bakıyordu. Genellikle akşam yemeğini erken yerdi, ama o gün kendisini aç hissetmemiş, ancak şimdi yemeği düşünmeye başlamıştı. İşten geldiği zaman hep yaptığı gibi, kitap okumaya dalmıştı. Hâlâ Proust'la haşır neşirdi.

Koca Lou'nun kütüphanesinin büyük bir kısmı, kafe yapmak üzere sahaf dükkânını satın aldığında korumasına geçen kitaplardan oluşuyordu. Bununla beraber, cumartesi öğleden sonraları kafe kapalı olduğunda gezmeyi alışkanlık haline getirdiği kitapçılardan kendisinin aldığı kitaplar da vardı. West Port'ta şimdi sık sık gidip geldiği birçok dükkân bulunuyordu, ama civardaki gürültülü ve adi barların sayısının artışı canını sıkmaya başlamıştı. Fazla uzakta olmayan Lothian Caddesi, Koca Lou'ya kalırsa, artık üstü açık bir lağıma dönüşmüştü; gündüz gayet masum görünüyordu, fakat geceleri sarhoş genç erkek çeteleriyle, akıl almaz kısalıktaki mini

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

etekleri ve absürd yükseklikte topuklarıyla genç kızların uğrak yeriydi. Her bir barın girişinde, kalın enseleri, tıraşlı kafaları, kulaklarında radyo mikrofonlarıyla tehditkâr görünümlü adamlar duruyordu. Arbroath'ta böyle bir şeye rastlanmazdı, Aberdeen'de ise çok az vardı. Aslına bakarsan diye düşündü Koca Lou, Aberdeen sokak köşelerinde takılmak için fazla soğuk bir yer. Şu kısacık etekli kızlar, aynı giysileri kışın Union Caddesi'nde giyecek olsalar, göz açıp kapayana kadar donarlar. İskoçya'nın her zaman bu kadar saygıdeğer olmasının sebebi iklimi miydi?

Koca Lou, Proust hakkında birtakım şüpheler beslemeye başlamıştı. Elindeki baskıdan gurur duyuyordu, ellilerin başlarında gayet hoş bir formatta basılmış Scott-Moncrieff tercümesiydi (Koca Lou dokunması güzel olan kitapları severdi). Şimdi altıncı ciltteydi, Guermantes Düşesi'ni ve onun sosyal hayatın en canlı döneminde Norveç fiyortlarına seyahat etme kararını okuyordu. Proust bunun insanlar üzerindeki etkisinin, Kant'ı okuduktan sonra gereklilikler dünyasının ötesinde bir özgürlük dünyası olduğunu keşfetmesine benzediğini söylemişti. Bu biraz abartıya kaçmıyor muydu? Koca Lou kendisine bunu sormaktaydı. Ama Proust determinizmi ne kadar hafiflikle betimlerse betimlesin, Koca Lou bu konuya ciddiyetle eğiliyordu. Koleksiyonunda konu üzerine yazılmış bütün kitapları –çok keyif almasa da– okumuş ve okuduktan sonra, özgür irade yanlısı olduğuna karar vermişti. Onu özellikle ikna eden tez, özgür olduğumuz ispat edilemese bile, irade özgürlüğü varmış

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

gibi davranmamız gerektiği, aksi takdirde sosyal hayatın imkânsız olacağı düşüncesiydi. Bu da onun görüşüne göre determinizmin yanlış olduğunu anlamına geliyordu, çünkü insan hayatının gerçeklerine uymuyordu.

İnsanlar tarafından anlaşılıp, gereklerine göre hareket edilen, hayatın gerçekleriyle hiç alakası olmayan bir teori ne işe yarardı? Determinizm hakkındaki düşüncesi buydu. Ama sonra kendisine Tanrı'yı sormuş, kafası karışmıştı. İnsanlar hayatlarını sürdürmek için bir Tanrı fikrine ihtiyaç duyduklarını düşünüyorlarsa, sadece içlerinde Tanrı'ya yer veren gerçeklik teorileri mi savunulabilir olacaktı? İşte burası şüpheliydi. Tabii ki kanıtlanmalarına gerek olmayan, ama en azından onlardan istediğimiz, amaçlar doğrultusunda işlerliği olan sosyal teorilerle, doğru ve yerinde olan, ama gündelik hayata uyarlamamız gerekmeyen başka teoriler arasında kesin bir ayrım yapmıyorsak, o zaman durum değişirdi. İşte bu diye düşündü.

Sorun şuydu ki bazı insanlar gerçekliği hiçbir şekilde tanımayan sosyal felsefeler telkin edip duruyorlardı. Koca Lou bazı Fransız filozofların buna eğilimi olduğuna dikkat etmişti: Teorilerinin felakete varacak sonuçları olabileceği hiç umurlarında değildi, çünkü kendilerini bu tür durumları aşmış kabul ediyorlardı. İnsanın ayakları Paris'te güvenli bir zemine basarken, bilimsel bilginin toplumsal olarak belirlendiğini –yani gerçek anlamda doğruluk içermediğini– söylemek son derece mümkündür, fakat aynı bilgi on bin metre yükseklikte bir jetin içinde, havada kalmanızı sağlayan mühendisliğin da-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yandığı tek şeyken, bu soruyu sorabilir misiniz? Fransız filozofları, aynı şekilde Mao'ya ve çalışmalarına hayran kalmışlardı, çünkü o zamanlar Çin'de yaşamak zorunda değillerdi. Sürekli telkin ettikleri şeyin asla gerçekleşmeyeceğini biliyorlardı.

Koca Lou penceresinin önünde durmuş, üzerinde Castro'nun resmi olan bir tişörtle kafesine gelen genç adamı hatırlıyordu. Kahvesini vermiş, sonra da resme işaret etmişti.

"Düşüncelerini söyledikleri için insanları hapse atan birini gerçekten beğeniyor musunuz?" diye sormuştu. "Onun hükmü altında yaşasaydınız, bu tişörtü giyer miydiniz?"

Genç adam Lou'ya bakıp gülümsemiş, "Ne kadar safsınız," dedikten sonra, kahvesini alıp masasına geçmiş, oradan şöyle demişti: "Hiç hatalı bilinç diye bir şey duydunuz mu?"

"Evet," dedi Koca Lou. "Duydum."

Ama genç adam gülmüş, yanında getirdiği dergisini okumaya koyulmuştu. Tabii ki o esnada Koca Lou'nun aklına ona söyleyebileceği birçok şey gelmişti. Ama sesini çıkarmamış, yalnızca kapıya yürüyüp gizlice kilitlemişti. On dakika kadar sonra genç adam çıkmak için kalkıp –o sırada içerideki tek müşteriydi– kapının kolunu zorlamıştı. Kilitli olduğunu anladığında, Lou'ya dönüp, derhal çıkmasına izin vermesini istemiş, Lou'da öyle yapmıştı.

Lou hiç acele etmeden kapıya yürüyüp, kilidi açarken, adamın suratında öfkeli ve içerlemiş bir ifade var-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dı. Bir hapishane gardiyanı da görevini yaparken ancak bu kadar sallanabilirdi. Kapıyı açarken dedi ki: "Siz üniversitede öğrencisiniz, değil mi? Biliyor musunuz, ben hiç üniversitede öğrenci olmadım. Ama size özgürlükle ilgili bir ders vermiş olduğumu düşünmüyor musunuz?"

Bu olayın hatırası Lou'yu gülümsetti –zarif bir zafer anıydı– ve telefonu çaldığında hâlâ gülümsüyordu. Açmak için odanın öbür köşesine yürüdükten sonra, hattın öbür ucunda Aberdeen'li o adamın, şefinin sesini duydu. Özel çekmecesinde mektubunu sakladığı, sesini tekrar duymayı hiç beklemediği o adamdı.

"Ben Edinburgh'dayım Lou," dedi o ses. "Seni yemeğe götürebilir miyim? Müsait misin?"

Lou, determinizmi düşündü. Elbette müsaitti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

89. Koca Lou Yemeğe Gidiyor

Koca Lou'nun Aberdeen'li arkadaşının adı Eddie'ydi. Tıpkı söz verdiği gibi, Forrest Caddesi'nde Sandy Bell'in Barı'nda Lou'yu bekliyordu. Kırklı yaşlarının başlarında, uzun boylu, cansız koyu renk saçlı, uzun, kartal burunlu bir adamdı. Lou bara girer girmez onu görmüş, o da gülümseyip başıyla selam vermişti. Koca Lou için bu çok önemli bir andı. Uzun zaman önce sevdiğimiz ve belki de hâlâ seviyor olabileceğimiz birisini gördüğümüzde hep öyle olmaz mı? Aradan seneler geçmiş, Koca Lou onu sıklıkla düşünmüştü, her gün olmasa bile hemen hemen her gün, ve işte şimdi buradaydı, hiç değişmemişti sanki, orada durmuş, sanki bir haftadır birbirlerini görmemiş iki arkadaşlarmışçasına gülümsüyordu.

Bir arkadaşlarını ciddiyetle dinlemekte olan bir grup genç adamın yanından kendine yol açarak Eddie'nin yanına doğru ilerledi. Barın onlara en uzak köşesinde bir masaya oturmuş bir kemancı genel muhabbetin gürültüsünü güçlükle bastıran bir hava çalıyordu. Notaların sivri ve aceleci bir tınısı vardı ve Lou, Aber-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

deen'de bir akşam buna benzer bir pub'da oturduklarını, o sırada Shetland'lı bir kemancının keman çaldığını hatırladı. Bir an yüreği hoplamış, onun da aynı şeyi hatırlayıp hatırlamadığını merak etmişti. Erkekler böyle şeyleri hatırlamazlardı veya onların da kendi hatıraları vardı.

Eddie'ye ulaştığında, o kadehini bara bırakıp Lou'nun alnına minik bir öpücük kondurmak için öne doğru eğildi.

"Çok uzun zaman oldu, öyle değil mi Lou?"

Lou başıyla onayladı. Ağlamayacaktı, buna kararlıydı, ama gözyaşlarıyla mücadele etmesi gerekiyordu. Koca Lou gizlice, Eddie'ye göstermeden, dudağını ısırdı.

"Evet, çok uzun zaman oldu. Ve şimdi..."

"Ve şimdi buradayız," dedi Eddie.

Lou bir şey söylemeden, etraflarında gezinen barmene bir bakış attı. Eddie onun için bir içki ısmarladı: "Pernod'yu sevdiğini hatırlıyorum Lou. Pernod! Evet, çok iyi hatırlıyorum."

"Artık ondan pek içmiyorum," dedi Lou. "Ama teşekkürler Eddie."

Birbirlerine baktılar. Lou, Eddie'nin biraz kilo almış –ama fazla değildi– bir de şakaklarındaki saçların hafifften ağarmış olduğunu fark etti. Hem saçları biraz daha derli toplu görünüyordu. Bunun da sebebi Amerika'da yaşaması olmalıydı. Orada insanlar saçlarına başlarına daha fazla özen gösterirlerdi.

"Nasıl gidiyor Eddie?" diye sordu. "Hâlâ Galveston'da mısın? Teksas ya da her neresiyse?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Eddie, belki biraz çekingen bir ifadeyle gülümseyip bakışlarını ayaklarına indirdi. "Sana tekrar yazmak ve anlatmak istedim Lou. Mektup yazmakta pek iyi değilim, biliyorsun. Mektubumu aldın, değil mi?"

Koca Lou barmenin uzattığı içkiyi aldı. "Evet, mektubunu aldım Eddie." Eğer bilseydi diye düşündü, o mektubu kaç kere okuduğumu, nasıl sakladığımı bir bilseydi. Hatıra olarak saklamıştı, çünkü başka hatıra yoktu.

"Birkaç sene Galveston'da kaldım," dedi Eddie. "Sonra Mobile, Alabama'ya taşındım. Harika bir yer. Şimdi oradayım. Senin hoşuna gidecek bir yer, biliyor musun?"

Koca Lou dikkatle dinliyordu. Eddie daha önce ona Galveston'dan hoşlanmayacağını, oraya gidip onunla beraber yaşamasının iyi olmayacağını söylemişti. Şimdi de Mobile'den hoşlanacağını söylüyordu. Onunla beraber oraya gitmesini mi isteyecekti? Kendisini tekrar mı istiyordu? Peki şu an bunu yapmak için vaziyetinin elverişli olacağını nereden biliyordu? Ama tabii ki Eddie bunu bilirdi, tabii ki bilirdi.

Eddie, Lou'ya neler yaptığını sordu, o da anlattı. Lou'nun kafe işletme konusunda iyi olacağını düşündüğünü söyledi –zaten onun hep hizmet sektöründe tutunacağını düşünmüştü–, Lou ise teşekkür etti. Peki o hâlâ aşçılık mı yapıyordu? Evet, ama petrolcüler için değil.

"Şimdi gerçek bir şef oldum," dedi. "Petrol endüstrisinde aşçılık yapmak endüstriyel bir işten başka bir şey değil. Koca oğlanlar için koca porsiyonlar. Bol karbonhidrat. İncelik yok."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Lou, Eddie'yi beyaz mutfak önlüğü, giymekten hoşlandığı, yağlı saçlarını saklayan kepiyle hayal etti. Bir keresinde ona yağlı saçlara son vereceği iddia edilen özel bir şampuan vermişti, ama ya şampuan işe yaramamıştı ya da Eddie kullanmayı bırakmıştı.

İçkilerini bitirip yolun karşısındaki Cafe Sardi'ye gittiler. Eddie orada bir masa ayırtmıştı, Lou'ya bu restoranı bilip bilmediğini sordu. Eddie bilmiyordu, ama içeri girdiğinde hoşuna gitti. Duvarlarında resimler olan restoranları severdi, ayrıca İtalyan restoranlarında her zaman insanı rahat hissettiren bir hava oluyordu.

Duvara yakın bir masaya oturdular. Eddie menüye bakıp Lou'ya şimdi pişirdiği bazı yemeklerden bahsetti. Amerikalıların tatlıya karşı zaafları olduğunu söyledi. İskoçya'da tuzlu olarak tercih edilecek şeylerin üstüne pudra şekeri serpmek zorunda kalıyordu.

"Orada her şey çok mu farklı?" diye sordu Koca Lou. "Benim hoşuma gider mi sence?"

Eddie masa örtüsünün kenarıyla oynuyordu. "Bazı yönlerden çok farklı," dedi. "Kendini kollamak zorundasın. Eğer düşersen, düşersin. Kimse gelip seni kaldırmaz. Ama çalışmak istiyorsan, harika bir yer."

"Belki oraya gelip seni görmeliyim," dedi Koca Lou. Çekinerek konuşuyordu, çünkü Eddie, Mobile'den hoşlanacağını söylemiş olmasına rağmen, kendisini henüz davet etmemişti. Ne tuhaf bir isim diye düşündü. Mobile. Eddie, Mobayl değil de Mobiil diye telaffuz etmişti. Doğru telaffuz bu olmalıydı. Eddie ayrıntılara dikkat ederdi, hep böyle olmuştu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Sana söylemem gereken bir şey var Lou," dedi Eddie. "Ben artık evliyim. Orada tanıştığım bir kızla evlendim. Beraber bir restoran işletiyoruz."

Koca Lou hiçbir şey söylemedi. Konuşmaya davrandı, ama bir şey söylemedi. Çatal bıçağına baktı. Salata tabağına, minicik vazonun içinde tek başına duran çiçeğe, mumun cereyanda titreyen alevine baktı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

90. Tang Hanedanı'nın Şiir Sanatı

Auden (ve Tolstoy) der ki, mutsuzluğun çeşitli türleri olur. Koca Lou için, Eddie'nin Mobile, Alabama'da bir kadınla evlenmiş olması mutsuzluk vericiydi. Hiçbir zaman çok şeye sahip olmamıştı ve sahip olduğu az bir şeyi de kaybetmek, en azından pek alışık olmadığı bir acıydı (Auden'ın yoksullar hakkındaki deyişi). Kendi payına çok fazla sevmiş olan ve bunu bilen Pat için, Cumberland Barı'nda Bruce'u bütün dikkatini Amerikalı kız arkadaşına verirken görmek, yeni bir mutsuzluk yaratmıştı. Bu istediğin şeye sahip olamayacağını bilmenin mutsuzluğuydu, gençler için acı bir keşif olan mutsuzluk türü. Gençler istedikleri şeyi elde edemiyeceklerini nadiren inanırlar, çünkü önlerinde uzanan, ucu açık bir gelecek her zaman vardır. Bugün güzel olmayabilirim, ama yarın güzel olacağım. Bugün fazla param olmayabilir, ama hepsi değişecek. Halbuki gerçekler hiç de böyle değildir.

Angus Lordie, Pat'i Cumberland Barı'ndan çıkarırken, genç kızın kendisini ne kadar berbat hissettiğinin farkındaydı. Onun kadar psikolojik içgörüye sahip ol-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

mayan birisi, dikkat dağıtıcı konuşmalarla veya ortalıkta daha bir sürü genç adam olduğuna dair gözlemlerle Pat'i neşelendirmeye çalışabilirdi. Ama o umutsuz aşkın ne demek olduğunu ve insanın bu kasvetli ruh haliyle başa çıkmasının tek yolunun kendi mutsuzluğuyla yüzleşmesi olduğunu biliyordu. Ayrıca, mutsuz insanların istedikleri en son şeyin, diğerlerinin daha da büyük mutsuzluklarının anımsatılması olduğunu anlamanın da önemli olduğunu düşünüyordu. Dişi ağrıyan birisine, dişleri daha çok ağrıyan insanlar olduğunu söylemenin hiçbir yararı olmazdı.

Bu düşüncelerle Cumberland'den ayrılırlarken, Pat'e dönüp, "Evet, çok rahatsız edici bir durum, öyle değil mi? Sen onu istiyorsun, o seni istemiyor, çünkü kolunda başka bir kız var. Ah evet. Çok talihsiz bir durum. Ve tabii ki, kolunda başka bir kız olmasaydı bile, seni istemeyebilirdi."

Pat bunun yardımcı olduğunu düşünmüyordu, tam ağzını açıp, bu konuda konuşmak istemediğini söyleyecekti ki, Angus devam etti. "Onda ne gördüğünü anlayabiliyorum, biliyor musun? Erkek güzelliğinin cazibesini anlayabilirim. Ben bir sanatçıyım, güzelliğin ne demek olduğunu bilirim. O güzel genç adam seni büyülemiş. Güzellik bunu yapar. Görürüz, büyüleniriz. Çok sıra dışı bir şey. Onunla kaynaşmak, bir olmak isteriz. Adeta onun kendisi olmak isteriz. Sen o genç adam olmak istiyorsun, biliyor musun? İstediğin bu."

Drummond Meydanı'nı dolaşıp, İskoçya Sokağı'nın bulunduğu tepeye doğru ilerlerken, Pat hayretler için-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

de dinliyordu. Merhum şair Sydney Goodsir Smith'in evinin önünden geçerlerken, Angus Lordie boş pencerelere doğru bakıp bir selam çaktı.

"Sydney'nin gölgesini tanıdığımı belirtmek hoşuma gidiyor," dedi. *"Şimdilik iyi geceler o zaman Li Po/ Tien Mu'nun mutluluk dolu tepelerinde."* Pat'e döndü. Bu güzelim mısralar Sydney'ye ait, Tanrı onun çılgın ruhunu korusun. Çinli şair Li Po'ya hitap ettiği çok güzel bir şiir yazmıştı, bir Edinburgh barında akşam saatinde olup bitenlere dair, *keyifli bir mekânda, feylesoflarla aymazların neşeli beraberliği* üzerine. Ne muhteşem bir resim! Ve bütün bunlar devam ederken, *dünya ölüm dansını yapıyor/ dönmekte durmadan / mekân ve zamanın sisinde, rüzgârında*."

Durup köpeğine baktı. "Sence bunlar berbat bir saçmalıktan mı ibaret Cyril? Pat'e her zaman böyle zırvalamadığımı söyler misin? Ama bazen... bazen yapılacak en doğru şey buymuş gibi geliyor. Bunu ona söyler misin Cyril?"

Cyril bir süre efendisini izledikten sonra Pat'e döndü. Göz kırptı.

"İşte," dedi Angus Lordie. "Cyril, Sydney'le çok iyi anlaşırdı. Çinli şairlerden söz edilmesini de sever. Gerçi Çinlilerin köpek yediklerini biliyor; genellikle insanların zaaflarına karşı hoşgörülü olsa da, bu Cyril'in pek tasvip etmediği bir uygulamadır. Bir köpek sınırı nerede çizeceğini bilmeli."

"Çin şiir sanatını sever misin Pat? Hayır mı? Öyle tahmin ediyorum ki, daha önce hiç zevkine varmadın. Bi-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

liyor musun, Arthur Waley tercümelerini okumayı denemelisin. Bu Çinli şairler nehirlerinin kenarlarında oturup gemilerin gelmesini beklemekten aldıkları keyfi anlatan harika şiirler yazmışlar. Çin şiirinde fazla bir şey olmaz. Hem zaten insan şiirde mutlaka bir şeyler olup bitsin ister mi? Ben zannetmiyorum."

İskoçya Sokağı'na saptılar. Cyril'in karşısına çıkan her kaldırım taşını, her sokak lambasını koklamasına izin vererek yavaş yürüyorlardı.

"Sekizinci yüzyıl Çin şiirlerini yazmak gayet kolaydır aslında," dedi Angus Lordie. "İngilizce olarak tabii. Çok az bir çaba gerektirdiğini düşünüyorum."

"Şimdi bir tane uydursana," dedi Pat. "Haydi. Madem o kadar kolay."

Angus Lordie tekrar durdu. "Elbette. Evet, şimdi biraz düşünelim."

Bir an sustu. Sonra yüzünü Pat'e dönerek vakur bir havayla ona hitap etti:

Bu taştan sokağa bakıyorum
Bir ülkenin adını alan bu sokağa
İçinde zarif bir dostun
Şarap sürahisini hazırladığı ışıklı eve
Beraber geçirdiğimiz saatleri getiriyor akla
O sakin odada. Bizim ve onun arasındaki
Her merdiven basamağı,
Yürekleri biraz daha havalandıracak
Taşlığından mutsuzluğu süpürüp alacak
Seni yine gülümsetecek. Mutsuz dostum;
Sana söylüyorum; söylediklerim doğru.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Konuşmasını bitirip Pat'e doğru küçük bir reverans yaptı. "Benim Çin şiirim," dedi. "Şu an yanımızda olsaydı Li Po'nun yazabileceği kadar iyi bir şiir değil belki, ama o burada değil. Ve bu şiir belki de seni Domenica ve bendenizle beraber bir akşam geçirip, gerçekten önemi olan şeyler hakkında konuşacağın bir akşama hazırlayabilir. Bu arada, senin şüphe götürmeyen mutsuzluğuna merhem olmuşsa, o zaman kendimi komşuluk görevimi yerine getirmiş sayacağım. *N'est-ce pas*,* Cyril?"

Fransızca, "değil mi" anlamında. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

91. Tanrı Belçika'yı Hor Görüyor

"Peki nerede," diye sordu Domenica Macdonald kapıyı açarken, "şu nahoş kokulu köpeğin?"

Angus Lordie, Pat'in pek de sıcak bulmadığı bu karşılamadan dolayı şaşırmış görünmüyordu. Ama Pat'in endişesinin yersiz olduğu ortaya çıktı. Komşusu Domenica'yla, yeni edindiği arkadaşı Angus'un arasındaki ilişki rahat bir ilişkiydi. Aralarındaki atışma iyi huyluydu. Gece boyunca, Angus Lordie, Domenica'yı –yüzüne karşı– "dehşetengiz bir entel dantel" olarak tarif etmiş, karşılığında Domenica onun "başarısızlığıyla nam saldığını", bir "hovarda", "yeteneği sorgulanabilir bir ressam" olduğunu söylemişti.

"Eğer Cyril'i kastediyorsan," dedi Angus Lordie, "dışarıda, parmaklığa bağlanmış durumda, bu ıtırlı sokağın kokularının keyfini çıkarıyor. Drummond Meydanı'nda bu kokuları özlüyor tabii. Ne de olsa oranın havası biraz daha iyi. Şu an gayet mutlu."

Domenica onları çalışma odasına aldı. "Beni görmeye geldiğinize gerçekten memnun oldum," dedi, dolaptan yarısı boş Macallan şişesini çıkarırken. "Senin şu fet-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

van konusunda endişeleniyordum Angus. Muhalif görüşlü Özgür Presbiteryenler kozlarını meydana koymadılar mı henüz?"

Pat, Özgür Presbiteryenlerin cemaat liderinin pek de iltifatkâr olmayan bir portresini yaptığı için Angus Lordie'ye dayatılan muhalif fetvayla ilgili konuşmayı hatırladı. Angus Lordie bu konuda daha fazla bir şey söylememişti. Üstelik bir fetva yüzünden kendisini sıkıntıya sokar gibi bir tavrı da yoktu.

"Ha o mu?" dedi Angus Lordie, Domenica'nın cömertçe doldurduğu viski kadehini kabul ederken. "Evet, hoşnutsuzluklarını belirtmek için bir iki şey yaptılar, ama bence bütün bu mesele yakında tamamen unutulup gidecek."

"Tam olarak ne yaptılar yani?" diye sordu Domenica.

"İçlerinden bir grup gelip kapımın önünde Keltçe ilahiler söyledi," diyerek yanıtladı. "Şu takıldıkları korkunç ağıtlar var ya! Bitirdiklerinde çıkıp teşekkür ettim, biraz afallamış gibiydiler. Onlardan daha haber alacağım tarzında bir şeyler mırıldanıp gittiler, ama davalarına yüreklerini koymuş gibi bir halleri yoktu."

"Bir fetvayı ayakta tutmak ne kadar zor," dedi Domenica. "İnsanın çok hevesli olması gerekiyor. Ben olsam, gerekli manevi enerjiyi bulabilir miydim, bilmiyorum."

"Cyril, Keltçe ilahileri duyduğunda uludu," dedi Angus Lordie. "Eşlik etmeye çalıştığını zannettiler. Sesi onlara o kadar benziyordu ki! Çok acayip! Tabii o da Loch-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

boisdale'den geliyor, muhtemelen daha önce de Keltçe ilahi söylendiğini duymuştur. Belki de bu onda ev özlemi yarattı."

"Neyse," dedi Domenica. "Bütün bunlar milletlerin neşesine neşe katacak şeyler. İskoçya'daki hayatın en güzel tarafı da bu. Hiç sıkıcı geçmiyor. Sıkıcı bir memlekette yaşamadığım için memnunum doğrusu."

"Neresi mesela?" diye sordu Pat. Ara yılında kısa bir süre için Avustralya'ya, sonra da Yeni Zelanda'ya gitmişti. Belki Yeni Zelanda biraz sakindi, ama Avustralya'ya kesinlikle sıkıcı denemezdi, en azından o diyemezdi.

"Belçika," dedi Domenica. "Belçika son derece sıkıcıdır."

Angus Lordie başıyla aynı fikirde olduğunu belirtti. "Ben Belçika'nın ne diye var olduğunu bir türlü anlayamam," dedi. "Ama sıkıcılığı konusunda sana kesinlikle katılıyorum. Hani partilerde oynanan bir oyun vardı: Meşhur bir Belçikalı bulup söylemen gerekiyor, ama adı Leopold olmayacak, bu bayağı bir şey söylüyor, öyle değil mi?"

"Bende bir yerlerde meşhur Belçikalıların bir listesi olacaktı," dedi Domenica dalgın dalgın dalgın. "Ama sanırım kaybettim."

"Bir yerlerden çıkar," dedi Angus Lordie viskisinden bir yudum alırken. "Böyle şeyler hep bir yerlerden çıkar. Bu arada, sana söylemiş miydim, Belçika'yla ilgili bir ilahi besteledim. İskoçya Kilisesi ilahi kitabını yeniliyordu, daha modern katkılar rica ettiler. Pek gurur duy-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

duğum bir beste yaptım. Adını da şöyle koydum: *Tanrı Belçika'yı Hor Görüyor.*"

"Ya sözleri?" diye sordu Domenica.

Angus Lordie boğazını temizledi. "İlk kısmı şöyle," diyerek başladı:

Hiç duymamıştı Belçika'nın adını Tanrı
Ama ona olan sevgisi yine de tamdı
Çünkü iyi niyetli ve şefkatliydi Tanrı
Hiç umursamazdı
Şöhreti kafasına takmazdı.

Bitirdikten sonra, ellerini kavuşturup Domenica'ya baktı. Pat ne düşüneceğini bilemiyordu. Bu ciddi bir şey miydi? Angus'un İskoçya Sokağı'nda söylediği Çin şiiri hoşuna gitmişti, ama bu ilahi biraz... herhalde bu sefer ciddi olamazdı.

Domenica, Angus Lordie'ye bakıp tek kaşını yukarı kaldırdı. "İskoçya Kilisesi bunu kullandı mı?" diye sordu.

"Nedeni bilinmiyor, ama hayır," dedi Angus Lordie. "Çok kibar bir dille yazılmış bir mektup aldım, ama korkarım pek uygun olmadığını düşündüler. Avrupa içinde uluslararası nezaketle ilgili bir şey olmalı. Belçika'yı ciddiye alıyormuş gibi yapmamız gerekiyor."

"Hiç mizah duygusu olmayan bir çağda yaşıyoruz," diyerek duruma bir yorum getirdi Domenica. "Eskiden gülmek mümkündü. Senin şu saçma sapan ilahin gibi –kusura bakma Angus– fantezilerle eğlenmek mümkündü. Peki ya şimdi? Şimdi ortalık sansürcü ve mızıkçı doldu. Ne düşüneceğimiz, ne söyleyeceğimiz konusunda nutuk çeken ciddi ve cahil bir sürü insan. Üstelik, biliyor

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

musunuz, biz de kulağımızın üstüne yatıp bütün bu sürece izin verdik. Sonuçta, bağımsız düşünen ya da genel görüşü yansıtmayan birisiyle karşılaştığımızda hayrete düşüyoruz."

"Düşünce özgürlüğü bu şekilde kaybediliyor," dedi Angus. Domenica'yı dikkatle dinlemişti. "Küçük kesintilerle. Küçük kınama eylemleriyle, ruhun hevesinin binlerce kez kırılmasıyla."

Söylenenler üzerine düşünürken hepsi birkaç saniye sessiz kaldılar. Domenica ve Angus Lordie aynı fikirde gibi görünüyorlardı, ama Pat o kadar emin değildi. Belçika'yla ilgili kötü konuşmanın anlamı neydi? Başkalarının hassasiyetlerinin bilincine varıp küçültücü yorumların önüne geçerek ahlaki bir gelişme göstermemiş miydik? Ya bir Belçikalı bu ilahinin sözlerini duyacak olsaydı? Gereksiz yere gücenmiş olmayacak mıydı? Hem insanları değiştiremeyecekleri şeyler yüzünden –örneğin Belçikalı oldukları için– eleştirmek doğru muydu?

Pat bunları düşünürken, diğer ikisinin gözlerinin kendi üzerinde olduğunu fark etti.

"Anlaman gereken bir şey var hayatım," dedi Domenica. "Angus ciddiye alınacak biri değildir."

Angus Lordie başıyla onayladı. "Kesinlikle doğru," dedi. "Fakat buraya bak Domenica, benim canım sıkılıyor, biraz heyecan istiyorum. Rica etsem, Pat'le bana tüneli göstermen mümkün olur mu acaba? Bu gecenin –her bakımdan– bir keşif ve araştırma gecesi olduğuna dair çok belirgin bir his doğuyor içime."

Domenica, Pat'e bir bakış attı. Bu bakışta çok yoğun bir ahlaki uyarı ifadesi okunuyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

92. İskoçya Sokağı Tüneli'nde

Pat, İskoçya Sokağı'nın –sokağın kendisinin– Kraliçe Victoria döneminden kalma bir demiryolu tünelinin üzerine inşa edildiğini duymuştu. Bruce sokağın her iki yakasındaki bodrum katlarının New Town için hiç de normal olmayan derinliklere indiğine işaret etmişti; bunun sebebi sokağın, tünelin tavanından destek almasıydı.

"Bu tür şeyler hakkında oldukça fazla bilgim vardır," demişti Bruce. "Bilmek istediğin bir şey olursa sorman yeterli."

Şimdi, Domenica ve Angus Lordie'yle beraber, binalarının dahil olduğu apartmanlar blokunun en alçak seviyeli bodrum katının önündeki sahanlıkta, çok alçak bir kapının önünde duruyordu. Parmaklığın yanında beklediği yerden Angus tarafından alınan Cyril, hevesle kapıyı koklamaktaydı.

"Ben buranın bir kömürlük olduğunu sanıyordum," dedi Pat.

"Öyle zaten," dedi Domenica, ayağıyla kapıyı iterken. "Ama onun da ötesinde bambaşka bir şey, sade-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ce benim ve buraların bir iki eski sakininin bildiği bir şey."

Fenerinin ışığıyla kapının ardındaki karanlık boşluğu aydınlattı.

"Hâlâ kömür kokuyor," dedi. "Fark etmişsinizdir. Ama şu arkadaki kapıdan tünele giriliyor. Beni takip ederseniz, içeri girip bir yürüyüş yapabiliriz."

Domenica ileri doğru kararlı bir adım attı. Angus Lordie, Pat'e takip etmesini, kendisinin Cyril'le birlikte arkayı kollayacaklarını işaret etti. "Cyril'de bir nebze bile korku yok," dedi, "bu maalesef çok az hayal gücüne sahip olduğunu gösteriyor. Cesurlar hayal gücünden biraz mahrum oluyorlar, sence de öyle değil mi?"

Bu merak uyandırıcı önermeyi tartışmak için vakit yoktu, çünkü Domenica çoktan tünelin içine dalmış, fenerinden gelen ışık karşı duvarın üzerinde oyunlara girişmişti. Mahzenin kapısı dik vaziyette geçmeye izin vermediği için Pat eğilerek tünelin içine doğru ilerledi. İçerinin çok daha serin olan havasını derhal teninde hissetmiş, kapısı uzun zaman açılmamış bir bahçe kulübesini andıran hafif küf kokusunu içine çekmişti.

Bakışlarını yukarı kaldırdı. Domenica, feneri tünelin tavanına doğru tutuyordu. Kararmış taşların içinden küçük kümeler halinde sarkıtlar büyümekteydi. Kara zeminin üzerinde bembeyaz görüntüleriyle mantar kolonilerine benziyorlardı. Tünelin tavanı yüksek –altı metreden fazla diye düşündü Pat– içi de rayların her iki tarafından yürüyüş yolu geçmesine izin verecek kadar genişti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Domenica feneri tünelin ilerisine, Drummond Meydanı'na doğru tutarak, "Yürümeye başlamalıyız," dedi. "Yürürken adımlarınıza dikkat edin. Burası bayağı sarp. Eğim yirmi yedide bir. Ayrıca, bu tünelde mesafe yirmi metrelik birimler halinde ölçülüyor."

"Her zaman ki gibi, bilgi dağarcığın müthiş," dedi Angus Lordie. "Bu gizli bilgileri nasıl edindin?"

"St. Giles'daki orgcudan," diye yanıtladı Domenica. "Arkadaşım Peter Backhouse. Tren yolları hakkında bilinmesi gereken her şeyi biliyor. Buna Edinburgh'un eski hatları da dahil. İsterseniz size Bach'ı, Pachelbel'i baştan sona anlatabilir, ama bunların yanında ray eğimleri, sinyalleşme sistemleri ve Edinburgh, Leith ve Granton Demiryolu Şirketi hakkında da bilgisi var. Fevkalade bir şey, öyle değil mi? Trenler hakkında çok şey bilen insanlar beni hep etkilemiştir."

"Ben hep İskoç Kilisesi'nin tren yolları konusunda sağlam durmadığını düşünmüşümdür," dedi Angus Lordie. "Profesör Torrance'ın cemaat liderliği zamanlarında, bir kerecik olsun trenlerden bahsettiğini duydunuz mu? Duymadınız. Şimdi liderimiz bir kadın olduğuna göre, korkarım pek bir gelişme olacağa benzemiyor. Kadınların trenlere olan ilgisi erkekler düzeyinde değil. Ya da bazı erkekler demeliyim. Ben şahsen trenlerle hiç ilgilenmiyorum elbette."

"Bunun sebebi senin psişenin ağırlıklı bir feminen tarafı olmasıdır," dedi Domenica. "Sen içindeki dişil enerjiyle temas kurmuş birisin. Sen bir yeni çağ erkeğisin Angus."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Birkaç dakika boyunca konuşmadan yürüdüler. Pat, Angus Lordie'nin bir yeni çağ erkeği olduğunu hiç düşünmüyordu, hatta ona göre tam tersiydi. Ayrıca Cyril de, bira sevmesi, bayan köpeklerin ardından koşarak nam salması ve göz kırpma huyuyla kesinlikle bir yeni çağ köpeği değildi. Bunların hiçbiri yeni çağ köpeklerinin özellikleri arasında sayılamazdı.

"Bu tünel nereye çıkıyor?" diye sordu Pat aniden. Genellikle kapalı yerlerde kalma korkusu hissetmezdi, ama şimdi mahzen kapısından giderek uzaklaştıklarını fark edince, içini hafif bir huzursuzluk kaplamıştı. Yanlarında sadece bir adet fener vardı, o da bozulursa ne yaparlardı? Tünelin ağzını bulana kadar, elleriyle duvarları yoklayarak mı ilerlemeleri gerekecekti? Peki ya bazı yerlerde zemin çökmüşse ve karanlıkta göremezlerse?

Domenica, Pat'in sorusunu cevapladı. "Tünelin ucu Waverley İstasyonu'na çıkıyor," dedi. "1. ve 19. peronların tam karşısında son buluyor. Korkarım, orada tünelin ağzı kiremitle örülmüş. Aynı yoldan geri dönmemiz gerekecek."

Pat bunun üzerinde bir süre düşünüp trenlerin nereye gittiğini sordu.

"Granton'a," dedi Domenica. "Peter Backhouse'un bana bir keresinde gösterdiği bir haritadan açıkça anlaşılıyordu. Trenler şehir merkezindeki Canal Caddesi İstasyonu'ndan yola çıkıp, tünel boyunca yalnızca yerçekimi kuvvetiyle ilerliyorlarmış. Geri gelirken de, sabit bir motorun gücüyle çalışan bir halat sistemiyle yukarı çekiliyorlarmış. İskoçya Sokağı İstasyonu'na var-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

dıktan sonra Granton'a giderlermiş. Oradan bir feribota binip Fife'a kadar gidebilirmişsin. O günlerde Forth Köprüsü yokmuş tabii."

Cyril birden havlayınca, Domenica fenerinin ışığını hızla çevirip köpeği aydınlattı.

"Bir şey gördü," dedi Angus Lordie. "Baksanıza burnu nasıl titriyor. Ne yakaladın oğlum, ne kokladın?"

Cyril hırladı. "O hiç yanılmaz, biliyor musunuz?" dedi Angus Lordie. "Bir şey buldu. Fenerin ışığını baktığı yöne doğru tut Domenica."

Domenica feneri yan duvara yöneltti. Işık hareket ederken hepsi ses çıkarmadan beklediler, sonra Domenica'dan küçük bir hayret nidası duyuldu. İlk gören, baktıkları şeyin ne olduğunu ilk anlayan o olmuştu. Sonra diğerleri de farkına varıp fenerin ışığıyla yüzünün küçük bir bölümü aydınlanan Domenica'ya baktılar. Bir yol gösterme, bir açıklama bekliyorlardı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

93. Bir Tünel Daha – Ve Estetik Üzerine Kısa Bir Sohbet

Cyril'in sıra dışı keşfini takiben ortama hâkim olan sessizliği ilk bozan Domenica oldu. Daha sonra da kabul edecekleri gibi bu Cyril'in keşfiydi, hakkını yememek gerekiyordu. Havadaki kokunun değişimine dikkat çekmemiş olsaydı, yan tünelin büyük bir kısmı gizlenmiş olan ağzını görmeden geçip gideceklerdi. Ama Cyril, havada yeni bir koku almış, grubu uyarmış, sonra Domenica fenerini doğru yöne çevirince batıya doğru yokuş aşağı inen küçük tüneli görmüşlerdi.

"Peter Backhouse bundan hiç bahsetmemişti," diye mırıldandı Domenica, bir yandan küçük tünelin ağzına doğru bir adım atarak.

"Hiç şüphesiz unutulup kalmış," dedi Angus Lordie, kaldırmaya yeltendiğinde girişi kapatmak için kullanılan kalas parçası elinde kalmış, hemen ardından çürümüş bariyerden bir parça daha kopmuştu.

"Sanırım bu bir çeşit ikmal tüneli," dedi Domenica. Fenerin ışığını çok daha dar olan geçide doğru tutuyordu.

"Girelim mi?" dedi Angus Lordie. Biraz yürümemizin bir tehlikesi olur mu? Tanri bilir neler bulacağız!"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Taze bir keşif yapma fikri, Domenica ve Angus Lordie'ye cazip gelmişti, hele Cyril o denli heyecanlanmıştı ki, bilinmeyen kokular sahasına bir an önce girmek için zincirini çekiştirmekteydi. Pat o kadar hevesli değildi. İyi bilinen bir tünel boyunca yürümek bir dereceye kadar güvenli olabilirdi, ama kimsenin varlığından haberdar olmadığı bir tüneli keşfetmek bambaşka bir şeydi. Bir kere daha fenerin çalışmaz hale gelme olasılığını düşünüp endişelendi. Ana tünel boyunca, zifiri karanlıkta yol bulmaya çalışmak yeteri kadar kötüydü zaten. Bir de ikmal tünellerinden oluşan bir labirent olma ihtimali bulunan bir yere girecek olsalar, ne zaman sona ereceği belirsiz bir süre için kaybolabilirler, açlık ve yorgunluğa mağlup düşüp, kuvvetten kesilene dek Edinburgh sokaklarının altında gezinip durabilirlerdi. Kurtarılma şansları da olmayacaktı, çünkü İskoçya Sokağı tüneline girerek, kendilerini tehlikeye attıklarını bilen kimse yoktu. Ortadan kayboluşları bir esrar perdesiyle örtülmüş olacaktı. Tıpkı Hanging Rock'ta toprağın yuttuğu Avustralyalı okul kızları kafilesi gibi. O pikniğin de pek başarılı geçtiği söylenemezdi.

"Sizce bu güvenli mi?" diye sordu. Karanlıkta sesi pek zayıf çıkmıştı, duyulup duyulmadığını merak etti. Ama Domenica Pat'i duymuştu, uzanıp genç kızı kolundan tuttu.

"Endişelenme. Bu tünel çok uzağa gitmeyecektir. Hem çökecek olsa, çok önceden çökerdi."

"Gayet doğru," diye ekledi Angus Lordie. "Son derece güvenli."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Yan tünel boyunca ilerlemeye başladılar. Artık yerleri daha dar olduğu ve iki kişi yan yana zor sığdıkları için daha yavaş yürüyorlardı. Tünel pek düz sayılmazdı, zaman zaman biraz sağa veya sola doğru kıvrılıyordu, ama yönü daha çok batıya dönüktü.

Pat ürperdi. Hava şimdi biraz daha serinlemişti. Keşif gezisine çıkmadan önce evden bir kazak veya palto almadığına pişman olmuştu. Ama "Bruce ve Sally'yi rahatsız ederim" korkusuyla eve girmek istememiş, o yüzden ince giyimli çıkmıştı. Tabii ki Bruce ve Sally'nin orada olacağına inanması için bir sebep yoktu, muhtemelen hâlâ Cumberland Barı'nda ya da mum ışığında baş başa yemek yiyorlardı. Kendisi hakkında konuşurlar mıydı acaba diye merak etti. Bruce ona tahammül ediyordu –hepsi buydu–, Sally ise ondan hoşlanmıyordu. Yani onlar için hiçbir şey ifade etmiyordu, bırak hakkında tartışmayı, onu akıllarına getirmeleri için bile bir sebep yoktu.

Yanında yürüyen Angus Lordie'nin farkındaydı. Domenica ise birkaç adım önde ilerliyor, o yürüdükçe fenerinden gelen ışık aşağı yukarı hopluyordu.

"Ne macera, ama!" diye fısıldadı Angus Lordie. "Birlikte bir yeraltı yürüyüşüne çıkacağımız hiç aklına gelir miydi?"

"Hayır," dedi Pat. "Gelmezdi."

Angus içini çekti. "Elbette böyle bir yürüyüşe beraber çıkmak isteyeceğin birçok başka insan olduğunun bilincindeyim. Bardaki o genç adam mesela." Bir an sustu. "Kalbini çöpe atma tatlım. İşaretleri o kadar iyi tanıyorum ki. İmkânsız bir tutku bu. Vaktini onunla harcama."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Pat sessiz kalacaktı, ama neredeyse istemeden cevabı ağzından çıkıverdi.

"O kadar kolay değil," dedi. "Bitirmek isterdim, ama yapamıyorum. Biri için bir şeyler hissetmeye engel olunamıyor. Olunamıyor işte."

"Ah evet, engel olabilirsin," dedi Angus Lordie, sesini hafifçe yükselterek. "Birisini sevmeye pekâlâ engel olabilirsin. Ona bakışını değiştirirsin, o kadar. İnsanlar bunu hep yapıyor."

Domenica bu noktada sohbete katıldı. "Üzgünüm," dedi. "Ama bir tünelde özel bir konuşma yapmayı bekleyemezsiniz. Fısıldadığınız her kelimeyi duydum ve korkarım Angus'a hak vermek zorundayım. Tabii ki bir şey veya birisi hakkındaki hislerini değiştirebilirsin. Ama bu iradi bir çaba gerektirir, kaçırdığın şeyleri görmek için bilinçli bir karar vermelisin."

"Kesinlikle," dedi Angus. "Harvard'lı estetik profesörünün de yaptığı tam olarak buydu. Palmiye ağaçlarını güzel bulduğuna karar verdi, daha önce onları çekici olmayan bir ağaç türü olarak görüyordu. Sonra yapraklarının ışığı şeritler halinde süzdüğünü keşfetti. Sonrasında artık palmiye ağaçları onun için güzeldi."

Estetik teori üzerine bu konuşma daha devam edebilirdi. Hatta Angus Lordie zihninde kendi konumunun –ve Harvard'lı estetik profesörünün– lehine savlar geliştiriyordu ki Domenica aniden duruverdi.

"Sonuna mı geliyoruz," diye sordu Pat. Önlerinde ne olduğunu görmek zordu, çünkü tıpkı korktuğu gibi, fenerin ışığı gittikçe zayıflamaya başlamıştı. Ama sanki bir çeşit engelle karşılaşmış gibiydiler.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Sanırım öyle," dedi Domenica. "Bakın, tünel birdenbire yukarı doğru çıkmaya başladı."

Dikkatle ilerlediler. Domenica fenerin ışığıyla tünelin tavanını aydınlatıyordu. Aniden ve hiç uyarmadan fenerin düğmesini kapattı ve ışık yok oldu. Yine de zifiri karanlıkta kalmamışlardı; başlarının üzerindeki tavanın çatlaklarından sarı, zayıf ışık demetleri süzülüyordu. Işık çok değildi, ama birbirlerinin yüzlerini ve tünelin zeminini kaplayan kopmuş taş parçalarını görebilmeleri için yeterliydi.

Pat, Domenica'nın onları çağırdığını gördü. Angus'la birlikte yaklaştılar.

"Bir odanın altındayız," dedi Domenica yukarıyı işaret ederek. O zamana kadar eğilerek yürümüşlerdi, ama şimdi tavan neredeyse dik durabilecekleri yükseklikteydi.

"Yukarıda bir şeyler oluyor," diye fısıldadı Domenica. "Haydi bakalım. Ama alçak sesle konuşun. Angus, ne yaparsan yap, sakın şu köpeğin havlamasına izin verme."

"Peki, ama neredeyiz biz?" diye fısıldadı Pat. Bayağı bir mesafe kat etmişlerdi –belki de Princes Caddesi'ndeki iki apartman bloku kadar–, fakat karanlıkta mesafeyi hesaplamak zordu. Yirmi metrelik kaç adet yer ölçüm birimi kat etmişlerdi kim bilir?

"Hesaplarıma göre," dedi Domenica, *sotto voce*,* "aşağı yukarı, tam Yeni Kulüp'ün altındayız!"

* İtalyanca "alçak sesle" anlamında. (ç.n.)

BELONGS TO KAKTUS TEAM

94. İlginç Bir Keşif

Ses çıkarmamak için yavaş hareket eden Domenica, Angus Lordie ve Pat tavandaki çatlakların hemen altına yerleştiler. Yukarıda neler olup bittiğini görmek kolay değildi, ama gözlerini dikkatle çatlaklardan birine yaklaştırdıklarında –yanağın sert taşların üzerine bastırılıp, hapşırma güdüsünün kontrol edilmesini gerektiren bir manevraydı– yukarıdaki odanın içini görebiliyorlardı.

Mükemmel bir görüş açısı değildi. Genellikle yukarıdan bakmak, yukarı bakmaktan kolaydır (insanoğlunun çeşitli etkinliklerine –bunlara edebiyat ve gazetecilik de dahil– uyarlanabilecek bir önerme). Parnassus'tan görünen manzaranın, aşağıdaki ovalardan Parnassus'a bakıldığında görülen manzaradan daha yoğun bir kudret hissi vereceği varsayılabilir. Ama üç kafadarımızın dezavantajlı ve rahatsız konumlarında bile, gözleriyle buluşan görüntü çabalarının hakkını fazlasıyla vermekteydi.

Tavandaki çatlaklar, büyükçe bir salonun zemindeki çatlaklardı. Çok etkileyici bir davet masasının he-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

men altındaydılar; keşfedilmemiş olmalarının sebebi de muhtemelen buydu. Bu masanın etrafında yirmi kişi oturuyordu –kadınlı erkekli kırk adet bacak– kırk ayakkabı ve beraberindeki bilekler. Stratejik seyir konumlarının izin verdiği kadarıyla, görebildikleri buydu.

Pat ayakkabıları seyrediyordu. Çoğu erkek ayakkabısıydı, ama arada bir kadın ayakkabıları da vardı ve hatta içlerinden bir çift gözüne çok yakın duruyordu. Bunları seyretmeye koyuldu; pahalı deriden, günün modasına uygun, maharetle biçimlendirilmiş köşeli burunlu ayakkabılardı. Seyrederken, ayaklardan birisi hafifçe havaya kalkıp Pat'in gözünü dayadığı çatlağın tam kenarına iniverdi. İstese, küçük parmağının ucunu çatlaktan sokup ayakkabıya dokunabilirdi. Ama yapmadı.

Diğer bacaklara bakarken, masanın başında, fevkalade parlak kırmızı çoraplı bir çift bilek gördü. Bu bileklere ait ayakkabılar gayet güzeldi;burunları iyice cilalanmış, siyah "brogue" tipi, hatırı sayılır ayakkabılardı ve dolayısıyla çorapların rengini çok daha şaşırtıcı yapıyorlardı. Pat bir an için başını eğip Domenica'nın omzuna hafifçe vurdu.

"Şu kırmızı çorapları gördün mü?" diye fısıldadı. "Masanın başındakiler."

Domenica yüzünü çatlağa bastırıp yeniden baktı. Sonra Pat'e döndü. İfadesi sanki bir keşif yapmışçasına heyecan doluydu.

"Ben bunun kim olduğunu biliyorum!" diye fısıldadı. "Böyle çoraplar giyen bir tek kişi var."

Pat ismi bir yerlerden duyduğunu veya gazetede gördüğünü sanıyordu, ama emin değildi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Bir viski firmasının yönetim kurulu başkanıydı sanırım," dedi Domenica. "Highland Distillers. Ayrıca İskoçya Bankası'nın da yönetim kurulunda ve İskoç Milli Galerileri'nin yönetim kurulu başkanı. Çok hoş bir adam. Birçok defa karşılaştım. Bu ayaklar ona ait olmalı, buna eminim. Ve bu toplantıyı da o yönetiyor gibi!"

"Başka kimseyi tanıyabildin mi?" diye sordu Pat.

"Ben tanıdım," diye fısıldadı Angus Lordie. "Bize uzak olan kenarda, masanın ortasındaki ayaklara bakın. Ayakkabılara bir bakın."

Hepsi de işaret edilen ayakkabıları incelemek üzere çatlaklardan baktılar. Aslında gayet sıradan görünüyorlardı. Pat ve Domenica, ayakkabıların hangi özelliklerinin Angus'un onları tanımasını sağladığını merak ederlerken, yukarıdan bir ses geldi. Önce bir öksürük, sonra da masanın yüzeyine vurulan bir tokmağın sesiydi bu.

"Başkan, hazır mısınız?" diye sordu bir ses.

"Haklıymışım," diye fısıldadı Domenica. "Haklıymışım. Bu sesi tanıyorum. Tanıyorum! Yeni Kulüp'ün sekreteri," dedi. "Bu o!"

"Başkan," diye tekrarladı ses, "son toplantının notlarını okumamı ister misiniz?"

"Hayır," dedi bir başka ses, masanın öbür ucundan geliyordu. "Sanırım onları hepimiz okuduk. Değineceğimiz bir konu var mı?"

Bir sessizlik oldu. "Şu bildiğiniz şey hakkındaki gelişmeler nelerdir?"

"O nedir?" diye sordu başka bir ses.

"Biliyorsunuz işte," diye cevapladı birisi. "Şu hassas mesele."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Ah o mu!" dedi birisi. "Söz konusu şahısla konuştum ve her şey halloldu."

"Peki ya duyulursa?" diye sordu bir kadın sesi. "Ya *Scotsman* gazetesi bunu duyarsa?"

"Duymayacaklar," dedi birinci ses. "Hem zaten, bu sadece sosyal bir mesele. Başka kimsenin üzerine vazife değil."

"Güzel," dedi bir kadın. "Çok iyi bir şekilde hallettiniz."

"Başka her şeyi hallettiğiniz gibi," dedi birisi.

"Teşekkür ederim. Ama ben bunun komitenin işi olduğunu düşünüyorum. Sanırım bunun için hepimiz kendimize bir pay çıkarabiliriz."

Bir an sessizlik oldu. Pat Domenica'ya baktı, Domenica genç kıza gülümsedi. İfadesi zafer doluydu.

"Biliyordum," dedi Domenica sessizce. "Hep biliyordum!"

"Şimdi," dedi daha otoriter bir ses. "Şimdi, işimize bakmalı ve misyon bildirisi taslağına göz atmalıyız. Bir misyon bildirimiz olması gerektiğinden çok emin değilim, en azından halka açık olmamalı. Ama bir misyon bildirimiz olması, sadece kendimiz için, kendimize ne olduğumuzu hatırlatmak için yararlı olabilir. Herkes ne düşünüyor?"

Kıpırdayan ayaklar oldu. Bilekler çaprazlanıp sonra çözüldü.

"Ben bir bildirimiz olması gerektiğini düşünüyorum," dedi masanın ortalarında oturan birisi. "Temel değer ve inançlar sistemini özetlesin yeter. Bu çok faydalı olur."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

“Peki bunu nasıl özetleyecek?” diye sordu alçaktan ve belli belirsiz duyulan bir ses.

“Temelde bizim varlığımızın, amacı...” dedi doğru dürüst duyulamayacak kadar alçak sesle konuşan bir başkası, “... yani kendi imkânlarımızla.”

Onaylayan mırıldanmalar duyuldu, sonra aşağıdakileri dehşete düşüren bir gelişme oldu ve o zamana kadar Angus Lordie’nin yanında sabırla beklemiş olan Cyril havladı.

Bir an yalnızca karmaşa yaşandı. Köpeğini zapt etmek için eğilen Angus Lordie’ye, Cyril yüksek sesli bir ciyaklamayla itiraz ediyordu. Pat kendisini gözetleme çatlağından geri çekerken, başını aynı şekilde geri çekilen Domenica’nın alnına çarptı. Ama çok geçmeden düzen yeniden kuruldu ve üç arkadaş aceleyle stratejik seyir konumlarından uzaklaştılar.

“Gitme vakti!” dedi Domenica. “Büyük hayal kırıklığı, ama sanırım şimdi ayrılmamız daha diplomatik bir davranış olacak.”

Yeni tünel boyunca gerisingeri yürüyüp en sonunda ana tren yolu tüneline ulaştılar. Her geçen dakika fenerin ışığı daha da zayıflarken, Domenica İskoçya Sokağı’na götürecek kadar pil kaldığı konusunda onlara güven verdi. Böylece eve dönüş yolculuklarına başladılar.

“Gördüğümüz neydi biliyor musunuz?” diye sordu Domenica. “Siz ikiniz biraz önce neye şahit olduğumuzun farkında mısınız?”

“Bir toplantı,” dedi Pat.

“Evet,” diyerek onayladı Domenica. “Ama bu çok özel bir toplantıydı. Edinburgh Heyeti’nin Yıllık Genel Toplantısı’ydı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

95. Birden Sahneye Mr. Guy Peploe Çıkar

Ertesi gün, Pat yaşadığı sıra dışı deneyimleri Matthew'ya anlatmamaya karar verdi. Genç adamın, Edinburgh Heyeti'nin Yıllık Genel Toplantısı'na beklenmedik bir şekilde şahit olma hikâyesine özellikle ilgi göstereceğini düşünmüştü. Sonuçta bu her Edinburgh'lunun dinlemekten özel bir keyif alacağı bir hikâyeydi. Heyet bazı özel etkinliklerde veya Muirfield'daki golf sahasında, halk arasında görünürdü elbette, ama çok az insan heyettekilerin yıllık genel toplantı düzenleyecek kadar ileri gittiklerini tahmin ederdi. Aynı şekilde çoğu insan Edinburgh Heyeti'nin yönetim kurulu başkanının kim olduğunu bilemezdi. Pat bu havadisi Matthew'ya vermek için can atıyordu. Ama genç adamı o sönük görüntüsü ve üzerine sinmiş yenilgi havasıyla gördüğünde, kendinde önceki gece ne kadar heyecan verici şeyler olduğunu anlatma cesaretini bulamamıştı. Sorsaydı, pek bir şey yapmadığını söyleyecekti. Çünkü Matthew'nun bir şey yapmamış olacağını tahmin ediyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Galeri o sabah –en azından erken saatlerde– tuhaf bir şekilde dolup taşıyordu. Birkaç satış olmuştu. Aralarında McCosh'un büyük ebatlarda ve oldukça güzel olan dekoratif av kuşları çalışması vardı. Bu en azından Matthew'nun hakkında bilgisinin olduğu, hevesle tanıtabileceği bir tabloydu. Ted McCosh'u tanırdı ve kendi boyalarını kendisi karıştırmak için girdiği zahmetleri, boyama yüzeylerini tıpkı on yedinci yüzyıl Hollandalı ustaların yaptığı gibi hazırladığını anlatabilecek durumdaydı. Angus taraflarından, koca göbekli, yanakları Rowlandson'ın gravürlerine yaraşacak allıkta bir taşralı olan müşteri yaptığı alışverişten çok memnun kalmıştı.

McCosh satışı Matthew'nun neşesini yerine getirmiş, o sabah kahve molasına birlikte gitmelerini önermişti. İhtiyaç duyulursa Koca Lou'nun kafesinde bulunabileceklerini söyleyen bir not bırakabilirlerdi.

Bu davet Pat'in içini rahatlattı. Matthew'nun ona gücenmiş olabileceğini düşünerek kaygılanmıştı. Hayal kırıklığına uğramış bir âşıkla beraber çalışabileceğinden emin değildi. Ama caddenin karşısına geçip, bir zamanlar dükkânın kitapçı olduğu günlerde Hug MacDiarmid'in küçük düşme kazasına sahne olan Koca Lou'nun tehlikeli merdiven basamaklarını inerlerken, aralarında Pat'in korktuğu şeyden eser yoktu.

Koca Lou onları tezgâhın arkasındaki yerinden selamladı. İçeride bir iki müşteri vardı, ama Ronnie ve Pete ortalıkta yoktular.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Anlaşılan bizim oğlanlar başka bir yere gidiyorlar," dedi Koca Lou omuzlarını silkerek. "Pete'nin bana elli sterlin borcu var. Bundan böyle ikisini de bir daha görmeyeceğimi düşünüyorum."

"Borç para vermemelisin," dedi Matthew. "Riskli olduğunu görüyorsun."

"Benden ödünç para almak isteseydin böyle demezdin," demekle yetindi Lou.

Oturma bölmelerinden birine geçtiler. Matthew gerinip gülümsedi.

"Belki de köşeyi dönüyoruzdur," dedi. "Belki sanat piyasası yükselişe geçmiştir."

Pat gülümsedi. Matthew'nun başarılı olmasını istiyordu, ama bunu bir galeri sahibi olarak gerçekleştirebileceğinden şüpheliydi. Belki yeteneğini ispatlayabileceği başka bir iş bulunabilirdi... Belki de o... belki de o bir danışman olabilirdi. Danışman olarak kendi reklamlarını yapan bir sürü insan vardı ve kendilerine tam olarak ne danışılabileceği konusunda gayet muğlaktılar. Bu insanlar öneriler sunuyor, birçokları da bu öneriler için para ödüyorlardı. Ama bu öneriler neye dayanılarak veriliyordu, orası sorgulanabilirdi. Okulda Pat'in sınıfından bir çocuk henüz yirmi yaşında danışman olmuştu bile. Pat bir gazetenin stil sayfasında sınıf arkadaşının başarılı bir danışman olarak tanıtıldığını görmüştü. Ama henüz kendisinin hayatta bir şey yapmaya vakti olmamışken bu çocuk kime, neyle ilgili tavsiye verebilirdi ki?

Zavallı Matthew, oracıkta capuccino'su ve markasız gömleğiyle, birkaç tablo sattılar diye halinden hoşnut

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

oturuyordu, onu takdir edebilecek bir sevgili bulmasına yardımcı olmak iyi olabilirdi diye düşündü Pat, ama bulunacak sevgiliyi ne kadar sıkıcı bir hayat bekliyor olacaktı, kızcağız hep bir şeylerin olmasını bekleyecek, fakat asla hiçbir şey olmayacaktı.

Pat bunu düşünür, Matthew hayaller içinde capuccino'sunun köpüğünü seyrederken, Koca Lou'nun başka bir müşteriyi selamladığını duydular.

"Bay Peploe," diyordu yüksek sesle.

İsmi duyan Matthew yerinde doğrulup yeni gelen kişiye bakmak için döndü. Koyu renk saçlı, güçlü bir yüz ifadesi ve sanki onu eğlendiren bir şey varmış gibi bakan gözleriyle otuzlu yaşlarının ortalarında bir adamdı.

Koca Lou, Matthew ile göz göze gelmeyi başardı. "Bu Guy Peploe," dedi, tezgâhta bir fincana uzanırken. "Evet! Bu bizzat Bay Peploe!"

Matthew'nun kafası karışmıştı. "Peploe mu?" dedi zayıf bir sesle.

Koca Lou bir kahkaha attı. "Bay Peploe'yla birkaç gün önce tanıştım. Kendisi cadde üzerindeki İskoç Galerisi'nden. Genellikle kahvelerini galeride içerlermiş, ama gelip benimkini de deneyeceğini söylemişti. İşte geldi!"

"Anlıyorum," dedi Matthew. Güven verici bir işaret almak istercesine Pat'e baktı. Tehlikeli bir durum baş göstermişti.

"Ona tablonuzdan da bahsettim," diyerek devam etti Koca Lou. "Elbette bir göz atabileceğini söyledi. Çekinmemeniz gerektiğini söyledi. Başkaları için tablolara bak-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

tığı çok oluyormuş. Ve Peploe'ysa, o kesinlikle bilir. Kendisi Samuel Peploe'nun torunu olur da."

"Ah," dedi Matthew zayıf bir sesle. "Yanımda değil. Kusura bakmayın."

"Ama bu sabah getirdin," dedi Pat. "Ben gördüm. Gidip getireyim."

Guy Peploe'nun yüzüne kibar bir gülümseme yayıldı. "Bir bakmaktan mutlu olurum," dedi. "Çok ilgimi çekti."

Matthew'nun kabul etmekten başka şansı kalmamıştı. Böylece Pat, Matthew'yu Guy Peploe'nun sakin sakin tartan bakışları altında ürkek ve rahatsız bir şekilde otururken bırakarak Peploe?'yu getirmek için sokağın karşısına gitti.

"Sanırım sizinle aynı okuldaydık," dedi Guy Peploe, düşünceli bir ifadeyle. "Siz benden çok daha gençtiniz, ama sanırım sizi hatırlıyorum."

"Hayır," dedi Matthew. "Bir başkası olmalı."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

96. Bay Peploe İlginç Bir Şey Görüyor

Pat kolunun altında Peploe? ile geri döndü. Koca Lou'nun kafesine girdiğinde, Guy Peploe'nun Matthew'nun karşısına oturmuş sohbet ettiğini gördü. Oturma kabinine süzülüp Guy Peploe'nun karşısına geçerek, paket kâğıdına sarılı tabloyu masanın üzerine bıraktı.

Matthew genç kıza doğru neredeyse kınayan bir bakış attı. "Gerçek bir Peploe olduğunu zannetmiyorum," dedi. "Aslında ben bunu hiç düşünmedim. Öyle olduğunu söyleyen Pat'ti."

Pat, Matthew'nun kendisini suçlayarak utancını örtbas etmek istemesine bozulmuştu, ama bir şey söylemedi.

Guy Peploe paket kâğıdına bakıyordu. "Göreceğiz," dedi. "Bir tablonun gerçekliğini ispat etmek için en iyi yöntemin ona bakmak olduğu görüşündeyim. Siz de aynı fikirde değil misiniz? Tablo önünüzde değilse, bir şey söylemek zor."

Matthew sinirli sinirli güldü. "Evet, insanların arayıp, ellerindeki tabloları tarif etmeye çalışmaları beni oldukça zorluyor. Telefonla fiyat biçmemi bekliyorlar."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"İnsanlar bir tuhaf," dedi Guy Peploe. "Ama bir şeye bakmak fırsatını asla tepemezsiniz. Hiç bilinmez. Birkaç sene önce bir hayır dükkânında ortaya çıkan Cadel'i anımsıyor musunuz? Hatırladınız mı?"

"Evet," dedi, gerçekte hatırlamayan Matthew.

"Demek ki buna da bir baksak iyi olacak," dedi Guy Peploe sabırlı bir sesle. "Paketi açayım mı?"

Matthew tabloya uzandı. "Ben yaparım," dedi.

Yapışkan bandı söküp paket kâğıdını yavaşça açmaya koyuldu. Pat onu seyrediyor, ellerinin hafifçe titrediğini görüyordu. Bu, genç kız için, insanlığa karşı yoğun acıma hissettiği bir andı. Hepimiz –kendimize göre– korunmasız ve korkağız diye düşünüyordu.

Matthew paket kâğıdının son parçasını da açıp tabloyu sessizce Guy Peploe'ya uzattı. Sonra Pat'e bir bakış atıp gözlerini yere indirdi. Koca Lou tezgâhta, bir elinde bez, bakışları Peploe? ve Peploe'ya sabitlenmiş halde kımıldamadan duruyordu.

Guy Peploe tabloya bakıyordu. Birkaç saniye kendisinden uzaklaştırıp gözlerini kısarak baktı. Sonra tersini çevirip tuvalin arkasına baktı. Sonra masaya bıraktı.

"Üzgünüm," dedi. "Ben bir Peploe'yum, bu değil."

Matthew ve Pat nefeslerini tutmuş beklemekteydiler, bu sözler üzerine ikisi birden nefeslerini bıraktılar. Pat'e bir an öyle gelmişti ki, Matthew tamamen sönene, geride boşalmış bir balon gibi yalnızca derisi kalana kadar hava kaybetmeye devam edecekti. İçgüdüsel bir hareketle genç adamın elini tutmak için uzan-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dı. Dokunduğunda, Matthew'nun elinin buz gibi terli olduğunu fark etti.

"Önemli değil," diye fısıldadı. "Zaten Peploe olduğunu hiç düşünmemiştin. Sana boş yere umut verdiğim için hatalıyım."

Guy Peploe, Matthew'ya baktı. "Evet," dedi. "Neden Peploe olduğunu düşünebileceğinizi anlayabiliyorum. Çok iyi bir gözünüz var."

Bu nazik yorum samimi olabilir veya olmayabilirdi, Pat anlayamamıştı. Yalnızca kibarlık yapmış olmasına daha çok ihtimal veriyordu, ama yine de cömertçe sarf edilmiş bir sözdü. Bu adamın umarsızca umutlarını yıkması, böylece Matthew'yu küçük düşürmesi kolay olurdu, ama o öyle bir şey yapmamış, aksine, saygılı ve nazik davranmıştı.

Guy Peploe tabloyu kaldırıp işaret parmağıyla yumuşakça dokundu. "Korkarım, kullanılan boya tamamen yanlış," dedi. "Dedem emici yüzeylere resim yapardı. Böylece keten tohumu yağı boyadan süzülür, sonuçta tablonun yüzeyi çok güzel, tırtıklı bir dokuya kavuşurdu. Ahşap üzerinde çalıştığını biliyor muydunuz? Tahta parçaları satın alır, bunları boya kutusunun üzerine koyar, oracıkta çalışmaya başlardı. Bazen boyanın içinde kum taneleri fark edilir, çünkü kumsalda resim yapardı.

"Sonra bir de tablonun konusu var. Burası, tabii ki, Mull, ama Peploe'nun çalışmaları için çok doğru bir açı değil. Dedem Iona'nın kuzey kısımlarına gider, Mull'u oradan bakarak resmederdi. Özellikle sevdiği bir iki kum-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

sal vardı. Iona'dan Mull'u resmettiği tüm tablolar o açıdan yapılmış." Kısa bir an, gözlerini kısıp önündeki tabloya bakarak sustu. "Şuradaki kesinlikle Ben More, ama çok tuhaf bir açıdan görülüyor. Ben bunun gerçek bir manzara olduğundan bile emin değilim. Sanki birisi Mull'un orasını burasını alıp birbirine eklemiş. Üzgünüm, ama benim görüşüm bu."

"Peki ya imza?" diye sordu Pat. "Köşedeki SP harfleri."

Guy Peploe gülümsedi. "İmzalar yanıltıcı olabilir. Bazı sanatçılar işlerine hiç imza koymuyorlardı. Yine de sonradan tabloların üzerinde imzalar peydahlanıyor. Bu söz konusu resmin sahte olduğu anlamına gelmiyor, birisi imza eklemiş o kadar."

"Bunu neden yapsınlar ki?" diye sordu Matthew.

"Çünkü tablonun orijinal olduğunu düşünüyorlar. Gerçekten de orijinal olabilir. Ama sonra söz konusu ressama ait olduğuna dair iddialarını desteklemenin en iyi yolunun imza eklemek olduğunu düşünüyorlar, yalnızca biraz kesinlik faktörü katmak adına!"

"Peki Peploe imza atar mıydı?" diye sordu Pat.

"Evet," dedi Guy Peploe. "Özellikle beğendiği işlerini imzalardı. Bildiğim kadarıyla, SP'yi kullanmıyordu."

Guy Peploe konuşurken birdenbire öne eğilip tabloyu yakından inceledi. "Biliyor musunuz, burada oldukça ilginç bir şey var," diye mırıldandı. "Evet. Bakın. Ben bunun başka bir resmin üzerine yapıldığına eminim. Altında başka bir tablo var." Işığı başka bir açıdan alması için tabloyu havaya kaldırdı. "Evet. Bakın. Tam şu-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

raya, Ben More'un üstündeki kısma bakın. Orada bir... evet... şemsiye şekli görebiliyor musunuz?"

Baktılar, ve evet, belli bir açıdan bakıldığında, bir şemsiye şekli görünür gibiydi. Peki, ama Ben More'un üzerinde şemsiyenin ne işi vardı? Batı'ya fazla yağmur yağdığı doğruydu, ama o kadar da değildi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

97. Bertie'yle İlgili Gelişmeler

Irene ve Bertie, Bertie'nin Dr. Fairbairn'le olan psikoterapi seansına hep vaktinde gelirler, meşhur analist, Wee Fraser üzerine yapılan ufuk açıcı çalışmanın yazarı ise hep hazır, onları bekliyor olurdu. Doktoru beraber görüyorlardı. Fairbairn bunun iki tarafın dahil olduğu meseleleri halletmenin en iyi yolu olduğunu açıklamıştı.

"Size Bertie'yi, Bertie'ye sizi sorabilirim," dedi. "Her iki durumda da gayet samimiyetle ortaya koyulmuş, bambaşka hikâyeler dinlerim. İkinizle aynı anda konuştuğumda, gerçeğe biraz daha yaklaşabiliriz." Bir an için kuşkuyla baktı ve ekledi: "Tabii gerçek diye bir şey varsa."

Bu son yorum Bertie'nin kafasını karıştırmıştı. Elbette gerçek diye bir şey vardı. Bir yetişkinin, özellikle Dr. Fairbairn gibi bir yetişkinin gerçeğin varlığından şüphe etmesi açıklanabilir bir şey olamazdı. Bir tarafta yalanlar vardı, bir tarafta gerçekler. Yoksa Dr. Fairbairn ikisi arasındaki farkı göremiyor muydu? Yoksa Dr. Fairbairn bir yalancı mıydı?

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Tamamen anlıyorum," dedi Irene. Dr. Fairbairn terapi seanslarına katılmasını istediği için çok memnundu, çünkü adamın sesini dinlemekten keyif alıyor, incelikli ve içgörülü sorularına bayılıyordu. Yöneltici bir tavrı olduğuna karar vermişti. Çok önemli şeyler ortaya çıkarabilecek cevapları nasıl alacağını iyi biliyordu.

O sabah, Dr. Fairbairn onları muayenehanesine aldığında, masasının üzerinde Uluslararası Dinamik Psikanaliz Bülteni'nin yeni bir nüshasının durduğunu fark etmişti. Bu görüntü onu müthiş heyecanlandırmış, boynunu uzatarak kapakta sıralanan konu başlıklarını görmeye çalışmıştı. *Stalin Gibi Bir Anne* diye okudu ve *Yeni Bir Analiz*. Gerçi başlık biraz muğlaktı, ama ilginç görünüyordu. Erkek çocukların annelerinin etkisinden kaçma ihtiyacından bahsediyor olmalıydı. Evet, bu doğru olabilirdi: Annelerinden uzaklaşmaya ihtiyaç duyan erkek çocuklar vardı var olmasına, ama Bertie'nin sorunu kesinlikle bu değildi. Bertie'yle aralarında mükemmel bir ilişki vardı, hiç kuşkusuz Dr. Fairbairn de bunu keşfetmek üzereydi. Bertie'nin problemi... şey, Bertie'nin probleminin ne olduğundan emin değildi. Bu da önlerinde uzanan haftalar ve aylar boyunca Dr. Fairbairn'in aydınlatması gereken bir noktaydı. Muhtemelen Bertie'nin anne göğsüne ve Irene'in hep *ilave uzuv* diye adlandırdığı bölgesine dair kaygıları sorun yaratıyordu. Erkek çocuklar nedense ilave uzuvları konusunda endişe duymaya meyilliydiler, halbuki Irene ilave bir uzva karşı ilgisiz kalmanın gayet kolay olduğunu hayal ediyordu. Mesela apandi-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

sit de bunlardan biriydi. Apandisiti kafaya takmamak çok mu zordu?

Çok etkileyici bir başka makale daha vardı: *Savaş Sonrası Dönemde İtalya'da Hazreti Meryem'i Görme Vakaları: Popüler Histeri ve Hıristiyan Demokrat Kimliğiyle Kutsal Bakire*. Bu gerçekten de çok enteresan görünüyordu, belki Dr. Fairbairn'den okuduktan sonra kendisine ödünç vermesini isteyebilirdi. Kutsal Bakire çeşitli yerlerde, çeşitli zamanlarda ortaya çıkıyor, fakat bazen onu görenlerle ilgili soru işaretleri beliriyordu. Roma bu gibi durumlarda dikkatli olunmasını öneriyordu. Viyana da öyle.

Bertie, Dr. Fairbairn'in çalışma masasının yanında, Irene ise sırtı duvara dayalı bir sandalyede, Bertie'nin psikoterapistle konuşurken kendisini göremeyeceği bir yerde oturmaktaydı.

"Bugün kendini nasıl hissediyorsun, Bertie?" diye sordu Dr. Fairbairn. "Mutlu musun? Kızgın mısın?"

Bertie gözlerini dikip Dr. Fairbairn'e baktı. Taktığı kravatın üzerinde küçük bir ayıcık motifi olduğunu fark etti. Dr. Fairbairn neden ayıcıklı kravat takıyordu ki? Hâlâ ayıcıklarla mı oynuyordu yoksa? Bertie bazı yetişkinlerin böyle tuhaflıkları olduğunu fark etmişti, ayıcıklarına sarılmış bırakamıyorlardı. Kendisinin de bir ayıcığı vardı, ama artık onunla oynamıyordu. Onu cezalandırdığı veya ilave uzvu olmadığı için değil, birkaç ay önce başına gelen talihsiz bir olaydan sonra hafif kusmuk kokan ayıcığından artık hoşlanmadığı için oynamıyordu. Hepsi buydu, ötesi berisi yoktu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Ayıcıkları sever misiniz Dr. Fairbairn?" diye sordu. "Kravatınızda ayıcıklar var."

Dr. Fairbairn gülümsedi. "Çok iyi bir gözlemcisin Bertie. Evet, bu oldukça eğlenceli bir kravat, öyle değil mi? Ayıcıkları sever miyim? Evet, sanırım severim. Birçok insan oyuncak ayıları cana yakın ve sevimli bulur." Bir an sustu. "Şu ayıcık şarkısını biliyor musun Bertie?"

"*Ayıcıkların Pikniği* mi?"

"Kesinlikle. Sözlerini biliyor musun Bertie?"

Bertie bir an düşündü. "*Giderseniz bugün ormana...*"

"*Karşılaşırsınız bir sürprizle!*" diyerek devam etti Dr. Fairbairn. "*Giderseniz bugün ormana / İyisi mi kılık değiştirip gidin.* Ve böyle devam ediyor. Güzel bir şarkı değil mi Bertie?"

"Evet," dedi Bertie. "Ama biraz da acıklı, öyle değil mi?"

Dr. Fairbairn öne doğru eğildi. Bu enteresandı. "Acıklı mı Bertie? *Ayıcıkların Pikniği* neden acıklı?"

"Çünkü ayıcıkların bazılarına sürpriz hediye verilmeyecek," dedi Bertie. "Yalnızca iyi olanlara. Şarkı böyle diyor. "*İyi olan her ayı / Bugün alacak sürpriz bir armağan.* Peki ya diğer ayıcıklar?"

Dr. Fairbairn'in gözleri büyümüş, önündeki deftere not alıyordu. "Korkarım, onlar hiçbir şey almıyor. Bir pikniğe gitseydin, sence sen de bir armağan alır mıydın Bertie?"

"Hayır," dedi Bertie. "Almazdım. Babalarının *The Guardian* gazetesini ateşe veren çocuklara piknikte hiçbir şey verilmez. Hiçbir şey."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bir sessizlik oldu. Sonra Dr. Fairbairn başka bir soru sordu.

"Babanın *The Guardian* gazetesini neden ateşe verdin Bertie? Yoksa gardiyan kelimesini ebeveyn kelimesiyle mi özdeşleştirdin? *The Guardian* senin babanı temsil ediyor, çünkü baban senin gardiyanın mı?"

Bertie bir an düşündü. Dr. Fairbairn besbelli çıldırmıştı, ama onunla konuşmaya devam etmesi gerekecekti, aksi halde psikoterapist birdenbire hem kendisini hem de annesini öldürebilirdi. "Hayır," dedi. "Babamı seviyorum. Babamı ateşe vermek istemiyorum."

"Peki *The Guardian*'ı seviyor musun?" diyerek biraz daha bastırdı Dr. Fairbairn.

"Hayır," dedi Bertie. "*The Guardian*'ı sevmiyorum."

"Neden?" diye sordu Dr. Fairbairn.

"Çünkü bize hep ne düşünmemiz gerektiğini söylüyor," dedi Bertie. "Tıpkı annem gibi."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

98. Irene ve Dr. Fairbairn Konuşuyorlar

Bertie'yi, eski bir *Scottish Field* dergisiyle oyalanabileceği bekleme odasına gönderen Irene ve Dr. Fairbairn, muayenehanede birer fincan sert kahve içerek, Bertie'nin kırk dakikalık seans boyunca terapistiyle yaptığı yoğun konuşmayı aralarında evirip çevirdiler.

"Ayıcıklarla ilgili kısım çok ilginçti," dedi Dr Fairbairn, düşünceli bir ifadeyle. "Basit bir ayıcık pikniği hikâyesinin etrafında bir dolu anksiyete geliştirmiş. Oldukça dikkat çekici bir durum."

"Çok tuhaf," dedi Irene.

"*The Guardian* üzerine yaptığımız konuşmaya gelince," diye devam etti Dr. Fairbairn. "Sizi aşırı yönlendirici bulması beni hayrete düşürdü. Hayretler içinde kaldım."

"Kesinlikle," dedi Irene. "Asla bir şey yapması için zorlamadım. Bütün küçük hevesleri, İtalyancası, saksafonu... hepsini kendi seçti. Ben sadece imkân sağladım."

"Tabii ki," dedi Dr. Fairbairn aceleyle. "Bunu ben de biliyorum. Fakat çocuklar bazen o kadar yanlış okumalar yapabiliyorlar ki! Elbette sizin endişelenmenizi gerektirecek bir şey yok."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Kısa bir an susup fincanını tabağa koydu. "Ama sonra bahsettiği o rüya çok etkileyiciydi, öyle değil mi? Tünele giren bir treni gördüğü o rüya. İlginçti, değil mi?"

"Gerçekten de öyle," dedi Irene. "Ama Bertie'nin trenlere karşı hep bir zaafı olmuştur. Sürekli onlardan bahseder. Onun durumunda özel bir sembolizm bulabileceğimizi düşünmüyorum, gerçekten de tren gibi tren hayali kuruyor. Başka çocuklar tren rüyası görürken, aslında... şey... başka şeyler görüyor olabilirler, ama Bertie değil."

"Peki ya tüneller?" diye sordu Dr. Fairbairn.

"İskoçya Sokağı'nda bir tünelimiz var," dedi Irene. "Yolun altında bir tünel var. Ama kimsenin oraya girmeye izni yok."

"Ah," dedi Dr. Fairbairn. "Yasak bir tünel! Bu çok anlamlı!"

"Kapalı," dedi Irene.

"Yasak bir tünel kapalı olacaktır," diyerek kendi kendine düşünür gibi konuştu Dr. Fairbairn.

İkisi de bir an için bunu düşündüler. Sonra Dr. Fairbairn kahve fincanına uzanarak, rüyalar konusuna geri döndü. "Rüyaların gerçekleri açığa vurma güçlerini hiçbir zaman hafife almadım," dedi. "Mükemmel bir bilinçaltı belgeseli gibiler. Hem id'i, hem de ego'yu anlatan bir film senaryosu, ikisi beraber korkunç danslarını yapıyorlar, orkestra şefiyse uykudaki zihin. Sizce de öyle değil mi?"

"Ah evet," dedi Irene. "Siz kendi rüyalarınızı da analiz eder misiniz Dr. Fairbairn?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Kesinlikle," diye cevap verdi doktor. "Bir tanesini anlatabilir miyim?"

"Elbette." Irene buna bayılıyordu. Dr. Fairbairn gibi birisi olup, entelektüel ve psikanalitik bakımdan eşit hissederek iletişim kurabileceği bu kadar az hastaya –belki de kendisinden başka kimse yoktu– sahip olmak çok yalnız bir yaşantı olmalıydı.

"Rüyamı," dedi Dr. Fairbairn, "seneler önce gördüm, aradan çok sene geçmiş olsa da bendeki hatırası hâlâ capcanlı. Rüyamda Batı'da bir yerlerdeyim –muhtemelen Argyll– haliç kenarında büyük bir evde yaşıyordum. Ev halicin iki yüz metre kadar uzağında, yeşilin en olağanüstü tonunda çimenlikle çevriliydi. Ve bu çimenlik sabah güneşi gibi, altın sarısı bir ışıkla bezenmişti.

"Rüyalarımıza giren insanların çoğunun isimleri olmaz, ama bu evde yaşayan kadının bir ismi vardı. Adı Mrs. Macgregor'du, bunu çok net hatırlıyorum, misafirlere karşı çok nazikti. Orada başka insanlar da vardı, ama onları tanımıyordum. Mrs. Macgregor yumuşak ve cana yakındı, bir çay tepsisi hazırladıktan sonra elimden tuttu, çimenliği geçirip halicin kenarında bir kulübeye götürdü. Havadaki kokuyu hatırlıyorum. Batı'da burnunuza gelen o deniz yosunu kokusu ve yumuşaklığı vardı. Elimi bırakmasını istemiyordum.

"Kulübeye geldik, kapıyı bana Mrs. Macgregor açtı. Ve biliyor musunuz, içeride özenle korunmuş, art nouveau tarzı bir dizgi makinesi duruyordu. Buna şaşırmıştım, döndüğümde Mrs. Macgregor'un yürüyerek benden uzaklaştığını, eve doğru gittiğini gördüm, içim-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

de büyük bir kayıp duygusu hissettim. O zaman uyandım. Ev, çimenlik, haliç hepsi silindi gitti, ama bende olağanüstü bir huzur hissi bırakarak gittiler, sanki bana bir uzgörüş ihsan edilmişti.

"Seneler sonra, bir toplantıyı takiben kalabalık bir grupla birlikte Edinburgh'da bir restorandaydım. Oturmuş yemeğimizin servis edilmesini bekliyorduk ki rüyalardan konu açıldı. Ben rüyamı anlatmaya karar verdim, restorana bir anda sessizlik hâkim oldu. Herkes dinlemeye başlamıştı –diğer masalar, garsonlar, restoranın İtalyan sahibi Pasquale– herkes.

"Bitirdiğimde çıt çıkmıyordu. Sonra bizim gruptan birisi, Edinburgh'lu çok tanınmış bir psikiyatr sessizliği bozdu. Dedi ki: *Mrs. Macgregor senin annendir!*

"Ve tabii ki Henry haklıydı, restorandaki herkes tekrar, yüksek sesle konuşmaya başladı. Belki de içleri rahatlamıştı, çünkü kendi annelerinin de onların yanında olduğu güvencesi verilmişti, anneleri uzaklaşmamıştı."

Bu hikâye Irene'e dokunmuş, o da restorandaki müşteriler gibi sus pus olmuştu. Kendi rüyasını Dr. Fairbairn'e anlatmaya cesaret edebilir miydi? Birkaç gece önce gördüğü rüyada, Suyla Terapi Merkezi'nde, su tankının içindeydi. Kapıya vurulmuş, Irene kapağı açtığında dışarıda *Love Locked Out* adlı tablodaki aşk tanrısına benzeyen sarışın bir çocuğun durduğunu görmüştü. Şimdi anlıyordu ki, SARIŞIN ÇOCUK, İskoççaya tercüme edildiğinde FAIR BAIRN anlamına gelebilirdi.

Böyle bir şeyi doktora anlatamazdı, çünkü bunlar tehlikeli sulardı. Onun yerine gözlerini kapatıp hayatını dü-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şünmeye koyuldu. Stuart'la evliydi, Bertie'nin annesiydi. Buna rağmen yalnızdı, çaresizce yalnızdı, çünkü onun için önemli olan şeyler hakkında konuşacak kimsesi yoktu. Belki Bertie, Steiner Okulu'na başladığı zaman –bu çok yakında gerçekleşecekti– bazı şeyler değişirdi. Orada başka Steiner anneleri olacak, onlarla konuşabilecekti. Kahve sabahları, okula kişisel gelişim ekipmanı sağlamak için düzenlenen kermesler olacaktı. Böylece artık Suyla Terapi Merkezi'ne gidip su tankında tek başına vakit geçirmesi gerekmeyecekti, çok daha büyük, hayat dolu, kucak açan bir şeyin parçası olacaktı. Zarafetimizi yitirip Cennet Bahçemiz tuzla buz olmadan önce, içinde yaşadığımız cemiyetler de böyle yerlerdi işte.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

99. Bruce Bir Banyo Yapıp, Düşünüyor

Bruce Anderson, İskoçya Sokağı 44 numaralı dairesinde, üzerinde yalnızca annesinin son doğum gününde verdiği "boxer" don, aynanın önünde duruyordu. Banyodaki ışık bu şekilde poz vermek için mükemmeldi, kuzeye bakan tepe penceresinden süzülen ışık parlak olmakla birlikte göz alıcı değildi. Bu ışık ilginç gölgelerin oluşumuna izin veriyor, göğüs kaslarının dış hat çizgilerini, omuzlar ve ön kolların kıvrımlarındaki gölge ve nüansları belirginleştiriyordu.

Bruce kendi yakışıklılığının farkında olmayan biri değildi. Küçük bir oğlanken, yetişkinlerden aldığı beğeni dolu bakışlara alışmıştı. İhtiyar kadınlar uzanıp saçlarını karıştırır, küçük melek, yakışıklı bızdık gibi sözler mırıldanırlar, Bruce da onları bir gülümsemeyle ödüllendirirdi. Bu lütufkâr hareket hayranlarından daha fazla iltifat almasına sebep olurdu. Yaşı büyüdükçe, başını okşayan kadınlar (hâlâ aynı itkiyi hissetseler de) kendilerini çekmeye başladılar, çünkü ne kadar çekici olursa olsun, ergenlik çağına gelmiş her delikanlı-

nın başı okşanmazdı. Yetişkinlerin bakışlarına şimdi akranlarının arzu dolu nazarları da eklenmişti. Özellikle Crieff'li genç kızlar için Bruce bir çeşit güzellik habercisi gibiydi, insanın Crieff'te bile bir oğlandan dolayı doğaüstü bir heyecana kapılabileceği, dolayısıyla mekânın bütün kısıtlamalarının, Edinburgh ya da Newport Beach ya da onun gibi bir yerde değil de Crieff'te oturuyor olmanın yarattığı hüsranın üstesinden gelinebileceğine dair bir işaretti.

Güzellik, tabii ki gelip geçicidir ve bazen çok kısa sürebilir, ama Bruce'unki, Crieff ve çevresindeki onca kızı hasret acısına gark eden yakışıklı görünümü uzun ömürlü olmuş, hatta yıllar geçtikçe olgunlaşıp yumuşamıştı. Şimdi de hiç olmadığı kadar çekiciydi ve buradaydı, gücünün zirvesinde bir genç adamın portresi adeta diye düşündü.

Aynaya biraz daha yaklaşıp yan durarak sağ kolunu ve gövdesini aynanın soğuk yüzeyine bastırdı. Bu hareket onu kendisine yapışık ikiz gibi daha çok yaklaştırmıştı. Kolunu yukarı kaldırdığında yakışıklı ikizinin kolu da havaya kalktı. Gülümsedi, kardeşi de derhal tanıdığını belli ederek gülümsedi. Sonra dönüp aynadaki görüntüsüyle yüz yüze geldi, o kadar yakındı ki nefesi camı buğulandırıyordu, çabucak gelip giden beyaz bir buluttu ve tuhaf bir şekilde erotikti. Dudaklarını aynadaki dudaklara yaklaştırdı, bir an orada öylece kaldılar, birleşmiş, neredeyse dokunur gibiydiler, ama dokunmuyorlardı, çünkü Bruce'u endişelendirmeye başlayan bir şey vardı. Tam olarak kime âşıktı o?

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sally, dedi kendine, aynaya sırtını dönerken yüreğini buran bir hareket olsa da yapabilmişti. Sally'ye, evlenme teklif etmeyi dahi düşündüğü kıza âşıktı. Sally'nin evlenmeye hevesli olacağını, doğal olarak kabul edeceğini hayal etmiş, ama sonra böyle bir şeyin belki de vakitsiz olacağını düşünmüştü. Ondan hoşlandığı doğruydu –çok hoşlanıyordu–, ama evlenmek belki de olayı abartmak olacaktı.

Boxer donunu çıkarıp gövdesini suyun içine bırakıtı. Orada yatarken, tepe penceresinden dışarı bakıp akşam göğünde rüzgarla sürüklenen bulutları seyredebiliyordu. Bunu yapmaktan ve aynı zamanda düşünmekten hoşlanırdı. Şimdi de işini ve artık başka mecralara kayma vaktinin geldiğini düşünüyordu. Macaulay Holmes Richardson ve Black'te emlak eksperi olarak çalışmaktan sıkıldığına karar vermişti. Ofis prosedürlerini takip etmek konusunda kılı kırk yararcasına titiz olan ve nutuk çekmeyi seven Todd'un buyruğunda çalışmaktan sıkılmıştı. Bu adamın ne kadar küçük bir dünyası vardı böyle!

İmtiyazlı Emlak Eksperleri Kraliyet Enstitüsü'ymüş! Müşterilerin ve onların bencil talepleriyle şikâyetlerinin dünyası! Onu bekleyen gelecek de bu muydu? Bruce bu düşüncenin onu bunalıma sürüklediğini hissetti. Buna izin vermeyecekti. O çok daha geniş, çok daha ilginç bir dünya için yaratılmıştı. Şimdi artık bu dünyaya nasıl gireceği konusunda çok daha net bir fikre sahipti.

Banyoda biraz daha oyalanırdı, ama o akşam için verdiği sözü düşününce bir an önce harekete geçme ihtiya-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

cı duydu. Aynayla fazla vakit geçirmeden çabucak giyindi, saçını jöleleyip mutfağa geçti. Öğle yemeğinde çok az yemişti, çıkmadan önce kendisine bir sandviç hazırladı, iki dilim Fransız ekmeğinin arasına önceki gün Ian Mellis'in peynir dükkânlarından birinden aldığı peynirden koydu. Bruce alışveriş yaptığı o dükkânı severdi, tezgâhın arkasında duran kızlardan birinin kendisine gülümseyip tatması için peynir uzatması hoşuna gidiyordu. Bruce tezgâhın üzerinden eğilir, kızın ince peynir dilimlerini ağzına kaydırmasına izin verirdi. Belli ki kız bunu yapmaktan hoşlanıyordu, ona bu heyecanı tattırmak küçücük bir şeydi, kendisi için hiç zahmetli değildi, ama kız için çok şey ifade ettiği apaçık ortadaydı.

Evden çıkarken Pat ortalıkta görünmüyordu. Zavallı kız diye düşündü. Önceki gece onu Cumberland Barı'nda, yanında acayip bir köpek olan şu adamla beraber görmüş, fakat daha da kötü hissetmesin diye görmemiş gibi yapmıştı. Kızcağızın işi hiç kolay değildi, kendisinden müthiş hoşlanırken, onu Sally'yle beraber görmek zor olmalıydı. O kadar hoşlanıyordu ki, Bruce yokken, gelip bir de yatağına uzanmıştı. İnanılmaz bir olaydı, ama Bruce'un tecrübesine göre kadınlar zaten böyle davranırlardı. On sekiz yaşında çıktığı kızı hiç unutmayacaktı, üç aylığına Hindistan'a gitmiş, giderken yanında Bruce'un boxer donunu götürmüştü ki her akşam yastığının altına koyup uyuyabilsin. İşte o kaygı verici bir durumdu. Bunu Bruce'a, Crieff'teki postacı dahil herkesin görebileceği şekilde, bir kartpostalın üzerine yazarak açıklaması utanç verici olmuştu. Postacı Bruce'a

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yan gözle bakıp gülümsemiş, Bruce onu kartpostallarını okumakla suçladığında kavgacı bir tavır alıp, "Laflarına dikkat et Jimmy," demişti. Bir şikâyetle karşılaştıklarında posta idaresindekilerin böyle davranmamaları gerekirdi, ama postacı Bruce'tan çok daha iri yapılı olduğu için Bruce sesini çıkaramamıştı.

Evden çıkıp aşağı indi. Bu toplantıyı işten bir arkadaşı ayarlamıştı. Şu anda, Will Lyons'un onu bekliyor olacağı Şarap Evi'ne gidiyordu. Duyduğuna göre Will Lyons, Bruce'un kendisi için tasarladığı yeni kariyer planı konusunda en iyi tavsiyeleri verecek adamdı. Şarap sektörü. Şık. Sofistike. Onun zevkine çok daha uygun ve kollarını açmış, onu bekliyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

100. Bruce İzah Ediyor

Will Lyons, Bruce'la görüşmeyi arkadaşı Ed Black'in ricası üzerine kabul etmişti. Ed, Bruce'u meslektaşı Roddy Martine kanalıyla tanıyordu. Roddy herkesi tanırdı, ama Bruce'u tanıyıp tanımadığından pek emin olamamıştı. Aslında bütün bu ilişkiler yumağının bir Crieff bağlantısı vardı. Roddy, Crieff Hydro'da bir partiye katılmıştı. Mekânın işletmecisi Ross, Leckie'nin kuzeniydi. Leckie, Charlie Maclean'in arkadaşıydı. Maclean de aynı partideydi, Roddy'yi Bruce'la tanıştırmıştı. Bruce da bu arada, Crieff'e yakın bir yerlerde oturan Jamie Maclean'i tanıyordu. İlişkiler böylesine samimiydi.

Will şarap konusunda çok şey bilirdi, çünkü uzun bir zaman sektörde çalışmıştı. Bundan haberi olan Bruce, iş bulma konusunda tavsiye almak istiyordu. İşin bir şekilde ayarlanabileceğine güveni tamdı zaten, ama bağlantıların faydalı olacağını da biliyordu. Will onu birkaç kişiyle tanıştırabilirdi. Tabii ki hemen atlayıp, böyle bir şey talep etmeyecekti. Yani bu buluşma daha çok şarap hakkında genel bir muhabbete vesile olacaktı. Will, Bruce'un konuştuğu şeyler hakkında bilgisi olduğunu

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

anlayacak, gerisi de çorap söküğü gibi gelecekti. Her şeyin bir vakti vardı.

Will, şarap evinde onu bekliyordu. Daha önce tanışmasalar da Bruce'a bardaki en şık ve zarif adamı bulması söylenmişti. "O kesin Will olacaktır," demişti Ed.

El sıkıştılar.

"Lütfen izin verin," dedi Bruce, cüzdanına uzanırken. "Bir kadeh şarap?"

"Teşekkür ederim," dedi Will şarap menüsüne uzanarak.

Bruce da bir menü alıp baktı. "Çok kötü değil." Sustu, kaşlarını çattı. "Ama şu Chardonnay'lere bir bakın! İşe yaramaz bir üzüm! Sönük, bitkin. Birkaç hafta önce *The Decanter*'da çıkan makaleyi gördünüz mü? New York'taki ABC Kulüpleri üzerineydi: *Anything But Chardonnay*!* Onların ne kastettiğini anlayabiliyorum, Chardonnay'ye isyan ediyorlar."

"Şey," dedi Will alçak sesle, "bazıları var ki..."

"Ben hayatta elimi sürmem," dedi Bruce. "Şaraplarını süpermarketten alanlar için güzel şarap. Kadınlara gider. Gelinin bekarlık partisine olur. O tür şeyler için yani. Ama ben elimi sürmem. Köpek öldüren içeyim daha iyi."

"Şampanya sever misiniz?" diye sordu Will kibar bir ifadeyle.

"Şampanya sever miyim?" diye cevapladı Bruce. "Papa, Katolik midir? Tabii ki severim. Bayılırım o merete."

"Ya Chablis?"

* Chardonnay olmasın da ne olursa olsun! (ç.n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Tanrım, Chablis'ye taparım. Geçen gün muhteşem bir şişe açtım. Büyüleyici. Sert, çok sert. Bisküvi gibi. Harika."

Will, hem şampanya, hem de Chablis'nin yapımında Chardonnay üzümlerinin kullanıldığına işaret edecekti, ama vazgeçti. Az bilenler arasında Chardonnay'yi kötülemek moda olmuştu. Halbuki çok güzel bir şaraptı. Piyasanın çok miktarda kalitesiz şarapla dolmasından sonra şöhreti zarar görmüştü.

"Tabii ben Eski Dünya'dan çok Yeni Dünya adamıyım," diyerek devam etti Bruce, listeyi gözleriyle tarayarak. "Bana göre Fransa artık bitmiştir. Bitmiştir."

Will şaşırmış göründü. "Fransa mı? Bitmiş mi?"

Bruce başıyla onayladı. "İptal. Yeni Dünya'yla rekabet edemezler, bu kadar basit. Güzel bir şişe Kaliforniya şarabıyla oturun –isterseniz fiyatı da mütevazı olsun– sonra da bir şişe Bordo ile oturun. Kaliforniya her seferinde galip gelecektir, her seferinde. Birçok insan benim gibi düşünüyor biliyor musunuz?"

Will'in yüzünde kuşkulu bir ifade vardı. "Peki, ama bu Yeni Dünya şaraplarının bir iki yudumdan sonra yavanlaştığını düşünmüyor musunuz?",

"Hayır," dedi Bruce. "Hiç değil."

Will gülümsedi. "Bilirsiniz, bu Yeni Dünya şarapları ilk başta bir keyif patlaması yaşatırlar, ama aromayı boğduklarını düşünmüyor musunuz? Fransız şarapları genellikle çok daha kompleks olurlar. Ne de olsa yemekle beraber içilirler."

"Yeni Dünya şaraplarını içerken de yemek yiyebilirsiniz," dedi Bruce. "Ben çoğu zaman yaparım. Bir şişe Kaliforniya alırım, makarnaya yakıştığını düşünüyorum."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Kırmızı mı, beyaz mı?" diye sordu Will.

"Makarnayla beyaz," dedi Bruce. "Her zaman."

İkisi birden menüye baktılar.

"İşte benimkini buldum," dedi Bruce. "Küçük bir şişe Güney Avustralya Muddy Wonga alacağım. Okkalı bir şarap, gerçekten okkalı."

Will, Muddy Wonga listesine baktı. "Enteresan," dedi. "Hiç duymadım. Daha önce içtiniz mi?"

"Defalarca," dedi Bruce. "Morumsu bir rengi var ve oldukça usareli."

"Çamurdan olabilir," diye alçak sesle fikir yürüttü Will, ama Bruce duymamıştı.

"Ya siz?" diye sordu Bruce. "Siz ne alacaksınız?"

"Şey," dedi Will. "Şu Bordo'nun görüntüsü hoşuma gitti. Pomerol."

"Bir sol yaka adamı," dedi Bruce.

"Aslında, sağ yakadadır," dedi Will sakince.

"Aynı nehir," dedi Bruce.

Will kabul etti. "Elbette."

"En azından mantarlı bir şişe alacaksınız," dedi Bruce. "Şu korkunç çevirmeli kapaklara dayanamıyorum. Geçen gün bir restorandaydım –yeni tanıştığım çok hoş bir Amerikalı kızla– şarabı çevirmeli kapaklı bir şişeden servis ettiler. İnanabiliyor musunuz?"

"Çevirmeli kapaklar çok faydalı," diyerek başladı Will. "Artık birçok yerde..."

Bruce bunu duymazlıktan geldi. "Fakat inanabiliyor musunuz? Eli yüzü düzgün bir restoranda çevirmeli kapak? Neredeyse geri gönderiyordum."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Mantarlanmış mıydı?" diyerek bir taş attı Will.

"Hayır, çevirmeli kapağı vardı," dedi Bruce.

Şaraplarını ısmarladılar. Birkaç dakika içinde servis edildi. Bruce kendisine bir kadeh doldurup burnuna götürdü.

"Enfes," dedi. "Muddy Wonga'nın yapımcısının adı Lofty Shaw. Napa'da eğitim aldıktan sonra Avustralya'ya geri dönmüş. Gelin, koklayın şunu."

Kadehini Will'in burnuna dayadı.

"Frenk üzümü," dedi Bruce. "Sepet sepet meyve. Tam bir bomba."

Will başıyla onayladı. "Okkalı bir şarap," dedi.

"Heybetli," dedi Bruce. "Yapılı. Güçlü bir şarap!"

Will bir an hiçbir şey söylemedi. Sonra Bruce'a planlarını sordu.

"Emlak eksperliği burama kadar geldi," dedi Bruce. "Ben de şarap sektöründe bir şeyler deneyebileceğimi düşündüm. Bilgimi kullanabileceğim bir iş."

Will düşünceli göründü. "En alt basamaktan başlayıp yükselmen gerekecek," dedi. "Diğer bütün işler gibi."

"Evet, evet," dedi Bruce. "Ama konuya hâkimim. Ortadan bir yerden başlayıp yaklaşık bir sene içinde MW lisansımı alabileceğimi düşündüm."

"O kadar basit değil," dedi Will.

"Ah, biliyorum," dedi Bruce. "Ama beklemeye hazırım. Bir sene, en fazla bir buçuk sene."

Will gözlerini dikerek Bruce'a baktı. Ne diyeceğini bilemiyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

101. Pat ve Bruce: Bir Atışma

Bruce, Will Lyons'la yaptığı görüşmenin gidişatından memnun olmuştu. Bir iki konuda onu doğru yola getirmeyi başarmıştı –buna Yeni Dünya şaraplarının üstünlüğü dahildi–, ayrıca Chardonnay'yle ilgili fikrini de değiştirebilmişti. Tuhaf şey diye düşündü Bruce, onun gibi bir adam herkesin tamamen bıkıp usandığı Chardonnay'yi içebiliyordu.

Bütün olan bitenin sonucunda Will, birisiyle konuşup şarap sektöründe açık bir pozisyon olup olmadığını öğrenmeyi teklif etmişti. Bruce böyle bir fırsatın mutlaka doğacağına iç rahatlığıyla inanıyordu. Hatta Macaulay Holmes Richardson ve Black'e istifa mektubunu sunmaya karar vermişti. Yeri doldurulana kadar, muhtemelen bir iki ay daha çalışması gerekecekti, ama bu da şarap sektöründe işe başlamadan önce bir ay izne çıkabileceği anlamına geliyordu.

Todd, büyük ihtimalle, kalması için ikna etmeye çalışacak, ama o reddedecekti. Sahneyi hayal edebiliyordu: Todd firmanın Bruce'a sağladığı eğitimden söz açacak –"Bu senin için bir şey ifade etmiyor mu, Bruce?"–,

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

sonra da iyi kalpli doğasına hitap etmeye çalışacaktı. Fakat hepsi nafileydi.

"Çok üzgünüm," diyecekti Bruce. "Çok üzgünüm Mr. Todd, ama kararım kesin. Macaulay Holmes'a karşı olumsuz bir his beslemiyorum, fakat gerçekten de daha çok enerji aşılayan bir şeye ihtiyacım olduğunu hissediyorum. Daha az sıkıcı."

Bu Todd'u yere sererdi işte, dünyasının sıkıcı olarak tarif edildiğini duymak. Bruce düşüncesinin zevkini çıkardı. Yarayı çok fazla deşmek istemezdi, ama belki biraz daha sürdürebilirdi. "Emlak eksperi olmak kimilerini tatmin edebilir," diyecekti. "Eminim sen gayet mutlusundur, ama bazılarımız, nasıl söylemeli, biraz daha tarz gerektiren şeylere ihtiyaç duyuyor."

Zavallı Todd! Buna verecek cevabı olmayacaktı. Belki zalimlikti, ama söylenmesi gerekiyordu. Üstüne üstlük Bruce'un işvereninden dinlemek zorunda kaldığı bütün o saçma sapan nutuklar boyunca yaşadığı aşağılanma hissini telafi edecekti. Yok profesyonel ahlakmış, yok sorumlulukmuş, doğru iş uygulamalarıymış... bunlar artık Bruce için tarih olmuştu. Onun yerini şarap tatma toplantıları, Kaliforniya'ya düzenlenen satın alma gezileri ve şarap sektörünün kıyısında köşesinde bulunmayı seven, birbirinden göz alıcı, uzun bacaklı, kaymak tabakadan kızlar alacaktı. Ne kadar enerji verici bir düşünceydi!.. ve nasıl da yakındı. Tek yapması gereken işi bulmaktı.

Bruce'un aklına birdenbire iş görüşmesini bir kadınla yapmanın ne kadar hoş olacağı fikri geldi. Bruce ka-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dınlara istediği her şeyi yaptırabileceğini biliyordu. İşe alım kararının bir kadın tarafından verilecek olmasını bir şekilde ayarlayabilirse, pozisyonu havada kapacağına emindi.

Eve döndükten sonra mutfakta oturmuş leziz geleceğini hayal ederken, kapının açıldığını duydu. Bu Pat olmalıydı, zavallı kız bir yerlerde sıkıcı bir gece geçirmiş, şimdi eve dönüyor olmalıydı. Ona iyi davranmaya karar verdi, işleri bu kadar iyi gittiğine göre, pekâlâ biraz cömertlik gösterebilirdi.

Pat mutfağa girdiğinde Bruce ona gülümsedi.

"Bir fincan kahve?" dedi. "Kendime de yapacaktım."

Pat kızardı. Kendisini engellemeye çalıştığı halde kızarıyordu. Bruce fark etmiş, şimdi yeniden gülümsüyordu. Zavallı kız, yüzü kızarmadan bana bakamıyor.

Bruce ayağa kalkıp kahve makinesine doğru gitti.

"Sana çok güzel bir şey yapacağım," dedi. "İrlanda kahvesi. Dublin'de öğrendim. Bir rugby maçı için gitmiştik. İrlandalı çocuklardan biri bana İrlanda kahvesi yapmayı öğretti. Sana bir fincan yapayım."

"Bilmiyorum," dedi Pat, kekeleyerek. "Biraz yorgunum."

"Saçmalama," dedi Bruce. "Otur. Çok sert yapmayacağım."

Pat mutfak masasına oturup Bruce'u kahve yaparken seyretmeye koyuldu. Sırt çizgisine, bedeninin rahat duruşuna, dirseğe kadar sıvanmış koyu mavi rugby kazağının altından görünen kollarına bakmaktan kendini alıkoyamıyor, aklından yalnızca tek bir cüm-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

le geçiyordu: *Kendimi tutamıyorum, engel olamıyorum. Ona bakmam gerek.*

O sırada Bruce aniden dönüp genç kızın kendisine bakmakta olduğunu gördü. Sanki utanmışçasına bir an gözlerini kaçırıp sonra tekrar baktı.

"Senin için çok zor, değil mi?" dedi.

Pat dudağını ısırdı. Konuşamıyordu.

"Evet, senin için bu durumla başa çıkmak çok zor olmalı," diyerek devam etti. "Bir tarafta ben ve Sally. Bir tarafta sen. Zor."

"Neden bahsettiğini bilmiyorum," diye mırıldandı Pat, yüzü utançtan yanıyordu.

Bruce ileri doğru birkaç adım atıp genç kızın hemen yanında durdu. Omzuna dokundu. Sonra elini kaydırarak yavaşça yanağının üzerine getirdi.

"Yanıyorsun," dedi. "Zavallı Pat, yanıyorsun. Zavallı küçük kız. Alev alevsin."

Pat, yanağına dokunan eli itmek için kendi elini kaldırıyordu ki Bruce'un eli onunkinin üzerine kapanıverdi.

"Bak," dedi. "Gel şu konuyu iki yetişkin gibi konuşalım. Ben bu Amerikalı kızla beraberim, ama senin zannettiğin kadar beraber değiliz. Sonuçta evlenmeyeceğim yani. Onunla çıkacağım çıkmasına, ama uzun vadeli bir şey değil. Yani seni de mutlu edebilirim. Neden olmasın? Paylaşın beni."

Bir an Pat hiçbir şey söylemeden kaldı. Sonra, bu sözlerin anlamı zihninde açıklığa kavuşunca, istemeden küçük bir çığlık koyverip elini Bruce'un elinden kurtardı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sonra sandalyesini geri itip yere düşürerek, güç bela ayağa kalktı. Bruce'a bakıyor ve onu tüm çıplaklığıyla, mümkün olacağını asla hayal edemediği bir açıklıkla görebiliyordu. Gördüğü manzaradan içi bulanmıştı.

"İnanmıyorum," diye fısıldadı. "İnanmıyorum."

Bruce gülümseyerek omuzlarını silkti. "Teklifim masada kızım Patsy. Bir düşün. Nasıl derler... kapım her zaman açık!"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

102. Baba Teşhisi

Öylesine ıstırap içindeydi ki ne şehrin öte yakasına yaptığı otobüs yolculuğunu, ne de Churchill'den Grange'daki aile evine kadar olan yolu yürüyerek gidişini sonradan tam netliğiyle hatırlayabildi. Evde yalnız olan babası –annesi birkaç günlüğüne Perth'e gitmiş, orada kız kardeşini ziyaret ediyordu– holde endişeyle kızını beklemekteydi. Pat anahtarlarını kurcalarken babası kapıyı açıp onu içeri aldıktan sonra hemen kollarıyla sardı.

"Canım benim," dedi. "Canım."

Pat başını kaldırıp babasına baktı. Telefon konuşmasından bir şeylerin ters gittiğini anlamış, burada onu bekliyordu. Bu hep böyle olmuştu. Çocukluğunun yara berelerini iyileştiren hiçbir zaman annesi olmamıştı, mesafeli bir tavrı var gibiydi, isteyerek değil, ama onun da tarzı buydu, tutuk ve mutsuz geçen gençlik yıllarının sonucu buydu. Halbuki babası her zaman açıklama yapmak, rahatlatmak, anlayış göstermek için hazır olmuştu.

Oturma odasına geçtiler. Orta sehpanın üzerinde dağınık duran çeşitli kitaplar ve dergilerden, babasının o gelmeden önce kitap okuduğu anlaşılıyordu. Oracıkta,

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

koltuğun hemen yanında terlikleri –seneler önce Pat'in Jenners'dan doğum günü hediyesi olarak aldığı terlikler– duruyordu.

"Sorma ihtiyacı bile hissetmiyorum," dedi babası. "Mesele şu genç adam, değil mi? Evdeki şu genç adam."

Tahmin etmiş olması Pat'i şaşırtmadı. Neler olduğunu, insanların canının neye sıkıldığını içgüdüsel olarak anlama yeteneğine sahipti. Pat bunun seneler boyunca hastalarını dinleyip, sıkıntılarını anlayarak edindiği tecrübeden kaynaklandığını düşündü.

Başıyla onayladı. "Evet."

"Ee?"

"Ondan hoşlandığımı sanıyordum. Artık hoşlanmıyorum."

"Emin misin?"

"Eminim. Ama biraz... biraz üzgünüm."

Babası kolunu kızının omzundan çekti. "Tabii ki üzgünsün. Aşkını yitirmek, ağaçtan düşmek kadar acı verir ve acısı daha uzun sürer. Çoğumuz bu yüzden kovalarca gözyaşı döktük.

"O genç adam hakkında anlattıklarından çıkarabildiğim kadarıyla, onda narsist kişilik bozukluğu olduğunu söyleyebilirim. Bu tip insanlar çok ilginçtirler. Mutlaka kötü niyetli olmaları gerekmez –kesinlikle gerekmez–, ama diğer insanlara davranışlarının çok yıkıcı etkileri olabilir."

Pat, İskoçya Sokağı'ndaki daireye taşındıktan hemen sonra, babasıyla kısaca Bruce'u tartışmıştı. Babası onu belirgin bir ilgiyle dinlemiş, ama bir şey söylememişti.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Kendisini o kadar beğeniyor ki," dedi Pat. "Herkesin, herkesin ondan hoşlandığını düşünüyor. Gerçekten."

Babası bir kahkaha attı. "Elbette öyle. Bunun sebebi de kendisini tam anlamıyla mükemmel görmesi. Zihninde kendisiyle ilgili en ufak bir yanlışlık göremiyor. Herkesin de aynı şekilde düşündüğünü zannediyor."

Pat bunu düşündü. Bruce'a âşık olarak –kendi utanç verici çılgınlığı– tamamen onun beklediği davranışı sergilemişti. Bruce için Pat'in yaptıkları hiç sürpriz olmamıştı, kadınlar böyleydi zaten, onun beklentisine uygun şekilde davranırlardı.

Babasına döndü. "Bu kendi hatası mı?"

Babası tek kaşını yukarı kaldırdı. "Hata mı? İşte bu enteresan. Hatayla ne alakası var?"

"Kendisini engelleyemiyor mu?" dedi Pat. "Olduğundan farklı şekilde davranması mümkün değil mi? Farklı davranabilir mi?"

"Kişiliğimizin bizim kontrolümüz altında olduğundan emin değilim," dedi babası. "Böyleyiz işte, saç rengimiz ya da boyumuz bosumuz gibi. Uzun ya da kısa boylu olmak veya kızıl saçlı olmak bizim suçumuz olamaz."

"Yani Bruce narsist olduğu için suçlanamaz mı?"

Pat'in babası bir an bunu düşündü. "Şey, kişiliğimizdeki bozukluklar üzerinde biraz kontrolümüz vardır. Örneğin, kötü bir şey yapmaya eğilimin olduğunu biliyorsan, bu konuda bir şey yapma imkânın olabilir. Özdenetim yeteneğini geliştirebilirsin. Seni ayartacak durumlardan kaçınabilirsin. Arzularının seni yapmaya teşvik

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ettiği şeyleri yapmamak için önlemini alabilirsin. Ve tabii biz de insanlardan bunu bekleriz, öyle değil mi?"

"Bekler miyiz?"

"Evet, bekleriz. İnsanların hırslarını, tamahkârlıklarını kontrol etmelerini bekleriz. Öfkelerini zapt etmelerini, en azından kontrol altında tutmalarını bekleriz."

"Yani eğer Bruce deneyecek olsa, daha az narsistçe davranabilir."

Babası pencereye yürüyüp bahçenin karanlığına doğru baktı. "Belki biraz gelişme gösterebilir. Kişiliğine dair bir uzgörü edinebilse, başkalarının daha az kırıcı bulacağı şekilde davranabilir. Psikopatlardan bunu bekleriz, değil mi?"

Pat, pencerenin yanında babasına katıldı. Bahçedeki her gölgeyi tanırdı, annesinin oturup çay içmekten hoşlandığı bank, son yıllarda vahşi bir görünüme bürünen kayalık, çocukken kazdığı, sonra hiç doldurulmayan o çukurun olduğu yer.

"Öyle mi?" diye sordu. Babasıyla yaptığı bu sohbetler hoşuna gidiyordu. Bazen ürkütücü, şeytani, ama hep korkutucu olan insan doğası, onun bakışları altında terbiye edilmiş gibi olurdu. Tıpkı camın altındaki ısırgan bir haşerenin bilimsel bir ilgi nesnesi olması gibi.

"Evet," dedi babası. "Çoğu insan psikopatiyi çok iyi anlamaz. Psikopat insanı Hitchcock filmlerinden fırlama bir cani gibi düşünürler –hedefine kilitlenen bakışlar, bunun gibi şeyler–, aslında onlar da gayet sıradan insanlar ve düşündüğümüzden çok daha kalabalıklar. İstikrarlı bir bencillik sergileyen kimseyi tanıyor musun?

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bir başkasını üzdüğü için rahatsız olmayan, başkalarını kullanan birisini tanıyor musun? İçi soğuk mu? Böyle birini tanıyor musun?"

Pat düşündü. Bruce olabilir miydi? Fakat bir şey söylemedi.

"Eğer tanıyorsan," diyerek devam etti babası. "O kişinin bir psikopat olması kuvvetle muhtemeldir. Bu kadar basitleştirmemek gerekir elbette. Kimileri kontrol listelerine başvurur. Profesör Hare'in testi gibi. Ergenlik yıllarında meydana gelen ve yirmili yaşlarda devam eden anti-sosyal davranışlar üzerinde duruyor. Başka kriterler de var."

Pat'in babası konuşmasına kısa bir ara verdikten sonra devam etti: "Söyle bana tatlım. Bu genç adamın bir hayvana karşı zalimce davranacağını hayal edebiliyor musun?"

Pat ilk önce tereddüt etti, ama sonra kararını verdi. Hayır, yapmazdı. İnsan Bruce'u zalim birisi olarak tarif edemezdi. Ona bakarsan, soğuk olduğu da söylenemezdi.

"Hayır," dedi. "O şekilde kötülük yapacağını düşünmüyorum."

"Psikopat değil," demekle yetindi babası.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

103. Ve Sonra

O gece, Pat İskoçya Sokağı'na geri döndü. Babası evde kalmak isteyip istemediğini sorduysa da Pat dönme kararını önceden vermişti bile. En ufak bir terslikte eve gidemezdi. Hem geri dönmediği takdirde, Bruce onu resmen uzaklaştırmış gibi olacaktı. Kendisi hakkında ne düşüneceğini –ve ne söyleyeceğini– hayal edebiliyordu: *Fazla toy biri, beceremedi. Önce bana sırılsıklam âşık oldu, sonra da gitti. Çok tipik!* Hayır, Bruce'un bu zaferi tatmasına izin vermeyecekti, eve dönecek, onunla yüzleşecekti. Aralarında münakaşa olmayacak, Pat serinkanlı ve aklı başında davranacaktı. Bruce olanlara dair imalarda bulunursa, artık ilgi duymadığını söyleyecekti ki bu da zaten doğruydu. Güçlü olacaktı. Daha da fazlası, ilgisiz olacaktı.

İskoçya Sokağı 44 Numara'nın merdivenlerini, soğuk ve yankılı merdivenleri tırmandı. Üzerindeki antinükleer çıkartmasıyla Pollock'ların kapısının önünden geçerken bir an Bertie'yi düşündü. Çocuğu uzun zamandır görmemişti, saksafon da artık sessizliğe gömülmüş

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

gibiydi. En son bir hafta kadar önce çaldığını duymuş; müziğini mesafeli ve ruhsuz, neredeyse acıklı bulmuştu. Eric Satie'nin *Gymnopedie*'sinin bir versiyonu olduğunu hatırladı, piyano için yazılmış, ama hünerli bir müzisyenin saksafona uyarlayabileceği bir parçaydı. Akıldan çıkmayan bir müzikti, ama Bertie'nin ellerinde akıl çıkaran bir hale bürünmüştü. Eğer o küçük çocuk mutsuzsa, bu durum şaşırtıcı değildi tabii. Domenica'nın söylediğine göre, Irene gibi bir anneyle herkes mutsuz olurdu. Domenica, Bertie'nin çocukluğunu yaşamasının engellendiğini düşünüyordu. Pat'in kendi çocukluğu bundan ne kadar farklıydı. Ne olmak isterse olmasına izin verilmiş, o da bundan sonuna kadar faydalanmıştı. On üç yaşındayken üç hafta boyunca Avusturyalı taklidi yapmış (ebeveynleri için yorucu bir süreçti) sonra da bir süre Kaliforniyalı olmuştu (aşırı yorucuydu). Bir kız çocuk için Irene gibi bir anneye sahip olmak yeterince kötüydü, ama erkek çocuklar için bu çok daha sıklıkla ölümcül bir durum haline geliyordu. Kız çocuklar güçlü bir anneyle başa çıkabilirlerdi belki, ama erkek çocuklar için bu imkânsızdı. Böyle çocuklar çoğu zaman büyük zarar görür, hayatlarının geri kalanını annelerinden ya da annelerini uzaktan yakından hatırlatan herkesten kaçarak geçirirlerdi. Veya psikolojik savunma namına çaresiz ve sapkın bir çabayla *annelerine dönüşürlerdi.*

Bruce'la yüzleşmek için kararlı olmasına rağmen anahtarını daire kapısının kilidine sokarken ellerinin titrediğini fark etti. Anahtarı çevirip kapıyı itecekken seyredildiğini hissederek, aniden arkasını dönüp sahanlığın kar-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şısındaki Domenica'nın dairesine doğru baktı. Kapı kapalıydı, ama Domenica'nın pirinç isim levhasının hemen üstünde, tam göz hizasındaki minik gözetleme deliğinin camı birden karanlıktan aydınlığa dönmüştü. Sanki içeriden biri sahanlığa bakarken ansızın kapıdan uzaklaşıvermişti. Domenica kendisini seyrediyor olabilir miydi? Pat döndü, sonra yeniden çabucak omzunun üzerinden baktı. Gözetleme deliği tekrar koyulaşmıştı.

Pat arkasından kapıyı kapayıp holün ışığını yaktı. Saat on birdi ve Bruce'un kapısı kapalıydı. Kapının altından hiç ışık sızmıyordu. Yavaşça ve sessizce ilerlemek için cesareti yerine gelmişti. Genç adamın odasından gelen bir müzik sesi duyduğunu düşündü, ama çok derinden geliyordu. Kapının dibine kadar sokulmayı da istemiyordu herhalde! Yoksa istiyor muydu? Yumuşak adımlar atarak gerisingeri elektrik düğmesine gitti ve holün ışığını söndürdü. Karanlıkta duruyor, yüreği yerinden fırlayacakmış gibi atıyordu. Gözlerini kapadı. O oradaydı, o odanın içinde ve kapısının her zaman açık olacağını söylemişti. Peki, ama bu adama karşı ne hissediyordu? O akşam kendisine söylediği şeylerden tiksinmiş, içi nefret dolu bir halde uzaklaşmıştı. Fakat gerçekte Bruce'tan nefret etmesi mümkün değildi. Ne kadar kibirli ve can sıkıcı olursa olsun, ona kızamazdı. Bunu yapamazdı.

Ayakkabılarını çıkarıp holü tekrar boylu boyunca geçerek, genç adamın kapısının önünde durdu. Müzik yoktu, bunu hayal etmiş ya da başka bir yerden içeri sızan müziği duymuştu. Şimdi yalnızca sessizlik, yüreğinin atı-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şı, kısa aralıklarla aldığı nefesinin sesi vardı. Daha önce hiç böyle hissetmemişti. Hiçbir zaman. Babasının ona söylediği her şeye rağmen, bütün o zihin ve görüş açıklığına üstün gelen şey şehvetten başka bir şey değildi.

Çok yavaş hareketlerle kapının tokmağına uzanıp çevirmeye başladı. Talihi vardı ki tokmak ses çıkarmıyordu. Kapıyı ittiğinde, hafifçe aralandı. Nefes almaya bile zar zor cüret ederek, yaptığı şeyden, bu utanmazca eylemden dolayı hayretler içinde, açık kapıdan içeri yavaşça girip, orada, tam eşiğin üzerinde kaldı. Bruce'un odasındaydı.

Oda zifiri karanlık değildi, çünkü perdeler ortada buluşmuyor, dışarıdan içeri ışık sızıyor, pencerenin yanındaki yatağın üzerine eğri bir çizgi şeklinde düşüyordu. Bruce, gövdesinin yarısı çarşafla örtülü, esmer kafası yastığın üzerinde derin bir gölge, bir kolu başının altına doğru bükülmüş, tek ayağı yatağın ayakucunda çarşafın altından görünür vaziyette yatıyordu.

Pat genç adamın göğsünün inip kalkışını, karnının düzlüğünü gördüğünde, sendeleyip düşecek gibi hissetti. Uzanıp ona dokunmak, bu güzellik timsaline dokunmak o kadar kolay olurdu ki! Elini omzuna ya da göğsünün üzerine koyabilirdi, ama yapmadı. Orada durup önünde duran baştan çıkarıcı durumla mücadele etti. Bunu yaparken, Angus Lordie'nin Sydney Goodsir Smith'ten alıntıladığı bazı sözleri düşünüyordu. Şair boşlukta dönüp duran dünyadan bahsetmişti. Evet, dünya bizim ufak meselelerimizin ve kaygılarımızın hiçbir şey ifade etmediği bir boşlukta dönüp duruyordu. Bu hayat-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

tan çıkarabileceğimiz en küçük zevk veya anlama, yakaladığımız o an sona ermeden dört elle sarılmalıydık.

Bir adım öne attı, şimdi Bruce'a biraz daha yaklaşmıştı, fakat sonra durdu, hızla dönüp odadan çıktı. Bruce onca zaman orada uyanık vaziyette yatmıştı. Pat yaklaştığında, genç adamın gözlerinin son anda açıldığını, karanlıkta ancak seçilebilen bir gülümsenin dudaklarında titreştiğini görmüştü.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

104. Gittiğimiz Yer

23 numaralı otobüsün ikinci katında oturmuş, Rudolf Steiner Okulu'nda bir görüşmeye gitmekte olan Irene ve Bertie, altlarından akıp giden trafiği, gündelik işlerinin peşinde koşturan yayaları seyrediyorlardı.

"Arabayla gitmek daha kolay olurdu," diyerek bir gözlemde bulundu Bertie. "Spylaw Caddesi'ne park edebilirdik. Broşürde, Spylaw Caddesi'nde araba park edecek çok yer olduğu yazıyordu."

"Otobüsle yolculuk etmek daha sorumluluk sahibi bir davranış," dedi Irene. "Gezegene saygı göstermeliyiz."

"Hangi gezegen?" dedi Bertie. Odasında –daha doğrusu alanında– gezegenlerin haritası vardı, birçoğunun ismini öğrenmişti. Annesi hangi gezegenden bahsediyordu?

"Dünya gezegeni," dedi Irene. "Fark ettiysen, şu anda işgal ettiğimiz gezegen Bertie."

Bertie bir an bunu kafasında evirip çevirdi. Bu gezegene muazzam bir saygı besliyordu, ama arabalara da saygısı vardı. Kendi arabalarının başına gelenler onun

için hâlâ bilinmezliğini koruyordu. En son beş hafta önce görmüştü ve şimdi kayıptı.

"Arabamız nerede anne?" diye sordu sessizce.

"Arabamızı park ettik," diye yanıtladı Irene.

"Nerede?"

Soruyu yanıtlarken Irene'in sesinde sabırsızlık vardı. "Bilmiyorum. Baban park etti. Ona sor."

"Sordum," dedi Bertie. "Senin bir yere park ettiğini söyledi."

Irene kaşlarını çattı. Arabayı kendisi mi park etmişti? En son ne zaman kullandığını hatırlamaya çalıştı, ama o kadar uzun zaman önceydi ki! Bu sohbeti olduğu yerde bırakmaya karar vererek otobüsün penceresinden dışarıya, Princes Caddesi Bahçeleri'ne, daha uzaktaki Caledonian Oteli'nin kendinden emin siluetine doğru baktı. Steiner Okulu'na görüşmeye gitme fikri Doktor Fairbairn'e aitti. Kendisi de, sonunda, kabul etmişti.

"Bertie'nin hayatına devam edebilmesi gerekiyor," demişti psikoterapist. "Hepimiz olanları geride bırakıp yolumuza devam etme ihtiyacı duyarız. Beş yaşındayken bile."

Irene'in yüzüne acı çekiyor gibi bir ifade yerleşti. Bertie devam etti diyelim... peki en başta, nereye gidecekti? Bu durumda kendisi ne olacaktı? Bertie *onundu*, onun *yaratısıydı.*

Doktor Fairbairn kadının endişesini anlayıp güven vermeye çalıştı. "Yola devam etmek demek, sizin dizginleri biraz bırakmanız anlamına gelebilir," dedi yumuşak bir sesle. "Bırakmak çok önemlidir."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bu Irene'e yardımcı olmuyor, ifadesinden huzursuzluğu açıkça anlaşılıyordu. Melanie Klein "yola devam etme" terimini asla onaylamazdı, bu kelimelerin postmodern bir tınısı vardı. Kapanıştan da söz açmazdı, onun görüşüne göre bu kelime gereğinden fazla kullanılmış, klişeleşmişti. Irene, Doktor Fairbairn'in bu terimleri aşmış olacağını hayal etmişti, ama işte burada durmuş, aktarım ya da bastırma gibi daha ağır kavramları tartışırcasına bir rahatlıkla bu kelimeleri kullanıyordu. Kapanış konusunda doktorun ağzını aramaya karar verdi.

"Peki ya kapanış?" dedi. Sanki müstehcen bir şey söylemekte olan birinin edasıyla, bu kelimeyi tereddütle telaffuz etmişti.

"Ah, kapanışa kesinlikle ihtiyacı var," dedi Doktor Fairbairn. "Şu *Guardian* olayını kapatması gerek. Sonra tren konusunu kapatmalıyız. *Bertie'nin trenlerinin son durağa ulaşmaları gerekiyor*."

Irene, Doktor Fairbairn'e baktı. Bu kafa karıştıran bir yorumdu, belki açıklardı. Fakat Doktor Fairbairn açıklamadı.

"Öncelikle yoluna nasıl devam edebileceğini düşünmeliyiz," dedi Doktor Fairbairn. "Bertie'nin nereye gittiğini algılaması gerekiyor. Bir ufka ihtiyacı var."

"Şey," dedi Irene, hafiften içerlemiş bir ifadeyle. "Ona gelecek algısı aşılamamakla suçlanamam. Saksafon derslerine götürdüğümde, bu enstrüman üzerinde çalışmış olduğu için gelecekte ne kadar memnun olacağını anlatıyorum. Sonraları, çok sonraları, önemli bir başarı olacak."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Doktor Fairbairn başıyla belli belirsiz onay verdi. "Saksafon mu?" dedi. "Saksafon çalabiliyor olmak sosyal bir başarı mı, yoksa anti-sosyal bir başarı mı? Bunu sormak için bir sebebim yok elbette, yalnızca merak ettim."

Irene'in cevabı hazırdı. "Saksafon birçok insana çok zevk veren bir alet," dedi. "Bertie saksafonunu çok sever." (Bertie'nin Suyla Terapi Merkezi'nde gayet açık ve net bir şekilde, *Non mi piace il sassafono* diyerek bağırdığı o korkunç sahneyi ya bilmezlikten geliyordu ya da unutmuştu.)

"Oral davranış," diye mırıldandı Doktor Fairbairn. "Saksafonun ağızlığı *ağzın içine* konuyor. Bu oraldır."

"Ama nefesli enstrümanlarla bunu yapmak zorundasınız," diye başladı Irene. "Ayrıca oral takıntınız yoksa bile, saksafon çalmak isteyemez misiniz? Yalnızca müzik için?"

"Böyle düşünmek mümkün," dedi Doktor Fairbairn, "eğer saf biriyseniz tabii. Siz de, ben de çok iyi biliyoruz ki, o seviyedeki açıklamalar, cazip bile olsalar, söz konusu davranışın sembolik doğasını örtbas etmekten başka işe yaramazlar. Yapılan şeyin ardındaki görünür sebebin neredeyse asla gerçek sebep olmadığını unutmayalım.

"Örneğin İskoçya Parlamento Binası'nı ele alalım," diye devam etti Doktor Fairbairn, konuya ısınıyordu. "İnsanlar bu kadar uzun sürmesinin nedeninin tasarımlar, planlarla ilgili çeşitli aksaklıklar olduğunu düşünüyor. Peki hiç kendimize sorduk mu? Acaba İskoçya'nın

BELONGS TO KAKTUS TEAM

insanları bu binayı gerçekten de bitirmek istiyorlar mı? Bu kadar zaman almasının sebebi, bitirdiğimizde İskoçya'nın meselelerinin sorumluluğunu üzerimize almamız gerekeceğini bilmemiz olabilir mi? Yani Westminster, anneyi temsil ediyor, hatta kendisine Parlamentoların Anası denmiyor mu? Evet öyle deniyor, dil kendini ele verdi. Demek ki anne bir parlamento yapılmasını istedi ve biz de tam olarak bunu yerine getiriyoruz. Fakat bitirdiğimizde, annenin bizden gitmemizi isteyeceğinden korkuyoruz veya daha kötüsü, anne kendisi gidecek. Birçok insan bunu istemiyor aslında. Annenin hep orada olmasını istiyorlar. Bu yüzden de yapım sürecini uzatıp duruyorlar.

"Başka bir şey daha var. Parlamento binası neden çocukların ahşap oyun bloklarından yapılmış gibi duruyor? Çok açık değil mi? Çocukça bir şey yaparak anneyi memnun etmeye çalışıyoruz, çünkü annenin de bizim büyümemizi istemediğini biliyoruz. Bu yüzden o kadar çocukça duruyor. Çocuksu bağımlılığımızı teyit edecek bir şey yaparak annenin onayını alacağız."

Irene bütün bunları gittikçe artan bir şevkle dinlemişti. Modern İskoçya'ya dair ne kadar zekice yapılmış bir analizdi! Ve haklıydı, saksafonlar konusunda haklıydı. Tabii ki saksafonlar oral nesnelerdi, Bertie'yi bu aleti çalması için teşvik ederek, hiç şüphesiz onu oral evrede sabitleme riskine girmiş oluyordu. En azından şimdi biliyordu ve biliyor olması eylemlerinin alt metnini aşabileceği anlamına geliyordu. Yani Bertie'nin saksafon çalmasını teşvik etmeye devam edebilir, aynı zamanda oğ-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

lunun oral evreden geçerek daha olgun bir kimliğe ulaşmasına yardım edebilirdi.

Doktor Fairbairn'e baktı. "Söylediklerinizin doğruluğu ortada," dedi. "Ama merak ediyorum: Bertie'nin yoluna devam etmesini sağlamak için ne yapayım?"

"Buradan sonra nereye gittiğine dair net bir algı geliştirmesini sağlayın," diye cevapladı Doktor Fairbairn. "Onu gittiği yere götürün. Hepimizin sadece buna ihtiyacı var, gittiğimiz yeri görebilmek."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

105. Bertie'nin Arkadaşı

Irene, Steiner Okulu'nun öğrenci kabul idaresi müdürüyle konuşurken, Bertie bekleme odasında oturuyordu. Yalnız değildi, sade döşenmiş odanın öteki tarafında kendi yaşlarında ya da belki biraz daha büyükçe, sarı saçları dağınık, elmacık kemiklerinin üzeri çilli, ön dişlerinden biri eksik bir oğlan vardı. Üzerinde kadife tulum pantolon ve kırmızı bağcıklı ayakkabıları olan Bertie, bu çocuğun kot pantolon ve ekose gömlek giydiğini fark etti. Şahane bir giysi diye düşündü Bertie, eğer seyretmesine izin verilseydi, kovboy filmlerinde göreceği türden bir giysiydi.

Bir süre göz göze gelmekten kaçınarak duvarlardaki parlak renkli resimleri, yerdeki fayansların desenlerini seyrettiler. Yine de ara sıra oğlanlardan biri öbürüne bir bakış atıp fark edilmeden önce çabucak gözlerini kaçırıyordu.

En sonunda aynı anda bakıştılar ve gözleri birbirine kilitlendi. Bertie konuşmak üzere ağzını açsa da, diğer çocuk önce davranmıştı.

"Benim adım Jock," dedi çocuk. "Senin adın ne?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bertie nefesini tuttu. Jock harika bir isimdi, kulağa ne kadar güçlü ve cana yakın geliyordu! İnsan Jock gibi bir adı olacak kadar talihli olsa, hayat ne kadar kolay olurdu. Tutup, kendisine Bertie adını takmışlardı. Tabii ki bunu çocuğa söyleyecek hali yoktu.

"Genellikle ismimi söylemiyorum," dedi Bertie. "Kusura bakma."

Jock kaşlarını çattı. "Bana söyleyebilirsin. Ben kimseye söylemem."

Bertie doğruca Jock'un gözlerinin içine baktı. "Verdiğin sözden geri dönemezsin, biliyorsun."

"Biliyorum," dedi Jock. "Asla dönmem."

"Bertie," dedi Bertie.

"Hah!" dedi Jock.

Bu konuşmayı kısa bir sessizlik takip etti. Sonra Bertie: "Steiner'a mı gidiyorsun?"

Jock başını salladı. "Bana bakmaları için buraya geldim," dedi. "Ama annemlerin beni buraya yollayacağını zannetmiyorum. Ben Watson'a gideceğim."

Bertie'nin gözleri kısıldı. Watson! Kendisinin de gitmek istediği okul orasıydı, orada rugby oynanıyor, gizli cemiyetler kuruluyordu. Gerçek oğlanlar oraya giderdi, hassas oğlan çocuklarsa Steiner Okulu'na. Bu düşünce Bertie'nin içine acı dolu bir yumruk gibi oturdu. Jock'un arkadaşı olmasını isterdi, fakat şimdi öyle anlaşılıyordu ki, farklı okullara gidiyor olacaklardı. Bertie'nin tüm istediği bir arkadaştı –aynı şeylerden hoşlanan başka bir oğlan– mesela trenler ve bunun gibi şeyler. Hayatında böyle birisi yoktu işte.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Watson'a gittiğin için sana imreniyorum," dedi Bertie. "Şanslısın. Rugby oynayacak mısın?"

"Evet," dedi Jock. "Anaokulu grubunun rugby idmanlarına gitmeye başladım bile."

Bu sözler Bertie'ye birer bıçak gibi saplanıyordu. O da rugby oynamak istiyordu, apartmanlarındaki şu tatlı adam Bruce gibi. Ama eline hiç fırsat geçmemişti. Hem annesinin Bruce'u tasvip etmediği ortadaydı ve tabii ki Mrs. Macdonald'ı; Dr. Fairbairn dışında kimseyi tasvip etmiyordu. Dr. Fairbairn ise, Bertie'nin anladığı kadarıyla delinin tekiydi. Irene, yeni arkadaşı Jock'u tasvip eder miydi acaba? Bertie bunun büyük ihtimalle gerçekleşmeyeceğini düşündü.

"Trenleri sever misin?" diye sordu Bertie ansızın.

Jock bu ani konu değişikliğini doğal karşılamıştı. "Bayılırım," dedi.

Bertie'nin yüzünde özlem dolu bir ifade belirdi. "Sen hiç... hiç trene bindin mi?"

Jock başıyla onayladı. "Tabii ki," dedi. "Trenle Londra'ya gittim, sonra da döndüm. Dundee'ye de gittim. Forth Köprüsü'nün ve Tay Köprüsü'nün üzerinden geçtim. Sonra geri geldik, köprülerin üzerinden tekrar geçtik. Yani tam dört kere köprü geçmiş oldum. Yoksa beş mi yapıyor?"

"Dört," dedi Bertie. Jock'un matematiği iyi değilse, bundan ne çıkardı, rugby oynuyordu ve Bertie'nin bütün hayatı boyunca hasretini çektiği türden bir arkadaştı.

"Odamda bir oyuncak tren setim de var," diye devam etti Jock. "Uçan İskoç'um var. Yatağımın altından ge-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

çiyor, sandalyemin etrafından dolaşıyor. Köprülerim de var. Bir de istasyon."

Bertie bir an suspus oldu. Sonra konuştuğunda: "Şanslısın," dedi. Ve tekrarladı: "Şanslısın."

Jock, Bertie'ye baktı. Sonra odayı boylu boyunca geçerek gelip Bertie'nin yanına oturdu.

"Sen bir şeye üzülüyorsun," dedi kısık bir sesle. "Sorun nedir?"

Bertie yeni arkadaşının yüzüne, yanaklarındaki çillere ve eksik dişin boş kovuğuna derin derin baktı. "Canım sıkılıyor," dedi. "Hiç arkadaşım yok."

"Ben varım," dedi Jock. "Kan kardeşi olabiliriz. Bakıcılarımdan biri bana kan kardeşi olan iki çocuğun hikâyesini okumuştu. Ellerini tam şuradan kesip kanlarını birbirine karıştırdılar. Böylece kan kardeşi oluyorsun."

"Acımıyor mu?" diye sordu Bertie.

"Hayır," dedi Jock. "İstersen şimdi kan kardeşi olabiliriz. Çakım yanımda."

Bertie hayretler içindeydi; eline bıçak almasına asla izin verilmezdi. Halbuki şimdi Jock cebinden kocaman bir İsviçre çakısı çıkarmış, avucunun içinde gösteriyordu. "Bak," dedi Jock. "Görüyor musun?"

Bertie çakıya uzun uzun baktı. Üzerinde bir dolu araç, gereç vardı. Böyle bir aletle neler neler yapılmazdı ki!

"İşte," dedi Jock, çakının bıçaklarından birini çıkararak. "İstersen önce kendimi keseyim. Şurayı yapmalısın, başparmağınla şu parmağın arasındaki deriyi. Sonra kanı sıkıp avucunun içine sürüyorsun ve arkadaşınla el sıkışıyorsun. Böyle yapılıyor."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Jock parıldayan bıçağı gergin derinin üzerinde tutarken Bertie büyülenmiş gibi izliyordu. Yeni arkadaşı çakıyla eline küçük bir kesik attığında, birden nefesini tuttu. Jock fışkıran kan damlalarını vakit kaybetmeden avucuna sürdü.

"Şimdi senin sıran," dedi Jock, bıçağın ağzını kot pantolonunun bacağına silerek.

Bertie sağ elini, kesilmeye hazır bekleyen deriyi ortaya çıkaracak şekilde, işaret parmağıyla baş parmağının arasını iyice açarak uzattı. Jock bıçağı kıpırdatmadan tutmuş, Bertie'ye bakıyordu.

"Hazır mısın?" diye sordu. "Gözlerini kapamak ister misin?"

"Hayır," dedi Bertie. "Fark etmez. Acımayacak, değil mi?"

"Hayır," dedi Jock. "Acımayacak."

Tam o anda, kapı açıldı ve içeri Irene girdi. Bir an hiç kıpırdamadan durdu. Önünde duran olağan dışı manzarayı kavraması zaman alıyordu. Sonra bir çığlık atıp, bıçağı Jock'un elinden kapmak için hızla ileri doğru atıldı.

"Tanrı aşkına, ne yapıyorsun sen?"

Bertie gözlerini yere indirdi. Gözyaşlarıyla mücadele etmeye çalışıyordu, ama çabası boşunaydı, Jock'un –cesur Jock'un– kendisini ağlarken görmesini istemiyordu. Hep Jock gibi bir arkadaşın hasretini çekmişti, tam bulmuşken şimdi alınıyor, annesi onu kendisinden koparıyordu. Ne kadar da yaklaşmışlardı! Tam şu kan kardeşliği seremonisini yapacaklardı! Bir kan kardeşine sahip olmak her şeyi değiştirebilirdi. Ama artık olan olmuş, Irene kaçmıştı.

Bertie'nin içine muazzam bir kayıp hissi yerleşti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

106. Café St. Honoré'de Öğle Yemeği

Sasha George Caddesi'nde alışverişe çıkmış, amaçladığından daha fazla para harcamıştı –bir hesap yaptığında iki yüz sterlinden fazla–, ama paranın artık problem olmadığını hatırlattı kendine. Birkaç gün önce, bir hukuk firmasından, rahmetli teyzesinin vasiyet ettikleri ve borçları ödendikten sonra geriye kalan mirasının –hepsi ona bırakılmıştı– dört yüz seksen bin sterlinden fazla olduğunu açıklayan bir mektup almıştı. Geriye kalan bütün mirasın lehtarı olduğu ilk defa söylendiğinde, Todd bunun herkes payını aldıktan sonra geriye kalan miras olacağını söylemişti.

"İki yüz sterlinden fazla olacağını sanmıyorum," demişti. "Çoğunu vasiyette belirtilen kalemler yutacaktır. İhtiyar bunakta ne vardı ki zaten?"

Ancak ihtiyar bunak, yatırımlarında ne kadar kurnazlık ettiyse, vasiyetinde de o kadar cimrilik etmişti. İskoç Kilisesi'ne beş yüz sterlin, Hayvanları Koruma Derneği'ne yirmi beş sterlin, Gurkha Vakfı'na yirmi beş sterlin, St. George Kız Lisesi'ne on sterlin bırakılmıştı. Geri kalan miras Sasha'ya gidecekti. Turcan Connell firma-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

sından beyefendiler vergi vb. ödemelerden *sonra* mülklerin ederini topladıklarında neredeyse yarım milyon sterlin gibi bir miktar ortaya çıkmıştı.

Artık ne zaman isterse kullanabileceği böyle büyük miktarda bir paraya sahip olduğu gerçeğine alışması Sasha'nın biraz vaktini almıştı. Daha önce de, Todd'un Macaulay Holmes Richardson ve Black ortaklığından payına düşenlerle rahat bir hayat sürüyorlardı, ama hiçbir taahhüt altında olmadan yüz binlerce sterlinlik bir servete sahip olmak Sasha'nın daha önce bilmediği bir şeydi. Yine de savurgan birisi değildi ve George Caddesi'ndeki bu küçük alışveriş şöleninden dolayı şimdi belli belirsiz bir rahatsızlık hissediyordu. Her gün günde iki yüz sterlin harcayacak olsa, servetinin hepsini bitirmesi ne kadar sürerdi, merak etti. Yaklaşık sekiz sene diye hesap etti. Faiz birikimi de dahil.

Bir an durup, sekiz sene sürecek bir sefahat hayatının neye benzeyeceğini düşündü. Her gün yeni bir çift ayakkabı satın alabilir, sekiz senenin sonunda iki bin çiftten fazla ayakkabı sahibi olabilirdi. Ama insan böyle bir ayakkabı dağıyla ne yapardı ki? Sorun buydu işte, parayla yapılabilecek şeylerin de bir sınırı vardı. Bir de şu halime bak diye düşündü, iki yüz sterlin harcadım diye suçluluk duyuyorum.

Ottakar Kitabevi'ne girdiğinde bunları düşünüyordu. Sasha pek hevesli bir okuyucu değildi, fakat iki ayda bir buluşan bir okuma grubuna üyeydi ve bir sonraki toplantıları için seçtikleri kitabı alması gerekiyordu. Yazar Ronald Frame'di. Son toplantılarında Ian Rankin'in

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bir kitabını tartışmışlar, gruptan bir iki kişi biraz korkmuştu. Ancak Sasha onları teskin edebilmişti: "Endişelenecek bir şey yok," demişti, "çok iyi yazılmış," ama Edinburgh'da bu tür şeyler olmaz. En azından Braids bölgesinde olmaz."

Ottakars'ın Frame bölümüne geçti. Rafta *Fenerciler*, bir de okuma grubunun seçimi olan *Carnbeg'de Zaman* duruyordu. Eline alıp yazarın resmine baktı. Sasha okuduğu kitabın yazarının neye benzediğini bilmek isterdi. Somerset Maugham'ın tipini beğenmiyordu, o yüzden de kitaplarını okumamıştı. Bazı genç kadın romancıların tiplerini de beğenmiyordu. Saçlarına başlarına hiç dikkat etmedikleri belliydi. *Saçına başına özen göstermeyen biri, yazdıklarına ne kadar özen gösterebilir ki?* diye kendisine sorar, bu yazarlardan hepten uzak durarak sorusunu cevaplamış olurdu. Ne kılıksız tiplerdi onlar öyle. Bir de sürekli her şeyin ne kadar berbat olduğundan bahsedip duruyorlardı. Ortada berbat bir şey göremiyordu, hele hesabında dört yüz seksen bin sterlinle (eksi iki yüz) kesinlikle göremiyordu.

Carnbeg'de Zaman kitabında Ronald Frame'in resmini aranırken, sağında durmuş, şarap kitaplarının bulunduğu rafı inceleyen bir başka müşterinin varlığı dikkatini çekti. Sonraki bakışında bu müşterinin Bruce olduğunu fark etti. Braid Hills Oteli'ndeki Güney Edinburgh Muhafazakârlar Birliği balosuna gelen delikanlıydı bu. Balodan önce de ondan hoşlanmıştı, ama o akşamki nazik ve saygılı davranışları –Ramsey Dunbarton fi tarihinde ne idüğü belirsiz bir operette Plaza-Toro Dü-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

kü'nü oynadı diye bir güzel kafa şişirirken Bruce inanılmaz biçimde kibar davranmıştı– onu daha da sevmesini sağlamıştı. Ayrıca müthiş yakışıklıydı. Hem de Dunfermline gibi –yoksa Crieff miydi?– bir yerden gelmesine rağmen.

Genç adama doğru ilerlerken, Bruce başını incelediği şarap atlasından kaldırdı.

"Mrs. Todd!"

"Lütfen, Mrs. Todd değil," dedi. "Lütfen, Sasha."

Bruce gülümsedi. "Sasha."

"Şarap kitaplarına bakıyorsun," dedi atlasa bir göz atarak. "Keşke şarap hakkında daha çok bilgim olsaydı. Raeburn oldukça bilgilidir, ama ben değilim."

Bruce sırıttı. Ona kalırsa, Raeburn Todd şarap hakkında zırnık bilmezdi. Ne içerdi o? Ne içerdi? Chardonnay!

"Ben bu konuyu çok enteresan buluyorum," dedi Bruce. "Bu atlas da gerçekten kullanışlı görünüyor. Şu haritaya bir bakın. Şu ufacık nehir kıyısı bölgesindeki bütün şarap üreticileri sıralanmış. İnanılmaz. Yalnız fiyatı biraz can sıkıcı. Gerçekten pahalı."

Sasha şarap atlasını Bruce'un elinden alıp arka kapağına bir göz attı. Bir kitap için seksen beş sterlin gerçekten fazlaydı, ama sonra aklına bir fikir geldi. Dört yüz bin sterlinden fazla paranız varsa, seksen beş sterlin o kadar büyük bir miktar sayılmazdı.

"İzin ver bunu sana hediye edeyim," dedi aniden. Sonra da ekledi: "Sonra da izin ver, Café St. Honoré'de sana bir yemek ısmarlayayım. Orayı bilir misin? Hemen köşededir."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Fakat bunu yapamam," diye itiraz etti Bruce. "Doğru olmaz."

"Lütfen," dedi Sasha. "Bırak yapayım. Başıma kocaman bir talih kuşu kondu ve paylaşmak istiyorum. Lütfen bunu yapmama izin ver, yalnızca bu seferlik."

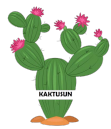
Bruce bir an tereddüt etti, ama bu sadece bir an sürdü. Kadınlar onun için böyle şeyleri hep yaparlardı. Kendilerine engel olamıyorlardı.

"Peki," dedi. "En azından restoranda bize bir şişe şarap alayım. Ne seversiniz?"

"Chardonnay," dedi Sasha.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

107. Sırlar

Pencerenin yanında, iki kişilik bir masaya oturdular. Bir emlak denetimini vaktinden önce bitirmiş olan Bruce kalan birkaç saati öğle yemeğinde değerlendireceği için halinden memnundu. Hele bu (hafif savruk da olsa) çekici bir kadın eşliğinde olacaksa, canına minnetti. Denetlediği ev özellikle keyifsiz bir iş olmuştu; Easter Caddesi'ne çıkan bir sokakta kutu gibi bir daireydi. Bir müteahhit sunta dolaplar ve parlak duvar kâğıdıyla uyduruk bir tarzda modernize etmişti. Bruce'un tüyleri diken diken olmuş, düşük bir fiyat biçmişti. Belirlediği rakam müteahhidin aldığı parayı da kısıtlayacaktı. Şimdi, Café St. Honoré'ün çok daha keyifli ortamında insan kendisini Paris'te bile hayal edebilirdi. Arkasına yaslanıp ilgiyle menüyü inceledi.

"Sana rastladığıma memnun oldum," dedi Sasha, bir yandan bileğindeki altın bilezikle oynuyordu. "Seninle konuşmak için bir fırsat bekliyordum."

Bruce tek kaşını yukarı kaldırdı. "Baloda iyi vakit geçirdim," dedi. "Çok az insan olduğu halde güzeldi. Özel parti gibiydi. İyi eğlendik."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Sasha gülümsedi. "Zavallı Ramsey Dunbarton'a karşı çok nazik davrandın," dedi. "Plaza-Toro Dükü'nü oynama hikâyesini anlatıp durmasını dinlemek fazla eğlenceli değildi herhalde."

Bruce gülümsedi. Herkes sizi büyüleyici bulurken, sıkıcı insanlar hakkında âlicenaplık taslamak zor değildi. "Onun için çok şey ifade ediyordu sanırım," dedi. "Kimdir ki bu Plaza-Toro Dükü? Sağ partiden miydi?"

Sasha bir kahkaha attı. "Çok matrak," dedi. "Peki söyle bakalım, kızımla hiç konuştun mu?"

"Konuştum," dedi Bruce. "Gayet iyi anlaştık."

Sasha kaşlarını çattı. "Buna şaşırdım işte," dedi. "Son zamanlarda pek muhalif."

"Ben fark etmedim," dedi Bruce.

"Doğrusu açık konuşmak gerekirse, kızım beni endişelendiriyor," diye devam etti Sasha. "Senin bir önerin olur mu diye merak ettim. Aynı yaş grubundasınız. Benim gözden kaçırdığım bir şey görüyor olabilirsin."

Bruce menüyü kılı kırk yararcasına inceliyordu. Bu sohbetin gidişatını beğendiğinden pek emin değildi.

"Sana bir örnek vereyim," diye devam etti Sasha. "Baloda, Lizzie Prestonfield Oteli'ndeki iki kişilik yemeği kazandı. Normal olan her genç kız yanına bir arkadaşını davet eder. Lizzie bunu yapmadı. Hayır. Otele telefon etti, iki kişilik bir yemek yerine, tek kişilik iki yemek alıp alamayacağını sordu. Buna inanabiliyor musun?"

Bruce bir an düşündü. "Belki canı arkadaşlık etmek istemiyordu," dedi. "Bazen hepimiz böyle hissederiz."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Ama benim kızım sanki her zaman böyle hissediyor," dedi Sasha, artık sabrının tükenmiş olduğunu belli ederek. "Arkadaş edinmek için hiç çaba göstermiyor. Veya doğru düzgün bir iş bulmak için."

"İnsanlar çeşit çeşit," dedi Bruce. "Uyuşturucu kullanmadığını tahmin ediyorum. Motosikletli bir manyakla da dolaşmıyor herhalde. Şikâyet edecek neyiniz var ki? Siz ne yapmasını isterdiniz?"

"Bir arkadaş çevresi edinmesini istiyorum," dedi Sasha. "Genç ve hoş insanlar bulsun. İyi vakit geçirmesini istiyorum. Belki bir erkek arkadaşı olsun. Dışarı çıkmayı seven bir tip. Onu alıp gezdirsin. Biraz eğlenmesini sağlasın."

Bruce bakışlarını masaya indirip tıpkı saplantılı davranış bozukluğu olan birisinin yapacağı gibi, çatalını bıçağıyla paralel durması için biraz kıpırdattı. Benim gibi birisinden bahsediyor diye düşündü. Doğrusu bütün konu, benim müsait olup olmadığımı öğrenmekse, cevabım hayır olacak. Görev aşkı adına yapılacak şeylerin de bir sınırı var.

"Birisiyle tanışacaktır," dedi havai bir tavırla. "Ona biraz fırsat tanıyın. Bırakın hayatını yaşasın."

"Ama hiçbir şey yapmıyor ki," dedi Sasha. "İnsanlarla gezip tozmazsa, uygun birisiyle nasıl tanışabilir? Bir gruba girmesi gerek. Acaba senin onu birileriyle tanıştırman..."

Bruce, kadının cümlesini bitirmesine izin vermedi. "Üzgünüm," dedi. "Şu anda Amerikalı bir kızla ciddi bir beraberlik yaşıyorum. Kalabalık gruplara ka-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

tıldığımı söyleyemem. Eskiden öyleydi. Ama şimdi değil."

Sasha'nın yaşadığı hayal kırıklığı, birkaç saniye boyunca yüzünden okundu, fakat çabucak kendini toparladı. "Tabii," dedi. "Niyetim sana sormak değildi. Acaba tanışabileceği birini tanıyor musun diye merak ettim. Partiler olabilir. O tür şeyler."

"Üzgünüm," dedi Bruce.

"Neyse, bu konuyu daha fazla düşünmeyelim. Eminim haklısındır. O kendi başına halleder. Evet şimdi, ne yiyeceksin? Unutma, bunu ben ısmarlıyorum!"

Öğle yemeklerini ve yanında bir şişe Chardonnay'lerini ısmarladılar. Rahat ve arkadaşça bir sohbete koyuldular. Sasha tenis kulübünde meydana gelen bir skandalla ilgili çok komik bir hikâye anlattı. Bruce, Todd'un karısına anlatmadığı bir ofis dedikodusunu –sekreterlerden biriyle ilgili bir olay– aktardı. Sonra yaz için yaptıkları planlardan bahsettiler.

"Raeburn Portekiz'e gitmeyi düşünüyordu," dedi Sasha. "Orada arkadaşlarımızın villası var. Evin tenis kortu da mevcut."

"Tenisi severim," dedi Bruce. "Eskiden çok oynardım."

"Bahse girerim çok sıkı bir oyuncusun," dedi. Genç adamı bir an beyaz tenis giysisiyle hayal etti. Kolları güçlü, servisine karşılık vermek zor olmalıydı.

"Orta karar," dedi Bruce. "Backhand atışlarım üzerinde çalışmam gerekiyor."

"Hepimiz için aynı şey geçerli değil mi?" dedi Sasha. "Ama senin şu bileklerine bir bak. Tenis için ideal. Bak."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Uzanıp oyunbaz bir tavırla Bruce'un bileklerinden birini tuttu. "Evet," dedi. "Gerçek bir tenisçi bileği. Oynamaya devam etmelisin."

İşte tam bu sırada içeri Todd girdi. Başka bir firmadan bir meslektaşıyla öğle yemeğinde buluşup şirketler arası muhtemel bir birleşmeyi –temkini elden bırakmadan– tartışmak için sözleşmişti. İçeri girdiğinde buluşmalarına geç kalan meslektaşını görmedi, ama pencerenin yanında bir masada, ofisteki şu genç adamla el ele oturan karısını gördü.

Bir an hiç kıpırdamadan kaldı. Bruce başını kaldırdı, Todd'u gördü ve bileğini Sasha'nın kavrayan ellerinden çekti. Sasha şaşkınlık içinde çevresine baktığında, başının bir işaretiyle Bruce'u yanına çağıran Todd'u gördü.

Bruce şoke olmuş bir vaziyette ayağa kalktı. "Ben ona açıklarım," diye mırıldandı.

Todd gözlerini kendisine doğru gelen Bruce'a dikmişti. Çok yavaş bir şekilde tek elini kaldırıp parmağını doğruca Bruce'a yöneltti.

"Sen tarih oldun," dedi kısık bir sesle. "Sen tarih oldun."

"Düşündüğün gibi değil," dedi Bruce. "Tenis hakkında konuşuyoruz."

Todd bunu duymamış gibiydi. "Masanı boşaltmak için bir saatin var," diye tısladı Todd. "Duyuyor musun? Bir saat."

"İnsanları bu şekilde kovamazsınız," dedi Bruce kekeleyerek. "Bu işler artık böyle yapılmıyor."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Kulağını aç ve dinle o zaman," dedi Todd. "Bir süre önce bir daireyi denetledin, tavan arasına baktığını söyledin. Ben gidip kontrol ettim, bakmamışsın. Yalan söyledin. Bunu koz olarak elimde tutuyordum. Sen tarih oldun."

Bruce kalakalmıştı. Tuhaf bir histi bu, tarih olmak.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

108. Harekete Geçiliyor

Matthew'nun bir sorunu da diye düşünüyordu Pat, karar vermekte isteksiz oluşuydu. Peploe? –şimdi artık gayri-Peploe olmuştu– konusundaki genel tavrı kronik kararsızlığına tipik bir örnekti. Eğer Koca Lou, Guy Peploe'yla tanışmış, sonucunda Matthew harekete geçmeye itilmiş olmasaydı, tablonun Peploe'dan başka birisine ait olduğunu tespit edecekleri kuşkuluydu. Resmin muhtemelen bir başka tablonun üzerine yapılmış olduğunu da keşfetmeyeceklerdi. Bu gerçeği bizzat Guy Peploe dağın üzerindeki şemsiye siluetini görerek ortaya koymuştu.

Artık tabloyla ilgili bir gelişme kaydedildiğine göre, mesele bir adım daha ileriye götürülmeliydi. Gerçekten başka bir resmin üzerine yapılmışsa, alttaki tablo –acemi bir amatöre ait olması büyük bir ihtimaldi, ama– önem kazanabilirdi. Pat, Matthew'ya bu konuda bir şeyler yapmayı planlayıp planlamadığını sormuş, ama genç adam yalnızca omuzlarını silkmekle yetinmişti.

"Belki," dedi. "Ama tutup da şemsiye resmi yapacak birini düşünemiyorum."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Bir Fransız empresyonisti olabilir," dedi Pat. "Onlar hep şemsiyeli insan resimleri yaparlardı. Şikago'daki Sanat Enstitüsü'nde meşhur bir tane var. Akademi Sanat Bölümü'yle birlikte oraya gittiğimizde görmüştüm. Biliyor musun, akademideki sanat hocaları çok iyilerdi. Mrs. Hope. Mrs. Ellis. Onları hatırlıyor musun? Bizi türlü yerlere götürürlerdi. İlham veriyorlardı. Sanatı sevmeyi orada öğrendim."

Kendisi konuşurken, Matthew'nun sandalyesinde kıpırdandığını fark etti. Matthew'da tuhaf bir şeyler vardı. Okulda bir halt yemişti, buna emindi. Ama neydi? Ne kadar çok insan sırlarla yaşıyordu, asla ortaya çıkarma umudumuz olmayan sırlardı bunlar. İnsanlar birer geçmişe sahiptiler, onun da bir Avustralya hikâyesi vardı, fakat bununla ilgili ne kadar az şey söylense o kadar iyiydi. Bu onun hatası değildi –böyle bir şeyi hiçbir zaman düşünmemişti–, gerçi bir iki kişi kafedeki o adamla konuşmaması, tek gözü kumaş parçasıyla örtülü olan adamın söylediği gibi birisi olmadığını fark etmesi gerektiğini söylemişlerdi. Bir an bunun üzerine düşündü; şimdi evindeyken, olanlar o kadar kötü gelmiyordu. Aslında bir çeşit macera olmuştu. Günün birinde Domenica'ya anlatmalıydı. Komşusu böyle hikâyelerden hoşlanıyordu.

Matthew konuyu değiştirmiş, o öğleden sonra gayri-Peploe hakkında daha fazla bir şey söylenmemişti. Ta ki kapı zili çalınıp Angus Lordie peşinde Cyril'le galeriye girene kadar. Köpek Pat'i gördüğünde, kuyruğunu keyifle sallayıp göz kırptı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Geçiyordum," dedi Angus Lordie. "Cyril'i yürüyüşe çıkarmıştım, bir uğrayıp burada duvarlarınıza neler astığınızı göreyim dedim. Enteresan şeyleriniz var. Mesela şuradaki biraz para eder, biliyor muydunuz? Yoksa bilmiyor musunuz? Sanırım bir James Paterson."

Matthew ayağa kalkıp tarlada bir kızı resmeden tablonun önünde Angus Lordie'ye katıldı. "Emin misiniz?" dedi.

Angus Lordie gülümsedi. "Kesinlikle. Duvarlarımda boş yer olsaydı, ben satın alırdım."

Matthew dönüp Pat'e bir bakış attı. "Ben de öyle olabileceğini düşünmüştüm."

"Sahi öyle," dedi Angus Lordie. "Moniaive'de yaşıyordu sanırım. Ya da daha aşağıda bir yerlerde..." Ara verdi. Matthew'nun masasının kenarına rasgele bir şekilde konmuş gayri-Peploe'yu görmüştü. "Aman, aman! Şuna bakın. Çok enteresan!"

"Peploe değil," dedi Matthew gülümseyerek. Cumberland Barı'nda Pat'le birlikteyken tanıştığında hoşlanmadığı Angus Lordie'ye artık ısınmaya başlamıştı. Paterson keşfi neşesini yerine getirmişti. James Paterson'un kim olduğu konusunda en ufak bir fikri yoktu, ama pek yakında öğrenecekti. Matthew, Moniaive'in de nerede olduğundan emin değildi, ama bunu da öğrenebilirdi.

"Ah, Peploe olmadığı anlaşılıyor," dedi Angus Lordie, tabloyu eline almak için masaya doğru yürürken. "İlgimi çeken şey altta –çok belli belirsiz– görebildiğim şu şekil."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Bir şemsiye," dedi Matthew çabucak. "Fransız empresyonistlerinin resmettiği şemsiyelere benziyor biraz. Şikago'dakini bilirsiniz tabii. Sanat Enstitüsü'ndeki. Harika bir yer."

Pat bir şey söylemedi. Matthew'nun kendine güveninin yerine geldiğini görmek güzeldi. Kapının yakınında oturan Cyril'e baktı. Yarı açık ağzının arasından görünen altın dişi güneşte parlıyordu. Cyril'in kendisine güveni tamdı, bulunduğu mekânı rahatça doldurabiliyordu. Bizim dışımızdaki her hayvan gibi.

Angus Lordie, tabloyu ışığa doğru belli bir açıyla tuttu.

"Çok enteresan," dedi. "Üstteki resim beş para etmez tabii, ama birazcık boya çıkarıcı, marifetli eller tarafından uygulanırsa ortaya ilginç bir şey çıkabilir. Bunu sizin için yapmamı ister miydiniz? Benim stüdyomda yapabiliriz."

Matthew duraksadı. "Şey..."

"Ne kadar iyi bir fikir!" diye haykırdı Pat. "Sence de öyle değil mi Matthew?"

Matthew dönüp gözlerinde kınama ifadesiyle Pat'e baktı. İnsanların onun yerine kararlar almasından hiç hoşlanmazdı, ama önünde sonunda hep böyle oluyordu. Bir gün hayır diyeceğim diye düşündü. Kendim olacağım. Ama sonra, "Sanırım olur," dedi. "Evet, sanırım altta ne olduğunu görmek iyi olabilir."

"Bu akşama ne dersiniz?" dedi Angus Lordie. "Birlikte stüdyoma gelin. Domenica'yı da getirin. Parti yaparız."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Saat konusunda anlaştıktan sonra Angus Lordie, yanında Cyril'le yola çıktı. Yürürken, tabloyu düşünüyordu. Bu gerçekten çok heyecan vericiydi. Altta ne olduğuna dair kendine ait birtakım fikirleri vardı elbette, ama haklı olduğu ispat edilirse, bunun sonuçları Matthew adına muazzam olacaktı. Keşfin sahibi olmak da hoş olurdu. Tıpkı Sir Clifford Thomas'ın, Yeni Kulüp'te bir kanepenin altında bir Da Vinci çizimi keşfettiği zaman olduğu gibi. (O olay gazetelere çıkmıştı!) Gazetelerde kendi keşfinden bahsedecekler, belki Cyril'le birlikte bir fotoğrafını basacaklardı. Alçakgönüllü olacaktı tabii, yaptığı şeyin önemi üzerinde fazla durmayacaktı. "Kim olsa görebilirdi," diyecekti. Doğru zamanda, doğru yerdeydim, o kadar.

"Ama bu sırrın ortaya çıkması sizin uzmanlığınız sayesinde oldu!" diyecekti muhabir. O da gülümseyecek ve son derece mütevazı bir tavırla: "Evet, belki de öyle. Belki de öyle," diye cevap verecekti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

109. Fazlasıyla Dikkate Değer ve Önemli Bir Keşif

"Angus olağanüstü iyi bir ev sahibidir," demişti Domenica ve haklıydı. Yaşlı ressam, misafirlerini domuz pastırmasına sarılmış, içi mango reçeli dolu kuru erikler ve üzerlerinde kalın kesilmiş somon füme dilimleri olan yulaflı krakerlerle dolu bir tepsiyle karşıladı. Sonra haşlanmış yumurta, yalancı havyar ve küçük mayonez daireleriyle süslenmiş krakerler de vardı. Bütün bunlar cömert porsiyonlar halinde sunulmuştu.

Drummond Meydanı'nda bir binanın en üstteki iki katından oluşan dairesi modern müteahhitlerde pek rastlanmayan bir cömertlikle inşa edilmişti; tavanlar dört buçuk beş metre yüksekliğinde, karaçam ağacından lambriler bel hizasında, parke tahtalarının her biri otuz santimetre genişliğindeydi. Duvarlarda her yer tablolar ve duvar örtüleriyle –portreler, manzaralar, soyut çalışmalarla– bezenmişti. Cadell'e ait silindir şapkalı, evin sahibi kadar hovarda görünümlü bir adam resmi salondaki şöminenin üzerinden aşağıdakilere gülümsüyordu. Katedraller ve hanımefendilerle dolu büyükçe bir

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Philipson onun yanındaki duvarın geniş bir bölümünü işgal ediyor, onun yanında da bir ressamın çatı katı stüdyosundaki okul kızlarını resmeden muhteşem bir Cowie tablosu asılı duruyordu.

Sonra bir de koridoru ve yemek odasını dolduran kitaplıklar vardı; derinliğine iki üç sıra halinde dizilmiş kitapların oluşturduğu heybetli yapılardı bunlar. Domenica, elinde içkisi, bunlardan birinin önünde durup raftan bir kitap alırken keyifle haykırdı.

"Ruthven Todd!" dedi. "Artık kimse okumuyor. Ama okumalılar. Şuna bakın. *Yürek Sahası*, yayıncı William McLellan. İskoçya Şiir Serisi."

Angus Lordie parmaklarındaki mayonezi yalayarak arkadaşının yanına geldi.

"Onun içinde çok güzel bir şiir var Domenica," dedi. "*Kişisel Tarih*. Bilir misin?"

Domenica bir sayfa çevirdi. "*Bu şehirde doğdum*," diyerek yüksek sesle okumaya başladı. "*Kuru zihinlerin...*"

"*Kayalarda yetişen yosunlar gibi / Nefret kabukları bağladığı bu yerde,*" diyerek devam etti Angus Lordie. "Nasıl da güçlü dizeler."

Pat'in kafası karışmıştı. "Bunu neden yazmış?" dedi.

"Doğru olduğu için," dedi Angus Lordie. "Ya da en azından bir zamanlar doğruydu. Todd yüksek burjuva bir Edinburgh'da doğmuştu ve o zamanların ortamı tam olarak böyleydi. Sert. Dışlayan. Kendi içine çekilmiş. Ve son derece züppe."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Halen biraz öyle," dedi Domenica alçak sesle. "En kötü anlarında."

"Ama eskiden olduğundan çok daha iyi," diyerek itiraz etti Angus Lordie. "Şimdilerde gerçek soğuk Edinburg'lu tavırlarını nadiren görüyoruz. O insanların burunları sürtüldü. Artık mazur görülmüyorlar. Hareket eden her şeye karşı beğenmeyen, tasvip etmeyen tavırlar bitti."

Domenica tamamen ikna olmuş görünmüyordu. "Bilemiyorum," dedi. "Edinburgh'u bu adalardaki diğer şehirlerden farklı kılan nedir? Çünkü gerçekten farklı. Bence hâlâ bir kaymak tabaka, belli bir entelektüel huysuzluk durumu var. Todd'un zamanında olduğu kadar belirgin değil, ama..."

Angus Lordie gülümsedi. "Ama Domenica bütün bunlardan bayağı hoşlanır aslında," dedi muzip bir ifadeyle. "Onda biraz Jean Brodie'lik vardır, biliyor musunuz?"

Pat, komşusunun bu sözlere alınıp alınmayacağını merak ederek Domenica'ya baktı. Jean Brodie faşist değil miydi? İspanya, ihanet ve diğer her şeyin anlamı bu değil miydi? Matthew'nunsa kafası karışmıştı, o kadar. Neden bahsediyordu bu adam? Şu acayip köpeği neredeydi?

Hep birlikte evin Drummond Meydanı Parkı'na bakan salonunda ayakta duruyorlardı. Saat dokuz sularıydı ve hava hâlâ aydınlıktı. Ağaçların dalları yumuşak salınımlarla göğe ve karşıdaki binaların taşlarına sürtünüyorlardı, çünkü hafif bir meltem vardı. Pat, Angus

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Lordie'nin verdiği içkiden –misket limonuyla tatlandırılmış cin tonik– bir yudum aldı. Burada bu insanlarla beraber olmaktan mutluydu. Yumuşak başlı mizacı yüzünden Matthew'yu giderek daha çok seviyordu; Angus Lordie onu eğlendiriyor, arkadaşlığı için kendisine minnettar görünüyordu ve kimseye zararı olmayacak bir insandı; Domenica'ya ise hayrandı. Bu ilginç, sempatik grubun arkadaşlığıyla, Bruce ve Cumberland Barı'ndaki grubunun arkadaşlığı arasında dağlar kadar fark olduğunu düşündü. O adama âşık olmak ne büyük bir hataydı, bunu şimdi fark ediyordu. Artık Bruce'a karşı içinde en ufak bir his, tiksinti bile kalmamıştı, hiçbir şey hissetmiyordu. O kritik anda, Bruce'un uyanık olduğunu ve kendisine gülümsediğini gördüğü anda ondan kurtulduğunu anlamıştı.

Angus Lordie, Pat'in düşüncelerini yarıda kesti. "Artık tabloyla ilgilenmeliyiz," dedi. "Haydi stüdyoma gidip işe koyulalım."

Ev sahibinin ardı sıra salondan çıkıp duvarları kitaplarla kaplı bir koridordan geçerek iki kat yüksekliğinde, tavanında büyük tepe pencereleri olan geniş bir odaya girdiler. O ana dek tabloyu sıkıca kavrayarak taşımış olan Matthew, Angus Lordie'ye verdikten sonra ev sahibinin resmi bir masaya yatırıp büyükçe ve ışık geçirmeyen bir şişeye uzanışını endişeli gözlerle izledi. Angus şişeyi yanına koyup viski kadehini Matthew'ya doğru kaldırdı.

"Boya çıkarıcı," dedi. "Şişedeki tabii ki, kadehteki değil! Hah!"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Matthew bir şey söylemedi, ama Angus Lordie şişenin kapağını açıp koyu kıvamlı sıvıdan tablonun üzerine damlatırken gözlerini kısmış seyrediyordu. Sonra Angus bir bezle damlacıkları tablonun üzerine yumuşak hareketlerle yaydı.

"Yaklaşın da görün," dedi Angus Lordie. "İşini görmesi için bir saniye bekleteceğiz sonra ben bir güzel sileceğim. Ne var ne yok meydana çıkacak."

Tablonun yüzeyi yavaş yavaş kabarcıklanıp köpürmeye başladı. Önce Iona sahili, sonra Mull kıyıları ortadan kayboldu. Peşinden giden denizdi; Matthew'yu bayağı etkilemiş olan o mavi dalgalar önce griye, sonra kahverengiye döndü.

"Şimdi yavaşça silelim," dedi Angus Lordie. "Böylece fazla boyalardan kurtulmuş olacağız. İşte."

Şimdi hepsi tablonun tepesinde toplanmışlardı. Pat, Matthew'nun solgun göründüğünü, soluklarının sıklaştığını fark etti. Pat'le göz göze gelen Domenica, bakışlarında entrika dolu bir ifadeyle başını salladı. Kendini tamamen yaptığı işe vermiş olan Angus Lordie ise yalnızca belirgin bir şekilde renk değiştirmeye başlayan tablonun yüzeyine bakıyordu.

"Pekâlâ," dedi Angus Lordie, tablonun bir bölümüne elindeki bezle hafifçe vurarak. "Yavaş yavaş. Sakin sakin."

"Bir şemsiye," diye fısıldadı Domenica. "Bakın. Bir şemsiye."

"Evet," dedi Angus Lordie, zafer dolu bir sesle. "Evet! Bakın burada ne var. Bir kumsal. Evet! Peki gece giysi-

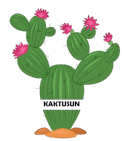
BELONGS TO KAKTUS TEAM

leri giymiş, şemsiyenin altında dans eden insanlarımız da var mı? Var. Şemsiyeyi bir uşak mı havada tutuyor? Evet! Evet! Evet!"

Angus Lordie doğruldu. "Evet!" diye bağırdı. "Tam düşündüğüm gibi. Bir Vettriano!"

110. Kazanç, Kayıp, Arkadaşlık, Aşk

Matthew sessiz sakin bir memnuniyet içindeydi. Bir Peploe kaybetmişti (aslında ona hiç sahip olmamıştı ya!), ama bir Vettriano kazanmıştı (ona sahip olduğunuysa asla bilmemişti). Yapılan keşfin başlangıçtaki şokunu atlattıktan sonra, Angus Lordie'ye dönüp onu kucakladı. "Bunu yapmayı teklif ettiğiniz için o kadar mutluyum ki," dedi. "Böyle bir şeyi hayatta hayal edemezdim. Bir Vettriano!"

Angus Lordie ellerini bir bez parçasına silerken gülümsedi. "Şemsiyenin şekli dikkatimi çekti," dedi. "Altta dostumuz Vettriano'nun saklandığına dair bir his doğdu içime. Neden bilmiyorum, içime doğdu."

"Sezgilerin gücünü asla yabana atmayın," dedi Domenica. "Çok faydalı rehberlerdir. Bizi çeşitli şeylere çıkaracak yolu gösterebilirler, iyi olmaya giden yol da buna dahil."

Angus Lordie tek kaşını yukarı kaldırdı. "Nasıl oluyormuş o?" diye sordu. "Sezgilerin iyilikle ne alakası var?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Sezgilerimiz neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlamamıza yardım ederler," dedi Domenica. "Eğer sezgilerin sana bir şeyin yanlış olduğunu söylüyorsa, muhtemelen öyledir. Neden yanlış olduğunu anlamak için ahlaki yargı melekelerini devreye soktuğunda, başlangıçtaki sezgilerinin doğru olduğunu görürsün."

"Enteresan," dedi Angus Lordie. "Ama ben sezgi dediğimiz şeyin zaten mevcut olan bilgilerimizin bir uzantısı olduğunu düşünüyorum. Zaten bir şeyi biliyorsunuzdur, sezgileriniz size bu bilginin zihninizde bir yerlerde gömülü olduğunu söyler, o kadar."

"Ama sezgi tam da budur işte," dedi Domenica. "Bu kadar faydalı olmasının sebebi tam da budur."

Angus Lordie, boya çıkarıcı şişesinin kapağını kapattıktan sonra: "Yeter bu kadar," dedi. "Salona geçip bir şişe şampanya açmamızı öneriyorum. Tabloyu burada bırak Matthew. Biraz kuruması gerek. Ben biraz sonra gelip alırım."

Ev sahibinin peşinden koridor boyunca yürüyüp resmi tarzda dekore edilmiş geniş misafir salonuna geçtiler. Angus Lordie ceviz kaplama bir dolabın içinde gizlenmiş buzdolabından aldığı bir şişe şampanyayı açtı. Sonra herkese birer kadeh doldurdu. Odanın ortasında, Murano imzalı avizenin altında durup karşılıklı kadeh kaldırdılar.

"Vettriano'nun başarılı bir şekilde satışına içelim," dedi Angus Lordie, bardağını Matthew'nun bardağıyla tokuşturarak. "Satılacağını varsayıyoruz yani. Vettriano herkesin zevkine hitap etmez tabii. Ama önemli olan şu ki, piyasası çok iyi, gün geçtikçe de yükseliyor."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Matthew kadehine bakıyordu. Parasal meseleleri konuşmaktan hoşlanmazdı, ama Angus Lordie'nin tablosuna ne değer biçeceğini de çok merak ediyordu. "Acaba sizin bu konuda fikriniz..." diye başladı.

"Ne kadar ettiği konusunda mı?" dedi Angus Lordie.

"Evet."

"Bir düşünelim," dedi Angus Lordie. "Sanırım bu çok erken dönem bir Vettriano, fakat popüler bir ressam olma süreci bağlamında önemli bir parça. Plaj döneminden bir çalışma sanırım, şemsiye dönemine de biraz değiyor. Bu da tabloyu ilginç kılıyor. Değeri... ne kadar eder... bir düşünelim. Belki yüz bin. O dolaylarda."

Pat, Matthew'ya bir bakış attığında genç adamın ellerinin titrediğini gördü. Uzanıp omzuna hafifçe dokundu. "Aferin!" diye fısıldadı. "Aferin!"

Matthew gülümseyerek karşılık verdi. Bu kızdan hoşlanıyordu, onun da kendisinden hoşlanma ihtimalinin hâlâ olup olmadığını merak etti. Belki şu korkunç Bruce'a olan saçma sapan bağlılığını yenmişti. Belki daha oturaklı birini isterdi, benim gibi diye düşündü. Bunları düşünüyor, ama düşünürken bile, çok fazla şey umut ettiğini biliyordu. Kendisinden o şekilde hoşlanan hiç kimse yoktu, olamazdı.

Angus Lordie kadehini sehpaya koydu. "Ben gidip getireyim," dedi. "Akşamın bu saatinde buradaki ışık biraz daha iyi oluyor. Yakından bakabiliriz."

Yanlarından ayrıldı. Kısa bir süre sonra döndüğünde tabloyu önünde tutuyordu. Boğazını temizleyip bir

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şeyler söylemeye başladı, fakat kelimeler çıkmıyordu. Ters giden bir şeyler olduğunu hemen anladılar.

Angus Lordie, tabloyu Matthew'ya uzattı. "Çok üzgünüm," dedi. "Boya çıkarıcının etkisi devam etmiş sanırım. Vettriano artık yok."

Matthew yüzünde çaresiz bir ifadeyle tabloya baktı. Plaj, şemsiye, uşak, dans eden çift, hepsi tuhaf renkli çizgiler ve boya öbeklerine karışmıştı. Matthew, Angus Lordie'ye baktıktan sonra bir kahkaha attı. Bu kahkaha –Pat dahil– herkesi şaşırtmıştı. "Ben zaten Vettriano'yu pek sevmem," dedi. "Kendinizi kötü hissetmenize gerek yok." Bu söz ve bu affedici yorum Pat'in Matthew'nun iyi kalpli mizacının ne kadar derine gittiğinin farkına varmasına sebep olmuştu. Bunu unutmayacaktı.

Angus Lordie rahatlayarak bir oh çekti. "Çok naziksin," dedi. "Ama ben düşünüyordum da... belki bunu soyut bir Vettriano tablosu olarak satmayı deneyebilirsin. Sonuçta dönüştüğü şey bu olmadı mı? Bu boyayı tuvale süren Vettriano'dur ve şu anda göze gayet soyut görünüyor."

Matthew gülümsedi. "Belki."

Angus Lordie soyut Vettriano'yu bir masanın üzerine koyup buzdolabından bir şişe şampanya daha çıkarmaya gitti. Angus'un restorasyon kazası haberiyle odaya geri dönüşünden beri sessizliğini korumuş olan Domenica: "Angus," dedi. "Sen berbat bir restorasyoncusun, ama benim görüşüme göre şairlik yönün çok daha gelişmiş. Bir doğaçlama yap da neşemizi bulalım."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Çin'den bir şeyler mi?" diye sordu. "Son dönem İskoç-Tang hanedanı olabilir mi?"

"Hayır," dedi Domenica, "o değil. Başka bir şey."

"Neden olmasın?" dedi Angus. "Bu nasıl?"

Pencereye doğru gidip, yüzünü misafirlerine döndü. *Tekrar beraber* diyerek başladı.

Burada bu mekânda,
Köşeli sokakların ve kuzey yıldızının mekânında,
İşte tam bu ayın altında; İskoçya
Sakin ve arkamızda, etrafımızda uyurken,
Dostluktan başka neden bahsedebilirim,
Ve insancıl aşk dileğimizden – yalnızca benim için değil
Ama dostlarım için de, ve dostum olmayanlar için;
Yani bana sorarsanız, şimdi, şu anda,
Dileğim nedir: İskoçya semalarında aşk derim,
Yağmurun gözyaşları gibi – işte bu kâfi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

BELONGS TO
KAKTUS TEAM